BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL IX-Nr. 379 — SÎMBĂTĂ 9 IANUARIE 1965 — 8 PAGINI — 1,50 LEI

CETATEA DIN ADÎNCUL MĂRII

de Ion Bostan

Vînătoarea subacvatică este un sport pasionant! Masca, tubul și labele de cauciuc, completate cu o arbaletă, mi-au dezvăluit o lume plină de minunății, în care omul se poate măsura în vicleșug vînătoresc cu somnii și știucile.

Dar nu despre isprăvile mele vînătorești aș dori să povestesc acum — despre crapi, lini și caracude vînate în apele dulci, despre calcani, chefali și tufari harponați în mare, altădată! Voi povesti despre incursiunile mele subacvatice pe care le-am făcut în Marea Neagră spre a fixa pe peliculă imaginea anticelor vestigii ascunse sub valuri.

A luminat cîndva o locuință omenească.

Mă aflu în apropierea Mangaliei, lîngă țărmul pe care se înălța cîndva cetatea Callatis.

Cioburi de amfore aduc mărturii

Printre aceleași stînci găsesc fragmente de amfore — cioburi străvechi presărate de-a lungul tuturor căilor maritime umblate cîndva de corăbierii greci.

Amforele serveau la transportul vinului și uleiului de măslin. Negustorii greci aveau obiceiul să-și pună ștampila pe minerele amforelor. După fragmentele de amfore găsite în Mangalia de astăzi se pot afla amănunte interesante cu privire la legăturile comerciale pe care le-a avut cetatea Callatis în antichitate.

Îmi continui cercetările printre uriașele blocuri de piatră din fața plajei de la Mangalia. Localnicii știu despre aceste blocuri ascunse de apele mării și le numesc „dig genovez". Adevărata lor origină însă este alta — sînt rămășițe ale anticului port callatian, vechi de peste două milenii. O dovedesc fragmentele de amfore care se găsesc între blocuri. O toartă de amforă găsită de mine poartă urmele unei peceți. Poate fi din Heracleea Pontică sau Sinope, din Rhodos sau Thasos, valurile și nisipul au șters semnele distinctive. Important însă rămîne faptul că fragmentul se află tot aici, între pietrele anticului dig, dovedindu-i o dată mai mult originea greacă.

De altfel, acum trei sute de ani, călătorul turc Elvia Celebi, citat în lucrarea „Callatis" de către arheologul Constantin Preda, scria: „În antichitate aici se afla un port mare cu două ieșiri. Și astăzi se văd pe fundul mării pietre din port mari cît munții".

O parte din anticul dig al portului callatian se vede „pe fundul mării" și astăzi.

Trei pieptănături antice și...

O replică modernă

Delfini și opaiț elenistic

O zi de vară, marea e liniștită, cîțiva delfini s-au apropiat de mal, urmărind un banc de stavrizi...

Mă echipez în grabă pentru scufundare și, înarmat cu un cuțit de vînătoare, mă avînt în larg spre grupul de delfini ce-și arată spinările maronii și lucioase lîngă niște stînci submerse.

Îndată ce mă afund, mă învăluie o lumină albăstrăverzuie. Înaintez cu precauțiune pentru a nu produce vibrații prea puternice cu labele mele de cauciuc. Sînt stăpînit de dorința de a-i vedea pe delfini la vînătoare.

Fundul e stîncos și acoperit cu o vegetație maronie. O hulă de fund leagănă pletele plantelor fixate de stînci și colonii de midii; guvizi cu ochi bulbucați mă privesc de sub pietre; o meduză trece încet, pulsînd ca o inimă rece și translucidă.

Delfinii sînt aproape de tot — aud prin apă un sunet ascuțit, un fel de chițcăit subțire, situat la limita frecvențelor perceptibile de urechea umană. Apoi apare o umbră uriașă, neagră... Un delfin!... E singurul, de altfel, pe care îl zăresc. Chițcăitul fusese semnalul de alarmă. Pătrund în zona unde s-a desfășurat ospățul și nu mai găsesc decît cîțiva stavrizi sfîșiați. Apropierea omului i-a speriat pe delfini. Nu-mi rămîne altceva decît să fac cale întoarsă. Dar fiindcă apa e limpede, nu mă voi grăbi. Stîncile acoperite cu plante șimidii îmi oferă un teren interesant de prospectat...

Într-o crăpătură de stîncă descopăr un crab cu un clește mai mare și altul mai mic. Stă de pază lîngă o adevărată comoară formată din pietricele și scoici multicolore. Zăbovesc o clipă, privind mai de aproape la acest colțișor încîntător și deodată tresar: printre pietricele și scoici se vede un obiect curios, fără îndoială făcut de mîna omului. E din lut ars. Nu încape îndoială, forma obiectului îmi este bine cunoscută: e un opaiț elenistic!

DRUM ÎN SERPENTINE

Înainte de-a vedea chipurile celor ce schimbau între ei priviri însuflețite, le-am auzit ecoul cuvintelor fugărindu-se în voie prin spațiul cuprinzător ce ne înconjura. Nu, oamenii nu vorbeau de fapt prea tare. Dar sala prelungă unde pătrunseserăm avea rezonanța bolților săpate în inima munților.

Deși trăsăturile fețelor celor cincișase bărbați nu se asemănau între ele, aerul de stăpînită siguranță ce se degaja din gesturi și priviri sugera foarte precis că întregul grup este bine închegat în gînduri și fapte. Le-am comunicat noilor noastre cunoștințe această impresie și cel dintîi răspuns, izvorît probabil din aceeași tainică înțelegere, a luat chipul unui zîmbet.

— Pînă să ajungem la o asemenea armonie, ne-a trebuit un timp de „rodaj". Să spună Gavril, cum a fost la început...

Îndemnul inginerului Ion Nicula părea că nu-i întîmplător și că nu cuprinde nici o împotrivire. Da, el, Gavril Pure, putea să recapituleze fără dificultăți și fără sfială, cu toate că...

Ei bine, da, n-avea nici un motiv să ascundă ceea ce era acum de notorietate publică: înainte de a veni aici pe șantier, fusese taxator pe tramvaie. O îndeletnicire care-ți cere unele însușiri, e drept. Dar, pentru un bărbat în plină putere, parcă nu-i totuși treaba cea mai potrivită.

SCRISORI DE PE SANTIERE

Ce mai calea-valea: uzina care se construia la marginea orașului începuse a atrage, ca un miraj, tot mai mulți oameni. Nu doar fiindcă era o uzină nouă, în sensul că se vedeau crescînd parcă din pămînt zidurile halelor și instalațiile în aer liber, scînteind sub mîngîierea razelor soarelui. Uzina întrunește în noțiunea de „nou", înțelesurile majore ce le capătă apropiata inaugurare a industriei aluminiului, la noi în țară.

Așadar, Gavril Pure s-a prezentat la birourile beneficiarului ca să se califice într-o meserie de mare răspundere. Da, simțea el că nici nu se poate într-alt chip. Mai ales dacă se lua după sentimentul acut de îngrijorare și-n același timp de fasci-

Viorica CIORBAGIU

(Continuare în pag. a 2-a)

Vedere a instalației de calcinare de la Uzina de alumină din Oradea

Fotografia: Nicu VASILE

N. TOPOR

Ce este „stratwarm"-ul

Aerul, această materie primă a vieții, care înconjoară pămîntul ca o anvelopă gazoasă, ce cîntărește 5.200.000.000.000.000 tone, se găsește într-o continuă agitare turbulentă, în raport cu suprafața terestră, din două cauze generale. O primă cauză este rotația pămîntului iar a doua este repartiția neechilibrată a celor trei parametri atmosferici: presiune, temperatură și umiditate.

Cînd fenomenele meteorologice depășesc anumite limite de intensitate și durată, ele devin dăunătoare în raport cu viața. Toată lumea cunoaște distrugerile provocate de uragane, taifunuri, viscole, grindină, ploi torențiale, trăznete, geruri, canicule, secete etc. Anual, mii de vieți cad pradă intemperiilor atmosferice, sute de mii de hectare de culturi sînt distruse de secete sau inundații; pagube de miliarde sînt înregistrate zilnic pe glob din cauza fenomenelor meteorologice dăunătoare.

Prevederea unor asemenea fenomene numai cu 1—3 zile înainte de producerea lor s-a dovedit nesatisfăcătoare, întrucît luarea unor măsuri de prevenire sau de protecție a bunurilor amenințate, necesită un timp mai îndelungat. De aceea în ultimii ani cercetările meteorologice s-au concentrat asupra metodelor de prevedere a timpului pe lungă durată.

Pînă acum 30 de ani fenomenele atmosferice erau cercetate pînă la nivelul de 3.500 m. înălțime, care nu cuprindea decît o treime din masa atmosferei. Acum, în mod curent, fenomenele sînt analizate pînă la 16 km înălțime, deci se cercetează zilnic nouă zecimi din masa aerului. Cu toată această supraveghere aproape globală a atmosferei, s-a constatat producerea cu totul bizară a unor fenomene ce contraveneau unei legități fizice stabilită pentru pătura atmosferică, situată sub nivelul de 16 km.

În februarie 1952 germanul Scherhag constată deasupra Berlinului, în masa stratosferii, o încălzire anormală care a suscitat un interes general. După această dată s-au executat în mai multe puncte ale globului sondaje aeriene cu fuzee, rachete și radiosonde pînă la înălțimea de 10 milibari (aproximativ 31 km.) constatîndu-se că încălzirile din stratosferă sînt o realitate. În emisfera noastră, la altitudinea de 31 km, temperatura variază vara între —25 și —30 grade, iar iarna coboară pînă la —85 grade. În intervalele de încălzire, temperatura urcă pînă la zero grade. Astfel, la sfîrșitul lui ianuarie și începutul lui februarie 1963, deasupra Polului Nord, la înălțimea de 10 milibari, temperatura a crescut în șase zile cu 75 grade, ajungînd la 0°.

Aceste încălziri din stratosfera mijlocie au o mare importanță nu numai în ceea ce privește relațiile între activitatea solară și fenomenele atmosferice sau între acestea și circulația generală a atmosferei, ci și în ceea ce privește prevederea timpului pe lungă durată.

(Continuare în pag. a 3-a)

În Munții Parîngului

Fotografia Eugen IGNAT

Apa și viața

INVITAȚI LA REDACȚIE

ERNEST RENE

vicepreședinte al Comitetului de Stat al Apelor

Dragi tovarăși cititori, de data aceasta în interviul nostru va fi vorba de apă, de apa cea mai obișnuită.

Vă rugăm tovarășe vicepreședinte, să ne spuneți care sînt, după părerea dv., problemele principale privind apa pe glob?

— Aș începe cu un fapt cunoscut și anume acela că apa acoperă după unii, patru cincimi, după alții trei pătrimi din suprafața globului și că însăși viața s-a născut cu milioane de ani în urmă, tot în mediul acvatic. În același timp viețuitoarele, inclusiv omul, au în constituția corpului lor un volum mare de apă, după cum pentru ca să-și întrețină viața au nevoie de apă.

— Spuneați că trei pătrimi cel puțin din suprafața globului e ocupată de apă. Asta presupune că omul nu duce lipsă de ea, nu?

— Din păcate lucrurile sînt mai complicate. Căci dacă așa cum am arătat la început există o cantitate mare de apă în raport cu necesitățile oamenilor, totuși pe măsura dezvoltării societății, a civilizației, a dezvoltării industriilor în special, începe să se simtă pe glob din ce în ce mai mult lipsa apei. Este paradoxal, dar așa este. Folosind-o inițial numai pentru nevoia vitală de a-și întreține viața, pentru băut, omul a descoperit apoi potența ei energetică parcurgînd drumul de la roțile de moară și alte instalații primitive pînă la turbinele hidrocentralelor. În același timp, apa a început să fie folosită în diverse procese tehnologice în industrie, intrînd și în procesul de fabricație. La aceasta trebuie adăugată și dezvoltarea uriașă a aglomerărilor omenești, în secolul nostru, ceea ce face ca problema alimentării cu apă potabilă și industrială să fie și mai importantă.

Gîndiți-vă numai ce s-ar întîmpla, dacă într-un oraș ar înceta să funcționeze rețeaua de alimentare cu apă. Ce s-ar face sutele de mii de locuitori ai ei, industria? S-ar produce o perturbare teribilă a activității și vieții oamenilor.

— V-aș ruga să ne oprim puțin la problema surselor de apă.

— Primele surse au fost izvoarele, apele curgătoare. Ele sînt folosite și astăzi prin captările care se fac pentru alimentarea cu apă a orașelor, bine-înțeles atunci cînd ele sînt potabile... Se observă însă în lume că pe măsura dezvoltării industriei se produce o mare perturbare în menținerea, în păstrarea acestor surse naturale de suprafață pentru alimentarea cu apă potabilă. Industria a ajuns — acolo unde nu s-au luat măsuri — să infecteze, să polueze apele de suprafață, în așa măsură încît astăzi, peste tot, în țările dezvoltate, protecția apelor de suprafață cît și a celor de adîncime a început să devină o problemă foarte importantă. Și în țara noastră se observă, din păcate, o poluare destul de accentuată a apelor. S-au luat și se iau măsuri în acest sens, măsuri care sînt costisitoare dar necesare. În general însă, folosirea apei din sursele de

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

Din sumar:

ÎN VIZITĂ LA Tribunele SARAMAKA ȘI BOSCH
ULTIMII NEGRI AFRICANI DIN GUYANA (Pagina a 2-a)

CU MIHAIL LUNGIANU Interviu la o aniversare (Pagina a 4-a)

DAN DEȘLIU: O încercare reușită! (Pagina a 5-a)

CANARUL Schiță de ERNEST HEMINGWAY (Pagina a 7-a)

Necropola romană

Un șantier arheologic modern se caracterizează în primul rînd prin curățenie și ordine. Lopata și tîrnăcopul sînt minuite cu o mare precauțiune. Și îndată ce apare vreun indiciu nou — un ciob, o monedă, sau numai o simplă dungă de cărbune rămasă de la vatra stinsă de mult — arheologii recurg la spaclu și măturică.

Sîntem instalați cu aparatele noastre lîngă un șanț adînc, săpat la marginea de vest a Mangaliei, unde de cîțiva ani arheologii cercetează o necropolă romană din sec. IV—V e.n.

— Sînt morminte din epoca romană tîrzie, ne spune arheologul Constantin Preda, consultantul științific al filmului. După unele indicii, cei îngropați aici au fost creștini.

— Un cercel, am găsit un cercel! exclamă un student venit la practică pe șantierul arheologic. Cercelul e de aur. Face parte din inventarul unui mormînt de copil. E plin de țărînă. Nici un obiect, nici o urmă de schelet.

O scară de lemn, sprijinită de marginea unei gropi, ne ajută să ajungem la două cripte romane construite solid din blocuri de piatră masivă.

Dintr-un mormînt roman din sec. II e.n. arheologii au găsit un candelabru de bronz și vase lucrate cu o rară măestrie, amintind cele mai frumoase obiecte de același fel găsite la Pompei.

(Continuare în pag. a 3-a)

Pescarii din Mangalia își au legendele lor

În vizită la TRIBURILE SARAMAKA ȘI BOSCH- ultimii negri africani din Guyana

Adeseori se poate auzi următoarea frază: America de sud este doar pămîntul făgăduinței pentru pielile roșii. De trei secole o dată cu Cristofor Columb au venit albii, apoi negrii din Africa. Aceștia din urmă, supuși rușinosului sistem sclavagist, schimbați în Africa pe mărgele de sticlă, stofe multicolore, rachiu, vînduți pe coastele Atlanticului, în insulele din Marea Caraibilor în schimbul zahărului, aurului, metalelor și a esențelor prețioase de lemn din Lumea Nouă, complet dezorientați, departe de Africa lor natală, s-au răsculat adesea contra regimului inuman de munci grele, de foame, de umiliri din partea coloniștilor, ahtiați după cîștiguri. Negrii din Africa! „Repartiția" s-a făcut pretutindeni. Îi poți întîlni în Uruguay, Chile, Canada. Dar centrele importante au fost: Brazilia portugheză, insulele din Marea Caraibilor, S.U.A. În America de sud puțini negri au păstrat cu adevărat modul lor de viață din Africa natală. Există un sincretism în toate domeniile. Doar cîteva triburi, fii de sclavi răsculați, au păstrat în, pădurile de pe Amazoane, modul de viață tradițional, vechi de cîteva milenii. Astfel în Guyana există triburile Bosch și Saramaka, fără de care navigația pe Maroni (600 km cu numeroase cascade) ar fi aproape imposibilă. Dar cum trăiesc acești africani? Acești africani din Guyana?

*

La St. Laurent de Maroni, pe una din străzile principale, strada Libertății, se plimbă trei tineri legănîndu-și șoldurile, cu o statură înaltă, cu mușchi săltînd sub piele. Ei au fost remarcați imediat nu numai după veșmintele de „carnaval", ci în special după trăsăturile lor. Rîzînd cu hohote, ei își povesteau cu voce tare istorioare frumoase. Ce mers suplu! Parcă pe arcuri! Graiul lor este de neînțeles. Nici un studiu sistematic n-a fost încă făcut. Dar ce lingvist, ce medic, ce economist, ce culegător de folclor a pierdut cîteva luni, cîteva săptămîni pentru a se gîndi la soarta acestor descendenți ai marilor popoare africane? Cei trei negri se îndreaptă spre casa de comerț Tanon, mare sucursală a comerțului european, care conform sistemului colonial furnizează produse alimentare, unelte necesare căutătorilor de aur, celor ce colindă pădurile, celor ce recoltează balata (lapte din arborele de cauciuc) în schimbul produselor brute și al aurului!

În satul chinez — cartier situat pe fluviul Maroni, care-și datorează numele primilor chinezi care s-au instalat în această parte a orașului — asistăm la un spectacol de neuitat. Aici este portul de îmbarcare spre Haut Maroni. Zeci de bărci. Sute de oameni care aleargă, strigă, care urlă ordine, un film în culori, în toate culorile.

O barcă lungă de 8 metri, largă de 2 metri, supraîncărcată cu baloturi. La mijlocul ei un acoperiș de frunze uscate și împletite pentru a-l feri pe pasager de intemperii (ploaie, soare...). Această barcă nu este altceva decît un trunchi de copac de abanos, scobit cu un foc lent timp de cîteva zile. La prova un totem, un cap reprezentînd zeița apelor pentru a o feri de avarii și alte accidente. Pe luciul magnific al apei de la gura fluviului Maroni, împinsă de fluxul dinspre ocean, barca zboară sub impulsul a trei vîsle, fin cizelate, adevărate obiecte de artă ale celor trei flăcăi ai noștri. Atingînd ușor apa cu degetele, încerc să apreciez viteza. Iată-ne în largul fluviului Maroni, departe de oraș; vîslele lovesc apa ritmic, fără nici un efort, capetele creț se apleacă și se ridică cu o precizie de metronom. Barca alunecă în zgomotul pădurii vecine venită ca niște curioși așezați pe două rînduri, de un verde tropical, pentru a ne aplauda, pădure formată din uriași cu picioarele în apă și cu capul în soare. Ce spectacol! Aimara cu solzi argintii sare din cînd în cînd din apă cu corpul său lung de un metru și jumătate! Jaguarul cu blana galben-roșcată cu pete negre vine să se adape! Rațele sălbatice în două culori (verde, roșu) cu ochi mari vopsiți în roșu și verde — Obongwa îmi satisfăcea curiozitatea.

Cum trăiesc locuitorii din Badamba?

„Acest sat este vechi, după cum ne spune Akaba, poetul satului, conform celor transmise din gură în gură, de aproape două secole. De atunci au căzut trei copaci, trei simarouba. Și fiecare simarouba trăiește circa 75 de ani. Aici au trăit întotdeauna în felul acesta ca și strămoșii noștri veniți din cealaltă parte". Adică din Africa.

După masă a urmat vizitarea satului. 40 de colibe rotunde cu acoperișul ascuțit acoperit cu frunze împletite, de balouron, cu o gaură în vîrf pentru aerisire. Uneori se observă un grup de trei colibe: 1) pentru capul familiei, 2) pentru femei și 3) pentru mamele care dorm cu copiii mici. Aceste locuințe sînt situate în ambele părți ale unei mari alei, singura stradă a satului, largă de 30 de metri. La o extremitate — piața satului, rotundă, cu raza de 50 de metri: în mijlocul ei cartierul zeilor, aici poți găsi pe Ibo Lele, zeul pădurii, stăpînul tuturor este Chango, Yemanja — zeița apelor, Oshu — zeul tunetului, Ogun — zeul războiului. Yemania și Ogun sînt zei buni, dar Oshu este de temut pentru răutatea sa.

— Din ce trăim noi? reia Obongwa. Din vînzarea peștelui uscat, pescuit în fluviul Sasamba, printr-un procedeu interesant. Plante veninoase din pădurea guyaneză sînt sfărîmate și seva este aruncată în apa apropiată. Două ore mai tîrziu, plutesc pești, neotrăviți, amețiți. Noi cultivăm porumb, orez și legume din țară, după metodele învățate de la indieni pe terenuri situate la o distanță de cîteva ore de sat. După cîtva timp, va fi necesar ca satul să se mute, căci toate împrejurimile au fost deja „arse". Noi am descoperit un alt loc la o distanță de o jumătate de zi de aici. Noi trăim din vînat, din culesul fructelor. Din contactul nostru cu indienii am adoptat sabarcana și arcul cu săgeată, dar unii dintre noi, cei bătrîni, au puști; cei mai tineri se mulțumesc cu praștile. Sau punem capcane bandelor de pachira, săpînd gropi în drumul lor, acoperite cu un strat de iarbă. Sub greutatea lor, ei cad în groapă. Cel mai mare inamic al nostru continuă să fie „mîncătorul de păsări", jaguarul.

În timpul sezonului de ploi, la Badamba, apa ne gonește spre interiorul țării. În general, vînătorii se transformă în meseriași, sau pleacă la oraș, chemați de casele de comerț, pentru a îmblînzi fluviul Maroni.

Atunci se nasc toate minunățiile artei populare, adevărata artă a Guyanei: bănci sculptate cu răbdare, cu un desen delicat, vîsle ușoare și rezistente, totemuri, care de predilecție sînt lucrate conform tradiției milenare, de diferite mărimi, ce vor ornamenta locuințele comune pentru a măguli și îmbuna pe zeii naturii. La date fixe, în general înainte și după recoltă, se organizează dansuri rituale pentru a-i măguli pe zei sau după calamități naturale: inundații, incendii... etc.

...Seara, în amurg, cînd au tăcut maimuțele și pădurea, tot satul s-a adunat în piață. A urmat atunci dansul tinerelor. Apoi a urmat dansul lui „binga" — adică dansul străinului. În sunetele a trei tobe, conduse de Acaba, cîntărețul cel vesel, un comic a mimat peripețiile voiajului meu, reacțiile mele în timpul vizitei. Tot satul, Obongwa și eu însumi ne-am tăvălit de rîs. Apoi a urmat dansul ritual al lui Yemania.

Ei au venit din Africa de trei secole. Ei au ales libertatea, acești negri castanii, căci nu este întîmplător că s-au refugiat la zeci de kilometri de coastă. Sclavi maltratați de plantatori, Boschii, aliații de moment ai Saramaka-ilor, s-au răsculat de mai multe ori, dar ultima oară (1762) au reușit. Învinși în ultima clipă, după ce au stăpînit o mare parte din plantații și au condus forțele militare din Paramaribo, negrii au fugit în pădure pe malurile fluviului Maroni, de unde olandezii nu i-au putut niciodată goni.

Laurent OYAPOCK

derea. Nu ne-a oprit nici o sentinelă. Toți s-au adunat în jurul celor trei călători. Știrea prezenței unui „binga" (străin) a străbătut piața, marea alee din Badamba. Copii goi, cu capetele cu păr creț, ochi rotunzi și candizi, cu dinți sănătoși, dar cu pîntecele enorm datorită pămîntului mîncat, datorită amibelor, această plagă a Tropicelor. Adolescenți sprinteni, cu bicepși puternici formați de canotaj, ei sînt specialiștii în această cale de apă care este Maroni, ale cărei meandre și cotituri n-au secrete pentru ei: toate stîncile la nivelul apei, atît de viclene, toate „poroporo", vîrtejurile care înghit barca în cîteva minute. Tinere fete cu chipul fin, ochi nevinovați, cu aer mîndru, cu sînii goi și tari, brațele împodobite cu brățări de os, cizelate brut. Anihata îmi zîmbește. Iată-i venind pe bătrînii din sfat (consiliu), avînd în fruntea lor pe Marele Man. El nu este îmbrăcat altfel decît ceilalți, dar poartă în plus o redingotă neagră adusă din capitală. Foate gentil, Marele Man se exprimă în taki-taki, această limbă din interiorul țării, care reprezintă un amestec de engleză, franceză, olandeză a africanilor, prost vorbită. Obongwa, Marele Man, a uitat dialectul și se bîlbîie puțin. Datorită lui Magaya, însoțitorul meu din oraș, contactul a fost stabilit. Două tinere fete, Aminata și Sesima îmi oferă apă într-o nucă de cocos și un dinte de jaguar, acest mare dușman al satului.

Cum trăiesc locuitorii din Badamba? Ne așezăm la Sfatul bătrînilor, una din cele mai mari colibe (cu diametrul de 20 de metri), în fața unui ospăț îmbelșugat servit de adolescenți, căci femeile nu au voie să intre în sala Sfatului format numai din bărbați. Meniul: un paraquois, o pasăre uriașă, friptă, un tetebulé compus din prapra uscat și un sos foarte piperat, servit în străchini de lut, de laterit, arse primitiv, dar cu un desen tipic african și simbolic (abundența).

Pateuri de banane în chip de desert, care nu sînt altceva decît banane învelite în frunze și coapte sub pămînt. Un deliciu!

În timpul prînzului între bărbați, în această sală a Sfatului, împodobită sobru cu un totem enorm, zeul pădurii, format dintr-o mască hidoasă, sculptată în abanos dar, cu inele la urechi,

Numele lui Siri Derkert este unul din cele mai cunoscute și mai populare din rîndul artiștilor plastici din Suedia. Una din cele mai importante lucrări ale sale este și decorarea unei noi stații de metrou din Stockholm. Avînd o lungime de 120 metri și o înălțime de 3 metri și jumătate, pereții stației sînt ornamentați cu diferite lucrări decorative. Această muncă migăloasă și grea, Siri Derkert și-a început-o cu cuvîntul „pace", scris în diferite limbi ale globului. Au urmat apoi portrete de oameni politici din Suedia, iar în colțul din dreapta, jos, se află note din cunoscutul cîntec „Marseillaise".

Schițele sînt conturate pe fundalul alb din beton, cu o compoziție specială din marmură neagră. După douăzeci și patru de ore, aceste schițe sînt suflate cu un strat de nisip special, cu ajutorul unui tub de suflat, după care apar imaginile dorite. *În fotografie:* artista Siri Derkert alături de cîteva din lucrările sale din noua stație de metrou.

O fibră minunată

Arsenalul mijloacelor de luptă împotriva microbilor aducători de boli s-a completat cu o nouă armă — țesătura bactericidă. Un asemenea material a fost realizat încă acum 10 ani prin impregnarea unei țesături obișnuite cu substanțe bactericide. Din nefericire însă proprietățile bactericide ale acestor țesături dispăreau după prima spălare.

O țesătură, obținută de inginerii Institutului textil din Leningrad în colaborare cu cei ai Institutului de sinteză organică din Riga și ai Institutului de antibiotice din Leningrad, se caracterizează prin faptul că substanțele bactericide sînt combinate chimic cu moleculele fibrelor sintetice care formează țesătura. Țesătura, a cărei proprietăți bactericide se păstrează ani de zile, suportă frigul, căldura și spălările dese.

Materiale pentru pansamente, vase sangvine artificiale, lenjerie, ciorapi, iată numai cîteva din produsele care se pot confecționa din țesătura bactericidă. Poate că viitori cosmonauți, care vor debarca în planete necunoscute vor purta costume executate din această minunată țesătură.

Hartă electronică

Pentru a veni în ajutorul reglementării circulației și a preveni, în același timp, accidentele, specialiștii englezi au creat un sistem ingenios și original de supraveghere pe principalele artere ale Londrei. Deocamdată, sistemul denumit „[illegible]" — o hartă electronică care urmărește circulația mașinilor — se aplică numai pe podul Vauxhall.

Iată, pe scurt, în ce constă și cum funcționează acest sistem. În timp ce mașinile trec peste cele două tuburi (fotografia din stînga, jos) *semnalele se transmit instantaneu prin fire telefonice la Ministerul Transporturilor* (semnalele indică numărul mașinilor, precum [illegible] pot să deosebească o motocicletă de o mașină). *Aceste informații ajunse o dată la minister, sînt înregistrate automat prin săgeți luminoase, pe o hartă electronică* (fotografia din dreapta, jos). *Culoarea săgeții depinde de viteza cu care aleargă vehiculul respectiv. Dacă are o anumită viteză săgeata este de culoare verde, dacă ea scade, lumina se schimbă în culoarea chihlimbarului, iar dacă mașina staționează mai mult de 30 de secunde, culoarea se transformă în roșu.*

La o conferință de presă, s-a arătat că în curînd 25 de asemenea hărți vor fi puse la dispoziția celor care se ocupă de circulație în principalele artere ale Londrei, cu ajutorul cărora se vor putea primi informații rapide asupra circulației pe străzile mai aglomerate.

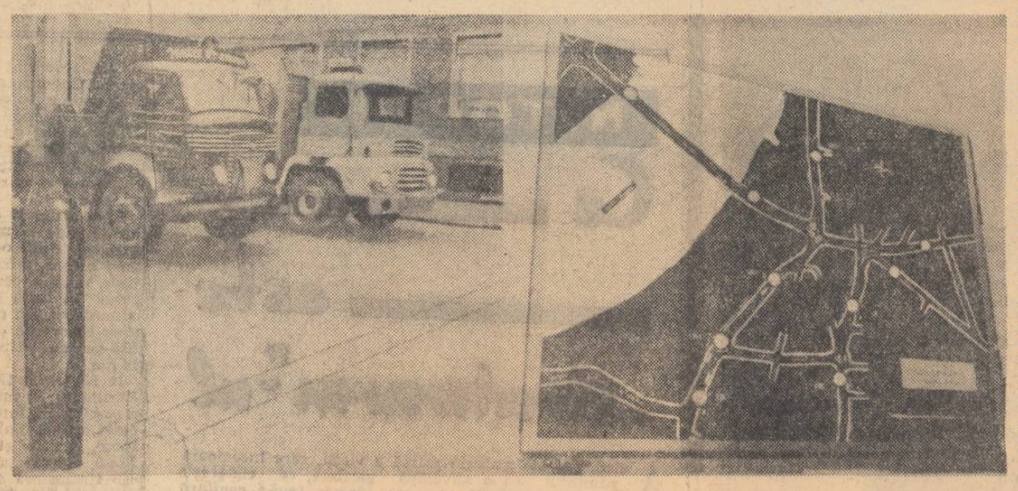

Despre interpretare

La un curs de ziaristică dintr-un colegiu american se căutau diferite formule pentru a se sintetiza ceea ce înseamnă interpretarea unui document sau eveniment de politică externă. Unul din profesori a propus următoarea formulă matematică: un document + legături speciale cu autorii acestuia = interpretare informată; sau, un document + cunoașterea profundă a politicii a cărui expresie este + cunoașterea istoriei apariției sale = interpretare analitică.

Desigur se mai pot găsi diferite alte formule care să generalizeze un grup de cazuri particulare dar totdeauna exemplul concret va fi cel care va salva formula. Nu știm dacă atenția celor ce se preocupă de această problemă a fost atrasă de interpretările căpătate în ultimul timp de cunoscutul memorandum atribuit președintelui Statelor Unite cu privire la politica americană în problemele nucleare ale N.A.T.O. Este cunoscut că, după cum au arătat diverse relatări, în fața reacției negative la proiectul american al forțelor nucleare multilaterale, președintele Johnson a recomandat într-un memorandum adresat negociatorilor americani să nu mai folosească „tactica presiunilor asupra aliaților", subliniind că președintele nu va aproba nici un plan, care „nu este acceptabil atît pentru Marea Britanie cît și pentru Germania Federală și în mod specific nu va accepta nici un program care nu este discutat în prealabil și în mod amănunțit cu Franța".

Alegem din noianul interpretărilor, două, care ar pune în încurcătură pe oricine ar încerca să găsească o formulă în cazul susamintit. Pentru corespondentul lui „Daily Mail" la Washington, Boris Kidel, acest memorandum ar fi o victorie a premierului englez Harold Wilson, întrucît ar reprezenta hotărîrea americană de a renunța la proiectul forțelor nucleare multilaterale, luată în urma muncii de lămurire dusă de premier. Corespondentul vine cu informații suplimentare în sprijinul interpretării sale. La opera de convingere a președintelui Johnson ar fi dat o mînă de ajutor și profesorul american Richard Neustadt, fost consilier al lui Truman și Kennedy, care, după o misiune secretă de informare întreprinsă în Europa occidentală în ajunul vizitei lui Wilson ar fi demonstrat președintelui că guvernul laburist nu poate fi silit să accepte „flota nucleară mixtă" și că în acest caz o alianță nucleară bilaterală americano-vestgermană ar avea „consecințe internaționale primejdioase". Harold Wilson, după părerea lui Kidel ar fi desăvîrșit această muncă de convingere prin argumente suplimentare și prin proiectul englez al forțelor nucleare atlantice care a devenit un instrument pentru „scoaterea președintelui din dilema incomodă în care s-a aflat". Dar iată că în aceeași zi corespondentul agenției „France Presse" transmitea din „cercurile apropiate de Whitehall" (guvernul englez — n. n.) că guvernul britanic ar fi pe punctul de a renunța la convocarea unei conferințe care să discute în luna ianuarie proiectul său nuclear și că eventuala anulare ar fi cauzată „de recenta schimbare a atitudinii americane, ilustrată prin memorandumul președintelui Johnson". Astfel dacă Kidel se prezintă drept cunoscător al faptului că memorandumul american ar însemna anularea proiectului multilateral și promovarea proiectului englez, corespondentul „France Presse" la Londra afirmă a cunoaște din cercurile oficiale engleze că din cauza aceluiași memorandum „o discuție generală asupra proiectului englez ar putea fi deci întîrziată pînă în primăvară, la reuniunea Consiliului ministerial al N.A.T.O. prevăzută a se ține la Londra în luna mai". Dar chiar și atunci „unele țări se vor opune poate la înscrierea pe ordinea de zi" a ambelor proiecte. Nu este ciudat să vezi același document interpretat în mod diferit. În cazul de față însă avem aprecieri categoric contradictorii care se anulează reciproc. Așadar, revenind la problema dintîi, care poate fi formula interpretării, luîndu-se drept bază aceste două exemple?

Greu de spus. Poate ar fi necesar ajutorul unei mașini electronice de calcul. În ce ne privește putem să oferim o formulă care credem că însumează în sfera ei și memorandumul și aceste interpretări contradictorii: M.L.F. (proiectul american al forțelor nucleare multilaterale) + A.N.F. (proiectul englez al forțelor nucleare atlantice) = A.T.O.N. (puternice și iremediabile asonanțe în politica nucleară a organizației Atlanticului de Nord). Este de altfel singura formulă bazată pe fapte confirmate.

N. LUPU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni

LA CEA DE-A ȘASEA EXPOZIȚIE industrială internațională de la Osaka a fost prezentat un aparat de telefon realizat de constructorii japonezi, care permite interlocutorilor să se vadă. Videofonul japonez poate fi adaptat la orice aparat de telefon obișnuit. Aparatul se deosebește de celelalte modele de videotelefoane existente în alte țări, prin faptul că folosește conducta telefonică existentă. Pentru sistemele de videofon din alte țări e nevoie de două cabluri de televiziune și de o instalație de televiziune pentru recepție-emisiune. În construcția videofonului există o cameră fotografică pe bază de tranzistori care transformă imaginile în semnale auditive. La rîndul lor, semnalele auditive sînt transformate automat în imagini fotografice pe hîrtie, cu ajutorul unui dispozitiv electrostatic de imprimare.

13 ȘOFERI de taxi din orașul suedez Ellivara au trecut cu succes examenul de mamoș. Această calificare le va fi necesară. S-a întîmplat nu o dată ca în cursele lor pe distanțe mai mari, între două așezări populate, unele pasagere să nască. Unul dintre șoferii care au dat examen a îndeplinit pînă acum de șase ori rolul de mamoș în timp ce se afla în cursă.

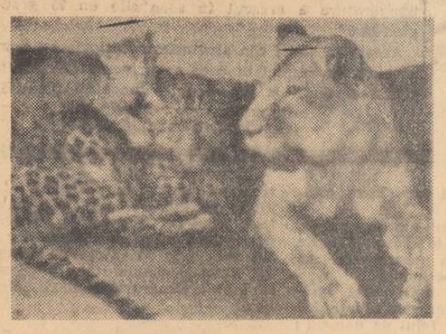

PENTRU PRIMA DATĂ s-a reușit încrucișarea unui leu cu un leopard (femelă). Evenimentul a avut loc la Koshien-Hanshin Park Zoo aproape de Osaka (Japonia). Autorul acestei „căsătorii" este doctorul Hiroyuki Doi, zoolog și botanist. În fotografie: la dreapta leul, în centru leopardul, în fund, primul lor leopon — cum l-au numit cei de la parcul zoologic japonez.

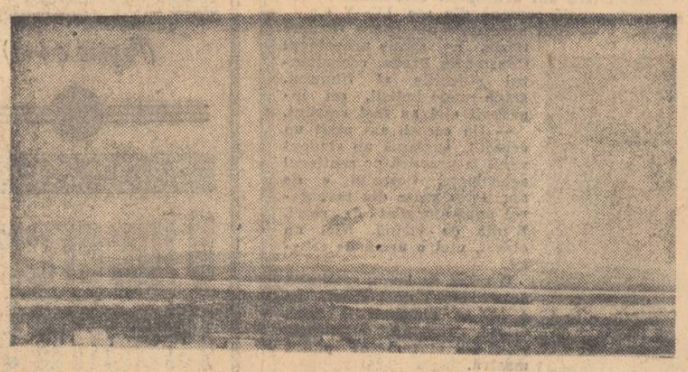

Șiveluci este cel mai nordic vulcan în acțiune de pe peninsula Kamceatka. Erupțiile lui din a doua jumătate a lunii noiembrie au atras în mod special atenția specialiștilor. Erupția vulcanului Șiveluci a durat aproape trei ore. Lava formată din substanțe vulcanice s-a ridicat la o înălțime de peste 20 km., uriașe „bombe" de piatră zburînd în aer. Din vulcan s-a revărsat o masă incandescentă amestecată cu gaze, care a acoperit o suprafață de peste 100 km pătrați. Materia incandescentă aruncată de erupție este un prețios material de studiu pentru savanții vulcanologi. În fotografie: o vedere panoramică a vulcanului Șiveluci

MARE a fost stupoarea americanului J. Thomson (din statul Virginia) cînd

ieșind din casă și-a văzut automobilul de mic litraj „înghițit" de cupa uriașă a unei mașini a salubrității care curăța strada.

●

NU DEMULT parlamentul englez a adoptat o hotărîre cu privire la abolirea unei legi care data din 1876. Potrivit acesteia, oricine se ocupa cu prezicerea timpului, era ars pe rug. Funcționarii serviciului meteorologic britanic nici nu bă-

nuiau că erau de fapt ereticii secolului trecut. Ei se află în un pas de a mosti

RECHINUL are, precum se știe, o vedere foarte slabă. Simțul mirosului și al auzului sînt de asemenea slab dezvoltate și totuși e uimitor cum acest animal de pradă marin, lipsit de simțurile elementare, reușește să-și găsească și să-și prindă victima. Secretul a fost dezvăluit de niște cercetători care au stabilit că rechinul își reperează prada cu ajutorul unor organe foarte sensibile dispuse de-a lungul cor-

pului și care recepționează cea mai neînsemnată vibrație a apei. Această descoperire a ajutat la elaborarea unui procedeu interesant de vînătoare de rechini. Prin apă trece un curent de joasă frecvență de 60 herți. Vibrația atrage rechinul și acesta nimerește în capcană.

●

Un birou de turism englez de pe teritoriul Statelor Unite, dorind să atragă un număr cît mai mare de turiști să viziteze Marea Britanie, a editat un afiș mai mult decît ciudat. Din afiș, se poate afla că vizitînd Anglia, turiștii americani vor fi plăcut surprinși constatînd că „pe întregul teritoriu al țării, personalul de deservire vorbește curgător englezește".

●

Locuitorii din orașul italian Verona, se obișnuiseră într-atîta cu cerșetorul care stătea la intrarea unei biserici, că s-au mirat foarte mult cînd au văzut că de cîteva zile acesta nu mai era la locul său obișnuit. Dar s-au

mirat și mai mult cînd au descoperit o placardă pe care o lăsase pe locul său: „Sînt plecat în concediu. Cerșetorul de la biserica Santa-Lucia".

●

ÎNTR-UN ORĂȘEL din Argentina autoritățile au **repartizat doi polițiști pe lîngă un arbitru de fotbal, urmărind astfel să-l păzească de suporterii cu „surplus" de temperament. Însă chiar la primul meci arbitrul respectiv a fost bruscat. De către cine credeți? De cei doi polițiști care erau suporterii clubului ce pierduse meciul. Trași la răspundere, cei doi s-au dezvinovățit în felul ur-**

mător: „Ne recunoaștem vina. Însă simpatia pentru clubul nostru s-a dovedit mai puternică decît simțul datoriei".

●

DIN CAUZA fumului întreprinderilor, orașul american **Los Angeles** este considerat ca cel mai viciat oraș din lume. Specialiștii spun că dacă nu se iau măsuri imediate în anul 1970 locuitorii lui vor fi nevoiți să poarte măști de gaze pentru ca să poată circula pe străzi.

●

SPITALUL regal oftalmologic din **Manchester** a apelat la voluntari care să lase prin testament ochii lor spitalului. Ochii sînt folosiți pentru a fi grefați pacienților suferinzi de afecțiunea cornei oculare.

LA MUZEUL DE ETNOGRAFIE din Santiago (Chile) vizitatorii pot admira un exponat neobișnuit: într-un frigider, cu ușă transparentă, se află un sloi de gheață, înăuntrul căruia se distinge un corp omenesc. Cu zece ani în urmă, un grup de alpiniști au urcat vîrful înzăpezit Serro Paine (altitudine peste 5 000 m deasupra nivelului mării). Se lăsase întunericul, era tîrziu pentru a mai cobori și sportivii hotărîsc să înnopteze sus, pe munte. S-au apucat vîrtos să taie gheața pentru a monta cortul într-o adîncitură. Deodată, unul din alpiniști zări ceva colorat în luciul alburiu al gheții și exclamă plin de mirare: „la priviți". Era un om înghețat, prins de jurîmprejur într-o carapace de gheață, un băiețel indian, de vreo 12-13 ani. Tăind jurîmprejur blocul de gheață, alpiniștii au obținut astfel un fel de sarcofag în care băiatul parcă dormea ghemuit, cu capul între genunchi.

Expertiza medicală a stabilit că întîmplarea tragică a băiatului datează de mai bine de 500 de ani. S-a luat hotărîrea să se păstreze acest exponat care ulterior a fost expus în muzeu. Băiatul arată și acum de parcă ar fi viu și doar a atipit puțin.

De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni

Cetatea din adîncul mării

(Urmare din pag. 1-a)

Mormintele ascund mărturii asupra vieții de altădată. Sub fiecare lespede pot fi descoperite indicii de mare însemnătate arheologică.

Concurs de pieptănătură

Cu ani în urmă un iubitor al frumosului și cunoscut colecționar, dr. M. Athanasiu, îmi vorbea cu entuziasm despre frumusețea pieptănăturilor pe care le au zeițele grecești, provenite din cuptoarele meșterilor callatieni. Era vorba despre acele statuete de lut ars care s-au găsit în număr mare la Mangalia, ajungînd atît în vitrinele muzeelor cît și în cîteva valoroase colecții personale.

Filmul ne-a reunit din nou — noi am venit la Mangalia cu aparatele de filmat, iar dr. Athanasiu cu zeițele sale de lut, împachetate cu grijă într-o lădiță de lemn.

— Afrodita... Cybella, Athena... făcea doctorul prezentările.

Și rînd pe rînd chipurile acelea nemuritoare se întipăreau pe retina sensibilă a aparatului de filmat — pelicula color. În spatele zeițelor scînteia marea. Era un adevărat concurs al pieptănăturilor antice!

Marmură șletuită de valuri

În curtea micului muzeu de arheologie din Mangalia sînt adunate cîteva obiecte interesante: un Heracle decapitat, o stelă funerară de origină ateniană, cîteva pietre frumos ornamentate și un cap de zeiță antică de factură modernă.

Și totuși capul zeiței datează din epoca elenistică și a avut cîndva trăsăturile clasice ale epocii respective. Actuala înfățișare se datorește nisipului și valurilor mării.

A fost găsit pe mal, îmi spune bătrînul slujbaș al muzeului, M. Niculescu, l-au adus copiii. Volubil, prietenul nostru continuă să povestească. Însă gîndul meu zboară în altă parte. Mai reține că le-a cumpărat copiilor, drept recompensă, bomboane. Chipul zeiței șlefuit de valuri se suprapune peste imaginile pe care le-am văzut chiar în dimineața acestei zile în adîncul mării. Revăd o ancoră pierdută, ruinele unui zid străvechi, acoperite de alge, silueta unei coloane canelate.

Da, de acolo provenea și capul de marmură aruncat de valuri pe țărm. Îl ridic cu emoție și-l duc spre locul de filmare. Vom reface drumul pe care l-a străbătut, filmîndu-l pe nisipul umezit de spuma valurilor, în apă, printre alge și scoici, apoi mai adînc, printre ruinile cetății scufundate.

Cînd legendele se adeveresc

Pescarii își au legendele lor — despre pești uriași, epave rătăcitoare, comori scufundate. Cei din Mangalia povestesc despre palate cu scări de marmură, despre ziduri și coloane antice, de care se agață sculele lor de pescuit.

Legende?

Stîncile de pe fundul mării, văzute din lotcă prin apa verzuie și unduită pot să dea naștere la tot felul de năluciri. S-a mai întîmplat și pe uscat ca formațiuni geologice naturale să fie luate drept vestigii arheologice.

Însă cînd ai la spate două butelii cu aer comprimat, iar pe față o mască cu un geam de securit, mare cît ochiul unui ciclop, te poți identifica cu peștii și să te plimbi printre stîncile de pe fundul mării cu toată ușurința.

Nălucirile dispar, stîncile cu forme ciudate, semănînd cu ruine antice, tot stînci rămîn.

Dar cu atît mai impresionante îți apar adevăratele vestigii arheologice submarine.

Filmăm în zona ruinilor ce se prelungesc în mare, pe sub apă, în dreptul vechiului zid roman din Mangalia. Aparatul de filmat, închis într-o cutie etanșă, îmi încetinește mișcările. În schimb cei doi tovarăși ai mei, Marian Gomoiu și Iuliu Müller, cercetători de la Laboratorul de Oceanologie al Academiei R.P.R., evoluiază sub apă cu ușurința unor delfini încercați.

Sub apă, cu tubul de respirat în gură, nu poți vorbi. Există însă un întreg vocabular compus din semne. Traduse în vorbirea obișnuită, semnele noastre exprimă următoarele:

— Veniți după mine?

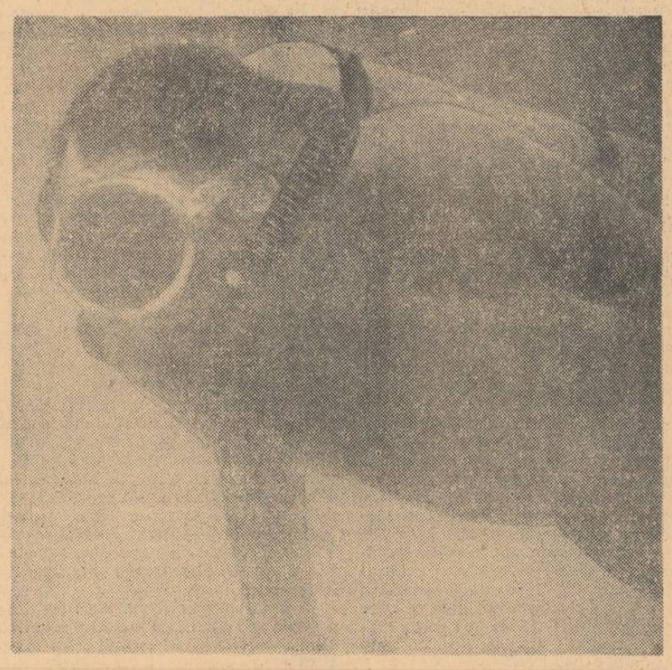

Căutînd sub apă anticele vestigii

— Ce ai văzut?

— Un obiect rotund, lung.

— Te urmăm.

Obiectul e o coloană de marmură. Gomoiu și Müller reușesc s-o dezgroape din nisip și s-o ridice în picioare. String cu înfrigurare minerele aparatului de filmat și apăs, apăs mereu pe declanșator.

Pornim mai departe de-a lungul unui zid pe jumătate ruinat. Curînd găsim o altă coloană, de data aceasta canelată. Gomoiu o măsoară, Müller își pregătește aparatul de fotografiat, iar, eu le dau tircoale, căutînd unghiuri mai favorabile pentru filmare.

Ne mișcăm cu precauțiune pentru a nu stîrni mîlul fin de pe fund, amestecat cu nisip.

Coloana canelată nu e de marmură, în schimb alături de ea găsim o placă triunghiulară cioplită în marmură de cea mai bună calitate (Gomoiu o zgîrie puțin cu cuțitul) — făcuse fără îndoială parte din frontonul unei clădiri frumos împodobite.

Plutim deasupra unor lespezi uriașe, care păstrează urmele unui jgheab cioplit pentru scurgerea apei de ploaie. Acum vechea canalizare este sub nivelul mării!

O vegetație bogată de alge acoperă toate aceste vestigii milenare. Peștișori zglobii ne înconjoară din toate părțile, fără să se sinchisească de prezența noastră.

Oameni sub apă

— Ați întîrziat cu o jumătate de oră.

— Din pricina unui cauciuc. Se dezumfla mereu. A trebuit să-l umflăm de vreo patru ori cu ajutorul unei butelii.

Pronosticul, explicatil.

Cu fiecare zi nerăbdarea noastră crește.

— Vrem vînt de vest!

Bunii noștri prieteni, meteorologii, ridică din umeri: „vă înțelegem, dar ce putem face...“

După douăzeci și una de zile de apă agitată și tulbure, vîntul a început în sfîrșit să bată dinspre uscat, și marea s-a potolit, devenind din nou limpede.

Curenții marini și furtunile schimbă de obicei configurația fundului mării. Și de data aceasta, după furtună au apărut de sub nisip cîteva vestigii arheologice necunoscute pînă acum. Printre ele, o piatră dreptunghiulară cu urme de basorelief și chenar cioplit, măsurînd peste un metru în lungime și aproape un metru în lățime. Descoperirea pietrei sculptate ne-a copleșit, mea de altfel, se ridică, la fiecare respirație, bule de aer strălucitoare. Posibilitatea de a trage în plămîni aerul curat, proaspăt, aflîndu-te pe fundul mării, îți dă o senzație de siguranță și bucurie.

„Nu te scufunda însă niciodată singur“ glăsuiește deviza ce se repetă în toate instrucțiunile pentru cercetări submarine.

Într-adevăr, cu toată perfecțiunea aparatelor de scufundat moderne, prezența unui tovarăș de nădejde poate fi oricînd binevenită.

Filmez un cîrd de chefali care pasc liniștiți pe o piatră venerabilă din vechea cetate, apoi îmi îndrept aparatul spre unul din prieteni, biolog de profesie, care cercetează o colonie de midii.

Deodată am senzația că tubul de respirat s-a înfundat. Reușesc să mai inspir, cu o ultimă sforțare a plămînilor, puțin aer și... atît. Pana de cauciuc se răzbună — sus, cît mai repede sus!

Gomoiu observă primul că deasupra capului meu nu mai apar bule de aer și se grăbește să-mi vină în ajutor. Îi dau aparatul de filmat și înot spre plafonul luminos și unduit ce se întinde deasupra capetelor noastre. Acolo e aer, soare și... barca salvatoare. Ne păstrăm cu toții un calm desăvîrșit. Este calmul alpiniștilor legați prin aceeași coardă. Există și o coardă a scufundătorilor — coarda invizibilă, dar trainică a solidarității omenești.

Surprize după furtună

Suflă vîntul de est. Tradiționala furtună de la sfîrșitul verii s-a dezlănțuit în plin.

Marea e furioasă și tulbure.

Reușim să terminăm filmările subacvatice anul acesta?

Meteorologii din Constanța și Mangalia ne devin prieteni. De cîte ori îi vizităm ne întîmpină cu surîsul medicului care vrea să-l încurajeze pe pacient:

— Va trece... se va potoli.

Dar furtuna continuă. Urmărim liniile capricioase, roșii și albastre, de pe harta sinoptică.

— Anticiclonul din Azore se deplasează spre est... dorsala anticiclonului va atinge meridianele țării noastre.

Ne echipăm pentru scufundare. Aflu că butelia „sacrificată“ a fost întîmplător tocmai a mea. Deci rezerva de aer de care voi dispune sub apă astăzi va fi mai mică. Vom lucra la o adîncime de șapte metri — nu e prea mult, voi putea ieși ușor la suprafață dacă mi se va termina aerul.

Coborîm din barcă și ne scufundăm pînă la locul de filmare. Îmi sprijin aparatul de o stîncă și-i urmăresc prin apa limpede și albăstruie pe Gomoiu și Müller, continuîndu-și cercetările. Deasupra fiecăruia din ei, ca și deasupra mea de altfel, se ridică, la fiecare respirație, bule de aer strălucitoare. Posibilitatea de a trage în plămîni aerul curat, proaspăt, aflîndu-te pe fundul mării, îți dă o senzație de siguranță și bucurie.

„Nu te scufunda însă niciodată singur“ glăsuiește deviza ce se repetă în toate instrucțiunile pentru cercetări submarine.

Într-adevăr, cu toată perfecțiunea aparatelor de scufundat moderne, prezența unui tovarăș de nădejde poate fi oricînd binevenită.

Filmez un cîrd de chefali care pasc liniștiți pe o piatră venerabilă din vechea cetate, apoi îmi îndrept aparatul spre unul din prieteni, biolog de profesie, care cercetează o colonie de midii.

Deodată am senzația că tubul de respirat s-a înfundat. Reușesc să mai inspir, cu o ultimă sforțare a plămînilor, puțin aer și... atît. Pana de cauciuc se răzbună — sus, cît mai repede sus!

Gomoiu observă primul că deasupra capului meu nu mai apar bule de aer și se grăbește să-mi vină în ajutor. Îi dau aparatul de filmat și înot spre plafonul luminos și unduit ce se întinde deasupra capetelor noastre. Acolo e aer, soare și... barca salvatoare. Ne păstrăm cu toții un calm desăvîrșit. Este calmul alpiniștilor legați prin aceeași coardă. Există și o coardă a scufundătorilor — coarda invizibilă, dar trainică a solidarității omenești.

Surprize după furtună

Suflă vîntul de est. Tradiționala furtună de la sfîrșitul verii s-a dezlănțuit în plin.

Marea e furioasă și tulbure.

Reușim să terminăm filmările subacvatice anul acesta?

Meteorologii din Constanța și Mangalia ne devin prieteni. De cîte ori îi vizităm ne întîmpină cu surîsul medicului care vrea să-l încurajeze pe pacient:

— Va trece... se va potoli.

Dar furtuna continuă. Urmărim liniile capricioase, roșii și albastre, de pe harta sinoptică.

— Anticiclonul din Azore se deplasează spre est... dorsala anticiclonului va atinge meridianele țării noastre.

Studiind chipul unei zeițe

Printre ruinele anticului Callatis

Ce este „STRATWARM"-ul

(Urmare din pag. 1-a)

țiunile reciproce dintre stratosferă și troposferă (situată sub nivelul de 10 km.) ci mai ales în prevederea timpului pe lungă durată și iată de ce:

O astfel de încălzire în stratosfera mijlocie duce la schimbarea circulației atmosferice în sens opus; o zonă ciclonică (depresionară) purtătoare de vînturi și precipitații puternice este distrusă în 1—2 zile și înlocuită cu un maxim barometric (zonă anticiclonică), caracterizată prin timp liniștit și uscat. Încălzirile din straturile înalte ale aerului împiedică formarea norilor și distrug formațiunile noroase existente; ele determină prin aceasta uscarea aerului și creșterea presiunii atmosferice, deci generează anticicloni cu cer însorit și radiație solară prelungită.

O astfel de încălzire stratosferică ce s-ar produce acum deasupra Mării Mediterane ar însemna pentru țara noastră o iarnă cu aspect de primăvară pe cînd în cazul cînd încălzirea s-ar produce în spațiul stratosferic al Scandinaviei ar însemna dimpotrivă o iarnă geroasă. Numai din acest exemplu se poate aprecia importanța acestui fenomen ce se produce la înălțimi de 30—40 km. înălțime.

In mod inutil au căutat meteorologii să-și explice cauzele prognozelor nereușite întrucît ele existau în afara domeniului lor de investigație.

Abia începînd din decembrie 1963 s-a organizat un plan de depistare a focarelor de încălzire stratosferică, numită prescurtat „STRATWARM".

In cursul iernii trecute, Institutul de meteorologie și de geofizică al Universității libere din Berlin precum și serviciul meteorologic al Japoniei au difuzat în toată lumea „alerte“ privind producerea încălzirilor din stratosferă. Acum Organizația Meteorologică Mondială a încredințat lui Weather Bureau din Statele Unite sarcina de a difuza celorlalte servicii meteorologice mesajele: „GEOALERT STRATWARM“ și „STRATALERT“.

In cursul actualei ierni 1964—1965, alertele privind semnalarea STRATWARM-urilor vor fi difuzate, în emisfera de nord, prin rețeaua internațională de telecomunicații meteorologice. In emisfera sudică difuzarea alertelor de STRATWARM va fi executată de Centrul internațional de analiză a Antarcticei din Melburn.

In curînd programul STRATWARM va duce la cea mai modernă metodă de prevedere a timpului pe lungă durată, înlocuind sau completînd actualele metode care sînt mai puțin eficiente.

Aceste metode s-au dovedit necomplet satisfăcătoare deoarece fenomele atmosferice odată formate nu se deplasează totdeauna cu aceeași viteză (pe ocean sau continent), nu își mențin totdeauna direcția de deplasare și nici nu-și păstrează intensitatea, ele transformîndu-se în mod continuu iar uneori se sting pe parcurs.

Metodele sinoptice împreună cu cele aerologice și cele stratosferice vor crea în curînd o bună metodă pentru prevederea fenomenelor meteorologice dăunătoare cu multe zile înainte de producerea lor, astfel că prevenirea și poate combaterea lor vor fi eficiente, iar ca rezultat pagubele produse vor putea fi reduse considerabil.

Siluete antice

Drum în serpentine

(Urmare din pag. 1)

nație ce pusese stăpînire pe el, o dată ajuns în mijlocul vastului șantier: „Ce-o să pot eu face aici? Cum voi reuși să mă fac de folos? — erau întrebări ce se repetau obsedant, cadențînd în minte cu fiecare pas. Să plec? Să las totul baltă? O nu, atracția era prea mare!

La început cursurile teoretice nu păreau să-i risipească îndoiala și incertitudinile. Cît despre lecțiile practice, acestea semănau cu un drum presărat de zeci și sute de serpentine. O călătorie mai amețitoare ca asta nici nu s-ar fi putut închipui. Și totuși ce curios lucru! Réné Brașoveanu, șeful unei brigăzi de montori, trecut de prima tinerețe, fluieră cu egală voie bună, fie că pregătește, la sol, rezervoare de cele mai felurite mărimi, fie că se află la înălțimi de zeci de metri! Viitorul manipulant din secția de măcinare a bauxitei, începe să respire, cu încetul mai normal. Nu că scînteile sudurilor, ori claxonatul automacaralei, care ridică adevărați coloși metalici l-ar fi atras mai puțin. Nu. I se rînduiau însă neașteptat în minte popasurile la care va fi supusă pulberea brun-roșcată a bauxitei pînă cînd își va schimba nu numai culoarea ci și conținutul. Firește, dacă i s-ar fi cerut amănunte privitoare la rostul celor 16 000 de tone de conducte, armături și flanșe montate, greu ieșea din încurcătură. Nu se ajunge atît de ușor la cunoștințe egale cu cele ale șefului de proiect, ale specialiștilor ce vor conduce secțiile de bază ale uzinei. Destul numai că cele 27 de autoclave suple, totuși încăpătoare, roata uriașă a decantoarelor (20 m diametru fiecare) și vasele de descompunere, 18 la număr, la a căror platformă superioară se ajunge cu liftul, toate acestea și multe altele nu-l mai intimidau cu dimensiunile lor, — ca la prima confruntare. Pentru unicul și bunul motiv că această lume a chimiei era, în mic, și lumea lui, era adică, la el acasă. Venea devreme dimineața și pleca fără să măsoare timpul după mișcarea acelor ceasornicului.

În timpul din urmă zăbovea ceasuri de-a rîndul în secția măcinare. Aici va lucra, e lucru hotărît. Denumirea noii sale profesii e precisă și așa cum bănuia, de mare răspundere: manipulant la concasarea și dozarea varului, ce intră în compoziția bauxitei, (și la care se adaugă leșia de sodă caustică) înainte de a porni pe drumul lung, în serpentine, pentru a se transforma în alumina ce-o așteaptă cuvele de electroliză de la Slatina.

Știe — și nu numai el — punct cu punct, mișcare cu mișcare ce are de făcut. Ampla schemă de automatizare și reglare ce va realiza dozarea „farmaceutică“, în secția întîi a uzinei, i-a devenit familiară și cu atît mai dragă. Ar fi inexact să se spună că nu-l stăpînesc totuși anumite emoții, cu toate că a făcut repetiții fără număr. Ceea ce-i însă cert și se oglindește pe chipul său la fel ca și pe al celorlalți, rezidă în siguranța, în temeinicia cunoștințelor dobîndite.

Curînd uzina de alumină Oradea (ca și cea de care e direct legată, de la Slatina) va înceta să mai poarte denumirea de șantier. Deocamdată însă, chiar nefiind constructor, povestirea lui Gavril Pure transcrisă de noi sub formă de scrisoare, vine de pe un mare șantier al țării, care trăiește agitația densă dinainte de inaugurare. Iar povestea manipulantului de la secția măcinare, s-ar putea reedita, cu puține modificări în zeci de alte exemplare.

Viorica CIORBAGIU

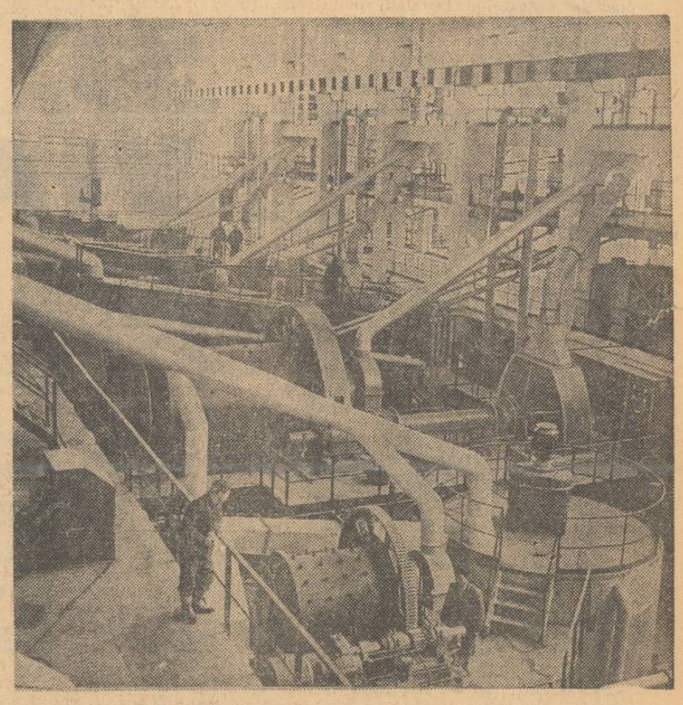

Uzina de alumină — Oradea. Vedere din secția de măcinare.

TOTUL E IMPORTANT

La secția de miliție a unui cartier bucureștean am asistat la o scenă penibilă: un tată fusese chemat să-și recunoască băiatul care se făcuse vinovat de acte grave față de societate. Furase bani de la o mătușă (soră a tatălui), chefuise și făcuse scandal într-un local public.

Băiatul avea 16—17 ani.

Tatăl, un om simplu, cu mîinile aspre de muncă, părea uluit și zdrobit de durere.

— Avea tot ce-i trebuie acasă. Și nici din scurt nu-l țineam... Pentru el munceam. Eu îl credeam la școală, niciodată nu mi-aș fi închipuit...

Întîmplarea ne-a adus în minte alte întîmplări. Mai bine zis a pus într-o lumină nouă întîmplări mai vechi, care altfel ar fi rămas poate fără o semnificație mai largă.

Călătoream într-o zi cu tramvaiul 2. La stația Bd. Constructorilor din Giulești, se urcă un nou val de călători. Era dimineață, oră de vîrf. Cîteva persoane în vîrstă, se sprijineau, în picioare pe spătarele scaunelor ocupate.

Pe unul din ele, un băiețandru de 15 ani părea absorbit de lectura „Sportului popular“. Era într-o luni și aflarea rezultatelor sportive îi captivează și pe oamenii maturi. Băiatul însuși avea o figură de sportiv, sănătoasă și vioaie, de parcă te-ai fi așteptat ca în minutul următor să înalțe capul ca să lovească o minge imaginară.

Cineva i s-a adresat pe un ton ușor mustrător, dar politicos.

— Ești chiar atît de obosit? Nu vrei să dai locul bătrînului din fața dumitale?

Băiatul a dat să se ridice, cu obrajii brusc împurpurați. Am fi putut jura că în acel moment îi părea rău că n-a făcut-o din proprie inițiativă. A dat să se ridice, dar o mînă din spate l-a ținut pe scaun:

— Stai acolo, mă!

Băiatul a încremenit pe locul lui. Omul care stătea pe scaunul din spate era tatăl său. Ca prin farmec, în locul stînjenelii de adineaori figura băiatului a căpătat un aer sfidător. A răspuns cu impertinență.

— Locurile rezervate sînt mai în față.

Deși, atunci, în tramvai, gestul acesta surprinzător de rar la un părinte, a fost mult comentat și dezaprobat, trecem fără comentarii la altă întîmplare.

Era într-o zi, spre prînz, pe Bd. Banu Manta. Oră de circulație intensă. Pietonii așteptau nemișcați semnalul verde ca să poată străbate șuvoiul mașinilor care împînzeau strada.

Dar iată că de pe strada Petru Maior apare o motocicletă, se repede ca un berbec în mulțimea pietonilor și, contrar oricăror reguli de circulație, o apucă în susul străzii. Șoferul unui camion care venea pe Bd. Titulescu, deabia avu timp să vireze ca să nu prindă sub roți motocicleta și pe năzdrăvanul ei conductor. Un băiat de 15 ani.

Notați bine: de 15 ani! S-a făcut cerc în jurul lui. Șoferul autocamionului era alb ca peretele.

— Mucosule!

— Chemați miliția! Asta nu poate să aibă carnet de conducere.

Băiatul era și obraznic. A început să înjure, să se răstească la cel care-l făcuse mucos.

— Ce te privește pe dumneata? Știe tata. El mi-a dat voie.

În minutul următor a apăsat pe accelerator și s-a făcut nevăzut.

Acestea sînt întîmplări care, luate separat, au numai semnificație proprie, limitată, deși nu lipsite fiecare de gravitate.

Puse însă una lîngă alta, semnificația lor se lărgește, capătă alte dimensiuni.

„Nu mi-aș fi închipuit niciodată...“ spunea tatăl chemat să-și recunoască băiatul infractor. Și credem că era sincer. Sincer și uluit. Se întreba poate ca și noi: cînd o fi început procesul care l-a adus pe copil la o asemenea faptă necugetată. Cîte alte fapte mici, mărunte, aparent nevinovate, n-au precedat-o? Și de cîte ori, chiar noi, părinții, nu sîntem tentați să catalogăm asemenea lucruri chiar așa, mărunte, nevinovate? „Și nici de scurt nu-l țineam“ — mai zicea tatăl îndurerat. Dar una e să „nu ții copilul de scurt“, să nu fii tiran cu el și alta e să-i acorzi libertatea acțiunilor dublată de o atentă supraveghere și grijă părintească.

Întîmplările de mai sus nu sînt poate cele mai semnificative. Întîmplarea din tramvai, de pildă, pe cît de autentică, pe atît e de necrezut. Orice părinte poate găsi altele mai bune în locul lor.

Important e însă să reținem că greșelile mărunte, în aparență lipsite de gravitate, ale copiilor, nearătate și nesancționate la timp, ba uneori chiar încurajate — pot duce la greșeli grave, inadmisibile.

„Știe tata“ — a strigat motociclistul de 15 ani. Știe și faptul că băiatul lui putea să sufere un accident grav din cauza îngăduinței lui? Sau că putea să fie chemat să-și recunoască flăcăul nu la miliție, ci într-alt loc?

Cînd e vorba de copii nu există lucru mărunt și nevinovat. Tot ce e legat de ei este important și grav și trebuie să veghem neîncetat asupra comportării și faptelor lor dacă dorim să-i vedem mari, sănătoși, instruiți și utili societății pe care o construim.

Ana CRISTEA

Săptămîna pe ecrane

10 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Reţeta gospodinei. 9.30 Emisiune pentru copii şi tineret. 11.00 Emisiunea pentru sate 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Iarna pe uliţă. Montaj folcloric de cîntece şi jocuri cu Angela Buciu, Sofia Popa, Tiţa Ştefan, Minodora Nemeş, Ion Cristoreanu, Dumitru Zamfira, Mihai Oprea, Ion Duca. 19.50 Filmul La strada. 21.40 Muzică uşoară... cu Pompilia Stoian şi Marius Iorga. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

11 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru şcolari: Curiozităţi botanice. 19.40 Muguri în soare. Un bogat şi variat spectacol care cuprinde numere de balet, cîntece, dansuri şi gimnastică artistică. 20.35 Improvizaţie şi artă. 21.15 Recital vocal-instrumental. 21.50 Telesport. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

12 IANUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Acetilena, de ing. Nicolae Petrescu, de la Iprochim Bucureşti. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru cei mici: Năzdrăvăniile vulpii — „Împărţeala vulpoiului", adaptare şi dramatizare de Sergiu Milorian. 19.35 Emisiune de ştiinţă: Temă cu variaţiuni. 19.50 Filmul La răspîntie. 21.15 Muzică distractivă... cu Mihaela Cotaru, Gloria Bordea, Doina Andronache, Natalia Juga-Perian, Jean Păunescu, Gică Matei, Ovidiu Stoica, Vasile Matei şi o formaţie orchestrală condusă de Horia Ropcea. Coregrafia: Ion Alexe. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

14 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Micii electrotehnicieni. 19.40 Numai o poveste. Un basm după fraţii Grimm: Maria cea harnică şi Maria cea leneşă. 19.50 Romain Rolland. 20.35 Filmul Dragoste la zero grade. În încheiere: Poşta televiziunii. Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

15 IANUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Aparatura de dispecerizare şi control centralizat, de Marcel Sîrbu, director tehnic la Institutul de aparataj electrotehnic şi instalaţii de automatizare. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar: Vă place muzica? 20.00 Săptămîna. 21.00 Spectacol prezentat de ansamblul de cîntece şi dansuri „Ciocîrlia" al Ministerului Afacerilor Interne. Solişti: Angela Moldovan, Aurelia Fătu Răduţu, Iosif Milu, artişti emeriţi, Agatha Druzescu, Maria Butaciu, Irina Loghin, Maria Ciobanu, Lucian Marinescu, Pop Simion, Benone Sinulescu. Dirijor principal Viorel Doboş. Dirijorul orchestrei populare: Victor Predescu, artist emerit. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

16 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii şi tineretul şcolar: Album artistic prezentat de elevi ai şcolii de muzică nr. 2. 19.50 În faţa hărţii. 20.00 Teatru în studio: Raţa sălbatică de Henrik Ibsen. În distribuţie: Werle, om de afaceri (Fory Eterle, artist emerit), Gregers, fiul său (Ion Marinescu); Bătrînul Ekdal (Costel Constantinescu); Hjalmar, fiul său, fotograf (Octavian Cotescu); Gina, soţia lui Hjalmar (Gina Patrichi); Hedwiga, fiica lor (Valeria Seciu); Doamna Sorby, menajeră la Werle (Graţiela Albini); Relling, medic (George Constantin); Molwig, fost teolog (Marin Moraru); Balle, consilier (Nicolae Gărdescu, artist emerit); Kaspersen,, consilier (Mircea Constantinescu); Flor, consilier (Florin Scărlătescu, artist emerit); Petersen, camerier (Dorin Dron); Jensen, valet (Costin Prişcoveanu). 22.00 Muzică uşoară instrumentală... cu o formaţie condusă de Sile Vişan. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

Studioul nu s-a dezmeticit, s-a întrecut chiar pe sine, oferind în noaptea în care am întîmpinat cu toţii venirea anului nou, cel mai reuşit spectacol de Revelion Reuşită artistică şi reuşită tehnică, deopotrivă. Conceput ca o cascadă crescîndă de melodii frumoase şi de dansuri exuberante, de veselie şi de tinereţe, programul a fost antrenant şi cuceritor, contribuind în largă măsură la buna dispoziţie a celor aflaţi în jurul meselor sărbătoreşti. Acesta fiind de altfel singurul ei obiectiv, emisiunea a avut deci un succes categoric.

Indiscutabil că meritul deosebit al „Revelionului televiziunii" rămîne echilibrul lui, asigurat de conceptul lui scenic, de nivelul artistic al interpretării şi mai ales de prezenţa inventivă a regiei, în toate fazele şi amănuntele spectacolului. Vom releva, de pildă, participarea omniprezentă şi graţioasă a unei „figuraţii" foarte active, asigurată de un mare grup coregrafic. Vom sublinia, de asemenea, contribuţia scenică a instrumentiştilor din formaţiile orchestrale care s-au perindat de-a lungul celor cinci ore de spectacol. Vom menţiona ideea de a se acorda prioritate la alcătuirea genericului unor interpreţi tineri, debutanţi în 1964 sau foarte proaspeţi debutanţi în 1965. Îi vom revedea desigur cu plăcere pe toţi aceşti debutanţi, cu atît mai multă plăcere cu cît vor fi reuşit să păşească de la simple imitaţii la însuşirea unui repertoriu nou, într-o notă de originalitate şi de afirmare a propriei personalităţi. După cum trebuie să ne aşteptăm ca în viitoarele emisiuni de muzică uşoară, studioul să recheme în faţa micului ecran unele formaţii care s-au evidenţiat în acest spectacol televizat.

Ceea ce a trezit în mare măsură stima noastră, a fost însă nivelul reuşitei tehnice a emisiunii. De la progresul evident în realizarea înregistrărilor prealabile a sunetului şi pînă la montajul rapid, cinematografic, care a asigurat spectacolului un ritm tot timpul susţinut. Cu precizie de cronometru, operatorii şi celelalte categorii de tehnicieni au trecut, în răstimpul cîtorva zecimi de secundă, de la un platou la altul, de la un gen la altul, de la emisia pe viu la peliculă şi viceversa, fără nici o singură defecţiune tehnică, fără ca nici un moment gestul să preceadă sau să urmeze sunetului corespunzător. Este, poate, cea mai îmbucurătoare concluzie pe care a impus-o emisiunea de Revelion a televiziunii — este o performanţă care obligă şi care se oferă telespectatorilor ca una din cele mai frumoase promisiuni în noul an 1965.

St. RADU

CU MIHAIL LUNGIANU

Interviu la o aniversare

Sîntem în casa scriitorului MIHAIL LUNGIANU, aduşi de dorinţa unei convorbiri profesionale cu autorul volumelor *„În umbra satelor"*, *„Însăilări"*, *„Zile senine"*, *„Din ţara lui Alb Împărat"*, al culegerii selective *„Vremuri apuse"*, apărută nu de mult, convorbire pe care gazda o preface repede într-un lung monolog autobiografic. *„Tot ce am scris în cărţi este luat numai din viaţă"*, ne asigură Mihail Lungianu, exemplificînd ajutat şi de tovarăşa de viaţă (60 de ani de căsnicie) care intervine cu amănunte, rectifică sau încearcă împreună cu noi surpriza revelaţiei: *„ce vorbeşti, eu asta acum aflu"*..

Amintiri fugare, digresiuni, reveniri, toate îşi dau întîlnire în albia unui singur *curriculum vitae*, la începutul căruia sînt evocaţi părinţii şi strămoşii — tata, Ion Lungianu, venit la Rucăr „de peste munte", din Poarta Branului, pe la mijlocul veacului trecut, mama, rucăreancă, neam de moşneni. Firesc şi fără dubii de parcă ne-ar spune lucruri care s-au petrecut, doar ieri, fie că e vorba de bogătaşul Paraschiv Başta, cel care a pus stăpînire prin 1 850 pe averea unor boieri fanarioţi, acaparînd cu timpul toate pămînturile rucărenilor, de răscoala din 1907, de St. O. Iosif, (cu numai 4 ani mai mare decît povestitorul), Coşbuc, Anghel, Chendi, Iorga, Simion B. Marian, trecutul se înfiripă din istorisire.

— M-am născut la Rucăr, acum 85 de ani, la 13 decembrie. Mama se dusese după apă la puţ şi cînd se întorcea cu căldările, pe un dîmb, a simţit că trebuia să vin pe lume şi... am venit chiar atunci. Eram mijlociul dintr-o familie de şapte copii. M-am ridicat pe lîngă casa părintească simţind de mic necazurile şi nevoia. Aceasta mai cu seamă pentru că tata, chiar în vremea copilăriei mele timpurii se afla într-o necontenită hărţuială cu boierul Paraschiv Başta. La marginea satului nostru era un islaz pe care se ţineau din vechime tîrgurile de mărfuri şi vite, tîrguri mari, la care veneau oameni de dincolo şi dincoace de munţi. Ajungînd Başta primar a pus mîna şi pe locul acela, făcînd din el finaţ. Cînd a adunat boierul finul în clăi, ţăranii i-au dat foc, iar Başta l-a învinuit pe tata, dovedind cu martori mincinoşi că el i-ar fi aţiţat pe săteni dîndu-le şi sticle cu gaz. A stat tata pentru asta la puşcărie cîtva timp, iar mama umbla de colo pînă colo să-l scape.

De la amintirile din copilărie în care reînvie chipurile părinţilor şi ale altor fiinţe apropiate, cum ar fi baba Cerceloaia, care i-a purtat de grijă pe timpul cînd mama umbla să-şi scape soţul, femeia al cărui nume avea să-l ajute cîndva să-şi aleagă pseudonimul T. Cercel, trecem la anii de şcoală, întunecaţi de umbra omniprezentă a aceluiaşi Başta.

— Învăţătorul mă bătea mereu, fără pricină sau mai bine zis dintr-o pricină de care nu-mai prea dădeam seama atunci: fiindcă era omul lui Başta. Dar, trecînd peste lucrurile care mi se întîmplau numai mie, trebuie să ştii că pe atunci bătaia era la mare cinste.

— În literatură cînd aţi debutat?

— Prin clasa a doua de liceu, cu o poezie publicată în „Revista şcolarilor". Am continuat cu poveşti, anecdote, snoave, povestiri, versuri în „Avîntul", „Satul", „Evenimentul literar", „Floarea albastră".

— Îmi închipui că, începînd să publicaţi de timpuriu, aţi avut prilejul să vă întîlniţi şi să legaţi prietenii cu o seamă de mari scriitori, pe care generaţiile mai tinere, îi cunosc numai din scris; aţi putea să ne vorbiţi de ei?

— Nu ştiu cu care să încep; cred că cu cel mai ilustru, deşi pe acesta — mă refer la Caragiale — nu am avut fericirea să-l cunosc îndeaproape. Era prin 1903, cînd am intrat, cu mai mulţi prieteni, studenţi, la berăria „Gambrinus", unde se afla ca de obicei „nenea Iancu". Intrînd în vorbă cu el, ne-a întrebat pe fiecare de unde sîntem. Spunîndu-i că sînt din Muscel, Caragiale a început să laude frumuseţile meleagurilor mele natale, aducîndu-şi aminte de nişte musceleni pe care i-a cunoscut. După cum vedeţi, o întîlnire fugitivă, dar care mi s-a întipărit în minte. Pe Coşbuc l-am cunoscut în următoarea împrejurare: trimisesem redacţiei revistei „Viaţa literară" o povestire inspirată din folclor — „Brezoaia", care a şi apărut. Se vede că povestirea i-a plăcut lui Coşbuc, care mi-a trimis vorbă să-l caut. Nu m-am dus atunci la el, l-am întîlnit ceva mai tîrziu. Aflînd că eu sînt autorul „Brezoaiei" pe care o semnasem cu pseudonim, Coşbuc m-a îndemnat să nu preget să mă inspir din viaţa satelor, din datinele frumoase de acolo, pe care, zicea el, nu trebuie să le lăsăm să se piardă şi să nu mai iscălesc niciodată cu pseudonim: „orice ai scrie, bine sau rău, semnează numai cu numele dumitale".

Mihail Lungianu caută într-un teanc de hîrtii de pe masă un text bătut la maşină — copia propunerii către Academia Română prin care Delavrancea solicită premierea unui volum al prozatorului. Interlocutorul nostru ne vorbeşte despre Delavrancea, despre clipele grele pe care le-a petrecut în Moldova în timpul refugiului din 1917—1918 în tovărăşia lui Vlahuţă, despre drumurile pe care le făcea cu Panait Cerna în munţii Muscelului.

— Un interviu cu un scriitor nu poate sfîrşi decît într-un singur chip. Ce ne veţi oferi în curînd spre lectură?

— La Editura pentru literatură se află în pregătire o nouă ediţie, revăzută şi adăogită a volumului „Vremuri apuse". De asemenea, Editura tineretului pregăteşte o carte de basme şi legende, care urmează alteia cu un conţinut asemănător, apărută de curînd.

I-am mulţumit prozatorului pentru interviu, adresîndu-i de două ori urarea tradiţională „La mulţi ani!", pentru anul care a început şi pentru cei 85 de ani ai săi.

Boris BUZILA

Fondul de „Foi volante" de la Biblioteca Academiei R.P.R.

În vara anului 1961, Biblioteca Academiei R.P.R. a început să folosească şi a II-a aripă de depozit pentru păstrarea colecţiilor şi colecţii speciale.

În această aripă între alte colecţii s-au ordonat spre păstrare, organizare şi consultare şi fondul de „Foi volante".

Foile volante sînt foile singuratice, tipărite în anumite ocazii, cu un anumit scop spre a fi împărţite în public sau spre a fi aduse la cunoştinţă prin lipire pe ziduri.

Foile volante au fost şi sînt încă adeseori, documente de mare însemnătate. În primul rînd, înainte de înfiinţarea publicaţiilor periodice, ele erau acelea care le ţineau locul; în al doilea rînd, chiar după înfiinţarea publicaţiilor periodice, multe din ştirile, informaţiile, înştiinţările, etc care se difuzează publicului sub formă de afişe nu sînt publicate în periodice şi în al treilea rînd, cuprinsul textelor din foile volante au o însemnătate istorică, culturală, politică deosebită şi ele merită să fie păstrate ca atare chiar dacă ar fi publicate şi în periodice. De exemplu: Proclamaţia lui Tudor Vladimirescu din martie 1821 sau Proclamaţia revoluţiei de la 1848, iunie 9. sau Înştiinţarea din 1846 despre un artîcol scăpat din vedere la alcătuirea statutelor. Asociaţiei literare, înştiinţarea semnată de I. Văcărescu, C. G. Filipescu, St. Golescu, I. Voinescu II, Gr. Alexandrescu etc.

O parte din aceste foi volante — circa 1 500 exemplare — şi anume cele tipărite între 1642—1866, au fost strînse în Biblioteca Academiei, au fost păstrate, organizate şi puse la dispoziţia publicului. Cea mai mare parte dintre aceste foi volante şi anume peste 250 000 exemplare, tipărite între 1867—1959, au fost strînse dar din lipsă de spaţiu, de personal etc., n-au fost organizate şi publicul nu le-a putut folosi. Ele erau răspîndite în diferite depozite exterioare ale instituţiei. În 1961, creîndu-se posibilităţi de spaţiu, s-au strîns la un loc, iar în 1962 a început organizarea atît a celor apărute între 1867—1959 cît şi a celor tipărite de la 1960 pînă în prezent.

Norbert Casteret înotînd în apropierea locului unde apa atinge tavanul peşterii.

O epopee a pasiunii şi temerităţii

Prietena mea, cartea

Închipuiţi-vă un copil de 11 ani, avid de descoperirea tainelor necunoscutului, de dorinţa de a călători şi descoperi lucruri noi, care se aventurează de unul singur în bezna peşterilor. Vraja lumii pline de mistere din palatele subpămîntene l-a atras pe micul Norbert să cotrobăiască prin cavernele din jurul oraşelului natal Saint Martony, de la poalele Pirineilor. Aşa a început marea pasiune, care mai tîrziu va face din acest copil unul din cei mai cunoscuţi cercetători ai adîncurilor, scriitorul-speolog Norbert Casteret. Vreme de aproape jumătate de secol Casteret a explorat peste 1 000 de peşteri, iar prima sa carte „Zece ani sub pămînt", în care descrie aventurile sale subterane, s-a epuizat repede, succesul ei fiind denotat şi de faptul că a fost tradusă în zece limbi străine.

La vîrsta de 24 de ani, Casteret însoţit de prietenul său Henri Godin, face o descoperire cu adevărat senzaţională. Este vorba de un şir întreg de aventuri petrecute cu prilejul explorării peşterii Montespan, momentul lor culminant fiind descris astfel de autor: „Deodată am înlemnit în faţa unei statui de urs în argilă, ascunsă pînă atunci de licărirea slabă, fiindcă în peşterile mari lumina unei lumînări nu-i decît un licurici în beznă. Am rămas încremenit şi zguduit în toată fiinţa mea, văd cum stă acolo nemişcat, în ciuda secolelor cîte s-au succedat, acest modelaj, pe care ulterior eminenţi savanţi l-au recunoscut drept cea mai veche statuie din lume..."

Senzaţionala descoperire a făcut vîlvă în presa din întreaga lume, întrarea în peştera respectivă, fiind apoi amenajată pentru a putea fi vizitată. Aici s-au găsit modelate în argilă 30 de exemplare, de la adevărate statuj înalte de peste un metru, la reliefuri mai mici. Alături de statuiete Casteret şi prietenul său au văzut pe pereţii peşterii aproximativ 50 de desene de diverse animale (mamut, cal, bizon, cerb etc.), desene zgîriate de omul primitiv cu ajutorul unui stilet din silex.

În volumul apărut de curînd în româneşte şi intitulat „Aventuri sub pămînt", sînt relatate cîteva din emoţionantele întîmplări povestite de Norbert Casteret. Cu lux de amănunte este redată în special descrierea asaltului celor 52 de cascade din peştera Cigalére, adevărată epopee a temerităţii oamenilor de ştiinţă, care uneori şi-au sacrificat chiar şi viaţa în lupta neobosită pentru a zmulge naturii încă o taină.

Între descoperirile cele mai importante făcute de Casteret, citäm peştera cu gheţar, aflată la 2 700 metri altitudine, găsirea adevăratelor izvoare ale Garonei şi explorarea unor peşteri aflate la mari adîncimi.

Din cele peste 20 de lucrări ale lui Casteret, multe adresate şi copiilor, autorii volumului apărut în Editura ştiinţifică au selecţionat povestirea explorărilor mai spectaculoase relatate de scriitorul-speolog în aşa fel încît parcurgem cu interes deosebit filă de filă.

Datorită lucrărilor sale, numele lui Casteret a devenit în Franţa un adevărat simbol al îndrăznelii, perseverenţei şi aventurii, înţeleasă în sensul cel mai bun al cuvîntului. Datorită propagandei făcută de el cu privire la frumuseţile nebănuite ale palatelor subpămîntene, speologia are astăzi numeroşi simpatizanţi în Franţa, unde există peste 100 de asociaţii şi cluburi cu peste 10 000 de membri.

Prefaţa şi notele explicative, traducerea operei lui Casteret, selectarea povestirilor din acest volum, dovedesc temeinicile cunoştinţe ale traducătorilor. M. Bleahu, unul din geologii noştri, pasionat pentru cercetarea peşterilor româneşti şi speologa Anca Decu ne-au oferit o lectură plăcută, o adevărată epopee a aventurilor subpămîntene, iar fotografiile reproduse completează în mod fericit textul.

O carte care n-o poţi lăsa din mîini pînă ce n-ai citit şi ultima ei filă.

Simion SĂVEANU

Peştera Cigalère. A 8-a cascadă.

MICA ISTORIE A LIMBILOR UNIVERSALE

Se poate spune că de la legenda Turnului Babel încoace, problema folosirii unei limbi universale s-a pus fără încetare. La sfîrşitul secolului al XIII-lea, un oarecare Ramon Lull, supranumit iluminatul (ucis cu pietre în 1315), sugerează Papei Bonifaciu al VIII-lea iniţierea unei mişcări de transformare a limbii latine într-o limbă universală, în sensul de a servi nu numai intelectualilor ci şi tuturor celorlalte straturi sociale. Mai tîrziu, Bacon, Descartes, Leibnitz, Einstein şi alţii se pasionară pentru aceeaşi problemă. Leibnitz, în special, compuse succesiv mai multe metode de limbi artificiale în vederea circulaţiei lor universale. Printre încercările făcute în decursul ultimului secol, cele mai serioase s-au dovedit a fi: Volapük, Esperánto, Interlingua, Latino sine flexione, Novial, Occidental. Volapük, inventat de germanul Johann-Martin Schleyer, cunoscu o largă răspîndire între 1879—1889. În 1889 existau 23 de ziare redactate în volapük şi nu mai puţin de 300 cluburi pentru propagarea acestei limbi convenţionale, care fu însă complet eclipsată de creaţia medicului şi lingvistului polonez L. L. Zamenhof (1859—1917). Această nouă limbă devine cunoscută în 1887 sub numele „lingve universala", autorul ei publicînd numeroase articole şi studii şi traducînd Hamlet sub pseudonimul Doctoro Esperánto. **Astfel se naşte mişcarea esperantistă, iar noua limbă se va numi de aci înainte** esperánto. **Structura gramaticală a ei, foarte simplă, nu are legătură cu limbile de formaţie naturală, în timp ce vocabularul este constituit, în cea mai mare măsură, din cuvinte avînd la bază rădăcinile limbilor romanico-germanice. Esperánto şi-a cîştigat treptat nenumăraţi adepţi şi este propagată în zilele noastre prin două mari asociaţii avînd filiale în circa 90 de ţări.** Interlingua, **o altă limbă artificială, concepută de către un fel de academie de filologi, la a cărei elaborare se lucrează de aproape 40 de ani, a fost adoptată de universităţile din S.U.A. pentru traducerea lucrărilor ştiinţifice. Ultima noutate în acest domeniu al limbilor convenţionale (1961), este limba** Neo **imaginată de Arturo Alfandari, care reprezintă de fapt o simplificare sensibilă a metodei esperanto. Autorul arată că nu este vorba de a se înlocui total sau parţial cele aproape 3 000 de limbi existente pe glob, ci de a se pune la dispoziţia întregii omeniri o limbă auxiliară — o „a doua limbă" pe lîngă cea maternă. Trebuie remarcat că Alfandari, în prefaţa cărţii sale (lucrare ce cuprinde, între altele, un dicţionar francez-neo şi neo-francez de cîte 60.000 de cuvinte), prezintă creaţia sa drept un mesaj de pace, deoarece — spune autorul — înlesneşte înţelegerea între popoare.**

APA ŞI VIAŢA

(Urmare din pag. 1-a)

suprafaţă, a început să devină o problemă serioasă în lume pentru că apele de suprafaţă nu mai corespund calităţilor necesare unei ape potabile şi necesită din ce în ce mai multe instalaţii complicate, pentru tratarea apei înainte de a putea fi dată spre folosire.

— După cîte sîntem informaţi, în momentul de faţă există în ţara noastră norme care obligă constructorul oricărei industrii să proiecteze în cadrul ansamblului industrial şi o instalaţie de poluare a apei.

— Există norme privind unele măsuri pentru înlăturarea stării de impurificare a apelor, după cum există norme privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor în domeniul apelor. Specialiştii noştri au vizitat şi ţările cele mai industrializate, cu diverse tipuri de instalaţii de epurare a apei, iar în Institutul nostru de studii şi cercetări hidrotehnice se studiază măsurile şi instalaţiile care trebuie să fie prevăzute, de la caz la caz, în proiectele viitoarelor instalaţii industriale. În afară de aceasta, însăşi ministerele, cel al industriei chimice în special, au în institutele lor de cercetare şi proiectare secţii pentru studierea proceselor de purificare, specifice producţiei respective.

— Sînt, fără îndoială, măsuri necesare...

— Nu trebuie să ajungem în situaţia în care au ajuns alte ţări. Sînt ape în lume care nu mai pot fi folosite nici măcar la irigaţii. Este cazul cu Olanda, în care nu se mai folosesc apele Rinului nici pentru irigaţii pentru că s-a constatat că se ofilesc plantele.

— Într-un asemenea caz cum se asigură totuşi necesităţile?

— Se apelează la alte surse de ape, în primul rînd la apele subterane. Apele subterane sînt de fapt acelea care, în majoritatea cazurilor, sînt cele mai plăcute la băut, întrucît au şi o temperatură convenabilă şi o mineralizare care, în general, este corespunzătoare apei potabile. Fac excepţie apele subterane cu conţinut accentuat mineral, care sînt folosite în scopuri curative. Mai pretenţioasă însă, cu privire la subterane, este industria pe care temperatura apei subterane o satisface dar care este mai puţin satisfăcută de gradul de mineralizare al apelor subterane. Industria are nevoie de apă cît mai pură, pentru că prezenţa mineralelor, în special la apa de răcire a turbinelor sau a diverselor maşini, favorizează corodarea sau realizează depuneri care perturbează procesul de producţie. De aceea locomotivele cu aburi au folosit întotdeauna apele subterane.

Ce se întîmplă însă cu aceste ape subterane? Se găsesc la adîncime şi aducerea lor la suprafaţă este costisitoare. Şi atunci e normal ca apa subterană să constituie o sursă la care oamenii să se adreseze în ultimă instanţă. Nu întotdeauna însă, căci se poate întîmpla ca apa de suprafaţă, puternic poluată, să coste mai scump decît cea subterană. In plus în ţările unde s-a exploatat excesiv apa subterană, s-a constatat că aceasta începe să scadă vertiginos. Scăderea nivelului acesteia, este la un moment dat, atît de mare încît exploatarea în continuare devine foarte costisitoare. În faţa unor asemenea perspective, una din preocupările foarte importante în lume este de a se găsi întîi modul de exploatare cel mai convenabil, astfel încît să nu ajungă la o sărăcire a rezervelor subterane de apă care dau semne de epuizare, acţiune care nu este simplă. Din cauza aceasta în S.U.A. şi în ţările continentale, sărace în ape curgătoare, cum este cazul Israelului — au început acţiuni de extragere a apei din mare şi în paralel desalinizarea ei.

— Se pare că este o problemă de mare viitor nu numai pentru aceste state, aşa că v-am ruga să ne oprim asupra ei.

— In momentul de faţă, lucrurile se află în faza experimentării. S-au făcut instalaţii în U.R.S.S., S.U.A., şi alte ţări, care s-au dovedit însă foarte costisitoare. Ele produc cantităţi mici de apă şi deocamdată nu putem să spunem că au producţie industrială. Procedeele de scoatere a apei dulci din apa sărată a mării, sînt diferite. Există posibilitatea de a îngheţa apa mării şi primele aşchii sau pojghiţe de gheaţă care se formează şi care conţin apă dulce, să fie extrase şi retopite, ceea ce presupune un volum mare de muncă. Un al doilea procedeu este cel bazat pe evaporare şi condensare, sărurile depunîndu-se. Mai există o altă metodă, electrodializa bazată pe descompunerea apei, izolîndu-se în felul acesta apa dulce. Toate aceste trei procedee încercate pînă acum şi mai ales ultimul, au nevoie însă de o mare cantitate de energie electrică. Soluţia către care se îndreaptă specialiştii este folosirea uzinelor electrice atomice, singurele în stare să asigure industrializarea extragerii apei dulci din mare. In momentul de faţă sînt încă în faza de experimentare. S-au făcut anumite instalaţii, s-au pus în funcţiune, costul însă se dovedeşte a fi foarte ridicat.

— Adică? Cam cît costă apa realizată prin demineralizarea artificială şi în general care este costul apei? Din spusele dv. reiese că apa nu este chiar atît de ieftină...

— Mai întîi costul apelor demineralizate în linii mari: în S.U.A. cam 40 de cenţi pe metru cub în 1963. In ţara noastră, din ape subterane, din instalaţiile realizate pentru alimentarea oraşelor rezultă un cost destul de variat, în funcţie de condiţiile respective şi în primul rînd în funcţie de lungimea canalului de aducţiune a apei. Avem costuri de la 30 de bani la 80 bani pe metru cub. Asta în ceea ce priveşte apele aduse din subteran. Vă pot da şi nişte costuri ale apelor de suprafaţă care variază şi ele foarte mult, în anumite cazuri fiind chiar mai scumpe decît cele din subteran. O comparaţie între costul apei şi acela al unor produse este şi ea elocventă. Dacă costul în medie al metrului cub de apă am spus că se înscrie între 30 şi 80 de bani, un kilowat oră de energie electrică costă între 30—40 bani. Alte cifre dovedesc posibilitatea realizării economiei de apă, atît de către consumator cît şi de cel care proiectează şi exploatează instalaţiile. Cifrele arată că consumul de apă potabilă variază după gradul de dezvoltare al ţărilor respective. În ţările puţin evoluate consumul de apă este de circa 15 metri cubi pe an şi om, în Europa — 500 metri cubi pe an şi om, în S.U.A. — 1000 metri cubi pe an şi om. Dacă facem socoteala celor 15 metri cubi pe an şi om în ţările în curs de dezvoltare, atunci pe cap de om revin 41 de litri pe zi: cantitatea de apă care revine omului însă, este mai mică deoarece în cifra amintită intră şi apa consumată de animalele domestice. Se vede clar decalajul existent între unii şi alţii. Ce înseamnă asta pentru populaţia urbană se mai poate vedea din faptul că consumurile în diverse oraşe variază de la 110 litri pînă la 900 de litri pe om zi. De altfel, la noi consumul de apă în Bucureşti se ridică şi el în timpul verii la vreo 700—900 litri pe om zi. Trebuie să mai adăugăm consumul mare de apă al industriei. S-a calculat că pentru producerea unui kg de fibre vegetale, se consumă 300—1000 de litri apă; la producerea unui litru de bere se consumă 4 litri de apă, pentru 1 kg zahăr 20 litri de apă, iar pentru producerea unui kg de oţel, 275 de litri de apă. In asemenea condiţii, vă daţi seama ce importanţă prezintă orice măsură de economisire a apei atît în industrie, unde ea mai poate fi recuperată în parte, cît şi în agricultură şi consumul casnic.

— V-am fi recunoscători dacă ne-aţi da cîteva date în legătură cu acţiunile privind alimentarea cu apă recent terminate sau în curs de realizare în ţara noastră.

— Problema alimentării cu apă în diverse sectoare este o preocupare de prim ordin a partidului şi statului nostru. Aş putea să vă spun că în ultimii 15 ani numărul localităţilor urbane în care s-a introdus apa s-a dublat iar consumul de apă pe locuitor s-a triplat. Sînt terminate studiile asupra unor regiuni în vederea folosirii complexe a apelor iar alte studii sînt în curs. Cetăţenii din multe oraşe ale ţării beneficiază sau vor beneficia de pe urma acestor lucrări. In acelaşi timp se desfăşoară cu succes lucrările de îndiguiri şi desecări în Lunca Dunării şi în restul ţării, ele afectînd de pe acum o suprafaţă de circa un milion de hectare. Se dezvoltă lucrările de irigaţii paralel cu activitatea ştiinţifică de cercetare a comportării solului în condiţiile de irigaţie. De asemenea, se vor experimenta metode noi de conducere a apei în irigaţii printre care cea a conductelor subterane. Este un plan vast, de mare perspectivă şi utilitate care îi încîntă pe specialişti şi care prin eforturi unite va deveni în mod cert o frumoasă realitate.

M. RADIAN

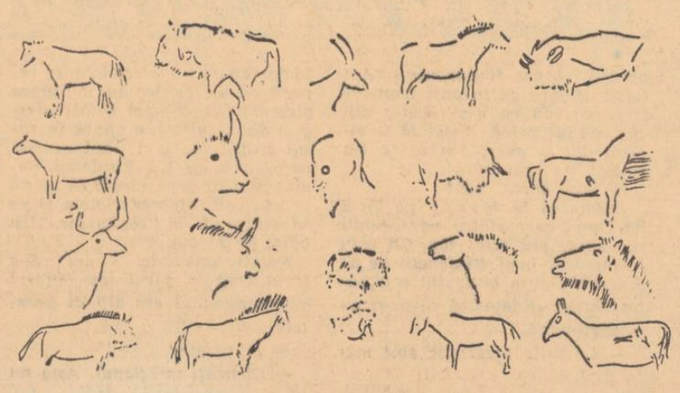

Desene făcute de oamenii primitivi pe pereţii peşterii Montespan din Franţa

O încercare reușită!

DAN DEȘLIU

Turneul rugbiștilor de la Grivița Roșie în patria lui Vanier și Jean Prat s-a încheiat cu un bilanț onorabil pentru reprezentanții noștri, în ciuda dificultăților create de capriciile anotimpului. Victorioși la Auch și egalați în ultimele minute la Agen, feroviarii au descins în preajma golfului Lion pe o ninsoare ca-n povești, care a făcut impracticabil faimosul stadion din Béziers. Asta — nota bene — în timp ce noi, cei de acasă, tînjeam după un pospai de zăpadă, în stare să ne dea măcar iluzia clasicei ambianțe cu brazi cărunți, sănii, zurgălăi etc.

Jucînd cu liderii sudului Franței în prima zi a noului an, grivițenii au obținut o egalitate foarte măgulitoare — dacă ne gîndim că 15-le local n-a fost întrecut, în actualul campionat, nici măcar în deplasare. Dedieu, Danos și celelalte mărimi ale balonului oval au aruncat în luptă toate forțele, pentru a se impune în fața deținătorilor Cupei campionilor europeni — trofeu pe care, în 1962, echipa din Béziers îl cucerise chiar la București! Și iată că ceea ce n-au reușit „paladinii", cu toată risipa de talent și energie, s-a întîmplat peste 24 de ore, la Avignon. Amintindu-și că nici papilor nu le-a mers prea bine în localitatea cu pricina, situată la o zvîrlitură de băț de fieful năstrușnicului Tartarin, — colegii lui Viorel Moraru nu trebuie să fie prea afectați de rezultatul ultimei partide... E limpede că, în condiții normale, selecționata gazdă nu putea emite pretenții la victorie; dar oboseala inerentă și indisponibilitățile ivite în tabăra noastră au dus la neașteptata răsturnare a scorului, în repriza secundă.

Poate că pentru cei obișnuiți să pună mai presus de orice concluziile tabelei de marcaj, insuccesul cu pricina apare deosebit de supărător. În ce mă privește, consider infinit mai important efectul pe care-l produce asupra publicului — îndeosebi, cînd e vorba de cunoscători — evoluția unei echipe, decît raportul aritmetic, consemnat în foile de arbitraj. În fond, mult trîmbițatele „palmaresuri" rămîn pînă la urmă niște înșiruiri de date și cifre. Viabil cu adevărat este numai spectacolul sportiv, cele cîteva zeci de minute în care oamenii de pe teren și din tribune trăiesc laolaltă febra unică a întrecerii.

Din acest punct de vedere, se pare că turneul iernatic al formației giuleștene a fost o încercare reușită, rugbiștii romîni lăsînd frumoase amintiri pe arenele înverzite — sau înnămețite — ale Franței de sud.

Cu aprobarea poliției

Mai erau cîteva minute pînă să înceapă meciul de box dintre Joseph Syoz (Franța) și Norbert Grupe (R.F. Germană). Tocmai atunci, în cabina ultimului pugilist au apărut reprezentanții poliției care aveau un mandat de arestare lansat împotriva lui în urma unui accident de circulație.

La insistențele organizatorilor, reprezentanții poliției au permis lui Norbert Grupe să dispute meciul și apoi au dus la împlinire... ordinul de arestare.

Polițiștii au avut de așteptat foarte puțin, deoarece Norbert Grupe și-a învins adversarul prin K.O. în repriza a 3-a.

Cea mai frumoasă fotografie sportivă a anului 1964

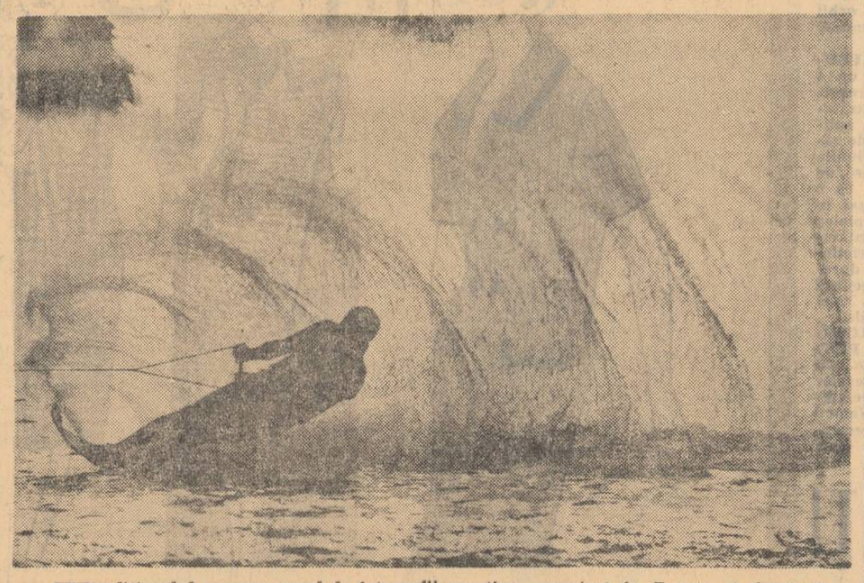

Tradiționalul concurs anual de fotografii sportive organizat în Franța și dotat cu marele premiu Martini a fost cîștigat de fotoreporterul ANDRÉ LECOQ, de la ziarul de specialitate „L'Equipe" cu fotografia de mai sus, realizată cu prilejul unui concurs de schi nautic. Juriul a avut de examinat un mare număr de fotografii artistice și atribuirea acestui premiu s-a petrecut abia la al șaselea scrutin, cu 5 voturi contra 2.

O serie de alte fotografii artistice au primit mențiuni. Una dintre ele o publicăm mai jos și reprezintă o fază (o încercare realizată de francezul Darrouy) în meciul de rugbi Irlanda — Franța.

Portretul unei necunoscute

Mărturisiți, dragi cititori, că dacă înainte de J.O. de la Tokio v-ar fi întrebat cineva pe care dintre sportivii noștri îi „vedeți" urcînd pe podium, ați fi enumerat pe Iolanda Balaș, pe Bularca, pe Cernea, pe Tripșa, pe Vernescu... V-ați fi referit poate și la șansele fotbaliștilor, boxerilor, ale echipei de volei... Dar pe HILDE LAUER ați fi omis-o din „buletinul" dv. de Pronosport olimpic! Pentru că de fapt pînă-n această toamnă, actuala noastră dublă medaliată olimpică era pentru marele public, o veritabilă necunoscută.

În rîndurile de mai jos, vom schița — de aceea — portretul acestei... necunoscute.

Hilde Lauer

PRIMA PASIUNE: CLAVIATURA-N ALB ȘI NEGRU...

Fetița din Orțișoara a îndrăgit de mică pianul. A devenit curînd una dintre elevele silitoare ale Școlii medii de muzică din orașul de pe malurile Begăi.

Ore de curs, teze, examene... Teoria muzicii, armonie și ceasuri întregi pe taburetul din fața „Blüthner-ului".

Firesc, Hilde și colegele sale nu pot să refuze — după orele încordate de studiu — mîna pe care le-o întinde prietenul bun al oricărui școlar: sportul.

...CEA DE-A DOUA: PARALELELE...

Și dintre toate ramurile, pe Hilde o atrage aceea care are un punct comun cu muzica: armonia.

O întîlnim deci în sala de gimnastică.

Cu simțul ritmului cultivat în școală, ea execută cu talent și grație exercițiile la sol; îndeminarea și forța — pe care le capătă practicînd paralel și atletismul — o fac una dintre cele mai bune executante și în exercițiile la paralele (proba sa favorită), la bîrnă sau la sărituri.

Profesorul de gimnastică îi remarcă neobișnuita forță în brațe și începe să aibă discuții cu antrenorul de atletism care-i prevede viitor de aruncătoare. La 15—16 ani, Hilde stă șovăitoare la o răspîntie...

...ȘI APOI, PADELA!

Pierde ceasuri întregi pe malul Begăi sau pe podurile rîului. Urmărește, parcă fascinată, alunecarea lină a caiacelor în josul și-n susul apei, fluturarea ritmică a padelelor care „mușcă" la intervale regulate apa și o aruncă apoi, într-o pulbere fină, care parcă aureolează capul vîslașului.

Cadența loviturilor de padelă are ceva din perfecțiunea cadențelor muzicale și cînd Hilde se urcă în primul său caiac grija pe care o are cel puțin este cea a ritmului...

Debutanta care trece, încă timid, în caiac, pe sub sălciile Begăi, purtînd tricoul asociației Flamura roșie și urmărită de ochiul atent al primului său antrenor, Gheorghe Lăpugeanu, este viitoarea dublă medaliată olimpică Hilde Lauer.

SATISFACȚII DE ÎNCEPUT

Hilde se remarcă. Și intră în rîndurile sportivilor școlari de la clubul „Banatul". Antrenorul de aici, Victor Alexandrescu, o ajută să urce primele trepte ale măiestriei sportive. După ce în 1959 se afirmă în campionatul juniorilor, în 1961, la numai 18 ani, cîștigă campionatul național la dublu senioare, alături de colega sa Stela Munteanu. E cea dintîi mare afirmare a Hildei Lauer pe lacul Snagov, „prima scenă" a sporturilor nautice de la noi. În 1962 iese pentru prima oară campioană la simplu senioare, iar în 1963 își redobîndește performanța.

Paralel, Hilde încearcă și ieșirea din limitele performanțelor de nivel național. Tentativa are loc în cîteva concursuri internaționale, dar clasa concurentelor sovietice, germane, austriece, maghiare, cehoslovace este încă de neatins. „Mondialele" de la Jaice (1963) îi aduc totuși o satisfacție: eliminată în serii la simplu, intră însă în finală (în echipaj cu Cornelia Sideri) la dublu și se clasează pe locul 5, ceea ce constituie un prim pas pe drumul consacrării internaționale.

ȘI... DE DOUĂ ORI PE PODIUMUL OLIMPIC!

Lupta a început încă din primăvară, cînd abia se dezgheța apele Snagovului, și a continuat de-a lungul a sute și sute de ore de antrenament. Mereu mai sigură pe tehnica ei, Hilde Lauer cîștigă — în anul olimpic — în special în rezistență.

Și tînăra noastră reprezentantă se aliniază la startul de pe lacul Sagami. Seriile le trece cu ușurință. Ba chiar are satisfacția de a-și înscrie printre „secretare" pe Felten (Germania) și Spitz (Austria) care contau drept favorite și se clasează prima, cu 2:10,91 asigurîndu-și calificarea direct în finală.

În ziua finalelor olimpice, Hilde Lauer trăiește cele mai mari satisfacții din cariera sa sportivă. În finala de simplu se clasează pe locul al doilea, fiind depășită doar de sovietica Ludmila Hvedosiuk. Așadar, medalie de argint, căreia îi adaugă și una de bronz, clasîndu-se pe locul 3 la dublu, în echipaj cu Cornelia Sideri, la numai o secundă în urma cuplului american!

★

Și, în încheiere, un mic detaliu care se înscrie printre micile curiozități ale sportului: Hilde Lauer, a doua caiacistă a lumii, după rezultatele Olimpiadei, nu e — în același an — ...campioană a țării sale!

Pentru că echipa de ștafetă a clubului său, în care a concurat la „naționale", a fost descalificată pentru o greșeală la unul din schimburi...

Radu URZICEANU

ȘAH

Concurs de compoziție organizat de „Magazin"

În urma propunerilor făcute de numeroși cititori, revista „MAGAZIN" organizează primul concurs semestrial de compoziție rezervat problemelor cu mat în 2 mutări, temă liberă, la care sînt invitați să participe atît compozitorii consacrați cît și începătorii, inclusiv cei care nu au publicat încă nici o problemă. La concurs vor lua parte toate problemele primite la redacție pînă la 15 iulie 1965, dintre care o parte vor fi publicate pe parcurs. Fiecare participant la concurs poate participa doar cu cîte două compoziții. Lucrările se trimit pe adresa revistei „MAGAZIN", București, oficiul poștal 33, cu mențiunea „Pentru concursul de compoziție șahistă".

Problemele vor fi însoțite de un motto, urmînd a fi date spre judecare, fără numele autorilor, arbitrului internațional ing. A. F. IANOVCIC, maestru al sportului.

Soluțiile problemelor publicate în cadrul rubricii noastre — atît cele celor inedite cît și ale celor reproduse — vor fi publicate după 3—4 săptămîni, cu comentarii ale dezlegătorilor.

Problema nr. 1

V. Rudenko

Locul 1 la masa a patra a campionatului de compoziție șahistă al U.R.S.S.

Albul dă mat în 2 mutări

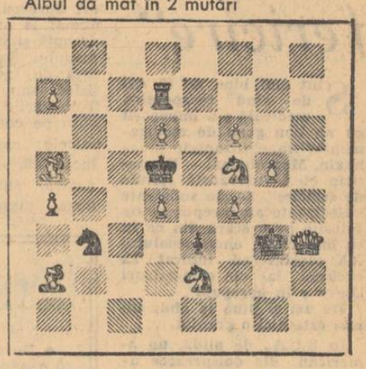

Albul — 14 piese, negru — 3 piese.

Avertizăm pe dezlegători că lucrarea de mai sus are o cursă foarte fină, după care s-ar părea că există răspunsuri de mat la deplasările regelui negru pe toate cele patru cîmpuri de refugiu.

Florin Gheorghiu la Hastings

Florin Gheorghiu, din nou — pentru a treia oară — campion republican, și-a încheiat bogata și rodnica activitate pe anul 1964 luînd parte la tradiționalul turneu de la Hastings — Anglia. Este pentru prima dată cînd un maestru din R. P. Romînă participă la acest concurs anual.

Mică stațiune balneară pe litoralul meridional, Hastings este aceiași localitate unde a avut loc, în 1066, una din cele mai celebre bătălii din istoria Angliei. Primul turneu a fost organizat acolo în 1895, fiind cîștigat de englezul Pillsburry, *înaintea lui Em. Lasker, Tarasch, Steinitz etc. Următorul turneu a fost organizat după terminarea primului război mondial, în 1919, și a fost cîștigat de cubanezul* Capablanca, *viitorul camion mondial. După aceea, turneele au fost organizate regulat la fiecare sfîrșit de an, cu sprijinul oficialităților locale, al proprietarilor de hoteluri, cafenele și restaurante care erau mulțumiți de faptul că transmiterea și publicarea regulată în presa internațională a rezultatelor turneului făcea o largă și eficace reclamă localității lor!*

Iată pe cei ce s-au înscris pînă acum pe lista cîștigătorilor concursurilor de la Hastings: 1920: Yates, *1921:* Kostic, *1922:* Rubinstein, *1923:* dr. Max Euwe, *1924:* Maroczy, *1925:* Alehin și Vidmar, *1926* și *1927:* Tartakower, *1928:* Colle, Marshall și Takacs, *1929:* Capablanca, *1930:* dr. Euwe, *1931, 1932, 1933:* Salo Flohr, *1934:* Flohr, Euwe și Thomas, *1935:* Fine, *1936:* Alehin, *1937:* Reshevski, *1938:* Szabo, *1945:* Tartakover, *1946:* Alexander, *1947:* Szabo, *1948:* Rossolimo, *1949:* Szabo, *1950:* Unzicker, *1951:* Gligorici, *1952:* Golombek și Medina, *1953:* Alexander și Bronstein, *1954:* Smîslov și Keres, *1955:* Korcinoi și Olafsson, *1956:* Gligorici și Larsen, *1957:* Keres, *1958:* Uhlman, *1959* și *1960:* Gligorici, *1961:* Botvinnik, *1962:* Kotov și Gligorici, *1963—1964:* Tal. Joi ne-a parvenit rezultatul final care constituie un frumos succes pentru tînărul nostru reprezentant: locul I Keres, locul doi Florin Gheorghiu, locul trei Gligorici!

Cifre pentru lectură, dar și pentru reflecții...

Vă prezentăm în tabloul de mai jos situația la zi a recordurilor mondiale, europene și ale țării noastre la atletism. Lectura lui va permite nu numai cunoașterea situației actuale a celor mai valoroase performanțe la diferitele probe masculine și feminine, ci — în special pentru antrenorii și sportivii noștri — și un bun prilej de reflecție asupra decalajului ce există între recordurile romînești și cele europene și mondiale. Chiar și la prima vedere se observă distanța, uneori enormă, dintre rezultate; la prea puține probe (exceptînd bineînțeles săritura în înălțime-femei, la care primatul Iolandei Balaș este net pe plan mondial), atleții sau atletele noastre au performanțe de nivel apropiat recordurilor europene, spre exemplu.

Nu vom intra în amănunte. Activitatea atletică de performanță va trebui să preocupe în mod deosebit pe conducătorii forului nostru de specialitate. În lunile acestea de iarnă nu vor fi posibile, se înțelege, acțiuni practice, însă dezbaterea temeinică a diferitelor probleme, ca și elaborarea unui plan de măsuri — care, o dată cu venirea primăverii să fie pus în aplicare — pot și este necesar să fie înscrise pe ordinea de zi a biroului F.R.A., a marilor cluburi, a tuturor comisiilor de atletism din cadrul organelor U.C.F.S., a colectivelor de antrenori etc.

RECORDURI

ATLETISM	MONDIALE	EUROPENE	ROMÎNEȘTI
BĂRBAȚI 100 m.	1960 **HARY** (R.F.G.) 10" 1960 **JEROME** (Canada) 10" 1964 **ESTEVES** (Venezuela) 10" 1964 **HAYES** (S.U.A.) 10"	1960 **HARY** (R.F.G.) 10"	1946 **MOINA** 1963 **ZAMFIRESCU** 10"4
200 m.	1964 **CARR** (S.U.A.) 20"3	1964 **OTTOLINA** (Italia) 20"4	1964 **JURCĂ** 20"9
400 m.	1960 **DAVIS** (S.U.A.), **KAUFMANN** 44"9 (R.F.G.) 1963 **PLUMMER** (S.U.A. 1964 **LARRABEE** (S.U.A.)	1960 **KAUFMANN** (R.F.G.) 44"9	1957 **WIESENMAYER** 1958 **SUDRIGEAN** 1958 **SAVEL** 47"5
800 m.	1962 **SNELL** (N. Zeel.) 1'44"3	1955 **MOENS** (Belgia) 1'45"7	1959 **VAMOȘ** 1'48"2
1 500 m.	1960 **ELLIOTT** (Australia) 3'35"6	1963 **JAZY** (Franța) 3'37"8	1960 **VAMOȘ** 3'40"5
5 000 m.	1957 **KUȚ** (U.R.S.S.) 13'35"	1957 **KUȚ** (U.R.S.S.) 13'35"	1963 **BARABAȘ** 13'49"8
10 000 m.	1963 **CLARKE** (Australia) 28'15"6	1962 **BOLOTNIKOV** (U.R.S.S.) 28'18"2	1962 **GRECESCU** 29'24"4
110 m garduri	1959 **LAUER** (R.F.G.) 13"2 1960 **CALHOUN** (S.U.A.) 13"2	1959 **LAUER** (R.F.G.) 13"2	1963 **JURCĂ** 14"3
400 m garduri	1964 **CAWLEY** (S.U.A.) 49"1	1962 **MORALE** (Italia) 49"2	1964 **JURCĂ** 51"1
3 000 m obstacole	1963 **ROELANTS** (Belgia) 8'29"6	1963 **ROELANTS** (Belgia) 8'29"6	1962 **VAMOȘ** 8'37"6
Înălțime	1963 **BRUMEL** (U.R.S.S.) 2,28 m	1963 **BRUMEL** (U.R.S.S.) 2,28 m	1963 **PORUMB** 2,11 m
Lungime	1964 **BOSTON** (S.U.A.) 8,34 m	1962 **TER OVANESIAN** (U.R.S.S.) 8,31 m	1964 **CALNICOV** 7,74 m
Prăjină	1964 **HANSEN** (S.U.A.) 5,28 m	1964 **PREUSSGER** (R.D.G.) 5,15 m	1964 **ASTAFEI** 4,75 m
Triplu-salt	1960 **SCHMIDT** (Polonia) 17,03 m	1960 **SCHMIDT** (Polonia) 17,03 m	1964 **CIOCHINĂ** 16,28 m
Greutate	1964 **LONG** (S.U.A.) 20,68 m	1961 **ROWE** (Anglia) 19,55 m	1957 **RAICA** 17,42 m
Disc	1964 **DANEK** (Cehoslovacia) 64,55m	1964 **DANEK** (Cehoslovacia) 64,55 m	1964 **SĂLĂJAN** 54,37 m
Suliță	1964 **PEDERSEN** (Norvegia) 91,72 m	1964 **PEDERSEN** (Norvegia) 91,72 m	1963 **BIZIM** 81,21 m
Ciocan	1962 **CONNOLY** (S.U.A.) 70,67 m	1962 **ZSIVOTSKI** (Ungaria) 70,42 m	1963 **DRĂGULESCU** 65,55 m
Decatlon	1963 **YONG** (Taivan) 9121 p	1961 **KUTENKO** (U.R.S.S.) 8360 p	1964 **SOCOL** 7282 p
4 × 100 m	1964 S.U.A. 39" **(DRAYTON-ASHWORTH-STEBLINS-HAYES)**	1964 FRANȚA 39"2 **(GENEVAY-LAIDEBEUR-DELECOUR)**	1964 ECHIPA NAȚIONALĂ 40"5 **(STĂMĂTESCU-ZAMFIRESCU-JURCĂ-POPESCU)**
4 × 400 m	1964 S.U.A. 3'0"2 **(CASSEL U. WILLIAMS-LARRABEE-CARR)**	1960 GERMANIA 3'2"7 **(KINDER-RESKE-KAISER-KAUFMANN)**	1958 ECHIPA NAȚIONALĂ 3,12"3 **(MIHALY-ENACHE-SUDRIGEAN-SAVEL)**
FEMEI 100 m	1961 **RUDOLPH** (S.U.A.) 1964 **TYUS** (S.U.A.) 11"2	1958 **KREPKINA** (U.R.S.S.) 1963 **HYMAN** (Anglia) 1964 **KLOBUKOWSKA** (Polonia) 11"3	1959 **PETRESCU** 11"8
200 m	1960 **RUDOLPH** (S.U.A.) 22"9	1964 **KISZENSTEIN** (Polonia) 23"1	1964 **PETRESCU** 24"2
400 m	1964 **CUTHBERT** (S.U.A.) 52"	1964 **PACKER** (Anglia) 52"2	1955 **SICOL** 54"9
800 m	1964 **PACKER** (Anglia) 2'1"1	1964 **PACKER** (Anglia) 2'1"1	1961 **GRECESCU** 2'06"8
80 m garduri	1960 **BIRKEMAYER** (R.D.G.) 1962 **BALZER** (R.F.G.) **MOORE** (Australia) 1964 **STAMEJCIC** (Iugoslavia) **I. PRESS** (U.R.S.S.) **CIEPLA** (Polonia) **KILBORN** (Australia) 10"5	1960 **BIRKEMAYER** (R.D.G.) 1962 **BALZER** (R.F.G.) 1964 **STAMEJCIC** (Iugoslavia) **I. PRESS** (U.R.S.S.) **CIEPLA** (Polonia) 10"5	1957 **ȘERBAN** 11"1
Înălțime	1961 **BALAȘ** (Romînia) 1,91 m	1961 **BALAȘ** (Romînia) 1,91 m	1961 **BALAȘ** 1,91 m
Lungime	1964 **RAND** (Anglia) 6,76 m	1964 **RAND** (Anglia) 6,76 m	1964 **VISCOPOLEANU** 6,46 m
Greutate	1962 **T. PRESS** (U.R.S.S.) 18,55 m	1962 **T. PRESS** (U.R.S.S.) 18,55 m	1964 **SĂLĂJAN** 16,53 m
Disc	1963 **T. PRESS** (U.R.S.S.) 59,29 m	1963 **T. PRESS** (U.R.S.S.) 59,29 m	1964 **MANOLIU** 56,97 m
Suliță	1964 **GORCEAKOVA** 62,40 m	1964 **GORCEAKOVA** (U.R.S.S.) 62,40 m	1964 **PENEȘ** 60,54 m
Pentatlon	1964 **I. PRESS** (U.R.S.S.) 5246 p	1964 **I. PRESS** (U.R.S.S.) 5246 p	1964 **PANDELE** 4526 p
4×100 m	1964 POLONIA 43"6 **(CIEPLA — KIRSZENSTEIN — GORECKA — KLOBUKAWSKA)**	1964 POLONIA 43"6 **(CIEPLA - KIRSZENSTEIN - GORECKA - KLOBUKOWSKA)**	1958 ECHIPA NAȚIONALĂ 47"2 **(BENDIU-MAKSAY PETRESCU-KINCSES)**

ROMANȚĂ...

La orice meci ce l-ai jucat
Veneam mereu s-asist.
Vecinii toți m-au botezat:
Un mare microbist.

Și unde scorul se-afișa
Priveam atît de des...
O lume-ntreagă-nțelegea,
Tu nu mai înțeles!

De cîte ori am așteptat
Să văd un joc frumos,
Cu toții tu să fi luptat
Să nu fii mai prejos,

Visam mereu un rezultat
Cu suflet plin de dor
Care te-ar fi calificat
În turul următor!

Dar azi văd că mi-au răsărit
La tîmple ghiocei,
Și încă eu nu te-am privit
Cum joci în turul trei.

De-aceia nici nu-mi pare rău
Că vin atît de rar,
Ca să asist la jocul tău
Și să-ngheț în zadar.

Deși ești prima an de an
Le semeni tuturor...
...Mi-am cumpărat televizor
Că-l văd și pe Crișan.

M. PAPAGHEORGHE

Fotbal și psihologie

Sub acest titlu a apărut recent în Brazilia un valoros studiu al psihologului Emilio Mira, studiu care cuprinde și interesante observații ale profesorului Athayde Ribeiro, care a fost mult timp preparatorul psihologic al echipei naționale a Braziliei.

Fotbal și psihologie este o lucrare atractivă primită cu mare interes în cercurile sportive braziliene. În primele capitole ale cărții sînt tratate teme ca: orientarea psihologică în sport, dinamica psihologică a jocului de fotbal, examenul psihic al jucătorului, psihologia suporterului și un capitol consacrat dopingului și efectelor sale dăunătoare în practica sportivă.

Partea a doua cuprinde observațiile lui A. Ribeiro, obținute prin experiența sa personală, ca asistent al selecționatei Braziliei. După părerea acestuia randamentul unui jucător este condiționat de următorii factori: starea sănătății, rezistența fizică, gradul de adaptabilitate, nivelul cultural, înțelegerea cu coechipierii, atașamentul față de echipă, controlul emoțional, gradul de auto-disciplină.

Pornind de la definiția acestor factori, psihologul brazilian consideră că metodele științifice trebuie să determine caracteristica fiecărui jucător, remarcînd că fotbaliștii trebuie să fie de preferință înalți, viguroși și supli, cu reflexe bune și o excelentă percepție a perspectivei.

Aparatorii este bine să fie de greutate mijlocie dar robuști și cu o mare capacitate pulmonară, mijlocașii echilibrați, rezistenți, cu o viziune clară și completă a spațiului de joc, înaintașii să posede simțul incisivității și al luptei.

La rîndul său Ribeiro apreciază că Pele, Zagalo și Didi sînt modele și sinteze ale adevăratului fotbalist. El consideră că Pele este tipul fotbalistului complet, pentru capacitatea sa tehnică, disciplină și exigența față de el însuși.

Cu schiurile

Desene de C. GHEORGHE

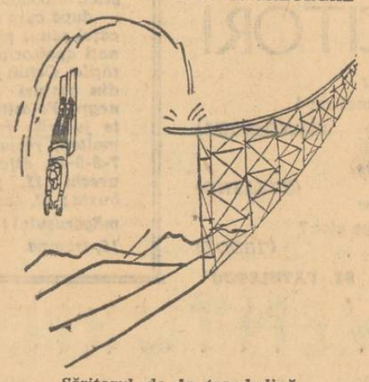

Săritorul de la trambulină

Fotbalistul face slalom special!

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

„Pastile de fericire"

Sînt mai bine de 10 ani de cînd terapeutica medicală s-a îmbogăţit cu un nou grup de medicamente: tranchilizantele (Carbaxin, Meprobamat — Benactizin etc.). Adevărate „pilule de fericire", aceste substanţe euforizante au început să fie folosite pe o scară din ce în ce mai largă, omul secolului XX considerînd indicat să recurgă la ele orideciteori „ceva e în neregulă".

De aci şi pînă la abuz nu mai este nici o graniţă.

În S.U.A., de pildă, un american din doisprezece uzează de tranchilizante. Consumul este de peste 2 500 000 de tablete zilnic şi fără discuţie beneficiile caselor de medicamente sînt remarcabile (numai în 1963 s-au vîndut tranchilizante în valoare de 350 milioane de dolari).

Abuzul de tranchilizante este oare lipsit de pericol pentru organismul omenesc?

Un răspuns bine documentat ne furnizează un studiu al doctorului J. A. Merloo din New York, care evidenţiază efectele vătămătoare ale acestor substanţe.

Astfel aflăm că folosirea fără discernămînt a tranchilizantelor poate provoca erupţii ale pielei, constipaţii rebele, tulburări ale funcţiei veziculei biliare, coşmare, tremurături, pierderea memoriei etc. La bărbat poate duce la impotenţă. Mişcările pierd din rapiditate şi precizie, iar reflexele sînt încetinite. (Atenţie conductori auto! riscul de accidente e mult mai mare dacă sînteţi sub efectul tranchilizantelor).

Ceea ce este şi mai grav este faptul că nici pe plan psihologic abuzul de tranchilizante nu e lipsit de risc. La depresivi măreşte riscul de sinucidere — la alţii liberează impulsuri de omucidere.

În sfîrşit un ultim aspect tot aşa de grav este acela al obişnuinţei. „Carbaxinomania" încetează să mai fie o glumă devenind o realitate îngrijorătoare.

Medicul amintit mai sus citează cazul unui actor care ajunsese la doza „obişnuită" de 8 tablete pe zi. O gastroenterită care apare în cursul unui turneu în ţările tropicale îl împiedică să mai ia doza de tranchilizante cu care era obişnuit. În stare de delir şi cu crize de epilepsie este transportat la un spital unde după administrarea unei injecţii cu tranchilizantul preferat toate tulburările au dispărut.

Fără a micşora cu nimic serviciile pe care le-a adus în terapeutică folosirea tranchilizantelor, e bine să cunoaştem şi urmările grave ale abuzurilor.

Să lăsăm pradă timpului grijile, necazurile, neliniştea şi suferinţele morale; uitarea le va vindeca, iar cîte odată, poate un plîns strașnic, cu sughiţuri, vindecă mai sigur decît pilulele de fericire.

Dr. Ovid RAŢIU

APENDICITA CRONICĂ

Apendicita cronică poate fi întîlnită la toate vîrstele dar maximum de frecvenţă este între 10-40 ani, mai rar după 45 ani. Alimentaţia bogată în conserve, mezeluri, afumături, joacă şi ea un rol. S-a observat că la popoarele care au un regim alimentar aproape vegetal apendicita este mai rară. Dintre cauzele favorizante putem cita bolile infecţioase: gripa, febra tifoidă, gastro-enteritele, colibaciloza, amigdalitele cît şi infecţiile de vecinătate, în special ale organelor genitale şi ale rinichiului. Sînt şi cauze locale cum ar fi stagnarea şi retenţia conţinutului apendicular prin coproliţi (materii fecale întărite), corpi străini, sîmburi, seminţe, viermi intestinali sau unele anomalii apendiculare cum ar fi lungimea prea mare sau poziţia nenormală. Dar însăşi structura apendicelui prevăzut cu un lumen strîmt în raport cu lungimea face ca evacuarea conţinutului să fie greoaie, iar bogăţia în ţesut limfoid explică participarea lui la cel mai mic proces inflamator. Infecţia nu e datorită unui microb specific, ci toţi microbii şi chiar virusii sînt incriminaţi. Ea se produce fie din intestin prin exaltarea florei microbiene existente în coec şi mai rar pe cale sanguină sau limfatică. Manifestările apendicitei cronice sînt de multe ori insidioase, trenante.

Bolnavii se plîng de dureri în fosa iliacă dreaptă, sau în jurul ombilicului sau în capul pieptului. Uneori durerea este provocată numai la apăsare în partea dreaptă şi inferioară a abdomenului. Ea poate fi declanşată de indigestii, eforturi fizice sau post-alimentare. Tulburările dispeptice sînt aproape constante şi adesea unicele manifestări. Limba încărcată, senzaţie de gură amară, greţuri, balonări după mese, greutate în timpul digestiei şi constipaţie.

Adesea apendicita cronică poate să capete simptome de împrumut ale altor organe de vecinătate cum ar fi dureri în capul pieptului, arsuri, diaree sau constipaţie, palpitaţii.

Pot apărea şi tulburări generale, fie pe cale reflexă, fie datorită resorbţiei toxinelor provenite din procesul inflamator. Bolnavii devin nervoşi, astenici, slăbesc de multe ori, sînt seara subfebrili.

Este necesară efectuarea unei radioscopii gastro-intestinale şi unei hemograme deoarece adesea globulele albe cresc şi formula leucocitară se modifică.

Infecţia cronică apendiculară se poate propaga şi la organele vecine producînd periviscerite, colite, colecistite, duodenite, la nivelul rinichiului pielo-nefrite.

Evoluţia apendicitei e foarte capricioasă, nu ştim niciodată cînd şi dacă se va acutiza.

De aceea dacă crizele se repetă se recomandă intervenţia chirurgicală. După primele crize se recomandă un regim alimentar care urmăreşte să modifice starea intestinului gros şi să combată constipaţia. Se va indica o dietă de cruţare neiritantă, cu legume moi în pireuri, cu cantitate redusă de celuloză şi cu grăsimi puţine. Se vor evita mîncărurile grase, iuţi, sărate, neproaspete, afumăturile, vinatul, rîntaşurile, alcoolul. În nici un caz nu se vor lua purgative drastice, iar dacă este nevoie se va recurge la laxative uşoare ca oleul de parafină.

Dar tratamentul medical nu poate avea pretenţia să vindece apendicele inflamat, iar pe de altă parte pericolul unei crize rămîne totdeauna posibil, de aceea se recomandă tratamentul chirurgical care la rece este lipsit de pericol.

Incursiune în istoria medicinii

● *Durata medie de viaţă a omului în epocile de piatră şi de bronz era de 18 ani.*

● *Medicii din antichitate practicau cu bune rezultate traheotomia, operaţie curentă şi în zilele noastre (cînd difteria se complică cu cuprul diftеric şi ameninţă în evoluare, cu sufocarea).*

● *Cu 150 de ani î.e.n. indienii acordau multă grijă igienii gurii. In acest scop utilizau periuţe de dinţi confecţionate din rămurelele unei plante autohtone.*

● *Numeroase boli de plămîni erau tratate de medicii din ţările Orientului, din vechea Grecie şi din Roma antică, prin reţinerea respiraţiei pentru durate de timp care variau de la caz la caz. Nimeni nu poate însă afirma că prin astfel de tratamente se obţineau şi rezultate satisfăcătoare.*

● *Scorbutul, care era cunoscut încă de pe vremea lui Hippocrate, se trata în epoca cruciadelor şi în timpul marilor descoperiri geografice ale lui Vasco de Gama, Jaques Cartier şi alţii, printr-o alimentaţie bogată în vitamina C (lămîi, portocale, varză etc) cu toate că, bineînţeles, în acea perioadă nu se ştia nimic despre existenţa şi rolul vitaminelor.*

● *Pentru înlocuirea dinţilor căzuţi, în antichitate se foloseau dinţi artificiali, confecţionaţi după punga fiecăruia: din aur, fildeş sau... lemn.*

● *Ateroscleroza producea oamenilor suferinţe încă din vremurile cele mai îndepărtate. Printre numeroase astfel de dovezi sînt şi descoperirile unor urme de leziuni aterosclerotice la mumiile din Peru şi din Egipt.*

● *Prepararea băuturilor alcoolice era cunoscută cu 2000 de ani înaintea erei noastre, chinezii fiind odinioară cei mai priceputi în fabricarea acestor băuturi.*

● STICLA „MIRACULOASĂ". În Anglia s-a realizat o sticlă care se întunecă instantaneu cînd vine în contact cu o lumină puternică şi redevine la culoare deschisă cînd intensitatea luminii scade. Această sticlă va fi foarte utilă pentru ochii hipersensibili la lumină.

● ZĂPADA TERAPEUTICĂ. La spitalul nr. 4 din Minsk se obţin rezultate remarcabile în tratamentul sciaticii prin aplicarea unui amestec de zăpadă şi sare pe regiunile dureroase. Aplicaţiile de zăpadă se acoperă cu o pînză groasă şi se lasă în contact direct cu pielea 5—6 minute. După înlăturarea zăpezii se fricţionează uşor regiunea dureroasă. Această procedură se face zilnic sau la două zile, timp de 3—6 zile.

● FIXAREA PROTEZELOR DENTARE PRIN MAGNEŢI. Pentru o mai bună fixare a protezelor dentare mobile, specialiştii maghiari Lajoş Nemeti şi Laszlo Szeless preconizează amplasarea unor

NOUTĂŢI MEDICALE

magneţi minusculi în coroanele măselelor rămase în gură şi la marginile protezei. Magneţii folosiţi în acest scop sînt confecţionaţi dintr-un aliaj de aluminiu, nichel, cobalt, cupru şi fier, care constituie cel mai puternic oţel-magnet. După 5—6 ani de utilizare a protezei, magneţii necesită o remagnetizare.

● APARAT PENTRU CUSUT CORNEEA. În Uniunea Sovietică s-a realizat un aparat cu care se obţin cusături pe cornee prin copci de tantal, late de 2 mm şi groase de 1 mm. După vindecarea leziunii corneei, copcile se îndepărtează cu un instrument special.

● MICROSCOPUL HIPODERMIC. În unul din numerele recente ale revistei „Science et avenir" se semnalează că doctorul Charles Long, profesor al unei facultăţi de medicină din S.U.A., a imaginat un microscop care permite examinarea prin piele a unor ţesuturi bolnave din profunzime, fără a mai fi nevoie de incizii şi de luarea probelor de ţesut pentru biopsie.

● UN NOU TRATAMENT AL TUSEI CONVULSIVE. În Austria se obţin rezultate remarcabile în tratamentul tusei convulsive, supunînd bolnavii la condiţiile unei altitudini artificiale de 6 000 m, ce se realizează cu ajutorul unor aparate speciale în subsolul spitalelor.

● LAPTE DIN VEGETALE. În Anglia, cercetătorii britanici au pus la punct fabricarea unui lapte din vegetale, care are calităţi nutritive egale cu cele ale laptelui de vacă.

● ELECTRONICA ÎN AJUTORUL VORBIRII. Mişcările buzelor şi ale limbii schiţate în prezenţa unui nou dispozitiv electronic construit de un grup de cercetători din Leningrad, fac ca aceste şoapte să fie atît de mult amplificate încît ele reproduc exact timbrul şi tonalitatea vocii. Noul dispozitiv este folosit de suferinzii care nu au voie să vorbească un timp oarecare în urma unor intervenţii chirurgicale pe laringe.

Dr. I. LEGIC

MODA

Rochia de stofă trebuie să fie prezentă în garderoba oricărei femei. Modelele noastre sînt simple de tot; frumuseţea lor se obţine numai din alegerea materialului şi din cîte o garnitură cum sînt fundele, bieurile, nasturii sau o mică garnitură de piele la guler şi buzunare. De asemenea, dacă materialul este pepit sau în dunguliţe, la o croială dreaptă garnitura se va face de bie.

Desene de Tanţi PFENNINGS

PUNGUŢE...

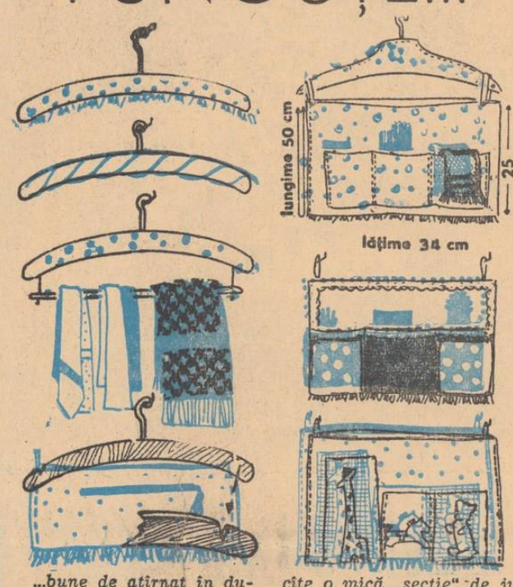

...bune de atîrnat în dulap, de un umeraş sau în camera de baie, în vestiar etc. Foarte indicat „fiecare cu punguţa lui" în care să aibă în ordine, mănuşi, fular, batiste sau chiar perie de haine şi alte mărunţişuri casnice sau pentru copii cîte o mică „secţie" de jucării. Punguţele se fac aproape exclusiv din resturi, cupoane, cîte o rochiţă rămasă mică (şi nu prea ferfeniţită) şi alte deşeuri adunate şi păstrate după o „croitoriseală" făcută în casă.

Din coji de portocale — fructe zaharisite

V-au rămas, nenumărate coji de portocale. Nu le aruncaţi. Puteţi prepara din ele fructe zaharisite excelente. Iată cum procedaţi: ţineţi, două-trei zile cojile în apă rece. Schimbaţi apa în fiecare zi. Apoi, fierbeţi cojile pînă se înmoaie bine. Clătiţi-le în multă apă rece, lăsaţi să se scurgă bine pe sită. Dacă nu s-a scurs toată apa, presaţi-le într-un prosop curat. La o jumătate de kilogram de coji, calculaţi un kilogram de zahăr din care faceţi un sirop bine legat ca pentru dulceaţa obişnuită. Fierbeţi cojile timp de o jumătate de oră. Lăsaţi-le în sirop pînă a doua zi. Apoi, fierbeţi-le din nou. Scoateţi cojile din sirop, tăvăliţi-le în zahăr tos, lăsaţi-le să se usuce în cuptorul cald, dar nu aprins. Siropul rămas îl puneţi într-o sticlă. Vă va servi la deserturi (griş cu lapte, orez cu lapte) sau pur şi simplu ca bază de citronadă sau oranjadă.

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Ciorbă de sfeclă dreasă cu smîntînă; mazăre sote cu friganele; budincă de griş cu sos de ciocolată.
— Răcituri de purcel; gulaş cu carne; compot de vişine.
— Omletă cu brînză; tocană de legume; cremă de cacao.
— Supă de pasăre cu fidea; ostropel de pasăre; clătite cu dulceaţă.
— Caşcaval la capac; iahnie de fasole — murături; mere.
— Salată de ţelină; chiftele marinate; compot de prune.
— Ciorbă de perişoare; ragout de mînzat cu legume; prăjitură cu marmeladă.

RAGOUT DE MÎNZAT CU LEGUME

Cantităţi pentru 6 persoane: 1 kg de mînzat-piept; 150 g grăsime; 60 g făină; 1 litru apă; 10 g sare; puţin piper; 2—3 foi de dafin; 200 g morcovi, tăiaţi rondele; 100 g arpagic; 200 g fasole verde; 200 g mazăre.

După ce se spală bine carnea se pune la prăjit în grăsime. Cînd s-a colorat se presară deasupra făina, cu care se mai prăjeşte foarte puţin, apoi se lasă să fiarbă înăbuşit, turnînd, puţin cîte puţin, apă peste ea. Se mai adaugă sare, piper şi foile de dafin. Separat se prepară morcovii, care după ce au fost curăţaţi şi tăiaţi rondele, se opăresc cu apă clocotită cu sare, se scurg şi se adaugă la carne. Arpagicul se prăjeşte separat şi împreună cu fasolea (conserve) şi mazărea (conserve) se pun la mîncare. Se acoperă şi se lasă să fiarbă încet încă trei sferturi de oră.

PRĂJITURĂ CU MARMELADĂ

Se frămîntă bine 300 g de făină cu 200 g de unt, un ou, 100 g zahăr, 2 linguri de smîntînă, 2 linguri de vin. Cînd coca a devenit omogenă se întinde o foaie, de mărimea tăvii în care vrem să o punem, groasă de o jumătate de centimetru. Ungem mai întîi tava, aşezăm foaia în ea, deasupra punem un strat de marmeladă (caise, prune) şi peste ea turnăm compoziţia următoare: 4 gălbenuşuri se freacă cu 150 g zahăr, coajă de lămîie. La sfîrşit adăugăm şi albuşurile bătute spumă împreună cu 200 g nuci tăiate subţiri sau date prin maşină. Se dă la cuptor, la un foc potrivit. Cînd este gata se taie în pătrate sau romburi, se aşează pe un platou.

Sfaturi cosmetice

Alegerea substanţelor pe care le folosim pentru curăţirea pielii trebuie făcută cu multă grijă ţinînd seama de faptul că ele nu trebuie să influenţeze constituţia fiziologică a pielii.

Din cercetările efectuate s-a constatat că pielea este acoperită cu aşa-zisa „manta acidă" care are rolul de-a o proteja împotriva umezelii, a acţiunii mediului înconjurător, în special a microorganismelor, care nu se dezvoltă favorabil în mediu acid. Or, săpunurile folosite în mod obişnuit la curăţirea pielii sînt alcaline. Prin săpunire se îndepărtează de pe piele, în afară de murdăria depusă în cursul zilei şi grăsimea naturală a pielii. Dacă la aceasta se adaugă şi o clătire insuficientă a obrazului (şi pe piele persistă urme de săpun) riscăm ca faţa să se zbîrcească. De aceea industria noastră cosmetică a fabricat în ultimul timp o gamă variată de săpunuri conţinînd diverse adausuri (coldcremă, lanolină etc.).

De asemenea, este bine ca după spălarea feţei cu săpun să o ştergem cu o apă acidă (apă în care am stors cîteva picături de zeamă de lămîie sau oţet). Abuzul de săpun şi apă poate duce la umflarea stratului superficial al pielii — strat cornos — care îşi pierde din rezistenţă şi se poate infecta mai uşor. Printre crăpături pot pătrunde urme de săpun care chiar la o clătire bună cu apă nu pot fi îndepărtate.

Cu apa dură săpunul formează compuşi insolubili în apă care pot înfunda canalele glandelor sebacee şi împiedică respiraţia ei normală. În astfel de cazuri este bine să înmuiem apa prin fierbere îndelungată, adăugînd la 1 l apă o jumătate linguriţă de borax sau o linguriţă de bicarbonat de sodiu.

Un alt neajuns al folosirii substanţelor alcaline şi în special a săpunului este degresarea pielii, total contraindicată în cazul tenurilor uscate şi normale, consecinţa fiind ridarea lor. De aceea se impune fie folosirea de săpunuri conţinînd adausuri de grăsimi, fie folosirea de emulsii sau creme de curăţat, ca spre exemplu: crema demachiantă Femina, conţinînd vitamină F, lanolină, cetaceum sau emulsiile: Doina sau Mimoza.

Pentru aceleaşi considerente se va evita folosirea loţiunilor alcaline, conţinînd borax etc. Vom recurge la ele numai dacă tenul este gras, seboreic, şi nu zilnic. Abuzul de soluţii alcaline distruge stratul acid normal al pielii ceea ce, după cum am văzut, este dăunător.

Anca BOGDAN

Colţul celor mici

CIUŞ-CIUŞ

Desene de Gh. CHIRIAC

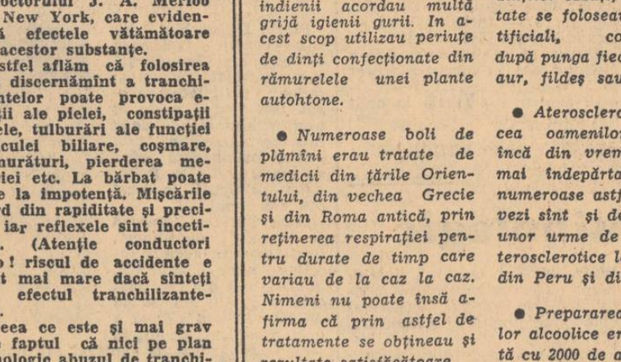

GHICITORI

O ureche are doar
Dar auz c-al lui mai rar!
(TELEFONUL)

Ziua stau legate
Noaptea, dezlegate.
(GHETELE)

Cine e acest boboc
Albăstrit mereu pe cioc?
(TOCUL)

ST. FĂTULESCU

Gospodarul

Cine-i astăzi gospodar?
Nici nu vă gîndiţi măcar
Casa toată — ce să spui?
E acum pe mîna lui.

Mama a răcit; e-n pat,
Iar Florin a măturat,
Şi stîngaci, ca-ntîia oară
A fiert apă-n crăticioară.

Din căniţa cea gălbuie,
Ceaiul aburii îşi suie,
Iar Florin cu el păşeşte
Înspre mama, voinicеşte.

— Vezi mămico, să mai zici
Că băiatul tău e pici.
Uite-acuma — gîndesc eu —
Parc-ai fi copilul meu.

Ana MARCU

JUCĂRII

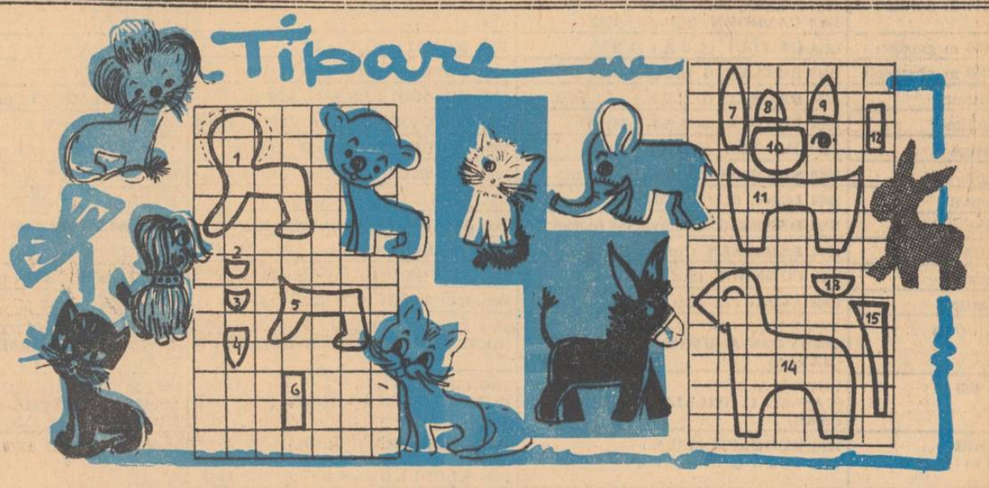

Trasaţi pe un dreptunghi de hîrtie pătrăţele de cinci centimetri. Desenaţi după cum vedeţi pe tiparul nostru corpul (1), urechile (2, 3, 4), picioarele şi burta (5) şi coada (6). Cu resturi de lînă, blană, franjuri, panglici, împodobiţi fiecare cap — după cum vreţi să fie un căţel sau o pisicuţă. Desenaţi apoi ochii, botul, mustăţile. Ochii pot fi făcuţi din nasturi sau mărgele negre. Folosiţi pentru aceste jucării fetru, diftină, molton, resturi de catifea. 7-8-9-10, diferite feluri de urechi; 11, picioarele cu burta; 12, coada; 13, botul măgăruşului; 14, corpul; 15, trompa.

AVENTURILE LUI ZGRIBULICI

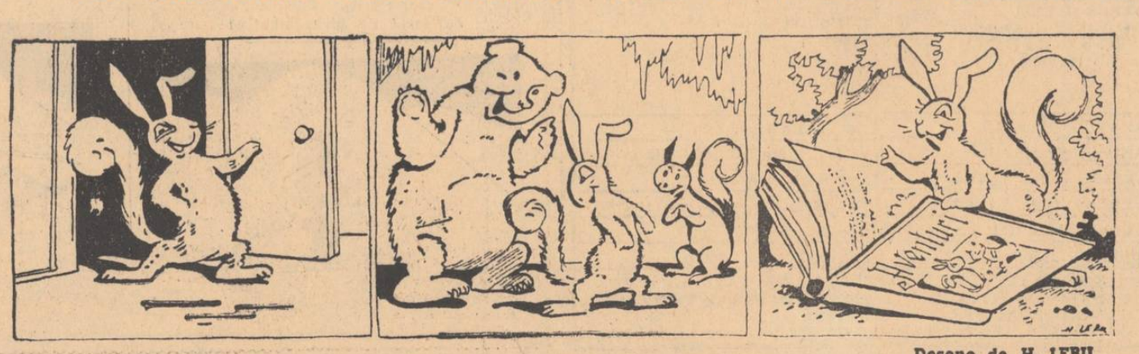

de MIHAIL DJENTEMIROV

Desene de H. LERU

Mulţi mă păstrează poate în minte,
Din „Magazin" mă ştiu, de-aici!
Eu sînt un iepuraş-cuminte
Şi mi se spune... Zgribulici.

Cînd şi pe ger şi pe furtună
Zburdam într-una prin nămeţi,
Un urs şi-o veveriţă bună
M-au echipat precum vedeţi!

Nu ne-am văzut demult, dar iată,
Păţanii şi-ntîmplări notînd,
Am chiar şi-o carte terminată.
Interesează? Pe curînd!

Ocolul pământului în... caricaturi

RIK AUERBACH

— Să fie clar! Eu de aici, fără un leopard... nu plec!

— Ce-a fost tu, la Acropole?
— Nu vezi? Cutremur...

— Aruncă repede cîrpa aia că nu ție ți-a aruncat-o toreadorul!...

— Nimic nu știi! Se zice „PI-RA-MI-DAL"! nu... „PIRAMIDON"!

— Frumos mai topăi! Cine te-a pus să-ți iei pantofi de șarpe?...

— Hai, treci mai repede!

Poșta redacției

VASILE IULIAN — Rădăuți. Foiletonul intitulat „Drama lui Năică", nu are nici haz și nici conținut pentru a putea fi publicat.

RODICA V. — Loco. Ar trebui văzut ce a intervenit nou în viața dv. și ce anume factor a determinat schimbarea soțului dv. Poate este vorba de o simplă oboseală, de griji personale, semnele de început ale unei astenii și ar fi recomandată odihna la munte. Cea mai mare greșală ar fi să i se reproșeze și să i se atragă atenția asupra actualei deficiențe. Numai răbdarea și înțelegerea, asociate cu suprimarea cauzelor de ordin psihic sau nervos, pot contribui la lichidarea actualelor neajunsuri.

MIHAI GHEORGHE — București. Să nu vă închipuiți că ați păcătuit prin prea mare „promptitudine"! Vă sfătuiesc să fiți și mai „grăbit" pe viitor, atunci cînd este vorba de jocuri ocazionale. În ceea ce privește careul în sine, credem că necesită unele modificări, după care (dacă va mai fi posibil din punct de vedere redacțional!) va putea intra în numărul potrivit calendaristic.

GH. RÎȚĂ COJOCARU — Timișoara: Publicăm epigrama dedicată îngîmfatului:

Pe la colț cu strada
Crinu
S-a ivit un nas,
Iată și pe jupînu,
După-un sfert de ceas!...

N.S.N. — Cluj. Informația apărută în nr. 362 al revistei noastre privind complexul de paravitamine, conține tot ce era esențial în informația apărută în revista de specialitate. Este vorba de un rezultat experimental și care nu a fost încă suficient verificat în practica clinică.

HAROLD SINGHOFFER — Brașov. În situația actuală nu puteți obține un ajutor permanent. Totuși, adresați-vă sfatului popular orășenesc cu un memoriu și, în funcție de posibilități, vă poate da un ajutor ocazional.

DIN FAUNA NOASTRĂ

„Stăpînul văzduhului"

Înaintasem mult în sălbăticia muntelui. Istorisirile lui moș Petre îmi țineau trează atenția și-mi alungaseră, parcă, oboseala. De la un timp, cătam tot mai des spre înaltul de azur al cerului, unde o pasăre plana lin, în viraje ce-mi atrăseseră de mult privirea. Măreția zborului uriașului de sus, forța cu care bătea aerul cu puternicile sale aripi m-au făcut să rămîn în urma călăuzei, ceea ce nu i-a scăpat însă din vedere.

— Te uiți după „Micuț"? Se vede c-a ieșit după pradă. Acum are de hrănit și pe „stăpîna inimii sale" care clocește în cuibul pe care o să ți-l arăt cu altă ocazie.

— Micuț?

— Dè, așa-i spun eu și sînt mulți ani de atunci. Nu știu dacă-i place ori nu numele, pentru că deși ne cunoaștem de mai bine de o jumătate de veac, n-am stat niciodată la taifas. Fiecare cu cărările lui. Chiar și așa, tot ne-am mai întîlnit. Cînd eram tînăr, adesea mă opream și eu să-i admir talentul de vînător. Poate că și acum o să avem norocul să-l vedem. Singerosul de sus — pajură, acvilă de stîncă, acvilă aurie, vultur iepurar, acvilă regală, oricum îi spui tot bine-i — este un adevărat stăpîn recunoscut al acestor coclauri. Tot animalul trebuie să-i dea tributul. Cu timpul, am avut de multe ori ocazia să-l văd la ospăț. Ce nu cuprinde bogata-i masă? Toate alergătoarele și zburătoarele pămîntului, fie ele pașnice ori răpitoare. Nici în fața lupului nu se dă înapoi. Cu îndrăzneala-i cunoscută, cade glonț asupra hainului căruia îi pune „botniță" cu o ghiară, în timp ce cealaltă și-o fixează în greabăn ori în șira spinării. După ce-l ametește cu puternice lovituri de aripi, intră în lucru pumnalul cioculuș cu care în scurtă vreme îi rupe șira spinării, îi sparge armura capului. A-l căra la cuib și a-l sfîșia în bucăți e treabă ușoară pentru el. Pe la sfîrșitul lui mai, o să iasă la vînătoare cu soața lui. Atunci trebuie hrană multă. Cer și pui. Și nu-mai carne vor, chiar dacă sînt mici și în primele 14 zile n-au vedere. Asta-i o curiozitate a neamului lor. În scurt timp de cînd ies din ou, albul penajului lor (cînd sînt mici „îmbrăcămintea" lor e de un alb murdar, ca mai apoi să și-o tot schimbe pînă ajunge ca a „Micuțului", adică brun închis) se murdărește cu sîngele ce curge din belșug în timpul ospețelor.

Pînă la cabana unde doream să-noptăm mai era cale bună. Zburătorul, plictisit parcă de nereușită, se așezase pe un pisc, de unde continua să scruteze împrejurimile. Petre își depănă mai departe firul amintirilor, fără a mai fi nevoie de un îndemn din parte-mi.

— Îl vezi cît de măreț e? Pare mic de unde sîntem. Dacă ne-ar lăsa să ne apropiem de el și și-ar întinde aripile ca să-l măsurăm, ai vedea că prea puțin îi trebuie să aibă trei metri. Acum el cată cu privirea-i ageră pînă hăt, departe. Acesta-i districtul lui de vînătoare și nici unui alt semen de-al său nu-i va permite să-l concureze. Nu o dată am avut prilejul să văd ce soartă ar avea intrușii. De cum apare în „moșia" sa o altă pajură, începe bătaia. Cînd pui sînt mai mari — prin august vor putea zbura, iar pe la sfîrșitul toamnei își vor părăsi părinții — întreaga familie ia parte la alungarea nelegiuitului, care va trebui în mare grabă să-și caute un alt loc de ospăț. Acum mai rar se întîmplă asemenea situații pentru că puțini au mai rămas din neamul lor. Cu ani în urmă erau mulți care-și făceau o plăcere să-i doboare cu foc. Pe unii chiar eu — dè, păcatul meu — i-am condus pe cărările muntelui. „Micuțul" însă a scăpat și scăpat va fi pînă va muri de bătrînețe. Regulile noi nu mai permit vînarea lor și mă bucură asta. Că-și ia „dijma" și-o ia, nu zic nu. Dar mai ales din vînatul mai puțin viguros, bolnav chiar, și asta-i treabă bună. Că-i mai singerează sub ghiare și lighioană sănătoasă, e adevărat, dar paguba-i mică și muntele nu se supără. De fel, în unele țări — am uitat să-ți spun că semeni de-ai „Micuțului" pot fi întîlniți din America de Nord și pînă hăt, departe în Asia și chiar și în nordul continentului negru — pajurile sînt îmblînzite și folosite la vînătoarea, mai ales a răpitoarelor cu blană. Ca să ajungi aici, însă, să-i astîmperi pornirile firii, trebuie prins de mic și apoi multă trudă depusă. Munca nu-i deloc ușoară, dar rezultatul întrece așteptările. Cred că ți-am spus tot ce știam despre „stăpînul văzduhului" nostru. Ba nu, nu am amintit nimic despre „apartamentele" lui. În dreptul unuia chiar am și ajuns. Îl vezi? Colo sus, cuibul cela mare? Da, îi una din casele „Micuțului". Nu are numai una. După cîte am văzut, trei are — dacă-oi fi dat peste toate. Acum, consoarta lui cuibărește în altă parte, într-un brad mult mai bătrîn ca mine. Așa-i firea lor...

Cînd a trecut timpul? Unde-i oboseala de care mă speriasem atîta? Doar măiestriei în istorisit a lui moș Petre i-aș putea mulțumi.

D. BOZGA

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

PLOAIE ȘI...

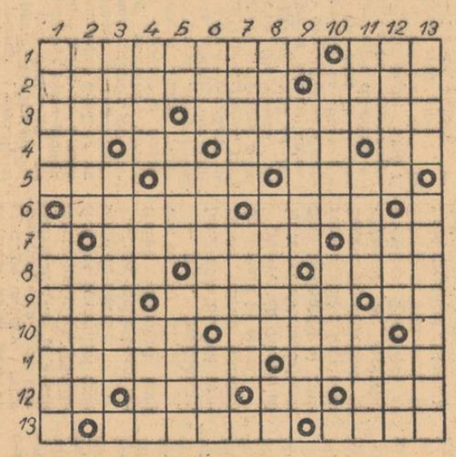

ORIZONTAL: 1) Se umple numai cu „apă de ploaie" — Cînd este „de ploaie"... nu are valoare! 2) Acompaniament sonor tematic! — La fel 3) Picături cristaline și matinale — ...și ninge și plouă și plouă și ninge! 4) Lucrare — În vînt! — Văgăuni — Antene! 5) Strop de ploaie — A se revărsa... — ...din cînd în cînd (poet.) 6) Pentru scurs apa de ploaie... — Blînd (fig.) 7) Plouat... — ...și plouate! 8) Persoane — În fond nu-i decît „apă de ploaie"! — Șiret 9) Recenți — Autorul poeziei „Primăvară ploioasă" — Sete! 10) Autorul cărții „Fumul, ploaia, un țînțar și-o pereche de-ochelari" — Personaj din mitologia greacă, implicat într-o poveste cu o „ploaie de aur"... 11) Pictor romîn, autorul tabloului „Mangalia după ploaie" — Cîine australian 12) Ploi pe jumătate! — Legenda ne spune că și-ar fi aranjat bine... ploile! — Întrebare — Întovărășește ploaia (mit.) 13) După ploaie... „vreme bună"! — Uragan (reg.).

VERTICAL: 1) Un pic de ploaie — Trage cu „ploaia" în grămadă 2) Pe unde plouă chiar... la cîțiva ani o dată — Ploaie cu praf! 3) Autorul poeziei „Ploile prin orașe"... — ...și autoarea poeziei „Curcubeul" 4) Localitate în Japonia — Noi (pop.) — Veselă sau plouată (pl.)... 5) Perioadă de timp — Ropot... dar nu de ploaie — O bucată de... ciocolată 6) Pîrîu format din scurgerea apelor provenite de la ploaie — Apără casa de ploaie (pl.) — În antichitate existau și unii aducători de ploaie... 7) Pantaloni țărănești — Gen de scriere 8) Oraș în Italia — Nume feminin — Calciu 9) Lampă primitivă — Torente... mai mici! 10) Apariție — Plantă umbeliferă 11) Diminutiv feminin — Arbust cu fructe comestibile — Erou troian 12) Unul din cei „Patru în potop" (film maghiar) — Ploaie... artificială! — Pregătit pentru... baie 13) Pictor romîn, autorul tabloului „Ploaia de aur a lui Zeus" — Lizzie Curry din piesa „Omul care aduce ploaia", pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra".

Mihai PĂTRAȘCU

Cuvinte mai rare: ESAN — NEPI.

POLEI

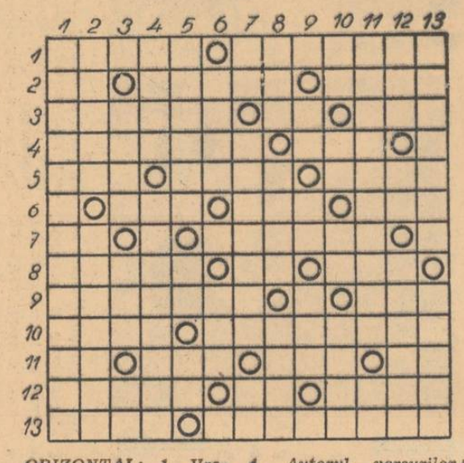

ORIZONTAL: 1. Vremea poleiului — A pictat tabloul „Toamnă aurie". 2. Negație — Cu ițe (masc. pl.) — Sînt poleite în lumina aurorii... 3. Poleit... — În prag de toamnă! — Alunecă pe ghiață... 4. Autorul versurilor: „...acoperiți de chiciură, sînt fericiți cum stau așa..." (Buimacii) — Urmă de polei!... 5... și de sănioară! — Colț de stîncă. — Pe luciul poleiului... 6. Haină... dar nu de vreme rea! — Atrage atenția! Trage la sanie. 7. La club! — Anticamera iernii (pl.) 8. Fug pe zăpadă și polei. — Zece! — Nesigur pe polei... 9. String bani de lemne pentru iarnă... — Norme de tehnica securității (tehn.) 10. Foi de tablă. — Pot fi și de polei...ală! (pl.) 11. Ave! — Nu alunecă... — Măsuri vechi de greutate. — Ape! 12. Verbul celui care cîștigă! — Radical de cerc. — Poleiesc zorile. 13. Orășel în Brazilia — Poleit (reg.).

VERTICAL: 1. Poleiri (fig.) 2. Poleit în aur — Autorul versurilor: „Și toamna și iarna / Coboară-amîndouă, și plouă, și ninge / Și ninge și plouă..." (Moină). 3. Poate fi pus la împinsul saniei... — Localitate în Suedia. — Sec! 4. Nor auriu care înfășura pe zei (mit.)—A scris: „Iată lacul, — luna plină poleindu-l îl străbate...". 5. Îndărătnică (fig.) — În cioară! — Poleită la urmă! 6. Oscior. — Numele rîului german Mies. 7. Locul sigiliului — Magazie — Poleit la început!... 8... și la sfîrșit! — Autorul versurilor: „Luna palidă (o rotundă veșnicie în întunecime) arunca săgeți de raze de argint, fluiera în horn viforniță" (23 ianuarie 1922) — Lucia... (de la Teatrul de Operetă). 9. Vas. — Teme! — Poleit de razele lunii.... 10. Miros (reg.) — Personalitate filozofică — Pepene! — Toiagul lui Bachus. 11. A scris „Noapte de iarnă" — Acut! 12. În căruță! — Interjecție — „Promoroaca"... în capitală (pl.). 13. A acoperi cu nichel — Lădiță pentru bijuterii.

Nic. AMARIEI

Cuvinte mai rare: I ACU — NOL — MSA

BANCNOTE

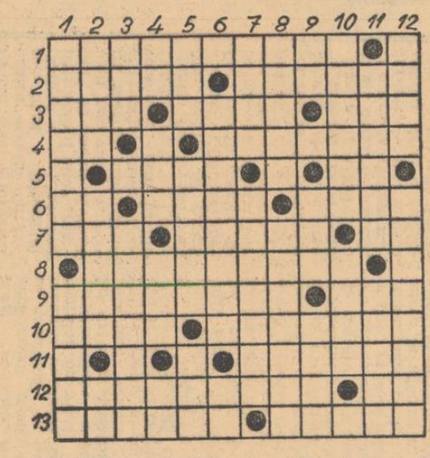

ORIZONTAL: 1) LIRA (fig.); 2) O MIE — PARA (pl.); 3) Sublocotenent (abr.) — MIA — Interjecție; 4) Dînsa — Verbul actorilor, după ieșirea din scenă; 5) Două BATRÎNE... — Petre Bărbulescu; 6) Niculae Filimon — Vas de sînge (med.) — RATE; 7) Aceia — Promotorul iarovizării — Ulpiu Xenopol; 8) POL; 9) FUND — Insulă în Danemarca; 10) „7" Albastru! — Dichisit (fam.); 11) Caracteristici ale cîinelui; 12) „MIA" (pl.) — Textilă; 13) PARA — (t)... — Lovit.

VERTICAL: 1) MARCA — BANC-(ă)... 2) BANCNOTA... falsă! — LEU — Comună în Ardeal; 3) Stațiune de Mașini și Tractoare — FLORI-(n)... (sing.); 4) Ceva... PARALE! — Poate fi și pentru BANCNOTE sau MONEDE... — Rîu în U.R.S.S. — Fragment de LIRA! 5) Porțiuni de CIFRU! — FLORIN — Poartă; 6) REAL — Parte! 7) Afecțiune a mucoasei gurii (pl.) — POL (fem. pl.); 8) SUTA! — Arbori a căror scoarță este folosită în tăbăcărie; 9) Literă slavonă — Prefix zoologic — Nume feminin spaniol; 10) REAL — Insecte rozătoare; 11) MARCA — PARALELE... 12) BANCNOTE... — REAL.

Lucia BALENTY

Cuvinte mai rare: ALS — IP — TUA — OVI.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

POVESTEA CALENDARULUI

ORIZONTAL: Siderali — Stele — Adar — Gregorian — Rețete — Zile — Oe — B — E — ONU — Bacon — Ab — Hades — Ruj — P — T — Numa — Apatici — Orion — Eta — Anas — Rec — August — Arl — Ivir — Sirius — Ac — Ecos — Pn — Neaga — Aliment — Largi — Tînără — Nu — Arab — Iod — Iulian — Ale — An — Secol — Mirea.

COFETĂRIE ȘI PATISERIE...

ORIZONTAL: T — TA — Oraș — ICO — Aca — Tain — C — Rm — Bulgara — Lalea — Aliena — Sopait — Cosna — Răcite — Amestecătură — Arare — Solar — S — Lena — Ipsilant — U — Elogiată — Ur — No — I — NN — A — Ame — Ata — Țesătură — Sărutări — Urs.

ORA EXACTĂ

ORIZONTAL: Chopin — Medic — Roman — Zicale — Obez — Minutar — Nagîți — U — Art — Ona — Înalt — II — Ma — I — Opera — F — E — Amoraș — Rai — Tănase — Cuc — C — Ru — So — Dur — Pa — Are — Stă — Acut — Tîrzii — Orare — Atac — Curele.

CREIONUL „MAGNETIZAT"

Dați publicului o sticlă de o jumătate de litru, spre control; o dată cu ea un creion simplu, ascuțit sau neascuțit, ca asistența să constate că nu are nici o preparație.

Luînd obiectele de la public, introduceți creionul în sticlă, le „magnetizați" pe amîndouă făcînd asupra lor niște pase și, spre mirarea asistenței creionul începe să se miște în sticlă, să se ridice, să joace, ca și cum ar fi însuflețit.

Pentru realizarea acestei experiențe, legați de un nasture al hainei un fir lung de păr. La capătul liber, firul are un mic grăunte de ceară.

În momentul cînd luați creionul și îl introduceți în sticlă, lipiți grăuntele de ceară de unul din capetele lui — și anume de capătul care va sta în jos. Faceți apoi „pasele magnetice" de rigoare și efectul va fi că, la fiecare mișcare de apropiere sau depărtare de sticlă, sau a sticlei de dv., creionul se va mișca, ridicîndu-se sau jucînd.

La scoaterea creionului din sticlă îndepărtați ușor bobul de ceară de pe creion și dați-l din nou la control publicului care nu va găsi nimic suspect. Încercați!

A. IOSEFINI

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

CANARUL de ERNEST HEMINGWAY

Trenul trecu fulgerător pe lîngă o casă de piatră roșie, în grădina căreia erau patru palmieri stufoși și în umbra lor, mese. De cealaltă parte se vedea marea. Apoi o peșteră scobită în stînca roșie, de culoarea argilei și marea nu se mai zărea decît uneori, la mari distanțe, spărgîndu-se de stînci.

— L-am cumpărat de la Palermo — spuse americana. Acostasem doar pentru o oră, duminică dimineață. Omul cerea dolari, i-am dat un dolar și jumătate. Cîntă în adevăr frumos!

În tren și în special în compartiment era foarte cald. Prin fereastra deschisă nu se simțea nici o adiere. Americana coborî storul de tot și marea nu se mai văzu de loc. Pe partea cealaltă erau geamuri, pe urmă coridorul și la distanță se zăreau cîmpii întinse cu viță de vie, mărginite de pomi, în spatele lor coline cenușii pietroase și din nou cîmpiile cu vii, colinele de piatră cenușie...

Ne apropiam de Marsilia; începuse să se vadă fumul coșurilor înalte, iar trenul își încetini mersul intrînd pe una din liniile păienjenișului din gară.

În gara Marsilia trenul oprea douăzeci și cinci de minute; americana își cumpără un ziar. Se plimbă foarte puțin în lungul peronului, fără să se îndepărteze prea mult de scara vagonului. La Cannes, unde trenul oprise douăsprezece minute și pornise fără semnal de plecare, abia avusese timp să sară în vagon. Era cam surdă și se temea că nu aude semnalul de plecare.

Trenul ieși din gară, lăsă în urmă triajul și fumul fabricilor; dacă te uitai îndărăt, se vedea orașul și portul cu dealurile lui pietroase și cu ultimele raze de soare reflectîndu-se în apă. La Avignon am ajuns după ce căzuse seara. Lumea urca și cobora din tren. În drum spre Paris, francezii își cumpărau de la chioșc ziarele de seară.

În compartiment, conductorul transformase canapelele în paturi pentru dormit. Americana zăcu toată noaptea fără să închidă ochii, căci trenul era un rapid și mergea prea repede și noaptea se temea de viteză.

Cușeta ei era chiar lîngă fereastră. Canarul de la Palermo, cu o învelitoare zvîrlită peste cușcă, fusese așezat în afara curentului, pe coridorul dintre compartiment și toaletă. Pe culoar era aprinsă o lumină albastră și trenul gonea cu viteză, iar americana zăcea trează, așteptînd nenorocirea.

Dimineața, ne apropiam de Paris. Ieșind din odaia de toaletă, deși nu dormise toată noaptea, arăta plină de sănătate, doamna descoperi colivia, o atîrnă la soare și porni către vagonul restaurant pentru a-și lua gustarea.

La întoarcere, paturile erau făcute, canapelele la locurile lor; canarul își scutura penele în soarele strălucitor din dreptul ferestrei deschise, iar trenul se apropia vertiginos de Paris.

— Îi place soarele, acuși o să cînte!

Canarul începu să-și ciugulească penele.

— Totdeauna mi-au plăcut păsările; pe ăsta îl duc acasă fetiței mele. Vedeți, a început să cînte!

Canarul ciripi și puful de pe gușă i se înfoie, pe urmă se ciuguli din nou. Trenul trecu peste un rîu, pe urmă de-a lungul unei păduri bine îngrijite; traversă cîteva suburbii din împrejurimile Parisului. Se vedeau tramvaie și pe pereții care împrejmuiau terasamentul, reclame. De cîteva minute n-o mai ascultam pe americană, care vorbea cu soția mea.

— Soțul dumitale e american?

— Da, amîndoi sîntem americani.

— Credeam că sînteți englezi.

— Nu.

— Îmi pare bine că sînteți americani. Americanii sînt cei mai buni soți, spuse doamna. De asta am plecat din Europa, știți, fiica mea s-a îndrăgostit de un bărbat din Vevey. Se opri. Erau de-a dreptul nebuni de dragoste. Se opri iarăși. Bineînțeles că am luat-o de acolo!

— I-a trecut? întrebă soția mea.

— Nu cred. Nu mănîncă, nu doarme; am încercat tot ce e posibil dar în zadar, se pare că n-o mai interesează nimic și că nici nu-i mai pasă de nimic. N-am vrut s-o las să se căsătorească cu un străin. Cineva, o bună prietenă, mi-a spus odată că nici un străin nu e în stare să facă fericită o fată!

— Da, spuse soția mea, și eu cred la fel...

Trenul intra în Paris. Pe liniile de triaj erau o sumedenie de vagoane; vagoane restaurant cenușii din lemn, vagoane de dormit ce aveau să plece spre Italia, căci aveau scris pe ele Paris—Roma, vagoane cu etaj, ca omnibuzele.

— De cînd ați plecat de la Vevey? întrebă soția mea.

— Anul acesta se împlinesc doi ani. Știți, ei îi duc canarul!

— Omul de care se îndrăgostise fiica dumneavoastră era elvețian?

— Da, și dintr-o familie foarte bună din Vevey. Trebuia să iasă inginer. Acolo s-au întîlnit, la Vevey. Făceau plimbări lungi împreună...

— Cunose Vevey-ul, spuse soția mea, acolo ne-am petrecut luna de miere...

— Adevărat? Cred că a fost încîntător. Nu mi-am închipuit că o să se îndrăgostească de el!

— E un loc într-adevăr încîntător, zise nevastămea.

— Foarte frumos. Ați fost toamna?

— Da.

Treceam pe lîngă niște vagoane accidentate.

— Priviți, spusei eu, a fost un accident!

Americana zări ultimul vagon.

— Toată noaptea mi-a fost frică. N-am să mai călătoresc niciodată noaptea cu rapidul. Or fi existînd și alte trenuri confortabile și care să nu gonească așa!

Trenul intră în gara Lyon, se opri și hamalii răsăriră la ferestre ca să ia bagajele. Am dat jos geamantanele și ne-am oprit pe peronul lung și îngust; americana se adresă unui agent al agenției Cook, care-i răspunse:

— Un moment, doamnă, — să vă caut numele.

Hamalul aduse un cărucior și încărcă bagajele, ne-am luat rămas bun și am pornit de-a lungul peronului în urma hamalului; la capăt ni s-au cerut biletele.

Ne întorceam la Paris ca să divorțăm...

În romînește de Michaela BOGZA

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

REFLECTOR

Actori, cărți, legende

Dintre toate artele, cea mai efemeră este desigur aceea a actorului de teatru. În urma pictorului rămîne pînza sau numai hîrtia cu gîndurile-i prinse în culoare, în urma sculptorului, marmura sau lutul cu sentimentele omului eternizate în forme, în urma compozitorului șirurile de note, a actorului de film pelicula, a scriitorului, cuvîntul. În urma actorului de teatru nu rămîne decît amintirea contemporanilor. În fraze seurte, admirative, amintirea aceasta spune multe despre actor, nimic sau aproape nimic despre arta lui. Și nici nu poate spune. Arta actorului deși se învață nu se transmite niciodată ca o formulă, ca o definiție sau ca o știință a folosirii culorii sau sunetelor. De două mii de ani, fiecare actor o ia de la început. De cinci sute, nici un „Hamlet", n-a semănat cu altul. Știm cum își lucra Aristizza Romanescu rolurile, dar nu știm de ce Geta din „Fîntîna Blanduziei" creată de ea, a rămas unică în istoria teatrului nostru. Sau dacă știm, nu ne putem imagina nicicum această creație. Și nu ne-am putea-o imagina nici dacă am cunoaște fiecare gest și fiecare intonație. care adunate la un loc au însemnat creația. Pentru că dincolo de fiecare gest și de fiecare intonație, se află un sentiment. Acesta le-a fost transmis contemporanilor. Noi abia putem să-l bănuim. Fiindcă în arta actorului, sentimentul, gîndurile, viața, se nasc și mor în fiecare seară. Este prin excelență o artă a actualității, a zilei de azi. Mîine nu mai există în fapt, devine legendă. Rămîne însă omul, actorul. Despre acesta se scrie. Uneori scrie și el, simțind nevoia să lase în urma sa, dacă nu principala sa creație, atunci măcar palida ei umbră, gîndurile, frămîntările, multiplele eforturi, care seară de seară, au făcut din el, pentru două-trei ceasuri, ait om. E evident și aceasta un bun cîștigat pentru cei care vin după el. Căci cu „Amintiri, amintiri..." Lucia Sturdza Bulandra, cu „Am ales teatrul", Maria Filoti, cu memoriile sale, Vladimir Maximilian, au făcut școală. O școală a probității profesionale, a meșteșugului actoricesc.

De curînd a apărut, semnată de Ioan Massof și Radu Tănase, o altă carte de amintiri. Despre creatorul revistei românești, despre cel care, a fost Constantin Tănase. E și aceasta o școală. A unui gen de artă a actorului în a cărei aparentă ușurință stă tocmai marea ei dificultate, gen în care Tănase nu a fost egalat pînă azi de nimeni. Cel puțin așa spun contemporanii. Și arta lui Tănase a intrat în legendă. Ceea ce ne-a rămas ca document, sînt acele mărturii sfîrșite în volum și care nu fac decît să explice legenda. Și s-o întrețină pentru generațiile ce vin. Căci, cea mai efemeră dintre toate artele, arta actorului de teatru are avantajul de a fi a zilei de azi și a legendei. Nefiind, în ceea ce privește individualitățile, nemuritoare, nu moare însă niciodată.

M. PÎRVULESCU

Premiere craiovene

Două scene din piesa „Esop"

Sustras, din voința reporterului, pentru cinci minute obligațiilor sale regizorale, CĂLIN FLORIAN, directorul Teatrului Național din Craiova ne-a vorbit despre premierele actualei stagiuni.

— De la începutul stagiunii, colectivul teatrului nostru a prezentat trei premiere, dintre care două aparțin dramaturgiei originale : „Șeful sectorului suflete" de Al. Mirodan și „Omul cu mitoanga" de G. Ciprian. Pentru spectacolul cu piesa lui Mirodan, noi am apelat la un mănunchi de actori, relativ tineri, dublul rol — Gore, șeful — fiind încredințat lui Valeriu Dogaru, actor proaspăt venit în mijlocul nostru. Am cuvinte bune pentru creația realizată, mai ales în rolul Gore. Cea de a treia premieră, „Esop", de dramaturgul brazilian Figueiredo, a văzut lumina rampei de curînd.

Pînă la sfîrșitul stagiunii noi vom mai prezenta spectatorilor din regiune cîteva premiere. Într-o fază avansată se află repetițiile la piesa „Scandaloasa legătură dintre d-nul Kettle și d-na Moon" de Priestley, pusă în scenă de regizoarea Valentina Balogh. Pentru tineretul școlar pregătim piesa dramaturgului sovietic Rozov „Într-un ceas bun". Vom prezenta, de asemenea, în premieră pe țară, piesa unui dramaturg sîrb din sec. al XVI-lea, Marin Drzić, „Aurul frumoasei curtezane", o comedie de factură goldoniană, precum și piesa americanului Anderson „Pogoară iarna". Din dramaturgia originală contemporană, m-am oprit asupra piesei lui Horia Lovinescu „Moartea unui artist". În sfîrșit, evident nu în ultimul rînd, vom prezenta spectatorilor craioveni, drama lui Shakespeare „Othello". După informațiile pe care le deținem, în cei peste 100 de ani de existență a teatrului craiovean, capodopera shakespeareană n-a fost prezentată niciodată. I s-a încredințat rolul titular actorului Vasile Cosma, de asemenea, proaspăt în colectivul nostru, iar rolul lui Iago îl va interpreta Ion Pavlescu. Rolul Desdemonei a fost încredințat, în reprezentație, artistei Eva Pătrășcanu, de la Teatrul Național „I. L. Caragiale" din București.

Am pomenit numele a doi actori, noi veniți la teatrul nostru. Acestora li se pot adăuga și alte nume de tineri actori — trei dintre ei aflați la prima lor stagiune — și care cu sprijinul forțelor recunoscute ale colectivului nostru își vor desăvîrși, fără îndoială, măiestria actoricească.

I. DELEANU

DISCUL

Casa „Amadeo"

Nici nu se putea altfel, ca numele casei vieneze de discuri să nu poarte numele unuia din cei mai mari compozitori ai timpurilor — Wolfgang Amadeus Mozart. In Austria numele compozitorului este purtat de numeroase săli de concerte, bulevarde din Viena și din alte orașe.

Am avut prilejul să ascultăm cîteva imprimări și apoi să cercetăm catalogul pe 1964/1965. Constatările ce se desprind din acest contact cu casa „Amedeo" este că ea caută să îmbine cît mai armonios toate genurile muzicale și să adauge la colecție și valoroase producții teatrale.

Dar să ne oprim asupra muzicii. O bună parte din înregistrări sînt stereofonice. Repertoriul clasic are o mare extensiune, rezervîndu-li-se precîmpiciior o parte destul de însemnată. Opera lui Beethoven, Mozart, Schubert, Richard Strauss este bine reprezentată, înregistrările fiind interpretate cu osebire de o·chestre vieneze. Sînt înscrise, de asemenea lucrări de Ian Sibelius, Armin Schibler, H. Purcell (între care două volume de sonate, suite, fantezii), George Enescu (rapsodiile 1 și 2), Bela Bartok, Gustav Mahler etc. Unele discuri cuprind sub același titlu o seamă de creații ce se axează pe o anumită tematică. De exemplu, „Virtuozii viorii d'amore", „Cîntă Eberhard Wächter" (piese din Schumann, Carl Loewe, H. Wolf, R. Strauss), „Virtuoșii trompetei" (piese din Jeremiah Clarke, A. Vivaldi, Giacomo Perti, Giuseppe Torelli, H. Purcell, Domenico Gabrielli, A. Corelli, J. Stanley), „Maeștrii madrigalului", „Maeștrii ghitarei spaniole", „Barocul italian" (Albinoni, Tartini, Geminiani, Locatelli), „Săptămîna internațională a corului de la Graz", „Concerte salzburgiene".

Muzica ușoară este împărțită în cîciuri dintre care cităm: „Piano cocktail" — 15 volume, „Sezon în Tirol", „Paradă muzicii italiene", „Cîntece din Grinzing", „Viena la miezul nopții" etc.

Opereta, care în Austria este la ea acasă, cuprinde o prețioasă colecție de șase discuri intitulate „Opereta vieneză".

La capitolul „muzică populară", un disc cuprinde și muzică românească.

Discurile ascultate, între care Simfoniile 6 și 7 ale lui Beethoven, demonstrează acurateță, o excelentă execuție tehnică de imprimare.

„Amadeo", prin ampluL său repertoriu și prin calitate, se recomandă ca o casă de discuri prestigioasă.

Const. SÎRBU

Examenul viorilor românești

Puțini din spectatorii concertelor prezentate de cvartetul „Muzica" în cîteva orașe din țară au știut că asistau totodată și la examenul instrumentelor interpretative. Constructorii din Reghin au făurit și instrumente unice, dedicate soliștilor marilor concerte. Și, după ce au trecut toate probele de laborator — de la încercarea rezonanței fiecărei fibre pînă la măsurarea în microni a vibrației — au urcat cu emoție podiumul sălilor de concerte. George Hamza, prim concert maestru al Teatrului de Operă și Balet al R.P.R., Constantin Costache, Constantin Buică, Cătălin Ilia, membri ai orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu" s-au oprit într-o seară și la Reghin, unde printre spectatori se aflau și constructorii fabricii de instrumente muzicale, iar a doua zi muzicienii au vizitat fabrica. Violonistul George Hamza a stat de vorbă cu unul din principalii constructori, maistrul Boianciuc, căruia i-a comunicat observațiile sale.

La întoarcerea în București am cerut părerea violonistului George Hamza asupra noilor instrumente.

— În calitate de prim concert maestru al Teatrului de Operă și Balet, ne-a răspuns George Hamza, am avut ocazia să interpretez pe diverse viori cu renume. Cu 5—6 ani în urmă mi s-a încredințat una din viorile lui George Enescu, semnată de constructorul italian Gasparo Dasallo. Apoi am avut prilejul să cînt pe celebra vioară a lui Grigoraș Dinicu — o autentică Kloz. Acum am luat cu emoție în mînă una din primele viori de maestru, construită la noi, în țară. Pe ea, o semnătură încă necunoscută : Boianciuc. De la primele acorduri mi-am dat seama de valoarea viorii, de execuția ei impecabilă.

Discuția a continuat apoi pe tema activității concertistice a cvartetului „Muzica" în lunile ce urmează.

— La 28 ianuarie — ne-a spus interlocutorul nostru — vom repeta concertul prezentat în turneu. Iar pentru luna februarie pregătim un nou concert — în care vom executa cvartetul de Schubert „Fata și moartea", un cvartet de Beethoven și o lucrare în primă audiție de Dumitru Capoianu. Cu acest prilej, pe lîngă obișnuitul program al cvartetului vom prezenta o noutate : pe tînăra mezzo soprană Ruxandra Ștefănescu, care va interpreta din lucrări speciale.

Marian SANDU

De peste hotare

„IN PRAGUL CASEI TALE" se intitulează noul film al regizorului sovietic Vasili Ordinski care evocă zilele grele ale cotropirii pămîntului sovietic de către fasciști — în toamna și iarna lui 1941.

WILFRIED BURCHETT, ziaristul australian care ne-a vizitat nu de mult țara, este autorul unui impresionant reportaj cinematografic realizat cu prilejul vizitei sale printre luptătorii Frontului de Eliberare Național din Vietnamul de Sud.

„VIAȚA DE FIECARE ZI A GESTAPOVISTULUI SCHMIDT" se intitulează un demascator documentar al cineastului polonez Jerzy Ziarnik, realizat pe temeiul unui album de fotografii abandonat de către unul din călăii fasciști atunci cînd a trebuit să fugă din această țară.

Vă povestim filmul :

„CÎNTÎND ÎN PLOAIE"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR AMERICANE

Era pe vremea cînd în lumea filmului se vorbea tot mai insistent de o noutate senzațională: cinematograful vorbitor. Directorul unei societăți de filme din Hollywood organizează un bal la care invită pe cei mai de seamă cineaști cu scopul de a le prezenta un scurt metraj vorbit. Dar intențiile sale nu sînt pe placul celor prezenți care nu acordă niciun credit filmului sonor.

Peste puțină vreme, societatea „Warner" lansează primul film artistic sonor, „Cîntărețul de jazz", care-i aduce, o dată cu succesul imens de public, însemnate beneficii.

O febrilă concurență a fost declanșată. Casele de filme caută brevete de imprimare și redare sonoră, actorii încep să se pregătească pentru noile procedee, scenariștii și compozitorii elaborează filme în genul revuistic. În vîrtejul acestor prefaceri este prins și cuplul Lina Lamont-Don Lockwood, renumit din filmele mute. Dar nu reușesc amîndoi să corespundă din punct de vedere vocal — ceea ce acum este hotărîtor. Lina are o voce stridentă, fapt pentru care filmul în curs de realizare este amenințat cu eșecul. Între cei care susțin că filmul trebuie transformat într-o comedie muzicală pentrucă acestea plac acum publicului se află și Kathy, o actriță de varietcu care nutrea o simpatie tot mai evidentă pentru Don. Cei doi, ale căror sentimente deveneu tot mai puternice, compun chiar — plimbîndu-se prin ploaie — cîntecul care va deveni șlagărul noului film.

Pentru a salva filmul, Kathy este hotărîtă să facă totul. Ea îi „împrumută" vocea sa Linei, pentru reușita împrimărilor. Succesul filmului, aduce o nouă glorie cuplului Lina-Don, care se dovedesc astfel tot atît de buni și în filmul vorbit. Dar gelozia o va îndemna pe Lina s-o umilească pe Kathy. Don face însă cunoscut adevărul publicului și, de acum înainte, pe genericul filmelor va apărea un nou nume : Kathy Seldon — care va rămîne alături de Don pe ecran cît și în viață.

PENTRU CEI MICI

5 MINUTE CU ALECU POPOVICI

— Am aflat că piesa dv. „Băiatul din banca a doua" se află în repertoriul teatrelor din R. S. Cehoslovacă. Mai aveți alte „vești" de peste hotare ?

— Sînt în legătură cu Teatrul Tineretului din Berlin, unde aceiași piesă a intrat în cel de al treilea an de reprezentații.

Încă în această iarnă „Băiatul" va fi jucat și de două teatre poloneze. De asemenea, va fi introdus în matineele unui teatru vienez și... făcînd o călătorie peste ocean va fi jucat și la Boston. „Nu prea albă ca zăpada" a fost tradusă în maghiară și bulgară.

— Ce piese aveți în repertoriul teatrelor românești ?

— „Nu prea albă ca zăpada" va fi jucată peste cîteva săptămîni la Teatrul de Stat din Timișoara, în regia lui Emil Reus. Aceiași piesă o repetă într-o adaptare specială pentru scena „mică". Teatrul de păpuși din Alba Iulia. Piesa e, de fapt, și o polemică la adresa teatrului „conservator" pentru copii, teatrul bărbilor albe, pălatelor de mucava și nînsorilor cu naftalină.

Sînt în relații de colaborare cu cîteva teatre de păpuși în al căror repertoriu se află incluse piesele mele : „Un băiețel, o paiață și o maimuță", „Costică în junglă" și ultima lucrare „Sus, tot mai sus".

— Rămînești, așadar, pe pozițiile teatrului pentru copii ?

— Da, și aceasta pentru că teatrul pentru copii nu e numai un divertisment, ci și un mijloc de educație estetică. Îmbinarea plăcutului cu utilul (în sensul educației socialiste) se poate face în modul cel mai desăvîrșit pe scenă. Dar piesa pentru copii rămîne un simplu „document" dacă ea nu întîlnește un regizor pasionat, receptiv, cu „antene" speciale pentru gen. Încercările meșteșugărești, „după ureche", nu-și ating ținta. Poate „Băiatul din banca a doua" nu facea un voiaj internațional, fără strălucita montare a lui Lucian Giurchescu de la Berlin, după ce Ion Cojar îi dăduse valențele sensibilei sale personalități la București și după cum D. D. Neleanu mi-a tălmăcit intențiile în spectacolul cu „Nu prea albă." Verdictul l-au dat în primul rînd copiii !

— La ce lucrați acum ?

— La o piesă pentru un teatru cu mari afinități la spectacolele închinate tinerei generații : teatrul din Piatra Neamț. O piesă închinată copilului „de lîngă noi"... Sper să realizez în colaborare cu Ion Cojar (regizorul meu de debut), un spectacol pentru copiii de azi și de mîine !

Ion POPOVICI

Năzbîtiile lui Țăndărică

Țăndărică, bunul prieten al copiilor, este teribil de ocupat, iată pentru ce l-am putut găsi cu greu, pe undeva, între decoruri, în culisele teatrului. Deși la o oră foarte matinală, Țăndărică era prezent și deosebit de activ.

— Ce faci ? l-am întrebat, văzîndu-l cum se... agită.

— Bine, mulțumesc, fac... năzbîtii. Mă pregătesc pentru intrarea de disearâ în scenă.

Observ că Țăndărică își face cu seriozitate un plan amănunțit al tuturor acțiunilor legate de bogata sa activitate. Și ajungînd la capitolul premiere, Țăndărică se referă, de astă dată, la noul spectacol al teatrului.

— Notați și despre premiera noastră, despre spectacolul cu piesa „Ocheșel și Bălăioara", ne spune Țăndărică.

— Despre ce este vorba ?

— Este o piesă în versuri a lui Ștefan Iureș destinată școlarilor, în care se vorbește despre educația completă și armonioasă a copiilor. E o îmbinare între teorie și practică sau, mai precis, între problemele de la școală și cele din viața de toate zilele. Regia o semnează N. Massim, păpușile au fost realizate de Ioana Constantinescu, iar decorurile de Mioara Buescu.

— Și cine sînt, mă rog, Ocheșel și Bălăioara ?

— Niște păpuși simpatice mînuite și...vorbite, respectiv de Antigona Papazicopol și artista emerită Dorina Tănăsescu. Și acum, la revedere...

Sandu NAUMESCU

Cîțiva studenți ai Institutului pedagogic de 3 ani din capitală, facultatea de arte plastice, pregătesc noi lucrări

● CRONICA TEATRALĂ ● CRONICA TEATRALĂ ● CRONICA TEATRALĂ

TEATRUL REGIONAL BUCUREȘTI

„STĂPÎNUL APELOR"

DE CONSTANTIN PASTOR

Nam mai fost invitați la Teatrul Regional de la solstițiul verii trecute : era o căldură grozavă, și se juca „Peșteverde de iarnă". Primirăm în sfîrșit o nouă invitație acum cîteva zile, exact la solstițiul de iarnă: e adevărat că ni s-a prezentat o ofertă mai de vară, cu soare marin la maximum de intensitate arzătoare. O jumătate de an între două premiere, chiar dacă ar cuprindem și vacanța, pare cam mult, dă impresia unui ritm de activitate nu tocmai susținut și eficient.

Noi sîntem, însă, gata să dăm o largă dispensă pentru această întîrziere, dacă îndelungatul răstimp a fost necesar prospectării altor „regiuni", în scopul căutării unui nou autor dramatic, sarcină primordială a teatrelor noastre. Descoperirea prin părțile Constanței, a lui Constantin Pastor, este un fapt pozitiv, și drama acestuia, „Stăpînul apelor", merită atenția încurajatoare a unui teatru conștient de misiunea sa.

Care va fi „dobînda" acestui debut, e greu de prevăzut. Debutantul pare a fi ajuns la o vîrstă destul de matură, și opera sa vădește maturitate, — mai mult a omului, decît a scriitorului. Rezistența la pitoresc — foarte meritoasă cînd e vorba de lumea pescăresc-mairănească, la noi exploatată destul de puțin, — se însoțește cu preocuparea pentru cercetare, psihologică și morală, nu fără o certă înclinare spre tumult, spre situațiile violent dramatice și chiar melodramatice. Începătorul se arată în schimb, în stîngăcia laborioasă a construcției, în incapacitatea de a rezista solicitărilor diferite ale materialului de viață, în incertitudinea care-l cuprinde la alegerea mijloacelor directe spre demonstrația cea mai limpede a ideii inițiale.

Iată cum se manifestă, conjugate, dar cu accent inegal, toate aceste calități și neîmpliniri. Ideea dramatică este că supraviețuirea unor mentalități individualiste, tipice regimului de muncă al vechii orînduiri, poate avea efectele cele mai dureroase, cele mai tragice, în orînduirea munciri libere a orînduirii noastre, socialiste, chiar dacă aceste mentalități se manifestă cu bună credință în slujba concepțiilor de viață ale socialismului : este cazul lui Artamon Alistarh — „Stăpînul apelor" — bătrîn pescar și membru fruntaș al cooperativelor pescărești, care lucrează astăzi pe litoralul nostru. Acest Alistarh, sigur pe vechile lui experiențe și, aproape, superstiții pescărești, face o primă gravă greșeală cînd refuză să ia în considerație un avertisment al serviciului meteorologic de coastă care anunță apropierea unui uragan, și deci, să ia și măsurile necesare pentru punerea la adăpost a vaselor și instrumentelor de pescuit ale colectivului pe care îl conduce. Făcînd această primă greșeală, el este, de bună credință, condus de ideea de a nu provoca, în mod inutil, o întrerupere pasageră a producției. Izbucnind „uragana", el comite cea de a doua greșeală, și mai gravă, cu aceeași bună credință, mobilizează urgent colectivul său, și hotărăște ieșirea în larg pentru salvarea bărcilor și a utilajului. Dar operația aceasta implică risc de viață omenească, fapt asupra căruia i se atrage atenția de către unii membri ai colectivului, în frunte cu comunistul Nazarie, mezine a lui Alistarh, Sonia, și ginere în speal acestuia. În atmosfera de tunete și trăznete a furtunii, o parte a colectivului refuză să execute dispozițiile lui Alistarh, cealaltă, mai puțin hotărîtă și dîrză în fața autorității și prestigiului „Stăpînului apelor", ieșe în larg sub comanda sa. Natural, se arată dreptatea primilor : sînt răniți și morți. Printre primii însuși „stăpînul apelor", — printre cei de-ai doilea, Elizei, ginerele lui Alistarh, soțul primei sale fiice, Ana, care e de punctul de a evoca un copil și care și-a implorat zadarnic tatăl să nu-l constrîngă pe soțul său să participe la periculoasa operație. Căințele tardive ale stăpînului apelor se produc în atmosfera de reprobare generală, în care el trebuia să înțeleagă că, în socialism, primează viața omenească. Cu cea mai deplină bună credință, și chiar argumentînd cu maximum de sinceritate și violență, Alistarh e totuși victima unei mentalități învechite, nu de exploatator, ci de exploatat (așa cum i se atrage atenția, de către Nazarie, în tabloul III), și de autoritarism individualist. Această dublă manifestare a vechiului în luptă cu noul, este cea mai interesantă idee a dramei.

Toate bune, dar realizarea dramatică a acestei idei limpezi și interesante, care poate naște un conflict autentic și o frămîntare umană egală, suferă de pe urma cîtorva deficiențe serioase. Întreg primul tablou pare să anunțe punerea în primul plan al acțiunii, sau păstrarea unui rol principal în conflict, lui Ala Romega, un „refractar" care refuză să se încadreze în regulile vieții noi, un vagabond, specific, pe vremuri, porturilor. Romega, în conflict moral cu toată lumea satului pescăresc, este nebun îndrăgostit de Sonia, fiica lui Alistarh și logodnica lui Nazarie. El smulge promisiunea lui Alistarh, de a-l lua în colectivul său pescăresc, în schimbul păstrării secretului privitor la anunțul meteorologic. Dar Alistarh nu pare să fi fost sincer în promisiunea sa, însă Romega se propune pentru acțiunea de sacrificiu la care se opune Nazarie, și pe care din iubire, admirație și respect pentru tatăl său, o susține Sonia ; aceasta, în clipa înfruntării, pare să-și deteste logodnicul, ceea ce ar putea da o speranță lui Romega, care, în periculoasa acțiune de pe mare, pare a fi salvat de la inec de Elizei, ginerele ulterior inecat, tatăl copilului Anei, care își anunță venirea pe lume în finalul dramei. Iată o mulțime de date care rămîn nerezolvate, care n-au izbutit să se contopească în suvoiul ideii principale, și despre care, la cortina finală, spectatorul nu mai află nimic : nici ce s-a ales din refractarismul lui Romega, nici care este alegerea finală a Soniei, nici atitudinea ei, urmă a acesteia față de tatăl său, — multe enunțări dramatice care rămîn în drum, sau se termină — e cazul s-o spun, dacă nu e vorba de o poveste de pescari — în coadă de pește.

Pe de altă parte, toate acestea au de efect că autorul nu a mai putut lucra în lărgire și adîncime asupra caracterului și psihologiei Stăpînului apelor, care ne apare cam sumar, cam naiv, lipsit deci de forța necesară, și urmărită de autor, forță ce nu putea rezulta în mod convingător decît dintr-o desfășurare amplă, de momente relevante și de situații semnificative.

Drama, deci, este slăbută, dar autorul poate fi promițător, căci el are o gîndire serioasă, finețe și ideilor, se dovedește stăpîn pe materialul prelucrat, pe un dialog firesc și dinamic, și capabil nu rareori de a crea o atmosferă autentică, așa cum s-a dovedit, de pildă, în tabloul al doilea.

Despre spectacol se poate spune, cu toată convingerea, că e onest, urmînd opera cu fidelitate, în toate direcțiile. Regizorul, Dinu Cernescu, interzicîndu-și constîncios fanteziile și fantazările fără obiect, a lucrat pe text, minuțios și liniștit, ceea ce a avut drept rezultat zgomotoasa formulă din tabloul-cheie al furtunii : tunete și trăznete izvorîte dintr-o adevărată darabană tehnică sonoră, cu care interpreții scenelor respective au căutat zadarnic să se întreacă, strigînd din toate puterile, fără a izbuti să trimită în urechea sălii mai mult de un sfert inteligibil al replicilor. Același mod de lucru a dat însă bune rezultate în ceea ce privește prezentarea personajelor, care nu a avut un alt defect și un alt plafon decît acela al textului. Astfel urmărită, regia nu putea evita de a dezvălui carențele operei dramatice, nici puternica doză de melodramatic cuprinsă în final.

O similară conștiinciozitate, neprecupețită dar fără aripi, a animat și pe cei mai mulți dintre interpreți, pe a căror listă figurează o mulțime de nume corespunzînd unor personaje care nu lasă absolut nici o urmă în dramă, și pe care, zadarnic, la recitirea distribuției, ai vrea să ți le reamintești : Salomeia, Tudor, Izat, Florea, Ermolai, Irimia, Demir etc., etc. În rolul principal, al lui Alistarh Artamon — Stăpînul apelor, s-a simțit nevoia unui actor de mare forță și autoritate a maturității, și a fost invitat, în reprezentație, Toma Dimitriu, de la Teatrul Național. Ca întotdeauna, interpretul a impresionat prin forța sa gravă, atît de naturală, dar, în ciuda sensibilelor strădanii de actor încercat, el nu a izbutit să amplifice, spre majorat și masiv, portretul atît de riguros limitat, de către autor, al personajului. În rolul nedefinit și nefinit al lui Romega, Cornel Gîrbea a fost sincer, variat și atractiv, calificîndu-se încădoată pentru acest gen de roluri care plutesc simpatic pe muchia dintre negativ și pozitiv. În rolul ginerelui Elizei, Dumitru Fedoreac s-a prezentat plăcut, dar șters, ceea ce poate merge cu caracterul docil și timid al personajului. Dar e absolut de neînțeles pentru ce un actor nou, Ion Niciu, a dat personajului lui Nazarie, uman și tînăr, o înfățișare dură, seacă și antipatică la culme. Cu rolul Anei, tînăra soție pe cale de a deveni mamă, se pune în plin cercetarea dicțiunii, în general, ca și în raport cu defectelte acustice ale sălii în care joacă: interpreta Dorina Lazăr, ca și regizorul, nu și-au pus această problemă, și rezultatul a fost că replicile eroinei nu s-au auzit și înțeles decît auzite dintr-un anumit punct și unghi, adică foarte rar și întîmplător : dar interpretei i-a lipsit și un plus de sinceritate tragică, patetică, fără de care rolul își pierde orice tensiune. Mai naturală, mai convingătoare, dar încă posibilă de îmbogățire, ne-a apărut interpretarea dată tinerei Sonia, de către Alexandra Poliu.

Radu POPESCU

75

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU

DRUMUL VAGOANELOR ROMÎNEȘTI

Înainte de a părăsi uzina, vagoanele fac un ultim și obligatoriu popas la secția vopsitorie. La ușa halei un alt lot de vagoane își așteptă rîndul pentru a primi o nouă față.

— Meștere, acestea ce destinație au? întreabă un tînăr vopsitor.

— Indonezia, răspunse scurt maistrul și-și văzu mai departe de treabă.

— O să ajung poliglot, remarcă zîmbind tînărul.

Remarca, plină de umor, nu-i lipsită de un dram de adevăr. În ultimii ani vopsitorii de la Uzina de vagoane din Arad, au învățat să scrie datele generale de pe vagoane (capacitate, producător, destinația etc.) în zece limbi ale lumii, ceea ce corespunde cu tot atîtea țări în care exportă uzina arădeană. Și chiar dacă vopsitorii n-au devenit poliglоți, ei au învățat din fiecare din cele zece limbi cîteva cuvinte de care sînt însă foarte mîndri, nu atît pentru cunoștințele lingvistice, cît pentru senzația de mulțumire a faptului că roadele muncii lor sînt apreciate nu numai de feroviarii romîni, ci și de cei din alte țări. De fapt acest sentiment de mîndrie pentru calitatea muncii depuse îl întîlnești în întreaga uzină, începînd de la director și pînă la portar. Iată, de pildă, pe directorul uzinei, Alexandru Tripșa, om cu multă experiență, cu cîtă emoție ne invită să citim aprecieri ale oaspeților și ale presei străine despre vagoanele produse la Arad. Redăm cîteva din aceste citate: „Colectivul uzinei a reușit să construiască vagoane care în exploatare au satisfăcut toate cerințele. În această direcție, minerii germani nu întîmpină nici o greutate în munca lor". Semnează ing. Carl Elze, recepționer pentru vagoane din R.D.G. (E vorba de tipurile de vagoane pentru minereu n.n.). Sau un extras din buletinul de presă din 20 octombrie 1964 editat de Ambasada Republicii Indonezia: „400 vagoane au fost importate din Romînia. S-a exprimat satisfacția nu numai pentru faptul că aceste vagoane au putut fi transferate înainte de vreme, dar și pentru că operația de asamblare a fost perfectă. De asemenea, satisfacția a fost exprimată pentru calitatea acestor vagoane, destinate transportului de ciment, importate din Romînia".

Cu multă mîndrie ne-a vorbit despre munca lor maistrul Viorel Gruici, lăcătușii Nicolae Covaci și Manasie Curta și mulți alții. În cuvintele fiecărui interlocutor se simțea răspunderea cu care ei privesc calitatea produselor, grija pe care o au față de prestigiul mărcii uzinei, față de operațiile pe care le execută. Fiecare dintre ei era conștient că activitatea lui reprezintă o părticică dintr-un întreg, că aprecierile pozitive ale reprezentanților străini se referă și la munca lui.

Deplasări la mii de kilometri

Printre maiștrii cunoscuți ai uzinei se numără și Petre Popovici. Cînd l-am întîlnit abia sosise dintr-o deplasare în interes de serviciu. Împreună cu Florian Paul și el maistru, participase la montarea și darea în exploatare a vagoanelor de ciment din Indonezia. La mii de kilometri de patrie cei doi maiștri — și apoi înlocuitorii lor — au contribuit cu aceiași conștiinciozitate, care i-a făcut remarcați în uzină, la menținerea prestigiului mărcii ce o reprezentau, acum o firmă cunoscută în Indonezia.

Anton DROST

(Continuare în pag. a 3-a)

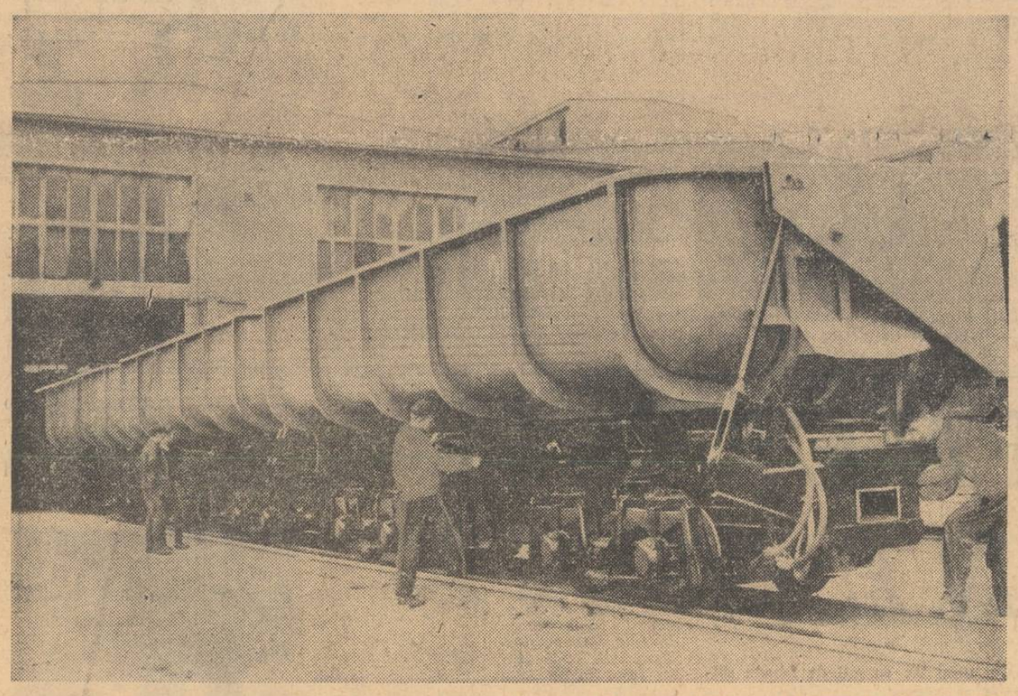

Vagoane basculante realizate la Uzina din Arad — Fotografia: Nicu VASILE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL IX-Nr. 380
SÎMBĂTĂ 16 IANUARIE 1965 • 4 PAGINI • 1,50 LEI

MONUMENTE NATURALE HUNEDORENE

Tov. OCTAVIAN FLOCA, doctor în științe istorice și președintele comitetului regional pentru cultură și artă, Hunedoara, este un admirator și pasionat cercetător al frumuseților naturale. I-am solicitat deci, în convorbirea avută cîteva amănunte pentru cititorii revistei „Magazin", asupra celor mai semnificative monumente ale naturii din regiunea Hunedoara.

— Aș dori să se rețină că bogăția și varietatea reliefului din această regiune oferă, în afară de elemente comune, o serie de privilegii și fenomene naturale specifice și cu caracter de raritate. Indiferent dacă au fost declarate sau nu ca monumente ale naturii, există foarte multe bunuri naturale cu valoare deosebită. Fără a avea deci pretenția că se poate spune totul și în ordinea importanței, voi încerca să amintesc cîte ceva. Masivul Retezat, pădurea Bejan, parcul dendrologic din Simeria, masivul Surianu, peșterile Șura Mare și Tecuri sînt numai o parte dintre locurile care merită să fie văzute. Oaspeții care s-ar rezuma însă numai la atît, ar pierde însă mult deoarece în cuprinsul regiunii se află numeroase alte formații geologice de un fel deosebit. rezervații silvice și parcuri de vînătoare deosebit de frumoase, monumente istorice și cu caracter de bunuri naturale cum sînt cetatea Devei, gorunul lui Horia și multe altele.

— Fără îndoială că ar fi dificil să vorbim despre toate. Am dori să ne spuneți cîte ceva despre monumentele naturale hunedorene pe care le socotiți ca reprezentative.

— Mulți turiști și cercetători poposesc în Munții Retezat. Sînt atrași mai ales de flora, fauna și relieful acestui masiv care este și cel mai interesant masiv glacial din Carpați. El oferă frumoase lacuri și cascade, circuri glaciale, căldări și lacuri interesante. Vegetația foarte bogată se succede de la poalele masivului și pînă la piscurile plesuve,

Cabana „Pietrile"

oferind o serie de curiozități naturale. Printre acestea se numără: prezența nucului sălbatic în pădurea de la Rîul de Mori și Gura Zlagnei, a bradului în Valea Rea, a jneapănului în Valea Pietrile, a cîrjoaiei în Valea Galeș, a ienupărului în Valea Lolaia, a zadei în Valea Mălăiești, a cetinei de munte în Valea Bucura, a tisei în Valea Rîușorului, a stejarului pufos în Valea Cîrjei, a cireșului sălbatic

O expediție a Institutului de Paleontologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. a descoperit, în urmă cu cîțiva ani, în depozitele din Perm, lîngă satul Evnovo, schelete de animale preistorice, care au trăit cu 200 milioane de ani în urmă. Printre scheletele amfibiilor și reptilelor s-au găsit schelete și cranii ale unei reptile necunoscute de știință în prezent — estemenozuhul.

În atelierele de restaurare ale institutului au fost confecționate mulaje din gips după craniile estemenozuhului, care au fost trimise, în cadrul schimburilor cu muzeele din alte țări ale lumii.

Fotografia alăturată îi prezintă pe candidatul în științe biologice P. Ciudinov, conducătorul expediției din Ural (dreapta) și pe sculptorul I. Eglon, în timp ce pregătesc mulajul din gips al craniului estemenozuhului destinat muzeului american de istorie naturală din New-York.

De prin prin prin

DRUMUL VAGOANELOR ROMÎNEȘTI

(Urmare din pag. 1-a)

— Am stat mai multe luni departe de casă — a început maistrul Popovici să-și depene amintirile — dar în tot acest timp am simțit colectivul uzinei noastre atît de aproape. Fiecare nou vagon pe care-l montam îmi amintea de unul sau altul din tovarășii de muncă. În uzina unde lucram se montau vagoane importate și din alte țări. Cum să nu fii bucuros cînd dintre toate vagoanele, cele romînești, cele ale uzinei în care lucrezi, se comportau cel mai bine. La 350 vagoane probate de mine, am înregistrat încălzirea a numai patru cuzinești, cifră foarte mică ținînd seama că la un vagon sînt montați opt cuzinești. Bucuria noastră era amplificată de faptul că în uzina indoneziană am văzut o serie de utilaje (strunguri, freze, mașini de găurit) ce purtau pe ele mărci ale întreprinderilor din țara noastră, și care de asemenea se bucurau de aprecieri pozitive din partea celor ce le mînuiau.

Despre calitatea muncii sale, maistrul Popovici nu ne-a vorbit. Am găsit însă la conducerea uzinei o adresă din partea întreprinderii P. N. Boma din Pasuruan (uzina unde s-au montat vagoanele) din care spicuim: „Dl. Popovici Petru, specialist al uzinelor de vagoane din Arad — Romînia, a acordat asistență tehnică uzinei noastre. Am apreciat foarte mult colaborarea și bunăvoința sa".

Asemenea aprecieri pozitive a obținut și ing. Dumitru Stană, șeful secției finisaj din partea Ministerului Căilor Ferate în R. D. Vietnam, unde a montat vagoanele exportate de uzină, și alți specialiști aflați în deplasare la mii de kilometri de Arad.

Vagoane tropicale

Maistrul Popovici ne-a vorbit și despre dificultățile de început ale lui și ale colegilor săi pînă s-au acomodat cu clima, aproape tropicală a Indoneziei. Amănuntele inedite ne-au creat imaginea activității de început a specialiștilor romîni în Indonezia și Vietnam. Cu această ocazie am aflat un amănunt nu lipsit de importanță pentru calitatea vagoanelor. Înainte ca acestea să părăsească uzina arădeană, sînt supuse unor tratamente speciale, se tropicalizează, cum spun cei din uzină. Toate piesele sînt protejate cu vopsele speciale contra coroziunii provocate de căldură și umezeală excesivă, precum și a microorganismelor din regiunile tropicale. De asemenea la cuzinești se folosesc lubrifianți speciali, rezistenți la căldură. Pînă și ambalajul principalelor piese a fost tropicalizat, prin ermetizare și grunduire. Astfel pregătite, piesele rezistă foarte bine la diferențe de climă și la probele de parcurs.

Așadar, pregătite special pentru a rezista căldurii și umidității excesive din țări cu climat tropical sau ecuatorial, sau construite la specificul climei europene, vagoanele romînești circulă pe magistralele de fier ale lumii ducînd faima constructorilor de la uzina din Arad peste... mări și țări.

Anton DROST

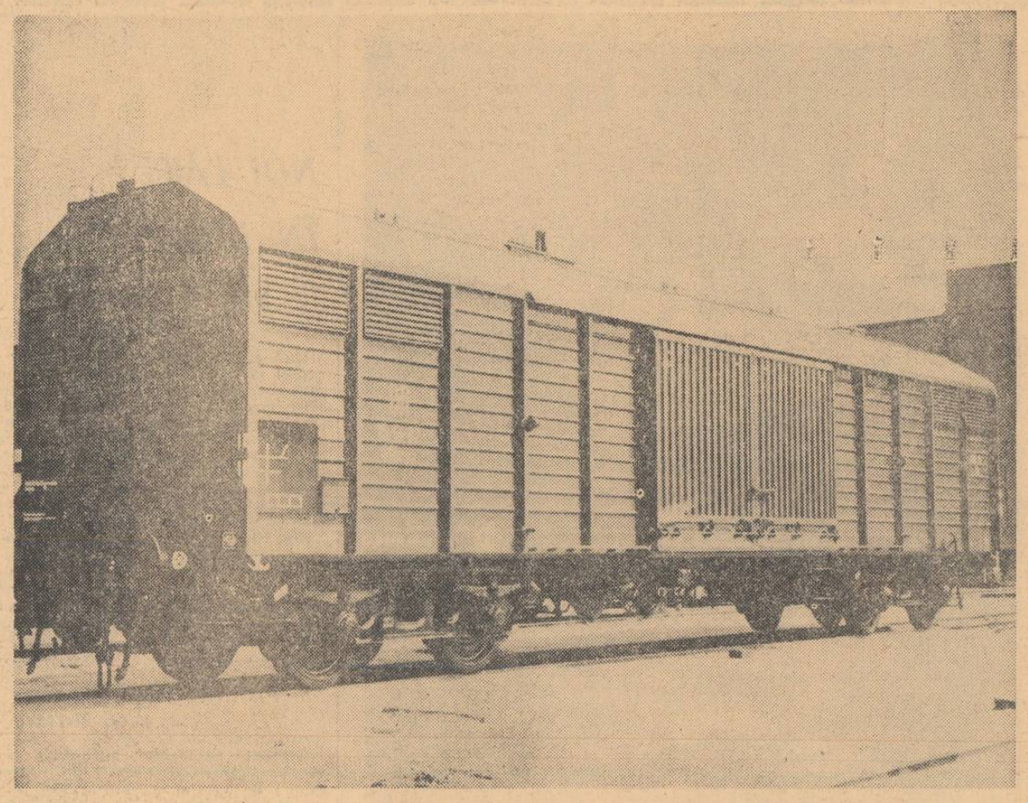

La vînătoare cu pușca... fotografică

(Urmare din pag. 1)

deopotrivă toată savana. Pămîntul e încins sub un clopot de dogoare. A sorbit toată apa ploilor abundente din lunile premergătoare și acum, uscat, fumegă. Ies aburi din iarba arsă, galbenă, din mărăcinișurile arse, galbene. Copacii, răzleți din cine știe ce pădure, s-au adunat pîlcuri, împreunîndu-și ramurile sărăcite în frunze. Nu sînt prea mulți. Cîteva oaze de umbră, unde, la ora amiezei, se înghesuie elefanții, făcîndu-și vînt cu evantaiele urechilor lor mari, în timp ce, mai departe, o girafă stă imobilă și ascultă... poate foșnetul unei frunzulițe undeva sus, la capătul unui ram.

E ora siestei. În mijlocul bălții hipopotamii cască la nesfîrșit. Le e cumplit de cald și antilopelor. Mai inventivă, una dintre ele, îngenunche la marginea bălții și încercînd să se răcorească își aruncă pe ceafă apă și noroi. „Koba" — așa o numesc indigenii — e o antilopă cal, cu două coarne mari, împrumutate de la antilopă, cu capul bălțat în negru și coamă de cal. Vreo duzină de păsări minuscule o scarpină pe spinare, cu ciocurile, ocupîndu-se de fapt cu „deparazitarea".

Aș fi vrut să întîrzii mai mult în aceste locuri unde viețuitoarele nu au auzit niciodată pocnetul puștii, ci poate, doar, declicul aparatului de filmat. Interlocutorul meu însă părăsește rezervația naturală Waza. Mă convinge să fac la fel, punîndu-mi o întrebare...

— Cunoașteți un animal carnivor care seamănă totodată cu un elefant și un tigru?

Răspunsul mi l-a dat tot el. Am aflat astfel că este vorba de un tigru cu trompă de elefant care pornește la vînătoare purtîndu-și săgețile otrăvite în niște tuburi speciale. Și fără să se uite — este orb — țintește cu precizie. Cum „se știe" performeur deschide gura, pregătindu-se de cină, înainte chiar să-și atingă victima cu săgeata.

— Unde trăiește acest... animal?

— În apă. Se numește Dileptus și e un gigant pentru lumea lui. Are 1/2 cm!

— Și se poate vorbi de act reflex la o ființă...

— ...unicelulară? Da, de o formă primitivă a actului reflex.

Dl. Jean Dragesco vorbește de unele forme primitive de reflexe condiționate, de existența chiar a unui psihism primitiv la unele protozoare cercetate.

— Exemplele sînt infinite. În această lume unicelulară natura a reușit să creeze structuri speciale și extraordinare care nu se găsesc în structurile animalelor multicelulare. Și este firesc să fie așa: pe cînd la animalele multicelulare, celulele se specializează, protozoarele sînt obligate să facă față mediului înconjurător cu o singură celulă. Studiind protozoarele, studiem o organizare simplă care poartă însă în ea toate fenomenele fundamentale ale vieții. Importanța pentru biologia generală este — mi se pare — evidentă.

— Și unde se găsesc aceste animale unicelulare?

— Pretutindeni. În apă dulce și în apă de mare. Se găsesc și în nisip. Pe imensitatea plajei, unde doar nisipul inert pare să scînteieze la soare, printre grăunțele mici de nisip, trăiesc o infinitate de animale unicelulare și plante, adaptate la acest biotop nou. Și dacă existența acestor ființe unicelulare este cunoscută de mult, rămîne încă de cunoscut comportamentul, biochimia lor, fiziologia comparată...

Convorbirea cu dl. Jean Dragesco s-ar fi putut prelungi încă mult, pe marginea acestor pasionante probleme de cercetare științifică. Dar în aula Muzeului „Gr. Antipa" încep să intre primii auditori, în vreme ce dl. Jean Dragesco încheie:

— Intenționez să editez o enciclopedie a ciliatelor, cuprinzînd aproximativ 10.000 de specii. Pentru început. E o lucrare de o deosebită importanță și care, firește, necesită o strînsă colaborare științifică internațională. Nădăjduiesc că voi colabora îndeaproape cu cercetătorii romîni. De altfel și eu sînt de origine romînă. Am revenit abia acum, după 25 de ani, într-o scurtă vizită — prea scurtă pentru tot ce este de văzut.

— Impresiile, așadar?

— Covîrșitoare și pline de emoție.

Catinca MUȘCAN

LOC DE AGREMENT ÎN ORICE ANOTIMP

(Urmare din pag. 1-a)

mai ușor să patineze pe... fundul pantalonilor, o pereche ținîndu-se de mînă se plimbă liniștit ca pe bulevard, altul se înclină caraghios în față și în spate cu o virtuozitate demnă de admirație dacă n-ar fi datorată zadarnicelor încercări de a-și recîștiga echilibrul, pe care îl găsește în cele din urmă... pe jos!

Îi privești, te distrezi alături de ei și nu te mai saturi alături de ei. Îi privesc și alții, dar de la altă perspectivă: ici și colo, la balcoanele blocurilor de 12 etaje care străjuiesc parcul pe dreapta, se disting cîteva siluete care încearcă... să distingă siluetele celor de pe patinoar. Poate din grijă de părinte, poate din curiozitate de bucureștean... În spate, noua clădire, masivă și înaltă, a Uzinei „Automatica", face ca, prin comparație, patinoarul să se piardă aproape complet din vedere. Numai strălucirea gheții care, la distanță de cîțiva metri, se înfrățește cu strălucirea lacului atestă că aici se află unul din locurile permanente de agrement ale capitalei. Iarna, sub lumina sticloasă a zilelor reci, aleargă pe patinoarul artificial cei care vor să cîștige, prin patine, grație și virtuozitate. Vara, sub strălucirea soarelui de arșiță, pe lacul Floreasca aleargă yole și caiacuri care își plimbă stăpînii în mișcări line și sigure. Iarna, aici vin cei care iau parte sau urmăresc în sala sporturilor Floreasca competițiile la discipline foarte felurite. Vara, la țărmurile de pe lac vin toți iubitorii înotului și chiar cei care nu știu să facă decît pluta — dar oricum iubesc soarele și apa... În orice anotimp, acest cartier în care își dau întîlnire sporturile bucureștene leagănă bucuria vacanțelor școlare și studențești. Și totodată, bucuria celor care găsesc aduse, aici, în plină capitală, frînturi din frumusețea litoralului și din pitorescul Văii Prahovei. Și în orice anotimp, acest colț de București găzduiește veselia și tinerețea bucureșteană.

Pia RĂDULESCU

MONUMENTE NATURALE HUNEDORENE

(Urmare din pag. 1-a)

ta, frăsinetul de mojdrean de origină meridională din valea Riului Mare, stejarul sesiliflor care urcă pînă la Gura Zlata sau pădurile de pin de pe versantul unor văi abrupte. În ceea ce privește fauna, reținatenția turmele de capre negre, varietatea de fluturi, păianjeni și gîndaci dintre care o serie de specii rare din Retezat. În concluzie, cercetătorii, turiștii, vînătorii sau pescarii nu regretă cîtuși de puțin o eventuală vizită în acest munte.

Tot în hotarul regiunii Hunedoara se află Munții Poiana Ruscăi și părți interesante din Munții Parîng și Apuseni. Despre fiecare s-ar putea spune multe lucruri demne de luat în seamă, dar cred că-i bine să revenim la alte bunuri ale naturii care sînt mai apropiate de subiectul discuției noastre.

— Sîntem, desigur, de acord.

— Cetatea Devei este un monument istoric dar locul unde se află ruinele ei și împrejurimile constituie un monument al naturii. Dealul cetății, în formă conică, de origină vulcanică, găzduiește o vegetație variată, compusă din peste 1 300 de specii dintre care unele foarte rare și chiar unice. Pe de altă parte este un loc prielnic pentru dezvoltarea viperei cu corn. Împrejurimile împădurite de dealuri formează un imens parc cu alei concentrice pe care se poate ajunge la ruinele fortăreții. Mica oboseală a celor care urcă pînă sus, este răsplătită din plin de priveliștea unei încîntătoare panorame în care se îmbină armonios valea Mureșului, cercul de munți și dealuri situat la anumite depărtări și înfățișarea orașului Deva, mereu mai nou, mai frumos. Spre vest se văd Munții Poiana Ruscăi și Munții Zărandului, spre nord Munții Apuseni, spre est dealul Uroi și Munții Sebeșului, iar în zilele senine se văd, spre sud, la mare depărtare, Munții Parîngului și masivul Retezat.

Pentru amatorii de frumos merită să fie amintit parcul dendrologic din Simeria. În acest parc, format cu peste 250 de ani în urmă, se îmbină armonios dărnicia naturii cu creația umană. Vegetația care a existat a fost completată an de an cu specii noi. Alături de felurite varietăți de conifere, sălcii, plopi și alți arbori mai răspîndiți se află acolo bambuși, salcîmi americani, magnolii etc., iar colecția se îmbogățește mereu. Mai ales în sezonul călduros e o adevărată plăcere să te plimbi pe aleile parcului.

În apropiere de orașul Deva se află de asemenea pădurea Bejan unde se întîlnesc toate speciile principale ale stejarului din țara noastră. Interesant este că gruparea acestor specii a dat naștere unui fenomen de hibrizare naturală rar întîlnit.

Lucruri interesante se pot vedea la rezervația cu albumiță de la Întregalde, raionul Alba, la iezerul Ighiel din Munții Apuseni. Deși nu fac parte dintre monumentele naturale propriu-zise, prezintă o mare valoare parcul de vînătoare Valea Lungă și mai ales parcul din pădurea Slivuț de lîngă Hațeg unde, pe lîngă animale indigene s-au aclimatizat zimbri aduși din alte țări.

— Am fost informați că și speologii au făcut descoperiri interesante în regiunea Hunedoara. Ce ne puteți spune în acest sens?

— Tot natura a oferit și în acest domeniu un vast teren de cercetarea care-i accesibil și pentru unii turiști. Peștera Șura Mare e cunoscută de mult dar în ultima vreme s-a descoperit acolo un fenomen foarte interesant: prezența unei mari colonii a celui mai mic liliac cunoscut în Europa. În peștera respectivă s-au descoperit peste 60 000 de lilieci care acopereau cu trupurile lor circa 20 m² din peretele peșterii. În urma cercetărilor științifice s-a ajuns la concluzia că acolo se întîlnesc iarna lilieci care vin din regiuni îndepărtate. Ca fenomen geologic este interesantă și peștera de la Tecuri unde stalagmitele și stalactitele au forme cu totul deosebite datorită curenților de aer care au schimbat procesul obișnuit de formare a peșterilor.

— Și acum o ultimă întrebare: Ce măsuri mai importante s-au întreprins pentru ocrotirea și păstrarea bunurilor naturale?

— Nu spun o noutate dacă afirm că în timpul regimului de democrație populară, bunurile naturii se bucură de o grijă deosebită. Faptele sînt cea mai bună dovadă. O mare întindere din Munții Retezat a fost declarată parc național și s-a creat acolo o stațiune de cercetări. Pe de altă parte stabilirea și marcarea traseelor turistice se face cu multă atenție pentru a păstra ceea ce a creat natura cu atîta dărnicie. De asemenea, au fost puse sub ocrotirea legii pădurea Bejan, dealul cetății Deva, o serie de rezervații naturale, formații geologice și alte bunuri care trebuie ocrotite. În parcul dendrologic din Simeria a luat ființă o stațiune de cercetări forestiere, bătrînul gorun de la Tebea a fost susținut cu întăriturii din fier și beton ca să poată viețui mai mult. La toate acestea trebuie adăugate vastele cercetări care s-au întreprins pentru cunoașterea și popularizarea bunurilor naturale din regiune.

I. COJOCARU

OMUL CARE CAUTĂ NOD ÎN PAPURĂ

Gurile rele spun că poartă la pantaloni și curea și bretele. Din prudență. Din teamă. Căci e sigur că asupra lui se abat toate nenorocirile, toate calamitățile, toate ghinioanele. Are veșnic o figură morocănoasă, bănuitoare. Toate lucrurile, cîte-s pe lume, nu au fost făcute decît pentru a-i provoca lui necazuri. Și în fața tuturor lucrurilor procedează ca atare.

L-am întîlnit de curînd la „Delta Dunării" privind cu un aer neîncrezător șirul lung de amatori de pești oceanici.

— Te asigur că-s excelenți, îi spun, văzîndu-i îndoiala. Ia și dumneata vreo două kilograme de sebasta, să-i faci o surpriză nevestei.

— Vax! Să ia fraierii, nu eu.

Năravuri și moravuri

O viață întreagă n-am auzit de sebasta și n-am murit. N-am chef de experiențe...

— Dacă-i pe așa, o viață întreagă nu s-a auzit de televizor și acum greu se mai desparte lumea de ei.

— Ba pardon, că eu n-am nevoie. Bătaie de cap suplimentară, bani azvîrliți pe fereastră ca să vezi cai verzi pe pereți.

— Apoi cu dumneata nu ajunge omul la capăt. Nimic nu te mulțumește.

— Păi cum să te mulțumească cînd s-au întors toate cu susul în jos. Cine a mai văzut, de-o pildă, vreme de primăvară în ianuarie? Unde sînt domnule iernile de odinioară, cînd intrai în omăt pînă la genunchi? Apăi iarna să fie iarnă! Zău, e revoltător...

— Aici ai dreptate. N-ar trebui să se mai tolereze primăvara în ianuarie. Trebuie făcut ceva. Nu vrei să iei dumneata inițiativa?

— Vezi, acum mă iei și peste picior. Dar ce să mă mir. Așa sînt oamenii în ziua de azi. Cum să le mai acorzi încredere?

— Dar ce ți-au făcut dumitale oamenii?

— Ce să mai vorbim, o mulțime de chestii. Il știi pe Ionescu de la planificare?

— Ionescu? Păi ăla e plinea lui dumnezeu...

— Halal pîine! Mucegăită!

— Dar ce are cu dumneata?

— Asta mă întreb și eu. Mi-a pus gînd rău și basta. Știi ce-mi spunea ieri? Ghicește dacă poți! Așa-i că nu-ți trece prin cap? Mă întîlnește și-mi spune tam nesam: „să știi că arăți splendid domnule, parcă ai întinerit". Ei, ce zici de asta?

— Ce să zic? A vrut omul să fie amabil.

— Așa amabilitate să fie la el acolo! E cu ochi și cu sprîncene că a făcut aluzie la Alexandreasca...

— De unde pînă unde?

— O faci pe naivul, ai? Nu știi că se vorbește că aș avea ceva cu ea? Înțelegi acum? Arăt bine, am întinerit... Adică sînt îndrăgostit.

— La asta nu m-aș fi gîndit!

— Dar stai că încă nu-i nimic. Astăzi dimineață mă întîlnește din nou pe coridor și mă ia de urechi. „Șeful, zice, ți-a lăudat ultima lucrare. Eram și eu de față. Pricepi?

— Bravo! Felicitările mele!

— Iar te prostești. Păi dacă el mi-a spus că șeful m-a lăudat, nu mi-a spus-o așa de florile mărului. Aici e un șchepsis. Înseamnă că a vrut să cred că în realitate șeful m-a criticat. Dar dacă el a încercat să mă facă să cred asta, înseamnă că de fapt șeful m-a lăudat de-adevăratelea. E limpede, nu?

— Ca lumina zilei! și oftez.

— Nu-ți spun? Greu să te descurci cu oamenii. Noroc că aici e destulă materie cenușie (spuse aceasta bătîndu-se cu arătătorul de inteligență).

— Atunci, să fii sănătos. Mă grăbesc că mai am de cumpărat două sticle cu suc de roșii pentruăl mic. Știi, vitamine concentrate...

— Fii serios, omule! Auzi ce idee! Asta-i otravă curată! Eu nu consum niciodată și sînt sănătos tun. Nu știu oamenii ce să mai inventeze ca să-și pună bețe în roate!

Și a plecat mormăind.

Paul MARIAN

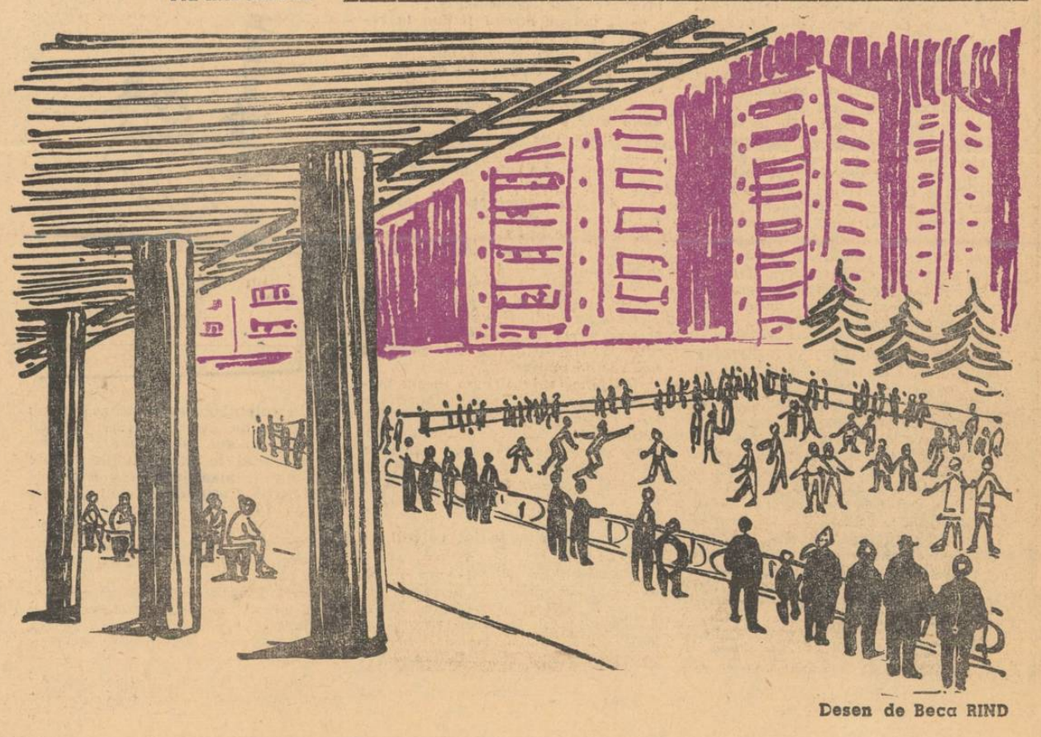

Desen de Becca RIND

Cheile Lucinei, unul din locurile puțin cunoscute însă deosebit de frumoase din regiunea Suceava

Fotografia : F. MICHITOVICI

MOZAIC

CEL MAI VECHI COSTUM MEDIEVAL ROMÎNESC

În Muzeul de artă al R. P. Romîne se pot vedea trei țesături italiene de la începutul secolului XVI. Una dintre ele reprezintă un văl dreptunghiular din catifea albastră cu o inscripție brodată care atestă că a fost dăruit de Neagoe Basarab mănăstirii Bistrița, la 4 august 1514. Împodobit cu fire de aur și argint, pe văl sînt diverse motive florale.

Cea de-a doua țesătură are un fond roșu purpuriu pe care sînt lucrate din fire de argint o împletitură de ramuri din care se desfac frunze și flori.

În atelierul de restaurare a textilelor, din muzeu, cercetîndu-se cu atenție cea de-a treia țesătură, s-a făcut o descoperire importantă. Desfăcîndu-se părțile componente ale catifelei, pe urmele vechilor cusături, s-a putut reconstitui o haină — cel mai vechi costum medieval romînesc. De culoare roșie-vișinie, materialul și-a păstrat vechia ornamentație — rozete lucrate în fir buclat de aur.

O HARTĂ DE ACUM 1 500 DE ANI

În Biblioteca de Stat din Viena se află o reproducere a unei hărți lucrate în secolul IV e.n. Originalul, săpat în marmură și expus pe una din străzile Romei, reprezenta lumea cunoscută, pe acele vremuri, de la Gibraltar pînă la coasta vestică a Indiei. Acest important document a fost reprodus de mai multe ori în timpul antichității, copia aflată acum la Viena fiind găsită la Colmar în secolul XVI. Harta reprezintă și ținuturile dunărene, cu riurile, așezările mai importante și popoarele care locuiau aici.

VERSURI MILENARE

În muzeul de antichități din Istanbul se află o scrisoare de dragoste veche de aproape... 4.000 de ani. Este vorba de unul din cele mai vechi poeme de dragoste din lume, ale cărui versuri sînt zgîriate pe lut. Poemul, alcătuit din șase strofe, este scris pe o tăbliță sumeriană, descoperită în Iran.

PRIMELE MORI DE HÎRTIE DIN ȚARA NOASTRĂ

Din documentele descoperite pînă azi reiese că pînă în anul 1438 toate actele oficiale din țara noastră s-au scris pe pergament. Începînd din acest an, pergamentul alternează cu hîrtia, primele mori de hîrtie fiind înființate în jurul anului 1539 la Orlat, lîngă Sibiu și la Brașov.

UN CENTRU STRĂVECHI DE OLĂRIT

Meșteșugul olăritului s-a transmis din generație în generație în comuna Săcel, din regiunea Maramureș. Aici se produce ceramică roșie nesmălțuită, lustruită. Ea are un specific propriu fiind arsă la roșu și decorată prin lustruire și pictare. Atrage atenția în mod special tehnica lustruirii oalelor, tehnică care amintește modul folosit de daci iar prin instalația de ars, centrul de la Săcel se leagă de tradiția cuptoarelor romane. Cercetătorii consideră descoperirea acestui loc de fabricare a olăritului drept deosebit de importantă, deoarece obiectele realizate aici denotă din plin existența formelor de cultură dacică în epoca dominației romane.

AFIȘE SEMNATE DE PICTORI

Primele afișe tipărite la noi în țară sînt editate o dată cu începuturile vieții teatrale. Unul din cele mai vechi este cel tipărit în 1840, afiș care anunță o seară muzicală la Teatrul din Iași. El are textul în limbile română și franceză, text scris cu litere latine și chirilice.

În secția de manuscrise și cărți rare a Bibliotecii Academiei R. P. Romîne pot fi văzute de asemenea și o serie de afișe semnate de pictori cunoscuți. Astfel pictorul N. Vermont a lucrat afișul pentru „Expoziția artiștilor independenți", expoziție al cărei vernisaj a avut loc în 1896. Cu același prilej Șt. Luchian, C. Jiquidi și alții au alcătuit mai multe afișe-reclamă.

Prietena mea, cartea

NOUTĂȚI ÎN LIBRĂRII

Stelele dimineții

de TRAIAN COȘOVEI

Un amplu poem închinat Dobrogei și noilor ei realități, un poem închinat întregii patrii, aceasta este pe scurt esența volumului lui Traian Coșovei, recent apărut în librării. Cunoscut cititorilor, prin volumele sale de proză și poezie, prin unele reportaje publicate și în revista noastră, autorul urmărește cu perseverență o temă care îi este dragă : evoluția oamenilor și locurilor dobrogene.

Sînt remarcabile observațiile scriitorului în călătoria sa prin noile construcții industriale ale regiunii, prin deltă, prin satele Dobrogei natale, pe care le cunoaște bine, făcîndu-ne nu odată să asistăm la antiteze deosebit de interesante (vezi „Micul Paris" — istorie contemporană a satului Parcheș).

Pămînt însîngerat

de DIDO SOTIRIU

Romanul se inspiră din viața țăranilor greci și turci din Anatolia, în perioada apropiată primului război mondial cu incursiuni în epoca premergătoare acestuia. Cititorul nostru, care a avut prilejul să citească un alt roman al scriitoarei, „Morții așteaptă", apărut la noi acum cîțiva ani, vor regăsi în paginile cărții aceeași tensiune dramatică, într-o țesătură epică deosebit de interesantă. De fapt, eroii cărții, pe lîngă condiția de clasă care le impune o viață dramatică sînt și victime ale condiției speciale a situării lor geografice : trăind într-o regiune de importanță strategică mondială, suferințele lor vor fi accentuate de manevrele pe care marile puteri le fac pentru a învrăjbi cele două naționalități. Cititorul va avea astfel ocazia să urmărească evoluția eroilor cărții în condițiile generale ale pătrunderii capitalismului la sate cu întreg cortegiul său de suferințe, precum și evocarea realizată cu talent a consecințelor dramatice pe care situația specială geografică o aduce după sine. Un cald umanism străbate filele romanului pe care, fără îndoială, cititorul îl va aprecia.

Combaterea zgomotului și vibrațiilor

Lucrarea de factură originală se adresează inginerilor, arhitecților, medicilor, tuturor celor ce se preocupă de problema efectelor zgomotului și vibrațiilor și, bineînțeles, prezintă interes pentru cei ce proiectează construcții industriale sau civile, pe urbaniști și pe lucrătorii din transporturi ș.a. Operă a unui colectiv de specialiști în frunte cu M. Grumăzescu, volumul, bazat amplu pe cuceririle cele mai recente ale științei, cuprinde, pe de o parte, capitole consacrate teoriilor moderne ale zgomotului și vibrațiilor și, pe de altă parte, principii și soluții de combatere a acestora în diferite situații. Capitolele cuprind fiecare în parte exemple de calcul și de proiectare precum și normele existente pe plan internațional privind limitarea zgomotului în diferite sectoare.

Bîlci la Rîureni

de MIRON RADU PARASCHIVESCU

Primul volum de proză al binecunoscutului poet va constitui o plăcută surpriză pentru cititor. Reportajul lui M. R. Paraschivescu, ca și nuvelele sale, se distinge printr-o observație subtilă a oamenilor și faptelor, prin neașteptate legături pe care autorul le descoperă între fenomenele cotidiene obișnuite la prima vedere, prin viziunea proprie a poetului care împrumută notațiilor lirismul caracteristic poeziei sale.

Poezii

de RAFAEL ALBERTI

Volumul cuprinde o antologie a creației, dintr-o perioadă de 40 de ani a marelui poet, luptător antifascist spaniol (unul dintre traducătorii mari ai poeziei românești în limba spaniolă). Un amplu studiu semnat de Francisc Păcurariu prezintă elemente biografice și coordonatele principale ale poeziei lui Alberti, situîndu-l în contextul poeziei mondiale. Volumul se încheie cu o emoționantă „Doină spaniolă pentru Romînia", iar traducerile semnate de Veronica Porumbacu și Geo Dumitrescu se situează pe linia celor mai frumoase realizări ale tălmăcirilor realizate în ultimii ani.

Noi, elevii dintr-a XI-a

de SEN ALEXANDRU

Scrisă sub forma unei confesiuni intime a unui tînăr, cartea este o emoționantă incursiune în gîndurile, preocupările celor ce se află în pragul maturității. Din acest punct de vedere volumul trezește interes cu atît mai mult cu cît autorul, pedagog de meserie, nu se ferește să atace probleme dificile, specifice vîrstei eroilor săi. Jurnalul lui Emil Anghel (eroul principal al cărții) este în același timp o pledoarie, artistic realizată, pentru etica avansată, problemele, punctele de vedere, discuțiile tinerilor fiind abordate și rezolvate de pe poziții înaintate. Pe scurt, un volum care va stîrni interesul nu numai al tinerilor de o vîrstă cu eroul ci și al părinților lor.

Mirajul ringului

de NICOLAE LINCA

Însemnările fostului nostru campion olimpic la box (categoria semimijlocie) reprezintă de fapt fixarea momentelor cele mai interesante din cariera de boxer a acestuia. Ajutîndu-l să-și dezvăluie gîndurile sale cele mai intime, greutățile pe care a trebuit să le biruie pentru a urca culmile gloriei sportive, dar nefăcînd abstracție de viața de muncitor a acestuia, ci dimpotrivă scoțînd-o în evidență, Editura Uniunii de Cultură Fizică și Sport oferă astfel cititorilor o lectură agreabilă și instructivă.

În Valea Mureșului

de GR. BEURAN

Scriitorul clujean evocă într-o serie de reportaje zbuciumatele evenimente petrecute pe Mureș în toamna lui 1944. În centrul volumului se află colectivul școlii de subofițeri de la Radna și încleștarea acestuia cu trupele hitleriste, în retragere. Evocarea poartă amprenta martorului ocular, distingîndu-se prin observațiile subtile făcute asupra eroilor aflați în diferite momente cruciale ale vieții lor.

Ion Creangă văzut de George Călinescu

S-ar crede că pentru a povesti biografia celui ce a fost propriul său biograf, numindu-se pe deasupra și Ion Creangă, cel mai mare povestitor al nostru, trebuie să fii tu însuți desăvîrșit povestitor. Și totuși, în cazul de față, nu-mi închipui că s-ar găsi cineva dornic să devină, prin absurd, emulul humulești eanului, încumetîndu-se să zicem să continuie Amintirile, *pentru simplul motiv că operele nemuritoare sînt unice și cine încearcă să le imite îmbrățișează cu sau fără voie postura epigonului. Cititorul, familiarizat din fragedă tinerețe cu lumea lui Creangă, devenită sufletește o parte a ființei noastre, nu s-ar declara mulțumit de o atare formulă. Ca să-l evoci pe Creangă, darul povestitorului, primejduit aici de faptul că oricînd și oricine poate renunța la serviciile biografului, întorcîndu-se la textul autobiografic original, e neîndestulător. Ar trebui pe deasupra erudiția savantului, gustul estetului, umorul omului de duh, căldura umanistului, subtilitatea marelui exeget și, întîi de toate, ochiul bijutierului, deprins să contemple nestematele, să le prețuiască, să-i învețe și pe alții a le privi.*

Sînt însușiri pe care opera lui George Călinescu nu le-a dezmințit niciodată, ele convietuind într-o admirabilă, desăvîrșită osmoză și atunci cînd cordeiul său a evocat figura celuilalt mare clasic Mihai Eminescu, a lui Grigore Alecsandrescu, a lui Nicolae Filimon, a lui Ion Creangă în 1938, la apariția cărții de care vorbim, sau în 1964 la reeditarea revăzută a acesteia.

Cititorul de rînd poate fi mai degrabă estetician prin vocație decît prin profesiune ; el nu este nici istoric literar nici dascăl de limba română și ar putea rămîne surprins aflînd că nu-i recomandăm spre lectură un roman, eventual biografic, ci o carte de invederată „specialitate", concepută și scrisă cu o pilduitoare scrupulozitate științifică. Dar oricine începe să citească această carte nu o va părăsi înainte de a-i fi parcurs cea din urmă pagină, de la capitolul în care este căutată genealogia povestitorului, în ținuturile de miazănoapte ale țării, dincolo și dincoace de munți, pînă la studiile de sinteză din ultima parte. Secretul acestei largi și spontane audiențe îl explică faptul că monografia consacrată lui Creangă, asemeni celor pe care le-am amintit și a puzderiei de micromonografii care alcătuiesc monumentala „Istorie a literaturii romîne", îmbină rigoarea informației, a acelor informații capabile adesea să constituie prin ele însîle un material epic deosebit de atractiv, cu vigoarea fascinantă a prozatorului de marcă.

Sîntem la începutul monografiei, gata să pornim împreună cu autorul pe urmele strămoșilor, părinților, fraților și surorilor lui Creangă și, o dată puși în temă printr-o deschidere directă, menită să ne dea coordonatele de timp și de spațiu, narațiunea devine sincopată, caleidoscopică ; informația istorică face loc considerației sociologice, sobrul detaliu geografic peisajului descris cu discretă poezie, amănuntul fizionomic și vestimentar, relatat lapidar în cine știe ce document, portretului schițat în linii energice și sugestive, totul în necontenită mobilitate, perpetuă efervescență, ca într-un roman de veritabilă factură modernă.

Iată, de pildă, realizat în cuvinte un crochiu de mare plasticitate — Moldova din stînga Siretului în prima jumătate a veacului trecut, crochiu în stare să trezească invidia penelurilor inspirate : „Pe stînga lui, mergînd înspre gură, se rostogolesc coline aride, egale, în chipul valurilor rotunde ale unei smoale. Privelistea e de o măreție barbară care înspăimîntă. Satele mizerabile, răsfirate, aproape nu se zăresc, cu toate că surele coame ale dealurilor sînt în genere fără păduri. Pusta iluzionează, spinările par cupolele unor biserici subterane cu mii de turle rămase la suprafață, și cînd orașul răsare între văi, el pare colosal, mirific și nu e în realitate decît un tîrg ticălos". Iată și un portret colectiv al munteanului de baștină, : „Țăranului de aici, îi place aerul răcoros, izvorul limpede, pădurea cu miros de brad, îi place ninsoarea și biciuirea aerului, drumul pietruit și floarea de pășune, cojocul bun, căciula, ițarii de noaten, și privește cu silă băltoaca de la cîmp, arșița, țînțărimea, apa băhnită".

În sfîrșit, un crîmpei de portret vestimentar al povestitorului, extras din admirabilele pagini care ni-l înfățișează pe Creangă într-o ambianță familiară așa cum va fi arătat, după mutarea în bojdeuca de la Țicău. „Își făcu veșminte tăiate, cei drept orășenește, nefiind chip altfel, dar din șeiac aspru, mănăstiresc, din suman de noaten adus de pe la Neamț, croite larg, ca trupul să fie în voie. Pe cap își puse iarna căciulă brumărie iar vara pălărie largă, în picioare ciubote trainice cu tureatcă lungă și pe deasupra neavînd încotro, iarna palton tivit cu șiret verde. În mînă luă un baston gros noduros, mai puțin ca să fie asemeni cu alții cît în amintirea bătului cu care împungea ciinii și îndemna vitele".

Am mai putea spicui destule exemple dar, spuneam la început, cărțile mari nu pot fi imitate și cu atît mai puțin „povestite" în niște rînduri care se vor o simplă invitație la lectură.

Boris BUZILĂ

IDILĂ PE GHEAȚĂ

CRONICĂ RIMATĂ

S-au cunoscut de dimineață
Pe fila rece de cleștar.
El, patina demult pe gheață
Ea, debuta pe patinoar.

Idila lor sub zero grade
A început la mantinelă,
Ca în trecutele balade
În ritm focos de tarantelă

El, trubadurul pe patine
I-a spus : „Vă rog, aș îndrăzni...
Să faceți primii pași, cu mine!"
Ea, i-a răspuns discret — „Merci"

Politicos, s-a prezentat
Rotind patinele pe loc :
— Eu, sînt Romeo Calistrat
Ea : — Julieta Boloboc.

Pe patinoarul din Floreasca
(Nu la Verona) Ah ! Iubire...
El, luîndu-și fotogenic basca
A săgetat-o c-o privire.

N-a fost duel și nici otravă
Cu sinucideri și năpastă.
Și chiar atunci, cu voce gravă
A și cerut-o de nevastă

— Ah, Julieta, hai, primești ?
Deși mai am o întrebare
Ai buletin de București ?
Eu n-am căci .. am repartizare

Să plec la țară stagiar,
Mă treci în spațiu deci la tine
Căci te iubesc canicular...
Ea i-a răspuns : — Rămîi cu bine...

Noi, nu ne potrivim anume
Speram și eu. Îmi pare rău,
Romeo, lasă-te de glume,
Am buletinul de Buzău !

D. TABACU

Coletul

La începutul trecutei toamne am rămas citeva zile într-un sat de pescari din imediata apropiere a Mangaliei. M-a adăpostit un vrednic gospodar, care-și împărțea sîrgul între treburile gospodăriei cooperatiste și acelea ale gospodăriei lui. Unul din copii, cel mai în vîrstă, e furnalist la Hunedoara. Vorbindu-mi de el, privirile i se înfierbîntau, graiul îi căpăta o duioșie care era de fapt mîndria lui plină de sfiiciune. Celălalt băiat lucrează cu el. Îl vedeam dis-de-dimineață încălecînd bicicleta și ieșind în viteză pe poartă. Se întorcea seara, se spăla, se îmbrăca și se ducea pe la prieteni — băieți și fete — cu care se plimba vesel pe șoseaua de asfalt, spre zîmbetul de lumini nocturne al Mangaliei și îndărăt spre viile care acoperă faleza spre Vama-Veche, pe o distanță de 4 km. Cel de al treilea copil, e o școlăriță de 10 anișori.

Domnica, nevastă-sa nu sta nici o clipă. Trebăluia de dimineața pînă seara prin casă, prin curte și gospodăria era curată ca un pahar. Se mișca, în viziunea mea ca o umbră tăcută. O boală de urechi, ce nu a putut fi vindecată cu toată intervenția chirurgicală, a lăsat-o surdă. Te înțelegea cînd îi vorbeai după mișcarea buzelor. Ea, nu-ți spunea nici un cuvînt. Știa că răspunzîndu-i nu-ți putea replica. Își impusese ea, cea de a doua infirmitate — mutenia. Un timp s-a ajutat cu un aparat „năzdrăvan" care-i înlocuia timpanul. Dar se stricase. Îl putea repara numai la București. Să te duci, să stai cîteva zile, apoi să te întorci. Nu te lasă treburile, cheltuielile...

— Îl iau cu mine ! Îl dau la reparat și vi-l trimit cu poșta, mă oferii eu, spre marea bucurie a familiei. Mai trebuia să cumpăr și două baterii.

În București, m-am interesat unde este cooperativa de specialitate, l-am dus și am așteptat să treacă termenul indicat. Cu aparatul dres m-am dus apoi să caut cele două baterii.

— Nu avem, îmi spuse vînzătorul.

— Cînd să vin ?

— Nu știm. Mai încercați peste o săptămînă !

Mi-am reținut părerea de rău, consolîndu-mă că Domnica nu l-a auzit. Să-i trimit numai aparatul și să-i scriu că bateriile i le trimit ceva mai tîrziu. Să vadă că mă țin de cuvînt.

Am făcut coletul cum m-am priceput mai bine, înfășurîndu-l într-o hîrtie groasă și impermeabilă, l-am legat fedeleș cu o sfoară, l-am cerut pe la noduri, am scris citeț adresa sublinînd cuvîntul „fragil" și m-am dus la oficiul poștal din cartier să-l expediez „recomandat".

— Vreau să expediez coletul acesta !

Impiegatul a ridicat spre mine, — nu spre colet — privirea, de parcă a ridicat o greutate peste puterile lui și cu ochii întorși la hîrtiile lui mi-a răspuns :

— Colete de dimensiunea asta nu se primesc...

Deși aveam în mînă un aparat care te ajută să auzi, mi s-a părut că simțul meu auditiv a leșinat pentru o clipă. Bănuindu-mi nedumerirea, funcționarul repetă aserțiunea lui mai mult decît imperativă.

— De ce, bîiguii eu ?

— Așa e dispoziția. Poșta expediază colete numai de la o anumită dimensiune în sus. Și devenind, fără să vrea, mai amabil, ținu să mă ajute un pic :

— Trebuie să aibă dimensiunea unei cutii de ghete, înălțimea zece centimetri, lungimea douăzeci, lățimea... Și, ca într-o trapă nevăzută, căzu iar în discreția lui rigidă.

Cu coletul care-mi părea acum greu ca un geamantan umplut cu plumb, m-am întors acasă să refac coletul la dimensiunile cerute de poștă, meditînd dacă am cele necesare. Cutia de ghete ! Am rîs puțin în sinea mea, amintindu-mi de farsele pe care le fac unii mucaliți care împachetează un obiect mititel într-un ambalaj interminabil pentru cadoul pe care vor să-l trimeată unui prieten. Așa va trebui să fac și eu, dar cu cea mai onestă dintre intenții. În sfîrșit, am găsit cutia salvatoare ! Am împachetat din nou aparatul care are dimensiunea unui pachet cu țigări „Snagov". L-am înfășurat în cîteva ziare, am făcut cîteva șomoioage de hîrtie, l-am legat, ceruit, am scris adresa citeț cu creion chimic și a doua zi m-am dus din nou la oficiul poștal unde am încercat un adevărat sentiment de fericire că l-am putut expedia.

Peste două zile, am aflat că sosiseră și bateriile. M-am dus să le cumpăr și, apoi, să fac rost de ambalajul respectiv în care să încapă nu obiectul pe care voiam să-l expediez, ci... dispoziția poștei. Nu știam ce mărime vor avea bateriile. Oricum, nu mi le imaginam a fi prea mari, spre părerea mea de rău că iar va trebui să încotoșmănesc ditai colet.

Tot timpul cît mi-a trebuit ca să ajung la magazinul de optică, cu lentile și cu aparate de auzit, m-am gîndit la dimensiunile bateriilor. Nu le credeam, cum spusei prea mari, dar nici atît de mici cînd vînzătorul mi le-a prezentat spre cumpărare. A tras un sertar și a scos un plic de țiplă ca acelea pe care le ia în mînă farmacistul să-ți dea două aspirine în loc de restul a douăzeci de bani și iată-mă în fața miraculoaselor obiecte cu care Domnica va auzi. Nu mai mari ca două tablete de aspirină. Metalice însă. Nu m-am putut de data asta reține de a întreba :

— Dar de ce nu se primesc colete de dimensiuni mai mici, privind la impiegat care a luat o riglă și îmi măsura cu o demnitate demnă de o altă cauză, dimensiunea coletului prezentat.

— Se pierd, a fost răspunsul funcționarului.

O fi adevărat că se pierd ? Mă întrebai eu fără să mai îndrăznesc a face vreun comentar. Am luat recipisa și m-am dus cu ea acasă.

N-o mai lungesc ca să nu împachetez și eu un fleac de subiect într-un ambalaj verbal exorbitant. Dacă vrei, fă mata operația asta, mintal, cititorule. Împachetează doi năsturei într-un colet lung de 20 cm, lat de 10 cm și înalt tot de atîția centimetri. Legat, ceruit, cu adresa scrisă descifrabil etc.

Dar, l-am expediat. Domnica aude iar. Cred că este fericită. Numai poșta e cîteodată surdă, atunci cînd ia unele dispoziții.

Gh. DINU

Noile ecrane

NOTE DE TELESPECTATOR

Îngăduindu-și obișnuita relaxare după eforturile depuse de Revelion și Anul nou — lucrătorii studioului nu ne-au prea răsfățat, în cele aceste prime săptămîni ale lui 1965. Programul s-a sprijinit, în genere, pe cîteva rubrici și pe filme documentare și artistice. Din fericire, între filmele artistice prezentate s-a numărat și capodopera lui Federico Fellini „La strada", care a tulburat în egală măsură pe cei care au văzut-o pentru prima oară, ca și pe cei care au revăzut-o duminica trecută pe micul ecran. Una din cele mai bune emisiuni a fost însă punerea în scenă — premieră pe țară, dacă nu ne-nșelăm — a comediei muzicale „Directorul de scenă" de W. A. Mozart, cu concursul unei excelente echipe de actori și cîntăreți și într-o regie scrupulos de atentă (Marianti Banu).

Am avut și două concerte de muzică ușoară — ambele cu înregistrarea prealabilă a sunetului. La concertul de simbăta trecută și-au dat concursul doi soliști, tînăra Pompilia Stoian, care s-a făcut remarcată anul trecut cu prilejul unui spectacol studențesc în fața camerelor de luat vederi ale televiziunii — cînd i-am subliniat de altfel debutul promițător — și Marius Iorga, de la Teatrul de estradă. Dacă ultimul ne-a apărut în oarecare progres în privința lărgimii repertoriului și a ținutei scenice, prima nu a adus nimic nou în nici unul din aspectele artei interpretative. Trebuie totuși să menționăm performanța tinerei interprete : patru cîntecele — patru rochițe, în interval de 25 minute cît a durat întregul concert. E și asta ceva...

Programul de muzică distractivă și coregrafie susținut marți seara de un sextet instrumental dirijat de Horia Ropcea a fost parcă ceva mai antrenant. Și-au dat concursul Mihaela Cotaru și Jean Păunescu (partea muzicală), un grup de balerini sub conducerea lui Ion Alexe (coregrafie) și tînăra Gloria Bordea (partea distractivă).

Am avut însemnată, pentru notele noastre, o observație prilejuită de unele emisiuni mai vechi — dar pe care nu am reușit încă s-o consemnăm. Este vorba de aportul televiziunii în promovarea unor inițiative, despre propriile inițiative ale studioului. Urmărim, bunăoară, de cîtva timp însuflețirea și dăruirea cu care un mare număr de balerini ai operei bucureștene — și nu numai ai celei bucureștene — abordează coregrafia modernă, bazată pe ritmurile contemporane ale jazului. Pe platourile studioului, artiștii emeriți Irinel Liciu și Gabriel Popescu, în fruntea unui mare colectiv de balerini, cultivă în afara baletului clasic, o coregrafie foarte spectaculoasă și foarte apropiată spiritului modern

Tot astfel, micul ecran a încurajat afirmarea unor interpreți și în alte ipostaze decît cele cu care sînt obișnuiți. Marele public a apreciat, de pildă, apariția unor cîntăreți de operă și operetă ca interpreți de muzică ușoară — tot astfel cum a remarcat desigur încercarea de a lansa în muzica de operetă un cîntăreț de muzică ușoară. Este vorba de izbutita apariție a tenorului Florin Dorian — într-o recentă emisiune de muzică din operete — ca interpret al unor arii din noua operetă romînească „Rochia de bal" de Aurel Giroveanu sau al unor cunoscute melodii de Lopez. Experiența merită continuată și extinsă.

St. RADU

Săptămîna pe ecrane

17 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Rețeta gospodinei. 9.30 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : Petea cocoșelul. ABC-ul patinajului. Telejurnalul pionierilor. Cine a pierdut 7, 8 și 9 ? ! — scenetă de Chira Dragomir. 11.00 Emisiunea pentru sate. Interviul nostru : Cum folosiți îngrășămintele chimice ? Telejurnalul satelor. Avantaje economice ale folosirii serelor înmulțitor. Muzică populară romînească. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aventurile lui Robin Hood (XV) — Tezaurul. 19.35 Întîlnire muzicală în septembrie. 19.55 Banda de lași (film). 21.30 Visul unei nopți de iarnă. Emisiune muzical-distractivă de Ștefania Dorian și Valeriu Lazarov. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

18 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și școlari : Din tainele fizicii. 19.50 Legende și povestiri coregrafice. Își dau concursul : Magdalena Popa, Rodica Simion, Ruxandra Racoviță și alții. 20.30 Flăcăul și focul (film). 20.50 Revista spectacolelor. 21.40 Telesport. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

19 IANUARIE

18.00 Concertul orchestrei simfonice de stat a U.R.S.S. Dirijor, Dmitri Kabalevski. Transmisiune de la Moscova. În pauză : Jurnalul televiziunii. În jurul orei 20.30 Emisiunea de știință. 20.40 Șah. 20.55 Actualitatea cinematografică. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

21 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : Aventurile echipajului Val-Virtej : „Săgeata irokeză". 19.50 Drumuri (film). 20.00 Gangsteri și filantropi. 21.30 Seară de romanțe. Își dau concursul : Angela Moldovan, artistă emerită, Petre Gusti, Constantin Cocriș și o formație instrumentală condusă de Nicușor Predescu. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

22 IANUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Calculatoarele electronice, de ing. Nicolae Costache. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar : Ore de antrenament. 19.45 Muzeul regional Maramureș : secția de artă plastică. 20.00 Săptămîna. 21.00 Fotografii animate. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

23 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar : Cîntec și joc. 20.10 Din viața animalelor (XXIV). Animale uriașe. 20.35 În fața hărții. 20.45 Pagini umoristice din literatura romînă. 21.45 Cîntă orchestra Edmundo Ros (VII)... ...cu surorile Montonya, Los Hispanos, Chi Chi Navarro, Margie Ravel, Hector San Juan și grupul coregrafic Arnaldo. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

Lia Manoliu

«METAMORFOZE»...

Cînd rostești numele Liei Manoliu sau pe cel al lui Mihai Nedef, firește, te gîndești la atletism sau la baschet. Dar cîți dintre dv știu că pînă la această consacrare sportivii amintiți — ca și alții, de altfel — au suferit diferite... metamorfoze în evoluția lor?

Asta pentru că dintre actualii sportivi mulți nu s-au consacrat în sporturile în care au debutat. Mai mult chiar, unii au trecut cîte două sporturi pînă și-au fixat preferințele pentru... un al treilea! După cum sînt unii care, deși au cunoscut satisfacții într-o primă... „dragoste", totuși — pînă la urmă, infideli — s-au dedicat unui alt sport, pe care-l practică cu aceeași pasiune și astăzi.

Să vă oferim însă, cîteva „mostre", fără a avea pretenția să alcătuim biografii sportive complete.

O campioană... complexă

De fapt e greu de precizat în ce sport a debutat Lia Manoliu, pentru că prin 1947/48 putea fi văzută jucînd cu mult succes tenis de masă, tenis de cîmp, baschet sau aruncînd greutatea.

Iat-o în 1947. Era încă junioară, dar lupta cu multă dîrzenie alături de cele mai bune senioare de tenis de masă, fiind cotată la sfîrșitul anului a patra jucătoare a țării. În același timp, însă, ea îndrăgise și tenisul de cîmp. Primăvara ea juca zilnic pe terenurile din str. dr. Staicovici, antrenîndu-se de zor și participînd la mai toate concursurile junioarelor. În toamna anului 1948 se anunța drept una din speranțele autentice ale acestui sport. În campionatul republican Lia Manoliu s-a calificat treptat pînă în finală, unde a cedat în fața viitoarei campioane de senioare, Irina Teodorovschi.

În această perioadă, sportul care a atras-o cel mai mult însă a fost baschetul, pentru care dovedise, de asemenea, reale aptitudini. În 1949 era cea mai tînără componentă a lotului reprezentativ feminin, iar un an mai tîrziu a făcut parte din „cinci"-ul de bază al echipei Știința, cîștigătoarea primei ediții a campionatului țării. Și pentru ca tabloul să fie complet, adăugăm și amănuntul că în perioada amintită Lia a înregistrat și normele de clasificare pentru categoria I la... volei.

Vă închipuiți că în fața unei avalanșe de succese e greu să optezi și vă întrebați, desigur, cum tocmai atletismul a devenit pentru Lia sportul consacrării definitive. Răspunsul nu-i tocmai ușor de dat și nici chiar Lia nu ne-a putut răspunde de ce tocmai atletismul. Cert este că primii pași pe stadionul Republicii i-a făcut pe vremea cînd era elevă a liceului „Gh. Lazăr", sub îndrumarea profesoarei de educație fizică, Angela Filip, fostă campioană și recordmană a țării în probe de sprint. Ca și la celelalte sporturi practicate în acea vreme, Lia Manoliu a cunoscut și în atletism succese de la început. Este drept, nu la disc, ci la greutate, probă în care s-a afirmat încă din 1949, cînd a cîștigat titlul de campioană a țării la junioare. „Discul" era mai dificil. Solicita multă tehnică și însușirea acesteia necesita perseverență, răbdare. Adică tocmai calitățile de care maestra sportului Lia Manoliu a dat dovadă din plin și care stau la baza excelentelor performanțe realizate în „cariera" ei de „discobolă", prea bine cunoscute cititorilor noștri.

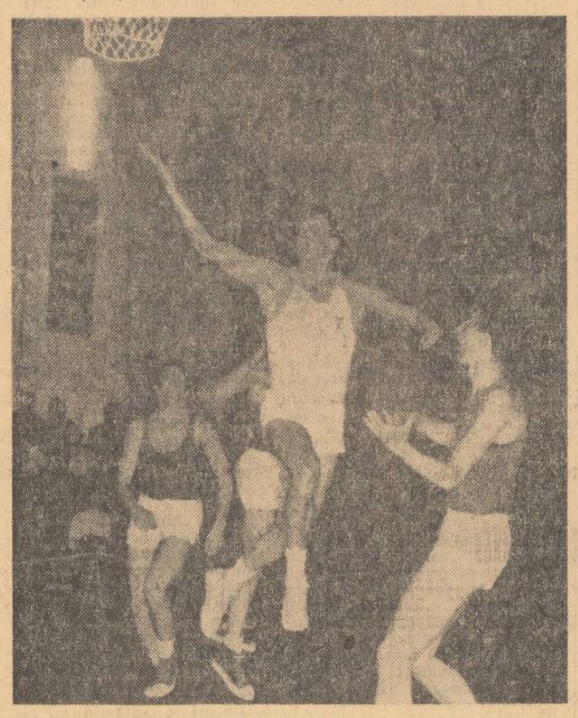

Nedef în plină acțiune

Între panourile de baschet și... porțile de handbal

Cu 7 ani în urmă, în prima echipă națională a Rominiei de handbal în 7 — care debuta în activitatea internațională cu prilejul „Trofeului națiunilor" la Zagreb — și-a făcut apariția și Mihai Nedef, fratele actualului antrenor federal. Cîteva luni mai tîrziu, la campionatul european de baschet de la Sofia, unde reprezentativa noastră a ocupat cel mai bun loc (V) din întreaga ei activitate, printre oamenii de bază s-a numărat și... Mihai Nedef. A fost un moment de răscruce în „cariera" talentatului nostru sportiv. Avea calități deosebite pentru a deveni un excelent conducător de joc al unei echipe de handbal, dar în același timp dovedea și aptitudini pentru a ajunge un excelent baschetbalist. Și se pare că înelul de la panou a constituit pentru Nedef un miraj mai puternic. În anii care au urmat, el s-a dedicat cu trup și suflet sportului care, de altfel, l-a și consacrat, devenind cel mai bun baschetbalist al țării, cu aproape 150 de meciuri în echipa națională. De altfel, pentru deosebitele sale calități tehnice (în special) comisia alcătuită din cei mai buni specialiști ai baschetului european l-a desemnat în lotul reprezentativei Europei pe anul 1964.

Am putea aminti însă și alte exemple de sportivi care au îndrăgit deopotrivă baschetul și handbalul sau viceversa. Maestrul emerit al sportului Andrei Folbert a fost ani de zile un foarte bun handbalist, ca de altfel și Tursugian, care și azi poate fi văzut jucînd și baschet (în echipa de bază a Rapidului) și handbal (la Voința). „Aripa" echipei campioane de handbal — Dinamo București — Gh. Coman a fost mai întîi un adevărat spiriduș și în echipa de baschet, iar cei care l-au văzut acționînd la... panou pe Ioan Moser afirmă că dacă acesta s-ar fi pregătit cu aceeași rîvnă ar fi putut ajunge și un bun pivot la baschet...

Am fi putut avea un al doilea ...Lucian Popescu

Ca și cei doi, Costache Mircea, un alt internațional din echipa de handbal Dinamo București a făcut primii pași în sport jucînd... fotbal. Este vorba de Lucian Popescu, astăzi un foarte bun „jucător de semicerc". Evoluția lui sportivă prezintă însă și alte aspecte interesante.

A început cum spuneam, ca fotbalist „pitic" la Dinamo, prin 1949-1950. Dar curînd, la 16 ani, s-a simțit atras spre... box. Avea, de altfel, calități și fizic pentru sportul cu mănuși. Și iată-l pe viitorul internațional de handbal în rîndurile secției de box de la Flamura roșie, sub îndrumarea antrenorului C. Dumitrescu. Categoria de greutate: mijlocie. Primul succes: calificarea în finala campionatului de juniori al capitalei, alături de Dumitru Gheorghiu. Asta s-a întîmplat în 1953. Un an mai tîrziu pe boxerul Lucian Popescu îl întîlnim la Flacăra Ploiești (antrenor Gh. Popescu). Paralel însă, Lucian se simțea atras și de handbal în 11 și mai ales spre cel... mic. Cînd avea timp juca. Revenit în capitală îndrăgește tot mai mult handbalul și devine jucător de bază în echipa Flamura roșie. Aici joacă pînă în 1955 cînd, la un meci Dinamo-Flamura roșie, disputat în sala Recolta „ochiul" antrenorului Oprea Vlase se oprește asupra lui Popescu și iată-l pe acesta revenit la Dinamo, de data aceasta ca handbalist.

— Ce crezi că l-a făcut pe antrenorul Vlase să te ia la Dinamo?

— Cred că a apreciat aruncările mele din plonjon, curajul cu care atacam semicercul și forța aruncărilor.

Cert este că din acest moment, Lucian Popescu — care, să recunoaștem ar fi avut un nume în box („tizul" fostului campion european și în prezent antrenor) — s-a statornicit în handbal. Îndrumat de antrenorul emerit Oprea Vlase și ajutat de colegii de echipă, în special de Ivănescu, el a făcut pași însemnați pe drumul măiestriei sportive. În 1959 a îmbrăcat pentru prima dată tricoul echipei naționale (la Zagreb, contra reprezentativei Iugoslaviei — meci cîștigat de noi), iar azi este unul din jucătorii mult apreciați. Dorința lui? Dinamo să cîștige „Cupa campionilor europeni", iar fetița sa (9 luni) să devină o bună... patinatoare și înotătoare. De handbal nici vorbă...

★

Lista firește, nu se încheie cu aceste exemple. Ea poate cuprinde multe alte nume de sportivi care pe parcursul activității lor au făcut schimbări de... direcție: Ana Boțan a debutat în atletism, a „trecut" pe la baschet și titlul de maestră emerită a sportului l-a cucerit în... handbal; Alexandru Teofilovici a fost un bun halterofil pentru ca astăzi să conteze drept unul din titularii reprezentativei de rugbi; vicecampionul țării la șah, B. Soos, a practicat cu succes fotbalul; Hanelore Spiridon a parcurs un drum interesant: de la înot (campioană republicană la junioare) la baschet (componentă a lotului reprezentativ) etc., etc.

...De unde se vede că nu întotdeauna primele pasiuni sînt și... statornice. Să recunoaștem însă, că trecerea de la un sport la altul a fost pentru cei mai mulți inspirată.

B. STOIAN

Cu-sau fără?

de DAN DEȘLIU

Netulburată în patru decenii decît de reducerea unui apărător, sacrosancta lege a ofsaidului este amenințată de la un timp de transformări radicale. Glasuri tot mai numeroase și mai autorizate, reclamă fie suprimarea penalizării în situația cu pricina, fie reducerea suprafeței vizate la 16 m. de linia de fund. Dincolo de aspectele practice — dar în relație nemijlocită cu ele — agitația în jurul acestei probleme are o semnificație foarte precisă: este vorba despre ceea ce s-ar putea numi „criza de spectacol" a fotbalului modern.

Oricît se străduiesc teoreticienii să ne explice că sportul nr. 1 a devenit mai complex, că subtilitățile tactice compensează pe deplin „recitalurile" virtuozilor din tinerețea lui Matthews, că sistemul 4—2—4 este, față de WM, cam ceea ce ar fi avionul super-sonic față de Farman și Potez — marele public refuză să se lase convins. Precum bine se știe, principalul atu al jocului cu mingea la picior, sensul și finalitatea tuturor eforturilor de pe teren, îl constituie fazele de gol. Cea mai senzațională cursă pe extremă pierde 75 la sută din frumusețe dacă eșuează în tușă, — cea mai elegantă „foarfecă" din cădere nu va stîrni entuziasmul tribunelor dacă nu se soldează cu înscrierea — sau evitarea unui punct. Iar puncte — mai precis, goluri — se văd din ce în ce mai rar, îndeosebi în meciurile cu miză ridicată. La ultimul campionat mondial, cele mai frecvente rezultate au fost 1—0 și 2—1; Internazionale și Independiente și-au marcat, cu chiu cu vai, trei goluri în trei sute de minute de joc, cîte a însumat tripla finală de la Buenos Aires, Milan și Madrid; turneul olimpic din Japonia n-a făcut decît să confirme anemia înaintărilor reduse la 2—3 vîrfuri.

Întrebarea capitală, în legătură cu problema ofsaidului, este dacă amendamentele propuse vor avea darul să sporească agresivitatea și eficiența ofensivei sau, dimpotrivă, vor duce la o consolidare a diverselor formule de „beton", în strictă apropiere de spațiul porții.

La ora de față, controversa pe această temă ocupă un spațiu considerabil în publicațiile de specialitate de pe întregul glob. De la Stanley Rouss la Helenio Herrera, de la Kopa la Iașin și Di Stefano, de la De Bois la Fox și Latîșev — cavalerii gazonului emit opinii pro și contra, argumentează, critică, propun soluții intermediare, acceptabile cel puțin cu titlu de probă. Ce-i drept, mult trîmbițatele partide-experiment nu pot aduce prea mare folos, pentru că, de cînd lumea, disputele amicale s-au dovedit cu totul altceva decît confruntarea propriu-zisă, în cadrul unei competiții.

Rămîne de văzut cine va obține pînă la urmă cîștig de cauză — conservatorii sau partizanii reformei — nu de alta, dar măcar așa, ca să știm și noi dacă „l-am prins în ofsaid" va rămîne și pe viitor o expresie curentă, sau va deveni, mai curînd ori mai tîrziu — un anacronism.

PUNCTE DE REPER ÎN JURUL PANOULUI...

Ramură sportivă cu mare priză la noi, baschetul n-a ajuns, în ciuda popularității sale, la un nivel valoric care să reflecte interesul ce i se acordă de către masele de tineri. S-a recunoscut de atîtea ori că avem jucători valoroși, ca individualități, dar nu și O ECHIPĂ în măsură să ne reprezinte cu succes în marile confruntări sportive de pe continent. Care să fie explicațiile acestei carențe?

Am căutat să aflăm răspuns, prin alegerea unui interlocutor mai puțin integrat în... circuitul tehnico-organizatoric al baschetului nostru, un factor obiectiv, un element imparțial, care să-și spună totuși punctul de vedere cu competență, în cunoștință de cauză — un arbitru. Și nu un arbitru oarecare, ci unul dintre cei mai apreciați arbitri din țara noastră, totodată solicitat mult și în afara hotarelor: **Ion Petruțiu.**

Interlocutorul nostru este concis. Îi place să... atace problemele direct.

— O întrebare, de fapt cea mai delicată, se referă la jucători... Noi, spre deosebire de alte țări, dat fiind factorii biologici, nu vom putea alcătui niciodată o echipă cu un gabarit impresionant, care să depășească, de pildă, 1,98 m. ca medie. Plecăm deci cu un handicap, în comparație cu alte țări, cum ar fi Iugoslavia sau U.R.S.S., ca să folosesc exemplele ce le am mai la... îndemînă. Koraci, Nicolici, Daneu sau Volnov ar fi cîteva prototipuri în materie de gabarit mare... Așa stînd lucrurile, în munca de selecție trebuie să ne orientăm către alți factori și anume: să căutăm sportivi care să-și însușească ușor și bine o tehnică cît mai desăvîrșită și care, totodată, să manifeste o gîndire tactică foarte activă.

— Cu alte cuvinte, lipsa calităților fizice poate fi compensată..

— Da, într-o bună măsură. Fiindcă în baschet, ca și în celelalte sporturi de altfel, principalul este să muncești. Să muncești însă mult și mai ales bine. Deci, cantitativ și calitativ. Proporția de muncă — cam 80 la sută. Restul de 20 la sută reprezintă calitățile fizice. Și aici însă se poate realiza mult. N-ai jucători de talie mare, în schimb ai alții, cu medii între 1,85-1,90 m. care pot să se deplaseze ușor, care sînt înzestrați cu o bună viteză. Ai rezolvat prin aceasta foarte mult. Handicapul înălțimii se reduce simțitor.

— În concepția dv. pregătirea tehnică primează...

— Pregătirea tehnică și gîndirea tactică sînt după mine doi factori inseparabili. Am în vedere, în această privință, sutele de jucători de mare clasă pe care i-am văzut, ca și schimbul de experiență purtat cu cîțiva antrenori mari.

— O întrebare tot cu referire la selecție: care sînt vîrstele limită în baschet?

— Dacă, în ce privește debutul, acesta se poate plasa la 10-11 ani — Boby Cousy, cu care am stat de vorbă, pledează și el pentru un start la această vîrstă — în schimb limita maximă nu poate fi stabilită dinainte.

— Cît este necesar să lucreze un baschetbalist pentru a ajunge la o bună valoare?

— Săptămînal, două antrenamente de pregătire individuală și patru cu echipa. Deci, antrenamente zilnice, cu o durată medie între 60-90 de minute. Pregătirea trebuie să se facă pe postul respectiv, deci pledez pentru specializare, dar de o așa manieră, încît să i se poată cere jucătorului un randament maxim.

— Să... strîngem puțin discuția... Specialiștii noștri sînt, în genere, adepții acestor criterii de selecție și pregătire?

— Da și nu. În materie de selecție, ei sînt desigur interesați să-și apropie elemente cît mai corespunzătoarea lotului și posturilor în care sînt deficitari. În materie de pregătire însă, cu mici excepții, lucrăm încă sub nivelul cerințelor. Prea puțin accent pe pregătirea tehnică. Se ignorează totodată principiul gîndirii tactice creatoare. Or, în baschet, sport în care trebuie să rezolvi probleme în cîteva secunde — uneori și mai repede — fără o pregătire tehnică avansată și fără gîndire tactică creatoare, nu poți progresa...

În fine, consider că în școli și facultăți, baschetului trebuie să i se acorde mai multă atenție. Aici se află doar baza de selecție. Dar ce poți face cînd în învățămînt, educația fizică are un caracter strict recreativ? Or, performanța trebuie începută de timpuriu. Numai astfel se cristalizează premizele viitoarelor succese.

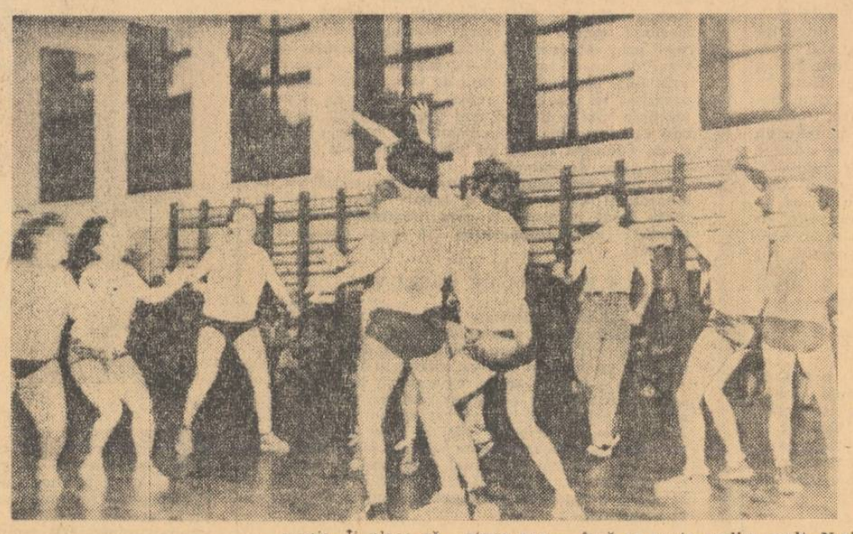

Ursul: — Pe el că n-are gloanțe...

VARIETĂȚI-VARIETĂȚI

Două medalii olimpice, limita mea

Nu de mult, înotătorul australian Alan Wood era aproape venerat de compatrioții săi. El a cucerit două medalii de bronz pe distanța de 400 și 1 500 m, liber. De aceea a produs mirare recenta sa declarație că se retrage din viața sportivă.

— Nu sînt tînăr — a spus dînsul — 21 de ani înseamnă o vîrstă respectabilă pentru un înotător. În afară de aceasta îmi dau seama că două medalii olimpice reprezintă limita mea. S-au ridicat acum numeroși înotători care ne înlătură pe noi, australienii, de pe pistele albastre. Avem de luptat nu numai împotriva americanilor, dar și împotriva japonezilor, rușilor, germanilor, ungurilor. În această luptă nu vom obține niciodată victoria dacă nu vom efectua o adevărată cotitură în înotul nostru. Iar în această cotitură, primul cuvînt aparține tinerilor. Noi n-avem decît să ne punem slipurile în cui.

Premiat și amendat pentru viteză

Pe una din șoselele comitatului Sussex (Anglia), un automobil gonea năpraznic. Văzîndu-l, trecătorii se fereau lipindu-se lîngă pereții caselor. La o intersecție, mașina a fost oprită de un polițist, omul de la volan fu dus la poliție. Contravenientul s-a dovedit a fi John Sartis, campion mondial de automobilism-viteză. Deși purta acest titlu și era un om foarte popular, el a trebuit totuși să compare în fața judecății. „Domnilor judecători — a declarat el în fața instanței — mă grăbeam la clubul automobiliștilor unde urma să mi se înmîneze medalia de aur. Totuși campionul a fost condamnat la o amendă de șapte lire sterline și la confiscarea temporară a permisului de conducere. În aceeași zi Sartis a primit într-adevăr medalia de aur acordată pentru „viteze remarcabile obținute la volan". „Ce zi curioasă trăiesc eu astăzi — a spus în cuvîntarea sa de mulțumire campionul — mai întîi am fost amendat pentru viteză, iar acum premiat".

„Cum să-l oprim?"

În luna aprilie, fotbalul britanic îl va sărbători pe celebrul jucător Stanley Matthews, cu ocazia împlinirii vîrstei de 50 de ani. Palmaresul marelui fotbalist este de-a dreptul impresionant: Matthews a susținut peste 800 de meciuri de campionat, a fost selecționat de 54 de ori în echipa Angliei și de două ori în reprezentativa Marii Britanii. El n-a comis niciodată vreun fault voluntar și n-a protestat deloc la deciziile arbitrilor. De altfel „cavalerii fluierului" l-au stimat întotdeauna pe „regele driblingului" — cum i se mai spunea lui Matthews. Cunoscutul arbitru internațional Arthur Ellis își amintește — și de cîte ori are ocazia povestește — că la un meci Stanley a fost oprit neregulamentar (prin ținere de tricou) de un fundaș advers. Ellis i-a atras atenția celui vinovat, spunîndu-i ca să nu mai folosească acest procedeu nesportiv. La care, fundașul a răspuns: „Dacă știți vreo altă metodă de a-l oprit pe Matthews din acțiune, v-am ruga mult să ne-o spuneți și nouă"...

Campionatele mondiale de atletism și înot

Ziarul francez „L'Equipe" a deschis o mare anchetă în legătură cu utilitatea organizării unor campionate mondiale de atletism și înot. La această anchetă au răspuns un mare număr de personalități sportive și sportivi din numeroase țări, care în majoritate s-au declarat de acord cu ideea organizării unor asemenea competiții internaționale.

În încheierea anchetei ziarul „L'Equipe" scrie, printre altele:

„Cititorii care ne-au urmărit ancheta s-au putut convinge, credem, că există toate condițiile necesare și o aprobare aproape unanimă în ceea ce privește necesitatea sportivă a organizării unor asemenea confruntări mondiale. Rămîne doar ca forurile superioare (federațiile internaționale respective), pe baza propunerilor care s-au formulat să treacă la studierea lor și să caute să dea viață unei cereri generale".

Pe baza propunerilor făcute de participanții la anchetă, ziarul propune ca el să fie aplicat după Jocurile Olimpice din 1968 din Mexic. Astfel, primele campionate mondiale de atletism și înot să se dispute în 1970, adică exact la jumătatea drumului între două olimpiade, iar primele Jocuri europene să se desfășoare în 1971.

Interesant este faptul că s-au și găsit candidați care să organizeze primele întreceri din cele amintite mai sus. Și-au depus candidaturile: Varșovia, Lyon, Praga și S.U.A. (oraș nedesemnat).

LA VÎNĂTOARE...

...CU UN ALERGĂTOR DE 10,8 SECUNDE PE SUTA DE METRI

...CU UN FOTBALIST

...CU UN CICLIST

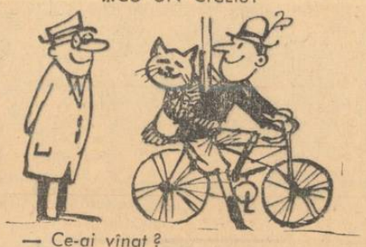

— Ce-ai vînat?
— Un ris!...

...CU UN CAMPION DE TIR

Desene de Gh. CHIRIAC

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

ȘAH

Interviu în fața tablei cu 64 pătrate

Ce este nou în șahul prin corespondență?

Această întrebare, pe care ne-au pus-o numeroși cititori, am adresat-o și noi, la rîndu-ne, inginerului CONSTANTIN ȘTEFANIU, președintele Comisiei de șah prin corespondență din cadrul Federației de specialitate.

— În momentul de față, **ne-a declarat interlocutorul**, se află în curs de desfășurare finala ediției a III-a a campionatului republican și semifinalele ediției a IV-a; de curînd s-au terminat sferturile de finală ale ediției a V-a. La această ultimă ediție s-a înregistrat un spor de participanți, numărul concurenților ridicîndu-se în preliminarii la circa 240 jucători de categorii inferioare. Semifinalele ediției a V-a încep în iurul datei de 15 februarie și se mai primesc înscrieri pînă la 25 ianuarie, de la jucătorii care posedă cel puțin categoria I. Finala ediției a IV-a va începe pînă la 1 mai și, după cît se pare, va fi la fel de puternică ca cea anterioară.

— Pentru jucătorii de la sate....

— ...Se organizează anul acesta o nouă ediție, a treia, a „Cupei satelor" rezervată echipelor din mediul rural. De asemenea, va continua și finala ediției a II-a.

— În ceea ce privește activitatea competițională externă?

— S-au încheiat, de curînd, preliminariile celei de-a V-a Olimpiade, în care echipa noastră a ocupat locul al III-lea după R.F.G și S.U.A (din 7 țări). Eugen Rusenescu și Gh. Rotaru, componenți ai formației noastre, au îndeplinit cîte o normă de maestru internațional la șahul prin corespondență. Anul acesta o nouă echipă va participa în preliminariile celei de-a VI Olimpiade. Echipa română susține în momentul de față mai multe meciuri internaționale: cu R.S. Cehoslovacă (scorul 20—20, 10 partide urmînd a fi adjudecate), R. P Polonă (conducem cu 15,5—6,5), Anglia și Olanda (întîlnirile abia au început și conducem cu cîte 1—0 în fiecare). Peste 200 de jucători romîni mai participă la turneele individuale la toate clasele campionatului european, mulți dintre ei obținînd succese frumoase, ocupînd locul I în grupele în care au participat. S-au clasificat, de asemenea, pentru semifinalele campionatului mondial individual Sergiu Samarian (pentru a treia oară la rînd; la ultima semifinală s-a clasat pe locul al II-lea, cu un punctaj de 75%, obținînd o notă de maestru internațional), Paul Diaconescu (pentru a doua oară), Mihail Șuta și Costea Eugen. La ediția I a campionatului mondial feminin vor lua parte, în cadrul semifinalelor, Tereza Urzică, Petric Hilda și Gertrude Baumstark.

În încheiere, ing. Const. Ștefaniu ne-a declarat că se află în curs de tipărire o carte postală tip pentru jucătorii prin corespondență, cu tarif redus.

U. V.

Cu prilejul Olimpiadei de la Leipzig — 1960 — a fost organizat și un concurs internațional de embleme dedicate șahului prin corespondență. Cea de mai sus, aparținînd inginerului Const. Ștefaniu, a fost distinsă cu diploma de onoare.

Partida nr. 1

APĂRAREA SICILIANĂ

Cu piese albe: **FLORIN GHEORGHIU**
Cu piese negre: **N. LITTELWOOD**

Jucată în cadrul turneului internațional de la Hastings (Anglia), 1964—1965.

1. e4,c5	20. c:d5,Cg5
2. Cf3,Cc6	21. N:g5,D:g5
3. Nb5,a6	22. c4,Tcd8
4. Na4,Cf6	23. a4,Nc8
5. 0-0,Ne7	24. a:b5,h5
6. Te1,b5	25. Cg3,h:g4
7. Nb3,d6	26. De3,D:e3
8. c3.0-0	27. f:e3,a:b5
9. h3,Cb8	28. Ta5,Nd7
10. d3,Nb7	29. Ta7,f5
11. Cbd2,Cbd7	30. Nb3,b:c4
12. Cf1,Ce5	31. N:c4,g6
13. Nc2,Te8	32. Tea1, Nh6
14. Cg3,Nf8	33. Rf2,f4
15. Ch2,d5	34. Ce4,f:e3+
16. Df3,Ce6	35. Re2.Tf8
17. Cf5,e5	36. d6+,Rh8
18. Cg4,C:g4	37. Th1 și negrul cedează.
19. h:g4,Te8	

Problema nr. 2

A. ELLERMAN
(Argentina).

Premiul I la Olimpiada de la Tel Aviv 1964.

Albul dă mat în 2 mutări

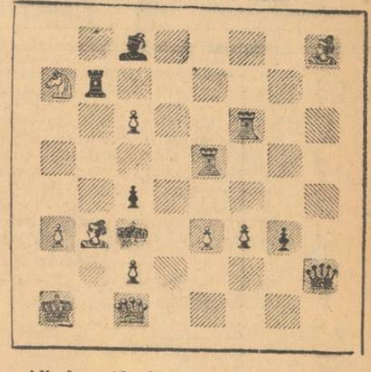

Albul — 12 piese, negrul — 6 piese.

Lucru de mînă

Împrospătarea sau repunerea în valoare a unui taior mai vechi se face foarte bine aplicîndu-i la guler, manşete şi buzunare tricotaje lucrate în chip de elastic, un ochi pe faţă, unul pe dos. După cum dorim să fie, de seară sau de sport, aşa va trebui să fie şi materialul şi lucrătura, (în primul caz se recomandă firul de lamé şi andrele mai subţiri, iar al doilea, lînă şi ace mai groase).

tiparul practic

Tiparul practic reprezintă două posibilităţi de sarafan sau rochiţă fără mîneci purtate pe bluze sau jerseuri. Se poate face petrecută, cu nasturi şi cu mici revere (stînga) sau cu fermoar la spate pentru a putea fi îmbrăcată mai uşor (dreapta), cu sau fără cordon, după gust. Tiparul este cu latura pătratului de 10 cm. Dăm şi tiparul mînecii pentru eventualitatea că am dori rochiţă cu mîneci.

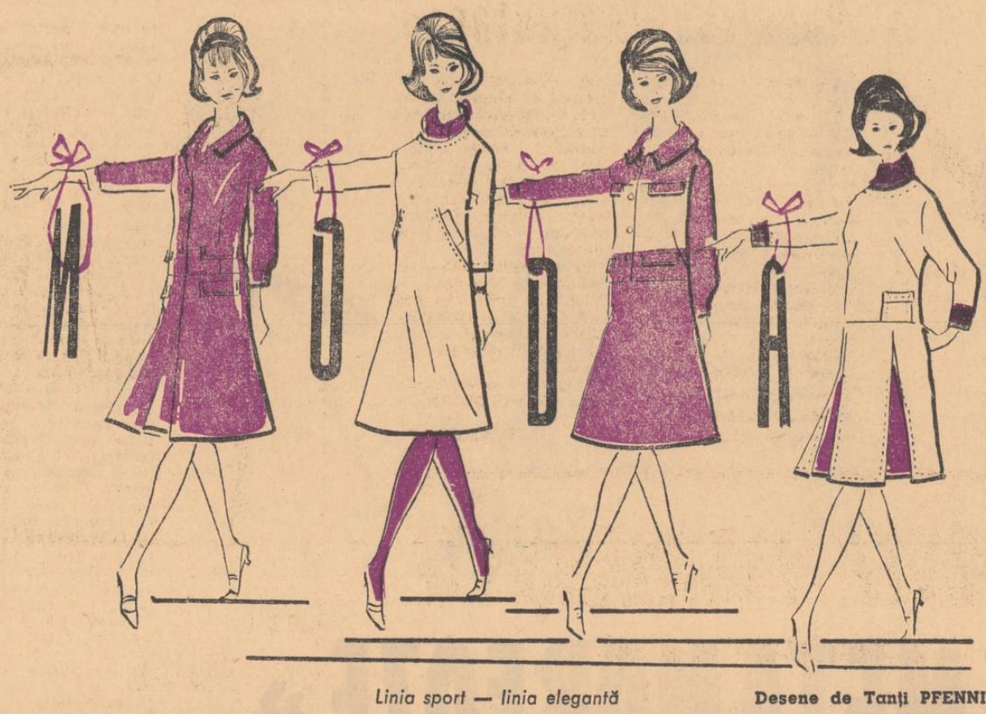

Linia sport — linia elegantă **Desene de Tanţi PFENNINGS**

Din succesele chirurgiei moderne

CUM SE CONFECŢIONEAZĂ URECHILE

Unui băieţel de 6 ani care s-a născut fără urechi, chirurgii i-au redat auzul. Bineînţeles, urechea lui internă era intactă. Îi lipsea „doar" conductele auditive externe şi pavilioanele urechilor. Chirurgii, prin operaţii succesive în mai mulţi timpi — care au durat circa 9 luni — i-au confecţionat copilului infirm, din bucăţi de piele şi cartilaje luate din alte părţi ale corpului propriu, două pavilioane destul de reuşite pe care le-au implantat acolo unde trebuiau să fie. După aceasta ei au trecut la deschiderea conductelor auditive externe prin care au restabilit funcţia auditivă normală a copilului.

OTOSCLEROZA ŞI MATERIALELE PLASTICE

Profesorul suedez T. Legaard din Oslo utilizează pentru vindecarea otosclerozei — surditate provocată de blocarea prin scleroză a osciorului minuscul din urechea internă denumit „scăriţă" — o operaţie prin care înlocuieşte osciorul deteriorat printr-o „scăriţă" din material plastic. Numeroşi pacienţi operaţi de prof. Legaard au putut astfel să-şi redobîndească auzul şi o dată cu el... neurastenia provocată de zgomotele oraşului pe care foştii infirmi nu le mai auzeau de mulţi ani. Aşa a plătit un funcţionar din Oslo care după 18 ani de linişte prin surditate a declarat după operaţie : „Sînt mulţumit dar... tot acest zgomot din oraş mă înebuneşte".

Desigur acest incovenient este remediabil — prin reeducare. scoaterea pentru un timp din mediul zgomotos al oraşului etc., dar faptul că s-a făcut un pas înainte pe calea vindecării unor infirmităţi altădată ireductibile rămîne o cucerire de necontestat a ştiinţei medicale moderne.

ÎN ATELIERUL DE REPARAŢII A NERVILOR RUPŢI

Ruperea nervilor în cursul unor accidente este urmată, după cum se ştie, de paralizia membrului respectiv în porţiunea situată sub ruptură pînă la extremitatea lui. Pentru înlăturarea acestei infirmităţi chirurgul sovietic Vladimir Golovanov din Moscova, a încercat şi a reuşit în numeroase cazuri să refacă continuitatea nervilor rupţi prin coaserea la locul rupturii a unor porţiuni de nervi luate de la cadavre şi conservate prin frig. După cîteva luni de la operaţie membrul paralizat îşi recapătă treptat sensibilitatea şi după un timp mai mult sau mai puţin îndelungat (1—3 ani) de tratament cu medicamente, cu agenţi fizici şi de educaţie fizică îşi poate redobîndi integral capacitatea de muncă.

În acest mod chirurgul sovietic împreună cu colaboratorii săi au reuşit să repare nervii rupţi la peste 35 de persoane la care funcţionalitatea unor membre fusese compromisă din cauza accidentelor suferite.

LA FABRICA DE CORZI VOCALE

Se ştie că bolnavii ale căror corzi vocale au fost extirpate pe cale chirurgicală din cauza unor tumori laringiene rămîn afoni, deci fără voce, pe toată viaţa. Fapt cu care chirurgul japonez Redzo Assai nu a fost de acord. El a reuşit în peste 40 de cazuri, cu ajutorul anumitor cusături făcute în laringele celor operaţi, să creeze noi corzi vocale. Acestea se integrează atît de bine în ansamblul laringian modificat pe cale operatorie încît după o reeducare vocală de numai 2—3 luni pacienţii îşi recapătă vocea, pot vorbi cu voce clară şi pot chiar să cînte, putîndu-se reintegra în munca anterioară îmbolnăvirii.

REPARAŢII CAPITALE ALE OASELOR FEŢEI CU MATERIAL PLASTIC

Intr-un accident, şoferul sovietic Mihail Verbiţchi, de 49 de ani, s-a ales cu... fărămiţarea unei porţiuni însemnate a osului frontal cu orbite cu tot şi a oaselor nasului. Cum cetăţeanul era complet desfigurat şi cum refacerea acestor oase era practic imposibilă, chirurgul Alexandr Solomin din Rostov pe Don a recurs la o soluţie neobişnuită. După amputarea unei jumătăţi a osului frontal cu dezgolirea creierului şi curăţirea atentă a tuturor sfărîmăturilor de oase (care pătrunseseră şi în creier), el a reuşit cu ajutorul bucăţelelor adecvate să reconstituie porţiunea distrusă, sub forma unui model pe care l-a utilizat pentru turnarea unei proteze din material plastic. În această bucată de material plastic s-au „sculptat" cu grijă toate amănuntele : scobiturile, şanţurile vaselor şi nervilor, găurile orbitelor (fiindcă globii oculari rămăseseră intacţi) etc. După aplicarea protezei la locul cuvenit, chirurgul a refăcut cu migală faţa rănitului cu ajutorul unor plastii din piele, în aşa fel încît el şi-a recăpătat nu numai sănătatea şi vederea ci şi înfăţişarea anterioară (desigur „puţin" schimbată). Ceea ce, desigur, reprezintă un succes de necontestat al chirurgiei moderne.

Dr. Mircea OLTEANU

Noutăţi MEDICALE

● *ÎNREGISTRAREA GRAFICĂ A STĂRILOR DE INFLAMAŢII. Bazîndu-se pe faptul că organele interne ale corpului emit la suprafaţa pielii raze calorice de diferite intensităţi, medicii englezi au pus la punct o metodă termografică pentru înregistrarea gradului de inflamare a diferitelor organe.*

● *NOUĂ METODĂ DE MASAJ. În tratamentul diverselor afecţiuni dureroase ale aparatului locomotor se preconizează în prezent masopunctura, procedeu terapeutic nou care constă în masarea regiunilor înţepate cu acele de acupunctură.*

● *AUTOTRANSFUZIILE DE SÎNGE. În scopul unei cît mai sigure preveniri a infecţiilor virotice, hepatitei epidemice şi hemolizei la suferinzii care ar necesita transfuzii sanguine în timpul intervenţiilor chirurgicale se preconizează tot mai mult introducerea în practică a autotransfuziilor. În acest scop, cu cîteva săptămîni înainte de operaţie se asigură bolnavului o cantitate de 1—1½ litri de sînge care se recoltează de la el însuşi. Dacă totuşi bolnavul nu va necesita practicarea unei transfuzii, sîngele recoltat nu se va pierde ci va putea servi altor suferinzi.*

● *VACCIN ANTIHERPETIC. În revista „Le Moniteur des pharmacies", se menţionează că utilizîndu-se tulpini de rinichi de oaie s-a reuşit prepararea unui vaccin împotriva herpesului. Acest vaccin este bine suportat de orice persoană şi dă rezultate pozitive la aproape şută la sută din cei vaccinaţi.*

● *CALMAREA DURERILOR PRIN ZGOMOTE. De curînd s-a pus la punct o nouă metodă terapeutică — AUDIOANALGEZIA — cu ajutorul căreia se încearcă reducerea percepţiei senzaţiilor dureroase supunînd bolnavii la diferite feluri de zgomote violente.*

Tuberculoza pulmonară — o boală vindecabilă

Tuberculoza pulmonară, sub numeroasele şi diferitele ei aspecte, este binecunoscută abia în ultimii 150 de ani, deşi fusese descrisă de Hypocrat, părintele medicinei, cu 2400 de ani în urmă. Era considerată drept „boala care nu iartă". Descoperirea razelor X, pasiunea de ştiinţă şi dragoste de om a unor medici ca Laënec, Zaharin, Kissel, Forlanini, descoperirea bacilului Koch etc., etc., au făcut ca boala şi mijloacele complexe de combatere să fie teoretic binecunoscute. Descoperirea medicamentelor noi antibacteriene, în al V-lea deceniu al secolului nostru, au completat gama posibilităţilor de vindecare.

În contradicţie cu aparenţa, procesul de vindecare a tuberculozei durează ani de zile. Contradicţia rezultă din faptul binecunoscut că starea generală a bolnavului, febra, slăbirea, tusea, expectoraţia se ameliorează treptat şi relativ repede sub acţiunea actualelor posibilităţi de influenţare medicală şi igieno-dietetică

Experienţa ultimilor ani a arătat că asocierea raţională a medicamentelor antituberculoase, denumite şi „antibacteriale", deoarece se adresează în special bacilului Koch, a cărui vitalitate şi înmulţire sînt suprimate treptat, pînă la dispariţie, duc la realizarea unei adevărate vindecări. În tuberculoză, şi în special în tuberculoza plămînilor, caracterizată prin formarea de caverne, bine tolerate vreme îndelungată de către organismul uman, dar sfîrşind prin a ucide totuşi pe omul bolnav, faptele au arătat că actualele metode de tratament, bine folosite, realizează, indiferent de vîrstă, vindecarea reală.

Spre deosebire de dispariţia simptomelor, vindecarea leziunilor, fie că au ajuns sau nu în faza de cavernă, cere un timp mult mai îndelungat.

Concepută drept un complex de fenomene, caracterizate prin suprimarea semnelor subiective de boală şi deci reechilibrarea funcţională a întregului organism ; prin realizarea vindecării leziunilor ; prin reechilibrarea psihologică ; fenomene care duc la reîncadrarea durabilă şi completă în cîmpul muncii, vindecarea tuberculozei reclamă un timp de minimum 3—4 ani.

În tot acest timp, după ce „fostul bolnav" pare vindecat, el rămîne dispensarizat, pentru a fi urmărit îndeaproape din punct de vedere al sănătăţii şi comportării la locul de muncă, în familie. Totodată, primeşte gratuit medicamentele necesare consolidării şi desăvîrşirii procesului de vindecare. Cînd este cazul, dispensarul are posibilitatea să-l trimită pentru scurte perioade la o cură preventorială.

Succesele obţinute la noi în ţară în ultimii ani, succese care deschid calea lichidării tuberculozei ca boală cu răspîndire în mase, se datoresc posibilităţilor largi organizate de Ministerul Sănătăţii şi Prevederilor Sociale pentru descoperirea timpurie a bolii, pentru tratamentul ei raţional şi precoce. Acestea completează în mod fericit măsurile de prevenire a îmbolnăvirii.

Este binecunoscut că un bolnav de tuberculoză pulmonară primejduieşte, în afară de propria sa existenţă, şi pe cea a 80—100 de copii şi adulţi pe care îi poate contamina din primele 2—3 luni de boală. De unde rezultă şi obligativitatea de a trata corect, precoce şi competent toţi aceşti bolnavi, de a realiza vindecarea lor deplină. Obiectiv, deplin real, în condiţiile noastre de asistenţă medico-sanitară a întregii populaţii.

Dr. AL. S

Alimentaţia în insuficienţa cardiacă cronică

Răspundem dorinţei numeroşilor cititori ce ni s-au adresat cu rugămintea de a publica un articol privind regimul de viaţă în această boală. În prevenirea reinstalării semnelor de insuficienţă cardiacă cronică, regimul alimentar deţine un rol esenţial. Ştiind că sarea reţine apa şi măreşte volumul de lichide ce trebuie pompat de inima bolnavă, vom reţine în primul rînd faptul că dieta trebuie să fie săracă în sare (să conţină sub 5 gr clorură de sodiu pe zi). Pentru a realiza acest deziderat se interzice folosirea sării la masă, ca şi la prepararea mesei şi se interzic alimentele bogate în sare ca : şunca, slănina, mezelurile, salamul, peştele afumat, cîrnaţii, crenvurştii, toba, preparatele marinate, sardelele, măslinele, muştarul, murăturile, varza murată, brînzeturile sărate, untul şi margarina sărată, conservele de carne sau de peşte. Se reduce laptele la 500 gr aproximativ (deoarece un litru de lapte conţine 1,6 gr clorură de sodiu) şi se permite pîine albă fără sare. Din aceleaşi motive se interzic şi medicamentele care conţin sodiu, (bicarbonat de sodiu, sulfat de sodiu, citrat de sodiu) precum şi apele minerale cloruro-sodice. Dar prin restricţia clorurii de sodiu, regimul ar putea să devină monoton şi greu de suportat şi de aceea este necesar să adăogăm alimentelor o serie de condimente sau substanţe aromate.

Restrîngerea sării din alimentaţie face inutilă restrîngerea lichidelor de băut, deoarece setea diminuă, astfel încît bolnavul poate fi lăsat să bea după sete, dar nu mai mult de 300 ml o dată, pentru a nu încărca brusc circulaţia şi a nu mări efortul depus de inimă în pomparea unui volum mai mare de lichid. Controlul eficienţei unui regim sărac în sare se face prin urmărirea greutăţii bolnavului (creşterea greutăţii corporale într-un timp scurt arată depăşirea cantităţii de sare permisă) şi prin dozarea în laborator a clorurilor din urină (maximum permis în urina de 24 ore este de 4—5 gr clorură de sodiu).

Se evită alimentele prea grase sau tocăturile, sosurile care produc o digestie prea prelungită, dificilă şi balonează abdomenul mărind în acelaşi timp munca inimii. De aceea se preferă prepararea cît mai simplă a alimentelor (fierbere în apă, înăbuşire în abur, frigere la grătar). Alimentaţia pe o zi se repartizează în 4-5 mese, iar masa de seară se ia cu 3-4 ore înainte de culcare. Se suspendă repaosul la pat de după mese şi se preferă repaosul la pat înainte de mese. După mese se acceptă repaosul numai în fotoliu.

Regimul alimentar trebuie să fie suficient de bogat în calorii care să asigure nevoile organismului în funcţie de greutatea corporală şi de efortul fizic (aproximativ 2 500 de calorii la cei cu greutate normală) sau trebuie să fie mai puţin bogat în calorii la obezi (sub necesarul raportat la greutate), prin retragerea glucidelor (interzicem dulciurile, reducem pîinea la 100 gr), restrîngerea grăsimilor la 40 gr, prin introducerea zilelor de post. Proteinele vor fi asigurate prin carne, brînză, ouă, lapte, pîine şi nu vor depăşi 70 gr pe zi. Zemurile de fructe şi legume, laptele şi untul, urmează să asigure necesarul de vitamine B.C.A. În general sînt interzise băuturile alcoolice, cacaoa, cafeaua naturală, ceaiul tare şi supele concentrate, deoarece excită sistemul nervos, produc palpitaţii şi dureri în regiunea inimii. La persoanele care sînt obişnuite se permit cafeaua, vinul, ceaiul, în cantităţi moderate în prima jumătate a zilei. Berea trebuie evitată din cauză că produce balonări abdominale şi din cauza cantităţii mari de lichid pe care o aduce. Este bine ca o zi pe săptămînă, bolnavul să păstreze repaos la pat şi să consume numai fructe (mere 1 kg, repartizat în 2-3 mese, sau caise uscate 500 gr) sau 1 kg cartofi fierţi sau copţi, sau orez fiert cu adaos de zahăr şi sucuri de fructe.

Asigurarea somnului cu o tabletă de luminal seara (la nevoie) ca şi asigurarea scaunului zilnic prin administrarea de 1-2 linguri de ulei de parafină, sau a 10-15 prune uscate puse de seara în apă, sînt practici obligatorii.

Dr. V. LAZĂR

Ghidul gospodinei

RASOL DE PRAZ

Cantităţi pentru 6 persoane : 5 fire de praz, sare, piper, ½ dl untdelemn, 1/2 dl. oţet, 2 legături verdeaţă. Se curăţă prazul, se taie bucăţi, potrivit de mari, se fierbe în apă cu sare. Cînd este fiert se răstoarnă într-o sită, se scurge bine de apă, se aşează apoi în salatieră. Separat se amestecă piperul cu untdelemnul, oţetul şi verdeaţa, tocată mărunt. Acest sos se toarnă deasupra prazului. Cine doreşte poate pune şi usturoi tocat mărunt în sos.

PRAZ UMPLUT CU OREZ

Cantităţi pentru 6 persoane : 3 fire de praz, 10 g. sare, 200 g. orez, 2 cepe, 1 dl. untdelemn, o lingură bulion, piper, o legătură verdeaţă. Sosul : 1/2 dl. untdelemn, 20 g. făină, o linguriţă zeamă de carne sau apă. Prazul se curăţă, se taie în lungime de 5-6 cm, se opăreşte în apă cu sare. După ce s-au răcit bucăţile de praz se scoate fiecare foaie în parte, fără a se rupe. Umplutura se prepară din ceapă tocată mărunt, prăjită în untdelemn la care se adaugă orezul spălat. Se lasă să fiarbă înăbuşit, se adaugă bulion, sare, piper. Cînd compoziţia s-a răcit se umple prazul cu ea, se dă la capete prin făină, se prăjeşte în untdelemn bine încins. Separat se face un sos obişnuit în care se pune prazul. Nu trebuie să mai dea decît cîteva clocote. Cui îi place poate să adauge şi cîteva picături de oţet în sos.

BEGNETE DE PRAZ

Cantităţi pentru 6 persoane : 6 fire de praz, 2 ouă, 100 g făină, 2 dl lapte, sare şi 200 g. grăsime. Se curăţă prazul, se fierbe miezul şi se toacă mai mare. Separat se face o cocă din ouă, făină, lapte şi sare. Se amestecă prazul cu coca, apoi se ia cu linguriţa şi se prăjeşte ca orice clătită. Se servesc calde.

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Supă de pasăre cu orez ; ciulama de pui cu mămăliguţă ; gutui la cuptor.

— Borş de sfeclă dres cu smîntînă, praz umplut cu orez, eclair.

— Mazăre cu crochete de griş ; creier panesalată ; compot de vişine.

— Ciorbă de fasole boabe ; papanaşi cu smîntînă ; savarină.

— Salată orientală cu măsline ; tocană ardelenească ; pere.

— Supă de linte ; peşte prăjit cu cartofi piure ; halva.

— Ouă umplute în coajă ; raţă pe varză călită ; cremă de cacao cu frişcă.

Garnituri din blană se pot aplica aproape oriunde. Schiţele noastre dau numai cîteva sugestii din multele posibilităţi care există. Gustul şi inventivitatea cititoarelor vor găsi şi alte aplicaţii decît acestea. Totuşi, ca o linie de conduită generală, amintim că nu trebuie să se abuzeze fie prin amploarea blănii aplicate, fie prin multitudinea locurile unde se montează.

Colţul celor mici

CIUS-CIUS

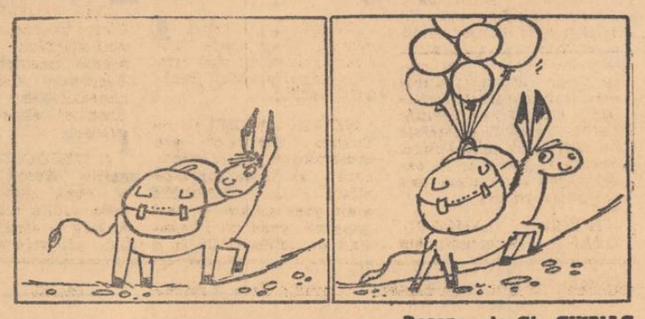

Desene de Gh. CHIRIAC

Aventurile lui Zgribulici

de M. DJENTEMIROV

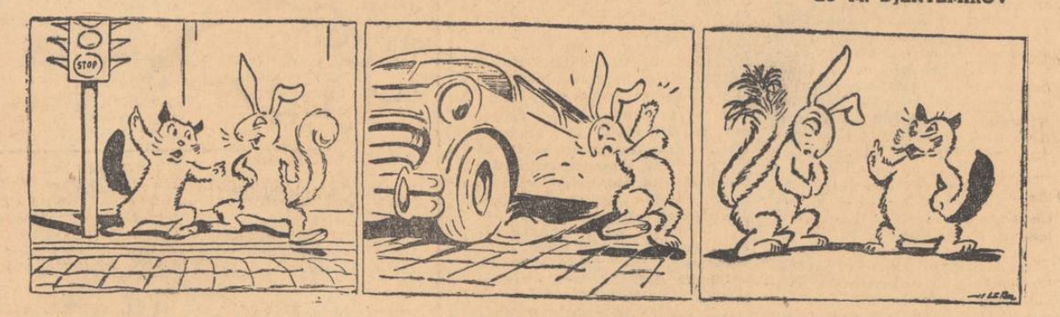

Răcneşte Moţ : — Nu traversa ! Nu vezi că-i stopul pus ? Păzea ! Răspund rizînd — Da ce-s zevzec ? Sînt iute de picior şi trec !

Dar ce e ? De la primul pas De coadă cine m-o fi tras ? Maşina e ! Noroc de coadă Că altfel mă trîntea grămadă !

Îmi zice Moţ dojenitor : Să ştii că ai scăpat uşoar ! Oi fi fugind tu pe-ntrecute, Maşina însă e... mai iute !

Desene de H. LERU

„IARNA"

Aşa o iarnă nu s-a pomenit !
O zi-n decembrie ce-a fulguit,
Stîrnind printre copii o bucurie
Ce în cuvinte greu o poţi descrie.
Mîncau zăpada — numai zahăr tos !
Se tăvăleau prin ea ca Făt-Frumos
Cînd vidra a ucis din răsputeri ;
Să capete-n osînza-i noi puteri.
De-atunci de cîte ori ridic perdeaua
Nu se aşterne peste cîmpuri neaua.
A ruginit şi sania-n privdor, —
Noroc că are puştiul cărucior
Şi moş Gerilă de atîtea zile
I-aduse-n dar patine cu rotile.
În parcă copiii zburdă cu alean
Pe lunecuşul unui tobogan,
Iar la amiază, nu e de mirare
Albinele să iasă la plimbare...
Doar Viorica stînd închisă-n casă
Şi scuturînd cosiţa-i mătăsoasă,
Ne-a recitat la toţi acum o zi
„Cumplită iarnă" — a lui Alecsandri...

Vasile DIMA

Vopsirea instantanee

Prezentați publicului un mic batic din voal roșu, foarte fin și care nu se șifonează. Introduceți acest batic în pumnul mîinii stîngi, făcută căuș, și rostind ceva neînțeles, baticul își schimbă instantaneu culoarea, ieșind pe cealaltă parte a pumnului vopsit în albastru.

Secretul experienței stă într-un mic aparat, foarte simplu și ușor de construit.

Este vorba de un tub de cupru, cu diametrul de 3 cm, care poate fi ascuns în căușul palmei. La capete, acest tub are o margine, care împiedică diafragma ce alunecă în interiorul tubului să iasă prin capetele deschise ale acestuia. Astfel, tubul este împărțit în două compartimente : de-o parte a diafragmei se introduce dinainte baticul albastru, iar de cealaltă, baticul roșu.

In momentul cînd scoateți baticul albastru, vă debarasați și de tub, dînd astfel impresia că baticul roșu introdus în pumn, s-a vopsit instantaneu în albastru.

Construiți-vă aparatul descris și veți deveni mai tare ca

A. IOSEFINI

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

GEOGRAFICA ȘI...

ORIZONTAL : 1. Oraș în Haiti. (trei cuv.) 2. Lac în America de nord. — Stațiune balneară în Hessa (R.F.G.) 3. Portul... Republicii San-Marino. — Cunoscută comună maramureșeană. 4. Specie literară. — Comună în raionul Băbeni. — Crestătură adîncă în frunza plantelor. 5. Vechi stat în Indochina. — Dînsa. — 1400 sau 1500... în temă ! 6 Munte ! — Apă. — Vin... plimbat și premiat ! 7. Oraș în Scoția. — La intrarea în Veneția ! 8. Popor antic, stăpînitor al lumii. — La izvoarele rîului Teleorman ! 9. Globul pămîntesc. — Tare și rezistent. 10. Vîrf de munte. — Localitate în Izrael. — Interjecție. 11. Reprodus. — Locotenent (abr.) — Pui de fluviu ! 12. Oraș în U.R.S.S. — Afluent al Tisei. — Treaptă spre munte...

VERTICAL : 1. Oraș antic în Asia Mică. — Veche monedă turcească. 2. Provincie în Cuba. — Domeniu cavaleresc în evul mediu. 3. Pîrîu în raionul Focșani. — Oraș în R.D.G. 4. Arborele lui Eminescu. — Insulă în arhipelagul Balearelor. 5. Negație. — Colină legendară (bibl.) — Titan. 6. Vis al vietnamezilor și coreenilor... — Din Baleare... 7. La revedere. — Celebră operă literară a antichității. 8. Din R.S.F.S. Rusă (pl.) — China și Japonia pentru noi... 9. Interjecție. — Contingent (abr.) — Sodiu. 10. Amiral englez decedat la Trafalgar. — Refren de trompetă. — Insulă muzicală... 11. Port la Marea Tireniană (două cuv.) 12. Degajare. — Rival.

Ion CAZAN

Cuvinte mai rare : SIN — UFA — RIMNA — AMMA

...PSEUDO-GEOGRAFICA

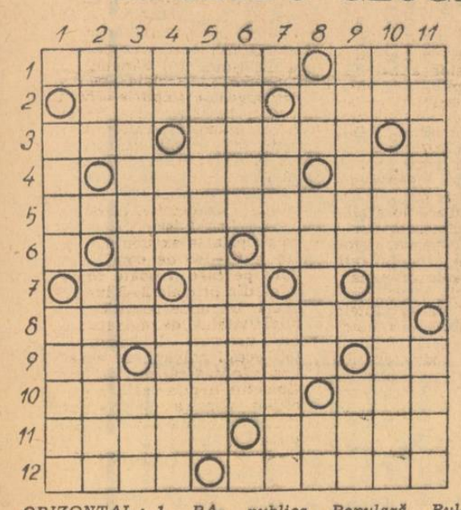

ORIZONTAL : 1. PACIFIC (pl.) — La intrarea în PACIFIC ! 2. PESTA — VICTORIA. 3. Lipici de cismar — PARIS. 4. Articulație a membrului superior (pl.) — Republica Populară Bulgaria. 5. TIRANA. 6. Firul de la Arad... — Arbore. 7. În CARPAȚI...— ...și în TANGANICA ! — Jean Teodorescu. 8. WASHIGTON (pl.). 9. În plin deșert GOBI ! — IONICA — În ATLAS. 10. Punte (pop.) — O stradă din PARIS... 11. Viteză medie la ciclism — Magistrat francez din sec. XVI (Anne Du) 12. RIGA (pl.) — A acoperi un obiect metalic cu oxid de zinc.

VERTICAL : 1. Cînd intri în PRAGA... — ROMAN. 2. Personaj legendar (bibl.) — TISA. 3. Îngrădite cu șipci — Personificarea zilei în mitologia scandinavă. 4 Negație — Numeral — TIRANA (masc. pl.) 5. SOFIA. 6. RIGA (pl.) — Arivederci... ROMA !! 7. Oraș în Sicilia — OTTAWA (fonetic)... 8. Cafenè! — Personaj din Molière — Ode ! 9. Careu... — JAMAICA. 10. Din DOBROGEA... — CARACI. 11. Compozitor francez (1628—1677) — JURA (fig.).

Andrei BALENTY

Cuvinte mai rare : BOURG — ACA — DAG — IETA.

CAREU AVICOL

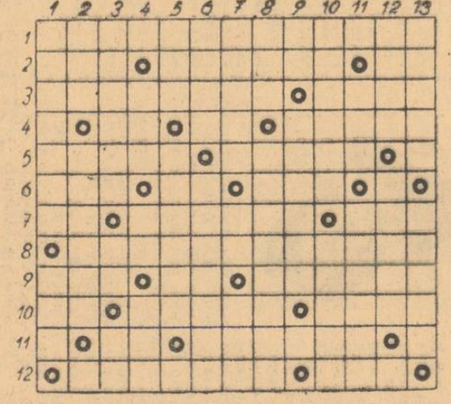

ORIZONTAL : 1. Primadonă păsărească... 2. Riu în Elveția. — Generos. — Pene de stîrc ! 3. Pasăre migratoare, numită și „albinărel" — At., la feminin și plural ! 4. Notă. — Așa începe alfabetul... — Plicticos. 5. Bîrfitoare aviară... — Desăvîrșit. 6. Ceea ce trece cînd rămîn pietrele... — Fără valoare ! — Gen de leguminoase. 7. Nume chinezesc. — Verbul „Trabantului" pe ploaie... — Denumire farmaceutică. 8. Perforator în lumea păsărilor... 9. Vatră de topit fierul (maram.) — Medicament anti-tuberculos. — Gen de rîndunică mică. 10. Jumătate de uliu ! — Pădure sălbatecă în nordul Europei și Asiei. — A tinti (reg.) 11. Întrebare— Se coace mai de timpuriu decît alt fruct din aceeași specie (reg.) 12. Răpitoare de noapte. (pl.) — Plută mare, formată din mai multe plute mici.

VERTICAL : 1. Gramofon avicol... — O... singură pasăre ! 2. Din cînd în cînd. — Caracteristic albinelor. 3. Cel cu oîstea în gard ! — Exclamație de dezgust. — Cap de cuc ! 4. Lebăda îl are lung. — Ut. — Șef de breaslă (sec. 18) 5. Limba esperanto redusă. — A influenta. 6. Stație. — Visătoare de mălai, dar la... masculin ! 7. Ciuperci comestibile. — Coadă de curcan ! — Zăgaz de pietre pentru a închide calea peștilor. 8. Somnifer de poveste... — Îndepărtarea medicală a părului. 9. Exclamație de mirare. — Aerisită. 10. Rugăciune (înv.) — Soldat. 11. Zeul vîntului. — Lanț chimic. 12 Țesătură de bumbac. — Există și unul care îmbolnăvește păsările 13. Pasăre răpitoare de zi. — Pasăre care renaște din propria-i cenușă (leg.).

Gh. LEONIDA

Cuvinte mai rare : ERS — COH — TB — OARZAN — SAL — TEF — IDO — GAT — OCINAS

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PLOAIE ȘI...

ORIZONTAL : Streașina — Apa — Trăsnete — Idem — Roua — Lapovița — Op — Nt — Ripi — En — Pic — Roi — Arar — Canal — Miel — B — V —Supărat — Ude — Inși — Nor — Snur — Noi — Beniuc — St — Arama — Danae — H — Tonitza — Dingo — Oi — Noe — Ce — Eol — R — Senina — Hala.

POLEI

ORIZONTAL : Iarna — Levitan — Nu — Itoși — Zori — Frumos — To — Puc — Rimbaud — Lei — H — Uta — Stei — Urme — M — Rea — Pst — Cal — Ub — M — Toamne — A — Sănii — Zc — Pas — Economi — L — Nts — Tole — Straturi — Av — Sta — Oci — Ap — Risca — Pi — Raze — Iacu — Pocostit.

BANCNOTE

ORIZONTAL : Inspirație — T — Număr — Fructe — Slt — Fața — Him — Ea — S — Degrima — M — Babe — E — Pb — Nf — Cava — Oare — Aia — Iarov — Ux — Antarctic — I — Greutate — Als — Lama — Titirit — U — O — U — Canine — Ministere — In — Aparat — Izbit.

DIN UMORUL ALTORA

După ce s-a uitat în dreapta și în stînga și s-a convins că mămica nu-i nicăieri, micul Bob se apropie de un polițist și-l întreabă cu sfială : — Sir, nu cumva ați văzut o doamnă fără mine ?

★

— Priviți vă rog și minunați-vă : fetița nu are decît un an și știe să citească !

— Uimitor, dar de ce întoarce filele așa de molcom ?

— Pentru că de citit știe să citească, de vorbit însă, nu încă.

★

— Ascultă la mine, dacă ai să fumezi n-ai să crești mare niciodată !

— Da, dar bunicul fumează și are peste 70 de ani.

— O fi, dacă însă n-ar fi fumat ar avea acum peste 80 de ani !

★

— V-am recomandat să luați de trei ori pe zi cîte o pilulă și un singur coniac înainte de masă.

— Așa-i cum ziceți, domnule doctor, dar cu pilulele sînt în urmă cu o săptămînă, iar coniacul, l-am luat pe următoarele trei săptămîni.

★

— Ați văzut noul Murillo pe care l-a achiziționat primăria ?

— Nu, nu obișnuiesc să mă duc la grădina zoologică.

★

Domnul Gaussin a umblat cît a umblat prin sălile muzeului și pînă la urmă, obosit, s-a așezat pe primul fotoliu întîlnit în cale. Un funcționar al muzeului, se apropie de el : — Mă iertați, vă rog, dar v-ați așezat pe fotoliul lui Ludovic al XIV-lea. Vă rog să vă ridicați.

— Dar de ce, obiectă Gaussin. Cînd o să vină, o să mă scol imediat.

★

— Nu cumva v-am mai bărbierit eu, domnule ?

— Nu, cicatricea o am de pe front.

FRED GHENADESCU

— Tăticu mi-a promis o păpușă, dacă aduc note mari.
— Vorbe ! Mămica a adus ieri o notă mare de la croitoreasă și a ieșit scandal...

Două mijloace de apărare împotriva răcelii

V. TIMOC

— Pentru teatru e prea înaltă.
— Nu face nimic. Locul din spatele meu îl are Popeasca !...

— Vai de mine ! Unde am rămas alaltăieri ?
— La modelul toaletei pe care am purtat-o la revelion...

ȘT. MUNTEANU

— Cum reușești să te învoiești atît de des de la servici ? !
— Cînd suferă omul de... inimă...

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Aventurile domnului Karafiat

Schiță de Jaroslav Hașek

Pe la zece seara, lui Karafiat, funcționar la o societate de asigurare, i se făcu poftă de bere. Pînă aci nimic rău, iar împlinirea acestei dorințe nu s-ar fi lovit de nici o piedică. Într-un astfel de caz este deajuns să te duci la o circiumă și să bei o halbă sau chiar cîteva. Cînd însă ai puțini bani, iar acasă treabă pînă peste cap, poți cere să ți se aducă o halbă, vorba ceea, la domiciliu. Nimic mai simplu. Sau ți-aduci singur berea, ba chiar ești nevoit să procedezi astfel dacă ești burlac ca și Karafiat al nostru care, în ciuda celor 42 de ani ai săi, nu se îndrăgostise încă niciodată serios.

Karafiat se găsea, așadar, cu puțin înainte de zece seara în următoarea situație : avea ceva de lucru acasă, o lucrare importantă pentru întreprindere. Completa polițele de asigurare în caz de deces sau de accident, și ținea într-o mînă halba în timp ce în inima lui, în anumite circonvoluțiuni ale creierului stăruia noțiunea împlinirii întocmai a îndatoririlor sale. În al doilea rînd, își căuta pălăria. Dar, ia-o de unde nu-i !

Se afla, prin urmare, în fața unei alternative : ori își caută pălăria, — numai că pînă s-o găsească portăreasa ar fi încuiat și cum n-avea cheie treaba asta l-ar fi costat zece creițari — ori își pune jobenul și astfel, cu jobenul pe cap, se duce după halbă, economisind zece creițari pe care i-ar fi putut plasa mai degrabă în bere.

Cît se poate de logic, Karafiat nu mai stătu mult pe gînduri, își luă jobenul și se îndreptă spre birtul de peste drum.

Cînd părăsi casa, sufla un vînt păcătos. În cartierul viilor bîntuia uraganul Bora, în ediție prescurtată, însă prea de ajuns pentru Praga, dacă stăm să ne gîndim că viile se află la o depărtare de cine știe cîte mii de kilometri de coasta dalmatică.

Karafiat luă cana sub braț, iar cu amîndouă mîinile își ținea cu multă iscusință frumusețea de joben. Plin de mîndrie traversă strada și intră în birtul de peste drum.

— Un joben pe cinste, zău așa, spuse birtașul. Ce vă dăm domniei voastre ?

— Un litru, dar repejor. Suflă vîntul ăsta păcătos, iar portăreasa acuși, acuși o să închidă.

— Un vînt pe cinste, zău așa, spuse birtașul răsucind robinetul. Și pe asemenea vreme ticăloasă dumneavoastră v-ați pus jobenul, ha, ha, ha !

— Astăzi vîntul a furat sase tîlinde, spuse cineva din fundul localului.

Pe stradă vuia furtuna.

— Afară-i o mizerie, făcu birtașul suflînd spuma de pe halbă. Domnul ar trebui să mai zăbovească niței. Nu sînteți decît în haină și poate că furtuna o să treacă.

— Să sperăm că o să treacă, spuse din nou omul din fundul localului. Furtuna te apucă și cît ai zice pește te trezești cu nasu-n noroi.

Karafiat, însă, nu ținu seama de vorbele ispititoare și ieși în stradă cu berea sa. Cu o mînă ținea cana, cu cealaltă jobenul.

Furtuna mătura strada și se năpustea asupra jobenului. Încă o rafală și încă una, o a treia... domnul Karafiat simți cum vîntul încearcă să-i zmulgă jobenul.

Afurisită situație.

O nouă rafală...

Jobenul domnului Karafiat, zmuls de vînt, căzu pe caldarîm.

Dar nu rămase acolo. Se dădu de-a dura, prin noroi, sălță mai departe, domnul Karafiat după el. Apoi, jobenul coti după colț. Acuma jobenul ajunse în piața Georg din Podiebrad, iar furtuna îl mînă în întunericul parcului.

Karafiat, cu cana lui și jobenul fără stăpîn, dispărură în întunericul înfricoșător al boschetelor, se pierdură pe cărărui plouate, lipicioase.

Jobenul sări prin parc. La colțul străzii Castelul de apă, Karafiat se împiedică de bastonul unui domn, rupîndu-l. În cădere se sparse și cana în care, după trudnica drumeție, abia de se mai găsea bere de un creițar.

Se ridică în grabă și însoțit de înjurăturile domnului cu bastonul rupt goni mai departe. Instinctul îi spunea că jobenul se va îndrepta spre Castelul de apă. Pe străzi nici țipenie.

Într-adevăr, spre Castelul de apă se rostogolea jobenul. Văzu un obiect negru făcînd tumbe. Ura ! Acum doar să mărească viteza !

Karafiat alerga, jobenul gonea. Karafiat gonea, jobenul zbura. În clipa aceea, apăru tramvaiul. Jobenul nimeri sub vagon. Karafiat sări din mers și fără a sta mult pe gînduri trase de cordonul soneriei, strigînd la vatman: „E sub vagon, ajutați-mă !" Și sări jos.

Tramvaiul se opri. Călătorii se sculară de pe locu-ile lor. Unii își făcură cruce. „Doamne sfinte, iar un accident".

Taxatorului îi sări țandăra și ceru călătorilor să coboare. Vatmanul nu mai știa ce să facă și manevră vagonul înapoi în timp ce se auzea vocea plîngătoare a domnului Karafiat :

„Pentru dumnezeu, îl striviți de tot".

„Îl striviți ? Prin urmare e un bărbat. Poate un băiat", își exprimă cineva părerea.

„Îl striviți de tot", dacă era femeie, ar fi țipat „o striviți de tot". După ce coborî pentru a lua parte la operațiunile de salvare.

Karafiat stătea lîngă vagon, înconjurat de o mulțime de oameni care-l asaltau cu întrebări.

Era zăpăcit de-a binelea și bolborosea într-una : „Înainte să-mi pot da seama, a și nimerit sub vagon. Nu trebuia să-l iau cu mine, n-a fost prevăzător din parte-mi. Mă duceam după bere și l-am luat cu mine".

— Nu țipă nimeni, nu se aude nimic, spuse cineva din grupul curioșilor.

— Trebuie să ridicăm vagonul, fu de părere un altul care, în fața unei asemenea nenorociri, se făcuse alb ca varul.

— Am un stomac delicat, spuse cineva îmbrăcat îngrijit, cu toată gravitatea. Am văzut cu ochii mei asemenea năpaste, dar n-aș vrea să mai văd așa ceva niciodată.

— Pentru mine, toate acestea sînt extrem de neplăcute, făcu Karafiat, zdrobit. Era palid de tot, măcar că alergase ca un ogar.

— E o nenorocire în lege, nu o neplăcere, se vîră în vorbă un domn. Ești un neom, un monstru !

Taxatorul se uită sub vagon unde era întuneric beznă. Îi era frică să aprindă un chibrit ca să nu vadă sînge. Nu se aude nimic, constată el în liniștea care se lăsase, în timp ce vatmanul căuta martori că a sunat și că pentru toată nenorocirea vina o poartă doar cel ce se află sub vagon.

Se găsiră de îndată cîțiva domni care erau dispuși să depună mărturie, în timp ce alții criticau faptul că mai circulă vagoane fără grătar de protecție.

Cineva din mulțime pomeni ceva despre stația de salvare. A fost oare vina mea ? Spuneți și dumneavoastră, se adresă vatmanul lui Karafiat. De depoziția dumneavoastră atîrnă soarta familiei mele. Am unsprezece copii, adăugă el, iar lacrimile îi curgeau șiroaie, în timp ce strîngea mîna domnului Karafiat.

Lumea din jur era indignată. Mulți bărbați își ridicară amenințători bastoanele. Cineva strigă : „E o fiară, nu-i om".

Karafiat ridică din umeri.

Un polițist își făcu apariția. Cineva își exprimă dorința ca domnul Karafiat să fie închis în timp ce alții, apucîndu-l de brat, strigau către el, ca să-l mînă în gardă : „O patrulă"

Polițistul aprinse curajos un chibrit, se făcu că n-aude nimic, privi pe sub vagonul de tramvai și se îndreptă spre Karafiat. „V-a zburat jobenul, nu-i așa ?" întrebă el cu asprime.

— Așa-i, mi la luat vîntul, răspunse Karafiat

— În numele legii, urmați-mă. De ce ? Mai întrebi ? Îți bați joc de lume ? Haide !

Nemulțumiții, călătorii se urcară iarăși în vagon, și tramvaiul porni Karafiat, însă, păsea fără pălărie și cu ochii în pămînt înaintea polițistului..

Poșta redacției

C.A.Z. — București : Sperăm ca din tot materialul prezentat să putem alege cîte ceva.

ALEXANDRU BANCIU — Timișoara. Dorința ce o aveți de a vă ajuta mama este lăudabilă. Considerăm însă că cea mai mare satisfacție va avea atunci cînd va afla numai lucruri bune, atît în activitatea școlară, cît și în cea particulară. Spunem aceasta deoarece din scrisoarea trimisă revistei reiese că ați dori să scrieți diverse genuri literare, ceea ce ar duce la sustragerea activității de bază pe care o aveți, de a învăța artele plastice. De altfel, primele încercări literare nu sînt reușite spre a fi publicate. Aceasta nu înseamnă să nu continuați să scrieți diverse genuri publicistice ancorate însă în actualitate.

COSTICĂ VIȘINESCU — Com. Teiu-Argeș. De data aceasta ați „apucat" sezonul din timp. Careul are totuși de îndreptat unele amănunte, după care, credem că se va publica.

MATY — Buzău : „Toamna" a venit prea tîrziu, iar „Construim" are prea multe... defecte de construcție ! Cu tot regretul... nu merge !

UN GRUP DE GOSPODINE DIN TIMIȘOARA. Ministerul Comerțului Interior a luat măsura ca de la 1 ianuarie 1965 să se recupereze toate sticlele și borcanele. Așa că propunerea dv. a fost aplicată.

ION PASCAL — București. S-au înregistrat ambele careuri și credem că vor avea prioritate cele de sezon.

NICA BOTA MACOVEI — Geoagiu (Orăștie) : Asemenea poezii, nu vrem să v-o spunem pe ocolite, nu sînt publicabile.

CONSTANTIN IONESCU — București Primul păcat al careului este că tema a mai fost folosită. În al doilea rînd (lăsînd la o parte micile „slăbiciuni tehnice" ale jocului !) momentul nu este prea fericit ales. În consecință... rămîne pentru... mai la vară !

RADU NASEI — Onești. Vă mulțumim pentru observațiile făcute și vom căuta ca asemenea lipsuri să le înlăturăm. Problema abonamentului o poate rezolva numai Oficiul P.T.T.R. din oraș.

I. TUDOR — Comuna Brănești. Problema înscrierii copilului la o școală de muzică o puteți rezolva prin Secția de învățămînt a sfatului popular al capitalei.

CAROL LIBERMAN — Bacău. Cu toată tema destul de interesantă, ar fi prea multe rectificări de efectuat la careul dv. : conjugări (ratific, anim) sau cuvinte forțate (vătămant, stimulanți); nu mai vorbim de unele definiții forțate, care ar fi putut fi ușor corectate. Ne pare rău de refuz, fiind vorba (mai ales) de un debut, dar mai încercați...

LOLA TETIȚA — Cluj In locul „Isteților Bombo", de la rubrica copiilor, apare, după cîte ați observat, „Ciuș-Ciuș", precum și alte desene și poezii pentru cei mici.

LIVIU NOVAC — Pecica-Arad. Credeam că răspunsul a fost destul de clar ; dat fiind însă nelămurirea dv. precizăm : din „marele stoc" de colaborări trimise (inclusiv ultimul) vom alege cîteva mai bune și pe teme mai interesante, pe care le vom publica treptat, în limita spațiului disponibil.

SERGIU ROMANESCU — Reportajul trimis revistei „Despre oameni pe care nu i-am cunoscut niciodată dar care au trăit într-un oraș pe care l-am cunoscut", l-am citit cu multă plăcere, fiind scris foarte frumos, atrăgător la lectură. Ce păcat că el tratează numai despre vremuri îndepărtate ! Am dori să primim pentru publicat materiale de mai mare actualitate. Totodată, poate ar fi cazul să vă cunoaștem sau cel puțin adresa.

ROBERT DIMBOVICEANU — București. Am primit ambele careuri și le vom programa treptat...

FELICIA COCORA — Brașov. Epigramele trimise revistei nu sînt reușite pentru a vedea lumina tiparului.

SZELIG ANGELA — Oradea : Careul dv. are următoarele inconveniente : a). tema supra-uzitată ; b). definițiile mult prea ample și deci ocupînd prea mult spațiu : c). cuvîntul de la 1 orizontal, care condamnă de la început careul.

DAN ARMINDEN — Cîmpulung Muscel : După cum ați văzut, spațiul rezervat poeziei în revistă e aproape inexistent. Îi acordăm loc în special cronicei rimate și epigramei.

L. TEODOSIU — București. Careul „Cuie"... a rupt cuiul, avînd prea multe erori, cuvinte forțate și semnificații de tip... „în-cuie-toare" !

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

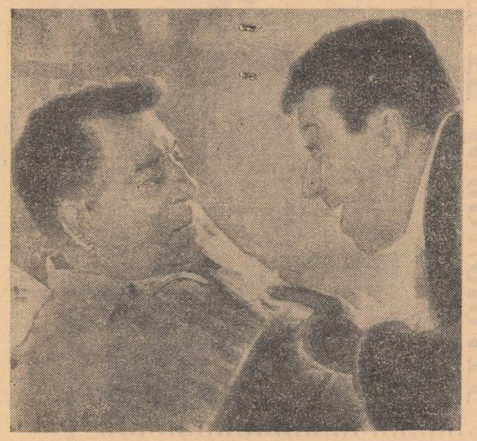

„GAFER"

Prezentarea pe ecranele pariziene, la sfîrșitul lunii decembrie, a filmului „*Virsta ingrată*" a constituit un veritabil eveniment cinematografic. Protagoniștii filmului sînt actorii de reputație mondială Jean Gabin și Fernandel, care se reîntîlnesc pe genericul aceleiași producții cinematografice după mai bine de trei decenii, de la primele filme realizate împreună. În legătură cu acest eveniment, Fernandel a declarat : „*Este curios, dar noi am avut amîndoi puncte comune. Mai întîi, aceeași origină : fii ai unor familii modeste, a trebuit să începem cu începutul, adică cu roluri mici. El la Paris, eu la Marsilia... Cînd cinematograful vorbitor s-a născut, se căutau noi actori. Am avut șansa de a fi remarcați la momentul oportun... În treacăt, rețineți că eu sînt cu un an și opt zile mai în vîrstă decît el... Întîlnirile noastre au devenit rare, foarte rare — socotim noi. Împrejurările au decis astfel. Cu cîteva luni în urmă, i-am făcut o vizită prietenească lui Jean... Ideea de a ne asocia, Jean a avut-o. Iată-ne deci, după 32 de ani parteneri și, între altele, coproducători sub denumirea de „GAFER" care reunește primele silabe ale numelor noastre de artiști*".

„CIRCUS BUCUREȘTI"

Cu prilejul împlinirii unui deceniu de la înființarea Circului de Stat, regizorii Costel Ionescu, Mircea Gheorghiu și Cezar Tipa pregătesc spectacolul festiv „Circus Bucureștî" de I. Butnaru, cu muzica de Liviu Kavassi, Gh. Mandel, Doru Butovescu.

Prima parte a spectacolului cuprinde o imagine a circului din trecut în partea a doua se vor desfășura evoluții moderne de azi, în care măiestria și curajul artiștilor se împletesc cu multilateralitatea mijloacelor artistice specifice genului, care stau la dispoziția realizatorilor.

Pentru acest spectacol, care va marca o etapă de frumoase succese obținute de Circul nostru de Stat, atît în țară cît și peste hotare, artiștii s-au pregătit îndelung pentru a aduce în arenă numere noi, interesante, pline de fantezie.

Din creațiile altor cineaști din țările socialiste vom vedea filmele „Yokmok" și „Zborul întrerupt" (poloneze), precum și povestea unui haiduc intitulată „Răzbunătorul" (bulgar).

Dintre actorii preferați îi vom vedea pe Marcello Mastroianni în filmul „Tovarășii" și Bourvil în „Un eroinaș ciudat".

Lista premierelor lunii februarie mai cuprinde un film din Republica Arabă Unită, „Micul pescar" (japoneze), „Paula Captiva" (argentinian) și, pentru încheiere, o surpriză : filmul austriac „O stea cade din cer" — balet pe gheață.

Pe ecrane în luna februarie

REFLECTOR

Teatrul pentru copii

Nemișcați, ca santinelele în post în fața scenei de sticlă din Piața Palatului, timp de două săptămîni ei au redescoperit în fiecare seară, de la 6 la 8, teatrul. Zic redescoperit, fiindcă nu era unul care să nu-l cunoască pe Țăndărică să nu se bucure de prezența Silviei Chicoș ca de vizita unui vechi prieten, să nu comunice celui de alături care știa și el de mult, „e veche măi", că Tică, celebrul Tică, e de fapt fată și o cheamă Mariana Oprescu. Mai răsăriți ca ei, elevi de liceu, dragă doamne, noi descopeream pentru prima oară mirajul scenei de la galeria vechiului Național, unde prin nu știu ce capriciu arhitectonic, la care se adăuga puținătatea stăturii noastre, Alexandru Macheadon ne apărea fără picioare și Hermiona fără glas. Astăzi au trei ani și știu exact unde se află Teatrul de păpuși, au zece și emit judecăți de valoare.

Staționea de vacanță a scenei de sticlă din Piața Palatului nu este pentru ei chiar un eveniment — e o reluare de contact. De aceea, opiniile critice nu lipsesc în niciun an : „asta am mai auzit-o" sau „asta e din spectacolul cu..." sau „era mai bună aia cu crocodilul...".

Spectatori pretențioși, vor mereu ceva nou. Nu au pretenții de gen, un spectacol de estradă e tot atît de gustat ca un basm, un basm ca o comedie. Dar nu sînt dispuși să vadă sau să audă de mai mult de două ori același lucru. Motiv foarte serios pentru care teatrele care se adresează lor au nevoie și fac eforturi să aibă un repertoriu foarte variat. Inclusiv emisiunile radiofonice și cele de televiziune. Mai prompte, acestea din urmă nu satisfac decît în parte cerințele. Pentru că, timp de două săptămîni, în fața scenei de sticlă din Piața Palatului, teatrul, vor și dimensiune și culoare. „Țăndărică" le-a oferit-o ani de-a rîndul. Teatrul „Ion Creangă" vine astăzi să le completeze și să le lărgească noțiunile despre arta Thaliei, al cărei A.B.C. l-au învățat pe mica scenă a păpușilor. De la întîmplări hazlii și moralizatoare, de la Țăndărică și Așchiuță, de la Tică și Riță, cei mai mari trec astăzi spre noi descoperiri — Plaut, de pildă. Păcat numai că programul teatrelor pentru copii nu se armonizează întotdeauna cu programul spectatorilor. Așa, elevii care învață după masă, nu pot merge la teatru decît duminica. Și ar trebui totuși găsită o soluție — de acord cu școlile desigur, pentru ca unele matinee din timpul săptămînii să aibă loc dimineața sau spectacolele de după amiază să înceapă nu la ora 18 (sînt școli care la ora aceasta de abia termină cursurile, ci la 18,30 sau chiar 19. În stabilirea acestui program, o anchetă printre micii spectatori și nu mai puțin printre profesori, ar fi foarte folositoare.

M. PÎRVULESCU

Trei balete

La Teatrul de Operă și Balet, sub conducerea muzicală a lui Cornel Trăilescu, se joacă de puțin timp trei balete, alcătuind un singur spectacol.

„PETRUȘCA", balet într-un act (4 tablouri) de *Igor Stravinski*, aduce în scenă drama naivului comediant de bîlci (Dan Moise) care se înamorează de o infidelă balerină (Leni Dacian). Baletul, în regia Tildei Urseanu, redă animația unui bîlci cu o puzderie de personaje, îmbrăcate în costumele epocii respective. Atît Dan Moise cît și Leni Dacian, alături și de ceilalți parteneri, au dat o interpretare excelentă de la un singur instrument și ajunge să antreneze o întreagă orchestră, dansul urmează aceeași cale.

Atît prima pereche (Simona Ștefănescu și Ion Alexe) cît și cele două și cele trei perechi au susținut acest ritm crescînd cu forță și grație.

Dacă decorurile primului balet executate de Paula Brîncoveanu și ale Ofeliei Tutoveanu, la următorul, au corespuns așteptărilor, cel al „Bolerouluî" (Paula Brîncoveanu) a fost mult prea simplist.

În general, un spectacol de calitate, care va place spectatorului ce iubește baletul.

C. ȘERBAN

Leni Dacian și Petre Ciortea

De peste hotare

WILLIAM KLEIN, cineastul american în vîrstă de 40 de ani care a dobîndit anul trecut marele premiu la Festivalul de scurt-metraje de la Tours pentru filmul „Cassius cel mare" a obținut în 1957 premiul Nadar pentru o carte de fotografii din New York. În acest film el realizează un reportaj despre campionul lumii Cassius Clay și cei care sînt mereu în preajma sa.

„LUME FĂRĂ SOARE" se intitulează filmul realizat de către Jacque-Yves Couteau, renumitul cercetător al condițiilor de viață din adîncurile mării. Filmul a fost realizat în adîncurile Mării Roșii unde, timp de peste o lună, un grup de oameni au trăit fără a se ridica, între timp, la suprafață.

COMPOZITORUL englez Benjamin Britten, care, împreună cu trupa Operei din Londra a făcut recent un turneu prin U.R.S.S., a declarat că intenționează să scrie o operă inspirată de muncа cosmonauților. Pentru această „operă spațială" urmează însă mai întîi să se documenteze asupra felului cum trăiesc cosmonauții în spațiul interastral.

NINO CASTELNUOVO („Umbrele din Cherbourg", „Încurcătura blestemată") va fi protagonistul noului film al regizorului Vittorio de Sica după un scenariu de Cesare Zavattini intitulat „O lume nouă". Filmul redă povestea de dragoste a doi studenți străini la Paris.

„A SCULPTA O STATUIE" se intitulează noua piesă a scriitorului englez Graham Green cunoscut la noi datorită romanelor sale „Americanul liniștit" și „Omul nostru din Havana". Piesa, care va vedea luminile rampei la Royal Court Theatre din Londra, înfățișează cazul unui sculptor care, absorbit de arta sa, uită pe de-antregul de răspunderile familiare.

„CETĂȚEANUL URBAN", este titlul și totodată eroul unui film satiric realizat în studiourile iugoslave care înfățișează dificultățile pe care le întîmpină uneori omul de rînd din cauza birocrației. Acestui film i-a fost acordată o medalie de aur la categoria scurt-metraj tot la Mannheim.

„PERLELE MARILOR ADÎNCURI" se intitulează filmul cehoslovac, în șase părți, după nuvelele scriitorului Hrabal pe care-l vor realiza Jan Nemec, Jaromi Jires, Vera Chytilova, Edwald Schorm, Passer și Menzel. „Fiecare dintre aceste povestiri — declară Jan Nemec — va descoperi, cu un umor în genul lui Svejk", o lume de personaje pe care o cunoaștem puțin".

Al 33-lea rol

Mira Popescu, una din cunoscutele cîntărețe ale operei timișorene, a cîntat la începutul acestei luni pe o nouă scenă din străinătate, de astă dată pe scena de la Kiev, în rolul Azucena din „Trubadurul" de Verdi.

— Deși nu am făcut decît o singură repetiție, ne-a spus ea, cred că am reușit să mă încadrez în spectacol alături de artiștii reputați ai scenei pe care jucam.

În spectacolul de la Kiev în afară de interpretarea artistică mi-a plăcut montarea care este fastuoasă. Interesant mi s-a părut, de asemenea, finalul, deosebit de cel cunoscut de mine, prin faptul că i se dă o mai mare amploare, aceasta deoarece se folosește o versiune mai complexă a operei lui Verdi. Pentru completare a trebuit să învăț încă o parte la rolul meu.

Reîntoarsă la Timișoara, Mira Popescu se pregătește să interpreteze rolul Mignon din opera cu același nume de Ambroise Thomas. Este al 33-lea rol în cele 11 stagiuni de cînd a devenit actriță, în repertoriul ei figurînd roluri de întindere.

În pregătire

Spectacolul cu „Rigoletto" s-a încheiat, dar interpreții mai zăbovesc în culise. Pe prima noastră scenă lirică apăruse un nou duce de Mantua, personaj căruia îi dăduse viață, de astă-dată, Ludovic Spiess.

— Întruchiparea ducelui de Mantua din opera „Rigoletto", spune el, a fost unul dintre visurile mele. E drept rolul solicită strădanii deosebite, rezolvarea unor probleme de interpretare, însă bogăția, diversitatea și frumusețea lui le compensează din plin.

— Ce alte personaje din opere le îndrăgiți ?

— Voi aminti în primul rînd de Mario Cavaradossi din „Tosca", personaj în care voi apărea chiar zilele acestea pe scena Palatului R.P.R., în cadrul spectacolului festiv pentru sărbătorirea artistului poporului Petre Ștefănescu-Goangă. Pregătesc, de asemenea, rolul titular din opera „Lohengrin" pe care îl voi susține în spectacolul Teatrului de Operă și Balet.

— Asta în ceea ce privește activitatea dumneavoastră pe tărîmul operei, dar despre proiectele de la operetă ce ne puteți spune ?

— De curînd am apărut într-un rol nou, Ștefan, din operetа românească „Tîrgul de fete". Acum pregătesc rolul Mister X din „Prințesa circului". Iar Ciprian Porumbescu din operetа „Lăsați-mă să cînt" îl socotesc unul din rolurile mele preferate.

Așadar, un drum continuu între operă și operetă.

Sandu NAUMESCU

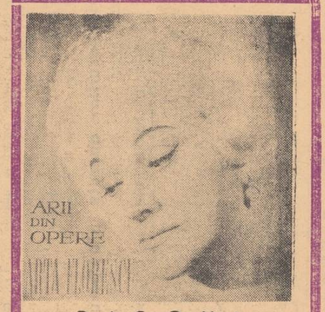

DISCUL

Arta Florescu

Merită subliniată inițiativa „Electrecordului" de a imprima discuri selective din opera unor mari cîntăreți romîni, categorie în care se încadrează și discul ce cuprinde arii din opere, cîntate de artista poporului Arta Florescu.

Departe de a reflecta repertoriul acestuia în întregimea lui (practic, este greu !), totuși cele cîteva interpretări oglindesc măcar cît într-un strop de rouă, un univers muzical, o varietate de eroi, de roluri, o gamă de trăiri cărora artistul le dă viață din viața sa.

Am ascultat cu multă plăcere cele 7 arii din operele italiene cîntate de marea noastră artistă și numai schimbarea ființei discului mi-a dat să înțeleg că ascult muzica redată de un pickup. Impresia că te afli în sala de spectacol te stăpînește de la început, grație calității excelente a transpunerii pe disc.

Fiecare arie îi dă prilej Artei Florescu să facă dovada virtuozității sale binecunoscute, să arate un fel personal de a întruchipa un personaj pe baza înțelegerii profunde a esenței operei, a intențiilor compozitorului.

În scena și romanța Matildei din actul II al operei „Wilhelm Tell" de G. Rossini am ascultat un cînt chinuit de neliniști, frămîntat de gînduri răscolitoare. Deși ariile din „Andrea Chenier" de U. Giordano, din „La Wally" de A. Catalani și din „Mefistofele" de Boito sînt tot tragice, găsim în fiecare o cu totul altă nuanță, firi cu totul deosebite, modalități deosebite de a reacționa.

În ariile din Verdi (Abigail din „Nabucodonosor", Leonora din „Puterea destinului" și Aida), Arta Florescu reprezintă alte tipuri de personaje. Vocea ei profilează o Abigail stăpînă pe sine, scăpărînd de ură și de orgoliu sau o Aidă care în romanța din actul I ne face să urmărim un desen melodic extrem de capricios, cu o dificilă alternanță modală.

În orchestra de studio a Radioteleviziunii dirijată de Carol Litvin, artista a găsit un partener pe care s-a putut bizui cu nădejde, partea orchestrală fiind pe măsura cerută de interpretarea vocală.

Audiezi acest excelent recital cu regretul că discul nu are diametrul mai mare de 30 cm. Credem că această înregistrare va fi urmată și de ale altor cîntăreți cu renume.

Const. SÎRBU

Cronica teatrală

Teatrul Mic

„VULPILE"

DE LILLIAN HELMAN

Aproape că uitasem de existența unui teatru în strada Sărindar numit pînă la sfîrșitul stagiunii trecute, „pentru tineret și copii", și care se redeschide, astăzi, sub numele de „Teatrul Mic". Acest teatru „mic" pentru oameni mari cuprinde în primele sale trei premiere, prezentate în rafală, drama scriitoarei americane Lillian Helman, „Vulpile", operă simplă, banală și solidă, facil-atroce și naiv-melodramatică, trăsături cu care a avut destul succes, pentru a se transforma într-un film al cărui rol principal a fost interpretat de marea Bette Davis.

Reprezentația de astăzi scoate în relief sensurile criticii sociale cuprinse în dramă, avînd acelaș efect și asupra anumitor confuzii ce se ascund în însăși poziția sa critică, deschisă uneori spre sentimentalism de tipul Margaret Mitchell, în evocarea Sudului american de a doua zi după războiul anti-secesionist. Fondul social al dramei este fenomenul de cuprindere a sudului moșieresc și semifeudal, în sfera de acțiune a Nordului capitalist-mului industrial. Mesagerilor victoriosi ai acestuia, îi ies în întîmpinare nenumărați burghezi sudici, care după ce au acaparat moșiile, doresc să le transforme în baze de materii prime ale unei industrii locale (prelucrarea bumbacului), cu mină de lucru ieftină și beneficii colosale. Din această categorie fac parte cei doi frați Hubbard — Oscar și Ben — și sora acestora Regina, măritată cu bancherul local Horace, — toți trei oameni fără scrupule și cu dinți foarte ascuțiți, cu atît mai lacomi de îmbogățire fabuloasă, cu cît Nordul, reprezentat prin industriașul Marchall, le oferă realizarea concretă a visului, prin instalarea unei uriașe uzine textile la care cei trei pot deveni părtași. Cei doi frați dispun de sumele ce reprezintă contribuțiile lor, dar Regina dispune, pentru contribuția sa, de voința și de banii soțului său, bancherul Horace. Acesta, grav bolnav de inimă, aproape agonizant — care a pătruns, în lungi ani de căsnicie, firea lacomă și condusă exclusiv de interese bănești a soției sale, refuză să participe la afacere, hotărîre luată pe fondul unui profund dezgust moral, și al dorinței de a se elibera pe sine, și mai ales pe fiica sa Alexandra, din ghiarele nemiloase și din atmosfera sordidă a acestei familii, și a acestei lumi. Conflictul, izvorăște de aci : Regina, amenințată să nu poată participa la afacere, își urăște și mai amarnic soțul ; cei doi frați, pentru a putea completa în termen util suma necesară participării, îi fac pe tînărul Leo, fiul lui Oscar, să fure un pachet de acțiuni aparținînd lui Horace ; acesta descoperă faptul, dar moare, aproape asasinat, în urma unei discuții atroce cu soția sa ; cei trei sînt acum participanți singuri la afacere, după numeroase încercări de recuperare pe sfoară și șantaj ; dar tînăra Alexandra, părăsește casa părintească și lumea familiei sale în chiar seara morții tatălui său, în căutarea unei alte căi și a unei alte vieți.

Drama vorbește clar, deși fără complexitate și subtilitate despre un proces economic-social deosebit de important, și scoate în relief, cu veridicitate psihologică, nu rareori simplistă, fenomenul de spulberare a relațiilor morale și sentimentale de familie sub presiunea intereselor băneși capitaliste, care au modelat, în mod atît de decisiv, modul de viață burghez, și mai ales, modul de viață american. Realismul ei este incontestabil, iar viziunea critică, în ciuda anumitor confuzii, are forță.

Dar aceste două trăsături nu-și relevă calitatea și conținutul decît prin situarea istorică exactă, pe care autoarea a indicat-o cu maximum de preciziune, atît prin încadrarea generală, cît și prin numeroase elemente de amănunt. Tocmai de aceea, tentativa regizorului spectacolului, D. D. Neleanu, de a trece în „actualitate", adică în prezent, desfășurarea dramei, ștergînd, dintr-un condei, vreo sută de ani de istorie și evoluție economic-socială, nu izbutește să creeze decît confuzii, să-l zăpăcească pe spectator, care nu mai înțelege nimic. El vede niște oameni cu înfățișare, costume și comportare absolut moderne, absolut la zi , la pagina ultimului jurnal de modă, pe care-i introduce în scenă, după rîdicarea primei cortine (teatru fără „uvertură" muzicală, nici că se mai poate astăzi !) o melodie de twist, sau cam așa ceva, și apoi îi aude vorbind despre „prima" fabrică de textile a țînutului și despre transportarea la gară cu trăsura, despre zilnice partide de vînătoare, și (culmea !) întrebînd ce însemnează „grevă", în timp ce bătrîna dădacă negresă și valetul negru, manifestă, cel puțin față de unii membri ai familiei albe, sentimente idilic-patriarhale, de altfel pe bază de reciprocitate. E absolut fără sens —, va trebui lămurită, o dată problema „actualizării" în teatru. O altă — nu știu cum să-i spun — extravaganță, a regiei, a fost de a instala, la rampă, o cortină confecționată din trei mari jaluzele, trei mari fâșii zăbrelite, care se înalță și se lasă, în timpul spectacolului, cînd una, cînd alta, citeodată chiar toate trei, acoperind mari porțiuni ale scenei, și obligîndu-ne să-i zărim pe actori prin interstiții, dungați, zebrați, segmentați orizontal. Oricît ne-am căznit să înțelegem rostul acestei mutilări, n-am izbutit : dar dacă este un semn al unei noi „viziuni", regizorale, „moderne" și „contemporane", atunci am să-mi permit, să sugerez o altă idee, poate nu tot atît de îndrăzneață, dar mai clară, să joace întreg spectacolul, fără a ridica cortina cea mare, de catifea...

Încolo, adică acolo unde regia începe să primească sprijinul și colaborarea actorilor, spectacolul este mulțumitor, dacă trecem cu vederea o anumită apăsare exagerată pe accente caricaturale care s-a tradus, evident, în vulgarizare și vulgaritate psihologică. Interpretarea este, în linii generale, foarte bună, deși actorii, împinși pe o linie de simplificare sociologistă excesivă, au avut de luptat din greu pentru a „compune" fără răgaz. În rolul central, al Reginei, această femeie aprigă pînă la dezumanizare, care își ucide moralmente soțul, și își cuprinde fiica în toate calculele și manevrele de îmbogățire, Olga Tudorache a lucrat, ca întotdeauna, cu materiale dure, cu linii adînci, unilateralizînd desigur, dar marcînd puternic un caracter al cărui conținut rezultă din masivitate și forță. În rolurile celor doi frați-inamici, Oscar și Ben, au jucat : în primul, Dinu Ianculescu, foarte convingător în zig-zag-ul neîncetat al brutalității cu ipocrizia, cu o bună mimică a pirdei și obsesiei; în secundul, Tudorel Popa, de o subtilitate unsuroasă a „canaieriei" criminaloide, pe care însă am dori s-o vedem rezultînd mai mult din natura rolurilor, și mai puțin dintr-un stil general al interpretului. Corina Constantinescu a avut sarcina unui rol de atmosferă și de tangență, al unei femei din aristocrația prăbușită a Sudului, pe care l-a dus la capăt pe un drum presărat de incertitudini și șovăieli, dar cu momente ce au meritat totala noastră adeziune. Mihai Dogaru, în rolul demonului fiu-bot al familiei, s-a străduit și a izbutit să fie brutal, grosier și antipatic la culme așa cum i se cerea. Pe tînăra Alexandra, purtătoarea obiecției și perspectivei de conștiință a dramei, Doina Șerban a înzestrat-o cu timiditatea și suavitatea necesară, dar nu și cu frămîntările psihologice implicate în situația sa. O trecere de o clipă a lui Ion Manta, nu s-a uitat totuși într-o clipă. Jana Gorea și Nicolae Ifrim au încercat tradiționalul cuplu al slujbașilor negri, jucînd pe o singură voce, dar nu strident. Marea satisfacție a serii ne-a venit de la Gh. Ionescu-Gion, care în rolul bolnavului și, pînă la urmă, ucisului Horace, nu s-a întrebuințat, probabil, pe cît ar fi putut ; dar Ionescu-Gion are acest har, de a fi totdeauna interpretul veridic și autentic, al unui ideal al efortului scriitoricesc pe care el îl întuește, îl schițează și îl impune, cu acea nonșalanță a marilor talente ce duc cu ele orice text, spre sfera mărelui teatru și a marii literaturi. Dar joacă prea rar, și ne întrebăm de ce.

Radu POPESCU

PATRU DECENII ÎN SLUJBA ARTEI

Luni 18 ianuarie a.c. va avea loc în sala Palatului R.P.R. sărbătorirea a patru decenii de activitate a artistului poporului Petre Ștefănescu-Goangă. Cu acest prilej am solicitat sărbătoritului un scurt interviu.

— Cum ați debutat ?

— Am pășit pentru prima oară pe scenă la 27 mai 1924, la Bordeaux în opera „Faust", interpretînd rolul Mefisto. În 1932, am revenit în țară la Opera din Cluj, iar în 1934 Ionel Perlea m-a angajat la Opera din București pentru a cînta în „Maeștrii cîntăreți" de Wagner, unde am rămas pînă azi, slujind cu dragoste prima scenă lirică a țării.

— În patruzeci de ani cîte roluri ați interpretat ?

— În anii care s-au scurs de la debutul meu am cîntat patruzecișișapte de roluri, cunoscînd rolul din alte 71 de opere.

— Ne-ați putea numi cîțiva dintre partenerii dumneavoastră celebri ?

— Am avut fericita ocazie să cînt cu soții baghetа lui Clemens Krauss, Ruhlman, Pierre Wolff, Ionel Perlea, George Georgescu. Am avut, de asemenea, satisfacția de a juca alături de Mariș Cangilia, Vera Schwartz Fernand Anseau, Jeannine Micheaud, Germaine Lubin, Maria Cebotari, Viorica Ursuleac, Folescu, Florica Cristoforeanu.

— Vă solicităm o amintire din anii debutului.

— Eram foarte tînăr, douăzeci și ceva de ani, prim bariton al Operei din Liége. Cîntam în „Herodiada" de Massenet rolul lui Herod. În seara respectivă, în reprezentație, tenorul Fernand Anseau, venit din America. La aria principală, Anseau a bisat, iar eu... am reluat aria mea de trei ori. Mă așteptam ca Anseau să mă felicite s-au să-mi spună cîteva cuvinte calde de care tînerețul în cariera noastră are atîta nevoie. El însă, nimic. După numai o lună am fost angajat ca prim bariton al operei din Bruxelles, unde sosește peste puțin timp același Fernand Anseau. Între culise îl ascultam, alături de directorul de scenă Delmon. Am îndrăznit să-i arăt lui Delmon atitudinea pe care tenorul cu voce de aur o avusese față de mine. Delmon mi-a închis gura cu următoarea replică : „Scumpul meu Ștefănescu, nu știu ce a fost la Liége, dar știu să-ți spun că dacă tu ești azi prim bariton al operei noastre faptul se datorește recomandării lui Fernand Anseau..."

— Și în încheiere...

— Trebuie să pomenesc un cuvînt de recunoștință pentru Felia Litvine, cea mai mare cîntăreață wagneriană, care mi-a fost profesoară. Peste mulți ani, elevul ei este azi profesor la Conservator și caută să treacă mai departe pe făgașul acestei arte, din învățămintele ei, tinerețului. Între aceștia sînt : Ladislau Konya, Mugur Bogdan, Ion Buzea, Elena Dima-Toroiman, Ludovic Spiess. Aceștia și eu m-a călăuzit și în pregătirea loturilor „Gorge Enescu" 1958, 1961, 1964.

Marian SANDU

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

EVENIMENT DE SEAMĂ ÎN VIAȚA ȚĂRII

La sfîrșitul adunărilor în care oamenii muncii propun candidații F.D.P. pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională precum și în sfaturile populare, participanții țin să-i felicite cu căldură pe cei propuși. În clișeul din stînga : șeful de brigadă fierari-betoniști GHEORGHE BUCELEA, (circumscripția electorală nr. 11 Onești pentru Marea Adunare Națională), și în fotografia din dreapta : acad. HORIA HULUBEI, circumscripția electorală nr. 6 „Ana Ipătescu" din capitală pentru Marea Adunare Națională), stînd de vorbă cu cetățenii care au ținut să-l felicite.

Fotografii : Mihai POPESCU și Nicu VASILE

Campania electorală a început. În toate orașele și satele, oamenii muncii întîmpină evenimentul de seamă pe care-l constituie alegerile, cu sentimentul bucuriei și satisfacției dat de bilanțul bogat al succeselor obținute în timpul care a trecut de la ultimele alegeri. Oricine, oriunde-și îndreaptă privirea, poate vedea roadele înfăptuirii politicii înțelepte a partidului, roadele muncii talentatului și harnicului nostru popor care și-a concentrat întreaga energie și putere de creație în direcția realizării mărețului program elaborat de Congresul al III-lea al partidului, în vederea desăvîrșirii construcției socialiste.

Ieșenii se mîndresc cu noile lor întreprinderi, cu noua „zonă industrială", se mîndresc cu noul cartier de locuințe construit în preajma marilor întreprinderi care dau vechiului oraș moldovenesc o tinerească vigoare. Către Oradea — spre satisfacția orădenilor — se îndreaptă atenția nu numai a specialiștilor ci a întregii țări, datorită combinatului de aluminiu care se construiește în oraș. Locuitorii din Piatra Neamț leagă dezvoltarea frumoasei localități de avîntul economic pe care-l cunoaște întregul ținut unde s-a împlinit în ultimii ani salba de hidrocentrale de pe Bistrița și s-a înălțat Fabrica de îngrășăminte de la Roznov. Sighetenii își îndreaptă privirile cu interes și entuziasm — ca toți maramureșenii de altfel — spre noua construcție care se desăvîrșește în oraș : complexul forestier care se va adăuga celor existente la Pitești, Comănești, Blaj, Suceava, și care va prelucra, aproape în întregime, masa lemnoasă exploatată în bătrînii codri ai Maramureșului. Dar locuitorii Slatinei ! Cu cîtă mîndrie privesc ei grandioasa construcție — combinatul de aluminiu — care se construiește în imediata vecinătate a orașului ! Dar de Complexul petrochimic de la Brazi ce să mai spunem ?! El nu-i drag numai ploieștenilor ci tuturor. Vi s-a întîmplat să vedeți călător în tren care, în dreptul Brazilor să nu caute fereastra ca să privească, ziua, țesătura fină a țevăriilor de argint și să admire noaptea buchetele de lumini ?

Virgil DĂNCIULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul IX nr. 381 • Sîmbătă 23 ianuarie 1965 • 8 pagini 1,50 lei

CONTURURI

Una dintre primele centrale electrice ale orașului — Grozăvești — s-a construit la intrarea Dîmboviței în București. Iar una din cele mai noi centrale electrice ale orașului se naște la marginea opusă a Bucureștiului. Tot pe cheiul Dîmboviței... Și înainte ca liniile de înaltă tensiune să lege între ele cele două extremități, Dîmbovița îndeplinește acest oficiu — punte de unire.

Ca de obicei, la început au fost constructorii și pe cîmpul negru escavatoarele au început să sape primele fundații. Zidurile din beton s-au înălțat repede și spre sfîrșitul anului 1964 montorii și-au instalat și ei cartierul general pe șantier.

Faptul trebuie pus în legătură cu sarcina anului '65 : intrarea în funcțiune a primului grup de 50 MW. De aici, din extremitatea de sud a Dîmboviței bucureștene vor porni încă în acest an primii kilovați și primele tone de abur și apă caldă. Ținta, mai ales a apei calde, se impune privirilor montorilor cățărați la înălțimi de 25—30 m, atît în dreapta cît și în stînga șantierului : mai aproape, cartierul Balta Albă, mai departe, în plină extindere, cartierul Berceni.

Astea toate se văd de pe mica pasarelă de metal aflată la cota 21. Dar tot de aici, privirea urmărește întreaga panoramă a șantierului. Cam din dreptul birourilor montorilor și pînă aproape sub picioarele noastre, 400 de metri, se întinde platforma de montaj la sol, traversată în lung de două șine de cale ferată. Unii montori își trădează prezența prin discuțiile cu voce tare, iar sudorii, mai privilegiați, prin flacăra aparatelor. Lui Mihai Stafie, montor cu experiență, imaginea platformei îi evocă... Paroșenii anului '54.

— Am montat la termocentrala Paroșeni un cazan cu o putere pe jumătate decît cel pe care îl montăm aici și ne-au trebuit 3 ani încheiați pentru terminarea lucrărilor. Pe atunci, nu dispuneam de macarale turn de mare putere, asamblarea o făceam bucățică cu bucățică și, firesc, și termenele se lungeau.

— Și cazanul acesta în cît timp îl montați ?

Stafie ridică privirea spre brațul macaralei turn de 40 de tone care se leagănă de-asupra capetelor noastre.

— A, în maximum 10 luni. Și mai bine de jumătate din montaj l-am făcut de-acum.

I. DELEANU

(Continuare în pag. a 2-a)

La sfat, în aer liber, montori și inginer...

ALO ! 04 ? Ce noutăți aveți pentru 1965 ?

Odinioară obiect de lux, telefonul a devenit o necesitate. Buna deservire a abonaților telefonici solicită continuu perfecționări, înnoiri. Numeroșii locatari din noile blocuri solicită, firește, mutarea telefonului la noua adresă, sau — dacă încă nu l-au avut — instalarea unui post nou. Intrucît solicitările nu vin numai din noile cartiere și ținînd seama de complexitatea problemei, de condițiile și posibilitățile de ordin tehnic existente,

Coperta noii cărți de telefon

am căutat să aflăm care sînt preocupările pentru amplificarea rețelei telefonice. Iată informațiile pe care le-am primit:

O dată cu dezvoltarea urbanistică a capitalei, rețeaua telefonică a sporit și ea an de an. Intre anii 1959—1964 s-au instalat în București circa 44 000 posturi telefonice noi. Printre lucrările mai importante care au concurat la această extindere de rețea, menționăm darea în funcțiune a centralei telefonice automate Sud, cu o capacitate de 10 000 linii telefonice și a centralei Est cu 6 000 linii telefonice, construirea a numeroase centrale telefonice de bloc ce deservesc circa 11 000 de abonați și altele.

De la sfîrșitul anului trecut a început să se primească — în mod curent — noi cereri de instalări de telefoane. Numărul cererilor

Mircea SCRIPCĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

INVITAȚI LA REDACȚIE

CU TOVARĂȘUL
TIȚĂ FLOREA
președinte al Asociației generale a vînătorilor și pescarilor sportivi

Despre vînătoare și vînători

Mulți cititori ai „Magazinului" manifestă în scrisorile lor un viu interes pentru problemele unui sport larg răspîndit în țara noastră : vînătoarea. Răspunzînd interesului manifestat de aceștia, publicăm mai jos convorbirea noastră cu tov. Tiță Florea, președinte al A.G.V.P.S.

— Se spune că înainte de a fi o plăcere, vînătoarea a constituit o necesitate pentru om.

— Absolut adevărat. Vînătoarea a fost prima îndeletnicire a omului primitiv. Nevoia de a se hrăni l-a învățat să-și procure carnea altor animale. La început omul a vînat folosindu-se doar de forța mușchilor săi, de unghii și de dinți. Înzestrat însă cu rațiune, el a căutat să-și sporească tot mai mult puterea, folosind arme. Probabil că întîi s-a înarmat cu un bolovan, sau cu o bucată de lemn necioplit, așa cum l-a găsit. Apoi a șlefuit bolovanul, a cioplit lemnul și, din os, a născocit cîrligul de prins pește. A început să doboare animale mai puternice decît el, perfecționîndu-și tot mai mult armele. S-a servit de suliță pînă cînd a descoperit arcul. Cu săgeata putea să ucidă fiara de la distanță mare și fără a-și primejdui viața. A făcut un salt uriaș atunci cînd a descoperit praful de pușcă. Cu vremea, vînătoarea a pierdut din importanță, întrucît sursele de hrană s-au înmulțit și permanentizat. Omul a început să lucreze pămîntul și să crească vite, să practice diferite meșteșuguri și să prelucreze roadele pămîntului. În felul acesta vînătoarea a devenit cu timpul o preocupare sportivă. În momentul de față am

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

Pe filele amintirii

TRIUNGHIUL CU CINCI LATURI*)

de SICĂ ALEXANDRESCU - artist al poporului

Fiecare oraș sau orășel își avea omul său care era față de localnici ambasadorul mișcării teatrale. I se zicea agent sau casier teatral. În mecanismul vieții teatrului de odinioară, casierul acesta era o rotiță de o importanță deosebită, o adevărată instituție. Legătura dintre trupa așteptată și publicul local o făcea agentul teatral. Își punea obrazul față de proprietar pentru reținerea sălii în ziua sau zilele cînd urma să joace cutare formație ; tipărea cu banii lui biletele; îngrijea de afișaj ; făcea tot ce era de făcut în localitate în vederea sosirii actorilor. Dar mai cu seamă — și mai presus de toată bucătăria asta — se ocupa de plasarea biletelor. Pentru ca să izbutească în această operație hotărîtoare, omul trebuia să laude cumpărătorilor marfa. Incetîncet, casierul teatral — librar, tutungiu sau frizer de felul lui — își asuma, față de clientela locală, rolul de garant al calității spectacolului anunțat. Iar dacă turneul nu lăsa o impresie mulțumitoare, casierul plătea oalele sparte, el încasa reproșurile publicului sau înjurăturile spectatorilor mai cu pretenții.

— Bine, mă, Cămeșoiule, teatru a fost ăsta ?

— Domnule colonel, eu...

— Să te mai prind și altă dată că ne iei banii pe astfel de porcării, că te tau la palme !

Palmele promise de colonel, chiar dacă rămîneau simple făgăduieli, îndreptățeau pe Cămeșoiu să-și ridice nasul față de trupe. Același proces îl urmau și ceilalți de teapa lui din alte localități.

Și astfel, pătruns tot mai mult de răspunderea ce o are față de amatorii de teatru din urbea sa,agentul teatral începea să creadă și el că rostul lui este să fie un adevărat selecționer al spectacolelor de turneu. Pentru cutare trupă — de calitățile căreia se îndoia, cu gîndul la palmele colonelului — n-avea zi liberă. Unei alte companii — pe care din motive necunoscute nu vroia s-o primească — proprietarul sălii, la îndemnul agentului, îi cerea o chirie prea mare. Azi așa, mîine așa, omul ajungea stăpînul, dictatorul orașului în sectorul teatral. Vrea să te accepte, bine. Nu, erai nevoit să ocolești localitatea. Erai în mîna lui.

De la un timp, unii casieri de teatru, cei mai mulți, nu se mai mulțumeau cu procentul pe care-l aveau din rețetă pentru serviciile aduse, ci „cumpărau" spectacolul. Adică domnul casier oferea trupei — din gură — o sumă fixă pe care o plătea tot din încasări, iar restul îi rămînea lui. Cînd agentul teatral făcea o astfel de propunere, știa el ce face. Nu risca nimic. Iar dacă credeai că nu-ți convine și nu te învoiai, era mai bine să renunți la oraș, pentru că, în dușmănie cu agentul, nu făceai nici o treabă, nu-ți acopereai nici cheltuielile.

Iancovescu a pornit o dată în turneu cu piesa „Triunghiul" a lui Louis Verneuil. O piesă cu trei personaje. Organizatorul turneului era Niculescu-Buzău. La Pitești, funcția de agent teatral o îndeplinea un fost actor, Panait Constantinescu. Buzău, cu afișele la subsuoară, ajunge la Pitești. Îl găsește pe Panait, încep să se tocmească și cad la învoială : Buzău îi vinde spectacolul pe zece mii de lei.

— Nene Nae, e-n regulă. Mă duc la teatru să opresc ziua. Ne vedem la cafenea peste un ceas, îți dau avansul și facem scrisoarea.

O oră mai tîrziu, Niculescu-Buzău, pe trotuar la cafenea, își sorbea cafeaua în așteptarea lui Panait, care n-a întîrziat să apară.

— Hai, Panaite, să isprăvim, că trebuie să prind trenul de Slatina.

— Stai, domnule, că e încurcătură.

— Ce-ncurcătură ?

— M-am întîlnit cu doctorul Vasilopol. Zice c-a văzut „Triunghiul" la București și știi ce mi-a spus ? Că asta e o piesă cu trei personaje !

(Continuare în pag. a 2-a)

*) Dintr-un volum în pregătire.

O IMENSĂ FARMACIE LICHIDĂ

• Marea — sursă de medicamente prețioase • Antibiotice din bureți și stridii • Hormoni de... balenă • Planctonul, sursă uriașă de vitamine • Aplicații de o mare importanță practică

Din cele mai vechi timpuri au existat legende despre puterea vindecătoare a mării, despre binefacerile ei, alături de altele care scoteau în relief neajunsurile „împărăției apelor". Dacă renumele „apelor miraculoase" nu era întotdeauna justificat, virtuțile terapeutice ale băilor de mare constituie de mult timp un fapt științific de necontestat.

„Euspongia officinalis" în acțiune

Dar nu asupra acestui aspect, în general cunoscut, vrem să stăruim, ci asupra medicamentelor efective, pe care marea le pune, și le mai poate pune încă, la dispoziția noastră.

Apele mărilor și oceanelor din întreaga lume, după calculul unor specialiști, **ar conține miliarde de tone** de produse utilizabile în industria farmaceutică. Au și fost extrase o serie de substanțe terapeutice din corpul unor animale marine, demne de interes.

Primul „erou" este buretele de mare, pe numele lui oficial „Euspongia officinalis". Cunoscut din vechime pentru serviciile aduse igienei și medicinii — era folosit la spălat și la aplicarea de comprese bolnavilor sau răniților — buretele s-a dovedit recent și un rezervor de antibiotice.

Spongina, o substanță organică secretată de celule speciale dispuse în lungul fibrelor buretelui, conține antibiotice dintre care unele au o activitate comparabilă cu aceea a cloramice-

Dr. R. IRIMESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

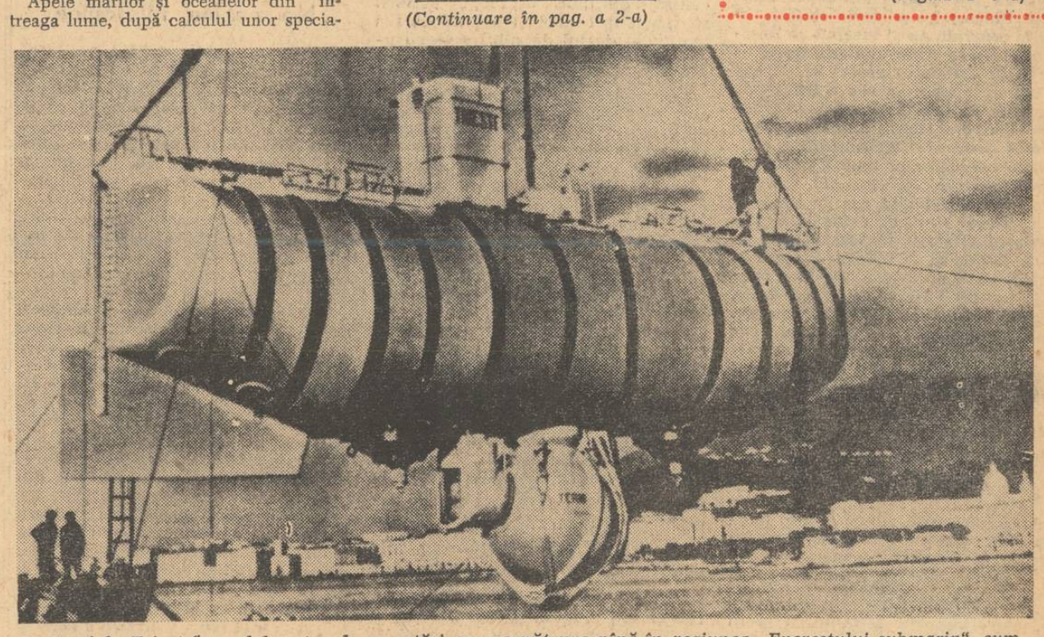

Batiscaful „Trieste", un laborator de cercetări care a pătruns pînă în regiunea „Everestului submarin", cum a denumit Piccard fossa insulelor Mariane, cea mai adîncă „groapă" a Oceanului Pacific (11 927 m),

Din sumar :

VASILIU-BIRLIC LA 40 DE ANI DE SCENĂ (Pagina a 8-a)

DRAMA din deșertul Victoria (Pagina a 3-a)

DESCIFRIND TAINELE NATURII (Pagina a 4-a)

PUTEM PREVENI APARIȚIA UNUI CANCER ? (Pagina a 6-a)

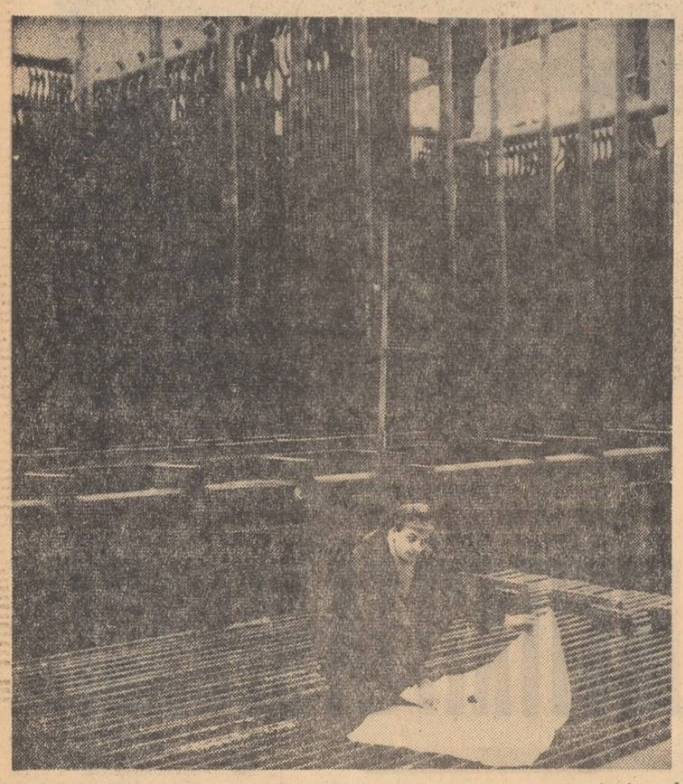

Pe fundalul subansamblelor pregătite a fi montate pe cazan, inginerul Alex. Labunțev consultă încă o dată proiectul.

...CONTURI...

(Urmare din pag. 1)

Dacă Mihai Stafie evocă Paroșenii anului '54, inginerul Alexandru Labunțev e prea tînăr pentru a avea amintiri atît de îndepărtate în timp. De numai trei ani a absolvit Institutul politehnic dar a avut totuși timpul să se familiarizeze, practic, cu termocentralele: Borzești, Brazi. Deși foarte tînăr, risc o întrebare:

— Căsătorit?

— Din anii studenției încă!

— Și soția tot ingineră?

— Nu. Profesoară. Predă într-o comună lîngă Titu.

Și inginerul Labunțev ne povestește cum, repartizat fiind, după absolvire, la Borzești, s-a gîndit să-și aducă soția lîngă el. Facultatea? S-o întrerupă.

— Și?

— A izbucnit scandal. Cu părinții mei, cu părinții ei, dar mai ales cu ea. „Adică m-am măritat să renunț la profesie? Nici în ruptul capului". Mi-am recunoscut greșala și soția a urmat mai departe cursurile. Cît am lucrat la Borzești, veneam la soția mea la București. Acum, pentru că eu sînt la București și ea la Titu, am inversat rolurile. Dar nici unul din noi n-am renunțat la profesiune.

Dacă montarea cazanului a început încă în anul 1964, montarea primei turbine a început în prima zi de lucru a noului an. Echipa lui Alexandru Drăghici s-a instalat la locul de montaj, primele piese au fost instalate pe fundație și, în timp ce în interiorul clădirii se toarnă fundația celui de-al doilea grup, băieții au început să închege din piese disparate imaginea de peste cîteva luni a turbinei. Ca și montorii cazanului, Drăghici are experiența multor șantiere energetice, de unde calmul, liniștea cu care își îndrumă tovarășii de echipă, atenția pe care o acordă centrajului, operație capitală pentru calitatea exploatării.

Ne recomandau oamenii șantierului să fi venit cîteva luni mai tîrziu, atunci cînd clădirile vor fi fost finisate, cînd primul grup va fi început să producă. Evident, vom fi prezenți și atunci. Dar prima întîlnire cu șantierul și mai ales cu oamenii lui a fost edificatoare pentru ceea ce ne propusesem să consemnăm: centrala electrică de termoficare București-sud în stadiul de conturare a fizionomiei ei.

I. DELEANU

Fotografii: S. SATMARI

Eveniment de seamă în viața țării

(Urmare din pag. 1)

Dar nu numai marile obiective industriale oglindesc înnoirile, profundele transformări. În acești ultimi patru ani — cu toții ne-aducem aminte de primăvara anului 1962 — a avut loc un eveniment de excepțională însemnătate: încheierea procesului de transformare socialistă a agriculturii, care a consfințit victoria deplină a socialismului la orașe și sate, și a dat un nou și viguros impuls ridicării continue și multilaterale a vieții țărănimii.

Ce-au însemnat acești patru ani din urmă ne putem da seama și dacă privim cu luare aminte fiecare cartier, fiecare stradă, fiecare casă. Să ne gîndim la cîteva fapte aflate la îndemîna și la cunoașterea oricui; la construcțiile de locuințe, la magazinele mereu mai frumoase și mai bine aprovizionate, la sporurile de salarii, la asistența medicală, la școlarizarea gratuită a copiilor, la cărțile de școală gratuite, la bursele studenților.

Toate aceste realități din viața noastră, din viața familiilor noastre, din viața cartierului, a satului și orașului mereu mai frumos și mai bine gospodărit în care trăim și muncim, ne arată cu limpezime fapte prin care poporul nostru a putut verifica și a verificat încăodată, și în decursul acestei perioade, justețea și înțelepciunea politicii partidului, corespunzătoare în cel mai înalt grad intereselor lui vitale.

Privind mărturiile incontestabile ale bilanțului însuflețitor al realizărilor obținute, masele de oameni ai muncii participă la campania electorală cu sentimentul de stăpîni ai soartei și roadelor muncii lor. Expresie vie a acestui simțămînt o constituie adunările în care sînt propuși candidații pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare. Reprezentanți ai poporului — muncitori, țărani și intelectuali, femei, tineri, oameni ai muncii de toate naționalitățile, — candidații Frontului Democrației Populare, care întruchipează unitatea și coeziunea întregului popor în jurul partidului, sînt cei mai buni dintre cei buni, oameni cu prestigiu cîștigat prin activitate politică și obștească. „Este o mare datorie a noastră să alegem" — spunea un muncitor bîrlădean participant la o adunare din sala cinematografului Central — „este o dovadă de răspundere și de patriotism".

Convingeri asemănătoare au călăuzit pretutindeni hotărîrile participanților la adunări, care au propus candidați ai F.D.P. pe conducătorii de partid și de stat, și a celor care l-au propus candidat al F.D.P. în circumscripția electorală nr. 7 Cîmpulung (regiunea Argeș) pe Anton Cataramă, ajustorul matrițer de la Uzina mecanică Muscel, și a celor care l-au propus candidat al F.D.P. în circumscripția electorală nr. 29 Jimbolia (regiunea Banat) pe Eroul Muncii Socialiste, Viorel Ulbaru, președintele cooperativei agricole de producție din Lenauheim, și a sutelor de cetățeni — între care numeroși tineri studenți — care au propus, în circumscripția electorală nr. 2 Iași-vest, pe profesorul dr. Ion Creangă, rectorul centenarei universități ieșene.

Propunînd candidații Frontului Democrației Populare, sau susținînd propunerile făcute, participanții la adunări au scos în evidență succesele obținute, au arătat cu dragoste și bucurie cîte s-au făcut la noi în țară, cîte progrese s-au realizat în ridicarea bunăstării oamenilor muncii, obiectiv fundamental al politicii partidului și statului.

Campania electorală care antrenează și va antrena milioane de cetățeni, a început și se desfășoară din plin într-o atmosferă sărbătorească. Cei mai mulți dintre cei ce iau parte la adunări, cei care frecventează și vor frecventa casele alegătorilor, cei ce vor participa la întîlnirile dintre candidați și alegători sînt antrenați în munca pentru realizarea obiectivelor stabilite pentru noul an, de Plenara C.C. al P.M.R. și de recenta sesiune a Marii Adunări Naționale. La sate muncitorii din S.M.T., din gospodăriile agricole de stat, membrii cooperativelor agricole muncesc pentru pregătirea temeinică a lucrărilor de primăvară, pentru asigurarea unei creșteri neîncetate a producției agricole vegetale și animale. Mii de gospodine sînt antrenate în felurite treburi de interes obștesc, mii de tineri — dintre care unii vor vota pentru prima oară — studenți în facultăți, se prezintă în aceste zile la examene pentru a face dovada sîrguinței cu care învață și se pregătesc pentru răspunderile ce-i așteaptă. Oriunde, oricine muncește și, ca om al muncii, are dreptul și datoria să-și spună cuvîntul în vasta dezbatere a problemelor de interes general, economice, social-culturale, gospodărești, edilitare.

Luînd parte la această cuprinzătoare activitate politică și socială, luînd parte la campania electorală, fiecare privește de pe culmea realizărilor obținute spre zarea perspectivelor luminoase. Fiecare se gîndește ce are de făcut și cum va trebui să muncească pentru a vedea împlinirea năzuințelor. Se gîndește la locul său de muncă, la viața sa. Se gîndește la viitorul țării, la înflorirea ei continuă. Din această serutare a viitorului, din această rîvnă spre mai bine se naște dorința fiecăruia de-a munci pentru obținerea unor noi succese menite să-i înfrumusețeze propria-i viață, viața celor din jur și să contribuie la întărirea și propășirea patriei socialiste. În acest fel campania electorală și alegerile ce vor avea loc la 7 martie constituie o nouă și impresionantă manifestare a voinței poporului de-a da viață politicii partidului, care ne conduce cu clarviziune pe drumul luminos al socialismului.

Virgil DĂNCIULESCU

O IMENSĂ FARMACIE LICHIDĂ

(Urmare din pag. 1)

tinei. Tot din burete s-a extras o substanță chimică bogată în steroizi, asemănători cu aceia ai digitalei, cunoscută pentru acțiunea sa de stimulare a inimii.

Stridiile — moluștele care trăiesc în mările calde — cunoscute încă de Teofrast, discipolul lui Aristotel, pentru perlele lor, iar în zilele noastre ca un aliment de mare rafinament gastronomic, au intrat recent și în arsenalul terapeuticii. Din sucul stridiilor din Pacific au fost extrase o serie de substanțe cu importantă acțiune antivirotică și antimicrobiană. Germeni ca stafilococii și streptococii sau virusuri ca cel poliomielitic și gripal, au fost inhibați în proporție de 90—99 la sută de extrasul din „suc de stridie". Această descoperire ar putea duce la prepararea unui medicament eficace împotriva virusurilor, domeniu în care medicina este încă deficitară.

În loc de perle — vitamine

Din alte animale marine au fost extrase vitamine valoroase. Din midie, moluscă existentă și în Marea Neagră, s-a extras vitamina D3 care are un efect antirahitic de 40—50 ori mai mare decît al vitaminei D2. Din pești și animale marine a fost extrasă și vitamina A. S-a dovedit că cel mai bogat rezervor de vitamină A îl reprezintă rechinii, balena, calul de mare, foca și delfinul.

Uriașele glande ale balenelor sînt foarte căutate de industria farmaceutică pentru hormonii pe care îi conțin. Mărimea lor le face ușor de descoperit și de izolat, în timp ce la animalele mici recoltarea glandelor este laborioasă și dă un randament mult inferior.

Algele constituie altă sursă inepuizabilă de medicamente. „Phyllophora", o algă roșie care reprezintă 95 la sută din totalul algelor mari din Marea Neagră, conține agar-agar, un mediu excelent pentru cultura microorganismelor în laborator. „Porphyra", altă algă roșie, este un izvor de vitamine B1, B2 și C, conținînd de 12 ori mai multă vitamină B2 decît cartofii, de 6 ori mai multă decît grîul și o cantitate de vitamină C egală cu cea din lămîie, socotită pînă de curînd drept cea mai bogată sursă de vitamină C.

Un „rătăcitor" care vindecă

Dar apa de mare însăși are „dizolvate" în ea o multitudine de substanțe medicamentoase. Se știa de mai multă vreme că apa de mare posedă însușiri bactericide. Dacă se introduc microbi în apă de mare proaspătă, aceștia nu se pot dezvolta și mulți mor relativ repede.

Care este explicația acestei „acțiuni purificatoare"?

Cercetări întreprinse în numeroase țări au demonstrat că „responsabil" de această activitate antimicrobiană este planctonul. Ce este de fapt planctonul? Termenul de **plancton** a fost luat din Odiseea și înseamnă „rătăcitor". Sub acest nume sînt înglobate mai multe mii de specii de microorganisme vizibile și invizibile care plutesc la suprafața mării. Unele sînt plante (fitoplancton), altele icre plutitoare, ori animale minuscule (zooplancton).

Se pare că acțiunea bactericidă a planctonului se exercită prin intermediul unei „diastaze" sau al unui „hormon", deoarece, antibiotismul subzistă și după filtrarea apei debarasată de microflora și microorganismele sale. Puterea antibiotică a acestui „filtrat" se exercită în primul rînd asupra unor bacterii de origină intestinală, prezente în tubul digestiv al omului și animalelor domestice, dar și asupra stafilococului auriu, a unor ciuperci și chiar a unor virusuri.

Au fost izolate pînă în prezent peste 4 000 de specii de microorganisme producătoare de antibiotice din planctonul apelor oceanelor Atlantic, Indian, Pacific, din mările Groenlandei și Norvegiei, cît și din Arctica Centrală.

Doctoriile mării

Rezultate interesante s-au obținut și cu extrase de „plancton total". Un astfel de extract uleios, obținut din plancton uscat, este o minunată „alifie universală" întrebuințată în infecții ale pielei, otite cronice, sinuzite supurante, rinofaringite catarale.

Planctonul poate constitui în viitor și o sursă de vitamine: Riboflavina (vitamina B2), vitamina B12, C și multe altele se găsesc din abundență în probele de plancton prelevate din diverse regiuni.

În sfîrșit, apa mării conține 44 de elemente chimice, dintre care multe pot fi extrase și utilizate în medicină: magneziul (un kilometru cub de apă de mare conține 1 300 000 tone de magneziu), potasiu (un metru cub de apă de mare conține 1 100 g de potasiu și săruri de potasiu), brom, acid boric, iod, fosfor etc.

Posibilitatea investigării tuturor „etajelor" submarine, pe care le oferă tehnica modernă cu ajutorul batiscafului (record de adîncime: 10 916 m), stă la baza exploatării imensei „farmacii" reprezentate de mări și oceane. S-a dovedit de pe acum că viața pătrunde foarte adînc în apele oceanelor și multe vietăți marine, aproape necunoscute pînă de curînd, se află în studiu în laboratoare, pentru a li se descoperi eventuale „talente" terapeutice.

Dr. R. IRIMESCU

Planctonul: un combinat viu de antibiotice și vitamine

TRIUNGHIUL CU CINCI LATURI

(Urmare din pag. 1)

— Ce mă?

— Da. Așa zice, că e-n trei persoane. Cum o să dau eu zece mii pe trei persoane?!

— Uite ce e, Panaite, tu ești om „dîștept". Nu vezi afișul? Iancovescu, Tantzi Cutava, Lefter... Spectacol frumos, succes... mare!

— Domnule, succes-nesucces, mie să-mi spui lămurit: sînt numai trei persoane?

— Mă, băiete, ai fost și ești actor! Multe piese ai văzut tu în trei persoane? Spune-mi-le acum, că le mănînc.

— Bine! Rămîne așa cum am vorbit. Zece mii. Dar dacă sînt numai trei actori, nu plătesc. Uite, scriu aici, să n-avem vorbe.

Și a trecut clauza în scrisoare.

Buzău a luat acontul de două mii de lei, a băgat scrisoarea în buzunar și contînd pe buna impresie pe care o va face reprezentația, și-a văzut de drum liniștit. Spectacolul era în adevăr foarte amuzant.

Peste trei săptămîni, sosește turneul la Pitești.

Buzău nu suflase o vorbă nimănui din trupă despre clauza lui Panait; nici măcar lui Iancovescu.

Se joacă actul întîi — hohote de rîs, aplauze, succes — dar... trei persoane. În pauză, Buzău se duce la agentul teatral.

— Ei, ce zici, Panaite? Ai văzut ce lovitură ți-am adus?

— Am văzut, nene, dar n-am văzut decît trei inși pe scenă.

— Bine, măi, dar cum rîde lumea, cum aplaudă?...

— Aplaudă pe ăia trei, dar nu sînt decît trei! Spune și dumneata: sînt mai mult de trei?

Buzău făcea fețe-fețe.

Începe actul doi. În scena mare dintre Iancovescu și Tantzi Cutava, deodată niște ciocăniturl neprevăzute în ușa din fund. Iancovescu se face că n-aude, joacă mai departe. Alte ciocăniturl, același răspuns. Alte ciocănituri, ușa se deschide și Niculescu-Buzău bagă capul înăuntru:

— Ce e cu dumneata? Cum intri așa...

— Scuzați, vă rog, am bătut la ușă și mi s-a părut c-am auzit „intră"...

Deprins cu farsele lui Buzău, Iancovescu, enervat că i-a tăiat scena, se duce și-i închide ușa-n nas:

— Lasă-ne omule-n pace! Nu ți-a spus nimeni să intri!

Se reia scena întreruptă. Peste cîteva replici, iar ciocănituri repetate în ușă, Buzău deschide și de astă-dată intră în scenă:

— Vă rog nu vă supărați, numai o întrebare: aici locuiește contesa de Miramont?

Iancovescu, scos din fire, se răstește la el:

— Nu-nțelegi, domnule, să ne lași în pace?! Nu locuiește aici nici o contesă!

— Ah! Nu locuiește? Sînteți sigur?

Apoi, adresîndu-se cuiva din culise:

— Vezi, dragă, cum mă pui pe drumuri degeaba?! Vino-ncoace, nu fugi, s-auzi și tu cu urechile tale.

Și introduse în scenă pe soția lui Iancovescu, care deși n-avea ce să joace mergea și ea cu turneul.

— Vă rog, domnule, mai spuneți o dată că nu locuiește aici contesa de Miramont. Că pe mine nevastă-mea nu mă crede.

Iancovescu i-ar fi dat cu ceva-n cap, turba și nu înțelegea nimic:

— Nu pricepi, omul lui Dumnezeu, că aici nu locuiește nici o contesă? Ori ești beat?

— Auzi, dragă? Auzi? Nu locuiește aici contesa: Vă rog să mă scuzați, domnule, și notați că nu sînt beat, știu eu ce fac! Bună ziua.

Și s-a retras, ploconindu-se, cu Țoța Iancovescu la braț.

Actul a pornit din nou. Peste vreo zece minute, iar bătăi în ușă.. Apare din nou Buzău cu Țoța după el.

— Iar, domnule? Iar pe capul nostru? Ce, ai înnebunit?

— Nu, n-am înnebunit, tot eu sînt. Eu și cu nevastă-mea, amîndoi. Nota bene. Doi. Am fost la etajul de sus și am venit să vă spun și dumneavoastră că nici acolo nu locuiește contesa de Miramont. Ca să știți. Vă salut!

A ieșit din scenă, de data asta definitiv, și s-a dus glonț la Panait, care privea din fundul sălii cu niște ochi de cucuvea.

— Ei Panaite, i-ai numărat? Ce taci?

— Nene Nae...

— Ce nene Nae? Mie atît să-mi spui: tot trei sînt?

— Bine dar...

— Nici un dar! Scoate gologanii că nu se începe actul trei pînă nu văd banii.

Și Panait s-a executat.

P.S. Întîmplarea mi-a fost povestită de eroul principal în persoană. În volumul lui de „Suveniruri", Niculescu-Buzău spune c-a intrat și cu un cocoș în brațe. Tot ce se poate!

ALO! 04? Ce noutăți aveți pentru 1965?

(Urmare din pag. 1)

înregistrate pînă acum este destul de mare, rezolvarea lor urmînd să se efectueze treptat, în funcție de posibilitățile tehnice și de lucrările ce vor mai fi executate. Din informațiile primite, rezultă că în acest an vor putea fi satisfăcute circa 10 000 cereri și instalări de posturi telefonice la domiciliu.

Noi centre telefonice automate și de bloc

La solicitarea noastră, ni s-au furnizat o serie de amănunte în legătură cu lucrările ce se vor executa pe această linie. Astfel, la mijlocul anului 1965 va intra în funcțiune noua centrală telefonică automată Sud-Vest (Puișor). La parterul clădirii acestei centrale au și început să funcționeze — în condițiuni moderne — serviciile Oficiului poștal nr. 5. Tot în cursul acestui an vor fi terminate lucrările de extindere a centralei telefonice Nord (Banu Manta). La capitolul „centrale" menționăm și centralele telefonice de bloc. Printre ultimele centrale de acest fel, date în folosință, se numără cea cu 190 linii în cartierul Pajurei, centralele din cartierul Giulești (ansamblul Giulești-stadion și ICEM) și altele. În curînd va fi dată în folosință o centrală cu 380 linii, în cartierul Balta Albă și o centrală cu 570 linii pe șoseaua Giurgiului. În acest an vor mai beneficia de astfel de centrale de bloc și noii locatari din cartierul Drumul Taberei, Jiului-Scînteia.

Legături telefonice sporite cu litoralul și cu alte centre din țară

Anul 1965 însă aduce și alte noutăți. Convorbirile interurbane cu un număr de localități principale din țară, vor fi înlesnite și — desigur — vor necesita un timp mai redus de așteptare, datorită faptului că s-au luat măsuri pentru mărirea, în continuare, a numărului circuitelor telefonice interurbane. Astfel, după intrarea în funcțiune a unui număr sporit de legături între București și litoral, precum și a sistemelor de legătură a capitalei cu orașul Craiova și cu alte localități, în acest an va fi mărit numărul de circuite cu orașul Cluj și cu alte orașe.

În locuințele abonaților își face tot mai mult loc noul tip de aparat telefonic executat din material plastic la întreprinderea „Electromagnetica". Abonații au apreciat avantajele acestui model nou de aparat: este mai ușor decît cel vechi, este mai estetic și, în plus, este prevăzut cu un sistem de reglare a soneriei foarte util — știți dv., atunci cînd vreți să trageți netulburați un pui de somn... În ultimul timp s-au remediat și unele deficiențe semnalate tot de abonați, ca îmbunătățirea calității discului în scopul evitării spargerii sau blocării lui, înlocuirea firului — destul de subțire — cu unul mai rezistent, împletit din patru fibre din material plastic.

Pe lîngă cele peste 20 000 de aparate de acest tip, instalate la abonați pînă acum, în cursul acestui an se vor mai instala — prin montări de posturi noi sau prin înlocuirea vechilor aparate — peste 10 000 de aparate telefonice din material plastic.

Vă prezentăm cartea de telefon 1965

Așteptată cu îndreptățită nerăbdare de bucureșteni, noua carte de telefon își va face, în sfîrșit, apariția. După 15 februarie a.c. ea va fi distribuită — contra cost — prin ghișeele speciale de la parterul Palatului Telefoanelor. Să răsfoim filele noii cărți, cifrate la 992...

Pe prima pagină găsim numerele de telefon de interes larg pentru cetățeni (Salvarea, AVIASAN-ul, informațiile CFR, TAROM, serviciile pentru telefonarea telegramelor etc.) Urmează două pagini-agendă pentru însemnări, precum și mai multe file cu o serie de instrucțiuni privitoare la utilizarea diverselor servicii PTTR, la folosirea noii cărți de telefon etc. In continuare, sînt menționate numerele de telefon ale hotelurilor, policlinicilor, teatrelor, cinematografelor, oficiilor PTTR, birourilor pentru efectuarea diferitelor comenzi sau abonamente, principalelor magazine sau restaurante etc.

Abonaților le vin apoi în ajutor două indexe. Unul dintre acestea explică prescurtările (inițialele) sub care sînt menționate în diferite ocazii o serie de instituții și întreprinderi. Cel de-al doilea index precizează denumirea corectă a unor întreprinderi sau instituții, cunoscute de public sub o altă denumire decît cea reală. La „Abatorul", de pildă, se precizează: vezi „Intreprinderea regională de industrializare a cărnii"; la „Deservirea" — se indică cooperativa „Deservirea" etc. Cartea se încheie cu un supliment cuprinzînd schimbările de numere intervenite în cursul tipăririi ei.

Intrucît o serie de numere de telefon vor fi schimbate datorită lucrărilor de extindere a rețelei telefonice, în cartea de telefon sînt înscrise noile numere pe care le vor căpăta abonații pînă în luna aprilie a.c.; este vorba de numerele de telefon care încep cu cifrele 25, 27 și 65, ce vor fi schimbate în 35, 37 și 75.

Spre deosebire de vechea ediție a cărții, toate exemplarele noii cărți de telefon sînt cartonate și editate în condiții grafice superioare.

Noi cabine telefonice

Telefonul public capătă o largă extindere, îndeosebi în noile cartiere. Din informațiile primite de la serviciul de instalații rezultă că în prezent în București funcționează peste 3 500 posturi telefonice publice și că în acest an vor mai fi instalate alte 150 posturi de acest fel. Pe lîngă cele 35 cabine telefonice de stradă existente, în cursul anului 1965 vor mai fi instalate încă 50 de cabine. Amplasarea lor? In cele mai frecventate puncte ale capitalei.

★

Și acum cîteva sugestii: studierea de către Institutul Proiect-București a posibilităților de construcție a unor nișe pentru cabine telefonice, amplasate lîngă scările noilor blocuri și prevăzute cu uși de sticlă și cu intrarea din stradă; efectuarea unor mai dese verificări a telefoanelor publice, în scopul asigurării continuității funcționării lor; pregătirea din timp a unei noi ediții de cărți de telefon sau a unui supliment pentru viitorul an; înștiințarea din timp a tuturor abonaților în legătură cu schimbarea numerelor de telefon din motive obiective. Sînt sugestii a căror luare în considerare poate contribui la mai buna utilizare a acestui mijloc de comunicație mult solicitat.

Mircea SCRIPCA

De ce mă calomniază?

Nu știu ce au oamenii cu mine. Mă vorbesc de rău și în ședințe și în afara lor. Mă ponegresc în fel și chip. Că nu mă port frumos cu nevasta, că sînt carierist, că mă preocupă doar interesele mele, cîte și mai cîte... Iar eu pot demonstra, negru pe alb, că fiecare afirmație e o calomnie.

Bunăoară povestea cu nevastămea. Că am bătut-o. Nu-i adevărat. I-am tras doar două palme. Mă certa că vin tîrziu de la birou. Și ce, veneam beat? Mă înapoiam de la o altă femeie? Da de unde... Jucam șah. Mă bîrlia și mi-am ieșit din fire. După aia mi-am făcut autocritica. De atunci n-am mai jucat șah la birou. Doar ping-pong...

Și tot cu nevastă-mea m-au criticat cînd am luat frigiderul. M-a pus naiba să-i spun unui coleg. Și ăla, invidios, a dat șfoară în țară că nu cumpăr mașină de spălat rufe, cum ar fi vrut nevastă-mea, pentru că-s egoist. Îi spusesem eu mai înainte că statul i-a dat mîini femeii ca să spele, că de răcit o sticlă de vin nu poate cu ele și la cumpăratul gheții tot pe bărbat îl trimite. Dar eu i-am zis-o în glumă...

Sau calomnia că-s profitor. De unde credeți c-a venit? Cînd a fost cu locuința, eu am dovedit cu acte că-mi întrețin tatăl bătrîn și bolnav și am căpătat o cameră în plus. Dar după aia l-am mutat pe tata la o soră care făcuse o cerere de locuință, ca să ia și ea mai mult cu o cameră. Bătrînul nu stătea la ea, cum nu stătuse nici la mine, ci tot la fratele care avea copil mic și nevoie de cineva să-l ajute la spălat, curățenie, cumpărături. Ei, și m-a pus prostia să-i spun asta unuia, să-i dau o idee cum să lucreze. Iar ăla s-a apucat să povestească...

Sau calomnia cu carieristul. Că-i spun șefului „să trăiți" și că, o dată, cînd am plecat pe teren, m-am oferit să-i aduc o damigeană de la Jidvei. Ei și ce mare lucru, că nu i-am adus un butoi. Nici măcar n-a vrut s-o ia pe gratis. Iar a doua oară nu a vrut să-i mai aduc vin, spunîndu-mi că are gastrită.

Sau, mai spun unii, că fratele meu, care e director la minister, intervine pentru mine. Măcar de-ar fi așa. Dar fratele — altul, nu ăla la care stă tata — n-a vrut să dea nici măcar un telefon șefului atunci cînd a devenit liber postul de dispecer la care aș fi avut dreptul, conform pregătirii pe care o am și a rîvnei și nivelului meu. Și cînd îl rog să intervină, mă critică, că e și el o poamă...

Noroc cu Tăsică de la IRNM. El mă mai înțelege și e pe un post gigea. I-am aranjat o dată o vînătoare fainâ — că-l cunosc pe Mihalcea de la MRCD — care-i filatelist (la noi se poartă multă corespondență, am de unde să-i dau timbre), Mihalcea are un frate la filială și ăla m-a ajutat.. După vînătoare, l-am vizitat pe Tăsică zece zile la rînd, pînă a discutat cu Voiculescu de la ANM să-i dea un post nevesti-mi, că și lui Voiculescu, căruia îi place pescuitul — mai ales în zori, la păstrăv — i-am făcut rost de o ieșire interesantă. Și acum nevastă-mea e secretară acolo — nu-i cine știe ce, dar peste o mie tot iese. Prin Voiculescu am cunoscut și pe Pîrvuleț de la IAL și astfel am renovat apartamentul meu și al fratelui — căci lui Pîrvuleț, pe lîngă Jidvei, îi place și fotbalul iar bilete la meciul cu „Internationale" tot prin mine a găsit. Dar colegii mei sînt invidioși că am asemenea prieteni cu relații și nu pierd prilejul să mă vorbească de rău.

Nu-s de loc principiali colegii ăștia ai mei. Nu au de loc o atitudine tovărășească față de mine... Ah, dar dacă aș ajunge eu în locul șefului, cum le-aș dovedi că n-au dreptate...

Neață VÎSCOLESCU

Pentru conformitate

U. VĂLUREANU

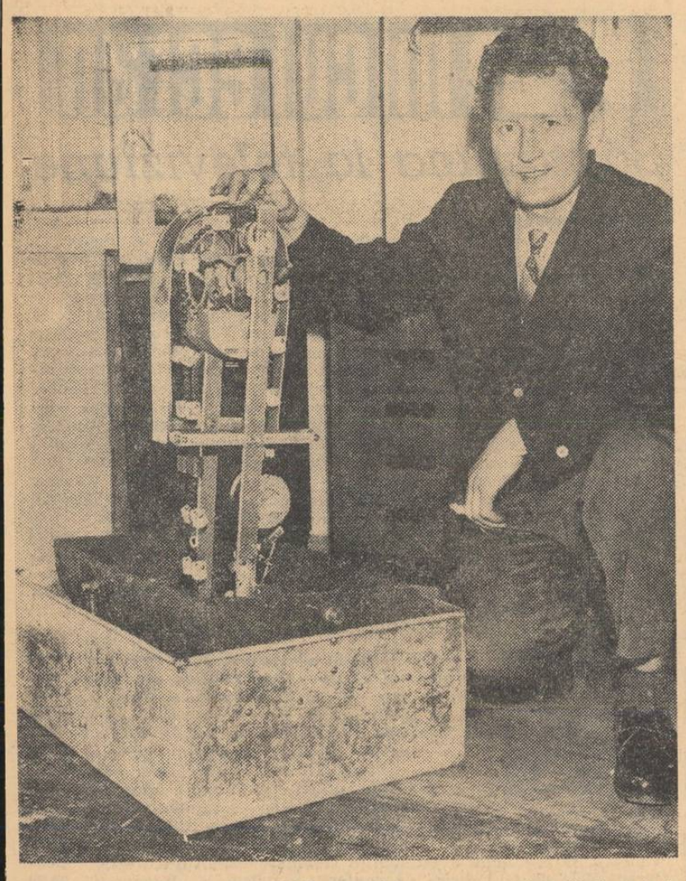

Pompa automată pentru vasele de pescuit, care este acționată de valuri, inventată de Nils Whatne din localitatea norvegiană Haugesund

DE FIRUL EVENIMENTELOR

Între Mary Gilder și Lester Maddox

Zilele trecute Mary Gilder din Phoenix, Arizona (S.U.A.) a primit în dar o tortă cu 104 lumînări. Mulți dintre cei care au venit s-o felicite și să-i ureze viață îndelungată au ținut să marcheze nu numai miracolul longevității ci și faptul simbolic că Mary, născută sclavă pe o plantație în 1861, putea fi martora creșterii viguroase a luptei pentru libertăți civile și a rezultatelor ei. Mary Gilder are 38 de nepoți și 49 de strănepoți. Oare cîți dintre ei s-au aflat în această săptămînă în grupurile de acțiune pentru lichidarea ultimelor vestigii ale segregației, în coloanele masate în fața palatului justiției din Selma (Alabama) unde a început campania pentru înscrierea în listele electorale?

Este drept că la Selma autoritățile rasiste au recurs la subterfugii pentru a opera arestări și a împiedica înscrierea în listele electorale, că în unele localități din sud se mai găsesc elemente obstrucționiste care împiedică aplicarea legii cu privire la desegregare, dar mișcarea este irezistibilă, plină de vitalitatea care a dat energie și lui Mary Gilder.

Cîte nu a făcut, de pildă, Lester Maddox, faimosul restaurator din Atlanta, pentru a împiedica desegregarea în restaurantul său ca și în alte restaurante din sud. Cazul a ajuns în fața Curții Supreme și el a pierdut procesul. Furios Maddox a căutat noi mijloace pentru a exprima indirect rezistența rasiștilor. În restaurantul său el a construit o „fîntînă a dorințelor", după modelul celei aflată la Roma. Deasupra ei a pus o pancartă: „Doresc segregare" și oricine are o asemenea dorință aruncă un penny în fîntînă.

În fața restaurantului a construit un turn înalt de 50 picioare în care se află un coșciug negru înăuntrul căruia a fost introdusă o copie a textului Legii pentru drepturile civile, adoptată de cel mai înalt for legiuitor al Statelor Unite, de Congres.

Maddox nu este prost în afaceri. El a explicat sprijinitorilor săi că „această luptă" împotriva integrării costă bani și trebuie sprijinită. Așa se face că Maddox încasează 3 000 pînă la 4 000 dolari pe săptămînă pentru a asigura funcționarea fîntînei și întreținerea „mausoleului" drepturilor civile. Dar afacerea se oprește aci. După cum arată într-un raport ministrul adjunct al justiției S.U.A. în majoritatea restaurantelor, hotelurilor și teatrelor din sud prevederile legii drepturilor civile sînt aplicate. Campania începută marți la Tuscaloosa (Alabama) sub conducerea actorului negru Dik Gregory, urmărește să lichideze ultimele „cuiburi de rezistență" ale rasiștilor. Este vorba de 15 restaurante urmărite de ministerul justiției pentru refuzul de a aplica legea drepturilor civile. În cîteva din ele participanții la campanie au și reușit să obțină a fi serviți fără discriminare. Dar respectivii restauratori rasiști, urmărind să-și ascundă înfrîngerea, au micșorat la minimum iluminatul localului, pentru ca incertitudinea dintre lumină și întuneric să acopere cu umbra ei faptul că oameni de culori diferite ale pielii stau la masă, alături, în același local. Atmosfera simboliza într-un fel amurgul segregației. Umbrele sale sînt izgonite de lumina care pilpîie puternic în sufletele luptătorilor pentru drepturile civile și care împrumută ceva din aureola sa și celor 104 lumînări ale lui Mary Gilder.

N. LUPU

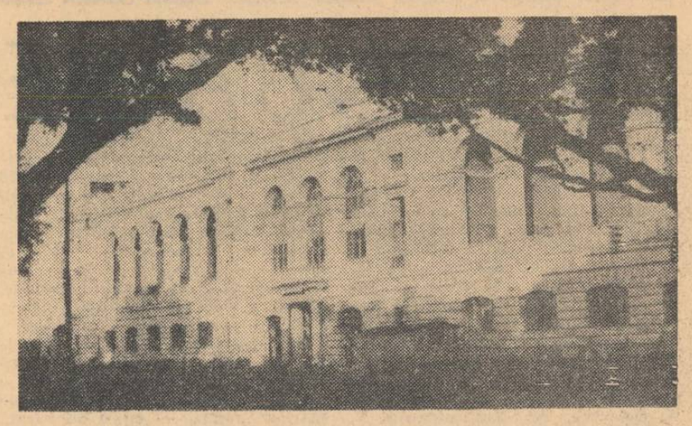

Stațiunea zoologică din Neapole

Asociația mediteraneană de biologie marină și oceanografie

La Neapole a avut loc de curînd constituirea Asociației mediteraneene de biologie marină și oceanografie, din partea țării noastre participînd prof. RADU CODREANU, de la Universitatea din București, membru corespondent al Academiei R.P.R. Înapoindu-se în patrie, prof. Radu Codreanu a fost solicitat de redactorul nostru Simion Săveanu *să relateze, pe scurt, care sînt scopurile pe care le urmărește noua organizație științifică internațională.*

— Astăzi se desfășoară pe plan mondial o mișcare pentru promovarea cercetărilor de biologie marină și de oceanografie, deoarece cunoașterea mării, calea pe mare, sînt baze permanente pentru dezvoltarea societății omenești. În ceea ce privește Marea Mediterană există de mult o comisie internațională pentru explorarea ei științifică, comisie care-și are sediul la Monaco, și din care face parte și țara noastră. În comitetul ei de conducere este dr. Mihai Băcescu, directorul muzeului „Gr. Antipa" și conducătorul colectivului de oceanologie al Academiei R.P. Romîne.

Inițiativa formării noii asociații, care e o completare a primei, a pornit de la stațiunea zoologică din Neapole, înființată în 1870 de Anton Dohrn — ilustru elev al lui Ernst Haeckel. Aceasta este pînă astăzi cea mai importantă stațiune științifică de pe malurile Mediteranei, dezvoltîndu-se ca un centru mondial de cercetări la care participă numeroși savanți. Aici se ține periodic simpozioane, care au drept temă cele mai actuale probleme de biologie. Dar activitatea științifică presupune dezvoltarea legăturilor de cooperare internațională și astfel s-a ajuns la constituirea noii asociații.

— După cîte am aflat, ați fost ales în comitetul de redactare al statutului asociației. Vă rugăm să ne relatați cîteva aspecte din timpul dezbaterilor și punctele mai importante ale statutului.

— O problemă laborioasă a fost alegerea locului unde va fi sediul asociației. Inițiatorii acestui nou organism internațional de cercetări științifice au propus drept sediu Universitatea din Malta, pe motivul că este vorba de o universitate tînără, care trebuie sprijinită, avînd avantajul că se găsește chiar în centrul Mediteranei.

Relativ la scopurile asociației voi cita pe cele mai importante: dezvoltarea cooperării internaționale în problemele științifice asupra cercetării mării, instruirea și pregătirea în acest domeniu a cadrelor necesare precum și îmbunătățirea posibilităților materiale în ce privește tehnica de explorare și schimbul de informații. De asemenea se vor folosi mijloace moderne pentru explorarea fundului mării și cunoașterea viețuitoarelor din regiunea mediteraneană, ca și din Marea Neagră. Se urmărește intensificarea valorificării resurselor marine pentru dezvoltarea economiei umane, prin schimburi internaționale de cercetători, simpozioane, consfătuiri. La încheierea sesiunii, președinte al Asociației mediteraneene de biologie marină și oceanografie a fost ales prof. Georges Petit, fostul director al laboratorului Arago de la Banuyls, din sudul Franței.

În cursul ședințelor de constituire fiecare delegat din cele 15 țări participante a făcut o dare de seamă despre activitatea științifică din țara respectivă și, la rîndul meu, am expus stadiul cercetărilor la stațiunile biologice existente pe litoralul romînesc al Mării Negre. Aceste relatări au arătat posibilitățile științifice ale fiecărei țări pentru participări viitoare la programe de activitate comună. În acest sens, Dr. Pietro Dohrn, directorul stațiunii zoologice din Neapole, s-a oferit să pună la dispoziția asociației mijloacele de care dispune stațiunea pe care o reprezintă. Declarații asemănătoare au făcut prof. J. M. Pérès și P. Drach din partea stațiunilor franceze precum și prof. R. Vaissière de la Institutul Oceanografic din Monaco.

— Ați avut ocazia să vizitați mai multe centre universitare italiene?

— Într-adevăr, în Italia am căutat să cunosc laboratoarele de biologie ale universităților, informîndu-mă despre dezvoltarea lor științifică. Printre centrele vizitate menționez Universitatea din Neapole și Institutul internațional de genetică și biofizică din același oraș, Universitatea din Roma și Institutul superior de sănătate din capitala Italiei, institutele de biologie din Pisa, acvariul de la Livorno, Institutul de entomologie din Bologna, laboratoarele de biologie din Padova și stațiunea marină de la Chioggia. În majoritatea centrelor universitare am ținut conferințe, expunînd concepțiile noastre în unele probleme de biologie generală și rezultatele cercetărilor originale ale catedrei noastre, care au fost urmărite cu interes.

Închei această scurtă expunere amintind primirea cordială de la Academia dei Lincei, unde am fost invitat la ședințele acestui înalt for de cultură.

Drama din deșertul Victoria

● În 1906 un vapor cu emigranți sosește în Australia... ● Goana după aur ● A treia expediție a fost fatală ● Jurnalul cu însemnări din sticla îngropată acum aproape 60 de ani

Anul trecut un cartograf din serviciul armatei australiene executa o misiune într-o anumită zonă din deșertul Victoria, în apropiere de lacul Wells. Consulta, ca de obicei, aparatele de măsurat și își nota datele necesare pentru lucrarea în curs. Căldura soarelui îl ardea parcă, iar uscăciunea aerului dădea senzația de sufocare. În preajmă era o mică zonă de vegetație. Se apropie de ea pentru un scurt răgaz. Se așeză lîngă un tufiș, care-l ocrotea puțin de razele dogoritoare. Privi în jur. Îi atrase atenția ceva ce semăna cu un ciob de sticlă. Curios, încercă să-l ridice. Dar nu era un ciob. Era chiar o sticlă îngropată în nisip. Cînd o scoase afară, văzu că în ea fusese băgat ceva ce semăna cu un caiet. Arătă sticla și comandantului unității, Leslie B. Springer. Acesta reuși să scoată caietul din sticlă și-l răsfoi. Tresări. Cineva scrisese pe filele caietului în limba italiană. În timpul războiului luptase într-o unitate a forțelor aliate din Italia și învățase cîte ceva din limba țării. Începu să citească caietul. Din cîte înțelese din filele îngălbenite de vreme, acesta era un jurnal. Un jurnal al unor căutători de aur de la începutul secolului nostru, pe care goana după metalul galben i-a aruncat în viltoarea unor tragice aventuri, plătite cu prețul vieții...

...Era în luna martie 1906. După o lungă călătorie pe apele sudului, un vapor încărcat cu emigranți s-a apropiat de țărmurile Australiei, de portul Perth. La bordul lui se aflau oameni necăjiți care credeau că vor găsi o viață mai bună în vastul și puțin populatul continent — în care se zvonea tot mai insistent că s-ar fi descoperit fabuloase cantități de aur. Ei sperau să găsească în orice caz o viață mai bună decît pe cea pe care au dus-o în țările de baștină.

Vaporul era vechi și într-o stare nu prea bună. Totuși, călătoria decursese în condiții bune și, cînd în sfîrșit, după îndeplinirea formalităților, emigranților li se dădu permisiunea de a pleca în oraș — pe atunci Perth era un mic orășel cu nici 40 000 de locuitori — mulți dintre ei puseră imediat la cale planurile primelor expediții în căutarea nisipurilor aurifere.

Între emigranți se afla și un grup de patru prieteni italieni. Andrea Gibellini, un om de aproape 50 de ani, părea să fie șef al grupului. Ceilalți trei, Felice Abbadini, Carlo Azzoli și Bortolo Cozzaer, erau mai tineri. Fuseseră cuprinși și ei de febra aurului, de frenezia speranței că norocul nu-i va ocoli și că ar fi cu neputință ca tocmai ei să nu găsească locurile în care aurul se află din belșug, așteptîndu-i să le schimbe viața, să le pună totul la picioare...

După o lună și ceva de pregătiri, Andrea și tovarășii săi s-au hotărît să plece în spre deșertul Victoria. S-au stabilit temporar la Kalgoorlie, o mică așezare cu 3—4 000 de locuitori. De aici plecară mulți din cei care, ca și ei, se avîntaseră în largul nesfîrșitului pustiu și descoperiseră aur. Plecați săraci, îndatorați, aceștia se înapoiară uluitor de bogați, zăpăcind mințile celor rămași în urmă.

De la Kalgoorlie, cei patru au plecat la Laverton, o altă localitate mică din preajma deșertului și abia de acolo au început bătălia cu nisipurile. În jurnal, Andrea nota la 30 mai 1906: „Ne aflăm la Laverton. Totul este gata. Plecăm spre deșert. În cîteva zile vom fi bogați toți patru: eu, Felice, Carlo și Bortolo".

Înarmați cu sculele necesare și rezerve de mîncare, cei patru au pătruns prima dată în deșert. Întîlnirea nu i-a speriat. Erau plini de forță. Spiritul de aventură mocnea în ei cu putere. Simțeau că undeva pe aproape se află aur, mult aur, că în curînd o să-l găsească. După cîteva zile, la 2 iunie, Andrea nota în filele caietului său: „Am ajuns în deșertul plin de aur. Au dreptate: doar cel ce a venit aici poate înțelege. Nisipul strălucește ca niște paie aurite". Iar după alte două zile scria: „Mergem ziua însă noaptea trebuie să rămînem înfășurați în păturile noastre căci se face foarte frig. În curînd vom fi bogați toți patru".

Acest „în curînd" nu a venit totuși. La Laverton nu au rămas totuși decît cîteva zile, doar atît cît a fost necesar ca să se întremeze puțin Bortolo și să fie completat stocul de provizii. Au pornit apoi într-o nouă expediție, spre lacul Yeo, de unde, după căutări zadarnice, au plecat spre lacul Rason.

„Mă găseso fără bani și muncesc ca un osîndit. Despre aur, nici o urmă — nota în jurnalul său Andrea Gibellini la 7 iulie. — Ca și lacul Carey, lacul Minigwal și lacul Plumridge în timpul primei expediții, lacurile Yeo și Rason par de asemenea din aur dar nu sînt".

Căutătorii sînt tot mai pesimiști. Își dau seama tot mai bine că și cea de-a doua expediție a lor a eșuat. După mai multe zile se înapoiară din nou la bază. În jurnal sînt notate cîteva gînduri care reflectă îngrijorarea crescîndă de care sînt cuprinși: „Am cheltuit tot ce aveam la Laverton. Mă tem de moartea prin înfometare. Și aici noi continuăm să ne spunem că aurul nu-l vom găsi niciodată. Și totuși, simt că el există. Îmi voi lăsa aici prietenii și mă voi înapoia în deșert. Voi pleca în nord, spre lacul Wells".

Și în cea de-a treia și ultimă expediție, Andrea a plecat cu prietenii săi. Dar norocul nu le-a surîs nici de această dată. Într-una din zile Andrea își exprimă în caiet îndoiala dacă ceilalți vor continua să-l urmeze. Într-altă zi povestește despre „frigul teribil" care le provoacă neplăceri, despre „vîntul glacial care taie urechile". Bortolo, scrie Andrea, este bolnav de piept. Carlo ar vrea să lase totul baltă și să se înapoieze la Laverton. Dar pentru Andrea, care are 50 de ani, care și-a irosit tot ce avusese, aceasta era ultima șansă de a supraviețui, de a găsi aur și a se îmbogăți. „Eu, scrie el, m-am hotărît să continui cercetările și, dacă ceilalți vor să se înapoieze, s-o facă".

Prietenii nu l-au părăsit nici de astă dată. La 23 iulie, în caietul de însemnări apare notația: „Continuăm încă puțin căutările". La 15 septembrie cu Andrea nu mai este nimeni. „Am rămas singur, scria el atunci. Primăvara sosește dar eu sînt obosit, obosit și am friguri". La 10 octombrie, el se întreabă, în jurnal: „Cine știe, dacă voi mai sosi la Laverton?".

Ultima însemnare din caiet poartă dată de 12 octombrie 1906. „Eu îngrop această sticlă astfel că dacă nu mai ajung, aceasta să spună că eu am rămas în drum. Curînd voi fi fericit în toate privințele".

Ce s-a întîmplat în continuare, jurnalul nu spune. Dar este ușor de închipuit cum Andrea s-a tîrît mai departe pînă ce puterile l-au părăsit cu totul, în mijlocul deșertului, unde a rămas biruit de friguri — de frigurile care-i mistuiau organismul ca și de cele ce i-au stîrnit imaginația lansîndu-l în această tragică goană după aurul fatal...

Caietul păstrat aproape 60 de ani într-o sticlă îngropată în deșertul Victoria a fost înaintat de comandantul Springer autorităților competente australiene care au efectuat cercetări, descoperind un urmaș al lui Andrea, pe Abele Gibellini, care trăiește la Pert și astfel a putut fi reconstituită drama micului grup de emigranți italieni, una din multele tragedii generate de goana nebună după aur...

Căutătorii au ajuns în regiunea lacului Carey, treceau zilele și nopțile și oricît de mult scotoceau, aurul nu se arăta. Înaintarea în marea de nisip devenise tot mai grea. Bărbile crescuseră mari. Îndoiala începuse să se strecoare în inimi. Și, ceea ce era mai grav, nu întregul grup putea rezista greului acestor căutări. În însemnările din 10 iunie 1906 ale lui Andrea nu mai regăsim optimismul din primele notații, ci doar două informații scurte: „Bortolo este bolnav. Trebuie să ne înapoiem la Laverton".

Și s-au înapoiat. Dintr-o altă însemnare, cîteva zile mai tîrziu, se poate afla în cît de dificile condiții a avut loc această întoarcere, această primă înfrîngere. Drumul era greu, Bortolo nu se mai putea mișca singur și îl transportau tîrîș, cu schimbul, copleșiți de decepții dar simțind încă pretutindeni urma aurului.

Sus, la o altitudine de 5 000 de metri, pe „acoperișul lumii", un lung șir de autocamioane încărcate cu materiale de construcții, străbat șoseaua principală dintre Seciuan și Tibet, important mijloc de comunicație în R. P. Chineză

„Eu îngrop această sticlă, astfel că dacă nu mai ajung, aceasta să spună că eu am rămas în drum..."
(Desen din revista „Soir Illustré")

De pretutindeni

PE TRASEUL Gostivar Kicevo, din Macedonia (R.S.F. Iugoslavia), se construiește prin muntele Bukovnik, un tunel a cărui lungime va fi de 7 048 m, cel mai lung din Balcani. Lungimea întregului traseu va fi de 36 km. Construcția tunelului urmează să fie terminată în 1967.

●

RECENT a pornit din Genova, într-o călătorie originală, japonezul Ikuo Kasima, care a hotărît să plutească pe un mic velier pînă în orașul său Kobe, din Japonia. Ikuo Kasima are 34 ani, este doctor în științe economice și un mare iubitor al literaturii și al... mării. El își propune să traverseze Marea Mediterană, Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific, cu un velier de 6 m lungime, cu motor. Și-a ales ca punct de plecare portul Genova, locul de baștină al lui Cristofor Columb. Călătoria urmează să ia sfîrșit în luna august 1965.

●

ÎNTR-UN CIRC din Iaroslavl (U.R.S.S.) s-a produs cunoscutul îmblînzitor de tigri A. N. Alexandrov. La unul din ultimele spectacole, tigrii nu s-au „înțeles" între ei și Almaz l-a atacat pe Akbar. Acesta din urmă a fost rănit serios.

Pentru salvarea lui Akbar se impunea o operație grabnică. În acest scop a fost solicitat prof. Medvedeiev de la Institutul veterinar din Moscova. Acesta a mai efectuat operații la elefanți, crocodili și vidre, dar încă niciodată la tigri. Dificultatea principală consta în narcoticul care trebuia să-l adoarmă pe „pacient". Conferențiarul V. Kislenkov, de la Institutul de medicină din Iaroslavl a venit în ajutorul chirurgului, propunîndu-i un narcotic special elaborat. Narcoticul a trebuit să fie administrat tigrului timp de cîteva ore pînă cînd s-a reușit să fie adormit. Prof. Medvedeiev a efectuat apoi operația, cu succes.

●

EDITURA italiană Vallardi a publicat o monografie intitulată „Căile ferate în lume". Autorul, ing. Roberto Gianni a rezumat în această lucrare „tot ceea ce se poate scrie despre trenuri, începînd de la locomotiva Bayard, pînă la transportul pe o șină". Cartea cuprinde nu numai date despre istoria și tehnica căilor ferate, dar și statistici și o privire de ansamblu atît asupra căilor ferate cît și asupra „eroilor de pe șine". Lucrarea este editată într-un volum bogat ilustrat.

●

SPECIALIȘTII centrului tehnico-științific de tehnica radiologiei și electronica medicală au construit în sanatoriul Lostau, lîngă Magdeburg, prima instalație de roentgen-televiziune concepută în R.D.G. Imaginile pot fi transmise pînă la o distanță de 300 m și pot fi observate în același timp în diferite încăperi. Instalația se folosește pentru diagnosticarea funcțiunilor plămînului.

●

ÎN GHANA s-a conceput un mod de luptă împotriva dăunătorilor agricoli, prin folosirea izotopilor radioactivi. Este vorba de primele încercări încununate cu succes pentru distrugerea eficientă a insectelor. O treime din culturile cerealiere ale Ghanei sînt distruse de insecte, iar șeptelul are ca principal dușmani insecta moskito și musca tse-tse.

●

CELE MAI NOI televizoare japoneze, miniaturale, nu vor fi mai mari decît un deșteptător obișnuit și vor intra în fabricație de serie încă în cursul acestui an. Se proiectează chiar, fabricarea unor televizoare care vor putea fi purtate la braț, ca ceasurile de mînă. Și aceste aparate au depășit faza de proiectare.

●

TABLOUL lui Pablo Picasso „Portretul doamnei Soler", a fost cumpărat de landul Bavariei la prețul de 1 200 000 fr. francezi. Opera a fost pictată în 1903, în „perioada albastră" a lui Picasso și aparținea unui colecționar american.

●

HÎRTIA VECHE a devenit și ea marfă de export. În ultima vreme s-a înregistrat o conjunctură deosebit de favorabilă, mai ales în țările nordice, în Olanda și Belgia, precum și în Italia, pentru importul de maculatură. Multe întreprinderi care refuzau înainte să prelucreze hîrtia veche se întorc în prezent la această materie primă ieftină și fac tot ceea ce le stă în putință pentru a și-o procura.

●

GIUVAERGII PARIZIENI oferă clienților inele de căsătorie în care este amplasată cîte o bandă minusculă de magnetofon. Pe bandă este înregistrat cuvîntul „da", pronunțat de noii căsătoriți în fața ofițerului de stare civilă.

●

MICUL ORĂȘEL suedez Klockricke este principalul furnizor de rîme pentru pescarii din întreaga Peninsulă scandinavă. În timpul umed, pleacă din orășel expediții întregi, înarmate cu torțe, găleți și bastoane de caciuc. De fiecare dată, aduc acasă o pradă bogată. În depozit, există permanent peste un milion de rîme, care sînt întreținute cu grijă.

●

ÎN PARCUL CHAPULTEPEO din Mexico City, pe o suprafață de 100 000 m p, a fost creat un muzeu al culturii mexicane din perioada de dinainte de Cortes. Muzeul este opera arhitectului Pedro Ramirez Vasquez, după al cărui proiect au fost construite în Mexico, în ultimii cinci ani, 19 000 școli din prefabricate. Muzeul are 23 săli principale la a căror amenajare a lucrat un colectiv format din 40 arhitecți, arheologi, oameni de artă și tehnicieni. De la punerea fundațiilor pînă la deschiderea muzeului, la 17 septembrie 1964, au trecut numai 19 luni.

●

AL DOILEA POST de emisiune de televiziune britanic B.B.C. va inaugura un ciclu de lecții de vioară, constînd din predare și examene, pentru începători pînă la nivelul de soliști profesioniști. Lecțiile vor fi predate de cunoscutul violonist Yehudi Menuhim.

●

OLAH ELMQUIST din orașul suedez Malö a încasat timp de 40 de ani bursa de student. Faptul a fost descoperit întîmplător, cînd eternul student sărbătorea împlinirea vîrstei de 60 de ani. Bursa, firește, a fost sistată. Greșeala o dată îndreptată, Elmquist a murit pentru că în toți acești ani el nu a avut alte venituri decît bursa.

De pretutindeni

24 IANUARIE

Ceea ce cronicarii secolelor al XVI-lea și al XVII-lea — Nicolae Olahul, Grigore Ureche, Miron Costin — și ceea ce eruditul Dimitrie Cantemir și istoricii „școalei ardelene" din secolul al XVIII-lea au afirmat și subliniat cu atîta vigoare, — unitatea poporului romîn de pe ambele versante ale Carpaților și de pe amîndouă malurile Milcovului, — fără a trage încă și concluziile politice ale acestor constatări, a devenit pentru generația pașoptistă, reprezentată de N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, S. Bărnuțiu, Gh. Barițetc., un adevărat program politic, născut din dezvoltarea relațiilor social-economice capitaliste ale societății românești și a conștiinței naționale a poporului nostru.

La 1848, după ce în 1846 se stabilise uniunea vamală între cele două Principate, ca urmare a descompunerii orînduirii feudale, a necesității unei piețe naționale unice și a unui stat centralizat, precum și a marilor progrese făcute de cultura și literatura română, problema unirii s-a pus cu toată acuitatea și ea a fost afirmată atît dincoace cît și dincolo de Carpați. „Deviza noastră — scria revoluționarul transilvan Constantin Românu-Vivu la 26 iunie 1848 — trebuie să fie formarea Daciei". Nicolae Bălcescu, la 4 martie 1850, din exilul de la Paris, anunța cu toată fermitatea : „Unirea Munteniei cu Moldova este un lucru cîștigat pentru toată lumea. Deci Romînia noastră — limitată deocamdată la unirea Principatelor — va exista". Cu entuziasmul și optimismul său caracteristic, V. Alecsandri, destăinuind geneza „marseilleziei" sale „Deșteptarea Romîniei", mărturisea la începutul anului 1857 : „Nu înțelegeam — la 1848 — o mișcare în țările noastre decît în vederea unirii tuturor românilor într-un singur corp".

Paralel cu dezvoltarea relațiilor capitaliste, s-a dezvoltat astfel și lupta pentru unitatea națională. Este semnificativ faptul că primul cotidian românesc, înființat în București la 20 decembrie 1837, se intitula, concludent și demonstrativ, „România".

La jumătatea secolului trecut, în urma revoluției de la 1848, o dată cu ascensiunea burgheziei, bazată pe activitatea comercială și industrială și cu începutul orînduirii capitaliste, poporul romîn, transformat în națiune politică, a tras concluziile firești ale unității sale de limbă, de teritoriu, de viață economică și culturală, începînd, prin elementele sale progresiste și în opoziție cu interesele marii boierimi feudale, lupta pentru unitatea sa politică și pentru independență.

Recunoscîndu-se populației celor două Principate, prin Congresul de la Paris din 1856, dreptul de a-și expune dorințele prin Divanurile ad-hoc, partizanii unirii au desfășurat, sprijiniți de masele populare și de guvernele Franței și Rusiei, o viguroasă activitate, izbutind, — cu toată împotrivirea Turciei, a Austriei și a falsificării, prin caimacanul Vogoride, a alegerilor din Moldova de la 7 iulie 1857, — să formuleze și să afirme în mod categoric voința de unire a Moldovei și a Țării Românești...

În locul unirii complete, reclamate de Divanurile ad-hoc, ca expresie a voinței poporului, conferința de la Paris din 19 august 1858 a impus însă o soluție care, sub titlul de Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești, menținea separarea Principatelor cu doi domni, două guverne și două capitale, acordînd, ca instituții comune, numai o Comisie Centrală la Focșani și o Înaltă Curte de Casație.

Pe plan extern, lupta pentru unire, raportată la situația din acel moment, se încheie astfel — ca o consecință a intereselor contrarii ale marilor puteri, — cu o adevărată înfrîngere, pe care numai patriotismul luptătorilor unioniști și capacitatea de luptă a maselor populare au putut-o transforma ulterior într-o puternică victorie.

Într-adevăr, în 5 ianuarie 1859 la Iași și în 24 ianuarie 1859 la București, în loc să aleagă doi domni, așa cum se cerea prin Convenția de la Paris, deputații celor două adunări, — pînă atunci oscilînd între diferiți candidați aparținînd fostelor familii domnitoare sau marii boierimi, — au ales pe Alexandru Ion Cuza, candidatul unic al partidei unioniste, candidatul Romînei, sub presiunea directă și categorică a maselor de muncitori, de meseriași, de negustori și de țărani care, înconjurînd clădirile adunărilor elective, au impus această alegere.

Entuziasmul maselor pentru alegerea lui Cuza a fost atît de mare, încît C. Negri, delegatul Moldovei la Constantinopol pentru obținerea recunoașterii alegerii domnului în ambele Principate, a putut răspunde la întrebarea unui diplomat străin în legătură cu „ce s-ar întîmpla dacă Puterile nu ar primi să fie Domnul Cuza domn și al Valahiei", că „adunarea l-ar alege de-al doilea iarăși". „Dar dacă atunce s-ar strica și acea a doua alegere? Atunci — a precizat Negri — am alerga la alte mijloace pentru a nu rămînea batjocurit votul unui neam întreg". Același răspuns demn l-a dat delegatul Moldovei și la întrebarea dacă recunoaște că prin îndoita alegere a lui Cuza s-a călcat hotărîrea de la Paris : „În socotința mea o cerere așa de manifestată a unui neam întreg mai mult trebuie a se ține în seamă decît o convenție făcută pentru noi dar fără noi".

Ceea ce a îndreptat masele populare pe calea unirii și a alegerii lui Cuza a fost convingerea că aceasta înseamnă înlăturarea „jugului celui mai apăsător" și că o eră nouă, bazată pe reforme economice, sociale și politice, se va deschide în istoria poporului romîn.

Domnia lui Alexandru Ioan Cuza, prin secularizarea averilor mănăstirești, prin legea rurală din 1864, urmată de împroprietărirea țăranilor, prin introducerea învățămîntului primar obligatoriu, prin legea electorală și prin alte reforme, cu toate limitele și insuficiențele lor, a dat satisfacție cel puțin unei părți din speranțele puse în alegerea lui și a însemnat, fără îndoială, o perioadă de progres și de mari perspective sociale și naționale.

Unirea de la 1859 a fost astfel rezultatul luptei maselor și al dezvoltării social-economice și politice a poporului romîn, constituind piatra de temelie pentru desăvîrșirea unității naționale care s-a realizat în 1918, o dată cu unirea Transilvaniei.

Vasile NETEA

Omul cu căruciorul

de ST. WYGODZKI

Romanul are ca temă existența dramatică a deținuților într-un lagăr de exterminare hitlerist. Deși mult solicitată în anii de după război (a apărut o întreagă literatură închinată vieții și luptei deținuților din aceste lagăre), această temă se dovedește inepuizabilă. Meritul lui Wygodzki este acela de a fi pătruns cu măiestrie în gîndurile eroilor săi, în momentele cruciale ale existenței, înfățișîndu-i în ceea ce prezintă esența gîndirii și acțiunilor lor. Povestirea constituie în același timp o virulentă demascare a nazismului și uneltelor sale.

Pămîntul oțelului

de TRAIAN FILIP

În centrul acestui reportaj — orașul și regiunea Galați, și cu deosebire marele șantier al combinatului aflat în construcție și pe care reporterul le cutreieră atent la transformările pe care le suferă acestea locuri. Mici incursiuni în istoria locurilor precum și privirile în viitor bazate uneori pe realități aflate abia în formare, transfigurarea poetică a peisajului și oamenilor, toate laolaltă oferă spre lectură pagini interesante.

Descrieri geografice

de G. VÎLSAN

O carte care va interesa neîndoielnic pe tineri ca și pe cei în vîrstă, fără a mai vorbi de profesorii de geografie sau studenții institutelor de specialitate. Volumul cuprinde o culegere a celor mai reprezentative descrieri ale regiunilor țării, articole, studii și conferințe cu caracter teoretic ale marelui nostru geograf. Dintre acestea citățm articolele despre Carpați, cele ce se ocupă de Dobrogea și Deltă, articolele consacrate regiunilor deluroase și podișurilor. Dintre studiile cu caracter teoretic citățm : „Sensul geografiei moderne", „O știință nouă — etnografia", „Dunărea de jos în viața poporului romîn", „Geografie și poezie".

O prezentare succintă a vieții și activității lui Gh. Vîlsan este semnată de prof. dr. T. Morariu și prof. dr. V. Mihăilescu.

Eroii fabulelor

Fotografii de ION MICLEA

Un splendid volum de instantanee fotografice în care animalele sînt surprinse în posturi interesante, caracteristice, astfel încît relația ce se stabilește între ele și fabulă nu apare de fel forțată. Comentarul în versuri, semnat de Ion Brad, aduce volumului un plus de suavitate care va fi fără îndoială gustat de cititori.

Combaterea prafului și silicozei

de B. STOCES și H. JUNG

Lucrarea, tradusă din limba germană, interesează în primul rînd pe inginerii, tehnicienii și muncitorii mineri. Pe lîngă capitolele în care sînt înfățișate consecințele bolii, o mare extindere se acordă în volum măsurilor tehnice de combatere a prafului, astfel încît să se realizeze prevenirea producerii silicozei. Lucrarea prezintă utilitate practică imediată.

NOUTĂȚI IN LIBRĂRII

Descifrînd tainele naturii

Bolile și... petele solare

De abia în ultimii ani a fost dezlegată enigma petelor solare. S-a dovedit că apariția lor (numărul petelor și suprafața lor se schimbă în mod continuu) semnalizează o influență sporită a Soarelui asupra regnului animal și vegetal terestru.

Oamenii de știință au observat de multă vreme dependența multor fenomene și procese din lumea înconjurătoare. În antichitate, această dependență era numită „simpatie universală". Una din aceste „simpatii" era coincidența ciudată dintre unele epidemii care cuprindeau continente întregi și apariția petelor solare.

În urmă cu decenii, de această problemă s-a interesat tînărul om de știință Alexandr Cijevski. El a studiat în acest sens epidemiile de ciumă.

Cijevski a întocmit un tabel cronologic cuprinzînd cele mai mari epidemii de ciumă — începînd cu anul 430 î.e.n. și pînă la sfîrșitul anului 1839. Totodată, el a elaborat un tabel analogic de activitate a Soarelui — pentru aceeași perioadă. Pentru analiza statistică a materialului adunat a fost depusă o imensă activitate. În cele din urmă, a ajuns la concluzia că activitatea maximă a Soarelui — caracterizată printr-o creștere bruscă a numărului de pete solare — coincidea cu cele mai puternice epidemii de ciumă.

Era cumva aceasta o simplă întîmplare?

Omul de știință a efectuat cercetări analogice cu epidemiile de holeră, difterie, gripă, febră recurentă. În toate aceste cazuri, dependența epidemiilor de „pulsul" solar era vădită. Acest lucru însemna că soarele influențează activitatea vitală a microorganismelor patogene de pe Pămînt. Și Cijevski a început să studieze așa numitele corinebacterii. S-a dovedit că acestea sînt deosebit de sensibile la schimbarea „vremii" Soarelui. Cu 4—6 zile înainte de apariția petelor solare, culoarea corinebacteriilor se schimbă brusc.

Are însă Soarele vreo influență asupra oamenilor?

În acest sens, șingele e adesea denumit „oglinda" organismului. Și aceasta — pe drept cuvînt. Orice abatere de la normal se oglindește aproape imediat asupra proprietăților șingelui nostru. Dar — nimeni pînă la Cijevski — nu a presupus că șingele nostru reacționează la apariția petelor solare, la răsăritul și apusul Soarelui. De fapt, nu este nimic misterios în aceasta, dacă ne gîndim că toate globulele șingelui poartă la suprafață o încărcătură electrică. Cînd aceste încărcături se mișcă, apare un cîmp magnetic care intră în interacțiune cu cîmpul magnetic al Pămîntului. Acesta din urmă depinde — în mod esențial — de „furtunile" magnetice ce-și au originea pe Soare, și ale căror însoțitoare vizibile sînt petele solare.

Pornind de la lucrările lui Cijevski, un grup de oameni de știință japonezi au descoperit în ultimii ani în șingele omului o reacție specifică, determinată de variațiile radiațiilor solare, pe care au denumit-o reacția „F". Sub influența anumitor reactivi, în serul sangvin apare un precipitat proteinic floconos, care variază proporțional cu variația intensității radiației solare. Aidoma acului unei busole magnetice, reacția „F" își schimbă instantaneu intensitatea în raport cu poziția Soarelui față de orizont.

În ultimii ani, medicul sovietic N. A. Sulț a arătat că intensificarea activității solare duce la scăderea numărului globulelor albe din șînge și creșterea numărului globulelor roșii. Să nu ne mirăm deci dacă — în anii viitori — procedînd la analiza șîngelui, medicul va trebui să țină seama riguros de situația petelor solare.

Dar Soarele acționează asupra organismului nostru și într-un alt mod. Încă cu mulți ani în urmă, un grup de oameni de știință francezi au descoperit că creșterea maximă a petelor solare coincide cu creșterea bruscă a cazurilor de infarct și de accidente vascular-cerebrale. Este vorba — probabil — de influența dăunătoare a intensificării activității solare asupra organismelor persoanelor suferinde de afecțiuni cardio-vasculare. În prezent, cardiologii studiază problema creării în spitale a unor corturi special amenajate în care să fie mutați cei grav bolnavi, în zilele de „furtuni" și „uragane" solare.

Misterul dinozaurilor

În urmă cu 70 de milioane de ani, între perioada mezozoică și cea neozoică, dinozaurii au dispărut. Care este însă cauza acestei dispariții?

Căutînd cauzele dispariției acestor viețuitoare, oamenii de știință au emis — inițial — ipoteza că ele nu ar mai fi putut suporta schimbările de climă, murind în urma scăderii temperaturii. Faptele au dovedit însă că clima se menținea încă caldă și că nu s-a înregistrat nici o scădere de temperatură nici la sfîrșitul cretacicului, nici la începutul erei terțiare.

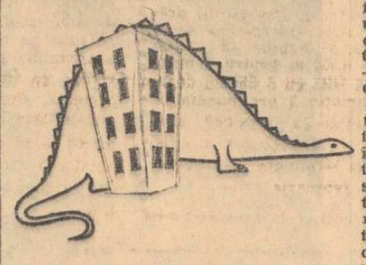

Oare reptilele nu au putut lupta împotriva mamiferelor — mai bine adaptate — și au fost, în cele din urmă, învinse de către acestea?

Răspunsul este — din nou — negativ. Căci marile mamifere nu au trăit în același timp cu reptilele, apărînd cu milioane de ani mai tîrziu.

Au pierit oare, uriașele reptile, în urma marilor tulburări geologice : cutremure de pămînt sau erupții vulcanice? Căci, într-adevăr, avuseseră loc formidabile tulburări tectonice în urma formării sistemelor muntoase în cretacic și, mai ales, la sfîrșitul acestei perioade. Însă nu au putut dispare — în același timp — toate reptilele, de pe toate continentele.

Acum cîțiva ani, studiindu-se structura Universului și formarea Pămîntului, s-a emis următoarea ipoteză : în mișcarea sa pe orbită în jurul centrului Galaxiei noastre, sistemul solar străbate în unele zone fluxuri de particule de înaltă energie, emise de nucleul Galaxiei. Potrivit acestei ipoteze, fenomenul amiutit provoacă o creștere a radioactivității, o accelerare a vitezei de rotație a Pămîntului, dezvoltarea proceselor vulcanice și uriașe depuneri de cenușă radioactivă. Ultima întîlnire de acest gen s-a produs, aproximativ, acum 70 milioane de ani.

S-ar putea presupune, deci, că amintita creștere considerabilă a radioactivității a dus la distrugerea în masă a animalelor existente pe atunci. În acest caz, urmele de radioactivitate ridicate trebuiau să se găsească în fosilele animalelor preistorice. Și, într-adevăr, verificîndu-se radioactivitatea reziduală a unui mare număr de fosile vechi, de aproape 400 milioane ani, s-a descoperit că acestea, ca și alte fosile din alte perioade ale istoriei Pămîntului — prezintă oricum un grad oarecare de radioactivitate. Or, unele oase (mai ales cele de dinozauri sau dinoterium) găsite în straturile depozitate între cretacic și terțiar — adică acum 60—70 milioane de ani — prezentau un grad foarte ridicat de radioactivitate.

Cum au primit oasele dinozaurilor o doză atît de mare de radioactivitate?

Este de presupus că o violentă radiație cosmică și uriașe aruncări de roci vulcanice radioactive s-au produs la limita cretacicului, contaminînd solul și oceanele.

Aceste două cauze, catastrofele geologice și radiațiile foarte puternice au cauzat — pare-se — moartea dinozaurilor. Iradiațiile au dus, de asemenea, la o rapidă degenerare a puținelor specii de dinozauri care au supraviețuit.

Mamiferele — mai mici — care trăiau pe atunci mai ales în vizuini, au trecut cu bine prin această încercare și s-au răspîndit, ulterior, pe Pămînt. Animalele acvatice mai primitive, dar mai bine apărate, de pildă, broaștele țestoase, au putut și ele supraviețui.

Aceasta este cea mai nouă ipoteză încercînd să dezlege misterul dispariției dinozaurilor.

Pe micul ecran

Săptămîna la televiziune

24 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Rețeta gospodinei. 9.30 Emisiune pentru copii și tineretul școlar :** Cu mingea pe apă... Aspecte de la campionatul de polo — juniori — al capitalei. Transmisiune de la bazinul acoperit „Floreasca". Concertul soliștilor școlii de copii de pe lîngă Filarmonica de stat din Leningrad. Transmisiune de la Leningrad. Aventurile echipajului Val-Vîrtej : Săgeata irokeză (reluare). **11.00 Emisiune pentru sate. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Muzeul de artă al Republicii Populare Romîne : Galeria Națională** (film documentar). **19.30 Maeștrii genului scurt: N. Gogol :** „Nasul" — ecranizare de Eva Dragomir. Prezentarea, conf. univ. Zoe Dumitrescu-Bușulenga. În distribuție : Alexandru Drăgan, Cosma Brașoveanu, Nicolae Enache, Vali Voiculescu, Marius Pepino, Marian Hudac, Alexandru Haznaș, Vasile Ichim și alții. Decorul: Doina Levința; Regia: Cornel Todea. **20.15 Cluj.** Reportaj filmat. **20.35 Comici vestiți ai ecranului. 21.35 Muzică ușoară.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Sile Dinicu, artist emerit. Soliști : Aida Moga, Cristina Pongrați și Alin Noreanu. În încheiere : **Buletin de știri, Sport, Buletin meteorologic.**

25 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru școlari : **Chimistul amator. 19.40 Politica cu... delicatese.** Ecranizare de Mircea Ștefănescu, după o schiță de I. L. Caragiale. Film distins cu „Diploma de onoare" și „Placa de ceramică" la cel de-al IV-lea Festival internațional al filmului vesel de la Viena — 1964. În distribuție : Dem Rădulescu, Rodica Tapalagă, Toma Caragiu, Marius Pepino, Puiu Călinescu, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Nae Roman, Mihai Fotino, Horia Șerbănescu, Florin Vasiliu, Ovid Teodorescu. Regia: Haralambie Boroș. Imaginea: Grigore Ionescu. O producție a Studioului cinematografic „București". **20.00 Transmisie de la Fabrica de confecții și tricotaje „București". 20.30 Joc și cîntec sucevean.** Își dau concursul corul și formațiile de dansuri și de muzică populară ale Ansamblului „Ciprian Porumbescu" al sfatului popular regional Suceava. Soliști vocali: Sofia Vicoveanca, Aurelia Nemțuc, Traian Straton și Alexandru Dumbravă. Conducerea muzicală: Grigore Macovei: Coregrafia: Simion Siomin, artist emerit. **21.30 Telesport.** În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

26 IANUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Etilena, de ing. **Traian Vulpe. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Cîntecele Polesiei.** Transmisiune de la Kiev. **19.45** Emisiune de știință: **Ce este Galaxia și Metagalaxia?** de **Cornelia Cristescu. 20.05 Teatrul, artă realistă** (XV). **„Schiller".** Va fi înfățișat telespectatorilor prin două din piesele sale mai puțin jucate pe scenele noastre. E vorba de „Conjurația lui Fiesco" și „Wilhelm Tell". Despre opera dramatică a scriitorului german, va vorbi conf. univ. Ovidu Drîmbă. În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

28 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : **Calul Fury. 19.35 Clubul tinereții. Se vor întîlni cei mai buni dintre tinerii cîntăreți, într-o confruntare care va desemna pe primii clasați. 21.30 Vitrina literară. Vă prezentăm cele mai recente noutăți editoriale.** În încheiere : **Poșta televiziunii. Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

29 IANUARIE

19.30 Universitatea tehnică la televiziune. Elemente de comunicație statică, de ing. **Ion Felea. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru copii : **Ilustrate din țară. 19.45** Filmul documentar **„Temelii de oțel". 20.00 Săptămîna. 21.00 Din viața animalelor** (XXV): **Asistența medicală. 21.30 Steluțe de zăpadă.** Emisiune de muzică ușoară cu orchestra Casei de discuri „Electrecord", dirijată de Alexandru Imre. Soliști: Doina Badea, Grațiela Chițu, George Bunea, Sergiu Cioiu. În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

30 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: **Cîntecele omului de zăpadă. 19.35 Aventurile lui Robin Hood** (XVI): **Proba judecății prin luptă. 20.00 „Corabia" și „Trișorii". 20.10 Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Victor Predescu, artist emerit și soliști: Ana Piuaru, Ion Bogza, Mihai Oprea. **20.40 În fața hărții. 20.50 „Legenda îndrăgostiților".** O transpunere modernă a legendei lui Tristan și a Isoldei într-un film scris de Jean Cocteau și regizat de Jean Delannov, cu muzica de Georges Aurie. În rolurile principale: Jean Marais, Madeleine Sologne, Jean Murat, Junie Astor, Roland Toutain. **22.00 Tele-taxi melodii.** Muzică ușoară cu Lutz Iahoda, Brigitte Rabold, Rudolf Cortez, Robert Hanke, Trio Enzo. În încheiere : **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

DESPRE VÎNĂTOARE ȘI VÎNĂTORI

(Urmare din pag. 1-a)

putea spune că vînătoarea răspunde atît necesității omului de a scăpa de o seamă de animale răpitoare care îi aduc pagube cît și dorinței lui de a practica un sport frumos, bărbătesc. Aceasta pe lîngă foloasele pe care le aduce și economiei naționale.

— Vînătorii susțin că vînătoarea este frumoasă. În ce constă, după părerea dumneavoastră, frumusețea acestei îndeletniciri?

— Vînătoarea atrage oameni de toate vîrstele și socotesc aceasta un lucru firesc. Fiecare om are simțul frumosului și dorința ancestrală de a se dărui naturii, de a o gusta în plenitudinea ei. Vînătoarea înseamnă în primul rînd înfrățirea omului cu natura din sînul căreia a apărut el și din care-l sustrag preocupările sale cotidiene. Vînătoarea este în același timp un prilej de recreere. Chiar o simplă ieșire la baltă sau în pădure, într-o zi liberă, influențează organismul omului în asemenea măsură încît oricît ar fi fost de obosit înainte, a doua zi el se întoarce la munca sa odihnit, cu forțe sporite, cu capul limpede, bine dispus și optimist. Vînătoarea i-a oferit aer curat, mișcare, priveliști frumoase și emoții de tot felul. Pe de altă parte vînătoarea dezvoltă la om spiritul de observație, îndemînarea, rezistența, abilitatea, curajul și fermitatea. Frumusețea vînătorii constă în aceea că ea prilejuiește o întrecere între omul dotat cu rațiune și mijloace tehnice și între animalul sălbatic înzestrat cu simțuri fine, reflexe rapide și viteză mare de deplasare. În aceste întreceri nu iese învingător întotdeauna omul.

— Adică?

— Adică, nu doresc nici unui vînător să aibă de-a face cu un mistreț ușor rănit, sau mai ales cu o ursoaică cu pui. De altfel, așta și conferă vînătorii frumusețe. Un adevărat vînător pleacă întotdeauna la vînătoare pregătit și pentru bune, dar și pentru rele.

— Vînătoarea ca sport include și noțiunea de sport de performanță? Dacă da, ce concursuri au loc pe plan național și internațional? Ce trofee au cîștigat concurenții romîni în aceste întreceri sportive?

— Tirul la talere aruncate din șanț sau din turn nu-i altceva decît tir de vînătoare. În fiecare an au loc concursuri de tir la talere în cadrul fiecărei filiale, apoi pe plan regional și republican. Vînătorii romîni participă la multe concursuri internaționale de tir la talere și aproape întotdeauna cuceresc locuri de frunte. Trofeul cel mai frumos socotesc că este medalia de aur obținută la Olimpiada de la Roma (1960) de către vînătorul și trăgătorul romîn Ion Dumitrescu. Tot ca succese vînătorești considerăm și cele 71 de medalii obținute de către țara noastră la recenta Expoziție internațională de vînătoare de la Florența. Desigur, vînatul este un produs al terenului dar nu-i o treabă ușoară să împuști cerbul cu coarnele cele mai mari, ursul cel mai voinic sau mistrețul cu cei mai mari colți. De aceea, la recoltarea vînatului mare participă cei mai prieepuți vînători și, în general, vînătorii nu împușcă tot ce le iese în cale ; ei urmăresc să recolteze cele mai puternice trofee, dar să și scoată din teren piesele bătrîne, degenerate, care diminuiază valoarea stocului. Drept recompensă pentru străduințele pe care le depun vînătorii, trofeele recoltate devin proprietatea lor și tot lor le revin și distincțiile pe care le obțin aceste trofee în diferite competiții. În viitor, expozițiile de trofee vînătorești se vor înmulți : fiecare expoziție internațională de vînătoare va fi precedată de expoziții de vînătoare pe plan regional și național.

— Ce ne puteți spune despre terenurile de vînătoare din R.P.R.?

— Vînătorii din țara noastră au la dispoziție 22 000 000 ha de teren (baltă, cîmpie, dealuri și munți — teren arabil și pădure). Fauna sălbatică este bogat reprezentată la majoritatea speciilor de vînat. De menționat bogăția faunistică a Deltei Dunării — în special vînat cu pene — vigurozitatea cerbilor, urșilor și mistreților ; din acest punct de vedere țara noastră este printre primele din Europa. Dar noi nu ne mulțumim doar cu atît. Filialele noastre, cu ajutorul voluntar și neprecupețit al vînătorilor desfășoară largi acțiuni pentru sporirea efectivelor de vînat, pentru ridicarea calității vînatului.

— V-am ruga să ne vorbiți despre activitatea Asociației generale a vînătorilor și pescarilor sportivi.

— În primul rînd îi revine sarcina de a organiza vînătoarea și pescuitul sportiv în țară, de a face educație membrilor săi în spiritul dragostei față de natură, al respectului față de bunul obștesc și al unei înalte sportivități. Dar, pe lîngă activitatea sportivă, A.G.V.P.S. desfășoară și o bogată activitate pe plan economic. Astfel, numai în acest an vînătorii au recoltat și predat numai la export 350 000 kg carne de vînat și au pus la dispoziția industriei ușoare circa 600 000 piei și blănuri de vînat. Pe de altă parte vînătorii vin în sprijinul agriculturii și sectorului ei zootehnic prin combaterea lupilor și vulpilor, a ciorilor și coțofanelor, a cîinilor hoinari și a altor dăunători care produc pagube economiei noastre naționale. În planul nostru anual, de pildă, se prevede obiectivul împușcării a 3 000 lupi, ceea ce trebuie să recunoaștem, nu e puțin. Există de asemenea cazuri cînd urșii, mai ales cei mai bătrîni, încetînd a fi ierbivori, devin carnivori, atacînd șeptelul. În asemenea cazuri, deși ursul este în general ocrotit de lege, membrii asociației noastre înlătură răul, bineînțeles avînd în prealabil autorizația cuvenită.

Pe lîngă aceste preocupări foarte importante, A.G.V.P.S. întreprinde largi acțiuni de colonizare cu vînat pe terenurile lipsite de anumite specii dar potrivite cerințelor acestora. Astfel în fiecare an sînt eliberați în noi terenuri aproximativ 500 iezi de căprior și 10.000 pui de fazan (avem crescătorii specializate la Malul Roșu, la Podul Pitarului, apoi în regiunea Argeș ș.a.). Îndeplinirea sarcinilor care-i revin asociației noastre este posibilă, bineînțeles cu ajutorul celor peste 120 000 membri, vînători și pescari sportivi, organizați pe filiale și, mai departe, pe grupe de vînători pe sate, comune, străzi, întreprinderi. Ei ne ajută la strîngerea recoltelor de pe terenurile destinate speciilor de vînat nerăpitor, apoi la răspîndirea ei) adică la ajutorarea vînatului cu hrană în iernile grele, la operațiuni de selecție, la combaterea răpitoarelor, în tr-un cuvînt la toate acțiunile inițiate de Asociație.

— Ce ne puteți spune cu privire la legile vînătorești? În ce măsură corespund ele cerințelor? Cum sînt ele respectate?

— Există o legislație a vînătoarei, dar trebuie să spun că mai există încă oameni care încalcă legile privind vînatul și vînătoarea, mai simplu spus, braconieri. Numărul lor scade an de an, dar pagubele pe care le aduc ei gospodăriei vînătorești și, implicit economiei noastre naționale sînt mari. Consider că legile care sancționează actele de braconaj sînt mult prea blînde și chiar așa cum sînt uneori aceste legi nu sînt aplicate de către cei în drept, care consideră ca neînsemnate încălcările comise. Aceasta face ca braconajul — o „moștenire" din vremurile cînd vînătoarea era un privilegiu al celor avuți — să nu fie încă lichidat.

— Ce ne-ați putea spune în schimb despre prietenii vînătorului. Ne gîndim în primul rînd la cel mai bun tovarăș al său de vînătoare : cîinele.

— S-a scris o întreagă literatură despre ei dar nici pe departe n-au putut fi zugrăviți în tot ce au ei mai frumos. Însoțitori fideli ai vînătorului, urmărind vînatul și descoperindu-l, atrăgînd atenția vînătorului asupra prezenței lui, intrînd adeseori în luptă cu el și nu o dată pierzîndu-și viața în încăierare, salvîndu-și de multe ori stăpînul, cîinele de vînătoare este un adevărat erou al acestui sport. Asociația noastră încurajează creșterea lor, avem crescătorii, în momentul de față organizăm o canisă specială pentru creșterea cîinilor de vînătoare în jurul Bucureștiului. Partea cea mai grea o constituie dresajul lor care începe de la vîrsta de 6 luni și ține pînă cînd cîinele devine „specialist" în materie. În toamna aceasta s-a desfășurat un concurs de chinologie care a reliefat succesele obținute de crescătorii de cîini. S-au făcut demonstrații practice, cîinii au dat probe de descoperire a vînatului, de scoatere a vulpilor din vizuină etc.

— Pentru că vorbeați de literatură, cum vi se pare că oglindește, atît ea cît și arta, această frumoasă activitate?

— Trebuie să recunoaștem că vînătoarea reprezintă un domeniu pe cît de bogat în aspecte, pe atît de puțin cercetat și folosit de către scriitori și artiști. Aș reaminti că vînătoarea a inspirat opere nemuritoare. Aș aminti de Al. Odobescu, G. Topîrceanu, I. Al. Brătescu-Voinești, Mihail Sadoveanu, Al. Cazaban și alții, ca să ne referim numai la literatură și numai la scriitorii romîni. Folosesc acest prilej pentru a invita scriitorii și pe ceilalți oameni de artă să-și îndrepte privirile și spre vînătoare. Aceeași invitație o fac și presei noastre — ziare și reviste — în care vînătoarea este rareori și palid oglindită.

— Pentru încheiere v-am ruga să relatați pentru cititorii noștri, una dintre întîmplările vînătorești trăite de dv.

— Despre vînători se spune că exagerează din motive subiective și n-aș vrea să cad în păcatul lor. De aceea v-aș povesti o întîmplare a unui tovarăș de vînătoare, întîmplare la care am asistat. S-a întîmplat în Bărăgan cînd tovarășul meu a împușcat o vulpe. Am văzut-o zăcînd la picioarele lui neînsufletită, cu șîngele șiroind din ea. Ne-am așezat să fumăm o țigare cînd deodată vulpea s-a ridicat, a țîșnit în lăstăriș și... dusă a fost. De fapt nu e primul caz cînd vînatul fiind doar superficial atins, își revine la un moment dat, uneori atacînd pe neașteptate pe vînător. În orice caz să știți că vorba „sare ca iepurele din traistă" nu e născocită ci corespunde unor întîmplări reale... Dar dacă ar fi să ne întindem la povești vînătorești cred că nici paginile întregii reviste nu ne-ar ajunge...

I-am mulțumit oaspetelui nostru pentru interesantele d-sale relatări care vor face poate să se nască noi amatori ai acestui minunat sport.

M. RADIAN

NOTE DE TELESPECTATOR

În cadrul emisiunilor sale „Teatru în studio", televiziunea a prezentat sîmbăta trecută, în cea mai populată premieră a stagiunii (nu este oare micul ecran scena cu atît de multe sute de mii de spectatori?) puternica dramă a lui Henrik Ibsen, „Rața sălbatecă". Marele dramaturg scandinav a scris piesa spre apogeul carierei sale scriitorești. „Rața sălbatecă" păstrează totuși vehemente acte de acuzare împotriva societății burgheze, a filistinismului, egoismului și cupidității reprezentanților ei.

Adaptarea pentru micul ecran și regia (ambele aparținînd lui Petre Sava Bălcanu) s-au străduit, și au reușit în bună măsură, să sublinieze tocmai aceste accente protestatare din puternica dramă ibseniană.

Spectacolul realizat de lucrătorii și colaboratorii televiziunii a întrecut așteptările în ceea ce privește mai ales montarea și scenografia, ca și cursivitatea și nivelul interpretării. El a adus în plus un element caracteristic televiziunii — al unei ramuri artistice în plin proces de formare și de particularizare — și anume posibilitatea pentru spectator de a urmări pînă la detaliu jocul foarte interiorizat al actorului.

O trăsătură pozitivă a concepției regizorale a fost desigur aceea care, scoțînd spectacolul din cadrul limitat al scenei, nu a împins prea departe spre mijloacele și canoanele cinematografului. În alte rînduri, regizorii studioului de televiziune ar fi fost probabil tentați să folosească secvențe filmate pentru a evoca, bunăoară, pădurea atît de prezentă în contextul piesei. Ferindu-se de hibridizarea a două genuri artistice, spectacolul cu „Rața sălbatecă" și-a găsit o formulă proprie, coerentă și închegată și aceasta i-a asigurat succesul. Aceasta și performanța actoricească. Grupul de valoroși interpreți, aproape fără nici o excepție fie că au avut de susținut roluri principale, fie roluri secundare sau episodice, au format o adevărată echipă, care a dat piesei o interpretare demnă de orice scenă a țării.

Șt. RADU

CRONICĂ RIMATĂ

FEBRĂ DE IARNĂ...

Cu subtilități confuze
Și cu glume fără har...
Iarna, vrînd să se amuze
A fugit din calendar...

Parodia de zăpadă
Risipită foarte vag,
A adus la noi pe stradă
Cîte-un fulg, și el pribeag...

Ah! Nostalgice emoții,
Cînd de-a dreptul rebegit...
Așteptam la rînd cu toții
Un tramvai înzăpezit.

Ore-ntregi stăteam în stații
Congelați de-atîta timp.
Astea zic și eu senzații
Și plăceri de anotimp!

Degerat la o ureche
Și luxat la un picior...
Iarna nu avea pereche,
Fastuoasă ca decor...

Ce discretă poezie!
Cînd de sus un furtur care
Te izbea în pălărie,
Te ducea și la „Salvare".

. . . . . .

După ce-a citit ce-am scris
Încruntîndu-și brusc figura,
Un confrate s-a decis :
— „Hai, să-i luăm temperatura".

Auzindu-l cum oftează,
Omul foarte cumsecade,
A rostit doar : — „Aiurează,
Are 40 de grade!"

D. TABACU

Juniorii în preajma „Turneului U.E.F.A."

„Turneul U.E.F.A.", cea mai populară competiție europeană rezervată echipelor de juniori, se va desfășura în acest an în R.F. Germană între 15—25 aprilie. La actuala ediție a competiției și-au dat adeziunea de participare forurile de specialitate din 23 de țări. Organizatorii turneului au și alcătuit programul de desfășurare, stabilind grupele preliminare, datele și orașele de desfășurare a tuturor meciurilor. Echipa țării noastre face parte din grupa E, împreună cu Suedia și Ungaria, urmînd ca primul joc să-l susțină la 15 aprilie cu Ungaria, la Karlsruhe (R.F.G.), iar al doilea la 19 aprilie, cu Suedia, în orașul Pirmasens.

Programarea turneului în sezonul fotbalistic de primăvară obligă federațiile de specialitate din țările participante să înceapă preparativele încă din timpul iernii. Și într-adevăr pregătirile au început peste tot. Aceeași preocupare există și la noi, după cum ne-am putut da seama în timpul unei recente vizite făcută la complexul sportiv din parcul „23 August". Aici i-am întîlnit pe antrenorii Gh. Ola și Petre Șteinbach dirijînd pregătirile lotului de juniori pentru „Turneul U.E.F.A.". La sfîrșitul orelor de antrenament am purtat o scurtă discuție cu antrenorul GH. OLA.

— Ce jucători aveți în pregătire?

— Am convocat la București un număr de 23 de jucători: Teodor Pîlcă (Marină Mangalia), Mircea Salomir (A.S. Cugir), Gh. Gornea (Steaua București), Gh. Simionescu (Metalul Tîrgoviște), Birău Gabor (Textila Sf. Gheorghe), Ludovic Sătmăreanu (A.S.A. Tg. Mureș), Doru Teodorescu (Rulmentul Brașov), Alexandru Boc (Petrolul Ploiești), Ion Păciulete (Steaua București), Stan Moroianu Constructorul Brăila), Gh. Cucla (Minerul Bihor), Valeriu Costache (Siderurgistul Galați), C. Olteanu (Dinamo Pitești), I. Ioniță (Petrolul Ploiești), Gh. Grozea (Dinamo București), C. Udroaică (A. S. Cugir), Mantea Niculae (U.T.A.), Ion Mureșan (Industria Sîrmei Cîmpia Turzii), Alexandru Papanică (Soda Ocna Mureș), Emil Lupulescu (Locomotiva C.F.R. Pașcani), Iosif Ratoni (A.S. Aiud), Stere Voca (Rulmentul Brașov), A. Cuperman (C.S.M.S. Iași).

— Cum s-a ajuns la alcătuirea acestui lot?

— De mai multă vreme noi am urmărit evoluția, la echipele lor de club, a unui mare număr de juniori talentați. Am ales, deocamdată, pe cei enumerați mai sus. Cu aceștia vom face o pregătire comună pînă la 3 februarie, perioadă în care vom verifica posibilitățile fiecăruia, dar mai ales perspectivele ce le oferă. După aceia, timp de două săptămîni, ne vom deplasa la diferite cluburi pentru a vedea la lucru și alți juniori talentați, spre a compara cu cei care au fost invitați la recenta pregătire. Apoi vom da formă definitivă lotului, care va cuprinde 20 de jucători.

— Și cînd urmează să intre în pregătire lotul celor 20?

— La 16 februarie.

— Ce prevede programul de antrenamente?

— O pregătire specifică „Turneului U.E.F.A.", adică în afara preocupărilor pentru perfecționarea unor procedee tehnice, omogenizarea echipei și imprimarea unei orientări de joc ofensivă și colectivă, urmărim mult dezvoltarea calităților fizice necesare susținerii unor partide la intervale scurte, așa cum impune programul turneului. Pentru a realiza cît mai bine toate acestea vom supune jucătorii la antrenamente intense și zilnice și vom perfecta o serie de întîlniri cu adversari puternici.

— S-a stabilit ceva în acest sens?

— Da. Avem perfectate trei întîlniri internaționale, două cu echipa de juniori a Turciei (la 28 februarie și 3 martie la București) și cu națională de juniori a Bulgariei (la 1 aprilie, tot la București sau în alt oraș din țară). În afara acestora ne propunem să susținem meciuri cu echipele Steaua, Rapid, Petrolul Ploiești, Dinamo Pitești, Știința Craiova, Siderurgistul Galați, Metalul Tîrgoviște, Poiana Cîmpina și altele.

• *CU OCAZIA unui meci disputat la Bruxelles, echipa de rugbi a Universității din Liège a fost învinsă de S. S. Anderlecht cu 86—3. „Ceea ce m-a surprins foarte mult — a declarat un jucător al echipei învinse, unui ziarist — n-a fost numărul mare de puncte care ne-au fost marcate, ci faptul că am reușit să înscriem și noi... 3 puncte". Ceea ce denotă că fiecare se consolează cum poate.*

• *UMORUL ENGLEZ nu se dezminte. Recent, comisia de juniori din cadrul federației engleze de fotbal a decis să ofere o cupă „celui mai ocupat portar al anului". În urma investigațiilor întreprinse, cupa a fost acordată unui tînăr portar în vîrstă de 14 ani — Rogers Clarke, care în cursul anului 1964, în cele 20 de meciuri susținute de echipa dintr-o grupă a campionatului juniorilor a primit nu mai puțin de 205 goluri! (o medie de 10 goluri pe fiecare meci).*

• *JUCĂTORUL Keith Smith a stabilit în cadrul meciului de fotbal Derby-Crystal Palace (divizia a II-a a campionatului englez) un mic record. El a marcat un gol pe care cronometrul arbitrului l-a înregistrat în secunda a 6-a!...*

• *FOSTUL JUCĂTOR internațional de rugbi, Amedée Domenech, care recent a deținut rolul principal într-un film polițist, a primit o ofertă pentru a fi partenerul lui Brigitte Bardot într-un film intitulat: „Ducele iubește samba".*

• *O ÎNTÎMPLARE deosebită: un tînăr boxer, Hans Schaalebaum, titular al unei selecționate de box elveține, aflate în turneu prin R. F. Germană, a susținut într-o seară, la un interval de două ore, două meciuri! Faptul s-a petrecut în urma indisponibilității subite a unui coleg de echipă și pentru respectarea programului el s-a oferit să-l înlocuiască. În ambele meciuri el a obținut decizii de egalitate!...*

• *ECHIPA DE CINEAȘTI japonezi care a filmat Jocurile Olimpice are de rezolvat o problemă din cele mai serioase: din cei 130 000 metri de peliculă în culori care reprezintă desfășurarea întrecerilor de la Tokio, ei trebuie să aleagă doar 4.200 m pentru a monta un film cu o durată de aproximativ 2 ore jumătate! Lucrările de „selecție" sînt în plină desfășurare și ele vor fi terminate la sfîrșitul lunii februarie.*

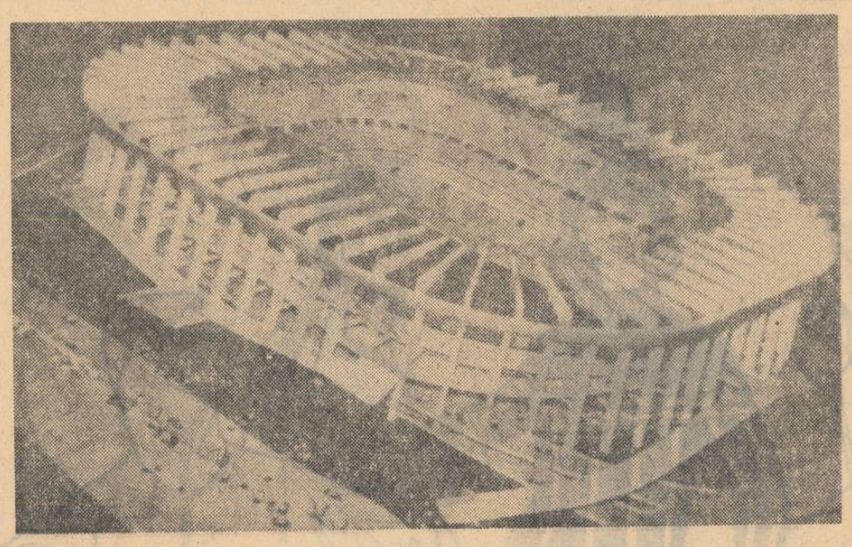

Macheta stadionului din Mexic

Preocupări pentru MEXIC

O competiție inedită rezervată „speranțelor olimpice"

Ecourile Olimpiadei de la Tokio nu s-au stins încă și iată că, pe diferite meridiane ale globului, au și început preparativele pentru viitoarele Jocuri Olimpice programate în Mexic. Pe linia preocupărilor multiple pentru viitoarele Jocuri Olimpice s-a situat și recenta ședință care a avut loc la Budapesta, în cadrul căreia s-au pus bazele unei competiții inedite, rezervată „speranțelor olimpice". Despre problemele abordate în această ședință am purtat o discuție cu tov. TUDOR VASILE, adjunctul secției tehnice din U.C.F.S., conducătorul delegației noastre la lucrările ședinței.

Pentru început interlocutorul nostru ne-a informat că ședința la care a luat parte a urmărit să organizeze un sistem competițional menit să asigure și să pregătească sportivi pentru Jocurile Olimpice din Mexic.

— Ce s-a realizat în această privință?

— Discuțiile purtate, propunerile făcute de conducătorii delegațiilor participante, au subliniat necesitatea organizării unei competiții de amploare în cadrul căreia tinerii să aibă posibilitatea de a se obișnui cu atmosfera marilor confruntări și, totodată, să asigure un larg schimb de experiență. Pornindu-se de la aceste necesități, s-a căzut de acord să se organizeze o competiție a „speranțelor olimpice" la care să participe doar tineri sub 21 de ani.

— Ce țări ar urma să participe la această competiție?

— Deocamdată și-au dat adeziunea 8 țări și anume: R. P. Română, U.R.S.S., R. P. Ungară, R. P. Polonă, Austria, R.S.F. Iugoslavia, R. D. Germană și R. P. Bulgaria. S-ar putea, și bine ar fi, ca numărul țărilor să sporească.

— Practic, cum se va desfășura competiția?

— S-a stabilit să se organizeze întreceri la 9 discipline olimpice: atletism, natație și sărituri, sporturi de bază ale Olimpiadei, gimnastică, polo, box, volei, haltere, baschet și lupte. Pentru a asigura o continuitate pregătirii și verificării tinerilor sportivi în condiții competiționale s-a luat hotărîrea de a se organiza întreceri în fiecare an, la toate disciplinele amintite mai sus. Întrecerile nu se vor desfășura toate în același timp și în aceiași țară, așa cum se întîmplă la Jocurile Olimpice. Atletismul și polo, de pildă, vor fi programate în R. P. Ungară, voleiul în țara noastră, luptele în Iugoslavia, natația și săriturile în U.R.S.S. Locul de desfășurare al celorlalte discipline sportive nu a fost încă fixat. În ceea ce privește numărul participanților, s-a stabilit ca la atletism să fie prezenți, la fiecare probă, cîte doi atleți și două atlete din fiecare țară, la natație și sărituri delegațiile să cuprindă 32 de sportivi, la gimnastică, baschet și volei vor participa echipe complete de băieți și fete, iar la box, haltere și lupte cîte un sportiv din fiecare țară la toate categoriile de greutate.

★

Acestea sînt, în linii mari, problemele discutate la ședința de la Budapesta, care a pus bazele unei competiții inedite. Sperăm că ea va crea o mai mare emulație în rîndul tinerilor sportivi din țara noastră. Totodată, inițiativa luată dovedește preocuparea forurilor respective de a găsi căi noi, care să contribuie la buna pregătire a sportivilor pentru marea confruntare din capitala Mexicului.

Ion BOCIOACĂ

Fără subiect

de DAN DEȘLIU

Ba nu, zău, despre ce-aș putea să scriu? Despre handbaliștii de la Dinamo, pretendenți la supremația continentală, care iau bătaie în turneul iberic, nu numai de la Dukla Praga, dar chiar de la Atletico Madrid? Mă rog, dac-ar fi vorba de fotbal n-am zice nici pîs, că doar ne-am obișnuit și, de unde nu-i, nici dumnezeu nu cere...

Să scriu, poate, despre campionatul orășenesc de hochei, această minunată competiție, în care neprezentările alternează cu scoruri de poveste (Steaua—Olimpia 33—1!) dovedind în mod foarte convingător că sportul cu pucul și crosa alunecă încet dar sigur către apa sîmbetei... Și bietul Mișu Flamaropol, care voia să mă încredințeze, mai deunăzi, că ar fi o mare greșeală să nu participăm la „mondiale"! De fapt, dacă stai să te gîndești, ne-am putea încerca norocul și la criket sau la biliard — fiindcă și la de-alde astea se organizează competiții de anvergură, iar noi — se știe — numai de talente nu ducem lipsă!

Mă gîndeam, în fine, să caut un colac de salvare în disputa pugilistică dintre gălățeni și Dunov-Ruse. Colac peste pupăză — în locul victoriei categorice pe care o prevăzusem, bătăioșii matrozi de apă dulce au trebuit să lupte din greu pentru a nu-și întuneca palmaresul cu un eșec la domiciliu. Dunăreni, dunăreni — firește — și ospitalieri, ce mai încolo, încoace — dar nici chiar așa!

Prin urmare, mă întreb despre ce-ar merita să vorbesc în nelipsita cronichetă săptămînală? Despre eternele etape de volei, în care fazele spectaculoase sînt evenimente mai puțin obișnuite decît o fîntînă cu pom în deșertul Kalahari?

Despre întrecerea tinerilor floretiști, care s-au duelat... în lege, în localul unde se pregătesc viitorii slujitori ai justiției? Despre victoria Confecției (de ce nu i-o fi zicînd F.C. Tehnica Confecției, ca pe cămășile noastre?) asupra Rapidului, la handbal feminin — rezultat pe cît de neașteptat, pe atît de neliniștitor, în perspectiva apropiatelor întreceri internaționale?

Precum se vede, iarna asta cețoasă ne văduvește nu numai de zăpadă, ci și de satisfacții majore pe tărîm sportiv. Poate, cine știe, va veni totuși o ninsoare ca lumea, măcar în ceasul al doisprezecelea, cu fulgi pufoși și mari, cît literele din manșeta Sportului Popular cînd anunță (amintiri, amintiri...) vreun succes de prestigiu al culorilor noastre...

Stanley Mathews

La 1 februarie, Stanley Mathews împlinește 50 de ani. Reamintim cititorilor că Stanley Mathews este cu mult cel mai în vîrstă dintre marii fotbaliști încă în activitate. El a debutat ca fotbalist la vîrsta de 14 ani — așadar acum 36 de ani. Debutul și l-a făcut la actualul său club, Stoke City. În anul 1932 el a debutat ca profesionist, tot la Stoke City, în campionatul ligii a II-a. De atunci, de la vîrsta de 18 ani, Mathews n-a mai părăsit gazonul stadionului, unde a cucerit cele mai frumoase galoane pe care le poate visa un fotbalist. În chiar anul debutului, ca profesionist, a fost selecționat în echipa Angliei. El a purtat tricoul echipei reprezentative engleze de 84 de ori și a căpătat titlul de „rege al driblingului".

Se pare — dar nu e sigur... — că acum, în al 51-lea an al vieții sale, Mathews va abandona activitatea competițională. Firește, nu și contactul permanent cu arena de fotbal, pe care nici un fotbalist care se respectă n-o poate părăsi pînă la sfîrșitul zilelor sale.

Echipa feminină de handbal în 7, Rapid București, a participat cu cîtva timp în urmă la un turneu internațional organizat la Frankfurt pe Oder. Echipa bucureșteană a terminat neînvinsă toate partidele susținute, cîștigînd turneul. Clișeul nostru reprezintă o fază din timpul jocului cu Slavia Praga, cîștigat de bucureștence cu 12—1. Jucătoarea Constanța Dumitrescu încheie cu o lovitură la poartă, o nouă acțiune ofensivă a echipei Rapid.

VARIETĂȚI · VARIETĂȚI

Surorile Goitschel, revelația ultimei ediții a Jocurilor Olimpice de la Innsbruck, se comportă remarcabil și în actualul sezon. Iată-le, zîmbind obiectivului aparatului fotografic la terminarea concursului pentru premiul „Kandahar".

Două zecimi în... 45 de ani

Cu cîteva zile în urmă la Miami a avut loc un concurs atletic în care arbitrii au consemnat un nou record american în proba de 300 yarzi (274,32 m). Cîștigătorul (G. Smith) a parcurs distanța în 30 sec. Performanța ar fi trecut poate neobservată și „isprava" lui Smith ar fi rămas cunoscută doar de spectatorii și oficialii prezenți la concurs. Știrea însă a fost preluată de agențiile de presă și transmisă și peste hotarele S.U.A. Aceasta s-a datorat faptului că, la consultarea tabelelor de recorduri, s-a văzut că vechiul record (30,2 sec) data de 45 de ani, aparținînd sprinterului Charlie Poddock, campion olimpic la 100 m plat în 1920, la J.O. de la Anvers.

Un final cu surprize

Campionatul de fotbal suedez a fost cîștigat în 1964 de echipa Djurgaarden în condițiuni puțin obișnuite. Înaintea ultimei etape, în fruntea clasamentului se afla formația Malmö, care întîlnea în meci decisiv echipa Djurgaarden. Liderul avea nevoie doar de un meci nul pentru a intra în posesia titlului. Cu 30 de secunde înaintea sfîrșitului meciului, scorul era egal. În acel moment, spre surprinderea generală, la o fază confuză arbitrul a acordat 11 metri în favoarea echipei Djurgaarden, care l-a transformat și a cîștigat și campionatul.

Ulterior cînd i s-a arătat filmul meciului, arbitrul a recunoscut că a greșit grav. Echipa Malmö, deși putea să ceară rejucarea meciului, a refuzat să depună contestație. Astfel a cîștigat echipa Djurgaarden, titlul de campioană a Suediei pe anul 1964...

Cei mai buni fotbaliști din Europa

Recent s-a publicat în presă știrea că jucătorul Law (Anglia) a primit titlul de cel mai bun fotbalist al anului 1964. În legătură cu acest fapt, cititorul nostru Paul Urmașu, **ne-a scris, rugîndu-ne să publicăm lista din ultimii ani a celor mai buni fotbaliști din Europa alcătuită de specialiștii care l-au ales și pe Law. Iată aceste clasamente:**

1956: 1. Mathews 47 puncte.
1957: 1. Di Stefano 72 puncte.
1958: 1. Kopa 71 puncte.
1959: 1. Di Stefano 80 puncte.
1960: 1. Suarez 54 puncte.
1961: 1. Sivori 46 puncte.
1962: 1. Masopust 65 puncte.
1963: 1. Iașin 73 puncte.
1964: 1. Law 61 puncte.

Recordul la 5.000 m. nu a mai rezistat

Recordul lui Vladimir Kuț la 5.000 m, stabilit în anul 1957 la Roma a fost atacat cu insistență în ultima vreme de tot mai mulți sportivi. După o serie de tentative nereușite iată că zilele trecute ne-a parvenit știrea doborîrii recordului. Performanța a fost realizată de australianul Ron Clarke cu timpul de 13'34"6. Fotografia ni-l arată pe Clarke parcurgînd ultimii metri în cursa care s-a încheiat cu un nou record al lumii.

MAGAZIN

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

★

Redacția și administrația Piața Scînteii, tel. 17 60 10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții

★

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

„Metode" eficiente de antrenament la:

...FOTBAL

ÎNĂLȚIME...

...BOX

Desene de C. GHEORGHE

ȘAH

„Cupa Magazin"

● În curînd, rezultatele finalei ediției a II-a ● Lista jucătorilor calificați în finala ediției a III-a.

● FINALA EDIȚIEI A II-A. Două partide litigioase au fost înaintate comisiei de specialitate din cadrul federației, care a hotărît menținerea rezultatului de remiză în întîlnirea Candin—Dabija și adjudecarea poziției Candin—Hang. Ultima, împreună cu celelalte partide neterminate, au fost trimise spre adjudecare. Rezultatul final va fi anunțat foarte curînd.

● SEMIFINALELE EDIȚIEI A III-A. Datorită faptului că din unele grupe rezultatele au parvenit cu mare întîrziere s-au creat dificultăți în omologarea rezultatelor finale. Lupta pentru calificarea în finală, în majoritatea semifinalelor a fost extrem de aprigă. Iată numele jucătorilor care au obținut dreptul de a juca în finala ediției a III-a a „Cupei Magazin":

GRUPA A: Gh. Gladcenco (Brașov) și Emil Mende (Hunedoara) 7,5 puncte. GRUPA B: Hang Eugen (Cluj) 7 puncte și Emil Altman (Gura Humorului) 6,5 puncte. GRUPA C: Paris Antatolie (Snagov) și C. Vădășan (Arad) 7 puncte. GRUPA D: Const. Manu (Ploiești) 7 puncte, I. Grossu (Buc.) și A. Dumitrescu (Buc.) 6 puncte. GRUPA E: I. Zaharia (Cugir) 7 puncte, F. Eckstein (Tim.) 6,5 puncte. GRUPA F: N Weinberg (Onești) 7 puncte, I. Boloni (Buc.) 6 puncte. GRUPA G: D Mănescu (Buc.) 7,5 puncte, Victor Ardeleanu (Buc.) 7 puncte. GRUPA H: Sot Simion (Orăștie) 8 puncte, St. Ellebogen (Tim.) 7 puncte. GRUPA I: C. Bondoc (Tg. Jiu) 7 puncte, Ianc Eugen (Buc.) 6 puncte.

Toți finaliștii sînt rugați să confirme participarea lor pînă la 1 februarie, indicînd și adresa exactă pe care urmează să primească tabelul de concurs. Pînă la această dată se primesc și eventualele contestații.

Menționăm că la buna desfășurare a semifinalelor au adus o importantă contribuție arbitrii voluntari Kugel Sigismund (Brad), Năstase Botezatu (Sinaia), Ion Cristescu (Buc.) Romeo Nestianu (Galați), Paul Popescu (Buc.), Teodor Munteanu (Birlad), Ion Stoian (Năsăud), Marin Petrescu (Buc.) și Sandu Eugenie (Buc.).

Partidele neterminate au fost adjudecate de candidat-maestrul Sergiu Samarian cu următoarele rezultate: Dobrotescu—Gladcenko 0—1, Mende—Dobrotescu remiză (grupa A), Hang—Ștefănescu remiză, Mitric—Ștefănescu 0—1 (grupa B), Mănescu—Vlase 1—0, Ardeleanu—Vlase remiză, Ardeleanu—Vasiliu 1—0 (grupa G).

● SEMIFINALELE EDITIEI A IV-A. Omologarea și adjudecarea partidelor în cele 51 de grupe de tipul A și 16 grupe de tipul B continuă, rezultatele urmînd a fi publicate în curînd.

O tablă de șah... rotundă!

Un cititor din Buhuși, V. Lohan, ne scrie că, „inspirat" de un articol din „MAGAZIN", a compus o tablă de șah rotundă!

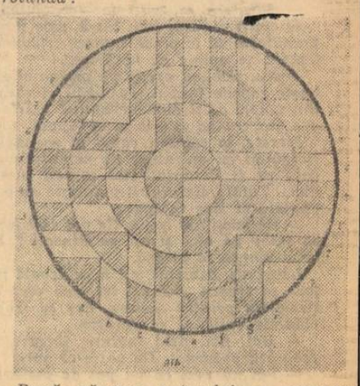

După părerea autorului, o asemenea configurație geometrică a tablei cu 64 de pătrate (care de fapt nu mai sînt pătrate) ar amplifica dinamismul jocului. S-ar înlătura bariera colțurilor pentru ture și regine, care ar avea libertatea de atac și apărare și pe circulare. V. Lohan subliniază că pe o astfel de tablă mărește posibilitățile de combinare în timpul desfășurării partidei. Regulamentul jocului nu suferă schimbări.

Autorul tablei de șah rotunde ne scrie că ar fi bucuros să afle avizul specialiștilor și al altor iubitori ai șahului.

Partida nr. 2

APĂRAREA SPANIOLĂ

Cu albele: L. PERȘOIU (București)	Cu negrele: EMIL MENDE (Hunedoara)

Jucată în cadrul semifinalei „Cupei „Magazin", ediția a III-a

1. e4,e5	19. Te1,Ta7
2. Cf3,Cc6	20. Cf3,Td7
3. Nb5,a6	21. N:g6,f:g6
4. Na4,Cf6	22. De2,Te7
5. 0-0,Ne7	23. Ne3,Da8
6. Te1,b5	24. g5,Cf4
7. Nb3,0-0	25. Df1,D:f3
8. d4,d6	26. g:f6,C:h3+
9. c3,Ng4	27. Rh2,Te5
10. h3,Nh5	28. Dg2,Cg5
11. d5,Ca5	29. f:g7,Dh5+
12. Nc2,c6	30. Rg1,Cf3+
13. d:c6,C:c6	31. Rf1,T8f5
14. Cbd2,d5	32. Tc2,Tg5
15. e:d5,C:d5	33. N:g5,T:g5
16. g4,Ng6	34. Te8+,R:g7
17. C:e5,C:e5	35. Te7+,Rh6
18.T:e5,Nf6	și albul cedează

Problema nr. 3

MOTTO: Dedicație unui matematician.

Lucrare compusă pentru primul concurs semestrial de compoziție șahistă, organizat de „Magazin".

Albul dă mat în 2 mutări

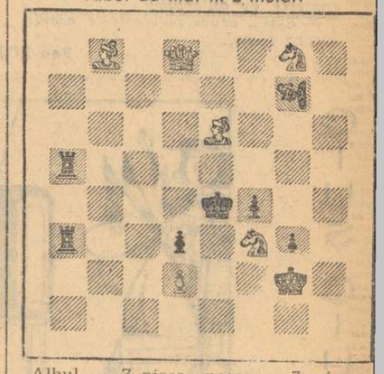

Albul — 7 piese, negru — 7 piese

VACANȚA

Se anunță un program turistic de iarnă atrăgător. Firește că tineretul studențesc, a cărui vacanță se apropie, va profita, primul, de admirabilele prilejuri pe care le oferă o ședere la munte. Și pentru că echipamentul fetelor și al băieților constituie o preocupare, să venim cu cîteva sugestii vestimentare.

De la stînga la dreapta, în desenele noastre, propunem:

— o bluză clasică de lînă tricotată, cu un guler „chemisier"; — o canadiană renovată cu o garnitură tricotată de lînă. Atît canadiana cît și pantalonii, rămași prea înguști, se pot lărgi cu o fîșie în aceeași culoare cu a garniturii tricotate; — un pulover negru, brodat cu „punct de cruciuliță" din lînă albă; — o canadiană bărbătească garnisită la guler și mîneci cu tricot; — dintr-un material impermeabil imprimat, un hanorac practic, cu un joc amuzant de fermoare în față și disimulînd buzunarele. Un bor mic și tighelit completează gluga.

Cîteva sugestii de modele ce se pot confecționa din jerse. 1) Rochie dreaptă a cărei lărgime este prinsă într-un cordon subțire din piele. O croială originală a minecii raglan cu anmanșura adîncă. 2) Cu o linie sport, rochie cu platcă și fentă în față. Tighelele cu ață în două tonuri mai închis. 3) Rochie tip „princesse" avînd talia mai sus, marcată printr-un cordon tighelit. La gît, o garnitură din blăniță. 4) Rochie cu jachetă din tricot cu desen și uni. Tăietura jachetei din față accentuată de tighel, este foarte modernă. 5) Tot din tricot, două modele de pălării (beretă și un gen de bonetă).

Desene de Raia SOLOMONICA

PARINȚI ȘI COPII

Are și el un gust

Cinematograf de cartier.

Mai sînt cinci minute pînă începe filmul și ultimii spectatori se grăbesc să-și ocupe locurile. Deodată, pe unul din intervale, cineva spune enervat: „Vă rog să liberați trecerea". Cei care se află în apropiere se uită să vadă ce s-a întîmplat și încep să rîdă. Spectacolul este într-adevăr neobișnuit pentru un cinematograf: un copil (de vreo patru ani) care pedalează pe o tricicletă. El a blocat trecerea. Alături, ținînd pasul cu el, merge tată-său și este atît de preocupat, de absorbit de ceea ce face fiul său încît pare să nu audă ce se întîmplă în urmă, deși vocile enervate s-au înmulțit. „Răsfățat copil! spune o femeie lîngă mine. Și tată-său... ia uită-te la el..." Dar tace brusc, căci cei doi s-au oprit lîngă noi. Țanțos și dezinvolt pe tricicleta lui, băiețașul întreabă:

— Sînt locurile noastre, tăticule?

— Cinci și șase. Hai, intră, zice tatăl său și se pregătește să împingă înainte tricicleta. Dar băiețașul se opune cu hotărîre.

— Nu, zice, eu vreau pe partea ailaltă. Și pornește repede înapoi. Tată-său zîmbește înălțînd din umeri ca și cum ne-ar lua martori că el nu are nici o vină și o ia și el înapoi.

Firește, la celălalt capăt al scaunelor sînt întîmpinați cu murmure de nemulțumire. Pe dincolo ar fi deranjat mai puțină lume, pe cînd aici... Tatăl băiatului îi potolește cu o privire înghețată și zice înțepat:

— Ce vreți? E copil. Ce pot să-i fac dacă vrea să intre pe aici și nu pe dincolo? Dacă îi zic ceva începe să plîngă.

Lămuriți, oamenii tac și se scoală pe rînd să-i lase să treacă. Băiatul își face vînt și intră cu tricicleta printre scaune, dar se izbește de picioarele cuiva și se oprește.

— Hai, hai, dă-i înainte, îl zorește tată-său care n-a observat. De ce te-ai oprit?

— Păi nu vezi că nu pot de picioarele astea? zice copilul.

Picioarele sînt ale unui tînăr. Tatăl băiețașului îl privește cu ciudă și spune:

— Ce, domnule, nu poți să-ți tragi mai mult picioarele alea?

Tînărul își trage picioarele cît se poate și băiețașul pornește. După două scaune se poticnește din nou. De data aceasta obstacolul este mai serios: o pereche de cîrje.

— Zi-i să-și ia bețele, țipă el la tatăl său.

— Da, da, imediat, băiețașule, zice o voce străină.

Copilul ridică ochii și vede o femeie în vîrstă care face niște eforturi nemapomenite să se ridice mai repede în picioare. O privește uimit: n-a mai văzut un om care să se miște atît de impresionant de încet și începe să rîdă.

— Tăticule, vezi? strigă el printre hohote de rîs.

— Hai, treci înainte, îl zorește tatăl său, făcîndu-se că n-a auzit întrebarea și așteptînd ca băiețașul să pornească.

Dar acesta continuă să rîdă, privind ca la o minune la bătrîna care a reușit în sfîrșit să se ridice în picioare. Lumea din jur a început să murmure. Dar nici băiețașul, nici tatăl său nu par să audă. Deodată o voce indignată îi face să tresară. Vorbește un bărbat tînăr, cam de aceiași vîrstă cu tatăl băiețașului.

— Ce înseamnă asta, tovarășe? strigă el. Îți lași băiatul să deranjeze pe toată lumea cu moșturile lui și n-ai măcar atîta bunăcuviință să ajuți femeia să se scoale.

— Și ce, te-am deranjat pe dumneata? zise celălalt ironic. E copil, are și el un gust. Se cunoaște că dumneata n-ai copii.

— Nu este vorba aici de mine și dacă am sau copii. Este vorba de dumneata. Nu vezi că...

— Ia te rog să nu țipi, că-mi sperii copilul. Manierele astea de bașbuzuc să ți le păstrezi pentru acasă. Apoi, fără să se mai uite la ceilalți și fără să ia în seamă vorbele lor de dezaprobare, își ridică odrasla cu tricicletă cu tot, o așează pe scaun și zice cu satisfacție: — Așa, acum stai ca pe cal. Tu ești cel mai înalt din toată sala.

Băiețașul, mulțumit la culme, privește ironic și de la înălțime la ceilalți. Îl vede și pe omul care s-a certat cu tată-său. Se încruntă și îl fixează lung, iar în ochii lui se poate citi limpede că ar vrea să i-o plătească și nu știe cum. Apoi, deodată, fața i se luminează de o imensă satisfacție — a găsit. Strigă victorios:

— Bașbuzucu! Tăticule, uite-l pe bașbuzucu.

Tatăl său îl mîngîie cu dragoste pe cap și-i șoptește cu dulceață:

— Șșșș... acum potolește-te eroule, că uite, începe filmul.

Pen ROZOPOL

Colțul celor mici

Aventurile lui Zgribulici

de M. DJENTEMIROV

Desene de H. LERU

În fine, dorm la noapte dus.
I-am aranjat pe cei de sus.
Da, benzile vi-s toate-aici.
Să-l pomeniți pe Zgribulici!

În vremea asta, la etaj,
Deprinși cu zarvă și tapaj,
Vecinii mei, fără-ndoială
Sînt iarăși puși pe topăială.

Ce-i? Vocea mea-n magnetofon,
Discret, solemn și monoton,
De pe o bandă-nlocuită
Pe toți la liniște-i invită!

CIUȘ-CIUȘ

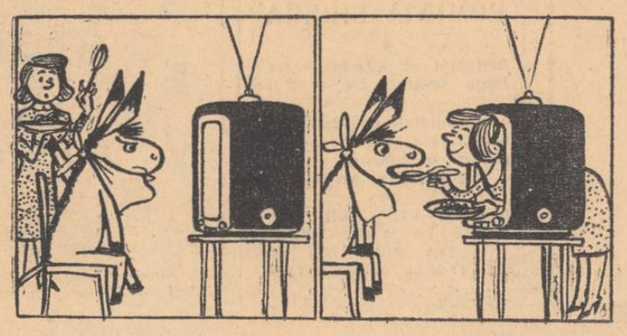

Desene de Gh. CHIRIAC

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Salată de toamnă; macaroane cu brînză; pandișpan.
— Piftie de purcel; mîncare de fasole verde (conserve); compot de cireșe.
— Omletă cu slănină; praz cu măsline; clătite cu dulceață.
— Ciorbă rusească; chiftele marinate; mere.
— Salată de țelină; ardei umpluți cu orez; cornulețe cu nuci.
— Supă de roșii (suc); musaca de cartofi; pere.
— File de pește au gratin; rulouri de pasăre cu legume; budincă, de orez cu ciocolată.

FILEU DE PEȘTE AU GRATIN

Cantități pentru 6 persoane: 1 kg. pește (oceanic), 200 g. unt, 100 g. ciuperci, 2 dl. sos de roșii (suc), 20 g. pesmet, 1 dl. zeamă de carne sau apă. Se curăță peștele, se sărează, se tăvălește prin făină, se prăjește. Se aranjează peștele prăjit într-un vas rezistent la foc. De jur împrejur se pun ciupercile tăiate mărunt, iar cele frumoase, întregi, pe deasupra peștelui. Peste tot se toarnă apoi un sos de roșii, puțin pesmet se presară deasupra și apoi zeama de carne. Se dă la cuptor unde se ține 10—15 minute. Se servește în același vas.

Ghidul gospodinei

RULOURI DE PASĂRE CU LEGUME

Cantități pentru 6 persoane: Aluat franțuzesc (se face din 200 g. unt sau margarină, 200 g. făină), o găină, 200 g. grăsime, 1 ou, 200 g. ciuperci (sau cașcaval ras) 50 g. pesmet, piper, sare, verdeață, o lingură smîntînă, un ou pentru uns. Se face aluatul franțuzesc. Între timp se fierbe găina, apoi se scoate carnea de pe oase, se taie mărunt. Se prăjește o ceapă tăiată fin de tot la care se adaugă carnea de pasăre, care nu trebuie să se rumenească. În această compoziție, după ce s-a răcit, se adaugă ou, cașcavalul ras sau ciupercile tăiate mărunt și înăbușite, sare, piper, smîntînă și verdeață. În loc de ciuperci putem să punem cașcaval ras. Se întinde apoi aluatul franțuzesc, gros de 1—2 cm., se pune umplutura în el, se rulează, se unge cu ou, se așează în tavă. Rulourile se coc la un foc iute. Se servesc calde, asortate cu fasole, mazăre sau morcovi sote.

BUDINCĂ DE OREZ CU CIOCOLATĂ

Se face un orez cu lapte obișnuit la care însă adăugăm o lingură în plus de zahăr. Separat se topesc 3 batoane de ciocolată de menaj, cu 3—4 linguri de apă. Se amestecă cu orezul fiert și se mai pune și unt cît o nucă. Cînd s-a răcit se adaugă 4 gălbenușuri și albușurile bătute spumă. Se tapetează o formă cu unt, se răstoarnă compoziția în ea, se dă la cuptor.

Se servește cu sirop de smeură sau oricare alt sos.

Uscător de rufe

Ușor de executat și din-tr-un material la îndemîna oricui, este umerașul care nu are nevoie de prea multe explicații. Ele se atîrnă în dreptul unei ferestre deschise, avînd grijă ca apa să nu se scurgă pe podea sau parchet. Cel mai indicat loc este camera de baie sau bucătăria.

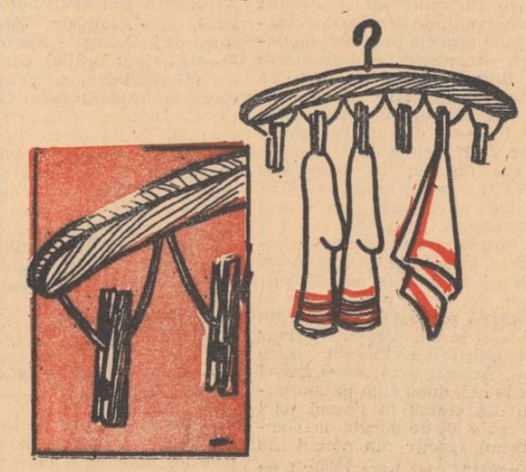

E bine să știți..

● Maioneza care s-a tăiat se repară astfel: se scoate într-o farfurie adîncă o lingură de maioneză tăiată și se picură cu încetul o lingură de apă caldă, amestecîndu-se într-una pînă se leagă. Apoi se adaugă cu încetul restul maionezei tăiate.

● Brînza se desărează în lapte cald. Tava de argint care s-a pătat se freacă circular cu o felie de cartof crud. (S. P. STATE-Brașov).

● Întrucît mobila modernă poate fi lustruită cu nitrolac, cu șerlac sau cu lac pe bază de poliesteri, este cazul să se cunoască cu ce a fost finisată mobila. Există în comerț produse de lustruit unde se dau indicații precise asupra modului lor de folosire. Pînă la obținerea acestor produse, se va folosi un molton cu care se va freca ușor mobila. (FELICIA B. — Blocul 5).

● Rochia de stofă se poate spăla acasă în apă călduță cu fulgi de săpun, se clătește în mai multe ape și în ultima apă de limpezire se adaugă puțin oțet. Cea mai bună apă de spălat rochiile de stofă este apa de ploaie sau obținută din zăpadă curată. Spălarea constă într-o ușoară apăsare fără frecare a stofei. Săpunul nu se aplică direct pe stofă fiindcă e greu de îndepărtat la clătire. Rochiile de stofă se storc prin presare într-un prosop și se întind pe o planșetă sau masă între două prosoape. Rochiile se calcă atunci cînd sînt ușor umede, cu o cîrpă uscată deasupra sau cu o cîrpă udă, dacă s-a uscat prea tare. Este bine ca în dulap rochiile de stofă să se păstreze învelite în huse din material plastic. (BERTA S. — Pucioasa).

● În caz de ploaie sau ninsoare blana se scutură și se usucă departe de o sursă de căldură. Blănurile nu se păstrează nici la loc umed nici la căldură. Este bine să fie departe de sobă, calorifer sau orice altă sursă de căldură. De asemenea, blana se ferește de soare care, în caz că blana este vopsită, o decolorează. Blana se ține suspendată pe un umeraș cu capetele bine rotunjite pentru a nu o deforma și se păstrează într-o husă de culoare închisă. Dublura unei haine de blană nu se calcă niciodată cu fierul cald, întrucît pielea se scorojește și blana se strică. Blănurile nu se pulverizează cu colonie sau parfum. (IRINA — Iași).

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Regimul emfizematoșilor

Emfizemul pulmonar se întîlnește mai ales la vîrstnici; mai frecvent la bărbați.

Dintre factorii numeroși ce favorizează apariția emfizemului putem cita: tusea permanentă cauzată de bronșită cronică sau crizele repetate de astm bronșic etc.

Adesea emfizemul apare la persoanele care prin meseria lor supun plămînii la supradistensie, cum sînt muzicanții ce folosesc instrumente de suflat, suflătorii de sticlă sau muncitorii care fac eforturi fizice mari, ridicare de greutăți într-o stare de inspirație forțată și expirație reținută. În toate aceste cazuri se produce o mărire a tensiunii aeriene intrapulmonară prin supradistensie continuă sau repetată.

Bolnavii au o greutate în respirație (dispnee) și o expirație prelungită șuierătoare, la început numai la eforturi, apoi chiar în repaus. La aceste fenomene se adaugă bronșita cu tuse și expectorație.

Toracele acestor bolnavi se modifică, ca formă și volum, căpătînd un aspect de butoi.

Evoluția bolii este cronică, dar poate fi agravată prin complicații.

Bronșitele cronice în anotimpurile reci găsesc un teren favorabil la emfizematoși, iar afecțiunile pulmonare acute, ca bronhopneumonia, au la acești bolnavi o evoluție mai severă.

Explorarea capacității funcționale a plămînilor este utilă pentru descoperirea fazei incipiente a deficitului respirator.

În scop profilactic se vor trata bronșitele și toate afecțiunile pulmonare, punîndu-se accent pe tratamentul antiinfecțios și de calmare a tusei, schimbînd atunci cînd este cazul, microclimatul nepotrivit (curenții de aer, variațiile de temperatură, vapori toxici, praf etc.).

La muncitorii obligați să execute eforturi fizice într-o atmosferă viciată, este necesară educarea ritmului respirator care trebuie potrivit efortului.

Emfizemul odată instalat, impune un control medical periodic. Regimul alimentar va fi substanțial, ușor digerabil, cu mese mici, ușoare, vitaminizat, eliminînd alimentele care fermentează.

Se vor combate constipația și meteorismul intestinal (gazele) și se va interzice alcoolul, dar mai ales fumatul.

Deoarece orice emfizematos poate deveni un cardiac, tratarea lui trebuie să înceapă mai ales în perioada cînd lipsesc semnele subiective, și capacitatea de muncă nu este încă limitată.

Emfizematoșii își vor duce activitatea într-o atmosferă neiritantă pentru căile respiratorii, reglementîndu-se durata de muncă și menajîndu-se capacitatea funcțională cardio-pulmonară.

Gimnastica respiratorie este foarte utilă pentru ameliorarea ventilației pulmonare și a elasticității cutiei toracice. Se vor executa exerciții repetate de inspirație și expirație prelungită (cîte 10—15 minute, de 2—3 ori pe zi) ca și gimnastica medicală pentru întărirea mușchilor respiratori.

Tratamentul bolneo-terapic va fi indicat numai de medic, în funcție de stadiul evolutiv. Sînt recomandate apele minerale de la Govora, Slănicul-Moldovei, Călimănești, — administrate ca aerosoli, pulverizații sau inhalații.

Dintre stațiunile climaterice, cele mai bune sînt cele cu climat dulce, fără curenți și cu umiditate minimă.

APARATE MEDICALE NOI

FATIGOMETRUL este un aparat simplu, pus la punct de un inginer sovietic, pentru a măsura starea de oboseală a automobiliștilor: el se aseamănă cu aparatele care se utilizează în mod curent pentru teste psihotehnice. Aparatul face să se deplaseze un ac într-un cadran în zig-zag — și după starea de oboseală, deplasarea se face într-un anumit fel și de o intensitate proporțională.

BUTOANELE încep să comande viața modernă. Un stetoscop electronic, necesar ascultării zgomotelor cardiace — a fost pus în vînzare de o firmă britanică: funcționarea sa este foarte facilă și nu cuprinde decît 3 butoane de comandă. Zgomotele cardiace se aud mai bine decît cu stetoscopul obișnuit grație atenuării pe care o face aparatul — față de alte zgomote — eliminînd chiar sunetele date de respirație, ca și zgomotele de frecvență înaltă.

LA VIENA a făcut senzație aparatul numit TRANSICARD care permite într-o secundă să poți spune cu precizie dacă un rănit este în viață sau nu. Aparatul conține 2 pile electrice care se fixează la brațul pacientului și care indică foarte clar dacă inima mai bate. Ori cît de imperceptibile ar fi aceste bătăi la mișlocele noastre de cercetare obișnuite, aparatul le scoate întotdeauna în evidență.

ÎN U.R.S.S. se fabrică acum pe scară largă „mașina electrică de somn" care este deja exportată în 5 părți ale lumii.

Principiul aparatului se bazează pe acțiunea curenților de a impulsiona activitatea cortexului cerebral: undele de impulsie provoacă inhibiția celulei nervoase care trece într-o stare inițială de somnolență și apoi într-un somn profund. Aparatul se poate utiliza în chirurgie la oameni normali cu insomnii rebele și la fel de bine în tratamentul migrenei și al hipertensiunii arteriale.

TOT ÎN DOMENIUL TEHNICII, la San Francisco a fost prezentat un dispozitiv care permite un examen al țesuturilor interne fără nici o incizie: dispozitivul comportă un simplu ac hipotermic care se introduce în țesutul de examinat; un fascicol de filamente din sticlă foarte fină, se insera la ac, totul fiind completat cu un microscop ce permite să se urmărească, să spunem, bătăile unei artere profunde sau alt proces.

Dr. Gh. BUNGHEZ

Putem preveni apariția unui cancer?

Cancerul este o boală destul de răspîndită și care, pe drept cuvînt, sperie. Nu ne propunem să discutăm cauzele bolii. Ne limităm acum la a arăta că în cele mai multe cazuri boala este precedată de o leziune numită de unii leziune precanceroasă și care înseamnă că în anumite condiții speciale există posibilitatea transformării leziunii într-un cancer.

Leziunile precanceroase sînt boli (leziuni) cronice, care durează mai mulți ani și care, netratate, își schimbă caracterul. Printre aceste leziuni amintim răni vechi, nevindecate sau vindecate parțial, a căror evoluție bruscă se înrăutățește, ulcerații cronice mai ales pe cicatrici după arsuri; unii negi cu caractere speciale, care la un moment dat încep să crească iute, să sîngereze și chiar ulcerează; răni pe uter, netratate mult timp; chiste de ovar neglijate etc.

Prezența unor asemenea leziuni nu înseamnă că ne vom îmbolnăvi neapărat de cancer.

Transformarea acestor leziuni într-un cancer, poate fi preîntîmpinată de fiecare dintre purtătorii lor, prin a arăta la timp medicului asemenea leziuni și tratarea lor pînă la vindecare. Deci avem posibilitatea prevenirii apariției unui cancer dacă tratăm leziunile cu putință de transformare în cancer. Aceasta este o obligație pentru apărarea sănătății noastre.

Tratarea tuturor acestor leziuni este posibilă astăzi, cînd specialiștii le urmăresc cu deosebită atenție și cînd în rețeaua noastră sanitară au fost înființate și servicii speciale de oncologie, care duc activ la lupta continuă contra cancerului.

R. B.

„Medalii olimpice" pe mărci poștale

Dacă pentru sportivi, Jocurile olimpice de la Tokyo s-au terminat de mult, pentru filateliști ele se mențin mereu în actualitate, datorită emisiunilor de mărci poștale care continuă să apară cu această temă.

În diferite colțuri ale lumii au apărut noi serii de mărci poștale în cinstea Olimpiadei de la Tokyo : în R. P. Albania, R. P. Bulgaria, în Cuba, Islanda, Japonia, Libia, Niger, Somalia, Spania, Turcia etc. Și ele sînt departe de a lua sfîrșit !

Și în țara noastră se anunță o nouă emisiune, dedicată nu numai Olimpiadei de la Tokyo ci evocînd și precedentele două Olimpiade. Emisiunea „Medalii olimpice" își propune să prezinte disciplinele sportive la care țara noastră a cucerit medalii de aur cu prilejul Olimpiadelor de la : Melbourne (1956), Roma (1960) și Tokyo (1964).

Noua emisiune cuprinde nu mai puțin de 16 mărci poștale (8 dantelate, 8 nedantelate, cu un nominal total de 13,70 lei) și o coliță, cu valoarea nominală de 10 lei.

Seria dantelată înfățișează următoarele sporturi : canoe (marca de 20 bani), box (30 bani), tir (35 bani), săritura în înălțime — femei (40 bani), lupte (55 bani), tir (1,20 lei), săritura în înălțime — femei (1,35 lei), aruncarea cu sulița (1,55 lei).

La seria nedantelată, toate valorile au aceleași desene ca și la seria dantelată ; primele cinci valori au același nominal, ultimele trei valori au nominalul schimbat (față de mărcile dantelate) : 1,60 lei, 2 lei, 2,40 lei.

Mărcile au fost tipărite la tifdruc, pe hîrtie cretată, în cîte patru culori. Colița este negumată și nedantelată.

Desenele au fost executate de I. Ursa.

Seria a fost completată cu un număr de șapte plicuri „prima zi a emisiunii" obliterate cu o ștampilă specială

În total, poșta din țara noastră a îmbogățit tematica „Olimpiade" în filatelie, cu un număr de 85 mărci poștale și 6 colițe. Nimeni n-ar putea pretinde că sînt prea puține !

O scamatorie cu un bețigaș

Procurați-vă un bețigaș de lemn, de o formă rotundă, lung de 10 cm, cu diametrul de 1 cm și două plicuri de format comercial.

Acoperiți bețigașul cu hîrtie de culoare vie : roșie, verde, albastră, violet, galben etc.

Dați mai întîi la control cele două plicuri pentru a se constata că sînt goale și fără nici o preparație.

Prezentați apoi bețigașul explicînd că l-ați acoperit cu hîrtie colorată pentru a fi mai vizibil.

Desfaceți unul din plicuri. Este gol și destul de mare pentru a conține bețigașul. Faceți proba, vîrînd bețigașul în plic și apoi scoțîndu-l de acolo. Închideți apoi plicul,

Luați bețigașul și-l vîriți în al doilea plic pe care-l lipiți, închizîndu-l

La un semnal, bețigașul părăsește plicul doi unde a fost introdus și trece în plicul unu, care era gol.

Deschizînd plicurile, spusele dv. se adeveresc ! Bețigașul se află în plicul unu ; plicul doi e gol ; îl mototoliți și-l aruncați.

Trucul e simplu și iată în ce constă el : cele două plicuri n-au nici o preparație.

Bețigașul a fost învelit în hîrtie colorată, dar această hîrtie nu e lipită de el, ci formează un tub care învelește bețigașul, fără însă a-l atinge, și în așa fel încît bețigașul să poată luneca ușor din acest manșon.

Cînd deschideți primul plic pentru a arăta că e gol și destul de mare pentru a conține bețigașul, lăsați bețigașul să alunece în plic și nu scoateți afară decît tubul de hîrtie. Spectatorii vor fi convinși că ați pus bețigașul în al doilea plic și mirarea lor va fi cu atît mai mare atunci cînd vor vedea că îl mototoliți și aruncați, iar bețigașul a trecut — la comanda dv. — în primul plic.

Încercați !

A. IOSEFINI

Întrebări, întrebări...

BUTOIUL

Într-o curte se află un butoi. Proprietarul său știe, că pînă la un semn al butoiului (echivalent cu o treime) încap 5 găleți cu apă. Într-o zi, butoiul era plin exact la jumătatea lui. Cînd a scos apa de acolo a constatat că erau mai mult de 7½ găleți. De ce ?

NUMĂRUL 1

Știți cum se poate exprima valoarea 1 prin fracțiuni, utilizînd toate cifrele de la 0 la 10 o singură dată ?

O CURIOZITATE

Scrieți numerele 1 2 3 4 5 6 7 8 și obțineți din ele 9999. Cum se poate ?

CÎT DE MARE E UN BILION ?

Un om numărînd zi și noapte, fără întrerupere, cît timp va număra un bilion ?

ÎN TOTAL ERAU...

Niște rațe se aflau în apă. Una înota înaintea a două, alta între două și alta după două rațe. Cîte rațe erau în total ?

CIFRA 100

Pe o foaie de hîrtie se scrie următoarea socoteală : 123—45—67+89 = 100. Ce se remarcă ? Prin folosirea în ordine numerică a cifrelor 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 și 9 s-a obținut totalul de 100. Puteți să realizați în aceleași condițiun' (respectarea ordinei numerice) altă soluție ?

GREUTATEA SFEREI

Pe un lac plutește o sferă cu un diametru de doi metri, care intră în apă cu 1,6 din volumul ei. Cine poate să răspundă : cam cîte kilograme o fi cîntărind sfera ?

MĂRIMEA UNEI COLI DE HÎRTIE

Vi se prezintă o coală de hîrtie și sînteți invitat s-o îndoiți de 50 de ori. Știți cît de mare trebuie să fie coala respectivă ?

CARE-I MAI GREU ?

Luați o monedă mai mare (de 3 lei), tăiați din hîrtie o formă absolut egală cu moneda și lăsați-le să cadă la pămînt de la aceeași înălțime. Fără discuție moneda va cădea cu mult mai repede. Există totuși o soluție ca să le facem să cadă deodată. Știți cum ?

(Citiți soluțiile în numărul viitor).

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

„U N I R E A"

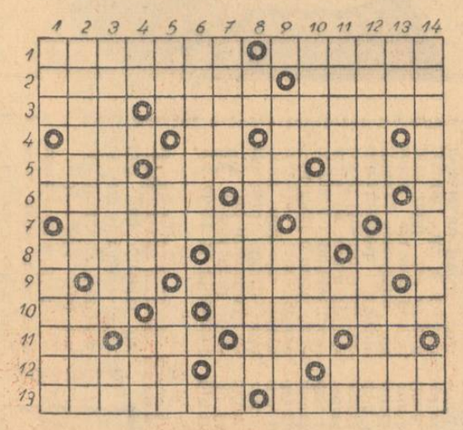

ORIZONTAL : 1. Unul din cele două principate. — „Unde-s doi puterea crește !" 2. Țărani în vorbirea lui Moș Ion Roată. — ...Costin. 3. Asociat într-o unire... — A scris „Hora Unirii". 4. Activitate intensă. — În principate ! — Aceste. 5. Una din plîngerile țăranilor în Divan. — Ultimul domnitor muntean (cu idei unioniste). — Lac în S.U.A. 6. Monumente spre amintire. — Susțin vița. 7. Pantaloni rustici (dim.) — Germaniu. — Campion. 8. Grăsimi animale. — Astfel era traiul țăranilor iobagi (fig.) — Onomatopee corvină. 9. Soare. — Una din denumirile țăranilor din principate. 10. Epocă — Se încheie între state. 11. Usturoi bănățean. — Cel al Unirii a însemnat un pas hotărîtor în istoria poporului romîn. — Aceela. — Ruteniu. 12. Înfăptuită la 24 ianuarie 1859. — Reflexiv. — Gînd. 13. A ales ca domnitor pe Al. I. Cuza (pl.) — Din rîndul lor se numără unioniști ca Moș Ion Roată și C. Tănase.

VERTICAL : 1 ...Ion Roată. — Barbu Ștefănescu. — ...Dunării (gazetă unionistă). 2 Se opunea Unirii. — Șir. 3 A contribuit mult la răspîndirea ideilor unioniste. — Literă slavonă. 4. Dumitru Nicolaie. — Republica Populară Romînă. — Episcop de Salzburg. 5. Măsura lui Cuza ! — Gramofon viu (pl.)... — Demonstrativ. 6. Unul din cele două principate. 7. Berbeci (reg.) — Acolo își ținea Divanul ședințele. — Cămăși rustice. 8. În zicală ! — Vogoride, de exemplu. 9. Riu în R.F.G. — Discipol (fig.). 10. Păsune. — Una din principalele reforme ale lui Al. I. Cuza. 11. Hora Unirii (pl.) — Sanda Dumitrescu. — Din Unire ! 12. Procese ce degajă căldură (chim.) — Turmă de animale necornute. 13. Pronume. — Măsură agrară. — Plantă cu flori albastre (ban.) 14. La 24 ianuarie 1965 (pl.)... — Dînșii.

Mihai GHEORGHE

Cuvinte mai rare : ARN — ARETI — RUEN

PENTRU CONDUCTORI-AUTO...

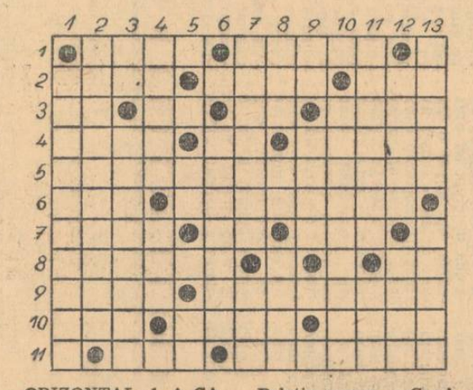

ORIZONTAL: 1. A CADEA... în șanț ! — Înrudit cu MECANIC. 2. Posedă multe AUTOBUZE.. — (Opel) OLYMPIA — Literă cirilică. 3. Neon. — UNSOARE. — Coadă de MAȘINĂ. — Compozitor romîn (Tiberiu). 4. Palatin ungur. — Cec ! — Acolo se purta LANCIA.. 5. TUDOR VLADIMIRESCU (pl.). 6. A SPĂLA MAȘINA... — ROATA (fig.). 7. ȘOFERUL DE LA O.N.T... — Întrebare. — Comună în Franța. 8. JAVA. — În CARBURATOR... 9 Ambarcație sportivă. — Care se petrece odată la trei ani (fem.) 10. În PNEU... — STEAGUL ROȘU. — Pe RUTA București-Pitești... 11. CUREA (dar nu de transmisie !) — De la STEAGUL ROȘU.

VERTICAL : 1. SASIU. 2. LINCOLN. 3. Speteză. — ÎNAINTĂRI. 4. Oraș în patria Sfinxului. — ROATA. 5. Lucian Popescu. 6. Nu sînt în picioare... 7. CIRCULAȚIE. — Ritm de muzică de jazz. 8. A STROPI CU NOROI... — Ion Marinescu. — A COTI. 9. Teze finale ! — ESAPAMENT. 10. VOLAN (pl.) 11. ROSU. — Interjecție. 12. Regret. — Nu aceasta ! 13. Taur (reg.) — Pasăre migratoare cu cioc gălbui și pene negre.

Athena RĂDULESCU

Cuvinte mai rare: UCU — AME — RAG

RĂSUNA VALEA

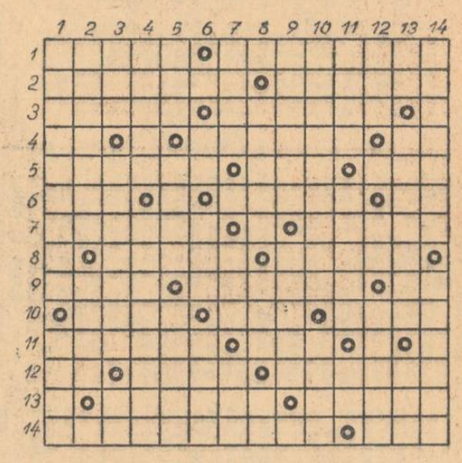

ORIZONTAL : 1. Eroul care a pregătit în văile Olteniei, răscoala pandurilor. — Pitorească și mult cîntată vale din Moldova. 2. Marele iubitor de natură din „Valea Frumoasei" (Sadoveanu) — Vale pe care se înalță Oneștii și Borzeștii. 3. Orășel aproape de obîrșia Oltului. — Văi de neasemuită frumusețe și încîntare... 4. Unic ! — Stîna de vale. — În pantă ! 5. Zăpadă prăvălită din munți. — Curge la vale — Văleanca. 6. În Apuseni, în sfîrșit ! — Se înalță din adîncuri și se pierd în nori... — Do. 7. Perla de pe Valea Prahovei... — Cîntat de Homer în epopee. 8. Cultivatori de in. — Văi neroditoare. 9. Pot fi întîlniți și pe Valea Lătăriței. — Perla Moldovei, din valea cu același nume — Nucu Păunescu 10. Atomi electrici ! — De la Hășmaș la Dunăre, străbate o vale plină de frumusețî și amintiri istorice. — Tîrg în Scoția. 11. Autorul picturii „Valea Oltului". — Valea lungă (Reg. Ploiești). 12. Fir de tort. — Acidă. — Unul din Crișuri, pe a cărui vale se află Oradea. 13. Poet sovietic. — Regiunea în care se află Valea Bîrzavei . 14. Cascadă în Bucegi. — Curg pe valea timpului...

VERTICAL : 1. Arheolog romîn care a descoperit termele romane din Valea Oltului. — A scris muzica la corul „Auzi valea !" 2. Tînără așezare muncitorească în Valea Jiului — Vale în Elveția. 3. Străbunul nostru... — Bogăție din Valea Călugărească (dim.)... — ...și din Vîlcele ! 4. Trăiesc în Țara Oașului. — Veche mină în Valea Jiului. 5. Autorul poeziei „Florile de sub stînci". — Rămurică — Domol 6. Comparativ — Bătut de soare — Pe valea lui se află Florența. 7. Fierul pe care se bate pielea cu ciocanul. (ban.) — Orășel în Nigeria. — Aceea. 8. Pitoresc oraș din Ardeal pe valea cu același nume. — Insulă în Danemarca. — Număr. 9. Din afara țării. — Poem simfonic de Rimski - Korsakov. 10. Trenuri ce urcă pe văile munților (dim.) — Străjuia Valea Regilor din Egiptul antic. 11. A scris muzica filmului „Valea vulturilor". — Pieptare sătești. — Cu bine ! 12. Fire. — Început de idilă! — Oraș pe valea Dunării. 13. Pronume. — Munți ce închid în inima lor valea Galbenei. — Semnează poezia „În prăpastia iadului rece". 14. Lunci redate agriculturii. — Străjuiesc valea de ambele părți, mai ales în dreptul cheilor.

Bucura ION

Cuvinte mai rare : ENI — EVIE — RIEN — ILO — ALS.

POȘTA Redacției

ROBERT DÎMBOVICEANU — București. **Materialul trimis a cam „înghesuit" mapa ; în ritmul acesta el nu ar putea fi publicat decît în aproximativ un an, — față de numărul deosebit de mare de colaboratori ai rubricii... Cît despre careurile actuale (în sine), sîntem de acord cu „Dureri" și „Astronomie". „Ca nuca-n perete" a nimerit chiar... fiind mult prea complicat și în același timp hibrid (folosind și puncte negre și spații continui, și litere, și silabe fixe !).**

ȘTEFANIA SISCAN — Brașov. **Nu cunoaștem adrese ale artiștilor. Căutarea și transmiterea acestora nici nu intră în sfera poștei noastre.**

MARCU OCTAVIAN — comuna Vaida-Recea. **Nu puteți face reconstituirea vechimii în cîmpul muncii, cu martori, deoarece ați întrerupt de mult activitatea de salariat. După datele pe care ni le furnizați nu puteți fi pensionat.**

— L. B. — Loco. **Derogarea pentru neîndeplinirea condițiilor de studii o aveți pentru postul pe care-l ocupați în prezent și deci pentru ocuparea altei funcții superioare este necesară o nouă derogare.**

M. R. — Botoșani. **Toate trei careurile conțin erori de necorectat (TFM — UEJ — INM — HUE), cuvinte incorect scrise (RANTAS — MÂNCARE — TRIGORN — RIAT), forțate (ZUICA) sau articulate (AMINTIREA). Evitați pentru viitor toate aceste defecte și veți avea succes.**

MIRCEA MUNTEANU — Cluj. **Nu mai găsim utilitatea publicării criticilor dv. la adresa unor sportivi, mai ales că despre tot ce scriți s-a relatat foarte mult în ultimul timp.**

BUTURE LAURIAN — București. **Toate careurile au nevoie de retușuri, fapt pentru care se reține în evidență. Precizăm că pînă la eventuala publicare mai durează, și că nu vor intra toate...**

ALEXANDRINA TĂNĂSESCU — Ploiești. **Tema pe care o propuneți se referă la cazuri cu totul izolate, e drept supărătoare dar neinteresante pentru cititorul care are deprinderi civilizate și știe să folosească atît scrumiera cît și scuipătoarea.**

ȘTEFAN DRAGOȘ — București. **Pentru a opri seria nedumeririlor, precizăm că de data aceasta am primit careul, dar... mult prea tîrziu pentru a mai putea fi inserat la data cuvenită. Fiți cu mult mai „grăbit" data viitoare !**

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GEOGRAFICĂ ȘI...

ORIZONTAL: Port-au-Prince — Erie — Nauheim — Rimini — Salva — Gen — Ursi — Sin — Anam — Ea — Cota — Mt — Aa — Cotnar — Edimburg — Ve — A — Romani — Te — Sfera — Tonace — Pisc — Cana — Hm — Redat — Lt — Riu — Ufa — Iza — Deal.

...PSEUDO — GEOGRAFICĂ

ORIZONTAL : Pașnici — Pac — Ciuma — Fata — Pap — Prinț — M — R — Coate — Rpb — Asupritoare — G — Ita — Artar — At — Ta — O — Jt — Președinți — Ob — Băiat — Tl — Podișor — Rue — Orara — Bourg — Regi — Cadmia.

CAREU AVICOL

ORIZONTAL : Privighetoare — Aar — Darnic — Ir — Prigorie — Iepe — A — Mi — Ab — Anost — Gaița — Ideal — E — Apa — Fv — Ers — V — Li — Derapa — Cif — Ciocănitoare — Coh — Tb — Lăstun — Ul — Taiga — Tesi — C — Ce — Oarzan — X — Bufnițe — Sal.

S. NOVAC

I-A GĂSIT CUSURUL

— Sigur, se putea să nu le faci tu anapoda ? Ți-am spus doar că vreau să gătesc... iepure cu măsline !!!

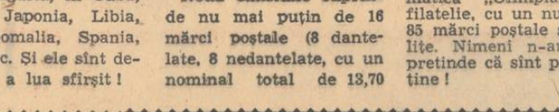

Fără cuvinte

FRED GHENADESCU

Unii părinți își duc copiii la spectacole nepotrivite cu vîrsta lor.

— Știți, filmul ăsta nu-i pentru toate vîrstele.
— Nu-i nimic, au să ne explice copiii.

M. STANESCU

— Aoleu, iar mi-ai făcut chenzina praf !...

V. TIMOC

— Credeți că se rezolvă repede ?
— În cîteva... mișcări !

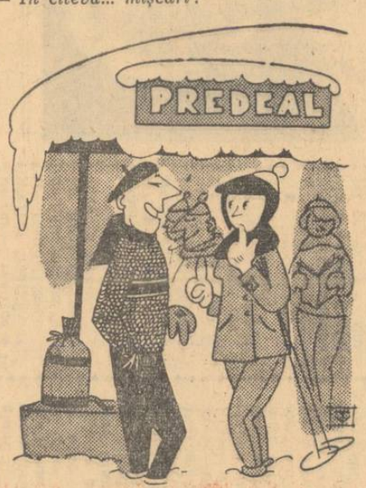

— Aș vrea să le duc amicilor din București o surpriză grozavă.
— Poate nițică... zăpadă ?

ȘTEFAN MUNTEANU

— Dacă n-ar fi fost aerul grozav din stațiunea asta nu mă deplasam tocmai pînă aici să-mi fac concediul !

RUGBI : *Tragerea la sorți pentru teren...*

Umorul altora

Ora prînzului. Un tînăr englez intră într-un restaurant, se așază la o masă. Chelnerul îi oferă lista de bucate și rămîne foarte nedumerit, cînd clientul fără s-o consulte, îi dă o monedă de șase pence.

— Pentru dumneata, îi spune ciudatul client, dar fii bun și-mi recomandă ce să iau.

— Ce să luați ? Luați autobuzul, mergeți trei stații și mîncați la restaurantul din fața stației.

★

HARRY, către prietenul său Mike, cu care tocmai iese de la teatru :

— De ce i-ai dat garderobierei 1 dolar bacșiș. Nu-i prea mult ?

MIKE: — Nu-i deloc prea mult. Nu vezi ce pălărie mi-a dat.

★

WILLI : — Tăticule, de ce se spune limba maternă ? Doar este limba ambilor părinți.

TATĂL : — Deh, băiete, se spune așa după cel ce o vorbește mai mult.

★

Un scoțian a venit în Elveția ca să-și petreacă concediul. Funcționarul îi laudă camera repartizată, arătîndu-i că priveliștea este minunată. Totodată îi atrage atenția că ecoul este acolo puternic și că se aude după cinci minute.

— Așa ceva desigur că nu aveți acasă.

— Cum să nu, ripostează oaspetele. Ba ceva și mai și. Seara, înainte de culcare, scot capul pe fereastră și strig : „E timp să te scoli, băiete". Exact peste opt ore, ecoul întors de peste munți și văi, mă trezește.

★

La coafor s-au cunoscut două femei. Și s-au împrietenit. Una întreabă : „Cîți ani crezi că am ?" Răspunsul : „În orice caz arăți mai tînără".

★

Negăsindu-și batista, un călător, îl acuză pe vecinul de compartiment că i-ar fi luat-o. Era ferm convins de acest lucru, deși tovarășul său de călătorie se dezvinovățea susținînd că nici măcar n-a văzut batista pierdută. După un timp, primul călător descoperi în buzunarul din spate — unde nu căutase — prețioasa batistă. Acum el nu mai găsea cuvinte ca să se dezvinovățească.

— Nu face nimic, domnul meu, îl liniști cel pe nedrept bănuit. Eu te-am crezut gentleman, dumneata pe mine hoț. Ne-am înșelat amîndoi.

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

GRIGORE VASILIU-BIRLIC la 40 DE ANI DE SCENĂ

Se împlinesc patru decenii de cînd tînărul de 20 de ani, Grigore Vasiliu, care niciodată nu se gîndise să devină actor, a apărut pe scena unui teatru de provincie... Urmarea o vedem astăzi. Ne-a mărturisit că pasiunea pentru teatru o avea de mult, însă... ca spectator. I-a văzut ca atare pe corifeii teatrului românesc, pe neuitatii Ion Mortun, Gheorghe Cirje, Aristide Demetriad, Vasile Toneanu și Niculescu-Buzău. Și-a spus în gînd că „s-ar face actor însă cu condiția să fie tot atît de bun ca acei pe care i-a văzut".

— Totuși, cînd ați plecat la drum pentru a deveni actor?

— N-am spus nici o poezie în clasele primare, și n-am fugit cu nici o trupă cînd eram în liceu. Cu toate acestea ai mei au dedus că am calități și mă sfătuiau să mă fac actor. I-am ascultat. Am plecat în orașul cel mai apropiat și m-am înscris la .. facultatea de drept. Abia tîrziu, fiind într-o situație materială precară, am intrat figurant la teatru. Și de-atunci mi se trage nenorocirea.

— E o nenorocire chiar atît de mare?

— Poate pentru alții. Pentru mine însă a fost pînă la sfîrșit o mare fericire ..

— ...care s-a concretizat prin...

— 70 de roluri principale și multe altele, care deși nu erau principale, după unii au devenit principale.

— Deși probabil ați mai spus-o de zeci de ori, vă mai rog pentru cititorii „Magazinului" să ne mai istoriști o dată de unde vi se trage numele de Birlic?

— Din 1934, cînd am interpretat pe Costache Perjoiu din piesa „Birlic" sub direcția de

scenă a lui Sică Alexandrescu. Acest personaj era apostrofat pe scenă cu diverse epitete, printre care și birlic, ca un cuvînt aruncat fără nicîun sens. La auzul cuvîntului birlic reacționam de o manieră tragi-comică pînă la paroxism, încît spectatorii începuseră să-mi spună birlic și pe stradă.

— Și ați transformat porecla în renume... Dar cu ocazia sărbătoririi de joi, 28 ianuarie, ce rezervații spectatorilor dumneavoastră?

— Chiar după 40 de ani de teatru vreau să ofer la sărbătorirea mea un lucru inedit: comedia marelui dramaturg Georges Courteline „O SEARĂ PLĂCUTĂ" (Domnul Boulingrin), un act din repertoriul Comediei Franceze. Și mai joc „CONU LEONIDA FAȚĂ CU REACȚIUNEA", a marelui nostru clasic Caragiale. La spectacolul din 28 ianuarie își vor mai da concursul: Petre Ștefănescu-Goangă, Zenaida Palli, Lucia Belcescu, Ludovic Spiess, Aida Abagief, Irinel Liciu, Gabriel Popescu, Matei Alexandru, Geta Angheluță, Eugenia Bame și Alexandru Giugaru. Voi mai avea o parteneră, care este și partenera mea de viață: Valeria Nanci-Birlic.

Și să nu uit că prezentarea programului o face actorul Iurie Darie.

Marian SANDU

Expoziția Năstăsescu

C. BRĂNCUȘI

În holul Casei de cultură a Pitești-ului stau în cerc vreo cincisprezece statui și statuiete, așezate pe piedestale înalte. O adunare împietrită de chipuri, cunoscute din filele istoriei. Iată-l pe Nicolae Bălcescu, cu fruntea înaltă, de gînditor. De partea cealaltă, un Tudor Vladimirescu, semeț și ager alături de două busturi monumentale: un Alexandru Odobescu și un Liviu Rebreanu. Marea cîntăreață Darclée este vecină cu legendarul haiduc Iancu Jianu și cu maestrul sculpturii, Brâncuși.

Ca o replică la această parte istorică a expoziției, vezi o mîndră țărancă dobrogeană, un tînăr forjor, un oțelar, oameni ai zilelor noastre. Sculptați de mîna unui apreciat artist.

Piatra, bronzul arama, gipsul au căpătat forme meșteșugite date de autorul lor, venit să le însoțească, aici, la Pitești.

Vasile Năstăsescu, elev al lui Medrea și Jalea, așezat pe un scăunel în mijlocul personajelor sale, e gata în orice moment să-i vină în ajutor vizitatorului. Explicațiile însă nu sînt necesare fiindcă portretele sînt atît de clare și de expresive încît orice explicație devine de prisos. Arta lui îl recomandă ca pe un bun sculptor, ca pe un artist ce știa să scoată efecte surprinzătoare chiar și din subiecte mult tratate de alții, înaintea lui. E o temeritate care se bazează pe o tehnică bine însușită, pe o distilare a sentimentelor, realizată cu fine mijloace de investigare psihologică.

Aceasta este expoziția bucureșteanului Năstăsescu, ce-și ține tovărășie lucrărilor, la Pitești.

C. ȘERBAN

DISCUL

HARAP ALB

Orice dramatizare, cît de bine ar fi făcută, nu poate avea pretenția de a fi la înălțimea textului inițial. Prin adaptarea pentru teatru, care este în fond o cioplire din trunchiul lucrării literare sar, dacă nu bucăți mari, cel puțin așchii pe care n-ai cum le valorifica. În plus, cerințele dramatizării impun intervenții („legături", „comprimări" etc., etc.) făcute în spiritul lucrării, nu în litera ei. Cu aceste gînduri trebuie să asculți celebrul basm al lui Ion Creangă, în dramatizarea lui Vasile Mărunțeanu.

Cunoscătorul originalului sesizează pierderea multor mărgăritare și te întrebi, la un moment dat, dacă în acest caz nu era mai bine ca povestea să fie citită în întregime de prezentatorul Octavian Cottescu, fiindcă proza lui Creangă e plină de imagini, e dramatică prin ea însăși.

Dar, în sfîrșit, ne aflăm în fața unui disc, a unei distribuții reprezentînd personajele din Harap Alb. Ceea ce putem spune despre artiștii care au interpretat (Silviu Stănculescu, Ion Marinescu, Tudorel Popa, Ovid Teodorescu, D. Furdui, Horia Căciulescu, Sandu Sticlaru și alții) este că au folosit toate resursele pentru a compune acea atmosferă de basm concepută de Creangă în care personajele nu par a fi fantastice plăsmuiri, ci mai mult oameni trăitori pe pămînt, cu obiceiurile, cu metehnele lor.

Regizorul Dan Puican a fost atent să nu depășească aceste limite și a reușit.

Ascultînd discul se pune totuși o întrebare, valabilă și pentru cei ce s-au ocupat și se ocupă de adaptarea pentru radio a lucrărilor marelui nostru scriitor: nu ar fi posibil ca ambianța creată de Creangă să nu fie alterată de un limbaj străin operei acestuia? Mai precis, este vorba de faptul că unii interpreți nu s-au arătat preocupați de interpretarea rolurilor în graiul moldovenesc, atît de savuros folosit în opera humuleșteanului. Ți se pare nepotrivită o interpretare în care această savoare nu o simți ca venind de la sursă.

Iată de ce distribuția, în asemenea cazuri, trebuie făcută cu mai multă grijă, pentru că orice forțare de limbaj se vede de departe, fiindcă, vorbind la figurat, vipla nu este totuna cu platina.

Consi. SÎRBU

Scenă din piesa „Șeful sectorului suflete" de Al. Mirodan, pusă în scenă la Teatrul de Stat Sibiu

- *LA MOSCOVA a apărut cel de al treilea volum al operelor lui Serghei Eisenstein, marele cineast sovietic. Acest volum continuă publicarea lucrărilor teoretice ale lui Eisenstein — eseuri despre montajul și compoziția filmului, rolul luminii și al muzicii în arta ecranului. O serie de texte autocritice și proiecte rămase neîmplinite precum și o conferință despre „Culoarea și muzica în „Ivan cel Groaznic" sînt incluse în volum.*

- *SIMONE SIGNORET, Yves Montand, Pierre Mondy, Pascale Roberts și alții alcătuiesc distribuția filmu-*

DE PESTE HOTARE

lui polițist „Compartimentul ucigașilor" pe care-l realizează în prezent tînărul regizor Costa-Gavras (31 de ani), fost asistent al lui René Clément și Jacques Demy.

- *UN NOU FILM, în regia lui Richard Lester, pregătesc în prezent membrii cunoscutei formații de muzică ușoară engleză „The Beatels", a cărui turnare va avea loc în insulele Bahamas și în Alpii austrieci.*

- *„EXECUȚIA LUI ȘTEPAN RAZIN" se intitulează cea mai recentă creație a marelui compozitor sovietic Șostakovici, pe care filarmonica din Moscova a prezentat-o publicului sub bagheta lui Kiril Kondrașin.*

- *YUL BRYNNER, pe care cinefilii l-au văzut recent în „Cei șapte magnifici" este în prezent protagonistul noului film al regizorului american Stanley Kramer intitulat „Mercenarul de la miezul nopții". De astă dată însă, Kramer este producător, regia e semnată de Richard Wilson — fost 15 ani asistentul lui Orson Welles — iar Brynner joacă pentru prima oară în viața sa, într-un western, rolul unui ucigaș, al unui mercenar pornind din rîndul plantatorilor multimilionari.*

- *O ISTORIE A BALETULUI, aparținînd lui Fernando Reyna a apărut într-o editură parizianâ. Lucrarea, bogat ilustrată, face o trecere în revistă cronologică a evoluției artei coregrafice de la „primitivii baletului" și pînă la virtuoșii sovietici și americani ai baletului contemporan. Drept motto, autorul și-a ales o frază din Paul Valery, care definește dansul ca „un lucru serios și în același timp vulnerabil".*

REFLECTOR

VARIAȚII PE ACEEAȘI TEMĂ

Citeam de curînd cîteva curioase însemnări de călătorie de la antipozi în Australia, duminica, fie iarna, fie vara, nu ai altceva mai bun de făcut decît să privești pe fereastră — teatrele, puține, închise, cinematografele închise, expozițiile, cîte or fi, închise. Motivele țin de tradițiile puritane, dar nu asta are importanță. Important e că ziua liberă e cumpliț de plicticoasă — poate cea mai plicticoasă a săptămînii. La noi, e o iarnă încertă, încolorată. Duminicile sînt însă zilele cele mai colorate, indiferent de prognosticurile meteorologilor și de mnanța cerului, care a uitat de mult că poate fi și albastru. Filme, în eastmancolor sau în alb negru, spectacolele cu piese moderne sau în costume de epocă, expoziții etalînd toate culorile, cărți și conferințe, concerte și recitaluri. „Unde mergem azi?" e o întrebare duminicală curentă, nu doar la București sau Cluj, Timișoara sau Iași, dar chiar în satele unde, cîndva, o șezătoare era un eveniment, iar hora o mondenitate „Unde mergem azi?" la festivalul filmului sau poate la conferința din cadrul Lunii cărții la sate, la consultațiile brigăzii științifice sau la spectacolul pe care la ora 18 îl dă echipa în deplasare a Teatrului regiunii? — Poftim, alegeți... La Babadag, tîrgușor prăfuit și amorțit, așezare cu nu prea mulți ani în urmă ceva mai mare ca un sat și totuși departe de a atinge măcar noțiunea de oraș, e deschisă astăzi permanent o expoziție de artă plastică, în Tara Moților, în drum spre Cîmpeni, în una din comunele acelea ce se întind de-a lungul Arieșului, aburcîndu-se în același timp spre creste, s-a deschis cu ani în urmă un muzeu, care-și îmbogățește an de an colecțiile. Bacăul are pinacoteca și Focșanii, filarmonică. Botoșanii, teatru, Galații operă. Și ca și cum acestea toate nu ar fi de-ajuns — tirajele de zeci de mii, bibliotecile cu rafturi etalînd noutățile, clădirile noi ale teatrelor și caselor de cultură, concertele de toi felul, filmele artistice și documentare, vesele și triste, muzicale sau nu, autobuzele cu actori și orchestre întregi în deplasare. — aproape fiecare al 10-lea cetățean al țării se ocupă de artă. Dansatori sau actori amatori, cîntăreți și instrumentiști, pictori, sculptori, făuritori ai vechii arte a costumelor și a ceramicei, compeuri și recitatori — fiecare domeniu al artei profesioniste are mii și mii de variații amatoare. Și așa, duminicalul „unde mergem azi?" capătă o gamă infinită de răspunsuri. Pentru că dacă poți merge la muzeul de artă sau la cel regional, poți merge și la o expoziție a artiștilor amatori, dacă poți merge la teatru, nimeni nu te oprește să vezi și ultimul spectacol dat de echipa căminului cultural sau a casei de cultură; dacă n-ai văzut de mult un spectacol satiric muzical, brigada de agitație a întreprinderii dă astăzi un program nou și așa mai departe, mereu noi și proaspete variații pe aceeași veche temă a artei.

Mariana PÎRVULESCU

„Drag mi-e cîntul de pe Mureș"

Turneul orchestrei populare a Filarmonicii de Stat din Arad urma să începă chiar în după amiaza aceleiași zile. Timp de o lună orchestra și soliștii vocali aveau să străbată orașele și satele regiunii.

Iată-i acum pe instrumentiști și soliști făcînd, pe scena Palatului Culturii, repetiția generală a concertului: „DRAG MI-E CÎNTUL DE PE MUREȘ", ce va fi prezentat în turneu.

Cîntărețul de muzică populară Emil Gavriș apare ca violonist. El execută, împreună cu orchestra condusă de dirijorul Achim Penda, o „Ardeleană", pentru ca mai tîrziu să interpreteze, ca solist vocal, melodia „Am iubit o fată" și în sfîrșit să-l vedem tot pe Emil Gavriș dirijînd orchestra populară a Filarmonicii de stat din Arad. În rîndul soliștilor se numără Ileana Constantinescu, Ana Arcașu-Amigdalis, Sofia Preda, Irina Ciucaș. Iată și cîteva momente vesele, prezentate de Zeno Turdeanu. Momentele acestea sînt surprinse chiar din viața oamenilor din regiune.

Mai e puțin și autobuzul instituției va duce pe artiști și cîntăreți la Lipova unde va avea loc primul concert al turneului.

S. N.

UN PORTRET PE SĂPTĂMÎNĂ

HERMINA PIPINIC

În aceste zile este prezentat pe ecrane, în premieră, filmul iugoslav „DRUM PERICULOS" care istorisește peripețiile a doi copii fugiți dintr-un lagăr, în anii războiului, pentru a se întoarce pe meleagul natal. În distribuția filmului întîlnim o apreciată artistă interpretînd rolul unei mame din Lădice care, pierzîndu-și copiii în masacru, îi înfrățește pe micii eroi ai filmului cîtăva vreme, ca pe proprii săi copii.

Hermina Pipinic, care ne-a vizitat țara anul trecut, și-a început cariera la Teatrul de dramă din Zagreb. După cîteva ani de activitate scenică, ea a fost solicitată de regizorul italian Giuseppe de Santis care a distribuit-o într-un film ce-l realiza pentru cinematografia iugoslavă, intitulat „STRADA LUNGĂ DE UN AN" (1958). Debutînd pe ecran cu un rol dramatic, Hermina Pipinic a continuat tot cu astfel de roluri jucînd pînă acum în nu mai puțin de 20 de filme, în afara unor dramatizări la televiziune. Fiind deosebit de apreciată pentru jocul ei, a avut prilejul să fie distribuită și în filme realizate dincolo de hotarele țării sale, cum ar fi „STEPA" de Lattuada și altele. Spectatorii noștri și-o amintesc din filmul iugoslav „VIOLENȚĂ ÎN PIAȚĂ" care a rulat pe ecrane nu de mult. Recent, artista a terminat filmările într-o nouă producție a studiourilor iugoslave intitulată „VOTEZ PENTRU DRAGOSTE" și își dorește foarte mult să poată juca într-o comedie...

Robert E. Sherwood a fost unul dintre dramaturgii americani dintre cele două războaie, cărora teatrele new-yorkeze i-au creat o mare, foarte mare reputație mondială, pe care a prelua-t-o și lărgit-o încă, cinematografiul. Istoriile literare americane de astăzi, nu mai acordă prea mult loc acestui scriitor, de la a cărui moarte au trecut abia zece ani, fapt care arată, poate, că nu trebuie să luăm drept bună sentința pripită a celebrității, înainte ca ea să fi trecut, cît de cît, sub controlul timpului. Totuși, restringînd perspectivele, scriitorul nu a luat de patru ori marele premiu Pulitzer, chiar fără nici un merit și chiar degeaba, și dacă a avut ghinionul să fie contemporanul unor giganți ca Eugen O'Neill, în dramaturgie, ca Hemingway sau Faulkner, în proză (căci a fost și romancier), nu însemnează că nu a avut nici un merit.

Sherwood a fost unul dintre scriitorii care a participat la chiar începuturile dezbaterii acelei drame a intelectualului care a devenit acută, și a ocupat o poziție centrală în literatură, poziție pe care o ocupă și astăzi în literatura burgheză, o dată cu încheierea primului război mondial. Dezacordul, repede devenit incompatibilitate catastrofală, dintre intelectual și modul de viață burghez, dezorientarea acestui intelectual lucid și revoltat, dar incapabil de a înțelege legile dezvoltării istorice și a întrezări perpectiva luminoasă a unei noi vieți, au constituit fondul frămîntărilor lui Sherwood, ca și al atîtor altora, nenumărați. Căutările, rătăcirile, imposurile au avut desigur un caracter mai individual și mai variat, deși factori comuni se redescoperă lesne și în această direcție, de la începuturile scrierile generale care au dominat atunci, sau domină azi, cultura burgheziei. Sherwood a fost, și el, receptiv la diverse teorii, în care a crezut, pe care le-a abandonat, în acea peripeție nesfîrșită, și atît de dureroasă a unei intelectualități cu totul dezorientată.

Un ecou, grav, cu sensuri profunde, a răsunat și în multe opere ale scriitorului, — anume: oroarea de război a oamenirii, care a pus în dramele sale, încă de la cea dintîi („Drumul spre Roma"), un neîndoielnic accent progresist. Sherwood a scris multe drame și comedii cu caracter antirăzboinic, caracter care s-a împletit cu o reală dragoste față de democrație, cu un profund dezgust față de plaga discriminării rasiale — ridicînd o bună parte din dramaturgia sa („Bucuria prostului", „Abe Lincoln în Illinois", „Nu va mai fi noapte") la aspirația unui umanism autentic. Dar rădăcinile erau slabe, incîicite, scriitorul pluteau pe un ocean de confuzii, cu abisuri de descurajare și derută.

Expresia, tocmai, a unui asemenea moment de expansiune coversitoare este drama „Pădurea împietrită", scrisă în 1935, opera cea mai bună a lui Sherwood, o dramă puternică, de premiză și de atmosferă foarte cehoviană la punctul de pornire. În barul care deservește stația de benzină pierdută în stepa arizoniană, a lui Jason Maple. fiica acestuia, Gabby, visează evaziunea la Paris pentru a se consacra picturii: ea este reprezentanta setei de depășire a „pustiului" american, cu mediocrul și sterilizantul lui ideal de viață, în carnat de tatăl său, într-o anumită măsură de bunicul său, și, într-un alt sens, de bunul Boze, Maple, pentru a aștepta, cu riscul de a fi prins, o femeie iubită. Sub amenințarea revolverului acestuia, dar mai ales sub fascinația pe care i-o provoacă eroismul brutal cu care gangsterul își periclitează salvarea, pentru o femeie, Squeier întrevede soluția atroce a dezorientării sale: va lăsa singura sa avere, o poliță de asigurare pe viață în valoare de 5000 de dolari, tinerei Gabby, pentru rătăcită în lumea burgheză are o valoare critică incontestabilă, cu toate că e umbrită, cînd de generalizări, cînd de nuanțări individuale destul de contradictorii. Renunțarea, prin sinucidere. la orice căutare, este evident de o metafizică simplistă și simbolul dureros al „pădurii împietrite" (uscarea. mineralizarea oricărei puteri de viață), introduce ideea unui destin fără soluție. Trecerea unei nădejdi de viață nouă asupra tinerei Gabby, — act, el însuși, similar cu aruncarea unei sticle purtătoare de mesaje, în mare — este de o timiditate a argumentării care te face să te întrebi ce șanse reprezintă această fată.

Totul se pierde în umbra dublului eroism fără nădejde și fără justificare al cuplului Alan-Duke. Ceea ce rămîne și durează este tristețea zădărnicirii, care acoperă, toțeste și contopește totul ca o ceață deasă.

A risipi această ceață e greu, și legat de riscul unei clarificări simplificatoare ce poate răpi dramei această șansă pe care i-o dă inițiativa fiecărui spectator, odată ce acesta a primit, de la text, sugestia unor stări de limită, a situației morale și psihologice în care devine inevitabilă recunoașterea adevărului și căutarea soluției. Sugestie care nu poate rezulta decît din puternica doză de poezie și atmosferă pe care o conține drama. Dar spectacolul realizat de regizoarea Geta Vlad nu posedă, din păcate, nici un strop de atmosferă și poezie, și tentativa de risipire a ceții nu a dus decît la precizarea minoră a unor fapte și a unor oameni de total arbitrar și irresponsabilitate. Drama a trecut în fapte, care sînt o tardivă concluzie simbolică, iar oamenii rămîn despărțiți de ele, suportîndu-le strict accidental.

Interpretarea, ținută la o psihologie justificativă elementară, a bîjbiit, s-a căutat, s-a străduit în multe sensuri, și uneori fără nici un sens, căci i-a lipsit o tensiune sufletească maximă, la nivelul de spargere a rezistenței. În rolul lui Alan Squeier, Iulian Necșulescu, actor cu resurse remarcabile, a șovăit între imaginea unei lucidități disperate și aceea a unei detractări politice, marcînd frecvente înclinări spre aceasta din urmă, ceea ce evident e stîrnește nedumerire. Nici Colea Răutu, care are, de obicei, intuiții foarte sigure, nu a izbutit să majoreze figura gangsterului Duke Mantel dîndu-i o proiecție dincolo de semnificația brutală, imediată, a cuvintelor și actelor sale. Cu rolul tinerei Gabby, s-a făcut în mod evident o greșală de distribuție dîndu-se unei foarte tinere debutante, Mariana Mihuț, care **nu putea** — și ar fi fost aproape monstruos să poată cu totala lipsă de experiență, de imaginație și de tehnică profesională a virstei sale — umple hiatusurile și uni elementele eterogene ale unui rol contradictoriu, a cărui consistență majoră trebuie să rezulte din capacitatea interpretului; tînăra debutantă, care are, fără îndoială, calități remarcabile, nu a putut arăta cît este de promițătoare decît prin excepționala capacitate a executa, desigur, după indicațiile regizorului, o abundentă, torențială serie de stări sufletești fragmentare, rupte una de alta, gratuite, fără cauză și fără urmare — un exces de „joc", care dovedește mai mult naivitatea regizoarei decît pe a interpretei; acesteia, chiar în acest stadiu de crisalidă, îi prezicem totuși, mari succese viitoare. În rolul bunicului, condiționat de o imobilitate scenică aproape totală, S. Mihăilescu-Brăila a schițat o figură excelentă, dar nu a trecut dincolo de schiță. În rolul lui Boze, Silviu Stănculescu a fost masiv, sincer, dar foarte fixat, de la început, aproape monoton. Graziela Albini, Titu Vedea și Ion Pascu au interpretat rolurile de a doua mărime ale dramei, cu aceeași apăsată dar limitată precizie fără perspectivă. Sebastian Radovici, Alex. Azoiței, Mircea Dumitru și Traian Stănescu au fost niște gangsteri cam de jucărie, ca și pușile lor.

Radu POPESCU

Cronica teatrală

Teatrul Muncitoresc CFR:

„PĂDUREA ÎMPIETRITĂ"

de Robert E. Sherwood

Vă povestim filmul:

„PAULA CAPTIVĂ"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR ARGENTINIENE

Un tînăr argentinian, plecat din țara sa de mai mulți ani, se reîntoarce la Buenos Aires pentru a încheia niște contracte ca reprezentant al unei firme nord-americane. Aici, petrece o seară plăcută în apartamentul Paulei — o fată încîntătoare, dar cu o profesiune imorală. De aici, Charlie, merge, în zilele următoare, să viziteze ferma lui Don Fernando, aflată în împrejurimile capitalei argentiniene. Moșier scăpătat, Don Fernando își procură veniturl din păstrarea unor obiceiuri folclorice pe care Paula împreună cu frații ei le prezenta turiștilor ocazionali.

Între timp, în țară are loc o răscoală. Insurgenții se apropie de capitală — evenimentele se precipită. Ministrul de care depindea semnarea contractelor, refuză să-și pună semnătura în aceste împrejurări tulburi. Lui Charlie i se sugerează să se folosească de farmecele iubitei lui pentru a determina, pe căi ocolite, reușita misiunii lui.

Paula este disperată la gîndul că cel de care se îndrăgostise a aflat prin ce îndeletniciri își asigură existența. Ea nu mai speră nimic. Pe malul lacului de la ferma lui Don Fernando își plînge iubirea spulberată. Dar lacul, oglindind chipul îndurerat, arată deodată și chipul lui Charlie care a venit să-și caute iubita. Noaptea învăluie cele două umbre care se contopesc într-una singură, ca semn al împlinirii unei iubiri adevărate.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul IX nr. 382 • Sîmbătă 30 ianuarie 1965 • 8 pagini 1,50 lei

Cetățeana cartierului

Prin pinza străvezie a „brizbrizurilor" apăreau din cînd în cînd contururile vagi ale unor... căciuliță. Cînd se apropiau de geam se distingeau bine culorile, și dungile și ciucurii de lînă și niște ochi mari. Poate căutau chipuri cunoscute: al mamei, al bunicii ori al tatei! Poate voiau pur și simplu să vadă cum le „sta" oamenilor mari în băncile lor mici, de școlari. Sau poate erau chiar elevii acelei clase! Oricum, erau curioși să afle. Se întîmpla „ceva" acolo, în clasa lor.

Mai întîi că niciodată nu fuseseră atît de mulți... elevi. Niciodată nu stătuseră cîte 3—4 într-o bancă (sigur, ei nu trebuiau să scrie!). Niciodată nu se întîmplase ca pe lîngă pereți, la ușă, lîngă catedră — chiar la un pas de ea — să stea atîția inși în picioare, cu hainele în brațe. Niciodată nu se întîmplase ca... elevii să vorbească despre niște lucruri care nu se aflau scrise în nici un manual, în nici o carte dar pe care — curios! — le știau toți sau aproape toți dintre cei ce se aflau de față. Niciodată nu se întîmplase ca elevii să nu fie strigați pe nume ci să se prezinte singuri, sau ca cei de la catedră să se ridice în picioare ori de cîte ori aveau ceva de spus, și încă să le tremure glasul de emoție!.

Dar ceea ce nu se întîmplase într-adevăr, niciodată, era că între cei ce se aflau în bănci și cei de la catedră nu existau nici un fel de distanțe. Erau de vîrste diferite. Dar se purtau între ei ca și cînd ar fi fost de-o seamă. Aveau profesii diferite — descoperiseră ei chipuri cunoscute: pe tatăl lui Georgică, pe care-l știau după uniforma lui de ofițer, pe mama Luminiței care lucra la fabrică, pe tovarășa învățătoare din clasa a III-a B, pe directoarea școlii (cine n-o știa pe dînsa!), pe bunica Mihaelei — deci erau acolo de tot felul: învățători, profesori, medici, muncitori, tehnicieni, ofițeri! Se întîmpla acolo „ceva".

...Da. Erau acolo de tot felul. Pentru că acel „ceva" ce părea copiilor atît de deosebit de ceea ce se petrecea în mod curent în clasa lor, acel „ceva" nu era altceva decît o adunare cetățenească unde părinții lor și prietenii părinților lor aveau să-și propună candidatul lor pentru alegerile de la 7 martie.

...Erau de tot felul. De vîrste, de profesii și preocupări diferite. Și totuși aveau un limbaj comun și puncte de vedere comune. Uite, femeia aceea din banca a cincea, spunea ceva ce ar fi putut să spună fiecare. Vorbele ei exprimau întocmai gîndurile lor, fapte cunoscute de ei. O chema Aneta, Aneta Vlad, așa se prezentase ea cînd se ridicase din bancă și vorbea tot despre o Anetă: ANETA CHIRVĂSUȚĂ. Și pe ea, pe Aneta Vlad ca și pe cealaltă Anetă, oamenii aflați în băncile școlarilor, le cunoșteau foarte bine. Erau de-acolo din cartier. Dar, cum spunea Aneta Vlad, cealaltă Anetă era „cetățeana cartierului", adică ceva mai mult decît un locatar oarecare. Ea, Aneta, știuse cum să-i cheme și cum să-i atragă la diferite treburi ale cartierului. Și mai ales știuse — cu disponibilitatea sa extraordinară — să-i facă și pe ei să fie receptivi și disponibili. Noul complex de locuințe din Bd. Ilie Pintilie fusese înzestrat cu tot ce trebuia pentru ca

Elisabeta PETREANU

(Continuare în pag. a 2-a)

CARNET ELECTORAL

INVITAȚI LA REDACȚIE

Prof. univ. MIHAI POP

Izvoare inepuizabile

Îl întîlnim astăzi peste tot, folclorul nostru românesc, renăscut și îmbogățit, înfrumusețat și reînnoit. La posturile de radio și televiziune, pe scenele căminelor culturale și cluburilor, în sălile caselor de cultură, în mari concursuri republicane care antrenează sute de mii de artiști amatori. Rudă altădată săracă, neluată în seamă de oficialitatea pentru care constituia în cel mai bun caz un divertisment oarecare, îl întîlnim astăzi, la loc de cinste, în cultura întregii țări, în institutele și sesiunile Academiei R.P.R. și în mari reuniuni internaționale, în festivaluri balcanice sau pe scenele Moscovei și Parisului, Vienei și Florenței.

Dar e oare același folclor, cel care l-am apucat din părinți, cu cel pe care-l întîlnim azi? Ce transformări cunoaște el? Ce e nou în folclor?

Un răspuns de cea mai înaltă calificare putem obține de la un specialist de mare notorietate și prestigiu, prof. univ. MIHAI POP, director adjunct al Institutului de etnografie și folclor al Academiei R.P.R. și vicepreședinte al Societății internaționale de etnologie și folclor, **care a avut amabilitatea de a răspunde invitației noastre, vizitîndu-ne zilele trecute.**

— Ce este nou în folclor? Am putea privi elementele noi din folclor — ne-a spus oaspetele nostru — pe două planuri: mai întîi pe planul modificărilor care intervin în folclorul tradițional și, în al doilea rînd, pe planul creației populare, folclorice noi. Este un fapt îndeobște cunoscut că poporul nostru are o tradiție folclorică foarte bogată în care sînt încă și astăzi viu reprezentate toate genurile literare, muzicale, teatrul și dansul popular. Aceste genuri capătă în varietatea regională a folclorului nostru forme diverse. Tradiție vie a culturii poporului, acesta păstrează și azi ceea ce corespunde vieții lui actuale, concepției lui despre lume, orizontului lui artistic și părăsește ceea ce e depășit sau schimbă unele din elementele sale (ale folclorului tradițional) adaptîndu-le cerințelor actuale. Astfel, au fost părăsite unele obiceiuri de veche origine magică, ca, de pildă, obiceiurile pentru provocarea ploii — paparuda și scaloianu — care nu-și mai găsesc loc în condițiile de dezvoltare ale agriculturii socialiste și în noul nivel de cultură a poporului. Sînt pe cale să dispară cu totul descîntecele. S-a schimbat sensul multor obiceiuri din care astăzi se păstrează numai caracterul spectacular care cîștigă astfel un rol predominant.

— Cîteva exemple, vă rugăm.

— De pildă, unele obiceiuri de Anul nou, sau obiceiuri de nuntă. În nordul Moldovei, bunăoară, vechile obiceiuri cu măști, obiceiuri de origine magică, s-au transformat acum în adevărate carnavaluri populare, poporul folosind măștile pentru a-și exprima și mai puternic veselia, bucuria în întîmpinarea Anului nou. Și pentru că veni vorba de exemple, să vă povestesc o întîmplare petrecută anul trecut în raionul 23 August din capitală. La o nuntă a unor tineri muncitori, care se desfășura după obiceiuri sătești, în momentul cînd alaiul a ajuns la casa mirelui, și în fața casei s-a jucat „Hora bradului", o femeie a trasat cu vin un cerc în jurul horei, presărînd apoi și firimituri de cozonac pe cercul trasat. Gestul ei a adăugat momentului un plus de pitoresc. Dar nici ea și nici nuntașii nu și-au dat seama că ea trasează de fapt cercul magic, care era menit, în con-

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

Virusuri împotriva virusurilor

• Ființe vii sau particule neînsufletite? • Dimensiuni de ordinul milimicronilor • Paraziți ai celulei vii • Dublul baraj realizat de vaccinurile interferențiale • Un dușman „păzit", lucrînd în folosul omului

Sînt oare virusurile ființe vii, sau minuscule particule neînsuflețite? Iată o problemă asupra căreia oamenii de știință încă nu s-au pus de acord. Există numeroase argumente pledînd în favoarea primei ca și în favoarea celei de a doua posibilități.

Oricum ar fi însă considerate din punct de vedere biologic, virusurile sînt niște paraziți ai celulei vii. Ele provoacă nenumărate boli și cele mai recente cercetări conduc la ideea că acești agenți patogeni ar putea fi cauza unor asemenea maladii ca ulcerul gastro-duodenal sau chiar angina pectorală, infarctele sau unele arterite. Sînt cunoscute, de asemenea, teoriile care acreditează ideea că însuși cancerul ar fi determinat de anumite infecții virotice.

Aceste infime particule, ale căror dimensiuni sînt de ordinul milimicronilor (un milimicron = a milioana parte dintr-un milimetru) sînt făcuți răspunzători pentru un număr din ce în ce mai mare de boli. Este semnificativ faptul că ele — în afara gazdei infectate — nu posedă nici un fel de metabolism. Într-o astfel de stare, virusul nu este sediul nici unui fel de activități vitale. El se comportă ca o simplă particulă inertă. Intrînd însă în contact cu celula, virusurile o silesc să „lucreze" în propriul lor folos, înmulțindu-se pe socoteala materialului genetic cuprins în aceasta. Apoi — după distrugerea celulei respective — virusurile se răspîndesc infectînd alte celule sănătoase, provocînd astfel boala.

Care sînt posibilitățile de apărare împotriva bolilor virotice?

Din păcate, pînă în prezent, medicina nu a reușit să descopere decît un număr restrîns de antibiotice care să poată lichida infecția virotică. Ele s-au dovedit eficiente — într-o oarecare măsură — mai ales în cazul bolilor provocate de virusuri avînd dimensiuni mai mari. Iată de ce problema imunizării împotriva bolilor virotice a căpătat o importanță crescută și, mergîndu-se pe această linie, s-au obținut succese de seamă. Este suficient să amintim în acest sens crearea vaccinului antipoliomielitic, care stă la baza succeselor considerabile obținute în ultimii ani în combaterea acestei boli care — odată declanșată — nu beneficiază de un tratament cauzal eficient. Iată de ce noul tip de vaccinuri — vaccinurile interferențiale — puse la punct în acest an de către profesorul Lépine, șeful serviciului de virusuri al Institutului Pasteur și membru al Academiei Franceze, reprezintă o contribuție de seamă în combaterea bolilor virotice, prin realizarea unei mai judicioase preveniri a acestora.

Înainte însă de a descrie în ce constă noutatea și marea eficiență a vaccinurilor amintite, este necesară trecerea în revistă — în mod succint — a unor probleme legate de mecanismul imunizării.

În primul rînd, se ridică întrebarea: care ar fi cea mai

Dr. I. ADRIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

La stația de 110 K.V., Maria Nicolescu și Victoria Casapu, electricieni de stație și centrale, lucrează la un întrerupător

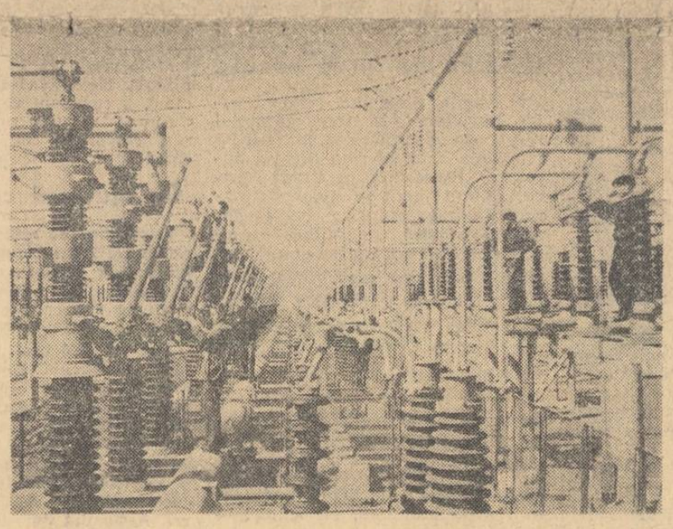

Brigada de electricieni condusă de Gh. Andrița face ultimele verificări la aparatajul de înaltă tensiune

Ozi posomorîtă de iarnă, fără zăpadă dar cu nămol mult, foarte mult. Dușmanul acesta inerent al constructorilor, acoperea pînă și drumurile de acces betonate: se insinua pretutindeni, negru, cenușiu, vîscos, da: oamenii păreau a nu-l băga în seamă în clipele acelea, erau veseli. Un eveniment de seamă avea să se petreacă în curînd, plutea în aer și în conștiința fiecăruia ca un memento viu, învăluind sub aura unui zîmbet amplu, întreaga suflare a șantierului.

Știau că privirile și mai cu seamă gîndurile oamenilor, ale milioanelor de oameni ai țării sînt îndreptate aci, și așteptau, nu numai fiindcă fusese un angajament ci era vorba de nerăbdare, ca opera lor, această măreață cetate de la porțile Craiovei, să-și spună cuvîntul. Și pentru ca să-și poată spune acest cuvînt la timp și cu demnitate, fusese nevoie de un elan colectiv, ridicat la cea mai înaltă scară, de un efort al muncii aparte și de o pasiune fierbinte și temerară care să genereze forța.

Acum, se făcea în gîndul fiecăruia și un mic bilanț, astfel că iată-i adunînd una cîte una amintirile. Ce fusese de fapt, la început aci? Nimic. Un cîmp gol cu bureni și niște bălți mlaștini și mocirla. Apa Jiului curgea la vale, placidă și indiferentă. Primii veniți, tinerii satelor din jur, se uitau unii la alții, mirați și neîncrezători. „Cum, aci? Chiar aci va fi cea mai mare termocentrală a țării? Nu le venea să creadă. Dar zvonul a prins aripi din ce în ce mai mari, s-a răspîndit mereu și — buchete, buchete, tineretul satelor din jur, de peste Jii și de pe Amăradia, dinpre Dăsnățui și chiar de pe Olt s-a strîns mereu. Gerul și nămolul parcă

N. D. CARPEN

(Continuare în pag. a 2-a)

Acolo unde ai nevoie de ghid

În general bucureșteanul își cunoaște orașul. Cu mai multe sau mai puține amănunte, în linii mai mari sau mai mici, cu mai mult sau mai puțin spirit de observație — dar îl cunoaște. Este cert. Și totuși există cartiere în București unde azi bucureșteanul nu cunoaște nimic sau aproape nimic și se comportă ca un provincial proaspăt descins de la gară, care întreabă și privește, și întreabă și se miră, și întreabă și se entuziasmează, și iar întreabă... Și ca printr-un făcut există întotdeauna cîte un alt bucureștean — firește locuitor al acelui cartier — care abia așteaptă să fie întrebat, ca să etaleze cu noian de amănunte și mîndrie prost ascunsă toate informațiile — cu istoric, cu date, cu detalii de amplasare, cu cum a fost, cu ce se va mai construi, cît și unde, și în ce fel... Uită că are treburi, uită că se închide la „Pline", uită că acasă îl așteaptă cu masa, pentru că singurul lucru care i se pare în acel moment important, este acela de a pune „în temă" pe vizitator despre cartierul lui. Pe moment vizitatorul este tentat să interpreteze excesul de zel și de amabilitate chiar ca pe o dorință de epatare, impresie care-i va fi însă infirmată atunci cînd rolurile se vor schimba și el însuși va deveni în cartierul lui, ghidul unui alt vizitator bucureștean. Atunci va simți că ceea ce i se păruse dorință de epatare, nu este în fapt decît firească bunăvoință, izvorîtă din bucurie și din puțină mîndrie și din mai multă

Pia RĂDULESCU
Desene de Beca RIND

(Continuare în pag. a 2-a)

La pas prin București

EXAMENE

Circulă de-o vreme printre studenți un aforism derivat dintr-o veche zicală. Dacă meseria scriitorului este să scrie mereu (nulla dies sine linea) **ca să învețe să scrie, meseria studentului este să învețe necontenit, pentru a învăța să... învețe.**

Pasiunea învățăturii nu a fost niciodată și, cu atît mai puțin nu este astăzi, doar apanajul tinereții. Poți să înveți tot atît de bine și trebuie să înveți, la toate vîrstele. Condiția studiului perpetuu este prin ea însăși un semn de tinerețe, de tinerețe intelectuală, dar satisfacția acestei nobile îndeletniciri nu ți-o poate aduce mecanica înmagazinare de cunoștințe, ci numai capacitatea de a-ți fructifica învățătura, convingerea că trebuie să înveți pentru cerințele vieții. nu pentru cele ale examenelor sau ale profesorilor, cu alte cuvinte, tocmai „învățul de a învăța".

Acum, cînd studenții noștri caută să anticipeze cu gîndul întrebările de examen ale unei sesiuni în plină desfășurare, ei ar fi poate îndatorați să răspundă și unei întrebări pornită din partea celor ce le creează și le pun la dispoziție cele mai bune condiții de viață și învățătură, care îi înconjoară cu dragostea și atenția lor paternă, unei întrebări a tuturor: „Ați învățat să învățați?", „Știți să învățați pentru viață sau pentru examen?".

Cu această întrebare în gînd reporterul a trecut pragul unui amfiteatru, al uneia din sutele de încăperi în care clasica procedură a examenelor operează acum o vremelnică inversiune de roluri, punîndu-i adică pe dascăli să asculte și pe învățăcei să vorbească.

Boris BUZILĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

Iulia Constantinescu, studentă în anul II la facultatea de electronică, la examenul de matematici speciale

La porțile Craiovei

(Urmare din pag. 1-a)

nici nu mai existau. Lucrările au fost atacate pe multe fronturi. Nu trecuseră nici cîteva luni și șantierul se întindea pe zeci de kilometri. Unii lucrau la baraj, alții la conducte, alții la stația de însilozare a cărbunelui.

Aci, la stația de însilozare a cărbunelui, tînărul inginer Tuleașcă Ion, impresionat de forța și elanul tineretului venit de la țară, s-a gîndit cum să valorifice mai bine timpul. Se cerea un efort și mai mare dar realizările la care se gîndea el erau cuceritoare. S-a consultat cu oamenii, a pus problema în organizația U.T.M.; inovația sa era aparent simplă, ca toate inovațiile, solicitînd însă un plus de efort, dar rezultatele le-a adus cîștigarea întrecerii pe întreprindere, steagul de fruntași și economii în valoare de 4 milioane lei. Fuseseră economisite prin coborîrea lucrării la patru metri sub nivelul apei, 730 tone pal-planșe. Același elan la baraj, unde inginerul Bucur Călin, secretar U.T.M. a lucrat zi de zi și e în stare să-ți povestească ore întregi despre faptele și acea neistovită forță a tineretului. Capriciosul Jiu, care se simțea zălogit, încercase de atîtea ori să spargă opreliștea. Cît ai clipi din ochi însă tinerii erau prezenți la locul cu pricina și, cu îndrăzneala și cu priceperea care le era caracteristică, cu un efort îndîrjit de urmăr viu parcă, sileau apa să rămînă acolo unde-i fixaseră ei locul.

Gîndul că lucrau la cea mai mare uzină de lumină din țară îi copleșea. Cel puțin coșul de fum le stătea ca un martor și ca o certitudine. Se uită la el și azi și parcă nu le vine să creadă că e opera lor, iar metoda „cofraje glisante" cu care s-a lucrat, a ajuns pînă în cele mai îndepărtate sate. Celor care nu-l văzuseră încă, lămurirea venea limpede: „Zece copaci din ăi mai mari, cu vîrf cu tot, puși unul peste altul". Și „toată nămețenia asta — explicau ei celor din sat — a fost turnată numai și numai din beton armat".

În preajma uzinei, în imediata apropiere a sălii mașinilor, o macara-turn foarte înaltă stătea înfiptă în aer, fără braț. Am privit-o atent și abia atunci am înțeles fenomenul. O ceață compactă plutea în văzduh, învăluind parcă înadins ampla cetate de lumină, tocmai în clipele cînd primii săi telegari băteau nerăbdători la porțile văzduhului. Un inginer tînăr m-a făcut atent, cum am pășit pragul uzinei.... Sus, sub plafonul înalt, scria citeț: 50 000.

Luam contact cu dimensiunile de interior ale maiestuoasei săli a mașinilor, unde pe niște piedestale masive stăteau culcate, unul lîngă altul, la rînd, ca într-un somn de legendă, cinci mastodonți, zăvorîți în carcase grele de oțel. Unul din ei— cel mai tînăr — părea că s-a trezit chiar atunci și-și scutura amarnic mădularele.

Am întrebat cît vor dura acele cîteva operații și mi s-a răspuns: cîteva ore.

Era clipa prielnică retrospecțiilor... Și iată-ne urmărind în gînd bilanțul sumar al diferitelor etape. Și în primul rînd începutul, care nu apare niciînd mai limpede, ca în clipa finală, mai ales cînd acest final vine încununat de o biruință. Iar oamenii aceștia care trimiteau țării primul lor mesaj, ca un salut în prag de an nou, luptaseră cu greutăți. Turnaseră peste 300 000 de m.c. betoane, dar pentru a le turna trebuiseră să escaveze în toiul iernii, sau sub ploi și în nămoale, un milion jumătate de m.c. pămînt. Ridicaseră, pentru prima oară în țară, electrofiltre înalte, cu schelet de beton, care singure totalizau 35 000 tone. Montarea întregii construcții metalice se făcuse cu asamblarea totală la sol. Își spuseseră cuvîntul, firește, marile macarale, dar în primul rînd, omul, ingeniozitatea și îndrăzneala sa.

Cifrele, oricît de multe și mari, nu redau însă nici pe departe imaginea acestei fastuoase construcții de pe Jii. Fiindcă e greu de suplinit prin ele imaginea șuvoiului Jiului zălogit în conducte masive, și încolăcit în jurul camerei de foc, înaltă de 30 metri și lată tot la fel, în care cărbunele din Valea Motrului ajunge ca o vijelie — pulverizat. Și mai ales e greu de crezut că acest colos soarbe într-o singură secundă din Jii 25 de metri cubi de apă.

Mirarea se va domoli însă cînd îți vei aminti că apa și focul sînt hrana sa de toate zilele, materia primă din care vor țîșni milioanele de kilowați. Fabulosul pîntece de foc consumă într-o singură zi 1 500 de vagoane de lignit, și de aci justificarea uriașului coș lucrat cu înaltă măiestrie ca să poată ajuta ampla ardere și să ducă totodată dincolo de nori alți nori de gaze.

O turbină ne lasă să-i pătrundem misterele puterii. E una care n-a îmbrăcat încă complet zaua de oțel. Rotorii, cuplați în linie, ni se oferă în toată goliciunea lor. Primul rotor, cel care primește de fapt marea tensiune a celor 575 de grade, are paleții mici dar rezistenți. Orificiile acestora, șanțurile prin care pătrunde aburul cu forța celor 140 de atmosfere, sînt abia vizibile. Paleții și unghiurile în care aburii izbesc apoi mai încolo cresc treptat, pe măsură ce tensiunea aburilor e mai scăzută.

Lîngă mașinile acelea închise sau neînchise încă în carcasele lor de oțel, lîngă și printre conductele acelea care circulă încolăcindu-se ca un fantastic labirint, acolo unde dimensiunile și împletirea apelor magistrale vin parcă dintr-un domeniu al legendei — am întîlnit oameni. Cei mai mulți sînt tineri. Încărcătura laudelor nu-i lasă indiferenți, dar ai destul timp să te convingi că ritmul muncii îi preocupă într-o măsură infinit mai mare. Amabilitatea lor e degajată, concentrată parcă într-un zîmbet, un zîmbet scurt, fiindcă privirile și gîndurile aleargă apoi febril spre inima mașinii.

Uță Mircea — unul din montorii fruntași se află aci pe cel de-a 12-lea șantier energetic. Talambă Ion venea de la Paroșeni cu o experiență de asemenea destul de bogată, ca și Petrescu Gheorghe — toți trei fruntași, deținători de steag, în întrecere, dar ce se poate spune despre Iancu Nicolae care trecuse abia apa Jiului?... Venit dintr-un sat vecin, în primele zile ale șantierului, tînărul acesta, care nu văzuse în viața lui o uzină, rămăsese entuziasmat, laolaltă cu mulți alții, de amplele pregătiri care priveau marea centrală. Își exprimase dorința să devină montor, o școală de cîteva luni, și iată-l unul din muncitorii de frunte. Ca să ne exprimăm cu cuvintele șefului de sector: „sufletul colectivului care dăduse viață turbinelor". De necrezut — dar faptele vorbeau. Inginerul Vanca Artenie șef de sector la montaj, ignorînd parcă înadins partea mecanică, își laudă oamenii: „În preajma punerii în funcțiune — spune el — nici unul din ei n-a cunoscut cum trebuie odihna. S-a lucrat zi și noapte".

— Din pasiune?...

— În primul rînd, da! Și chiar dacă sentimentul acesta n-a fost uneori singurul stimulent — completează el — înțelegerea necesității lucrurilor este prin ea însăși o pasiune.

În aer vibrează parcă intens clipa conectării. Oamenii se află la posturile lor. O atmosferă calmă, degajată, privirile sînt ațintite acolo unde printr-o simplă apăsare de buton se va săvîrși actul cel important. Pentru a fi și mai aproape, trecem în camera de comandă a centralei. E un imens parbriz din care se poate supraveghea în amănunt ampla panoramă a sălii mașinilor cu toate cele 5 turbine ale sale.

Cadranele albe care reprezintă tabloul sinoptic, schema instalațiilor și comanda agregatelor, încep să vibreze ușor. Se face legătura cu Dispecerul național — o simplă apăsare pe un buton, cîteva secunde și...

— Alo, Dispecerul național? Sînt Ișalnița. Grupul de 50 MW e gata. Dispuneți conectarea...

O clipă de așteptare, o singură clipă mai vibrează ușor un ac; un bec se aprinde pe tabloul telefonistei și răspunsul a și venit.

— Alo, Ișalnița? Conectați!...

Nenumărate ace vibrează ușor. Intrarea în circuit a primului grup s-a făcut. Cei 50 000 de bidivii s-au și contopit în marea herghelie a fluxului energetic al țării. Totul a fost parcă atît de simplu și atît de firesc. În potopul de lumină care amplifică în clipa aceasta filamentul lămpilor sau vibrează în troleele mașinilor era și o fărîmă din mesajul anonim al miilor de muncitori, adresat întregii țări.

N. D. CARPEN

EXAMENE

(Urmare din pag. 1)

Un amfiteatru obișnuit, într-o ambianță mai puțin obișnuită, fiindcă în băncile văduvite de auditoriul numeros al prelegerilor, au luat loc doar cîțiva studenți răzlețiți, ce-și pregătesc concentrați răspunsurile, alții desenează la tablă iar pe catedra profesorului stau răsfirate în evantai bilețele de examen. Dacă ai putea ajunge aici fără să privești firma de la intrare trecînd prin niște culoare cu desăvîrșire neutre, albe, identitatea locului ți-ar divulga-o schițele de pe tablă, făcute de studenții care n-au răspuns încă: ansamblul de clădiri din Piața Palatului, Piața Unirii din Iași, conturul cîtorva capitale, împărțite în două de rîurile care le străbat, silueta Casei Scînteii, într-o bizară, neașteptată vecinătate cu Erehteionul Acropolei și cu Catedrala Notre Dame din Paris...

Sîntem la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu", avînd permisiunea să asistăm la examenul de Istoria și teoria urbanisticii; examinator — șeful catedrei, profesorul Radu Octav Laurian.

Pe măsură ce examinatorul le rostește numele, chemîndu-i să răspundă, studenții ocupă loc lîngă tablă și schițele capătă grai. Cîteva linii trasate cu mînă exersată de profesionist, înfățișînd ansambluri urbanistice a căror vechime nu depășește anul intrării sale în Institut, ajută o studentă să dezvolte tema „Proporții și scară". O alta dezleagă enigma contururilor de orașe străbătute de rîuri. Tema ei este: „Apele din exteriorul orașelor și amenajarea lor".

Un tînăr cu figură de adolescent pe care îți vine greu să ți-l închipui arhitect sadea, deși de obținerea diplomei îl desparte un singur an (toți sînt studenți în anul V), enunță lapidar „concepțiile despre amenajarea spațiului urban". La fiecare temă, la fiecare răspuns sînt invocate exemplele cele mai la-ndemînă și cele mai concludente. Piața Palatului, Ansamblul Gării de Nord, noul centru al Galaților, Piața Unirii din Iași, Oneștii revin mereu pe buzele viitorilor arhitecți, care reconstituie mental, cu minuție și exactitate, realități urbanistice familiare fiecăruia dintre noi.

Cine știe, poate că în urmă cu foarte puțini ani, tot în această sală, la altă materie, vreunii din mai vîrstnicii colegi ai celor de față vor fi schițat, pe aceeași imensă tablă imaginea unui proiect de ansamblu urbanistic. Un proiect elaborat e drept „pentru examen", dar nicidecum numai pentru examen, ci întîi de toate pentru viață, pentru o realitate în devenire, gata să-și afle tot atît de bine locul la Suceava sau pe litoral, la Baia Mare sau la Cluj...

După cum și studenta aflată acum la tablă, pe al cărei bilet stă scris „Contraste și dominante în oraș" nu-și mărginește răspunsul la o simplă enumerare de edificii monumentale ci simte îndemnul să vorbească anticipativ de viitoarele „dominante" arhitectonice ale așezărilor noastre urbane. Un răspuns tot atît de inspirat, discret poetic, dacă vreți, pe cît este de clar și de competent.

Am vrut să aflăm calificativul obținut și carnetul de student pe lîngă nota profesorului (zece, bineînțeles) ne-a șoptit și numele studentei: Carmen Călinescu.

Iată un happy-end al cursului de urbanistică, s-ar zice. Dar înainte de acest „sfîrșit fericit", au existat, ne spune profesorul, alte examene, proiecte, colocvii la care aceeași viitoare arhitectă n-a coborît niciodată sub nouă, așa că dacă se poate vorbi de un „moment fericit" acela nu este numai deznodămîntul — examenul final, ci întreaga durată a studiului.

Cu puțin timp înainte de examen, stînd de vorbă cu tovarășul Tiberiu Benedek, decan al Institutului de Arhitectură, l-am întrebat ce consideră d-sa că reprezintă trăsătura distinctă a sesiunii de față în comparație cu cele precedente.

— În primul rînd participarea masivă la examene. Numărul celor care, dintr-un motiv sau altul nu se prezintă la examene, este redus la o cantitate infimă.

În al doilea rînd rezultatele sînt de natură să răspundă celor mai mari exigențe. 82 la sută din cei care s-au prezentat la examene, au calificative între 7—10. Legat de aceasta factorul opinia publică acționează din ce în ce mai mult împotriva unui dușman pe cît de nevinovat în aparență pe atît de perfid: mediocritatea. Printr-un consens reciproc student-profesor, cei care obțin calificative la limită, 5 sau 6, preferă să repete examenul decît să li se treacă în carnet o notă care constituie expresia superficialității.

În al treilea rînd se observă că studenții au început să nu mai facă „discriminări" în ierarhia obiectelor de studiu, să se pregătească mai bine, să zicem, la urbanistică și mai puțin la mecanică, pe motiv că poți deveni arhitect fără să fii „doctor" în mecanică.

— Și ce credeți că dovedesc toate acestea?

— În principal, un singur lucru: o atitudine din ce în ce mai matură față de studiu.

— Adică, a adăugat reporterul, în gînd, studenții învață din ce în ce mai bine să învețe...

Boris BUZILĂ

FAPTE DIVERSE

Enoapte. Orașul e cufundat în liniște. Doar tramvaiele de serviciu își semnalează, din cînd în cînd, prezența. Majoritatea oamenilor dorm, pentru a-și reface forțele pentru o nouă zi de muncă. Somnul lor, ca de altfel întreaga liniște a străzii, securitatea magazinelor și a altor unități, este vegheată de către oamenii ordinei publice, de către milițieni. Noapte de noapte, ei stau necontenit de veghe intervenind cu operativitate atunci cînd este cazul. Dar, să vă înfățișăm cîteva fapte diverse, care ilustrează eforturile, perspicaciatea și devotamentul cu care își fac datoria lucrătorii miliției noastre populare.

Luminița a fost găsită...

B-dul D. Golescu din București. Într-o curte, micuța Luminița Dumitriu se joacă cu mai mulți copii. Obrăjorii ei radiază de sănătate, de veselie. În casă, mama pregătește de-ale mîncării. Cînd masa e gata, se aude strigînd:

— Luminița! Luminița! Vino la mama să-ți dau de mîncare!

Dar Luminița nu răspunde. Îngrijorată, mama iese în curte, o caută peste tot, întreabă vecinii, dar nimeni nu știe nimic. Cu lacrimi în ochi, se prezentă la secția a 14-a de miliție, unde aduce la cunoștință cazul. Și așa începe căutarea febrilă a fetiței. Fotografia ei face repede ocolul capitalei.

Eforturile nu au fost zadarnice.

Ceasul a fost regăsit și acum micul păgubaș își exprimă mulțumirile lucrătorului de la miliție

Fotografia: Lucaci SAMOILA

Fetița fu zărită într-un parc de un lucrător de miliție, care îi cunoștea semnalmentele. Plecase de acasă, se luase cu alți copii, apoi se rătăcise și — cine știe prin ce împrejurări — ajunsese în acel parc. Redînd-o familiei, cel ce o găsise nu uită însă să atragă atenția părinților:

— Altă dată să aveți mai multă grijă de copil!

Cînd nu mai arde becul...

E noapte. Sergentul major Nicolae Negoiasa, își face obișnuitul serviciu de patrulare în sectorul încredințat. Trecînd prin dreptul bufetului „Borcea" de pe strada Agricultori, un lucru în aparență mărunt îi atrage atenția: becul din spatele clădirii bufetului — care mai devreme era aprins—acum era stins. Controlînd încuietorile de la ușă, a constatat că acestea sînt intacte. Dar becul? Ce era cu becul?

În timp ce se frămînta să găsească răspuns la această întrebare, sosește în control și comandantul său de grupă, plutonierul Dumitru Istrate, căruia îi raportează cele constatate. La lumina lanternei de buzunar ei zăriră un gemuleț deschis în spatele bufetului, iar alături — pe o stivă de lăzi goale, — un palton și o scurtă. După ce au stins becul, infractorii — pentru a putea încăpea pe gemuleț — și-au scos hainele groase; apoi au pătruns în local și au început să împacheteze ceea ce era mai prețios. Numai prin intervenția operativă, curajoasă, a celor doi lucrători de miliție, bunurile obștești au putut fi apărate de la sustragere.

Altă dovadă de vigilență. Spre exemplu, plutonierul Nicolae Dornescu din secția a 13-a de miliție, întîlnind într-una din nopți pe un ins îmbrăcat ca un... urs, cu mai multe haine unele peste altele și cu două pachete în brațe, nu s-a lăsat convins de afirmația individului că — certindu-se cu... nevasta — și-a luat lucrurile ca să le ducă la un prieten. Cercetînd mai îndeaproape cazul, a constatat că este vorba de un infractor, care sustrăsese lucrurile respective de la o spălătorie chimică.

Cu ajutorul cetățenilor

Lucrătorul de miliție, apărător al ordinei și liniștei publice, al avutului obștesc și al avutului personal al cetățenilor, se bucură de stima și încrederea cetățenilor, care adesea îi sprijină în acțiunile lui.

Așa au procedat, de pildă, mai mulți membri ai cooperativei agricole de producție din comuna Codăești, raionul Vaslui, care l-au sesizat pe șeful de post — plutonierul Ion Nechifor — că numitul Ștefan Rotaru intenționează să sustragă și să vîndă anumite materiale de construcție din magazia cooperativei. Acționînd operativ, lucrătorul de miliție a surprins „la lucru" pe făptaș și a putut evita astfel o pagubă importantă în avutul cooperativei agricole de producție.

Substanțial s-a dovedit și ajutorul dat de unii cetățeni din cartierul Rahova din București, plutonierului Dumitru Nicolae și sergentului major Gheorghe Miculete, în localizarea unui incendiu izbucnit în timpul nopții la o mercerie din acest cartier. Datorită atît intervenției prompte a acestora, cît și concursului cetățenilor — care au luat cele dintîi măsuri de localizare, pînă la sosirea pompierilor au putut fi salvate de la distrugere mărfuri în valoare de zeci de mii de lei.

Vrei să devii sportiv?

Iată întrebarea adresată de un presupus profesor de gimnastică — pe nume G. Constantinescu — la care au răspuns afirmativ mai mulți copii. Cine oare, la vîrsta de 10—12 ani, n-ar dori să devină — trecînd prin faza de pitic sau junior — atlet, fotbalist sau voleibalist, să facă parte dintr-o asociație sportivă, să posede o legitimație?

Profitînd de această dorință a copiilor, cît și de naivitatea lor firească, susnumitul „profesor" urmărea și acosta copiii care erau trimiși de părinții lor cu butelii de aragaz la stația de încărcare. Intrînd în discuție cu ei, propunîndu-le și făgăduindu-le concursul pentru a deveni sportiv, „gimnastul" utiliza diferite „metode" pentru a scăpa pe moment de copii și a se putea face astfel nevăzut, cu butelie cu tot. O primă „metodă": le dădea o hîrtie de 25 lei, pentru a cumpăra de la un debit o coală de hîrtie și timbrele necesare pentru înscrierea în asociația respectivă. Alteori, trimitea pe copil să ducă într-un bloc învecinat o pasăre sau un alt obiect pentru... soția sa, imaginară bineînțeles (cazul petrecut, de pildă, cu copilul Vasile Predescu).

Luînd cunoștință de aceste fapte, lucrătorii de miliție din secția a 10-a București au depus o strădanie deosebită și au reușit în scurt timp să pună capăt „activității" infractorului; judecat, acesta și-a primit pedeapsa cuvenită.

Vă mulțumim, tovarăși milițieni

„Nu am cuvinte să vă mulțumesc pentru intervenția dv., pentru sprijinul pe care ni l-ați dat în asigurarea integrității fondului de marfă din gestiunea magazinului nostru. Dacă n-ar fi existat acțiunea dv., cinstea și corectitudinea mea ar fi fost puse sub semnul întrebării".

Ce l-a determinat oare pe tov. Gheorghe Ionescu, gestionar al magazinului de stofe de pe b-dul N. Bălcescu 2, să trimită asemenea rînduri la secția I-a de miliție din capitală? Totul a pornit de la un amănunt, care de obicei nu scapă ochiului experimentat al milițianului. Într-una din zile, sergentul major Gh. N. Gheorghe a observat o femeie ce ascundea ceva sub palton. Profitînd de înghesuiala din magazin și de neatenția vînzătorilor, ea a sustras un cupon de stofă fină de o valoare importantă. Milița însă s-a aflat și de astădată la datorie.

Alte scrisori de mulțumire: conducerea cooperativei de producție meșteșugărească „Sporul", de pildă, își exprimă recunoștința față de lucrătorii de miliție pentru găsirea unei sume importante de bani și a unor state de salarii, pierdute de casierul cooperativei. Sergentul major Vasile Tudorache din Ploiești a primit, de asemenea, mulțumiri din partea unei întreprinderi locale, pentru găsirea unei serviete cu peste 57 000 lei, — sumă destinată plății salariilor. Cuvinte de mulțumire au fost adresate și plutonierului Dumitru Manole din București, de către tovarășa Maria Igiescu, căreia i-a regăsit poșeta cu acte, cu 500 lei și cu un carnet de C.E.C. pe care avea depusă suma de 5 000 lei.

★

Am relatat doar cîteva aspecte din viața și activitatea celor ce veghează la apărarea liniștei și avutului cetățenilor. Sînt fapte care reflectă profilul lor moral, devotamentul față de popor.

Mircea SCRIPCĂ și Cpt. Dumitru OANȚĂ

Acolo unde ai nevoie de ghid

(Urmare din pag. 1)

căldură. Pentru cartier, pentru București, pentru bucureșteni.

Un asemenea cartier — mai puțin cunoscut fie și pentru faptul că noutățile lui, concrete și rapide, se nasc în continuare de la o zi la alta — vom alege ca itinerar pentru plimbarea noastră de astăzi. Îi zice Drumul Taberei.

Așadar, coborîm din autobuzul 37 la Piața Dr. Bagdasar, din spatele Academiei militare. O piață care există doar prin denumire, devreme ce nu îndeplinește funcția utilitară a numelui și nu are nici atributele topografice cerute de un asemenea element urbanistic. Înainte chiar de a apuca să traversăm șoseaua Panduri, în dreapta, ni se înfățișează una din acele construcții noi care abundă în acest cartier: clădirile căminului de băieți nr. 1 al Institutului pedagogic. Clădiri mari, cu dimensiuni mari — gîndite pentru numărul mare de studenți pe care-l găzduiește, cu ferestre mari — croite pentru a primi cît mai multă lumină, și aer, și soare de care are nevoie tinerețea. Și tinerețea de culori din afara clădirii se armonizează perfect cu tinerețea exuberantă a celor dinăuntru.

Traversăm șoseaua și intrăm pe strada Răzoare, o stradă cu case mici și arhitectonică rurală, așa cum erau toate acolo unde odinioară sălășluiau periferiile Bucureștiului. Dacă n-au aspect, aceste locuri au însă istoric: aici, în aceste împrejurimi și-a stabilit Tudor Vladimirescu tabăra cînd, la 21 martie 1821 a venit în capitală în fruntea celor 3 000 de panduri și 1 500 de arnăuți pentru a scăpa norodul de jaful boierilor. Au intrat în istorie cuvintele cu care Tudor a răspuns atunci boierilor: „Dar cum nu socotiți dumneavoastră că patria se cheamă norodul, iar nu tagma jefuitorilor?" Mai tîrziu, de-a lungul anilor, locul acesta din dealul Cotrocenilor a fost foarte adesea ales drept loc pentru stabilirea taberelor, în virtutea „poziției strategice" și a întăriturilor posibile. Poate de aici își trage și cartierul numele de „Drumul Taberei"...

Din strada Răzoare, unde ai impresia că ai ajuns la marginile Bucureștiului vechi, încep hotarele Bucureștiului nou care se desfășoară în înălțime, și în lungime, și în adîncime, pe dreapta și pe stînga — porțile largi care unesc blocurile între ele și pătrundem într-un parc mare pătrat, străjuit de jur împrejur de aceleași blocuri masive. Și în această ambianță de excesivă sobrietate, o ciupercă roșie de dimensiuni gigantești răsare drept în mijlocul parcului — ca o glumă într-o discuție serioasă — semnalînd că de jur împrejurul ei se întinde împărăția copiilor, cu tobogan și teren de fotbal. Și acum ea este cea care impune seriozitate — pentru joaca copiilor...

Rezistăm tentației de a intra prin labirintul străduțelor care-și croiesc drum asfaltat printre blocuri, și reintrăm pe marele bulevard. Pe stînga, se desfășoară clădirea căminului de fete al Institutului pedagogic — iar în fața ei blocuri. Blocuri mari, mult mai apropiate de concepția arhitectonică a ultimilor 2-3 ani, cu linii suple și aglomerări de etaje. Privim ferestrele care se succed prin fața ochilor și, cu curiozitate necondamnabilă pentru bucureșteanul „provincial" prin aceste locuri, încercăm să deslușim frînturi din viața celor care stăpînesc aceste stabilimente de confort: acolo o perdea lucrată cu mîna — probabil există o bunică în casă, căci numai bătrînețea știe să migălească, dincolo niște ghivece de flori fără flori — pe timp de iarnă li s-a dat drept la spațiu locativ cu încălzire centrală în lipsă de încălzire solară, acolo o sanie pusă cu muchiile în sus în semn de protest față de îndelungata inactivitate impusă de condițiile obiective...

Pe toată partea dreaptă blocurile se înșiruie ca soldații la defilare. Parcă au răsărit din pămînt și parcă sînt acolo de cînd lumea. Ajungem la o intersecție, și o poartă de lemn, cu arcadă largă, ne informează că aici se află clădirile căminului de studenți nr. 3 al Institutului de medicină și farmacie. Al treilea cămin studențesc aflat doar în acest „colț" al Bucureștiului. „Colț" care abia începe să se desfășoare pe alți mii de metri, construiți sau în construcție...

În construcție se află și acest imens complex comercial nr. 2 care deocamdată nu-și profilează decît scheletul și platformele din beton. Dar urmărindu-i silueta nu poți rezista impulsului de a devansa: aici vor fi magazine, sus restaurant, acolo terasa — sau nu, acolo restaurantul, dincolo terasa... Devansarea însă nu cuprinde termene lungi — așa ne-am obișnuit — poate chiar peste cîteva luni vom avea certitudinea, durată din cărămidă și sticlă.

Dincolo de complex, în linie dreaptă, se înșiruie alte 5 blocuri mari de cîte 8 etaje care se întind pînă la punctul care la școală se numește orizont. Și copiii de la școala medie din cartier, școala aceia mare și frumoasă împodobită cu mozaicuri în exterior, vor fi învățînd despre orizont, de aici, din acest punct de unde orizontul se vede și în spațiu și în timp...

Facem la stînga, părăsim bulevardul și pătrunzînd într-una din acele străzi care nu au încă nume, dar care măsoară dimensiunile cartierului și în adîncimea lui. Se dezvăluie alte blocuri — cinci, zece, cincisprezece, mai multe! Nu mai poți să le numeri, pentru că la fiecare schimbare de unghi îți apar altele și altele. Vesele și cochete în cele patru etaje, elegante și impunătoare în cele opt etaje. Încerci să vezi care sînt gata și te uiți direct pe acoperiș. Cauți antenele de televizor. — dacă-s acolo înseamnă că blocurile au locatari. Și au — și locatari și antene, chiar dacă jos pămîntul este desfundat și drumurile de șantier nu au fost urbanizate cu asfalt. Se lucrează încă. Și aici, și alături, și acolo departe unde nu se vede nimic decît brațele macaralelor care se apropie, se suprapun, se depărtează și iar se apropie, într-un dans ciudat, știut doar de cei care prin mîna lor însuflețesc brațele de metal.

Se lucrează încă. Știri dintre cele mai recente informează că în microraionul nr. 2 din Drumul Taberei sînt în construcție încă opt blocuri totalizînd 1 115 apartamente. Lor li se vor adăuga încă trei blocuri — OS 2, OS 4, OS 6 cu cîte 140 de apartamente și încă două blocuri — C 3 și F 5 avînd 140 de apartamente, și încă... Peste un an doar, bucureșteanul care va veni aici se va simți din nou „provincial" și din nou va găsi un bucureștean din partea locului care să-i povestească totul despre partea cea mai nouă din partea nouă a cartierului. Faptele se vor repeta — spre bucuria bucureștenilor.

Pia RĂDULESCU

CETĂȚEANA CARTIERULUI

(Urmare din pag. 1-a)

oamenii să se simtă oameni. Ei însă — la îndemnurile și chemările Anetei — aduseseră un plus fondului de frumusețe și confort ce le fusese încredințat. Spații verzi, flori, curățenie pe scări, grijă deosebită — ridicată la rang de preocupare și răspundere colectivă — pentru felul cum erau păstrate și întreținute mai ales „înzestrările" interioare. Erau conștienți și răspunzători de valorile „fondului" ce le fusese încredințat. Dar nu numai atît. Deveniseră receptivi la ceea ce se petrecea în cartier și nu le era indiferent, se simțeau chiar răspunzători, iar atunci cînd era nevoie puneau umărul cu toții. Și faptul acesta li se părea mai important decît numărul florilor răsădite și îngrijite, al suprafețelor de terenuri nivelate, al orelor date pentru construcția acestei școli în care se aflau acum, pentru înfrumusețarea străzilor a căror îngrijire și-o asumaseră, pentru educarea cetățenească a cetățenilor — mari și mici — ai cartierului. Cine însă putea să țină minte cifrele? De fapt nu existența lor îi apropia. Ci, ceea ce se afla dincolo de ele. Acele nenumărate imagini, dialoguri care se păstraseră în memorie — și memoria păstrează totdeauna lucrurile esențiale — și care laolaltă dădeau vieții lor cetățenești un anumit leit-motiv. Unde începeau și unde se încheiau contribuțiile „personale" ale Anetei nu se putea măsura. „Opera" era colectivă. De fapt tocmai aceasta aparținea Anetei și de aceea se gîndiseră că propunerea ei pentru lista candidaților Frontului Democrației Populare era binevenită.

Elisabeta PETREANU

Coada acestui cocoș, complet alb, măsoară 21 de picioare (circa 7 metri). Acest cocoș este unic în Japonia

Cea mai lungă coadă din lume

În Japonia trăiește o specie de cocoși puțin obișnuită. Este vorba de cocoși a căror coadă se măsoară în metri. Sînt cîteva exemplare care au cozi pînă la 10 metri lungime.

Se spune că aceștia își au originea încă în secolul al XVII-lea, cînd un locuitor din Sinohara, cu numele de Takeici Riemond, a obținut prin încrucișarea diferitelor feluri de păsări, prima specie cu numele de Hakuto-Șu. Aceasta avea pene cu nuanțe de alb, brun și negru. Mai tîrziu, în secolul al XIX-lea s-a creat o altă specie cu penaj în două culori, alb și brun. Nu demult s-a obținut un alt cocoș complet alb, singurul exemplar de acest fel din cele 94 cîte există în prezent. Statul le-a declarat monumente ale naturii.

Femelele din această specie sînt numeroase, au penaj obișnuit, se ouă în două rînduri pe an, de fiecare dată cîte 14—15 ouă.

Anual coada cocoșilor crește în jur de 1 metru și ea continuă să crească în aceeași măsură tot timpul vieții acestora, care durează pînă la 8—10 ani. În prezent, cocoșul crescut de Masahi Kubota are coada de peste 9 metri.

Pentru protejarea cozilor, cocoșii sînt ținuți mai tot timpul în cutii speciale, lungi de 1,5 metri, late de 60 cm. și înalte de 25 cm. Dacă ar fi lăsați slobozi, cozile s-ar rupe. Creșterea acestora cere multă atenție, o supraveghere strictă, protejarea de șoareci și insecte care ar putea să le deterioreze.

În vederea stimulării creșterii unor astfel de păsări, statul acordă crescătorilor subsidii apreciabile de 300 000 de yeni. De asemenea, în Sinohara, districtul Nangoku, singura localitate cu cocoși cu astfel de cozi, s-a creat o asociație formată din 15 membri.

Un exemplar se vinde cu aproximativ 300 000 yeni.

Pentru protejarea cozilor, cocoșii sînt ținuți în cutii speciale...

SCHIMBARE DE... DOMICILIU

De acum înainte, sediul companiei „Tanganika Concessions" — companie ale cărei baze au fost puse, așa după cum scrie ziarul „Daily Express", „de un prieten al imperiului (este vorba de imperiul colonial britanic — n.n.), pionierul Cecil Rhodes" — nu va mai fi orașul Salisbury. Dînd dovadă de un dezvoltat spirit de... prudență, patronii acestei companii, cu investiții de capital de 17 milioane lire sterline, și-au schimbat domiciliul, au trecut oceanul ajungînd în insula Bahamas. Pe lîngă exploatarea bogățiilor Rhodesiei, compania a „cîștigat" bogate mine în Congo, precum și „concesii" de căi ferate în Angola.

Mobilul acestei schimbări nu a fost altul — și acest lucru este scris negru pe alb într-un comunicat publicat de administrația companiei — decît acela de a... proteja interesele deținătorilor de acțiuni față de „riscurile politice în cadrul Commonwealthului britanic". De ce? Pentru că, spune mai departe același comunicat, „destrămarea Federației și lipsa unui acord în problemele constituționale între guvernele englez și rhodesian a introdus un nou element de suspiciune în ceea ce privește condițiile fericite în care compania a operat pînă acum în Salisbury".

Ei au simțit după cum se vede că nu vor mai putea opera „fericiți", că avîntul mișcării de eliberare va cuprinde și această regiune. Și atunci au luat hotărîrea de a trece oceanul.

Cine le garantează că chiar și în insula Bahamas „fericirea" cu care s-a obișnuit „Tanganika Concessions" va avea durabilitate mai mare?

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Ce e nou în Vietnamul de sud

Așadar săptămîna aceasta ne-a adus o nouă lovitură de stat în Vietnamul de sud.

Un grup masiv de reporteri americani trimiși de urgență la Saigon să explice celor ce se întîmplă cititorilor lor care se întreabă tot mai mult cum pot scăpa Statele Unite din toată această încurcătură, au fost serviți cu un subiect gras. Ce-și poate dori altceva un reporter grăbit în goană după senzații decît o lovitură de stat în primele 24 de ore de la sosire. Se pare însă că subiectul nu mai poate furniza nimic inedit. Numai astfel s-ar putea explica de ce unul dintre ziariști în loc de reportajul colorat al păruielii dintre generali și civili n-a găsit altceva mai bun de făcut decît să trimită o depeșă despre... bătălia de la Hastings (Anglia) dintre saxoni și normanzi (în 1066) care s-a soldat cu victoria normanzilor. Reporterul arăta că într-o mănăstire din Anglia a fost descoperită recent o cronică a bătăliei făcută de un general saxon. Conform ei saxonii au luptat victorios și erau pe punctul de a-i azvîrli pe normanzi în ocean în momentul cînd William, conducătorul normanzilor, a cerut pace. Harold al saxonilor a trimis un grup de consilieri politici și diplomatici să negocieze. În cursul negocierilor consilierii au trecut de partea lui William și astfel se explică de ce normanzii i-au bătut măr pe saxoni. Așa a găsit cu cale un general saxon să justifice înfrîngerea de la Hastings.

Bine, bine — a răspuns reporterului redacția publicației americane — dar cum justifici dumneata înlocuirea relatărilor de la Saigon cu această istorioară?

Reporterul a trimis o altă depeșă în care arăta că la Saigon nu mai e nimic nou de semnalat, că singura noutate este asemănarea dintre istorioara sa și felul cum diferitele grupuri militare, diplomatice și politice din capitala Vietnamului de sud încearcă să explice înfrîngerile suferite. Civilii sud-vietnamezi acuză pe militarii sud-vietnamezi că nu dau dovadă de simț politic; consilierii militari americani îi acuză pe diplomați că le trag scoarțele politice de sub picioarele lor; reprezentanții forțelor de uscat ale S.U.A. sînt în continuu conflict cu reprezentanții forțelor aeriene. Și fiecare grup și grupuleț furnizează tot atîtea justificări și plîngeri cu privire la desfășurarea războiului, justificări care, după cum subliniază reporterul „sînt tot atît de utile în a explica ceea ce nu merge ca povestea generalului saxon bătut. Și în aceiași măsură demne de crezare".

Redacția a renunțat să mai ceară explicații cu privire la ceea ce se întîmplă și a întrebat măcar ce pronosticuri se pot face. O anchetă organizată de reporter în rîndul diplomaților și militarilor americani a împărțit pe cei ce au răspuns în optimiști și pesimiști. Optimiștii spun: pentru obținerea victoriei împotriva partizanilor ar fi necesară o campanie de cinci ani, temeinic organizată, dar „guvernul sud-vietnamez și unitățile sale armate n-au nici capacitatea, nici sprijinul popular ducerii ei la bun sfîrșit". Pesimiștii spun: „Ne simțim ca și cum ne-am afla pe puntea vasului Titanic", (scufundat în Oceanul Atlantic).

Concluzia bineînțeles o vor trage cu ușurință cititorii reporterului nostru: atît optimiștii cît și pesimiștii trebuie chemați cît mai repede acasă. Singuri, vietnamezii vor ști să găsească drumul ieșirii din impas.

N. LUPU

Un dar pentru Chombe

La cei 22 de ani ai săi, Laura Gonzales del Castilo, o tînără fată din Italia, a devenit celebră. Reviste din Italia și din Africa, care-i publică portretul și dau date biografice despre dînsa, o descriu ca pe o „fată modernă", ale cărei gesturi și comportare „trădează originea ei napolitană".

Laura trăiește la Roma și muncește la librăria Einaudi, care se află pe via Venetto, vizavi de sediul ministerului industriei. În urmă cu cîteva săptămîni, într-o dimineață, Laura se îndrepta spre o cafenea din apropiere unde obișnuia să servească micul dejun. Pe drum s-a întîlnit cu portarul ministerului care i-a comunicat că Moise Chombe, șeful guvernului de la Leopoldville, aflat în vizită în Italia, este așteptat să sosească la departamentul industriei.

— Dacă vreți să-l vedeți, vă pot oferi un loc bun — s-a arătat portarul îndatoritor.

Laura i-a mulțumit și i-a spus că se întoarce într-o clipă. Continuîndu-și drumul, a ajuns la cafenea. Pe tejghea i-au atras atenția niște ouă.

— De cum le-am văzut, mi-a încolțit o idee: aceste ouă sînt bune pentru Chombe. Și-am cumpărat o jumătate de duzină.

Întorcîndu-se la librărie, s-a întîlnit din nou cu portarul ministerului, care i-a indicat locul de unde putea vedea cît mai bine pe Chombe.

— Era un loc de onoare, situat între cordonul polițiștilor și cel al reporterilor, explică Laura. După cîteva clipe de așteptare și-au făcut apariția două mașini. Dintr-una a descins Chombe, împreună cu membrii suitei sale. Am încercat să azvîrl, dar unghiul de tragere nu-mi era favorabil. M-am decis să aștept pînă cînd Chombe a început să urce scara ministerului. Dezlănțuind atacul, două ouă au atins pe membrii suitei lui Chombe, iar al treilea a căzut lîngă el. Regret profund că mi-am ratat loviturile, pe care aș fi în stare să le repet dacă mi se va ivi prilejul.

Prin gestul său, tînăra fată italiancă n-a intenționat să atragă atenția asupra sa și să-și facă publicitate.

— Înainte de toate — spune ea — gestul pe care l-am comis era un semn atît al disprețului pe care îl am față de Chombe, cît și un protest față de cei care-l susțin. După Algeria, Congo a devenit a doua mare speranță pentru toți democrații pasionați de problemele lumii africane, speranțe pe care le spulberă oameni ca Chombe.

Actul de mînie al Laurei Gonzales i-a adus, cum era de așteptat, și neplăceri. Ea a fost arestată și reținută la poliție. Se așteaptă la o amendă pentru tulburarea ordinei. În plus, Laura a fost amenințată cu represalii din partea unor elemente fasciste. Reclamînd poliției, i s-a răspuns că amenințările ar veni din partea... comuniștilor, deoarece ea a tras cu ouă într-un negru și prin aceasta ar fi dovedit, chipurile, c-ar fi rasistă...

— Ce reprezintă pentru dumneavoastră Chombe? — a întrebat-o un ziarist african.

— Este un instrument al imperialismului folosit pentru promovarea intereselor colonialiste în țările care s-au eliberat și pentru a opune obstacole în calea voinței Africii de a trăi liberă și independentă.

— Dar Lumumba?

— Un erou legendar al cărui destin a fost una cu cel al poporului său.

Vasile INOAN

Tatiana Pilețkaia

Spectacolul din tren

Însemnare din Moscova

În afară de ea se mai aflau în compartiment trei persoane: o femeie mai în vîrstă cu ochelari, soțul ei și un tînăr înalt și lat în umeri, după toate aparențele un sportiv.

Trenul pornise și gonea repede. Așa cum se întîmplă deobicei, vecinii de compartiment o întrebară deîndată de unde vine și încotro pleacă. Răspunse scurt că vine din Leningrad și că pleacă la Volgograd. În delegație sau în concediu, fu întrebat. Răspunse șovăind:

— Plec la Volgograd să iau în primire un spital. Sînt medic și mă cheamă Irina.

La început totul a mers bine. S-a vorbit despre educația copiilor și despre mersul vremii, despre concedii și modul de a ți-l petrece cu folos... Doar sportivul de pe banchetа de sus nu participa la discuția ce se înfiripase și tăcea într-una.

Seara sportivul se simți foarte rău. Spunea că are dureri violente în piept, zăcea pe spate cu ochii închiși și gemea încetișor.

— Ce o fi avînd băiatul acesta — se impacientară cei doi soți. Ajutați-l!...

Cea care se recomandase Irina, medicul, privea cu neliniște bolnavul și bolborosea ceva de nimeni înțeles.

— Piramidon, da, împotriva durerilor de cap, sulfatiazolul l-am dat fetiței cînd a avut pare-se gripă...

Picături de valeriană... făină de muștar.

— Dați-i ceva care să-l înlăture, să-i scadă temperatura spuse vecina de compartiment.

— Trebuie chemat însoțitorul de vagon! spuse pe neașteptate Irina și fugi chiar ea pe culoar în căutarea lui.

Cînd se întoarse, bolnavul își revenise și spunea că se simte mult mai bine.

— Nu vă neliniștiți. Vă mulțumesc... Mi-a trecut.

Însoțitorul plecă. În compartiment se lăsă tăcere. Călătoarea în vîrstă, adresîndu-se soțului îi spuse lui, dar o auzîră și ceilalți. — Ce mai specialiști, ăștia tineri...

— Mă iertați, dar nu sînt medic. Și nici nu mă cheamă Irina. Sînt actriță. Voi juca într-un nou spectacol rolul unui medic, Goșevaia. Am vrut ca începînd de astăzi să intru în rol... Teatrul nostru se află în turneu la Volgograd...

Tînărul bolnav zîmbi.

— Iertați-mă și pe mine pentru spectacolul oferit. Nu sînt bolnav. V-am recunoscut imediat și am vrut să fac cunoștință cu dv.

Și-i întinse mîna. Astfel a fost dezvăluit secretul artistei Tatiana Pilețkaia, care a jucat în multe filme și piese.

R. KLIUEVSKAIA

De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni

CU VREO 450 DE ANI în urmă, cînd conchistadorii spanioli, conduși de Pizarro, au năvălit în Peru, au fost nevoiți să construiască un pod din piatră, în stare să suporte cavaleria lor... ca și bogatele prăzi. Podul acesta, vechi deaproape jumătate de mileniu, s-a păstrat pînă în zilele noastre. Unii cercetători au explicat aceasta prin faptul că, la construcția lui, mortarului i s-a adăugat albuș de ou. Pentru a face rost de cele 100 000 de albușuri cîte se presupune că au fost necesare, spaniolii au instituit un impozit special în ouă.

●

PRIMA CĂSĂTORIE electronică efectuată în S.U.A. s-a dovedit nefericită. După calculele complicate, o mașină electronică universală a stabilit că John Kiran și Barbara Smith — ambii din Los Angeles, sînt o pereche ideală. Cei doi tineri au avut încredere în electronică și s-au cununat. După numai șase luni s-au despărțit. La divorț Barbara a declarat: „Moda" veche după care se încheiau căsătoriile mi se părea mai sigură decît procedeul electronic".

●

NUMEROȘI COPII JAPONEZI, care s-au născut în zilele Jocurilor Olimpice, au primit nume în legătură cu marele eveniment sportiv desfășurat în capitala țării lor. Ca de pildă, nume legate de „flacără" sau de „victorie", bineînțeles în japoneză: Seiji, Saigo, Seichiro sau Kyoshi. Alte nume sînt însă cu mult mai complicate, și cum în Japonia tradiția cere ca numele să nu fie prescurtat — pentru a nu se scurta astfel numărul zilelor ce le are de trăit purtătorul acestuia — s-ar putea, totuși, ca unii să nu le mulțumească mai tîrziu părinților care i-au fericit cu asemenea nume „olimpice" ca: Tarokizaemonnoshotokiyoshifujimoto.

●

LA MUZEUL DE CEASURI din orașul Wuppertal (R.F.G.) se află cel mai vechi ceas din lume. Sunetul produs de acest ceas nu este obișnuitul tic-tac, ci un zgomot ce seamănă cu cel al unei mori de apă. Ceasul a fost realizat în anul 1088 și funcționează și azi cu cea mai mare precizie.

●

CE SE POATE face cu vagoanele tramvai scoase din uz? Să fie trimise la fier vechi. Nu, au hotărît autoritățile din Buenos Aires, scoțîndu-le la licitație. Mare parte din tramvaie au fost cumpărate de negustorii din oraș și din suburbii, care le folosesc drept chioșcuri pentru vînzare de fructe și răcoritoare. Unele vagoane au fost cumpărate de muncitorii din periferii care s-au mutat în ele. Iar alte vagoane au suferit o transformare originală. Întrucît în capitală lipsesc sălile de clasă, ele au fost amenajate în clase de școală.

●

ÎN SUEDIA circulă bancnote de 5, 10, 50 și 100 de coroane care sînt de aceiași mărime, deosebindu-se numai prin culoare. Asociația orbilor din Suedia a protestat împotriva acestui lucru și guvernul suedez a rezolvat favorabil cererea Asociației, dispunînd retragerea acestor bancnote și înlocuirea lor cu bancnote de diferite mărimi.

●

PRIMELE CUVINTE încrucișate au apărut în presă în cotidianul „World" din New York, la finele anului 1924. Dar cuvintele încrucișate nu sînt o invenție americană. Prima imagine a cuvintelor încrucișate a fost găsită pe o tablă ce provine din insula Creta și are o vechime de peste 4 000 de ani. Copia acestor cuvinte încrucișate antice se află în colecțiile științifice ale Universității din Baltimore.

În era noastră, primele cuvinte încrucișate le-a întocmit un învățător american, din Mountains Lakes, numit Arthur Whyne. El a aflat de la cunoștințele sale, despre cuvintele încrucișate istorice din Creta și a întocmit apoi primele cuvinte încrucișate pe care le-a trimis cunoștinței sale, redactor la cotidianul „World", care le-a publicat cu mare reclamă. Autorul a fost uitat, iar „invenția" este atribuită pe nedrept lui Daves.

●

MITCHEL JOHN'S s-a dovedit a fi un om deosebit de norocos. Locuitor al statului african Malawi, John's care este un pescar pasionat, s-a așezat într-o dimineață la pescuit pe malul unui lac. În timp ce-și pregătea undițele, i-a căzut în apă ceasul său de mînă, care a și fost luat de un val. Era absolut inutil să-l mai caute. În ziua următoare, pescuind în același loc, fratele său Robert a pescuit un pește mare pe care l-a adus acasă. Cînd soția sa a început să curețe și să prepare peștele, a căzut din el ceasul cumnatului său. Pentru ca senzația să fie și mai mare, ceasul era în perfectă stare.

UN INDUSTRIAȘ american a vizitat Italia. Înainte de a se întoarce acasă, i s-a oferit un tablou recent descoperit înfățișînd un peisaj semnat Rembrandt. Mare amator de artă, industriașul a plătit tabloul cu o sumă fabuloasă și l-a expediat la New York. Însă pentru a se eschiva de la taxele vamale, el a cerut unui pictor să aplice peste pictură un desen abstracționist simplist. Ajungînd acasă, fericitul colecționar s-a grăbit să se ducă cu tabloul său de preț la un restaurator pentru a îndepărta desenul de „camuflaj". După o săptămînă restauratorul i-a trimis următoarea telegramă: „Scoțînd stratul superior al tabloului, am atins, din nebăgare de seamă și peisajul lui Rembrandt, de sub care a apărut portretul lui Mussolini. Ce tablou preferați să păstrați...?

ÎN ORAȘELUL ENGLEZ Brigdnorth s-a iscat o dispută serioasă: Vechea primărie — pe care o vedem în fotografia de mai sus — trebuie să dispară sau să rămînă pe locul ei îndătinat? Romanticii vor neapărat s-o mențină acolo unde a fost ridicată în secolul al XVII-lea, alții, mai puțin romantici, cer înlăturarea acestui — fie și istoric — obstacol din calea mașinilor.

●

ÎN OCEANUL PACIFIC, pe țărmul Americii de sud, păsările consumă anual pînă la 25 milioane chintale de pește, ceea ce reprezintă aproximativ 10 la sută din întreaga cantitate de pește pescuită în lume.

●

RECENT, un spectacol extraordinar, a-s desfășurat sub ochii marinarilor de pe baleniera sovietică „Mirnii": lupta dintre un caşalot de 40 de tone și o caracatiță uriașă, de mai bine de două chintale. Această încleștare titanică s-a terminat la... egalitate. Într-adevăr, atinși de harpoanele balenierei, cei doi giganți ai mării s-au ridicat la suprafață. Caracatița a fost înghițit de caşalot, dar tentaculele sale, revărsate din maxilarele cetaceului, au făcut ca acesta să moară prin sufocare.

●

UN MECI mai mult decît original a avut loc la Londra. Meciul este original nu numai din cauza componenței echipelor, — brutarii din metropolă — ci mai degrabă din cauza mingei. Căci drept balon a fost folosit un săculeț umplut cu făină. Asemenea meciuri se organizează în fiecare an la Londra. Trebuie adăugat faptul că atunci cînd înaintarea reușește totuși să ajungă în fața porții adverse, fundașii se apără stropind mingea cu apă.

●

ÎN GOLFUL SAXE POINT, din Canada, are loc anual un original concurs al celor mai buni înotători subacvatici, fără costum de scafandru. Ei se lasă la fund pentru a prinde de vii, cu mîinile, caracatițe ce se află în apele golfului. Prinderea lor cu mîinile este prevăzută în mod expres de regulament, uciderea caracatițelor admițîndu-se numai în cazurile de mare pericol. Caracatițele care aparțin speciei „Octopus" ating greutatea de 30—35 kg, iar tentaculele lor depășesc adesea lungimea de 1,5 metri. După ce au fost prinse ele sînt ținute în niște vase cu apă marină pînă la terminarea concursului.

●

UN „STOP" vorbitor a fost montat recent în orașul Los Angeles. O voce puternică dar plăcută invită, după caz: „Pietoni trecerea liberă", „Pietoni, stați așa!" Asemenea stopuri urmează să fie instalate, mai ales în apropierea școlilor.

●

ÎN REPUBLICA AFRICANĂ NIGER se încheie planurile pentru fabricarea de panouri de construcție a căror materie de bază va fi coaja nucilor de cocos, deșeul celui mai important produs de export nigerian. Pînă acum, aceste coji erau arse.

●

ÎN VITRINA unui magazin din Londra pentru desfacerea de automobile, o mașină de tip sport expusă este însoțită de următorul anunț-reclamă: „Dacă Shakespeare ar trăi, și-ar alege, fără doar și poate, această mașină întrucît ea are ceva dramatic.

De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni · De pretutindeni

• PRIETENA MEA, CARTEA • PRIETENA MEA, CARTEA •

„Intermezzo" de M. Arsene

Domnul Zăgînea își așteaptă, într-un colț al vestitei „Cafiné Europa", lîngă o măsuță rotundă de marmură, cu picioare de bronz, partenerul unei „socoteli". La mesele învecinate se află Stavru, „Coloniale en gros", Miuțescu, „Stofe, postavuri, haine de gineri, rochii de mirese", Manakis, armatorul remorcherului „Florida" și alții. Domnul Zăgînea nu le dă însă nici o atenție. E puțin nervos : partenerul său întîrzie nejustificat de mult. O să-i arate el însă ce poate pentru asta...

Ce fel de „socoteli" are de încheiat domnul Zăgînea cu mult așteptatul său partener care nu este altul decît Ferendino, de la Asigurare ? Nu știm. Nu știu nici sutele de hamali din port, plătiți cu te miri ce, flămînzi și dezbrăcați. Asta însă nu-l privește pe eroul nostru. Plescăie cafeaua servită de kir Iani în felegean verde de porțelan și trage din trabuc întocmai ca domnul Döllinger, directorul general al societății pentru export de cereale „Donaurex". Se simte bine aici. Aici unde vin numai „gulere tari", oameni folositori și de nădejde, ca domnul Istrate, inspector de Siguranță, domnul Spirea, șeful Siguranței oraș-port, domnul comisar Blîndușel, domnul procuror Olmazu, doctorul Bîrzotescu și uneori chiar și domnul prefect.

Acolo, în port, însă nu e aceeași liniște. Hamalii, fără lucru de săptămîni de zile, se pare că au descoperit matrapazlîcurile domnului Zăgînea și ale altora de teapa lui. Și asta datorită lui Bolduș și a altor „bolșevici". Se declară grevă. Domnul procuror Olmazu ordonă încetarea ei. Hamalii nu se supun.

Intervine împăciuitor domnul Zăgînea. El se pricepe cum să vorbească : — Faptul că nu v-au atins pînă acum nici c-un deget autoritățile în drept și obligate s-o facă se datorește intervenției noastre energice. Pentru că ne-am gîndit... De... oți fi fost cu nervi... Sau poate că v-a bătut prea tare soarele în creștet... Ne-am gîndit, da, că altminteri... Voi care sînteți, afar' de cîțiva bolșevici, băieți buni și de-nțeles...

„Băieții" însă nu sînt „de-nțeles". Și atunci...

Să lăsăm mai bine pe cititor să afle ce se întîmplă. Noi consemnăm deocamdată că „Intermezzo"-ul lui Maria Arsene, în afară de descrierea veridică a vieții din porturile Dunării între cele două războaie mondiale, cuprinde și povestiri reușite cu alt caracter, din perioada întunecată a dictaturii antonesciene și a celei imediat de după Eliberare. Pline de lirism, interesante mai ales pentru cititorii mai tineri ni se par povestirile evocatoare intitulate : „Cronică de început", „Discuție" și „Redactorul". Paginile cuprinse în aceste bucăți ating o temă despre care oricît s-a scrie, niciodată nu va fi epuizată : primii pași ai țării eliberate spre o viață mai bună.

Cartea de care vorbim, prin faptele descrise, prin stilul viu și atrăgător în care sînt redate ele constituie, fără îndoială, un succes pentru autor și în același timp un cîștig pentru cititorii cărora le-o recomandăm cu căldură.

Ion SAFIR

În vitrinele librăriilor

Zboruri celebre

de C. GHEORGHIU

Wright și Traian Vuia, Blériot și Aurel Vlaicu, Lindberg și Amundsen, Cikalov și Bănciulescu, Henri Coandă și Garros, Gagarin și Titov iată doar cîteva dintre numele celebre din istoria aviației de care se ocupă volumul. Prima lucrare de acest gen în literatura noastră, cartea lui C. Gheorghiu reconstituie drumul aviației din primele ei zile și pînă la zborurile cosmice ale timpurilor noastre. Lectura cărții se face cu plăcere întrucît istoria aviației este ea însăși o istorie a îndrăznelii și curajului, iar autorul a reușit să ofere pagini deosebit de reușite în descrierea palpitantelor încercări ale constructorilor de nave și a aviatorilor, cu deosebire în acele încercări temerare pe care le-au constituit zborurile de lungă durată.

Galaxia și Metagalaxia

de CORNELIA CRISTEAN

Volumul este însoțit de schițe ale traseelor diverselor zboruri celebre, de numeroase fotografii și planșe.

Deși o lucrare de mai mică proporție, „Galaxia și Metagalaxia" va interesa în mare măsură cititorii datorită atît temei cît și mijloacelor folosite de autoare în prezentarea ei. Plecînd de la ideea că Universul este infinit, autoarea face o incursiune în Galaxie și apoi în Metagalaxie ca părți ale acestuia lămurind o seamă de probleme legate de Pămînt și celelalte planete ale sistemului solar și mai departe a problemelor legate de giganticul sistem din care face parte și Galaxia noastră. În argumentările ei autoarea face uz de datele cele mai recente oferite de știință, de zborurile cosmice ș.a.m.d.

Clipe de odihnă la cabana Cristianul Mare din masivul Postăvarul
Foto : Prof. V. ORZA

Virusuri împotriva virusurilor

(Urmare din pag. 1-a)

bună metodă de protejare a organismului, astfel încît bolile infecțioase să poată fi preîntîmpinate ?

Răspunsul la problema ridicată pare — la prima vedere — paradoxal: chiar contractarea bolii.

Într-adevăr, un organism atacat de un germen patogen microbian sau virotic (trebuie subliniat aici că bolile contagioase caracteristice copilăriei sînt, în marea lor majoritate, provocate de virusuri) luptă împotriva „agresorului" fabricînd anumite substanțe specifice de apărare, denumite anticorpi, care rămîn în organism timp îndelungat — uneori toată viața — apărîndu-l împotriva bolii care, uneori, ar putea fi extrem de primejdioasă la vîrsta adultă

Acest mijloc radical de protecție împotriva unor boli contagioase poate fi însă luat în considerație doar atunci cînd este vorba despre o maladie benignă. Astfel, înainte de a se reuși punerea la punct a unui vaccin împotriva rubeolei — boală al cărei virus a putut fi izolat și cultivat de-abia recent — în anumite țări ca, de pildă, în Australia, s-a propus inocularea bolii la fetițele de vîrstă școlară, pentru ca, în acest fel, să se preîntîmpine contractarea ei la vîrstă adultă (este cunoscut faptul că rubeola, în cazul femeilor gravide, poate da naștere unor grave malformații ale fetusului).

Metoda amintită este însă irealizabilă și extrem de periculoasă atunci cînd se pune problema unor boli grave — de felul poliomielitei — care poate fi, în unele cazuri, mortală.

Și atunci — cum ne putem totuși apăra împotriva bolilor virotice, indiferent de gravitatea lor ?

Prin cunoscuta metodă a vaccinării ! În principiu, prin vaccinare se inoculează în mod preventiv oamenilor sănătoși germenii care provoacă boala infecțioasă. Aceștia trebuie să îndeplinească însă două condițiuni. În primul rînd, să fie suficient „atenuați", adică „slăbiți", astfel încît să poată fi făcuți inofensivi de organism prin mijloacele sale naturale. În al doilea rînd, să fie destul de activi în ceea ce privește capacitatea lor de a declanșa — din partea organismului — formarea de anticorpi. Astăzi, este folosită — adesea — metoda inoculării unor germeni ai unor boli foarte ușoare, asemănători însă prin structura și anticorpii pe care-i provoacă altei boli mai grave. Apărîndu-se împotriva primilor agenți patogeni, organismul devine capabil de a se imuniza — în același timp — față de cea de-a doua boală. Este cazul vaccinării cu virusul vaccinal, care imunizează în mod eficient împotriva periculoasei variole.

Vaccinările antivirotice au fost realizate însă la o dată destul de recentă. Aceasta datorită faptului că, spre deosebire de microbi care pot fi „crescuți" în condiții optime în laborator, pe medii nutritive artificiale adecvate, virusurile nu se pot dezvolta decît în interiorul celulelor vii. De-abia în ultima vreme au putut fi puse la punct culturile de țesuturi vii, care au făcut posibilă obținerea unei cantități suficiente de virusuri necesari preparării vaccinurilor.

Inofensive, aceste vaccinuri sînt însă departe de a asigura o imunitate la fel de completă ca cea provocată de boala însăși. De aceea, oamenii de știință și-au orientat cercetările în direcția obținerii de vaccinuri din virusuri vii, absorbabili pe cale bucală, care determină o infecție locală inofensivă, prevenind apariția bolii acute. Imunitatea astfel dobîndită este — adesea — mult mai bună decît cea obținută prin celălalt mijloc amintit. Au însă o particularitate : tehnologia producerii lor trebuie să fie realizată foarte exact, altfel riscînd accidente în utilizarea lor. Este cunoscut faptul că unele vaccinuri preparate cu virus viu au fost sever criticate în alte țări, întrucît unele din ele, nefiind suficient realizate și controlate, au provocat accidente serioase. Tocmai aceasta este etapa în care au intervenit cercetările profesorului Lépine. El a găsit mijlocul de a injecta virusul activ — cu scopul obținerii unei imunități totale — împiedicîndu-l, în același timp, de a fi vătămător organismului. Metaforic vorbind, vaccinurile preparate au marea însușire de a introduce în corp — în mod direct — un dușman „păzit", avînd îngrădită libertatea sa de acțiune nocivă și permițîndu-i-se doar de a incita organismul în direcția producerii unor anticorpi salvatori.

Cum se obține însă „paza" amintită ?

Ea este realizată prin amestecarea — în cadrul aceluiași vaccin — a unor puternice doze de virus inactivat, cu o foarte mică cantitate de virus activ, astfel încît acesta din urmă — reprezentînd elementul periculos al vaccinului — să fie făcut inofensiv de către prima componentă a vaccinului. Cantitățile respective de virusuri au fost astfel calculate încît, atunci cînd răgazul necesar virusului activ în vederea desfășurării acțiunii sale nocive este atins, acesta se ciocnește de mijloacele de apărare declanșate de virusul inactivat.

Mijloacele de apărare care zădărnicesc acțiunea nocivă a virusului activ sînt de două feluri. În primul rînd, este vorba despre primii anticorpi produși de organism sub influența virusului inactivat — care constituie o barieră în calea „agresorului". În al doilea rînd, intervin, „interferonii" produși de către celulele organismului, care se opun și ei infecției virotice.

Să ne oprim acum asupra noțiunii de interferon, noțiune care a determinat și denumirea noii creații a profesorului Lépine : vaccin interferențial.

În legătură cu aceasta, este interesant de amintit un fapt de observație curentă : în practica medicală nu s-a descris pînă în prezent vreun caz de bolnav suferind — concomitent — de două maladii virotice. Este acesta un fenomen de „protejare" a organismului suferind de o boală virală, împotriva oricărei alte agresiuni virotice.

Acest fenomen de interferență a trezit interesul oamenilor de știință. El nu era explicat prin mecanismele imunologice obișnuite. Într-adevăr, pe de o parte anticorpii antivirali nu apar imediat în organismul infectat, pe de altă parte ei sînt specifici și nu protejează organismul împotriva altor tipuri de virusuri.

Dezlegarea problemei interferonilor a fost adusă de-abia cu puțină vreme în urmă, de către biologii britanici Andrews și Issacs. Aceștia au pus în evidență unele substanțe elaborate rapid de celule ca răspuns la agresiunea virotică — de natură proteică — care au fost denumite „interferoni". Interferonii persistă în țesuturi pînă în momentul în care organismul a reușit să învingă boala. Avînd un caracter nespecific (și acesta este unul din motivele pentru care ei se deosebesc de anticorpi), interferonii împiedică atacarea celulelor de către un alt virus, ajutîndu-le — în același timp — să lupte împotriva agresorului inițial. Spre deosebire de anticorpi, ei nu circulă în sînge și nici nu persistă în corp după învingerea bolii.

Astfel, interferonii nu asigură o protecție pe termen lung a organismului. Ei constituie o armă de apărare imediată și trecătoare, care pare însă să joace un rol esențial în învingerea bolilor virotice.

Trăgînd concluziile asupra celor relatate, mecanismul de acțiune al noului vaccin ar fi următorul : în timp ce virusul inactivat provoacă formarea anticorpilor, virusul activ este responsabil de producerea — de către celule — a interferonilor. Astfel, injectarea vaccinului realizează un dublu baraj — prin intermediul anticorpilor și al interferonilor — prevenind acțiunea dăunătoare pe care ar putea-o avea virusul activ dacă ar fi folosit în exclusivitate și obținîndu-se — fără riscuri — o imunitate mult mai puternică decît cea conferită de vaccinurile obișnuite.

Dr. I. ADRIAN

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

Telefonul cu lumină

Telefonul optic — denumit și retrometru — a fost conceput și pus la punct de N. Thomas, cercetător la Langley Center (S.U.A.). Crearea sa este legată de necesitatea înlocuirii comunicațiilor prin radio, atunci cînd — în momentul reintrării aparatelor de zbor cosmic în atmosferă — transmisiile prin unde herțiene sînt extrem de dificile.

Se știe că frecarea de aer a cabinei o încălzește în mod periculos și că această încălzire ionizează atmosfera, transmisiile herțiene fiind astfel stînjenite. De aceea, trebuia găsit un alt mijloc care să permită astronauților comunicarea cu Pămîntul în momentul pătrunderii aparatului în atmosferă.

Retrometrul poate fi folosit în astronautică și pentru realizarea „întîlnirii" spațiale. Atunci cînd doi astronauți — aflîndu-se fiecare în cabina sa — se vor putea vedea reciproc în spațiu, ei vor putea să-și vorbească direct fără să aibă nevoie de un aparataj greoi și fără ca — practic vorbind — să folosească pentru aceasta energie.

Prin folosirea acestui sistem nu este necesară altă sursă de energie decît cea a vocii umane. Este nevoie de o singură sursă electrică și numai la unul din posturi — la cel care emite raza luminoasă. Dacă noul aparat a fost botezat retrometru, acesta se datorește faptului că fascicolul optic nu poartă mesajul sonor decît atunci cînd face „cale întoarsă", după ce este reflectat pe un aparat în fața căruia vorbește interlocutorul, situat la mare distanță.

Și acum cîteva cuvinte despre funcționarea sa.

Să ne imaginăm că unul dintre interlocutori ține în mînă un fel de pistol. În interior, o pilă furnizează energia necesară pentru lumină. Pistolul — ațintit asupra celuilalt interlocutor — „trage" cu lumină. Cel de al doilea interlocutor pune în fața gurii un dispozitiv diferit — mai ușor — fără nici un fel de sursă de energie, alcătuit din trei suprafețe reflectoare, perpendiculare una în raport cu cealaltă. Două din aceste suprafețe sînt rigide, în timp ce a treia este flexibilă. Vocea astronautului este aceea care o face să vibreze.

În funcție de orientarea ei, oglinda suplă va înapoia într-o direcție oarecum diferită lumina pe care o primește. Astfel, atunci cînd fascicolul reflectat se reîntoarce la aparatul care l-a emis, schimbările de direcție reprezintă vibrațiile vocii. Este suficient să existe un sistem optic care să capteze acest fascicol — și anume : o celulă fotoelectrică, un amplificator și un difuzor — pentru ca vocea să fie redată la mare distanță.

Deși acest mijloc de comunicație a fost conceput avîndu-se în vedere necesitățile spațiului cosmic, nu este exclus ca el să poată fi aplicat în locurile cu mult zgomot sau în alte împrejurări mai ...terestre.

Lemnul... flexibil

Ca și trestia, stejarul va putea fi făcut flexibil, fără ca să se rupă, cu singura condiție de a fi — în prealabil — îmbibat cu amoniac concentrat. Această surprinzătoare tehnică datorită căreia lemnul poate fi făcut suplu, a fost descoperită de către chimiștii universității din New York.

Primele experiențe au fost efectuate asupra unor fîșii de lemn avînd cinci milimetri grosime. După ce erau scăldate timp de 15-20 minute în amoniac lichid, acestea se transformau cu ușurință — la simpla presiune a degetelor — în volute variate, forme helicoidale, putîndu-se chiar înnoda. Forma imprimată devenind definitivă din momentul în care amoniacul s-a evaporat în întregime. Tratamentul se întovărășește de o ușoară contractare a lemnului — însă el nu aduce prejudicii calității mecanice ale materialului.

Baza metodei amintite constă în faptul că amoniacul provoacă numai o modificare tranzitorie a structurii lemnului la nivel molecular. Lungile lanțuri polizaharidice constituind celuloza — ca și fibrele de lignină (cele două elemente de bază ale celulei vegetale) sînt, în mod normal, legate unele de altele prin intermediul hidrogenului. Amoniacul sfarmă aceste legături de hidrogen, permițînd lanțurilor polizaharidice să alunece, unele în lungul altora. Lemnul dobîndește astfel aceeași suplețe ca și o fișie de piele. Cînd amoniacul dispare în urma evaporării, legăturile de hidrogen se reconstituie, fixînd lemnul tratat în noua formă care i-a fost imprimată. Procesul corespunde — în linii mari — celui pe care îl suferă, părul, în urma unui „permanent".

Eficacitatea tratării presupune — evident — ca celulele vegetale să fie aproape în totalitate îmbibate cu amoniac, ceea ce exclude posibilitatea ca un arbore să fie făcut flexibil în întregime. Totuși, experimentatorii au obținut rezultate bune chiar și cu fișii lemnoase mai groase. În asemenea cazuri însă, „baia" trebuie să dureze un timp mai îndelungat.

Ei au experimentat, de asemenea, pe lemn de diferite specii, încercînd — rînd pe rînd — stejarul și pinul. S-a ajuns astfel la concluzia că elasticitatea obținută variază cu specia, scăzînd pe măsura măririi grosimii lemnului. Se scontează însă și pe îmbunătățirea tratării acestora, prin „pomparea" prealabilă a aerului conținut în lemn — ceea ce ar favoriza pătrunderea mai lesnicioasă a amoniacului în interior.

În timp ce cercetătorii își continuă studiile, descoperirea a fost acceptată cu entuziasm de către sculptorii în lemn, moderni. Ei vor putea — de acum înainte — să modeleze lemnul ca pe un veritabil lut și să-i imprime, astfel, forme imposibil de obținut cu procedeele tradiționale. Se pare, de asemenea, că această nouă tehnică nu va întîrzia să inspire și pe creatorii de mobilă.

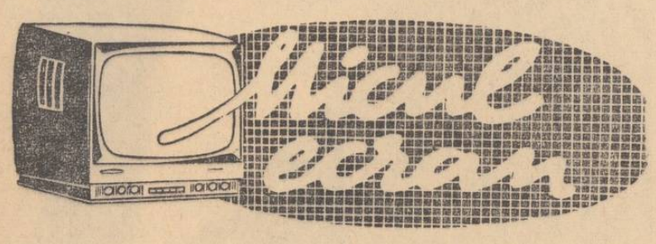

Săptămîna la televiziune

31 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Rețeta gospodinei. 9.30 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar :** ● Năzdrăvăniile vulpii — Vulpoiul pleacă de-acasă ! Adaptare și dramatizare de Sergiu Milorian. ● Poșta copiilor. **11.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins : ● Azi în satul nostru. ● Raid-anchetă : Desfășurarea învățămîntului agrozootehnic. ● Telejurnalul satelor. ● Masă rotundă : Valorificarea terenurilor în pantă, supuse eroziunii. ● Cultura cartofului — film. ● Calendarul lucrărilor agricole pe luna februarie. ● Muzică populară românească. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Totul despre Eva** (film). **21.25 Înșir'te... emisiuni** de **Eva Dragomir** și **Radu Miron.** In distribuție : Ninetta Gusti, Victoria Mierlescu, Silvia Chicoș, Willi Ronea, Mircea Crișan, Florin Scărlătescu și alții. In încheiere : **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

1 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și elevi — **Știți să socotiți ?! 19.40 Dragoste lungă de-o seară** (film). **21.10 Soliști de operă ai teatrelor muzicale din țară. 22.00 Telesport.** În încheiere **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

2 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Propilena, de ing. **Gavril Muscă,** director la Combinatul petrochimic — Ploiești. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Știți să desenați, copii ?! **„Cînd stăpînul nu-i acasă"** — povestire de **Emil Gîrleanu** — desenează **Iurie Darie. 19.30 Numere de circ. 20.05 Șah. 20.20 Rominia pe meridianele lumii** (film). **20.40** Emisiune de știință : **Pagini din istoria traversării Oceanului Atlantic,** de ing. **Constantin Grigorescu. 21.00** Emisiune de teatru : **Romeo și Julieta la Mizil** de **George Ranetti.** In încheiere : **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

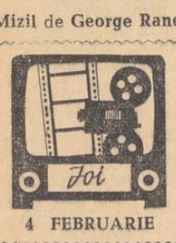

4 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : **Aventurile echipajului Val-Vîrtej — Urmașii lui Haia Wata. 19.50 Centenarul Universității București.** Reportaj realizat de Studioul „Al Sahia". **20.10 Actualitatea cinematografică. 21.10. Cîntă orchestra „Doina Olteniei"** a Filarmonicii de stat din Craiova. Dirijor : **Dumitru Botezatu.** In încheiere : **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

5 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Reglarea automată a parametrilor industriali (I). **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Micile gospodine. 19.40 Popas liric. 20.00 Săptămîna. 21.00 Din istoria artelor plastice și a fotografiei** (I) **21.20 Cetățile chimiei** (film). **21.40 Zile de vacanță...** cu cîntărețul Max Bygraves. In încheiere : **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

6 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii și tineretul școlar : **Pe luciul gheții... 19.50 Aventurile lui Robin Hood** (XVIII) — **Giuvaeruri normande. 20.15 Pagini de umor și satiră din literatura noastră. 21.05 In fața hărții 21.15 „Băiatul și cîinele"** și **„Oaia neagră".** Desene animate. **21.30 Caruselul operetei** — Montaj muzical de **Marianti Banu** și **Isac Brucăr.** In încheiere : **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Nici duminica trecută, așadar, nu am avut „Varietăți". Deși programul a fost astfel alcătuit încît să capete un caracter divertizant de sfîrșit de săptămînă, el nu a reușit să atragă în măsura în care o face spectacolul în direct, cu public. Pe bună dreptate cititorul „Magazinului", Alexandru Djighit, inginer silvic din Bistrița, regiunea Cluj, își manifestă nemulțumirea, într-o cuprinzătoare și interesantă scrisoare adresată redacției noastre. Corespondentul nostru crede că dispariția Varietăților din programul televiziunii s-ar datora exclusiv criticilor „vehemente și insistente" ale semnatarului rubricii de față, pe care-l face răspunzător de lipsa celei mai populare dintre emisiunile micului ecran.

„Trebuie să fiu obiectiv — adaugă cititorul nostru — și să arăt că toți telespectatorii constataseră unele carențe în aceste emisiuni, dar dispariția lor ne-a supărat pe toți, mai ales că programul de duminică este acum umplut cu subiecte mult mai lipsite de interes decît chiar cele din cursul săptămînii".

Scrisoarea tov. ing. Al. Djighit ne-a stîrnit interesul cu atît mai mult cu cît ea cuprinde și alte critici — acelea mai întemeiate — la adresa noastră, ceea ce, indiscutabil, ne este de ajutor. Este însă greșit să se presupună că cele cîteva observații critice ale noastre privind emisiunile de „Varietăți", ar fi putut determina scoaterea lor de pe afișul televiziunii, dacă redacția studioului n-ar fi ajuns ea în primul rînd la concluzia că nivelul „Varietăților" este în scădere, că o pregătire mai minuțioasă și o programare la intervale mai mari, ar putea contribui la realizarea unor programe mai valoroase. Deoarece altfel redacția televiziunii nu a renunțat la „Varietăți", le alternează doar cu programe muzical-distractive (mai scurte, din studio), unele mai atent și cu mai multă fantezie pregătite, altele — cum s-a întîmplat, bunăoară, în ultima duminică — de un nivel nesatisfăcător.

Alt cititor al revistei noastre, tov. I. C. Popescu din Arad, ne reproșează, pe de altă parte, poziția noastră prea îngăduitoare, uneori apologetică, față de programele micului ecran.

Fără să respingem întrutotul critica corespondentului nostru din Arad, trebuie să ne menținem totuși părerea că spectacolul de Revelion — pentru că de la el pornește, în esență tov. I. C. Popescu — a fost de un nivel artistic ridicat și că a justificat bunele aprecieri pe care le-a primit.

Oricum, scrisorile tovarășilor amintiți, ca și ale celorlalți corespondenți ai rubricii noastre, au fost binevenite și ne vor da, în continuare, prilejul unor reflecții profitabile.

Șt. RADU

IZVOARE inepuizabile

(Urmare din pag. 1)

ceptiile strămoșilor, să apere pe miri și pe nuntași de forțele răufăcătoare. Întrebată de ce face așa, ea a răspuns că așa a apucat din bătrîni. O dovadă deci că actul, altădată fără îndoială cu substrat magic, ține astăzi doar de ceremonial.

— Care sînt după părerea dumneavoastră, genurile de folclor care cunosc astăzi o dezvoltare mai mare ?

— Cele mai viguroase sînt în momentul de față cîntecul liric și dansul, alături de ele cunoscînd o mare înflorire teatrul popular în unele părți din Moldova, Banat. Și cîntecele noi, în care se oglindește viața de astăzi a oamenilor și care în folclorul nostru sînt o continuare firească a tradiției, cunosc o perioadă de înflorire, creațiile noi aparînd mai cu seamă în domeniul cîntecului. Apar teme noi ca noua atitudine față de muncă, patriotismul, dragostea față de partid, apare un orizont artistic mai larg, unele dintre cîntece sînt legate direct de mișcarea artistică de amatori, altele apar spontan și în momentul de față există semne că mai cu seamă tineretul creează variante noi pentru toate cîntecele tradiționale. Astfel putem cred vorbi de o înnoire a întregului cîntec popular.

Dansurile noastre care așa cum se știe sînt foarte vii, dinamice, n-au îmbătrînit de fel deși vîrsta le-ar fi dat dreptul, cunosc și ele o continuă înflorire. Din această cauză au pătruns atît de puțin în satele noastre dansurile moderne. Poate că acest lucru s-a datorat și faptului că între anumite dansuri de salon — vals, tango — și dansul popular rominesc erau mari deosebiri stilistice. În prezent, între unele dansuri, moderne și cele populare există o mai mare afinitate, ceea ce face ca unele dintre aceste dansuri moderne să pătrundă mai ușor și în mediul sătesc și să se îmbine într-un fel cu dansurile populare.

— Poate ne dați un exemplu ?

— Cu plăcere. Am asistat într-un sat din Făgăraș la o nuntă la care participau mai mulți tineri muncitori, originari din acest sat dar care lucrau la Brașov, Victoria, Făgăraș. În timpul petrecerii un tînăr a cerut să i se cînte un rock. Cei care știau să-l danseze au dansat, bineînțeles, rock. Ceilalți însă au dansat pe melodia rock-ului o învîrtită locală de toată frumusețea. Pînă seara lucrurile s-au amestecat în așa fel încît se dansa cu dexteritate rock pe melodia învîrtitelor și învîrtite pe melodia rock-ului.

În această ordine de idei mă gîndesc că compozitorii și coregrafii noștri ar putea să țină seama mai mult de asemenea fenomene și să continue, încercările de a lansa în țară și chiar peste hotarele ei, un dans modern pe tema și ritmul dansului rominesc. Este cunoscut succesul pe care l-a avut în Statele Unite ale Americii șlagărul compus pe baza cîntecului Mariei Lătărețu „Sanie cu zurgălăi" (se numea, în varianta americană „Johnny is a boy for me"), care a circulat făcînd vogă vreme de zece ani în lumea largă. Sub forma aceasta a ajuns și la noi în institut.

— Pentru că am ajuns la Institut, v-am ruga să înfățișați cititorilor noștri cîteva dintre activitățile principale ale acestuia.

— Sarcina principală a Institutului de Etnografie și Folclor al Academiei R.P.R. este aceea de a aduna în arhivele sale această imensă bogăție folclorică ca și creația folclorică contemporană nouă, de a le studia și valorifica. Institutul alcătuiește în momentul de față colecțiile naționale de muzică, literatură, dans și teatru popular, cercetările sale întinzîndu-se în toate regiunile țării și cuprinzînd toate genurile folclorice, astfel încît nici un fapt folcloric semnificativ să nu lipsească din ele. S-au cules pînă acum peste 75 000 de piese folclorice imprimate pe bandă de magnetofon sau, în cazul dansului și obiceiurilor, filmate. Acest material a fost sistematizat și pe baza lui, ca și pe baza materialelor publicate înainte se alcătuiesc acum cataloagele tematice ale cîntecului și muzicii populare. Primul, Catalogul cîntecelor epice, a fost publicat, însoțit de o amplă antologie, de către Alex. Amzulescu. Se găsește acum sub tipar, la EPL, o importantă antologie a basmelor populare în trei volume (realizată de Ovidiu Birlea) care cuprinde texte folclorice autentice transcrise după înregistrări făcute pe bandă de magnetofon. Materialele sînt sistematizate după Catalogul tipologic internațional al basmelor populare, astfel încît el prezintă un mare interes și pentru cercetătorii de peste hotare.

În afară de această muncă, folcloriștii din institut desfășoară o activitate susținută pentru cercetarea diferitelor genuri ale literaturii, muzicii, dansului, caracterelor specifice diferitelor zone folclorice.

— Regretatul academician Tudor Vianu ne vorbea despre existența unui cerc de cercetare a structurii poetice și muzicale a cîntecelor și folclorului. Ce ne-ați putea spune în legătură cu activitatea acestuia ?

— Este un cerc înființat cu cîțiva ani în urmă din inițiativa acad. Vianu și în cadrul căruia, tineri cercetători ai literaturii culte, colaborează cu tineri folcloriști care se ocupă de problemele de structură ale poeziei populare. În cercul acesta, condus de acad. Al. Rosetti și de subsemnatul, cercetările de poetică și stilistică au arătat cît de bogate sînt mijloacele de expresie ale poeziei populare, ce arsenal bogat de forme arhitectonice, de forme ritmice, de lexic și de imagini poetice a creat poporul în cursul veacurilor. Cunoașterea, punerea în valoare a mijloacelor acestea va oferi, credem, și scriitorilor noștri un material bogat spre meditare în găsirea noilor forme de expresie în literatură, deoarece consider că vor fi cu toții de acord că nu s-au epuizat de fel formele naționale de expresie.

— Am avut prilejul să întîlnim, de-a lungul vremii, în institutul dumneavoastră, personalități marcante ale culturii mondiale.

— Da, începînd cu Paul Robeson, Ima Sumak, Rafael Alberti și Maria Tereza Leon, și terminînd cu Pablo Neruda (pentru a nu cita decît cîteva nume) foarte mulți oameni de cultură de peste hotare și-au făcut un obicei în a ne vizita institutul. Oaspeții apreciază de fiecare dată bogăția folclorului nostru, iar specialiștii, cu deosebire, acordă prețuire colecțiilor care sînt la ora actuală unele din cele mai mari din lume. După cum aceiași specialiști apreciază munca sistematică pentru alcătuirea acestor colecții, metoda noastră de cercetare a terenului, importanța acordată de stat valorificării folclorului. Ei acordă un mare interes faptului că folcloriștii romîni, putînd lucra pe un teren cu un folclor atît de viu și bogat și avînd asemenea condiții create de statul democrat popular, pot aduce și aduc contribuții de seamă la lămurirea unor probleme teoretice în legătură cu procesul de creație în diferite genuri ale folclorului, în legătură cu tradiția și inovația în folclor, cu raportul între folclor și cultura contemporană.

— Cîteva manifestări, vă rugăm, pe tărîm internațional, ale institutului...

— Întreținem relații cu 400 de institute și specialiști din 36 de țări, și facem parte din principalele organisme internaționale care se ocupă de cercetarea folclorului : Societatea internațională pentru etnologie și folclor, al cărei președinte dr. Carel Peeters a vizitat anul trecut institutul ; facem parte din C.I.M.P. (Comitetul internațional pentru muzică populară) care și-a ținut, în 1959, la Sinaia, conferința sa internațională ; din Societatea internațională pentru studiul narațiunii populare care-și va ține în 1969 congresul la București, după cum institutul nostru are legături strînse în cadrul Asociației internaționale de studii sud-est-europene, cu folcloriștii din țările balcanice. La Congresul internațional de folclor desfășurat anul trecut s-a căzut de acord să se întreprindă o cercetare comună în toate țările balcanice în legătură cu legendele mitologice. O contribuție importantă la cunoașterea folclorului acestei zone vor aduce folcloriștii noștri la Congresul Asociației care va avea loc în 1966 la Sofia și pentru care ne pregătim intens.

— Pentru anul acesta ?...

— În 1965 Academia R.P.R. va organiza o sesiune republicană de etnografie și folclor la care vor participa și reprezentanți ai universităților și ai altor instituții de cultură interesate. Putem spune de pe acum că sesiunea aceasta va fi un eveniment remarcabil în dezvoltarea studiului folclorului nostru, el permițînd folcloriștilor să desprindă noi probleme care să stea la baza cercetărilor lor viitoare.

Fapt este că dispunem de un folclor inepuizabil care datorită condițiilor create de statul nostru popular ca și vieții noi, fericite, a oamenilor cu noaște o înflorire fără seamăn.

M. RADIAN

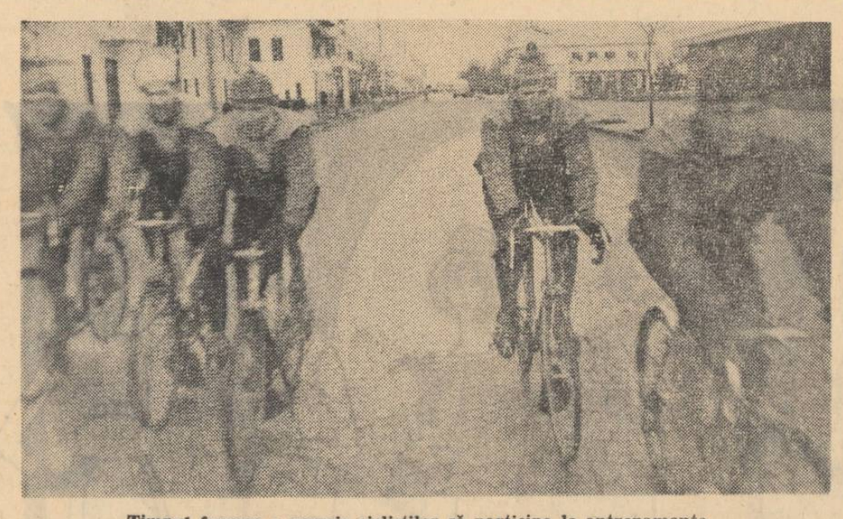

Timpul frumos a permis cicliștilor să participe la antrenamente

Despre fotbal
cu antrenorul italian BONIZZONI

O discuție despre fotbal e totdeauna interesantă. Interlocutorul nostru se numește **LUIGI BONIZZONI.** Fost jucător la Milan, a abandonat jocul la 27 de ani, dedicîndu-se meseriei de antrenor, pe care a practicat-o timp de 18 ani la Atalanta, Brescia, Udine, Como, Palermo, Mantova. În 1959, cînd antrena chiar fosta sa echipă, A. C. Milan, a cîștigat campionatul țării.

ECHIPE DE CLUB MAI BUNE DECÎT REPREZENTATIVELE

— Se spune că fotbalul italian are echipe de club mai bune decît „Squadra azzura", echipa reprezentativă. Împărtășiți această părere ?

— Desigur. La baza acestei stări de fapt stau două elemente : mai întîi, în Italia nu se duce o „politică a echipei naționale" ca în alte părți, în peninsulă clubul stînd pe primul plan. În al doilea rînd, importul de jucători străini aduce un plus de valoare cluburilor, plus despre care nu mai poate fi vorba în „națională", unde nu joacă străinii. Se pare însă că prietenul meu Fabri face acum o cotitură.

— În ce sens ?

— În Italia pregătirea și alcătuirea echipei naționale stau în sarcina unui selecționer unic, cu răspundere deplină în această privință, actualmente Fabri. La noi, selecționabilii nu se pregătesc „à la longue" pentru o partidă. Campionatul nu se întrerupe niciodată pentru pregătirea lotului. Ar fi ilogic ca 18 echipe să stea în inactivitate pentru că patru din ele, să zicem, au jucători la lot. Jucătorii stau în „manajamentul" lui Fabri, de luni pînă luni. Echipa nu susține partide de verificare cu săptămîni înainte, ci doar o partidă de acomodare, în miercurea dinaintea jocului, cu o echipă de liga a II-a. În această situație, Fabri a încercat un corectiv. El a alcătuit un lot larg, de 22—25 de jucători de la diverse cluburi, care alcătuiesc așa numitul „club Italia" (clubul național) pe care el se bazează în alcătuirea echipei și pe care-i cheamă de-a lungul a unuia sau două sezoane, atunci cînd are de jucat meciuri internaționale.

— Poate face el ceva în numai o săptămînă, cît are acești jucători în grijă ?

— Nu-l interesează instruirea la echipa națională. Ce i-ar putea el învăța în cîteva zile pe Mazzola, Corso, Facchetti, Trapattoni sau Rivera ? Îl interesează însă omogenizarea sufletească a jucătorilor.

— Între jocurile echipei naționale, Fabri urmărește pe componenții „clubului Italia" ?

— El asistă la jocurile de campionat, niciodată la antrenamentele din cursul săptămînii.

PREGĂTIREA „NAȚIONALEI" SE FACE LA CLUB...

— Se poate vorbi de un joc specific național italiene ?

— Nu. Echipa Italiei se adaptează jocului adversarului pe care-l întîlnește, ideea tactică fiind dată de la meci la meci de Fabri. El nu încorsetează însă inițiativa jucătorilor. Dacă e vorba și în Italia de încadrarea într-o disciplină de joc, apoi să știți că aceasta se face mai curînd la club decît la „națională".

— De exemplu...

— Voi lua pe Inter și pe Milan. Ați văzut echipa lui Herrera, la București și ați remarcat coordonatele tactice ale acțiunii fiecărui jucător în teren. Inter are un joc în care omul se mișcă foarte mult. Este ceea ce numim noi „ritmul-om". La Milan, fenomenul e invers : echipa antrenată de Liedholm preferă „ritmul-minge" în care viteza acțiunilor e dată de mișcarea balonului. Ca spectacol, prefer Milanul. De altfel, am aflat că nici presa dv. n-a apreciat la Inter spectacolul de ansamblu ci doar virtuozitatea tehnică individuală.

TEHNICA PRIMEAZĂ

— Fiindcă a venit vorba de tehnică. Se lucrează mult în Italia la acest capitol ?

— La noi accentul cade pe tehnică. Din numărul de ore săptămînale, prea puțin se alocă pregătirii atletice pure. Jucătorii italieni capătă această pregătire prin lucru cu mingea, foarte mult individual. Rezistența se cîștigă prin joc. De regulă, nu folosim nici aparatele ajutătoare (al căror rol nu-l contestăm totuși), ci facem toată pregătirea cu balonul, în condiții de joc, cu adversar. La noi, se joacă foarte mult. O echipă de club din cele proeminente susține anual 50—60 de jocuri. De altfel, numai jocuri oficiale, de campionat, sînt 34.

CUM SÎNT PREGĂTIȚI JUNIORII

— Ce preocupări sînt pentru pregătirea juniorilor în Italia ?

— Federația a organizat așa numitele „nuclee regionale" pentru juniori, încadrate cu antrenori și care lucrează sub conducerea sectorului său tehnic. În plus, cluburile au și ele echipe de juniori. Trebuie să vă spun însă că din aceste „nuclee" n-a ieșit pînă acum nici un jucător mare. În schimb, cîmpurile din marginea orașelor au dat recolte mai bune.

Personal, aplic o metodă pe care am văzut-o în Anglia, unde am lucrat timp de două luni, la clubul Arsenal din Londra. Fiecărui titular din echipa de seniori îi dau în grijă cîte un puști, cu care lucrează. O dată, de două ori pe săptămînă, titularul lucrează individual cu juniorul, îl învață tehnică, îi comunică experiența sa. Fac acest lucru cît se simt amîndoi bine. Găsesc că e o formă foarte nimerită. Îi pot arăta eu, la 50 de ani, unui tînăr mai mult și mai bine decît — să zicem — Schiaffino ? Nicidecum ! Ca să nu mai vorbesc de faptul că tînărul jucător va fi extraordinar de stimulat, atunci cînd lucrează direct cu marele său idol, pe care și-l ia ca model, pe care caută să-l copieze. Am însă grijă de un lucru : să nu pun la lucru un junior și un senior cu același temperament. Unui puști lent, apatic îi voi da un mentor ca Sivori (temperament ardent, dinamic) ; altuia, pe care-l văd că e impulsiv, necontrolat în joc, îi voi pune ca sfătuitor pe Suarez, care să-i imprime calmul, gîndirea sa...

— Cunoașteți fotbalul românesc ?

— Prea puțin, dar s-ar putea să facem cunoștință îndeaproape într-un viitor apropiat. Sînt convins însă că fotbalul dv. are resurse. Aveți toate premizele pentru a intra în familia fotbalistică, în care „pater" este Brazilia...

Cezar DINU

De ici, de colo...

de DAN DEȘLIU

Pentru a treia oară în ultimii ani, Alexandra Nicolau demonstrează că se împacă de minune cu atmosfera din patria lui Euwe, reușind să termine învingătoare tradiționalul turneu de la Beverwijk. Lideră autoritară încă din runda a patra, ea și-a menținut această poziție pînă la sfîrșit, în ciuda asaltului dat de un lot redutabil de concurente, printre care Katia Iovanovici, Heemskerk, Konarkowska, Vrecken, Ivanova — nume binecunoscute pe eșichierul internațional. E drept că înfrîngerea de la urmă putea să lipsească — nu de alta, dar n-ar fi fost exclus s-o coste primul loc. În orice caz, după frumoasa comportare a lui Florin Gheorghiu la Hastings, iată încă un rezultat care ne onorează culorile sportive pe tabla cu 64 de pătrate.

★

Pe țărmul Atlanticului, faimoșii Eusebio, Coluna et comp. s-au distrat cu selecționata Turciei, înscriindu-i cinci goluri și neprimind decît unul. De reținut, totuși, comportarea onorabilă a învinșilor, în prima parte a jocului, cînd tabela de marcaj indica un decalaj minim. Conform relatărilor presei, înaintașii din preajma Bosforului s-au dovedit destul de periculoși de-a lungul întregii partide ; dar apărarea gazdelor cedează foarte greu chiar în fața unor quintete ofensive de nivel superior. Inutil să amintesc că rezultatul cu pricina ne interesează îndeaproape, fiind vorba despre „ostilitățile" din grupa a IV-a a preliminariilor campionatului mondial. Aș mai adăuga ceva în legătură cu niscai temeri și speranțe, — dar prefer să mă abțin. Deși, în fond, nu sînt superstițios...

★

Apropo de Bosfor — o mențiune pentru debutul voleibaliștilor de la Rapid și al colegelor de specialitate de la Dinamo, în Cupa campionilor europeni. Scor simetric și concludent (3—0) în ambele întîlniri, susținute la Istanbul, în compania formațiilor similare ale clubului Galatasaray. Dar dacă fetele n-au avut nici un fel de problemă, detașîndu-se net da capo al fine, e de mirare cu cîtă trudă s-au impus băieții în primele două seturi — fiind chiar conduși în cel dintîi cu 10—2 ! Mi se pare că viitorii adversari se anunță a fi... T.S.K.A.-Moscova, așa că n-ar strica să luăm lucrurile cît mai în serios, încă de pe acum.

★

În preajma „mondialelor" de la Liubliana, o nouă forță se afirmă în tenisul de masă, obținînd rezultate surprinzătoare. Cu prilejul concursului din capitala U.R.S.S., formația țării gazdă a întrecut categoric pe campioana continentului, Suedia, deși aceasta alinia terțetul de bază Johannson—Alser—Berhardt. Tot cu 5—2 și-a adjudecat victoria echipa sovietică de tineret în fața jucătorilor englezi, care — precum știm — contează printre bunele valori europene. În fine, eleva Rita Pogosova (16 ani) a dispus în două seturi de renumita Mary Shanon.

Așadar, în ierarhia sportului cu mingea de celuloid intervin complicații de ultimă oră, ceea ce ne face să așteptăm, cu deosebit interes, turneul internațional programat parcă în februarie, la Floreasca. Să sperăm că federația de specialitate nu-și va precupeți eforturile pentru a asigura acestei competiții o participare corespunzătoare.

BOB - reînnodarea unei tradiții

Saint Moritz se bucură de o celebritate mondială în privința sporturilor de iarnă. La șirul marilor întreceri internaționale pe care le-a găzduit, printre care figurează și două Olimpiade, s-a mai adăogat una : campionatul mondial de bob pentru anul în curs.

Interesează mai puțin, pentru cele ce vrem să arătăm, cine și cum au cucerit titlurile, dacă englezii i-au învins pe italieni cu peste trei secunde sau aceștia pe canadieni cu numai două sutimi de secundă. Gîndurile se întorc cu ani în urmă cînd unele titluri supreme la bob erau deținute de sportivi români. Deci în pasionanta disciplină a vitezelor amețitoare pe pîrtiile înghețate, avem obligația de a valorifica o tradiție de glorie sportivă. Încă în 1932, o mînă de tineri entuziaști de la cercul sportiv „Aeronautica", cu fonduri realizate în principal din colecte, cu material inferior calitativ altora, pleacă tocmai în îndepărtatul Lake Placid, la Olimpiada de iarnă. A. Papană, D. Hubert, U. Petrescu și A. Ionescu ocupau atunci locul patru la bob-urile de două persoane și locul șase la echipajele de 4 persoane. Un an mai tîrziu acest excepțional echipaj, Papană și Hubert, devenea campion mondial la bob-ul de 2 locuri. În 1934 Frim și Dumitrescu preluau ștafeta și cucereau pentru țara noastră al doilea titlu suprem, consecutiv !

Cu cîțiva ani în urmă se părea că niște foarte tineri sportivi vor reînvia tradiția celor de la „Aeronautica". Dar din cauze cunoscute doar de federația de specialitate bob-ul nu și-a reluat încă locul cuvenit. Despre pîrtia de la Poiana se spune că a fost construită la o altitudine necorespunzătoare și că are defecțiuni tehnice. Ea nu este folosită. În schimb se pare că în curînd va intra în funcție vestita pîrtie de la Sinaia, care ani întregi a fost uitată... Credem că va fi un bun început și mai ales un exemplu pentru că atît pe Valea Prahovei cît și în multe alte locuri, pot fi amenajate noi pîrtii. Dealtfel, după cît ne aducem aminte, și la Vatra-Dornei exista una.

Bob-ul face casă bună în special cu aviatorii, automobiliștii și motocicliștii. Așa a fost și la noi în trecut, așa este și azi acolo unde există echipaje de valoare. Coborîrea în ritm de mare viteză și virajele, cer reflexe prompte, îndeminare de conducere și curaj, însușiri pe care fără îndoială le au tinerii noștri. E nevoie însă de inițiativă și organizare pricepută. Se pare că la Steagul Roșu din Brașov, care poate da bob-ului și o contribuție tehnică hotărîtoare, se fac unele pregătiri. Surprinde totuși că la acest club nu există încă organizată o secție de bob așa cum reiese dintr-o scrisoare a profesorului Teodor Verdeș — secretar tehnic.

Pe pîrtia de la Sinaia vom vedea cu certitudine sportivi de pe Valea Prahovei, în special boberi localnici. Ne gîndim însă că ar fi bine dacă li s-ar alătura echipaje ale marilor cluburi care au secții de motociclism.

De asemenea ar mai putea fi stimulat sportul în cauză și în alte locuri, mai ales la acele întreprinderi mari care, asemenea Steagului Roșu-Brașov, pot contribui și la progresul tehnic al materialului de concurs.

Există deci posibilități multiple pentru renașterea spectaculosului sport și este de dorit ca federația respectivă să activeze cu toată decizia în această direcție, după cum o cere dealtfel și titulatura : Federația de schi și BOB !

V. MIRON

• ȘAH •

Partida nr. 8

O LUPTĂ CARE L-A ENTUZIASMAT PE CAMPIONUL MONDIAL

Partida de mai jos s-a disputat cu puțin timp în urmă la Kiev, în cadrul campionatului republican al U.R.S.S. Însoțind-o cu ample comentarii, T. Petrosian, actualul campion mondial, o consideră printre cele mai remarcabile jucate în cadrul turneului. Și aprecierea nu este deloc exagerată. Cîteva mutări mai puțin precise ale adversarului său îi permit marelui maestru Bronștein să organizeze un extrem de spectaculos atac, cu tărie crescîndă, atît pe centru cît și pe aripa regelui, încheiat cu două sacrificii succesive de turn și nebun. Este demn de remarcat sîngele rece cu care a respins Bronstein încercarea de contraatac pe flancul damei (11... c5 !), după ce, cu cîteva mutări înainte înaintase furtunos pionul h, pedepsind temerara rocadă albă.

APĂRAREA KARO KANN

Cu piesele albe : **N. Bakulin** — Cu piesele negre : **D. Bronstein**

Jucată în cadrul celei de-a 32-a finale a campionatului U.R.S.S., Kiev, ianuarie 1965.

1.e4, c6	15.c4, e5
2.d4, d5	16.d5, e5
3.Cc3, d:e4	17.Tac1, f5
4.C:e4, Cf6	18.b4, Nd6
5.C:f6, g:f6	19.f3, f4
6.Ne3, Nf5	20.Nf2, Tde8
7.Dd2, e6	21.Rh1, Thg8
8.Ce2, Cd7	22.Te1, e4
9.Cg3, Ng6	23.N:c5, C:c5
10.Ne2, De7	24.b:c5, D:c5
11.0—0, h5	25.Nd1, Ne7
12.Tfd1, h4	26.g:f4, e3
13.Cf1, h3	27. De2, Nd3 !!
14.g3, 0—0—0	

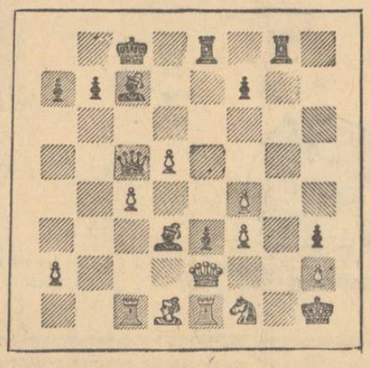

28.D:d3, Tg1+ !!	31.Df5+, Te6+
29.R:g1, e2+	32.Rh1, Df2
30.C:e3, T:e3	și albul cedează.

SOLUȚII

PROBLEMA 1
V. RUDENKO

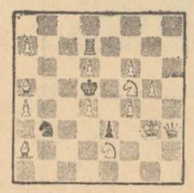

Albul dă mat în 2 mutări

CURSĂ : 1. Cel ? !
1... Re4 2. N:b3 mat
1... Re5 2. C:e3 mat
1... Rc6 2. Ce7 mat
1... Re4 2. a8D mat
Dar 1... e2 ! ! 2 ?

SOLUȚIA : 1.Dh7 !!
1... Rc4 2. C:e3 mat
1... Re6 2. N:b3 mat
1... Rc6 2. a8D mat
1... Re4 2. Ce7 mat

O excelentă ilustrare a temei cîmpurilor de refugiu (V. Ionescu).

PROBLEMA 2
A. ELLERMAN

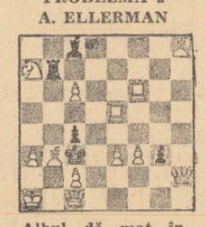

Albul dă mat în 2 mutări

CURSĂ : 1. Td6 ? amenință 2. Db2 mat
1... Dg1 2. Te7 mat
1... T:b3 2. Th5 mat
Dar 1... Dh1 ! ! 2. ?

CURSĂ : 1 Tf4 ? amenință 2. T:c4 mat
1... De2 2. Te7 mat
1... T:b3 2. Th5 mat
Dar 1... Ne6 ! ! 2. ?

CURSĂ : 1. Tf7 ? amenință 2. Th5 mat
1... T:f2 2. Cb5 mat
1... g2 2. De1 mat
Dar 1... Nf5 ! ! 2. ?

CURSĂ: 1. Te7 ? amenință 2. Th6 mat.
1... T:e7 2. Cb5 mat
1... D:c2 2. D:c2 mat
Dar 1... c:b3 ! ! 2. ?

CURSĂ: 1. Th6 ? amenință 2. Te7 mat.
1... Dd2 2. Db2 mat
1... D:h6 2. De1 mat
Dar 1... Ne6 ! ! 2. ?

SOLUȚIE : 1. Th5!! am. 2. Tf7 mat

O problemă derutantă care mi-a luat mult timp la rezolvat (V. Ionescu). Cele două turnuri creează un adevărat labirint al Ariandei (ing. Alecu Ionescu).

• ȘAH •

Problema nr. 4

Lucrare compusă pentru primul concurs semestrial de compoziție șahistă organizat de „Magazin"

MOTTO : „Andrei"

Albul dă mat în 2 mutări

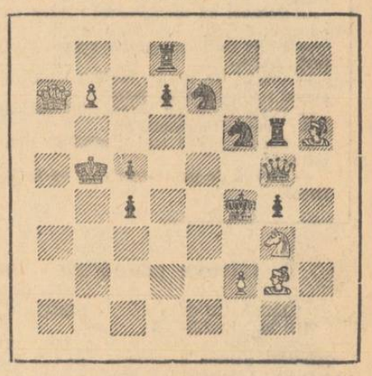

ALBUL : Rb5, Da7, Ng2, Nh6, Cg3, pioni b7 și f2=7 piese. NEGRU : Rf4, Dg5, Td8, Tg6, Ce7, Cf6, pioni c4, c5, d7 și g4=10 piese.

Partida nr. 4

LA HASTINGS, ACUM APROAPE PATRU DECENII...

Într-o cronică anterioară, vorbind de recenta participare a lui Florin Gheorghiu la tradiționalul turneu internațional de maeștri de șah de la Hastings, am menționat că este „pentru prima dată cînd un maestru romîn participă la acest concurs anual".

În realitate Florin Gheorghiu este al doilea reprezentant al țării noastre, deoarece primul participant la Hastings a fost primul nostru maestru olimpic de șah Ion Gujdu, care a luat parte la turneul de la Hastings în iarna anului 1926—1927 în turneul de maeștri (major) clasîndu-se pe locul IV din 10 jucători. Publicăm mai jos o partidă jucată de maestrul Gudju contra maestrului englez Goldstein, pe atunci campion al Londrei.

PARTIDA PIONULUI DAMEI

Cu piesele albe : **M. Goldstein** (Anglia)	Cu piesele negre : **I. Gudju** (Romînia)
1. d4, Cf6;	25. e4! Tad8;
2. c4, e6;	26. e:d5, c:d5
3. Cf3, d5;	27. C:d5, Dh4+
4. Ng5, Ne7;	28. Re2, Dg4
5. Ce3, Cd7;	29. Ce7+, Rf7
6. e3, 0—0;	30. Df5+, D:f5
7. Tc1, a6;	31. C:f5, Re6;
8. c:d5, e:d5;	32. Cd6, Cg3+,
9. Nd3, c6;	33. Rd3, Td7;
10. 0—0, Ce4 !;	34. Ce4, T:d4+!
11. Nf4, f5;	35. R:d4, Ce2+;
12. Ce5, C:e5;	36. Rc4, C:c1;
13. N:e5, Nd6;	37. Ce5+, Rf5;
14. f4, N:e5;	38. Tf1, Ce2;
15. f:e5, Dg5;	39. Te1, b5+!
16. Tf4, Ne6;	40. Rd3!, Cg3;
17. Db3, De7;	41. e6, Td8+;
18. h4, h6;	42. Cd7, Ch5;
19. h5, Cg3 !	43. Te5+, Rg6
20. Ne2, Nf7	44. Re4, Cf6+
21. Dc2, Dg5	45. C:f6, R:f6
22. Rf2, N:h5	46. R:f4, Td4+
23. N:h5, C:h5	și albul cedează.
24. Tf3, f4	

Partida nr. 5

SUCCESE ROMÎNEȘTI ÎN TURNEELE EUROPENE PRIN CORESPONDENȚĂ

Partida de mai jos a fost disputată în cadrul categoriei I, grupa 207, a campionatelor europene prin corespondență. Ștefănescu — finalist în „Cupa Magazin", ed. a II-a — a obținut pînă acum 4,5 puncte din 5 posibile, fiind virtual cîștigător al turneului și calificîndu-se în clasa „candidați maeștri". În partidă s-a jucat o mutare puțin utilizată — 8. Dh5+ în locul obișnuitei continuări 8. Db3 — lupta intrînd într-un făgaș nou și devenind foarte încordată. La un moment dat, Ștefănescu a sacrificat în mod spectaculos dama pentru două turnuri, adversarul său finlandez forțînd în cele din urmă remiza.

În legătură cu campionatele europene, Virgil Zaharescu, de asemenea, finalist în „Cupa Magazin" la șah prin corespondență, ediția a II-a, ne comunică că a cîștigat cu 6 puncte din 6 posibile, grupa 155, categoria a II-a a campionatelor, obținînd dreptul de a juca la turnee de categoria I.

GAMBITUL NORDIC*)

Cu piese albe : **J. Philajien** (Finlanda)	Cu piese negre : **N. Ștefănescu** (R.P. Română)
1. e4,e5	17. f:e5,Cg4
2. d4,e:d4	18. b3,Ch6
3. c3,d:c3	19. Cf3,Rb7
4. Ne4,c:b2	20. Cd4,c5
5. N:b2,d6	21. e6,Dd6
6. f4,Ne6	22. Cf5,C:f5
7. N:e6,f:e6	23. T:f5,D:e6
8. Dh5+,Rd7	24. T:d5,Tac8
9. Cf3,Cf6	25. Tcd1,Tc7
10. Db5+,Rc8	26. Ne5,Tcf7
11. Cbd2,Dd7	27. Td7,D:d7
12. Db3,Cc6	28. T:d7,T:d7
13. 0-0,d5	29. De6,Td8
14. Tac1,b6	30. Df7+ și, la propunerea albului, remiză.
15. e:d5,e:d5	
16. Ce5,C:e5	

*) Sub numele de „gambit nordic" este cunoscută, deschiderea 1. e4, e5 2. d4, e:d4 3. c3, în care albul sacrifică doi pioni pentru a obține un atac puternic împotriva poziției nedezvoltate a negrului.

Maratonul „modern"

Curiozitatea îți este oarecum nesatisfăcută atunci cînd, deși pasionat al întrecerilor atletice, n-ai fost prezent pe stadion la doborîrea unui record valoros, sau n-ai putut urmări finalul disputat al unei curse de fond, în care „titanii" se luptă pentru a rupe firul alb de la „sosire". Sau, pur și simplu, îți vine uneori să cobori treptele tribunei pentru a putea pune mîna (spre convingere...) pe cîștigătorul celei mai lungi curse atletice oficiale, maratonul, întrebîndu-te cum de-a putut rezista.

Cursele lungi au devenit în ultima vreme o adevărată problemă de senzațional. Traversarea înot a Canalului Mînecii e considerată azi un fapt obișnuit: acum se face traseul... dus-întors. Ba chiar unii au încercat să-l traverseze cu mîinile legate (evident, nu dus-întors). Ocolul lumii pe bicicletă nu prea mai impresionează, iar lungile croaziere solitare pe adevărate coji de nucă au nevoie de un kilometraj fantastic pentru a-și mai putea face un locșor în coloanele presei. Ce nu fac doritorii de celebritate pentru a ieși din anonimat, pentru a-și vedea numele etalate în publicațiile cu tiraj „milionar" ? Chiar dacă pregătirea sportivă adevărată nu le poate permite accesul la aurul olimpic, unii reușesc (totuși, pentru puțină vreme) să devină celebri într-un mod mai mult decît original.

În cazul nostru vom vorbi despre adepții maratonului „modern". Cu cîteva zile în urmă, presa relata o performanță originală a unei tinere din R. F. Germană, care a străbătut în mîini distanța dintre München și Ratisbonn (172 de kilometri). Distanța însumează trei maratoane clasice ! Răsfoind filele statistice ale curiozităților atletice „pure" vom afla (sau ne vom reaminti) că etiopianul Bikila Abebe a devenit campion olimpic la Roma alergînd desculț, și și-a apărat cu succes titlul la Tokio, încălțat — de data aceasta — cu pantofi „Adidas", la trei săptămîni după ce fusese operat de apendicită ! Dar, să reluăm firul „originalității". La 15 mai 1957, acrobatul austriac Siegfried Waslberger a parcurs distanța de 327 de kilometri dintre Salzburg și Viena în mîini. Adică, de fapt, la această dată a întrat... pe traseu. Pare de necrezut, dar e adevărat și o carte poștală ilustrată confirmă. A avut nevoie de două luni pentru asta, parcurgînd zilnic, în 10—12 ore, fără întrerupere, cîte 5—6 kilometri. Tînărul a și reușit în ceea ce era de fapt, scopul său: să-și facă publicitate pentru a se putea lansa, printr-o treabă ieșită din comun. Un amănunt suplimentar : el era acompaniat de fiul său Basilio, și el acrobat în pofida celor 10 anișori. E drept însă că Basilio a mers... ca oamenii.

Recent, cuplul Duo Basilio (cum se numesc acești doi „maratoniști") a vizitat capitala noastră, cu Circul Medrano, lansînd un deosebit de reușit număr „plastic original". Planurile lor sînt însă și mai îndrăznețe decît pînă acum. Tatăl și fiul vor acoperi distanța dintre Budapesta și Viena (Viena pare că tinde să devină punctul terminus al „maratoanelor moderne...") mergînd... doar pe două mîini, dar nu ca prima dată, ci așa cum puteți vedea în fotografia din stînga.

H. POK

MOZAIC

● *ÎN CURSUL unui meci de hochei pe gheață între echipele italiene Cortina d'Ampezzo și Bolzano, au izbucnit incidente între jucătorii celor două echipe. Spectatorii, la început foarte supărați de desfășurarea neașteptată a meciului, au fost compensați apoi de aspectele umoristice rezultate de pe urma încercărilor polițiștilor, pătrunși pe patinoar, de a despărți sau prinde pe unii jucători...*

● *FOSTUL campion olimpic la săritura cu prăjina, (1960) americanul Don Bragg, a acceptat să apară într-un film în care să interpreteze rolul lui... Tarzan. După Johny Weismuller și Buster Crabbe, Bragg este al treilea campion olimpic care va apare în rolul lui Tarzan.*

● *CAMPIONUL olimpic la 5 000 m, Bob Schul, nu va concura probabil în anul 1965. Atletul american are o rană la genunchiul drept, care îl va împiedica foarte multă vreme să reia antrenamentele.*

● *GUVERNUL englez a acordat unor sportivi titlul de ofițer al Ordinului Imperiului britanic. Printre ei se numără Stanley Matthews, Robie Brightwell, Ann Packer, Mary Rand și Peter Snell.*

● *CAMPIONUL mondial de judo, Anton Geesink, a primit o ofertă de a juca rolul lui Samson într-un film care se va turna la Roma, începînd din luna martie. Geesink a pus o singură condiție : în toată această perioadă să i se permită să se antreneze în vederea campionatelor mondiale care vor avea loc la Sao Paulo.*

● *CONSILIUL municipal al orașului Grenoble (Franța), care va găzdui Jocurile Olimpice de iarnă în 1968, a aprobat ansamblul de instalații sportive care i-a fost prezentat de comisia de organizare. Printre altele, se va construi un patinoar acoperit, cu 15 000 de locuri.*

● *TRADIȚIONALA întrecere de înot de iarnă; disputată recent la Geneva într-o apă de +4 grade, s-a bucurat de un mare succes. Printre cei care au terminat cursa s-a numărat și concurentul Theo Walde. Precizăm și vîrsta : 75 de ani !...*

● *TÎNĂRUL și puternicul campion mondial de ciclism (urmărire amatori), olandezul Tiemen Groen a avut surpriza să fie respins la vizita medicală militară, cînd s-a prezentat la încorporare. Medicii au constatat că Groen are o sănătate perfectă însă suferă de o deformație a picioarelor care-l face inapt pentru a deveni militar.*

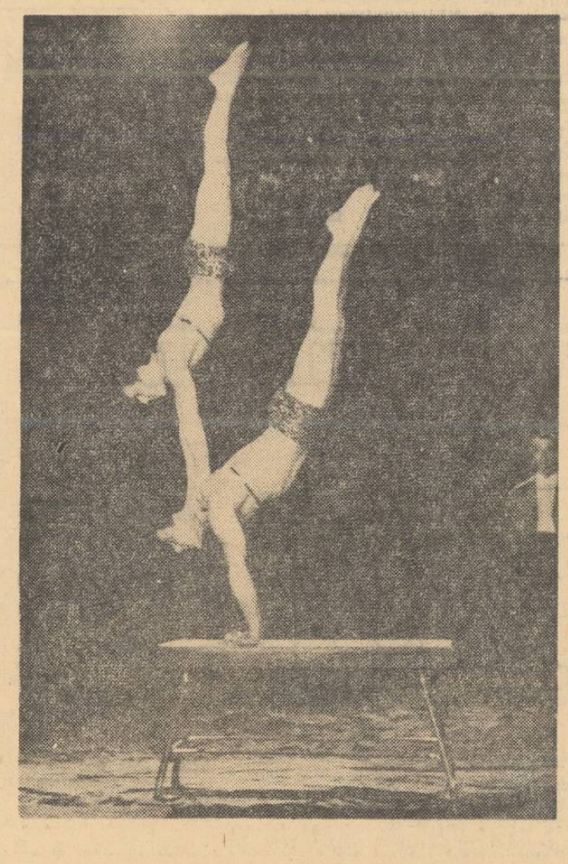

Stînga : cuplul „Duo Basilio" executînd un număr acrobatic în cadrul unui spectacol al Circului Medrano ; *jos :* acrobatul austriac Siegfried Waslberger — pe un afiș de circ.

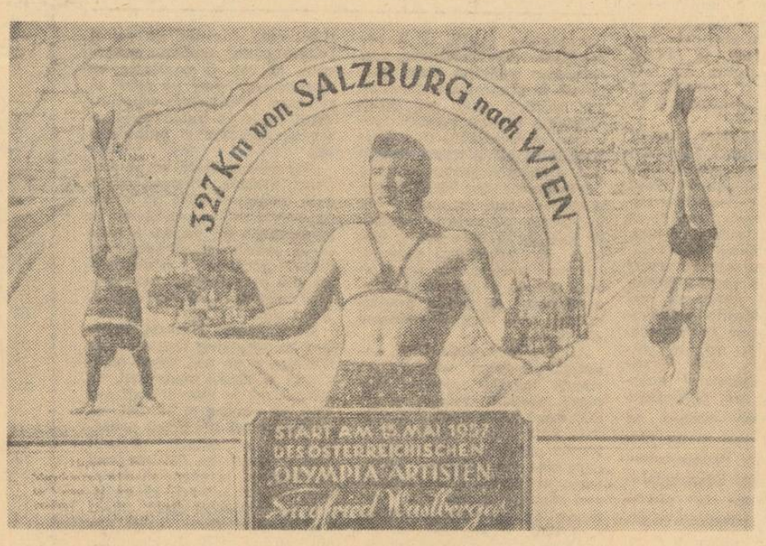

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

Ghidul gospodinei

Meniul săptămînii

— **Supă cu orez : limbă cu sos de roşii : compot de caise.**
— **Ochiuri cu mămăliguţă : iofca cu brînză ; strudel cu mere.**
— **Piftie de porc ; şniţel cu cartofi prăjiţi — murături ; halva.**
— **Ciorbă de fasole boabe ; iahnie de cartofi — gogoşari ; colţunaşi cu magiun.**
— **Peşte rasol cu maioneză ; pirjoale cu varză călită ; compot de vişine.**
— **Supă de roşii (suc) ; pilaf de praz ; cremă de vanilie.**
— **Ciorbă de potroace ; raţă cu măsline ; savarină cu frişcă.**

Cîteva preparate din limbă

LIMBĂ CU SOS DE VINEGRETTE

Cantităţi pentru 6 persoane : O limbă de un kilogram, 2 ouă, 1 dl. untdelemn, o legătură de verdeaţă, o lămîie, 10 g. muştar, 1/4 dl. oţet şi puţin tarhon (conservat). Se fierbe limba cu zarzavat de supă, se curăţă şi apoi se taie felii. Separat se freacă gălbenuşurile de ou, răscoapte şi date prin sită, cu untdelemn. Se amestecă cu verdeaţă mărunt tocată, se adaugă zeama de lămîie, muştar, oţet, se subţiază cu apă, atît cît dorim, se adaugă tarhonul tocat mărunt. Se potriveşte de sare. Sosul se serveşte în sosieră lîngă limbă.

LIMBĂ CU SOS DE ROŞII

Cantităţi pentru 6 persoane : O limbă potrivită, o legătură de zarzavat de supă, 50 g. unt, 50 g. făină, 2 cepe, 3 linguri de pastă de bulion, o lămîie, 3-4 bucăţi de zahăr.

Se spală bine limba, se pune la fiert cu zarzavatul de supă şi sare. După ce a fiert se jupoaie pieliţa, se taie felii, nu prea subţiri. Separat se face un sos din unt, făină şi ceapă plus pasta de bulion. Se stinge cu zeama de la limba fiartă. Se lasă să butoneze, după care se adaugă zeama de lămîie şi zahărul. Limba tăiată se pune în sos, se lasă să dea 2-3 clocote. Lîngă ea se pot servi macaroane fierte în apă cu sare. Deasupra lor se rade puţin caşcaval.

Cum putem transforma hanoracele

1. Ca să eliminăm părţile roase ale hanoracului, o platcă aparentă într-un ton contrastant. 2. Un guler rotund, mîneci noi tricotate din lînă groasă şi cu andrele mari, transformă aspectul unui hanorac vechi. Din mînecile vechi putem face buzunare noi. 3. O soluţie pentru a lărgi un hanorac vechi : cîteva benzi verticale, tighelite aparent, fireşte într-o culoare contrastantă. 4. La hanoracul clasic, o fişie de blană care încadrează perfect faţa. 5. Din nou ecosezul : pentru faţa hanoracului şi pentru căciuliţă. Pentru mai multă diversitate, faţa de ecosez poate fi ataşată în părţi cu nasturi.

Desene de Tanţi PFENNINGS

SFATURI COSMETICE

Pentru diferite ocazii

Acest sezon, plin de spectacole, concerte, recepţii, etc., oferă femeilor posibilitatea de a se îmbrăca mai elegant.

1. Din catifea sau mătase groasă, o rochie tip „princesse", cu talia marcată mai sus. O broşă plasată la sfîrşitul decolteului, îmbogăţeşte această rochie.
2. Cu o linie furou, rochie cu jupă dublă, dintr-o mătase imprimată, sau ţesută din desen.
3. Dintr-o mătase sau stofuliţă în dungi, o rochie în două piese cu jacheta dreaptă şi fusta plisată. Un trandafir cu o fundă din satin, dă eleganţă acestui model.
4. Două piese din stofă sau jerse cu broderie de mărgele.
5. Tot cu mărgele este brodată şi această rochie tinerească tip „princesse" cu imitaţie de bolero.

Protejaţi-vă tenul împotriva frigului

Deoarece în aceleaşi condiţii atmosferice (vînt, frig etc) anumite tipuri de piele sînt mai sensibile decît altele, este necesar să luăm din timp măsurile cele mai potrivite pentru protejarea epidermei şi să alegem preparatele adecvate ţinînd seama tocmai de această sensibilitate.

Unele femei comit greşeala de a considera fondul de ten, crema de zi sau un simplu strat de pudră suficiente pentru a asigura protecţia pielii. Desigur că în unele cazuri acest lucru este suficient, însă nu putem generaliza, cert este că trebuie să ţinem seama de natura tenului. Sub acest aspect trebuie reţinut că factorii externi acţionează mai puternic în special asupra tenurilor fine, uscate, deshidratate.

Din cauza unei protejări insuficiente, starea tenurilor respective se poate agrava, pielea începe să furnice, să înţepe, să se deshidrateze şi cu timpul să se rideze. Cu cît fineţea şi uscăciunea pielii este mai mare cu atît este mai vulnerabilă la frig, vînt, ger. Mai ales cînd gerul este uscat straturile superficiale lipsite de secreţia naturală şi neprotejate de creme grase se descuamează brusc, căpătînd un aspect şters şi ofilit. Prin împrospătarea bruscă a acestor straturi se produce o inflamaţie a pielii manifestată prin înroşiri, iritaţii etc. Pielea grasă suferă mai puţin din cauza acţiunii vătămătoare a factorilor atmosferici deoarece ea este protejată de un strat natural secretat de glandele sebacee.

Produsele folosite în timpul iernii trebuie să difere net de cele utilizate în sezonul cald, deoarece acestea din urmă, datorită compoziţiei lor sărace în grăsime, nu reuşesc să formeze un strat protector împotriva intemperiilor.

De toate aceste recomandări trebuie să ţină seama şi persoanele care practică sporturile de iarnă, cînd în afară de produsele antisolare cu densitate slabă folosite ca ecran împotriva razelor solare, şi care sînt suficiente în cazul tenului gras sau nu prea fin, se impune imperios folosirea de produse grase care să-l protejeze împotriva vîntului îngheţat care biciuieşte obrazul. Orice neglijenţă face ca multe persoane să se reîntoarcă din concediul de iarnă cu un început de cuperoză, consecinţă a neprotejării tenului şi a variaţiilor de temperatură.

In concluzie, dacă avem un ten fin, fragil, sensibil este necesar să-l protejăm cu un strat gros de cremă cît mai grasă pe bază de lanolină, cetaceum, butir-cacao, care să realizeze o îmbrăcăminte bună împotriva frigului, gerului, vîntului precum şi a variaţiilor de temperatură.

Anca BOGDAN

MODELE CERUTE DE CITITOARE

Cum fetiţele noastre vor acum şi ele să-şi aibă puloverul „lor", mamele ne solicită ajutorul să le arătăm cum şi unde să facă un model, o bantă, un guler mai „extra" ca să dea o notă mai personală îmbrăcăminţii celei cu veleităţi de „domnişoară"...

Un aliment şi medicament valoros - mierea

Din cele mai vechi timpuri ale omenirii au fost cunoscute şi folosite proprietăţile nutritive terapeutice ale mierei. In medicina populară a fost întrebuinţată pentru tratamentul a numeroase boli.

In ultimii ani medicina ştiinţifică confirmă experimental acţiunea terapeutică complexă a mierei, şi a reînceput s-o utilizeze pe scară din ce în ce mai largă.

Se ştie că mierea provine din prelucrarea de către albinele culegătoare a nectarului produs de diferite flori.

Ea conţine circa 60 substanţe (încă nu toate cunoscute), multe foarte valoroase şi necesare organismului, dintre care : hidraţi de carbon sub formă de glucoză, fructoză, săruri minerale, calciu, fosfor, sulf, sodiu, iod, urme de microelemente ca fier, cupru, mangan precum şi o serie de acizi organici, vitamine, fermenţi, hormoni.

Substanţele dulci pe care le conţine, zaharuri (glucoza şi fructoza) sînt uşor asimilate de către organism, trecînd direct în sînge, unde au o acţiune multilaterală.

Datorită prezenţei acizilor organici (acizii malic şi acetic) mierea îmbunătăţeşte apetitul şi stimulează digestia.

Ea conţine 8 vitamine dintre care cele mai importante ca : A, B_1, B_2, B_6, H, PP, C şi K. Mierea are o acţiune puternică imuno-biologică, adică măreşte puterea de apărare a organismului şi a rezistenţei la diferite boli, ceea ce a făcut să fie administrată cu succes în convalescenţa diferitelor boli.

Se recomandă 30—40 gr. miere, să fie dizolvată într-un pahar de apă caldă şi administrată cu o oră şi jumătate — 2 ore înainte de mese, timp de 2 luni.

Ca să fie absorbită repede să fie neiritantă şi să micşoreze aciditatea trebuie să fie integrată în apă călduţă, cu 2 ore înainte de masă. Cînd se ia imediat înainte de masă în apă rece măreşte aciditatea şi accelerează tranzitul intestinal.

S-au observat efecte bune ale mierei asupra sistemului nervos, producînd creşterea capacităţii de muncă şi dispariţia iritabilităţii.

Mierea a fost recomandată în bolile de inimă. Cantitatea mare de glucoză influenţează favorabil miocardul iar acetil-cholina (enzimă din miere) ar avea un efect favorabil contribuind la scăderea tensiunii arteriale. Datorită proprietăţilor sale bactericide şi fungicide se obţin rezultate bune în multe boli de piele.

Prin aplicarea locală dermatologii au reuşit să grăbească cicatrizarea unor răni sau ulcere trofice vechi.

Mulţi cercetători au constatat influenţa ei favorabilă asupra creşterii globulelor roşii şi a hemoglobinei în sînge.

In prezent se studiază rolul ei curativ în diverse afecţiuni ale căilor respiratorii.

Rezultatele cercetărilor medicale au dovedit eficacitatea terapeutică remarcabilă a acestui produs natural ceea ce îndreptăţeşte pe medici s-o recomande în scop profilactic şi curativ.

Părinţii şi vîrsta „critică" a copilului

Rîndurile de faţă sînt adresate în special pentru dv., dragi cititori şi cititoare care aveţi copii, în dorinţa de a vă arăta cum e mai bine să-i sprijiniţi atunci cînd ajung în preajma vîrstei de 13—16 ani şi cînd — în interesul propriei lor sănătăţi — au nevoie, mai mult ca oricînd, de sprijinul părinţilor.

Deci, după cum se vede, este vorba de sprijinul ce trebuie acordat copiilor în epoca pubertăţii, adică în acel stadiu de trecere de la copilărie spre maturitate, cînd pe lîngă unele transformări anatomice importante, apar în viaţa copiilor o serie de manifestări psihice noi.

Asa cum ştiţi şi dv, în această epocă, corpul şi mentalitatea îşi pierd tot mai mult aspectul copilăriei. Copiii încep să capete trăsături caracteristice maturităţii, apar sentimente noi, caracterul devine deseori instabil. Unii copii devin la această vîrstă hiperemotivi şi iritabili peste măsură, timizi, simt nevoia să stea retraşi, să-şi interiorizeze sentimentele. Alţii, dimpotrivă, devin exagerat de îndrăzneţi, chiar agresivi, sînt în stare să săvîrşească acţiuni necugetate pe care le consideră ca fiind de mare curaj, cred că pot să îndeplinească singuri unele acţiuni importante şi că pentru aceasta n-au nevoie de nici un ajutor. Unii copii devin revendicativi, cred că numai lor li se cuvine totul. Pentru unii, raţionamentele şi soluţiile proprii, chiar dacă nu sînt corespunzătoare, le consideră ca fiind cele mai logice şi fără drept de apel ; pentru alţii, lipsa de iniţiativă şi neîncrederea în propriile forţe îi transformă în fiinţe complet dezarmate în faţa vieţii, putînd fi asemuiţi cu o corabie fără conducător în plină furtună.

Ce trebuie să facă părinţii în astfel de situaţii ? In primul rînd să nu spună, cum greşit mai obişnuiesc încă unii, că „aşa e firea lucrurilor şi deci natura singură le aranjează pe toate". Acum, mai mult ca oricînd, copiii au nevoie de un ajutor moral substanţial din partea părinţilor, aceştia fiind cei mai apropiaţi de dînşii, în măsură să le cîştige încrederea, să-i înţeleagă, să le călăuzească paşii, să-i lămurească cu răbdare şi bunăvoinţă spre a-i determina să-şi dea seama despre ce trebuie şi despre ce nu trebuie să facă. Pedepsindu-i sau chiar numai admonestîndu-i cu asprime în public pentru unele orientări greşite — de cele mai multe ori inerente acestei vîrste — părinţii nu vor face decît să-şi îndepărteze copiii, să le accentueze dezorientarea, să furnizeze apariţia unor tulburări în dinamica proceselor lor psihice, care vor putea influenţa în sens negativ formarea caracterului şi a personalităţii cît şi unele funcţii ale sistemului nervos central.

Nepăsarea sau insuficienta apropiere faţă de copii vor îndepărta pe aceştia tocmai de acei de la care pot şi trebuie să primească ajutorul cel mai preţios. In felul acesta copiii ar putea să alunece uşor pe pante greşite, uneori spre vicii dăunătoare sănătăţii.

In perioada pubertăţii, socotită, pe drept cuvînt, perioada marilor cotituri ale vieţii, părinţii trebuie să urmărească atent dacă sfaturile date sînt duse la îndeplinire. Micile „secrete" ale copiilor, care sînt încredinţate părinţilor, nu trebuie bagatelizate sau comentate cu alte persoane în prezenţa copiilor, făcîndu-i să se ruşineze ori să regrete destăinuirile făcute. Unele porniri necorespunzătoare bineînţeles că nu vor fi tolerate, dar nici nu vor fi judecate cu asprime exagerată, ci vor fi analizate cu înţelegere, făcînd pe copii să priceapă eventualele repercusiuni ce le-ar putea avea asupra sănătăţii şi psihicului lor.

Încrederea celor ce ne sînt dragi trebuie, evident, cîştigată treptat şi solid pe întreg parcursul anilor copilăriei. In momentele de impas e bine să se solicite şi părerea medicului pediatru, a educatorilor şi a profesorilor, care oricînd sînt gata să ofere sprijinul lor.

Dacă aceste rînduri, printr-o împrejurare oarecare, ar fi citite şi de voi, dragi copii ajunşi la vîrsta pubertăţii, vă sfătuim să le interpretaţi aşa cum se cuvine şi să fiţi încredinţaţi că pe lîngă profesori şi educatori, părinţii voştri doresc să fiţi sănătoşi la minte şi la corp, să deveniţi oameni întregi, să nu aveţi de suferit în viaţă. Acordaţi-le încredere, urmaţi-le sfaturile şi nu veţi regreta.

Dr. I. LEONESCU

INTERESANT ŞI UTIL DE ŞTIUT

AFINELE CORECTEAZĂ VEDEREA. Faptul că unii cosmonauţi sovietici şi americani au consumat afine pentru a-şi menţine în bune condiţii vederea noaptea, demonstrează şi mai mult utilitatea folosirii acestor fructe de către cei care nu văd bine noaptea şi în amurg. Consumul de afine este util şi pentru cei ai căror ochi obosesc ca urmare a muncii prelungite la lumină artificială.

DIN U.R.S.S. s-a anunţat prepararea unui antibiotic cu acţiune eficace anticanceroasă, denumit „Olivomicina", a cărui experimentare a dat bune rezultate în anumite forme de cancer.

MUZICA ÎN TERAPEUTICĂ. De curînd se semnalează noi aplicări ale muzicii în tratamentul unor afecţiuni. Astfel, un dentist american recomandă cîntatul la trompetă pentru copiii ai căror dinţi au tendinţa să crească oblic spre interiorul gurii şi cîntatul la clarinet sau saxofon pentru copiii care au dinţii incisivi prea proeminenţi. De asemenea, aşa cum se relatează recent în revista „Le Moniteur des pharmacies", unii medici susţin că realizează ameliorări importante recomandînd suferinzilor de astm cronic să cînte la flaut sau clarinet.

O FIRMĂ AMERICANĂ a construit o instalaţie pentru fabricarea unei pelicule de ambalaj comestibile, solubile în apă. Această peliculă se obţine dintr-o varietate specială de porumb, „Amilomais VII" care conţine 70—75 la sută amidon. Peliculele comestibile, obţinute din amidon, pot fi folosite pentru ambalarea medicamentelor, a băuturilor, a produselor alimentare congelate.

ANCHETĂ EDIFICATOARE. O anchetă recent efectuată în U.R.S.S. a stabilit că majoritatea celor care ating vîrste înaintate sînt slabi, s-au căsătorit de tineri, prestează munci fizice, au mîncat variat şi cumpătat, n-au făcut exces de alcool şi tutun.

SURMENAJUL CARDIAC AL SPORTIVILOR. Potrivit declaraţiilor doctorului Seghers, la una din recentele consfătuiri cardiologice internaţionale, surmenajul inimii sportivilor care practică unele sporturi de performanţă nu dăunează organismului şi dispare cînd încetează activitatea sportivă.

● **NOU MIJLOC DE COMBATERE A INSOMNIEI.** Tehnicienii englezi au construit un aparat de dimensiuni foarte reduse cu ajutorul căruia se poate combate insomnia. Realizarea somnului provocat de acest aparat se bazează pe emiterea unor sunete asemănătoare căderii ritmice a picăturilor de apă.

ATENŢIE LA BRONŞITELE CRONICE !... Aşa cum demonstrează cercetătoarea olandeză Van de Wal, printre cauzele frecvente ale cancerului pulmonar figurează nu numai abuzul de tutun ci şi bronşitele cronice netabagice, care nu sînt tratate corespunzător la persoanele de vîrstă înaintată.

SOARELE ŞI BOLNAVII NEUROPSIHICI. După studiile cercetătorului D'Ormeny, exacerbarea manifestărilor de boală la suferinzii de afecţiuni neuropsihice este în raport direct cu intensificarea erupţiilor solare şi a razelor electromagnetice care ajung pe sol.

Dr. I. LEGIC

Colţul celor mici

CIUŞ-CIUŞ

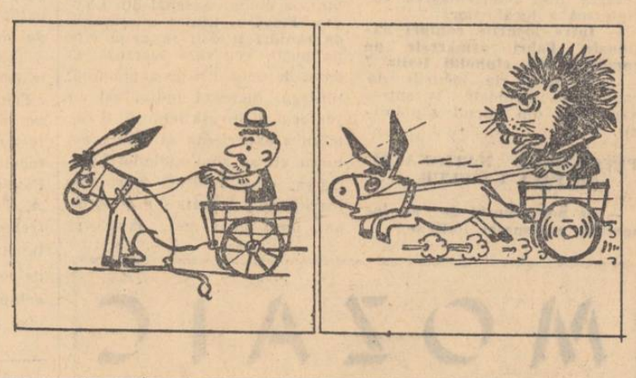

Desene de Gh. Chiriac

Pisica şi... chimia

Chiar în poarta şcolii, azi de dimineaţă,
O pisică neagră, hop ! îmi iese-n faţă.
Un curent electric a trecut prin mine
Şi-am simţit că astăzi n-o să-mi merg bine.
Iar nenorocirea s-a şi întîmplat :
Chiar la prima oră am fost ascultat.
C-am luat un patru nu e de mirare
Insă mă frămîntă altă întrebare :
Oare o pisică neagră cum e smoala
Poate ca să aibă legături cu şcoala
Adică să ştie, tocmai ea, pisica,
Că ieri, la chimie, n-am citit nimica ?

Florin IORDACHESCU

Aventurile lui Zgribulici

de MIHAIL DJENTEMIROV

Desene de H LERU

Imi zice Mac răţoiul : — Dragă,
Să ştii, cu mine nu-i de şagă.
Nu mă-nspăimînt. Am laba grea.
Toţi tremură de frica mea.

Ehei ! Am pus pe fugă eu
O dată-n Africa un leu !
Eu ştiu oricui să-i vin de hac.
Pe lumea asta unu-i Mac !

Soseşte Moţ ducînd cu el
Un urs de pîslă, mititel.
Il vede Mac şi-o ia la fugă.
Poftim de crede tot ce-ndrugă !

Fabule despre... modă

de RIK AUERBACH

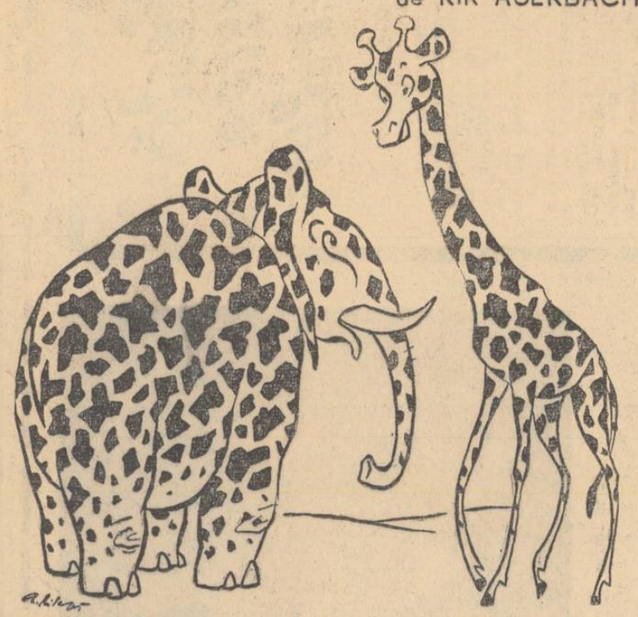

— ...Și-ți mulțumesc pentru adresa croitorului !

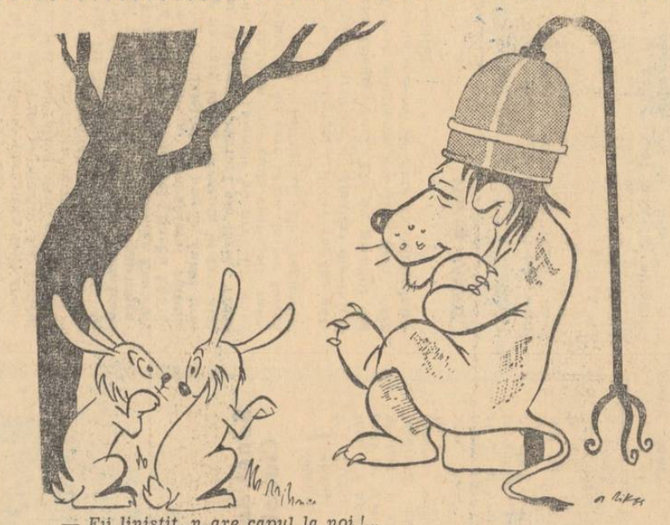

— Fii liniștit, n-are capul la noi !...

— De ce te tăvălești în băltoaca aia ?
— Am auzit că se poartă „alb... murdar" !

— Nu mă pot hotărî : Dungi... sau buline ?

Culorile schimbătoare

Prezentați publicului doi cilindri din lemn, vopsiți unul verde și altul roșu, după care îi așezați în picioare pe masă — unul la un capăt al mesei, celălalt la alt capăt sau chiar pe mesuțe separate.

În continuare, luați două bucăți de ziar, cu care înfășurați cei doi cilindri în așa fel încît să formeze adevărate manșoane. Mai mult. Pentru ca manșoanele să nu se desfacă, le prindeți cu niște clame sau, mai bine chiar, le lipiți cu guma-arabică ori cu pelicanol.

După ce veți arăta că manșoanele acoperă perfect cilindrii, anunțați publicul că veți face ca cilindrul roșu să treacă în locul celui verde și viceversa.

Cilindrilor astfel acoperiți, le „ordonați" să-și schimbe locurile, după care, ridicînd manșoanele făcute din ziar, veți arăta că cei doi cilindri și-au schimbat între ei locurile. Pentru a convinge publicul că nu e vorba de nici o iluzie, veți da cilindri la control.

După aceea, repuneți cilindrii pe masă și-i reacoperiți cu manșoanele. „Ordonați" din nou ca cilindrii să-și schimbe locurile, ceea ce se va și întîmpla, aceștia reluîndu-și vechile lor locuri.

Ridicați manșoanele, le desfaceți pentru a arăta că nu sînt trucate și experiența s-a terminat în aplauzele asistenței care nu înțelege cum s-a procedat.

Cum se pregătește această scamatorie ? Procurați-vă doi cilindri de lemn, foarte asemănători, care măsoară aproximativ 15 centimetri înălțime și 6 sau 7 cm grosime.

Din hîrtie colorată verde și roșu, veți confecționa apoi niște tuburi care se mulează perfect pe cilindri, fără să fie însă prea strîns aplicate. Puneți tubul colorat în roșu peste cilindrul roșu și pe cel verde peste cilindrul verde. Astfel preparați, arătați cilindrii publicului. Cînd aplicați și scoateți manșoanele, făcînd demonstrație, ridicați o dată cu ele și tubul roșu care stă pe cilindrul roșu și-l puneți peste cilindrul verde și pe cel verde îl puneți peste cilindrul roșu.

Se înțelege că acum aveți, în dreapta, de pildă, un cilindru roșu acoperit cu tubul verde și la stînga cilindrul verde acoperit cu tubul roșu.

Atunci cînd le dați la control, nu aveți altceva de făcut decît să ridicați tuburile în același timp cu manșoanele de ziar — apoi, cînd le-ați acoperit din nou, veți arăta la alegere cilindrii, verde sau roșu.

Cînd „demonstrația" s-a terminat, lăsați tuburile peste cilindri și rupeți manșoanele pentru a arăta că nu sînt „preparate".

A. IOSEFINI

CRONICĂ RIMATĂ

Basm modern

Se spune că Ileana Cosînzeana
Cu genele pictate de rimel
În leopardul travestit în blana
Croită după ultimul model...

Stătea-n balcon, serafică și tristă,
La ultimul etaj al unui bloc,
Plîngîndu-și nostalgia în batistă,
Pe cuie, — în pantofii fără toc...

Ca-n basmul ei, rememorîndu-și soarta,
Dintr-un castel cu turle de aramă...
Ea, gravita cu gîndul la „Romarta",
La numărul mănușilor de damă...

— Port număr mare de mănuși la mînă
Și căptușite, nu găsesc. Le cos
Pe cele vechi de-aproape-o săptămînă...
Au unde este oare Făt-Frumos ?

Nu se găsesc deloc în magazine,
De parcă sînt intrate în pămînt...
Au unde-i Făt-Frumos de nu mai vine ?
O voce i-a răspuns : — Aicea sînt.

Dintr-un „Trabant" a coborît în stradă,
Un fante cu lulea și cu breton.
Cu șalul în culori de marmeladă,
Cu tăietură scurtă la palton...

— Eu sînt aici, Ileana. Și dorința
Ți-o voi îndeplini precum ai spus,
Dacă mănușa-ți este preferința,
O voi găsi îndată. Și s-a dus...

...Și a trecut o lună încheiată
De cînd el se topise în amurg.
Ileana era foarte disperată...
Dar într-o zi, de brat, cu un chirurg,

Veni și Făt-Frumos din depărtare
De-atîta umblet foarte șifonat.
— Ileana, nu mai e nici o scăpare.
Dă-mi mîna-ți dragă, pentru amputat !

Am căutat prin rafturi, în tot locul
Mănușile sînt mici, precum le vezi.
De vrei amorul să nu-și stingă focul
Ileana, musai să te operezi...

L-a refuzat, Ileana, mînioasă
Iar basmul se încheie temerar :
Ilenei i-a adus mănuși acasă
Alt Făt-Frumos. Era gestionar !

D. TABACU

OAMENI CELEBRI ÎN ANECDOTA

Robert Bunsen, marele chimist german, se afla o dată într-o societate. Vecina sa de masă își exprimă regretul că nu avea copii. Cufundat în gînduri Bunsen nu prea înțelese și răspunse, la rîndul lui, cu o întrebare distrat-politicoasă :

— Dar mama dumneavoastră a avut copii ?

— Cum adică, nu pricep?, făcu mirată din cale-afară interlocutoarea sa. La care Bunsen o dumiri :

— Ei bine, s-ar putea ca în familia dumneavoastră a nu avea copii să fie ceva ereditar !

★

Filozoful Christian Lichtenberg a fost întrebat o dată de un om flecar și înfumurat, dacă poate să-i explice deosebirea între Timp și Veșnicie.

— Din păcate, acest lucru mi-e cu neputință, spuse Lichtenberg, căci dacă mi-aș lua timp ca să vă explic toate astea, ați avea nevoie de o veșnicie ca să le înțelegeți.

★

Chimistul Küppers nutrise în tinerețe dorința să se facă cofetar. Ulterior, îmbrățișă o carieră intelectuală. Făcînd aluzie la acest fapt, marele savant Max Planck i-a propus să-și intituleze volumul de memorii : „De la tortă la retortă".

★

Într-o societate de literați nimeri, nu se știe cum, și un scriitoraș, cu talent puțin dar încrezut nevoie mare. Zărindu-l pe Bernard Shaw încercă să intre în vorbă cu el :

— Cînd aveam douăzeci de ani, medicul mi-a interzis fumatul, spuse el trăgînd din țigară, altfel capacitatea mea intelectuală va avea de suferit.

— Și de ce nu ați ascultat sfatul medicului ?, întrebă Shaw.

★

Într-un rînd, Rudyard Kipling a fost victima unui pseudopoet care a vîndut redacției unei mari reviste o foarte proastă poezie, semnată Kipling.

— De ce ați publicat acest rebut literar? se plînse Kipling redacției, e o poezie sub orice nivel.

— Sîntem de aceiași părere, se scuză editorul, ne pare rău, dar am crezut că e poezia dumneavoastră.

★

La întrebarea, la ce anume lucrează, Hemingway răspunse simplu :

— La un roman.

— Aș putea afla care este tema lui ? întrebă ziaristul, nemulțumit de laconicul răspuns.

— De ce nu, încuviință scriitorul. Este un subiect cu totul nou care mi-a fost sugerat de un film, recent vizionat, și care era ecranizarea uneia din nuvelele mele.

★

Într-un compartiment se lăfăia un singur călător, deși trenul era foarte aglomerat. Mark Twain, și el în tren, voia să ocupe unul din locurile libere. Călătorul, intenționînd să folosească același truc cu care îndepărtase pe toți ceilalți călători ce i-ar fi putut deveni tovarăși de drum, îi spuse :

— Luați loc, dar vă previn că sînt bolnav de difterie și de scarlatină.

— Nu mă deranjează, răspunse cu sînge rece scriitorul instalîndu-se comod, tot am de gînd să mă arunc din tren la primul tunel.

Umorul altora

Un scoțian, aflat în vizită la Londra, cere o cameră la hotel. Funcționarul îi laudă camerele explicîndu-i că o cameră la etajul I costă 20 de șilingi pe zi, la etajul II 15 șilingi, la etajul III 10 șilingi, iar la ultimul etaj 5 șilingi. Călătorul rămase puțin pe gînduri, după care-și luă geamantanul și spuse : Îmi pare rău, hotelul dv. e bun, dar are puține etaje.

★

— Chelner, să știi, cotletul ce mi-ai servit nu e bun de loc.

— Se poate, domnule. Pot să vă ofer în schimb un șnițel.

— Bine ar fi, dar am mîncat din cotlet.

— Nu face nimic, avem și șnițel din care s-a mîncat.

★

Ea : Ce zici, Miguel, să tăiem mîine o gîscă ?

El : De ce ?

Ea : Mîine se împlinesc zece ani de cînd ne-am luat.

El : Și ce-i de vină gîsca ?

★

Un celibatar între două vîrste o vizita deseori pe vecina sa, o văduvă. Prietenul lui îi spune într-o zi : „Ascultă Paul, dacă așa stau lucrurile de ce nu te-nsori cu ea ?. Ați fi o pereche potrivită". La care Paul îi răspunse: „M-am gîndit și eu, dar ce-o să mai fac în serile lungi ?"

★

Învățătorul : Cine poate să spună ce este un sinonim ?.

Elevul Robert : Eu. Sinonim este un cuvînt pe care îl folosim în locul altui cuvînt pe care nu știm cum să-l scriem.

★

Șoferul : Ce ziceți, domnule, merg prea repede ? Ați spus că vreți să ajungeți repede la spitalul „Charite".

Clientul : Da, vreau să ajung repede, dar nu să și rămîn acolo.

★

La cinematograf. — Mă iertați, doamnă, n-ați avea amabilitatea să scoateți pălăria. Am plătit două mărci pentru bilet.

— Iar eu am plătit 20 de mărci pentru pălărie.

★

Acasă, omul de știință, cercetînd de zor schițe, scheme, calcule, apasă pe butonul soneriei de pe biroul său de lucru... Intră o femeie tînără. Enervat, fără a-și întrerupe lucrul, profesorul îi spune: „Să știi că nu mai merge așa Mathilde. Mîncarea mi-o servești rece, peste tot praful e de două degete. Va trebui să-ți cauți alt servici".

Mathilde nu se poate opri din rîs: „Vai, Richard dragă, ai uitat că de două săptămîni sîntem căsătoriți".

★

— Nu cumva ați reușit să rețineți numărul mașinii, întreabă polițistul pe doamna care era cît pe-aci să fie călcată de un automobil ce dispăruse în viteză.

— Nu, domnule, nu mi-am dat seama ce se întîmpla cu mine. Știu doar atît că în mașină se afla o femeie tînără, cu părul platinat, cu șprîncene creionate, purta o haină de astrahan, pălărie cu voaletă și mănuși din piele de căprioară.

Fără cuvinte

Poșta REDACȚIEI

GHEORGHE STANCIU — Bîrlad. **Ne-a bucurat faptul că articolul inserat în revistă, privind noul procedeu de recuperare a căldurii, utilizat la forja de la Uzinele metalurgice din Tîrgoviște a trezit interesul atît al dv. cît și al tovarășilor de muncă. Dat fiind că lucrați în aceleași condiții descrise în reportajul nostru și că în uzina dv. s-au obținut unele rezultate în această direcție este justificată dorința de a efectua un schimb de experiență între cele două uzine. Părerea noastră este să vă adresați comitetului sindical în vederea organizării unui asemenea schimb și sîntem siguri că veți primi tot sprijinul. Vă dorim succes !**

RADU ȘTEFAN — Sinaia. **Careul „Drumuri" va pleca pe drumul publicării.**

ION — Huși. **Pentru schimbarea numelui, adresați-vă sfatului popular orășenesc, serviciul juridic, care este în măsură să vă dea indicațiile necesare.**

D. BUJDOIU : **Deși tema a fost mult prea folosită în ultimul timp, reținem careul în evidență.**

IOAN PALCZER — Cluj. **Răspunsul sfatului popular este legal.**

ANETA BARTOLOMEU — București. **Jocul a fost planificat pentru publicare.**

C. H. PRUTEANU — București. **Revista noastră publică foarte rar versuri așa că ar fi indicat să vă adresați unei publicații de specialitate.**

IOAN GUGA — Cluj. **Careul conține unele licențe, pe care vom încerca să le lichidăm, după care...**

DOREL LUNGU — Brad. **Absolvenții școlilor tehnice de maiștri, dacă lucrează în producție în ramura pentru care s-au pregătit, pot urma cursurile serale ale școlilor medii din localitatea respectivă. Cît privește a doua întrebare, în această privință există un regulament de ordine interioară care trebuie respectat de toți.**

ZAMFIRA PĂTRAȘCU — Iași. **Propunerea de a mai publica schițe de aranjarea mobilei în apartamente de două camere a fost luată în evidența noastră.**

I. A. — Timișoara. **Decanatul institutului vă poate da relații mai precise dacă puteți trece la o altă facultate. Dacă răspunsul nu vă mulțumește, adresați-vă Ministerului Învățămîntului care apreciază temeinicia unei asemenea cereri și posibilitatea rezolvării ei, de la caz la caz.**

PANIS ANATOLIE — Snagov-sat. **„Balonul" este nepublicabil.**

• CUVINTE ÎNCRUCIȘATE • CUVINTE ÎNCRUCIȘATE •

SARUTÁRI

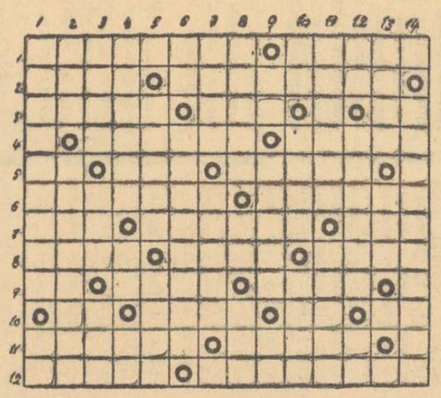

ORIZONTAL : 1. Autorul operetei „Sărutul Cianitei". — Clasic al literaturii germane, care a scris „Minciuna-i doar în sărutări". 2. Nimfă care iubind pe păstorul Glaucus, îi redă înfățișarea dinainte printr-o sărutare (mit.) — Poet romîn care a scris : „Sărutări erau răspunsul la-ntrebări îndoseobi"... 3. Poet german, autorul poeziei „Sărutarea". — Astfel. — Campion. 4. Se sărută... (pl.) — Falnic (fig.). 5. Pentru gura... lui Azor ! — Forță interioară ! — Nu face nimica... 6. Autoarea poeziei „Sărutul"... — ...și autorul unei poezii cu același titlu. 7. Oraș în Tailanda. — Laptele-cucului (pl.) — Cusătură pe margini. 8. Orășel în Finlanda. — Mamă (înv.) — Linx (pl.). 9. Curte ! — Pulbere. — A oferit o sărutare lui Daphnis pentru că a cîștigat întrecerea cu Dorcon (mit.). 10. Anton Pann. — Se pune pe deget cu o sărutare. — Din ogradă ! — Johann Strauss (autorul „Valsului sărutului") 11. Patria pictorului Jean Honoré Fragonard (creatorul tabloului „Sărutul pe ascuns"). — Poet romîn, autorul versurilor : „Doi vineți ochi în suflet mă săgeată / Să fie numai o părere oare? / Mi s-a părut că-mi povesteau o rugă... / O sărutare le trimit din fugă"... 12. Prozator romîn contemporan, autorul schiței „Sărutul". — Poezia „Zăpada sărută întinderile" aparține acestui poet romîn contemporan.

VERTICAL : 1. Autorul operetei „Studentul cerșetor" (conținînd duetul „Acest sărut"). — Elemente de fizică ! 2. Cureluțe. — Shakespeare a arătat că este „graiul fără de cuvinte al inimii", iar A. de Musset i-a spus „scînteia care aprinde focul amorului" (pl.). 3. Domoli. — Dintr-o sărutare ! — Autorul poeziei „Sărutarea" din volumul „Iubirea iubirilor". 4. Poetă contemporană care a scris : „Tu sărută-mi cartea, diminează !" — Cap... fără cap ! — Nuc scorburos ! 5. Oraș în America de sud. — Frumoasa cu ochi sprînțari din romanță... 6. „Iubesc! — Limba lui Dante și Petrarca. 7. Preot mahomedan. — Pupă (pl.) 8. Pe plajă. — Oneste ! — Eroina romanului „Triunghiul" de Pop Simion. 9. Marina ! — Grăunțe de ovăz (reg.) — Început de octombrie ! 10. Horia Elenescu. — Oraș în Japonia. — Muzician grec. 11. Poet sovietic, autorul poeziei „Sărută-mă mereu"... — Celebru sculptor francez, autorul statuiei „Sărutul". 12. Pană. — Bogăție. — Florian Stănescu. 13. Oază în Mauritania. — Exclamație. 14. Creatorul baletului „Sărutul zînei".

Adam STOICA

Cuvinte mai rare: KRA —EURA — IMNA — UTRIA — ABRAC — ISAI — LASO — NUAL — ȚIS.

RAID COSMIC...

ORIZONTAL : 1. RACHETA... — „COSMONAUȚILOR (l) 2. Fluviu în U.R.S.S. — ELIPSA. — Fluviu în Germania. 3. CÎINELE MIC. — Zar. — LIRA (pl. fig.) 4. SĂGETĂTORUL. (fig.) — Doamna de la Paris... 5. Oraș în Italia. — Reprodus. — SOARE. 6. SATELIT (fig.) 7. Eugenia Zaharia. — COSMOS. 8. Comoditate majoră...—Plantă erbacee aromatică. 9. Diftong. — Ofițer turc. — Acum în Moldova... 10. CARUL MARE (pl). — Înainte de amiază. 11. LUCEAFĂRUL (pl.) — LUNA... muzicală !

VERTICAL : 1 Cal de bătaie... la hochei ! — LUna (fig.) — Operă. 2. Hrană (pop.) — JUPITER. 3. Locuitori antici ai Italiei. — NEPTUN (pl.) 4. MERCUR (pl.) — În general ! 5. Lucia Radu. — SELENIU. — Personaj legendar (bibl.) — 6. ALFA și OMEGA. — ZENITH (pl.) — 7. STELE. — De căutat în carul cu fîn... 8. Traistă. — STEA. — Sufix latin. — 9. Treboniu Laurian. — La RĂSĂRIT DE SOARE (fem. pl.) 10. Agregat agricol. — Pronume. 11. Oraș pe Mureș. — Masiv muntos alpin. 12. Monedă balcanică. — NEBULOASA DIN ANDROMEDA. 13. URSA MARE. — SOARE.

Andrei BALENTY

Cuvinte mai rare : CANE — ARANA — ROSA

VREMEA

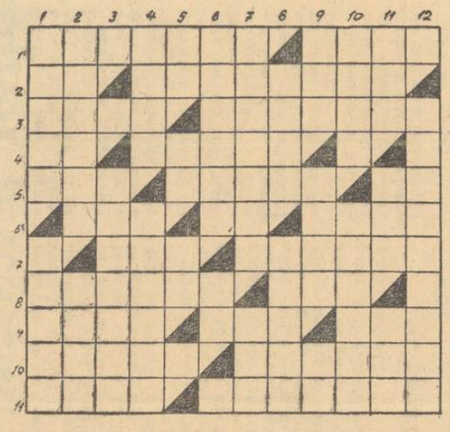

ORIZONTAL : 1. Calificativ al ploilor de toamnă tîrzie. — Pe scenă a fost și unul care aduce ploaie... (art.) 2. Aer ! — Prevede în mod cert cînd se schimbă vremea... 3. Rudă (ca zăpada și gheața !) — Înglodat în noroi (reg.) 4. La ieșirea din Ploiești ! — Iute (fem.) 5. În acest loc. — Foc surprins de ploaie... — În filtru ! 6. Se asemuiesc uneori poetic cu „ierni" ! — La ghețuș ! — În prezent acoperită de zăpadă. 7. A lega. — Oceanul care generează „musonul" cel aducător de ploaie. 8. Pe aici plouă... cu vin ! — Apă... dar franceză ! 9. Interjecție. — Legenda potopului (fig.) — A urca. 10. Aduce apă... la moară! — Se bagă în ciorbă ! 11. Se datorește de obicei... focului sacru ! — Posedă multă apă, dar nu întotdeauna... de ploaie !

VERTICAL : 1. Poate fi de „vreme rea" ! — Verbul paltonului și al fulgarinului... 2. Regiune în care nu plouă suficient (meteor). — Plantă erbacee cu flori galbene. 3. Teren care a suferit consecințele excesului de ploaie. 4. Rămîne pe noroi. — S-a terminat ninsoarea (inf.) 5. A început să cadă neaua... — George Ștefănescu. — Bluze cu riuri. 6. Din uvertura ploilor de vară (pl.) — La umbrelă ! 7. Plouați... — Fluviu în Asia centrală. 8. A pictat „Ploaia de aur a lui Zeus". — Nu e tot ! 9. Prefix O.R.L. — Butașul unui arbore de apă. — În boare ! 10. A (se) acoperi cu noroi. — Își umflă apele cînd plouă (dim.) — 11. Interjecție. — Diminutiv feminin. — Plouată. 12. O ploaie... cu găleata (masc.).

Julieta FLOREA

Cuvinte mai rare : AREICA — SADA — UCI.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PENTRU CONDUCTORI AUTO

ORIZONTAL : Pica — Fizic — B — I.R.T.A. — Nume — Ucu — Ne — Ir — Na — Olah — Csar — CC — Troia — Revoluționari — Uda — Plimbare — Cînt — Ce Ame — G — Insula — V — E — Ar — Star — Trienala — Aer — Ziar — Titu — T — Ira — Gazetar.

RĂSUNĂ VALEA

ORIZONTAL : Tudor — Bistrița — Orasanu — Trotus — Ciceu — Marete — A — IC — N — Cabană — An — Lavina — Rîu — Apa — Eni — U — Munți — UT — Sinaia — D — Ulise — C — Inari — Aride — Urși — Slănic — NP — Ioni — Olt — Evie — Verona — Sat — I — R — In — Acra — Repede — D — Esenin — Banat — Urlătoarea — Ani.

„UNIREA"

VERTICAL : Moș — Bs — Steaua — Opoziție — Rînd — Literatură — În — Dn — L — Tara — Arn — Oca — Guri — Acea — Valahia — C — T — R — Areti — Sala — Ii — Ic — Caimacam — Z — Saar — Acolit — Imaș — Agrară — A — Cîntece — Sd — Ir — Arderi — Ciurda — Lor — I — Ar — Ruen — Aniversări — Ei.

Răspuns la... Întrebări, întrebări

BUTOIUL : Fiindcă întotdeauna, în grabă, uităm că butoiul este mai gros la mijloc.

NUMĂRUL 1 : 35/70+148/296=1. Ambele fac 1/2, deci în total 1.

O CURIOZITATE : Se adună 1234 cu 8765 și obținem 9999.

CÎT DE MARE E UN BILION ? Dacă un om numără pe minut pînă la 200, ajunge într-o oră la 12 000. Numărînd cu aceeași viteză, zi și noapte, fără întrerupere, ar putea număra pe zi 288 000, pe an 105 120 000. Pentru un bilion i-ar trebui cam 9 500 ani.

ÎN TOTAL ERAU... : ...trei rațe !

CIFRA 100 : 12+3—4+5+67+8+9=100.

GREUTATEA SFEREI: Socotit matematic, circa 666 kg. Sfera cîntărește o șesime din greutatea unui volum egal de apă (intră în apă 1/6). Un volum de apă de mărimea unei sfere de 2 m. diametru cîntărește 4 000 kg.

MĂRIMEA UNEI COLI DE HÎRTIE : Imposibil s-o îndoiți de 50 de ori. La a 3-a îndoitură coala are de 8 ori grosimea, la a 7-a de 128 ori din grosime, la a 20-a oară ar putea avea 20 metri grosime, la a 24-a oară ar avea 450 metri, iar la a 30-a oară ar avea grosimea pămîntului.

CARE-I MAI GREU; Așezați hîrtia peste monedă, țineți moneda orizontal și dați-i drumul. Hîrtia și moneda vor ajunge jos în același timp.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 240

Manifestări în cinstea alegerilor

Teatrele, marile ansambluri artistice ca și formațiile de amatori și-au înscris în activitatea acestor zile un punct important: pregătirea unor spectacole și programe artistice în întâmpinarea alegerilor. Devenite tradiționale, aceste manifestări artistice, fie că sînt prezentate cu prilejul întîlnirilor dintre candidații F.D.P., fie că constituie spectacole deosebite, ele sînt primite cu deosebită simpatie de public.

Teatrul de Comedie și-a înscris în program piesa „DIN CAUZA UNUI PUNCT" de Ion Lucian, Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești, comedia lui George Ranetti, „ROMEO ȘI JULIETA... LA MIZIL", Teatrul Mic, comedia actorului Arcadie Donos, „BOGATA... LA TELEFON". Spectacolele, date cu acest piese într-un act, sînt completate cu programe de varietăți, cuprinzînd monologuri, versuri, mici formații orchestrale etc. În același timp și teatrele muzicale se pregătesc să-și spună cuvîntul, de astă dată pe muzică. La Teatrul satiric muzical s-au format două colective artistice, care vor prezenta, concomitent, atît în București cît și în regiune, spectacole specifice genului, iar Teatrul de Operetă repetă în momentul de față două programe muzicale.

Soliștii vocali și formațiile de instrumentiști ai Filarmonicii de Stat „George Enescu", orchestra și soliștii orchestrei „Barbu Lăutaru" și o formație a Ansamblului sfatului popular al capitalei și-au pus la punct programele pe care le vor prezenta în fața alegătorilor în diverse regiuni ale țării. Toate casele de cultură raionale au pregătit programe speciale, în care cîntă realizările raionului respectiv, în care arată, într-o formă artistică, marile înfăptuiri ale regimului nostru.

La aceste manifestări artistice vor lua parte și brigăzile artistice de amatori din întreprinderile bucureștene. Ele au pregătit din timp diverse programe artistice, prin care arată marile succese obținute de întreprinderea respectivă.

Marian SANDU

Iurie Darie

Marcela Rusu

Ștefan Ciubotărașu

varietăți... artistice

Sonet de Ștefan Ciubotărașu

Adeseori, acasă, artistul poporului Ștefan Ciubotărașu stă aplecat asupra colii de hîrtie și scrie, gîndește și scrie... E în legătură cu vreunul dintre rolurile sale? Nu! Cei de-ai casei știu foarte bine. E o preocupare mai veche și de o constantă ireproșabilă: poezia. Încă de cînd se afla pe băncile Conservatorului din Iași, profesorul său în ale artei, poetul Mihai Codreanu, i-a insuflat această mare dragoste pentru versuri. Și artistul are caiete întregi pline cu versuri proprii. Recent, în dreptul unui Sonet, publicat în „Gazeta literară", cititorii au reținut cu plăcere semnătura artistului.

— Ce scrieți acum? — l-am întrebat pe tuturor de literatură.

— O satiră de lung metraj...

— În versuri?

— Și în versuri și în proză.

— Cu privire la?... — „La viață, la probleme artistice și neartistice.

Muzică ușoară interpretată de..

...Marcela Rusu. Exact! Duminică, 24 ianuarie, la ora 19,30, pe programul II, posturile noastre de radio au transmis muzică ușoară interpretată de Marcela Rusu, Brigitte Bardot, Fory Eterle și Bing Crosby. Cei care o văzuseră de curînd pe Marcela Rusu pe scena Naționalului în „Patima de sub ulmi" sau pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra", în comedia „Fii cuminte, Cristofor" și-au putut pune, pe drept cuvînt, întrebarea dacă interpreta de muzică ușoară e una și aceeași persoană cu artista emerită Marcela Rusu. Răspunsul ni-l dă chiar artista:

— Îndrăgesc mult muzica. Am început să cînt încă de la debutul meu în teatru, la „Gioconda". Apoi la Național am avut adeseori prilejul să interpretez unele melodii pe scenă, în piesa „Ziua cea mare", de pildă, sau în „Refeta fericirii". În ultimul timp mi s-a oferit ocazia să cînt și pentru ascultătorii emisiunilor noastre de radio. Și vă mărturisesc... îmi place. Am lansat melodia „La un pas de fericire" de Radu Șerban, iar acum noua compoziție a lui Florentin Delmar „Dacă-ți pare rău, întoarce-te la mine". Și pregătesc un disc cu patru noi bucăți de muzică ușoară, toate pe versuri de Eugen Mirea.

Povestitor și desenator

Tînărul actor Iurie Darie e un bun prieten al copiilor. Legătura lui cu cei mici a devenit permanentă pe diferite căi. Ați citit noua carte a lui Octav-Pancu-Iași, „Ariciul din călimară"? Atunci ați reținut, desigur, și faptul că ilustrațiile sînt semnate de Iurie Darie. Și nu e pentru prima dată cînd actorul face ilustrații pentru cărțile destinate copiilor. La posturile de televiziune, actorul este în emisiunea „Știți să desenați, copii?" deopotrivă povestitor și desenator. Ciocănitoarea, gaița, sau veverița din povestea „Cioc, cioc, cioc" a lui Emil Gîrleanu sau peștii, vulpea, ursul din „Ursul păcălit de vulpe" a lui Ion Creangă, sînt acum binecunoscute și îndrăgite lui Iurie Darie.

La Estradă

În noul spectacol al Teatrului satiric muzical „Constantin Tănase", „Al 8-lea magnific", apare, în reprezentație, Vasilica Tastaman, de la Teatrul de Comedie, care abordează pentru prima oară genul estradei. Ea spune monologul „Sînt nevasta de fotbalist", scris special pentru ea și

V. Tastaman

realizează, într-un scheci intitulat „O tragedie modernă" un interesant cuplu cu Mircea Crișan.

— Este oare pentru prima și ultima oară cînd apăreți la Estradă?

— Prima da. Ultima sper că nu. Dar asta nu depinde numai de mine, ne-a răspuns Vasilica Tastaman.

Sandu NAUMESCU

Cronica teatrală
Teatrul Mic
„Doi pe un balansoar"
de WILLIAM GIBSON

Pămîntul fiind rotund, drama americanului William Gibson, pornită, cum se spune, să facă înconjurul lumii, trebuia să ajungă și la noi. N-aveam nici un motiv să-i refuzăm ospitalitatea, după cum nu avem nici unul de a regreta că i-au trebuit vreo șase ani pentru a face drumul de la New York la București, ani care, de altfel, au fost spre folosul său, căci au încărcat-o, pentru ochii noștri, cu prestigiul succeselor, reale, pe care le-a înregistrat pe toate scenele și în toate țările, foarte numeroase, unde a fost jucată. Operația de primă necesitate și urgență, pe care o avem de făcut, este aceea de a ne elibera de presiunea succesului internațional, de a străpunge vălul, dacă nu cu totul înșelător, în orice caz înșelitor, al reclamei internaționale, care se depune în straturi groase pe orice mare succes teatral, și să privim opera și pe autor, direct în față, direct în substanță.

Rezultatul nu dezminte radical reputația de care s-a bucurat în ultimii ani drama lui Gibson, dar reduce mult din exagerarea aprecierilor gata făcute și primite fără control, care l-au făcut, de pildă, pe excelentul cunoscător al literaturii americane și ascuțitul critic Alf. Adania, semnatarul articolului de prezentare în programul spectacolului, să prevină nu știu ce gravă previziune privitoare la „toate șansele" pe care le are drama lui Gibson, de a deveni „o operă clasică", pentru că este opera unui scriitor „profund" etc., etc

Cîntărind bine cuvintele „Doi pe un balansoar" (dar parcă nu-mi vine să cred că acesta este cuvîntul exact prin care s-ar traduce ideea autorului și obiectul simbolic) este o onestă melodramă bulevardieră, deși această formulă reprezintă, poate, numai puterile autorului, nu și intențiile sale, care par, uneori, să fi născuit mai sus. Eroina, Gittel, o tînără dansatoare pe jumătate, deocamdată, ratată, intenește un tînăr avocat, Jerry, care s-a mutat în uriașul New York, în urma unei crize de căsătorie, izvorîtă din considerente morale legate de bazele materiale ale familiei burgheze; o dragoste căznită și necăjită se înfiripă între ei doi, în procesul lipsei de stabilitate și de corespondență al „balansoarului" (idee, pe care, dacă îmi mai amintesc bine, a tratat-o și André Maurois, într-un faimos roman dintre cele două războaie, sub forma „climatelor" diferite care împiedică armonizarea totală a sufletelor). Fenomenul însă, are cauza cea mai concretă, mai obiectivă și mai individualizată cu putință, și anume: Jerry este profund și, după cît se pare, pentru totdeauna îndrăgostit de soția sa, de femeia de care pare hotărît să se despartă, iar aceasta, din depărtare, de el. Incit, în timp ce biata Gittel, care îl iubește sincer, se comportă ca orice femeie în această situație, adică tinde spre posesiunea absolută, spre căsătorie, Jerry trage în mod absurd spre vechea soție, și opune rezistență, poate involuntară eforturilor și viselor dansatoarei, și dezechilibrează balansoarul. Pînă la urmă, Gittel își recunoaște înfrîngerea, Jerry își renunțe oroarea, despărțirea devine inevitabilă, și este evident dureroasă, nu numai pentru femeia care a iubit și continuă să iubească, ci și pentru bărbatul care a cunoscut frumusețea, forța, generozitatea, într-un cuvînt „miracolul" (termenul este al său) acestei dăruiri neprecupețite și poate, al acestei șanse pentru propria sa fericire.

Lucrurile, așadar sînt pe cît de clare, pe atît de simple: ea îl iubește, el iubește pe alta, of, și iar of! Iar cînd el se îndreaptă din nou spre soție și cămin conjugal, ceva parcă ne spune că, prin Gittel, drama midinetei pariziene a secolului al XIX-lea s-a deplasat în New York-ul secolului XX. Dar nu e dramă, cum nici aceea nu era, pentru că acestui caz banal, scriitorul nu a izbutit să-i adauge dimensiuni noi, nici prin adîncime psihologică, nici prin proiecție socială. Gibson, om, probabil, inteligent, fin și bun cunoscător de literatură, și-a dat seama de plafonul operei sale, și a încercat să-l depășească, prin intenții felurite, la care am făcut o aluzie globală mai sus. Cîteva idei încearcă să se înfiripe în cadrul dramei: una ar fi, de pildă, ideea omului pierdut în „pustiul de patruspreze milioane de locuitori" al marelui oraș american — drama singurătății omului burghez; o alta ar fi aceea a demnității bărbatului în iubire (consecință, de altfel, a eșecului lui Jerry în căsătorie), idee care ar fi putut avea fructuoase rezultate în direcția psihologiei și tipologiei masculine moderne; o a treia pare să mijească din procesul psihologic al substituirii succesive a unor sentimente de naturi deosebite — iubirea prin compătimire, iubirea prin recunoștință, ambele prin stări de conștiință sau de afectivitate, străine iubirii etc., etc. Dar nici una dintre aceste idei, abea enunțate, abea sugerate, nu se încheagă, nu se recordează la conflictul dramatic, și nu se dezvoltă. În timp ce ideea „balansoarului" nu se demonstrează, nici ea, îndelungata confruntare a celor două personaje, a dat cel mai bun rezultat în crearea eroinei Gittel, figură vie, simpatică și umană, care ar fi meritat o altă dramă...

Spectacolul unei drame cu numai doi protagoniști este de o mare dificultate, căci obligă pe realizatori să meargă spre însăși esența teatrului, artă și lucrare a cuvîntului și a ideii. Evident regizorii tind să eludeze această constîngere firească, căutînd cea mai neînsemnată portiță de scăpare, de evaziune spre mijloacele lor obișnuite, pe care tehnica atît de dezvoltată de astăzi vi le pune la dispoziție. Același lucru l-a încercat și regizorul Radu Penciulescu, care a efectuat din plin mijloacele de impresie vizuală și auditivă, dilatînd-o și exploatînd-o mult dincolo de text, sugestia de dramă a solitudinii printr-un decor urieș, și a drept vorbind, bizar, prin proiecții, prin vacarmul telefoanelor care fac să răsune voci ale haosului, prin muzică etc, etc. La aceasta s-a adăugat un apreciabil număr de scene mute, de episoade pantomimice, inutile de două ori, fie prin faptul că sînt strict implicate în text, fie prin faptul că nefiind cîtuși de puțin implicate, devin incomprehensibile (de pildă, lunga pantomimă a care se dedă Gittel în actul doi). Toate acestea nu fac decît să mulțească desfășurarea textului, care ar cere dimpotrivă, ritm strîns de tot, rapiditate, concentrare. Faptul a avut ca efect un fel de autosabotare căci s-a resfrînt asupra planului în care munca regizorului s-a simțit inspirată și inteligentă, adică în planul analizei personajelor, a prezentării în propria lor dramă. Meritul regizorului s-a văzut cu deosebire în definirea eroului masculin, unde insistența pe cîteva idei psihologice fragmentare ale autorului, a dat rezultate interesante (indiferent de valoarea de interpretare a celor doi actori). Prin aceasta, regizorul a mai obținut un rezultat important: el a echilibrat — balansoar sau nebalansoar — ponderea celor două roluri și prin aceasta a dat o șansă de creștere conflictului dramatic.

Interpretarea, încredințată Leopoldinei Bălănuță și lui Victor Rebengiuc, a corespuns în întregime necesității generale a spectacolului, aceea de a-l purta pe numai două perechi de umeri și de a-l impune spectatorului pe aproape trei ore de timp. A fost excelentă și în aplicarea la exigențele fiecărui rol în parte. În rolul dansatoarei Gittel, Leopoldina Bălănuță ne-a arătat că a ajuns la o maturitate și complexitate a artei sale, care, anticipînd asupra vîrstei, dă rezultate deosebit de impresionante. Cu o sinceritate și o imaginație care au îmbogățit mult rolul, Leopoldina Bălănuță s-a situat, în mod foarte temerar, în banalitatea „faptului de viață", dînd o veridicitate convingătoare și complex sugestivă acestei drame curente, și dacă va comprima unele intensificări exagerate, lăsînd să vorbească numai excelenta ei simplitate omenească, interpretarea ei va deveni pur și simplu fără cusur. Nu mai puțin elogios trebuie vorbit despre Victor Rebengiuc, interpretul încertului Jerry, care a înțuit perfect posibilitățile de complexitate psihologică ale rolului său, l-a dus consecvent pînă la capăt și ne-a convins de o altfel de banalitate a dramei amoroase: doar o anumită lipsă de rezonanță în replica simplă, curentă, contrastează încă puternic, în jocul lui Rebengiuc, cu momentele paroxistice și provocă un tobogan de care trebuie să se ferească.

Radu POPESCU

DISCUL

Ioana Radu

Nu este mult timp de cînd a apărut un disc cu romanțe cîntate de Ioana Radu și iată că apare altul, de data aceasta cuprinzînd unele din cele mai frumoase cîntece populare înscrise în repertoriul artistei.

Nebeneficiind de o mapă proprie, ca anteriorul disc, acesta se prezintă în învelișul standard ceea ce, practic vorbind, fi reduce din atractivitate, fi face mai greu vizibil în rafturile magazinelor, nu atrage atenția asupra prezenței sale.

Cele opt cîntece de ascultare reușesc să relifeze marile resurse vocal-artistice ale Ioanei Radu, iar imprimarea să redea cu claritate și fidelitate aceste bijuterii ale creației populare.

Însoțită de orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii, sub conducerea a trei dintre cei mai buni dirijori și minuitori ai arcușului (Ionel Budișteanu, Victor și Nicușor Predescu), cîntăreața ne dăruie o prețioasă salbă de melodii, una mai frumoasă decît alta.

În acompaniamentul ritmat al țambalului, cîntecul de dragoste doinit „Piatră, piatră" apare în strălucirea lui, redat cu măiestrie. La fel „Geaba-i lună, geaba-i stele".

În ritm săltat, cu o superbă ornamentație orchestrală ascultăm „La puțul cu cinci izvoare" pentru ca apoi să auzim cîntecele de dor și of, „De la moară pîn-la gară", „Dealu-i deal și valea-i vale", „Era tarnă și ningea" și „Anicuța neichii dragă".

Ca un dialog între voce și vioară, cîntecul șăgalnic „Tudoriță nene" este interpretat cu mult nerv, cum artista ni l-a prezentat în atîtea rînduri.

Vocea Ioanei Radu e caldă, expresivă, lipsită de artificialități, lăsîndu-ți certa impresie că nu vrea să altereze cu nimic cîntecele culese din popor. E în arta ei un respect pentru această comoară pe care vrea să o transmită intactă, așa cum au făurit-o creatorii ei.

Const. SÎRBU

Premieră în arena circului

După ce a găzduit pînă de curînd turneul circului „Medrano", arena „Circului de Stat" din capitală a revenit, în aceste zile, artiștilor noștri care prezintă iubitorilor genului premiera *„Circus București"*. Spectacolul, alcătuit din două părți, evocă „atracțiile" circului de odinioară și înfățișează numere de virtuozitate ale artiștilor reuniți, astăzi, sub cupola unui circ modern. Prilej de a desfășura o pantomimă la care-și dau concursul, cu egală strădu ință, tineri și virstnici.

În distribuția spectacolului, realizat după un scenariu de I. Butnaru, îi aflăm pe artistul emerit Traian Ganea cu trupa sa de zburători, într-un număr dificil, pe Lidia, Emil, Cecilia și Alois Krateyl, trupa Huterer, Aurelia, Maria și Irina Pocluda, Alex. și Tanți Bernea, dresorul de animale mici Sergiu Dermengi și alții. Comicii Tonino, Sache și Gh. Moise susțin cu vervă comperajul spectacolului a cărui regie e semnată de Costel Ionescu, Mircea M. Gheorghiu și Cezar Țipa. De mentionat faptul că „Circus București" se bucură de o îngrijită prezentare scenografică (Tatiana Schön) și că, de astădată, direcția circului a pus la îndemîna publicului un program-caiet de spectacol în care creatorii își împărtășesc intențiile și opiniile lor, la un nivel de prezentare grafică remarcabil.

S. R.

REFLECTOR

CUTIA CU IMAGINI

Citeam de curînd că pe culmile nu știu căror munți, ai Rednei mi se pare, s-au instalat noi acoperișurile caselor. Radioul, această cutie cu muzică, prezentă sub aproape fiecare acoperiș cît de puțin spațiu ar circumscrie el, e dublat azi de cutia cu imagini — televizorul — cu ajutorul lui poți vedea de la sute de kilometri ce se petrece în capitală, ce se întîmplă în lume. Filme, cîte poftești... aproape în fiecare seară unul, teatru, concerte și cîte încă... Tragedia „locurilor unde nu se întîmpla nimic", era completa lor izolare, puțina legătură cu restul țării, cu lumea. Radioul, cutia cu vorbe și muzică a rupt primul cerc de vrăjit al izolării, televizorul, această cutie cu imagini, care pătrunde tot mai mult în colțurile cele mai depărtate, suind pe culmile munților și coborînd în văi ascunse, apropie locurile de Ilva-Mică, Verești de Turda, înghite și înfrînge distanțele. Pentru cei dinspre Baia-Mare, pentru tăietorii de lemne din munți, pentru pescarii din Deltă, televizorul nu e o simplă cutie cu imagini, prilej de distracție și destindere. E mult mai mult — e minunea tehnicii care-i apropie de prietenii de departe, de acei prieteni care, ca și ei, pe alte meleaguri de țară, înfrîng natura, stăpînesc mașina, minuiesc pana și cuvîntul în atingerea aceluiași țel: o viață tot mai bună, o pace tot mai trainică. Într-un fel cutia cu imagini e izvor de prietenie între sute de mii de oameni.

Mariana PÎRVULESCU

DE PESTE HOTARE

GERARD PHILIPE va continua să rămînă prezent nu numai pe ecran — prin reluarea marilor sale creații — dar și pe disc: o casă de discuri din Franța a editat o culegere de recitări cuprinzînd stanțe din „Cidul" de Corneille, precum și versuri de François Villon, Malherbe, în interpretarea regretatului artist.

EDWARD ROBINSON și DOLORES DEL RIO sînt protagoniștii ultimului film al cunoscutului regizor american John Ford. Spre deosebire de alte westernuri ale acestui cineast, în care era elogiată forța albinilor în luptă cu indienii, acest film, lipsit de violențe, înfățișează tragedia unora dintre ultimii membri ai unui trib de indieni care, la sfîrșitul secolului trecut, părăsește rezervația din Oklahoma unde au fost închiși de autorități pentru a pleca în Yellowstone.

Un original sculptor piteștean

31 de sculpturi din muzeul regional piteștean ne-au pus față în față cu un veritabil artist — Constantin Vasilescu. Țăran din comuna Miroși, raionul Costești, el a scrijelat pămîntul o bună bucată de vreme din cei 76 ani ai lui. Nimeni nu l-a învățat. N-a urmat nici un curs. Ce-a făcut a fost să observe bine natura și oamenii din jurul său și să dea la iveală lucrări de o mare forță artistică.

Tematica abordată de Din Vasilescu (Din — diminutiv al prenumelui), în ciuda cîmpului restrîns de investigație, are cîștigul profunzimii. Oamenii sculptați de Din trăiesc, gîndesc, înțeleg altfel. Sculpturile ne înfățișează îndeletnicirile ale țăranilor din satul său, ridiculizează apucăturile hrăpărețe ale claselor exploatatoare. Toți o lucrați de ei, la propriu și la figurat, dintr-o singură bucată.

Chipul „Ghicitoarei" e redat cu multă măiestrie în toată prefăcătoria și înșelătoria ei. Toi dintr-o singură bucată de lemn este sculptat și „Jocul de noroc". Lucrarea arată doi pătimași ai jocului de cărți, în încordarea lor, studiindu-se reciproc, căutînd să ghicească ce carte va fi aruncată pe masă.

Înțelnim apoi figura unui vînzător ambulant, frînt de oboseală și de foame.

Sculptura „Bătrînețe" este simbolică. Cu o mare putere de redare a stărilor sufletești, Din Vasilescu arată un bătrîn sleit de puteri, în privirile căruia arde flacăra dorinței de viață. Înlocmai ca și în „Bătrînă forcînd".

Citindu-i pe Panait Istrati și plăcîndu-i scrierile lui, l-a încrustat chipul după una din fotografii.

În muzeu se mai găsește, de asemenea — ca să-l numim astfel — un baston tematic. Din lemn de carpen a fost crestat un baston, pe care ea pe vestitele columne romane au fost sculptate episoade de viață. Sculptorul ridiculizează beția și fumatul. Din loc în loc, intervine cîte o vorbă de duh încrustată cu migală.

Scrlind despre Din Vasilescu nu intenționăm să aducem un cuvînt de încurajare unui simplu amator, trecîndu-i cu vederea stîngăciile. Aici e vorba de o artă și de un artist. Tată de ce credem că lucrările lui ar putea fi trimise și dincolo de marginile regiunii.

C. ȘERBAN

Va povestim filmul

„SĂRUTUL"

O PRODUCȚIE A STUDIOULUI „BUCUREȘTI"

...Războiul s-a terminat, au trecut anii dar rănile pe care el le-a pricinuit oamenilor nu s-au închis prea curînd, ele continuă să ucuze cu puterea dramelor omenești barbaria fascistă care l-a dezlănțuit.

Iat-o, de pildă, pe Saveta, o femeie dintr-un sat moldovenesc. Oamenii și-au refăcut viața, își consumă energiile într-o muncă liberă, constructivă dar ea, apăsată de amintirea soțului ei mort în război continuă să trăiască departe de bucuriile și elanul celorlalți. Treptat, viața Savetei devine un calvar căci ea, locuind cu mama lui Gheorghe — Maria — și gîndindu-se că trista veste o va ucide pe bătrîna ei soacră, o amăgește spunîndu-i că Gheorghe se află la spital, că se va vindeca și în curînd va fi acasă.

Timpul trece, iar casa celor două femei pare pustie, căci în așteptarea lui Gheorghe cele două femei își refuză orice bucurie. Suportînd cu resemnare nebunia bătrînei care se încăpățînează să creadă în faptul că unicul ei fiu, trăiește. Saveta duce o viață singuratecă, departe de Petre — bărbatul pe care-l iubește și care, la rîndu-i, o iubește.

Întreg satul se pregătește să întîmpine anul nou. Căminul cultural e împodobit sărbătorește, colindătorii străbat ulițele satului în sunete de zurgălăi... Maria însă, a scos pe frînghie haine la aerisit căci își așteaptă fiul convinsă că va sosi, în sfîrșit, acasă. Așa o găsește Saveta cînd se întoarce — zgribulită de frig, pe prispă. Chiar în noaptea aceasta însă, chinuită de friguri bătrîna va muri.

Tot satul este alături de Saveta în aceste clipe grele. Oamenii gîndesc că a venit vremea ca femeia să pună capăt trecutului, să înceapă o viață nouă. După cîteva zile, Petre vine s-o ia la el acasă. Un sărut pătimaș va pecetlui hotărîrea Savetei de a da alt curs vieții ei, de-acum înainte. Nu însă înainte de a-i povesti lui Petre taina a cărei povară a purtat-o amar de ani.

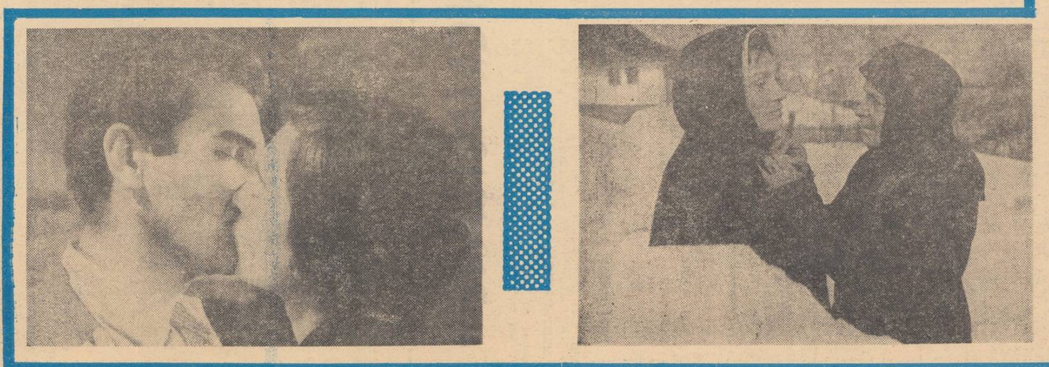

BIBLIOTECA ... SIBIU

In ultimul timp s-au construit numeroase blocuri la Tg. Mureș. In clișeul de mai sus, o imagine dintr-un nou cartier

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul IX nr. 383 • Sîmbătă 6 februarie 1965 • 8 pagini 1,50 lei

ÎN PAGINA A 5-A

LOTURILE DE JUCĂTORI ALE ECHIPELOR DE FOTBAL DIN CATEGORIA A

Interviu cu antrenorii principali ai celor 14 formații

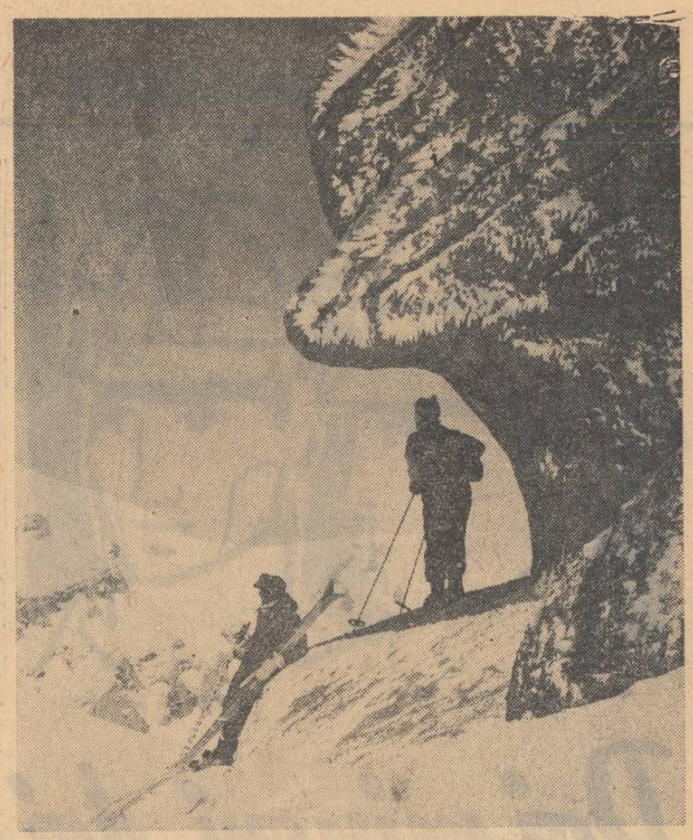

Cunoașteți Bucegii de basm?

Colindînd deunăzi pe întortocheatele poteci ale Bucegilor cufundați în zăpezi, gerul și osteneala m-au îndemnat la o vreme într-un loc de popas la o cabană. Am cunoscut aici un inginer din Sinaia, vechi drumeț, îndrăgostit de munți de care nu se îndura să se despartă, măcar că le știa fiecare ascunziș, iar anii începuseră să atîrne greu la urcușuri. Drumețul s-a dovedit a fi și un iscusit povestitor, înșirînd cîte-n lună și-n stele despre acest „bulevard" turistic, cum ne-am obișnuit a socoti Bucegii. Mi-a istorisit stranii legende ale unor tainice peșteri peste intrarea cărora muntele a coborît grele perdele de granit, despre altarele unor zeități păgîne, o întreagă lume de lumini și umbre alungîndu-se reciproc în neostoitul joc al imaginației.

Împrejurarea a făcut ca, la scurt timp, să am prilejul a merge din nou în Bucegi. Am băgat atunci de seamă că adeseori scăpăm din vedere nebănuite frumuseți, care se află la doi pași de poteca bătătorită. În lumina răsăriturilor tulburătoare, la ceasul enigmatic al crepusculului, răzbind peste întîinderi prin crusta aspră a zăpezilor, am înțeles că într-adevăr munții aceștia descoperă privirilor atente formațiuni de basm. Înregistrîndu-le cu surprindere, simți dintr-odată îndemnul la neașteptate supoziții și tainice visări. Și totuși, știința cutezătoare a descifrat aici o realitate geologică mai îndrăzneață chiar decît minunile fanteziei.

Ce dezvăluie „Omul"

Cota 2 507. Stația meteorologică. Aici se află un modern observator dotat cu aparataj de înaltă tehnicitate care permite efectuarea unor măsurători complexe și de precizie.

Departe de orice așezare, meteorologii stau de veghe fără întrerupere, ziua ca și noaptea, înfruntînd furtunile și viscolele, ascultînd gla-

Cornelia PREDA

(Continuare în pag. a 2-a)

8 de ferestre

În noul cartier al orașului Tg. Mureș, situat pe malul Mureșului, într-una din zonele cele mai pitorești ale orașului, sînt 856 de apartamente. Existența cartierului în ansamblul orașului este de dată recentă, primele 92 de apartamente fiind date în folosință la sfîrșitul anului 1961. Azi, cum spuneam, sînt 856 de apartamente (ceea ce este edificator asupra ritmului de construcție) și asta deocamdată, deoarece potrivit planurilor de sistematizare chiar în anul acesta urmează a se construi aici noi apartamente.

Așadar 856 de apartamente. Deocamdată. Presupunînd că fiecare apartament are cel puțin cîte 3 ferestre reiese la un mic calcul că în noul cartier denumit „7 Noiembrie" sînt aproximativ 2 568 de ferestre.

2 568 ferestre care fixează în imensitatea infinită a oceanului aerian tot atîtea patrulatere de... cer! 2 568 de ferestre din care fiecare îți oferă o altă imagine: o floare, o fotografie de familie, o mînă ce trage grăbită un stor, o femeie ce își piaptănă părul, o lampă care se stinge, un copil cu nasul lipit de geam, o siluetă care așteaptă. Căci dincolo de fiecare fereastră există cîte o mică „lume" cu universul ei de preocupări, de griji și de vise! „Lumile" acestea mici se cunosc, se caută și există într-o reală și puternică interdependență.

★

În acel decembrie 1961 „ferestrele" erau puține. (Fuseseră date în folosință doar 92 de apartamente). Apoi numărul lor a crescut treptat. În iarna anului 1962—1963 s-a organizat acțiunea de masă pentru înfrumusețarea viitoare a cartierului. În iarna aceea, spre fiecare fereastră ce rămînea... pustie se îndreptau priviri scrutătoare în fața cărora era greu să rămîi nepăsător. Cartierului îi fusese încredințată o zestre serioasă: 42 000 de mp de teren liber. Terenul era așa cum îl lăsaseră constructorii: adică cu pietre și moloz. Zestrea aceasta atît de frumoasă trebuia să devină cu adevărat zestrea cartierului însă numai prin transformarea întregii suprafețe într-o imensă zonă verde. Simpla plantare a răsadurilor, a puieților și arbuștilor ornamentali n-ar fi dat zestrei valori noi. Pămîntul nu era bun și drept urmare tot terenul a fost săpat cu tîrnăcopul și preț de 15 cm a fost dizlocat și înlocuit cu pămînt bun, pămînt vegetal. Asta se întîmpla iarna cînd totul era

Elisabeta PETREANU

(Continuare în pag. a 2-a)

PE FILELE AMINTIRII

„REVIZORUL" via Huedin *)

de SICA ALEXANDRESCU - Artist al poporului

Eram în drum de la Oradea-Mare spre Cluj, cu automobilul unui inginer, prieten bun al lui Zaharia Bîrsan. În mașina inginerului, care mînuia personal volanul, afară de Zaharia Bîrsan mai erau trei pasageri: avocatul Ștefan Oprea cu soția lui, actrița Nelly Caracioni, și eu. Ne întorceam de la o petrecere care ținuse două nopți și — se-nțelege — ziua de la mijloc. Pe drum, praf. Șosele asfaltate nu se pomeneau, acțiunea petrecîndu-se prin 1923. Așadar, șoseaua era bine îndestulată ori cu praf, ori cu noroi, după anotimp. Mașina inginerului Mateș fiind deschisă, se instala în voie în ochii, nasurile și beregățile noastre, silindu-ne să ne oprim la fiecare cîrciumă, nu de alta, dar ca să ne limpezim gîtul. Din popas în popas, — popasuri care nu se prelungeau prea mult, inginerul fiind grăbit, — am ajuns spre prînz la Huedin.

Era duminică. În grădina din dosul cîrciumii, așezată chiar peste drum de gară, toate mesele ocupate. Ne uităm noi în dreapta, ne uităm în stînga, găetane, basmale înflorate și fuste bogate în crețuri. Ne adresăm unui fel de chelner rural care tot trecea prin fața noastră cu țapi de bere în amîndouă mîinile. Zadarnic. Nu izbutim să ne găsim loc, nu ne băga nimeni în seamă. În sfîrșit, apare patronul, însoțit de avocatul Oprea, care dispăruse de lîngă noi fără să observăm. Inclinîndu-se adînc din șale în fața lui Bîrsan, circiumarul ne pofti respectuos înăuntru.

Foame ne era, mai cu seamă că ne lăsase gura apă după toate talerele cu bunătăți ce ne trecuse pe la nas; însetați eram prin definiție; așa că ne-am luat bucuroși după patron, fără să dăm atenție la zelul lui exagerat și la ce bolborosea pe înfundate.

Ne-a condus într-o cameră răcoroasă, în locuința lui proprie, ne-a întins masă, ne-a întrebat cam ce dorim, a înțeles și a plecat cu un gest care însemna „lăsați pe mine". Ne-a trimis de toate. Am fost serviți cu grijă de boboci de fete, două copilițe de 14-15 ani, foarte vrednice și îndeminatice, îmbrăcate în șorțuri de școală, — fetele patronului. El n-avea timp de noi, era prea ocupat cu numeroasa clientelă din grădină; o duminică are săptămîna! Își făcea totuși apariția din cînd în cînd în pervazul ușii, să vadă dacă

(Continuare în pag. a 2-a)

**) Dintr-un volum în curs de apariție.*

VITRINA CU PANTOFI

La fabrica de încălțăminte „Progresul", tovarășul Petre Mihai, inginerul șef, ne dezvăluie parcă nerăbdarea cu care așteaptă momentul cînd întreprinderea va produce 17 000 perechi de încălțăminte pe zi. Ce va însemna oare acest lucru?

— Lucrînd la capacitatea ei finală, fabrica va realiza în numai 17 zile producția de încălțăminte a întregii țări din anul 1938.

Ne aflăm la parter. Hala mare, luminoasă, în care se fac ultimele finisări la mozaic, este destinată, după cîte sîntem informați, depozitării produselor finite.

În imediată vecinătate, hala veche a fostei fabrici va fi în curînd de nerecunoscut. Urmînd să fie complet renovată și modernizată, ea se va încadra perfect în ansamblul arhitectonic al noii construcții. Aici va fi secția de croit și ștanțat, operațiuni ce se vor executa în totalitate mecanizat.

Ascensiunea abia începe. Fiecare din cele cinci etaje ale principalului corp al fabricii constituie cîte o hală de producție în care vor fi instalate nouă linii tehnologice dotate cu mașini dintre cele mai moderne. Ne oprim la etajul I, unde a și fost montată și a intrat în producție doar de cîteva zile prima linie tehnologică. Un model a ceea ce se va multiplica la nivelul fiecărui palier. Tehnica avansată își spune cuvîntul prin gradul înalt de mecanizare la care se lucrează. Orice asociere cu imaginea bancului de lucru a vechiului cismar este un non-sens. La banda de pregătit, cusut fețe, alimentarea fiecărui loc de muncă cu materialele necesare se face automat de la un pupitru de comandă. Tot la un tablou de comandă se semnalizează automat orice defecțiune apărută pe banda de tras încălțăminte. Intervenția în ambele cazuri este

Cl. RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Mostră de ceruzit

„SUS..."

„Spre centrul Pămîntului"

Cînd ni s-a transmis, deunăzi, invitația de a vedea și examina felurite minerale și roci, am ezitat o clipă. Ni s-a explicat că nu este vorba să intrăm în craterul unui vulcan stins, în vederea unei călătorii „spre centrul Pămîntului". Dimpotrivă. Un lift obișnuit ne va lăsa la ultimul etaj al Institutului de petrol, gaze și geologie din „inima" Bucureștiului. Aici, am căutat pe profesorul Gheorghe Mastacan, care, bucuros, ne-a prezentat colecția pe care în bună parte a strîns-o și amenajat-o cu ajutorul soției sale, ing. Iulia Mastacan, în mai bine de un deceniu.

Din pragul muzeului am avut impresia că pătrundem într-o lume de basm. În vitrine, pe stative, străluceau sute de mostre de minerale și roci, cu forme și culori diferite. Dispunerea luminilor, aranjarea pieselor, fixarea etichetelor, totul era făcut cu un desăvîrșit simț estetic. Uimirea și încîntarea nu ne-au părăsit nici o clipă. Treptat, ne convingem că cei care lucrează aici nu și-au propus să impresioneze pe vi-

— viitorilor cercetători ai subsolului țării noastre. Nu-i de mirare deci că aproape zilnic întîlnești în muzeu studenți cu caietul și cursul în mînă. Ni se spune că, în cadrul lucrărilor practice, examinarea mineralelor și a rocilor din colecție sau a „dublurilor" existente în laborator, a devenit o obișnuință, la care nu renunță nici cadrele didactice și nici studenții.

Semnificativă este în acest sens însemnarea pe care au făcut-o nu de mult absolvenții unei facultăți a institutului: „De la cîteva cutii cu eșantioane pe care le-am lăsat la absolvire în anul 1953, azi am fost puși în fața unui adevărat muzeu

Ing. Th. MARCAROV
Fotografii: S. ȘTEINER

(Continuare în pag. a 4-a)

Inflorescențele de calcită amintesc — prin forme și culori — de minunate flori

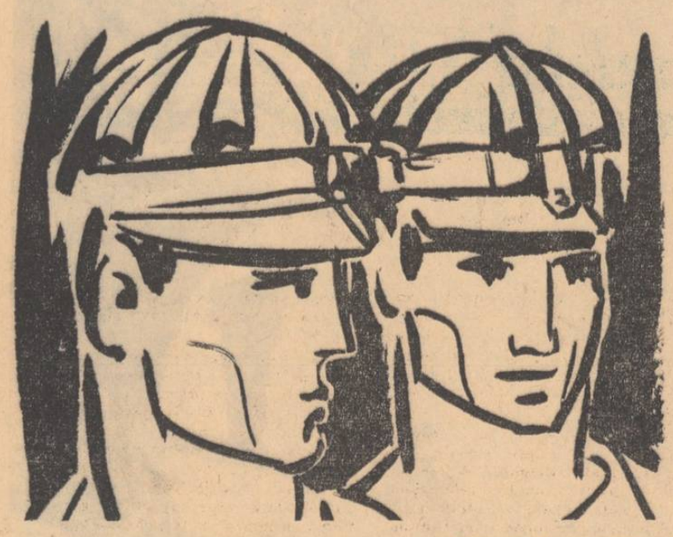

Desen de Beca RIND

Doi mineri, doi prieteni

La Herja, minereul e complex. Fiecare gram e valoros. În primăvară, problema la ordinea zilei era cum să se recupereze tot minereul împrăștiat de forța exploziilor în abataj. Toți și peste tot numai despre asta discutau. În ultimele săptămîni șeful minei, inginerul Clej, stătea cîte două schimburi în subteran. „Coace ceva șeful nostru" — ziceau minerii. Chiar așa era. Acesta a convocat o consfătuire în care le-a propus să dezbată problema recuperării minereului pînă la ultimul gram.

— Ce putem face? i-a întrebat pe mineri. Cum putem strînge toate fărîmițele de minereu?

— Că doar nu le-om aduna cu mîna din rambleu, zise cineva din fundul sălii. Inginerul Clej surise.

— Cu mîna, nu, zise el, dar am putea, cred, să recuperăm altfel minereul. Dacă am podi, de pildă, vatra abatajului...

— Cu parchet și să adunăm minereul cu aspiratorul — îl întrerupse chicotind aceeași voce ironică. Inginerul Clej își ținu cumpătul. Urmă: cu tablă putem podi vatra. Avem destulă de la tuburile de aeraj vechi scoase din uz. Dacă podim vatra cu tablă putem aduna pînă la ultimul bob de minereu.

Ideea fusese lansată. Iată deci ce „cocea" de atîta timp inginerul Clej. După consfătuire minerii și șefii de echipă comentau. Mai mare daraua decît ocaua, ziceau unii. Atîta treabă în plus pentru un pumn de minereu? Inginerul Clej și-a dat seama că metoda nu va „prinde" dacă nu-s demonstrate avantajele ei. Cui să propună s-o experimenteze? A luat iar mina de la un cap la altul. „Șeful își caută adepți" — ziceau iar oamenii. Într-adevăr, Clej căuta omul cel mai potrivit care să experimenteze metoda. Ajunse la abatajul lui Rac. De săptămîni de zile brigada lui lucra îndîrjit. Roca era extrem de tare, se înainta greu.

Clej lucra cot la cot cu Rac. La un moment dat remarcă:

— Uite cum clipește minereul printre rambleu.

— Clipește, batjocoritor, răspunse cu obidă Rac. Apoi, înciudat parcă, îl întrebă cum crede că poate fi fixată tabla pe vatră. Clej îl privi atent. Nu se înșelase. Rac era acela care va experimenta metoda.

A doua zi Rac a și început. Ușor nu era pentru că abatajul era îngust. Ba mai existau și denivelări și era greu de fixat tabla. După pușcare, după ce au încărcat minereul și au scuturat și bucățile de tablă în vagonete au constatat că nu mai „clipeau" cristale de minereu decît pe alocuri, unde îmbinările de tablă nu erau bine făcute. S-au gîndit cu toții cum să preîntîmpine și această risipă. Cineva a venit cu propunerea ca înainte de podirea cu tablă, vatra să fie așternută cu o prelată, astfel ca ultimul gram de minereu rătăcit să fie găsit.

Rezultatele i-au bucurat pe toți. Cu vatra podită cu tablă și prelată, pierderile de minereu se reduc pînă la 25 la sută. Iosif Rac, omul care își pune la inimă treburile minei, s-a străduit să dovedească eficiența procedeului. Și de astă dată inginerul Clej găsise în Rac un prieten. „Și de astă dată", pentru că în multe alte cazuri de acest fel Rac n-a pregetat să-l ajute.

Se ivea problema calificării unor oameni. „N-ai vrea să încerci dumneata, tovarășe Rac?" îl întrebă inginerul Clej. Și Iosif Rac „a încercat" cu mulți. Cîți mineri nu se laudă azi că au învățat meseria de la el! Unii dintre ei au ajuns șefi de echipă. Selișcan bunăoară. Și chiar dacă nu i-a fost totdeauna ușor, pentru că i se propunea de obicei să califice oameni care nu s-au acomodat în alte brigăzi, el a găsit totdeauna cheița cu care să deschidă calea către sufletul lor. Iosif Rac a fost acela care a întrezărit în Simon Alexandru — „un caracter dificil" — și altceva în afară de comoditatea și indiferența pe care acesta le afișa cînd a venit în brigadă. Nimeni nu știa că Simon era frămîntat de întrebarea dacă va ajunge vreodată miner adevărat. Simplu, fără ostentație, Rac i-a încredințat treburi mai grele, l-a făcut să se simtă util, i-a stîrnit ambiția de a se măsura în muncă cu ceilalți. Și Alexandru Simon a încetat de a mai fi „un caracter dificil".

Într-o zi, Iosif Rac le-a prezentat celor din brigadă un nou ortac, pe Gheorghe Poduț. Noul venit s-a integrat repede în activitatea brigăzii. Disciplinat și harnic, s-a calificat și curînd a devenit un om indispensabil producției. Apoi s-a însurat. A devenit tată. Avea necazuri cu casa. După cîtva timp a fost chemat și i s-a înmînat ordinul de repartizare pentru un apartament într-un bloc nou. Toată brigada l-a ajutat să se mute. Dar poate nu știe nici astăzi că brigadierul său nu trecea o dată pe la inginerul Clej fără să amintească de Poduț din brigada lui: „are casă proastă și-i musai să-i dea apartament la bloc".

Toate acestea și multe altele, le-am aflat de la diverși mineri de la Herja. De la Iosif Rac și Petru Clej n-am aflat decît că la Herja sînt oameni pe care poți conta în orice împrejurare. Oamenii vorbeau și din vorbele lor am desprins stima și dragostea pentru acești prieteni, minerul Rac și inginerul Clej, care știu să dăruiască cu atîta generozitate și discuție din căldura sufletului lor.

Ștefania GRUIA

2568 de ferestre

(Urmare din pag. 1-a)

înghețat bocnă. Desigur, era dificil dar oamenii se grăbeau. Primăvara trebuia să găsească totul pregătit. Au fost plantați 3 700 de puieți de arbori și arbuști ornamentali din care 90 la sută s-au „prins". Efortul a fost colectiv.

Pare desigur paradoxal pentru că adesea se întîmplă ca ei, copiii, să fie principalii vinovați de suferințele florilor și arbuștilor. Însă aici s-au încetățenit alte reguli. În cartier sînt 700 de copii. O mare parte dintre ei, cei mai... apți firește, organizîndu-se în colective (cîtă seriozitate!) și-au asumat răspunderi proprii privind curățenia și „liniștea" puieților și a florilor, respectarea ceasurilor de odihnă etc., etc.

Prin ferestre au pătruns miresmele dulci amărui ale mugurilor și mai apoi, în serile calde cîntecul frunzișurilor tinere!

De la ferestre și prin ferestre a fost aflată și cunoscută întîmplarea aceea din august care putea să aibă urmări neplăcute pentru întregul cartier ca și pentru consumul de apă al orașului.

La președintele comitetului de bloc era încă lumină. Cineva trecuse pe lîngă sala cazanelor și auzise un zgomot neobișnuit. Ziua fuseseră acolo echipele de meseriași care executau reparațiile capitale. Dar acum totul era sub lacăt. Era noapte și lucrătorii plecaseră de mult. Președintele era omul care trebuia să fie chemat nu numai pentru că el era președintele comitetului de bloc, ci mai ales pentru că era în general un om foarte priceput și se descurca cu bine în orice împrejurare. Într-adevăr, puțin dacă ar mai fi întîrziat inundația sălii cazanelor era gata. Repercusiunile ar fi fost multiple. În primul rînd evacuarea apei ar fi provocat o mulțime de neajunsuri. Iar consumul de apă al cartierului și al orașului ar fi avut de suferit.

★

Seara cînd trece spre casă — aleile de acces între blocuri fiind bine luminate de lămpile cu neon și deci neavînd grija drumului, președintele se uită în voie la ferestre. El cunoaște cetățenii din cartier atît de bine încît știe la care fereastră stă x sau y. Fiecare îi oferă o altă imagine. O fotografie de familie, un abajur ce răspîndește o lumină caldă, intimă, o femeie care-și piaptănă părul, o siluetă care așteaptă, o lampă care se stinge, o alta care veghează în noapte. Sînt 2 568 de ferestre! Și dincolo de fiecare fereastră există cîte o mică „lume" cu universul ei de preocupări, de griji și de vise. „Lumile" acestea se cunosc, se caută și există într-o reală și puternică interdependență.

Elisabeta PETREANU

VITRINA CU PANTOFI

De la pupitrul de comandă, muncitoarea Victoria Dima conduce alimentarea locurilor de muncă ale benzii de pregătit cusut fețe cu materialele necesare

(Urmare din pag. 1-a)

promptă și fără un cît de mic deranj din partea muncitorului. Este unul din numeroasele avantaje oferite cu dărnicie de tehnica modernă.

Părăsim hala de fabricație pentru a ne familiariza cu altă încăpere: secția de proiectare. La scară redusă, producția fabricii se realizează mai întîi aici. Condițiile create permit verificarea posibilităților transpunerii ulterioare, în serie mare, a fiecărui model.

La etajul II, o nouă linie tehnologică se află în faza finală de montaj. Pentru punerea ei în funcțiune, se fac intense pregătiri. Aflăm că la această linie tehnologică se va lucra o încălțăminte pretențioasă a cărei execuție necesită cerințe multiple — pantofi cu toc înalt pentru femei — sortiment nou pentru profilul de fabricație de pînă acum al întreprinderii. Așa cum ne spun specialiștii, realizarea primelor cinci modele, contractate pentru a fi livrate în cel de-al doilea trimestru al anului, va constitui un pas spre perfecționarea producției, un adevărat examen ce trebuie negreșit „promovat" cu notă mare.

Pînă la etajul V, celelalte hale de fabricație vor reedita același decor, întîlnit și pînă acum. În prezent, ele sînt încă „nepopulate". Treptat, treptat, animația, efervescența muncii se vor instaura și în aceste locuri. Coborîm, dar nu putem socoti vizita încheiată încă. De o parte și de alta a pavilionului central al fabricii, s-au construit două clădiri cu cîte un etaj care vor servi ca depozite de materii prime și materiale precum și ca anexe sociale. Imaginea viitoarei fabrici ne apare astfel mai întregită. Nici nu putea fi altfel. Grija față de om, față de cei ce lucrează și vor mai lucra în această întreprindere, se face simțită pretutindeni. Chiar și la cantina-restaurant, dată în folosință recent și construită după ultimele cerințe ale utilului și esteticului modern.

★

Părăsim fabrica cu imaginea completă a viitoarei întreprinderi, a sensului nou pe care-l îmbracă cizmăria astăzi: pentru că fabrica de încălțăminte „Progresul" din capitală, prin proporțiile și nivelul tehnic la care va lucra, va fi cea mai mare și mai modernă unitate de acest gen din țară.

Gl. RĂDULESCU

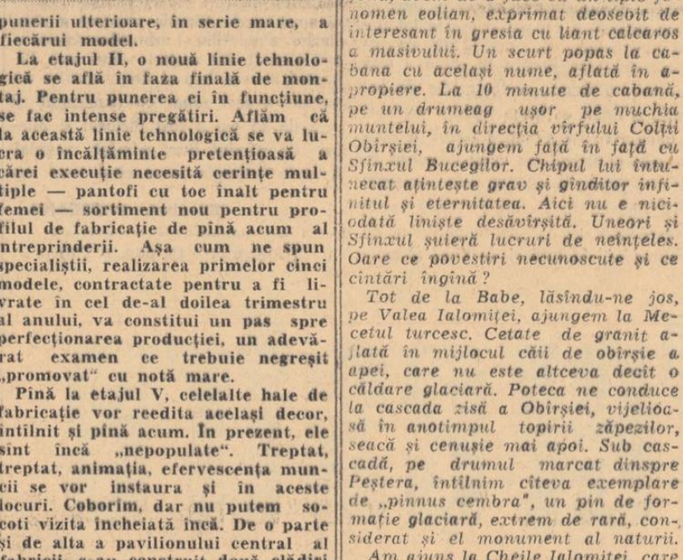

Una din cele cinci hale de producție ale fabricii. Aici a fost montată prima linie tehnologică modernă de confecționat încălțăminte. În prim plan banda de pregătit cusut fețe

Fotografii: MIHAI POPESCU

Aici nu e niciodată liniște...

Cunoașteți Bucegii de basm?

(Urmare din pag. 1-a)

sul tunetelor și scrutînd norii. Zilele senine dintr-un an pot fi numărate pe degete. Stația „Omul" este una din principalele „barometre" meteorologice, datele culese și transmise de ea avînd o primă importanță în alcătuirea buletinelor de prevedere a timpului.

Ne aflăm pe vîrful cel mai înalt al lanțului muntos. La picioarele noastre se întinde un vast imperiu de conglomerate. Imense domuri crenelate, părelnice ziduri de aspră cetate, străjuite de chipuri ciudate, pînditoare. Literatura științifică atestă că priveliștile acestea nu-și află pereche în țară.

O subită revenire prin secole și milenii ne-ar aduce înaintea ochilor, în exact același loc, un peisaj care ne-ar ului prin contrast. O mare agitată ar mina spre țărmul unui golf larg valuri înalte și înspumate. În adîncimea apelor și-au ridicat piscurile amenințător munții. Încă un salt în timp — de data aceasta înainte — și iată-i dominînd solitar întinsul uscatului. Din acel îndepărtat mezozoic, stîncile poartă amintiri petrificate.

Imaginația localnicilor a creat neîntrecute povești cu privire la aceste ținuturi. Ea a plăsmuit zînele Văii Cerbului, trăitoare în mijlocul unei naturi feerice. Le-am întîlnit și în istorisirile lui Sadoveanu și în scrierile lui Vlahuță. Valea este nu numai pitorească, dar ea are și pîrtii bune pentru schi cu sezon pînă în mijlocul lunii mai.

În voia fanteziei

Ce-ar fi să pornim la drum prin locurile de basm? Coborînd de la Omul pe marcaj, ajungem în scurt timp la Babe, cunoscut monument al naturii. Profilul lor colțuros a dat naștere la fel și fel de supoziții. În fond, avem de-a face cu un tipic fenomen eolian, exprimat deosebit de interesant în gresia cu liant calcaros a masivului. Un scurt popas la cabana cu același nume, aflată în apropiere. La 10 minute de cabană, pe un drumeag ușor pe muchia muntelui, în direcția vîrfului Colții Obîrșiei, ajungem față în față cu Sfinxul Bucegilor. Chipul lui întunecat ațintește grav și ginditor infinitul și eternitatea. Aici nu e niciodată liniște desăvîrșită. Uneori și Sfinxul șuieră lucruri de neînțeles. Oare ce povestiri necunoscute și ce cîntări îngînă?

Tot de la Babe, lăsîndu-ne jos, pe Valea Ialomiței, ajungem la Mecetul turcesc. Cetate de granit aflată în mijlocul căii de obîrșie a apei, care nu este altceva decît o căldare glaciară. Poteca ne conduce la cascada zisă a Obîrșiei, vijelioasă în anotimpul topirii zăpezilor, seacă și cenușie mai apoi. Sub cascadă, pe drumul marcat dinspre Peștera, întîlnim cîteva exemplare de „pinnus cembra", un pin de formație glaciară, extrem de rară, considerat și el monument al naturii.

Am ajuns la Cheile Ialomiței, care încep cu Cheile Urșilor. O luăm pe lîngă firul apei. În dreapta și în stînga, pereți înalți, prăpăstioși. În curînd, ajungem la peștera Ialomiței, aflată în vecinătatea modernei baze turistice cu acest nume, un veritabil hotel alpin. Pătrundem în peșteră. Pășim încet peste bolovani și scări. Vă amintiți cuvintele lui Vlahuță din „Rominia pitorească": „...vestita peșteră te lasă să intri în toate cămările ei, să străbați departe în fioroasele-i adîncuri, s-auzi șopotul izvoarelor ascunse și plescăitul răsunător al cascadei — o ploaie de pietre scumpe la lumina torțelor — să vezi cele două lacuri ce dorm, limpezi, albastre, fără nicio-ncrețitură, sub mindre pologuri de piatră, din vîrful cărora atîrnă felurimi de ciucuri albi și lucii ca de marmură, și de-aci să te urci în marele dom al peșterii, sub uriașa boltă, împodobită cu stalactite — în minunatul palat unde-au împărățit odinioară „urșii spelunci-lor", ale căror oase zac, de cine știe cîte mii de ani, risipite pe lîngă pereți. În fund de tot este o altă încăpere largă — cea din urmă — care, pentru frumusețea și bogăția stalactitelor ei lungi și sclipitoare, s-ar putea numi „sala coloanelor de marmură". Același este astăzi minunatul peisaj, numai că nu lumina torțelor ni-l dezvăluie, ci aceea a becului electric.

Am ieșit la lumina zilei. Lăsăm în urmă fabulația și ne rezumăm la simpla admirare a peisajului. Trecem prin îngustele Chei ale Tătarului și, pe șosea, străbatem mai departe traseul pînă la Cheile Zănoagei, unde există un frumos complex turistic. Păduri dese și umbroase alternează cu poiene largi, de unde munții se arată în toată splendoarea lor. Să ne întoarcem cu privirea de la ei și să continuăm călătoria. Iată și Cheile Orzii, lîngă care se întinde lacul de acumulare a barajului pentru Uzinele Dobrești. De un verde intens, acesta contrastează puternic cu roca arămie a stîncilor ce-l înconjoară și cu albul orbitor și neprihănit al zăpezii. Neclintiți, codrii de foioase de pe maluri ridică în lumină ramuri de argint ca într-o poezie eminesciană. Ne îndreptăm spre stația de îmbarcare — Pietrosița.

Deși parcurgerea acestui traseu necesită mai multe zile, nu este o drumeție temerară. Prin O.N.T., se organizează săptămînal excursii la toate cabanele din Bucegi. Dacă urci prin Sinaia, la Hotelul Alpin Cota 1400, pe șosea, poți lua de-acolo telefericul care te transportă pînă la Vîrful cu Dor, de unde, peste platoul Bucegilor, cale dreaptă, fără urcușuri și coborîșuri, se ajunge la Babe, trecînd pe la cabana Piatra Arsă. La fel, se organizează și excursii speciale la Babe — din Sinaia, peste muntele Păduchiosul, coborînd la Pietrosița și, pe același drum, pe ruta inversă, de la Pietrosița la Sinaia.

Cornelia PREDA

Fotografii: Dan RĂDESCU

Năravuri și moravuri

EPISTOLĂ

Mi se pare că Bismarc sau alt scriitor german, care-mi scapă momentul, a spus că „visele sînt dorințe refuzate". Ei, bine, domniță, află că te-am visat într-o noapte de insomnie, cînd gîndurile m-au purtat la întîlnirea noastră îngenuă de ieri. Ai pătruns în fiecare colțișor al intelectului meu, întocmai ca Viorica Micle în gîndurile lui Vasile Alecsandri.

Cu ochii sufletului meu reînviu mereu scena de ieri de la „Alimentara". Din prima clipă cînd te-am văzut stînd la rînd la ouă, mi-am dat seama că ești o ființă neînțeleasă, coborîtă parcă din alte emisfere, întocmai ca într-un tablou de Alexandru Dumas — tatăl. Cînd mi-ai spus: „îmi ții și mie rîndul, pînă mă duc la „Aprozar" după zarzavat de supă", am înțeles că sîntem făcuți unul pentru altul, ca Romeo și Julieta (știi, tinerii îia din baletul lui Șecspir), ca Tosca și Armand Duval, ca madam Buterflai și soțul său Cio Cio-San. Iartă-mă că fac comparații din muzica simfonică, dar eu ador aceste personaje coregrafice, nu ca alții care n-au citit măcar o carte de baletristică. Apoi, cînd te-ai întors și mi-ai dat voie să-ți țin sacoșa, cît de gingaș m-ai privit în ochi, cînd m-ai întrebat dacă o fi proaspătă brînza de 14. Am înțeles, printre rîndurile acestor cuvinte, că ești o ființă sensibilă, plină de mister și candoare. „Da, ți-am spus, e proaspătă" și în aceste cuvinte am pus toată căldura sufletului meu enigmatic. Dar tu nu m-ai înțeles, o îngrat-o, și nu mi-ai permis să te conduc acasă împreună cu sacoșa. Am simțit că pămîntul se cutremură sub mine ca în filmul ăla cu Lolobrigita, unde e un taifun la Hiroșima, și că voi avea soarta nefericită a magnificului numărul cinci care moare din amor. O, fie-ți milă de un biet om care suferă o dramă amoroasă mai diiai ca în frații corsicani, frații jderi, fra diavolo sau nu mai știu care operă. Dacă ai un pic de milă pentru un om care se zbate în ghiarele morții, vin-o mîine la cinci la același loc sacru, unde soarta ne-a adus pentru prima oară unul lîngă altul. Adu și un borcan că am auzit că a sosit un transport de gogoșari. Pînă atunci, rămîn al dumitale erou romantic.

GOGU MĂLĂIEȘ

Pentru conformitate

Paul MARIAN

„REVIZORUL" via Huedin

(Urmare din pag. 1)

totul merge bine. Și mergea foarte bine. Ne-am îndestulat cu mîncăruri alese care nu figurau pe listă: ciorbă de fasole, bableves, gătită ardelenește cu bucățele de slănină și alte afumături în ea, — Kolozsvári Káposta — varză á la Cluj, — cîrnați de casă, toate udate cu vin foarte bun din partea locului pe care fetele îl aduceau atunci din pivniță, sticlă după sticlă, să nu se încălzească. Sifoanele erau puse la gheață, dar vinul, după recomandarea patronului, nu, iar fetele se conformau cu strictețe. Nu ne înduram să plecăm. Inginerul îi da zor mereu că trebuie să ajungă la Cluj. Noi deloc. În cele din urmă, Birsan îi spune:

— Du-te, Sabine, dacă ai treabă. Du-te, că noi mai avem de lucru cu vinul ăsta. Găsim un tren să ne ducă la Cluj... Sîntem în gară.

Ceasornicul bisericii din apropiere suna cinci după prînz, cînd inginerul Sabin Mateș s-a decis să se rupă de societatea noastră. A sorbit în picioare ultimul pahar, a înfășcat o bucată de strudel proaspăt de pe farfuria cu care tocmai apărea una din fete, și dus a fost, ca să-și dovedească lui însuși că e om cuminte, nu ca noi.

După plecare lui, noi ne-am ocupat întîi de plăcintele calde și pudrate cu praf de zahăr. Reci nu mai au haz. Am făcut fel de fel de glume pe spinarea inginerului în legătură cu rezistența: nu e de rasă, nu duce la tăvăleală. Apoi rîs, băutură, dar și laude și uimire, pentru buna primire ce ni se făcuse:

— Cumsecade om circiumarul ăsta!

— Da, domnule! Și să puie chiar fetele lui să ne servească... Îți dai seama?

— Cum le mulțumim fetelor la plecare? Bacșiș nu poți să le dai, sînt eleve de liceu.

— Tăceți. Uite-l!

Pe ușă își făcu apariția stăpînul localului. O apariție surprinzătoare, nu știam ce să credem, am rămas gură căscate! Șorțul de bucătăreasă, cu care era încins pînă atunci, dispăruse, își puse guler scrobit și cravată, îmbrăcase o redingotă a cărei stofă și croială îi trăda vîrsta respectabilă. Părul, uns cu grăsime, se vedea pieptănat de curînd, cu grijă. Cu o privire gravă, puțin speriată, s-a îndreptat spre Birsan, s-a oprit la o distanță potrivită, a bătut călcîiele cizmelor, s-a înclinat adînc și i-a întins o hîrtie, o petiție.

Birsan n-avea chef s-o citească, mai bine zis n-avea chef să-și pună ochelarii. Omul avea micile lui cochetării. Puțină cîneală, administrată cu mare atenție și în cel mai strict secret de coaforul teatrului, ascundea începuturile de încărunțire a ceea ce mai rămăsese din frumoasele lui plete de poet romantic, și... nu purta ochelari. Adică nu și-i punea în public. Mai ales cînd publicul se compunea și din persoane de sex contrar, — în speță Nely Caracioni și fetele circiumarului — nenea Zaharia nu-și agăța ochelarii de nas să-l fi picat cu ceară. Și în loc să citească, s-a dat în vorbă cu patronul circiumii. Am priceput repede toți despre ce era vorba: chestiuni fiscale în legătură cu brevetul de băuturi, niște amenzi, încurcături pe care bietul om nu le putea limpezi și de ce trecea timpul, de-aia se încurca mai rău. Asta așternuse pe hîrtie. Birsan, stingherit, privind cu toată simpatia circiuma, tocmai se pregătea să-i explice că el e actor și n-are nici o legătură cu fiscul, cînd avocatul Oprea s-a ridicat și luînd din mîna lui Birsan hîrtia, cu gesturi excesiv de respectuoase, s-a băgat în discuție, asigurînd pe solicitant că se va ocupa de necazurile lui, dar totodată căutînd să-l îndepărteze de Zaharia Birsan.

Circiumarul s-a retras încintat și convins că nu și-a pus redingota degeaba.

Serviciul a continuat cu și mai multă rîvnă. Băutură, gustări, tot felul de surprize, ca de pildă o tavă cu semințe de dovleac stropite cu saramură și scoase atunci din cuptor, pogăci proaspete, bine potrivite din sare, cafele.

— O să vorbesc cu Osvadă.

Vasile Osvadă era mai mare peste problemele financiare din Ardealul acelei vremi.

Tot golind la sticle și ronțăind semințe, a trecut și miezul nopții.

— Ne-o fi de-ajuns! Hai să vedem ce mai e și pe-acasă! zise Birsan.

— Mă duc să plătesc. Lăsați că fac eu cinste. Și să mă interesez cînd trece un tren, se oferă Oprea. Poate trebuie să ne mai sacrificăm un ceas-două.

Peste un sfert de oră, patronul vine cu veste de la gară. A vorbit cu șeful stației. Putem pleca la unu și zece cu „Orient-expresul".

La unu, eram pe peron, patru călători cu chef de vorbă, singurii pentru trenul ăsta. Circiumarul se afla și el în gară, de vorbă cu șeful stației, care ne salutase cu condescendență. Trenul intră pe linia întîia. Era arhiplin, coridoarele înțesate. O frînă bruscă. Conducătorul trenului coboară grăbit, se duce glonț la șeful stației, care de altfel îl pîndea. Urmează o convorbire cam agitată, împănată cu gesturi înspre grupul nostru. Noi căutăm din ochi unde să ne urcăm, în ce vagon. Se apropie cei doi ceferiști:

— Poftiți la vagonul patru, intervine conducătorul.

Ne luăm după el, ne urcăm; șeful stației încremenise cu mîna la șapcă. Negustorul luase și el drept, cu pălăria în mînă. Eu urcam cel din urmă, eram încă pe scara vagonului, cînd trenul s-a pus în mișcare.

— Veniți după mine, domnule ministru.

Ne strecurăm cu greu printre călători adormiți pe geamantane.

— Ce i-o fi venit ăstuia cu „domnule ministru", măi Fănică?

— Șmecher de București! O fi zis și el așa, ca să nu ne-njure oamenii că-i deranjăm, că le stricăm somnul... răspunse Oprea

Conducătorul se oprește la ușa unui compartiment cu perdelele trase. Îl descuie cu cheia lui pătrată, intră înăuntru, de unde iese imediat urmat de doi tipi speriați, somnoroși, care-și trăgeau în grabă hainele pe ei.

— Poftiți! Poftiți!

Intrăm, ne instalăm, conductorul trage ușa în urma noastră, o încuie la loc cu cheia pătrată și pleacă fără să ne-ntrebe de bilete. Dacă ni le cerea, n-aveam de unde să i le dăm, fiindcă uitasem să le cumpărăm. Am rămas singuri, numai noi, în tot compartimentul. Ce-o fi și-asta? În trenul supra-încărcat, noi să ne lăfăim patru inși pe șase locuri?! Dau puțin pe dinafară la o parte, mă uit pe coridor: cei doi inși pe care-i scosese șeful trenului din compartiment, cu ochii umflați de somn, stăteau în picioare, în dreptul ușii noastre, parcă ne păzeau.

— Bine ne-a mers, fraților, pe ziua de azi! Circiuma asta, negustorul...

— Fetele lui...

— Am scăpat de Sabin...

— Șeful gării, conductorul trenului...

— Ăștia doi care ne-au cedat locurile, numai oameni de treabă!

N-am avut timp să ne mirăm prea mult și pînă să fumăm două țigări am și ajuns. Prima stație era Clujul. Coborîm zgomotoși, bine dispuși, fiindcă eram bine dispuși și cred că se și vedea. Cei dintîi om cu care dăm ochii, Sibianu, șeful stației Cluj, bun prieten cu noi toți.

— Hai noroc, nene Sibiene! Dar ce-ai pățit că păzești trenurile și noaptea?

— Lăsați-mă că am treabă. E un ministru în tren.

— Bine, domnule, dar nu scapi de noi așa... noi...

— Aveți chef de vorbă? La restaurant, că viu și eu. Să plece expresul.

N-apucăm să sorbim decît de două-trei ori din băutura fierbinte pe care-o cerusem ca să ne mai dregem, cînd apăru chipul roșu al șefului gării. Trenul plecase. Nu era pentru prima dată cînd, în frunte cu Zaharia Birsan, nimeream la ore mici în restaurantul gării. Dar de obicei, în orele astea, Sibianu dormea. Noaptea asta era o excepție.

— Ce e cu voi? Cum de-ați ajuns la gară așa devreme?

— Nu, acum nu sîntem după nici un chef... adică sîntem, dar nu s-a-nceput aici... fiindcă, să vezi...

— Lasă, domnule, ce atîta pologhie! Venim de la Huedin.

— De la Huedin? Huedinul m-a sculat și pe mine. Impiegatul de serviciu a fost anunțat din Huedin că Orient-expresul s-a oprit la ei să ia pe un ministru. Orient-expresul, care n-are oprire la Huedin. Vă dați seama? De-aia a și plecat acum așa de repede, ca să cîștige minutele pierdute la Huedin. M-am îmbrăcat în grabă să-l salut pe ministru, dar l-am scăpat. Șeful trenului pretinde că s-a dat jos aici; m-am uitat, am întrebat... n-am dat de el. Și nu-l aștepta nimeni! Se vede că nu se știa că vine. Auzi dumneata: să oprească expresul la Huedin!

Iar Oprea, în timp ce vorbea Sibianu, băgase nasul de tot în farfurie, și-acum, gata să se-nece cu borșul, a pufnit în rîs, s-a stropit tot pe haine și s-a ridicat de la masă, că nu se mai putea stăpîni.

— Ce e, domnule Fănică? Ce te-a găsit?

— Lăsați-l. Nu știți că prostul rîde de ce-și aduce aminte?

Fănică Oprea rîdea înainte. Cînd și-a mai venit în fire, s-a întors și, arătîndu-l pe Birsan, spuse:

— Uite-l pe domnul ministru!

— Ce? Cum? Cum adică?

— Da, domnule, nenea Zaharia e ministru. Și nu de-acum. E ministru vechi, de azi de la prînz, de la Huedin.

Și-n uimirea noastră a tuturor, a povestit cum, fiindcă nu puteam găsi o masă la circiuma din Huedin, s-a dus la patron și i-a șoptit numai atît: „Stă domnul ministru de-o jumătate de ceas în picioare! Se poate una ca asta?!" Atît a fost de-ajuns ca să se dezlănțuie o serie de reacții: masa atît de gospodărește așezată în locuința patronului; fetele lui puse să ne servească; redingota și gulerul scrobit; cererea pentru usurarea impozitelor; spaima și respectul șefului de stație din Huedin de unde s-a tras oprirea expresului-orient (care n-a oprit în viața lui la Huedin!) ca să se urce domnul ministru; scoaterea din compartiment a celor doi pasageri favoriți — care dormeau în cupeu rezervat fiindcă erau inspectori la căile ferate — ca să facă loc grupului ministerial... Toate astea, presărate cu atîtea amănunte pitorești, de care ne topeam de rîs, pe măsură ce ne reveneau în minte — cum ar fi tava cu semințe de dovleac, purtările de șef de cabinet ale lui Fănică Oprea, grija de a nu se pune vîrful la gheață că nu-i prieste, frizura dată cu untură a negustorului sau călătoria în tren fără bilete... Recapitulările astea ne-au mai rupt cîteva ore din viață, stropite din belșug cu spriț rece la restaurantul gării Cluj.

Și — ceea ce e de remarcat — ca și Hlestakov din piesa lui Gogol — eroul principal, Zaharia Birsan, n-a bănuit nici un moment ce se petrece cu el, și nimeni din jurul lui. Singurul vinovat, răspunzătorul unic fiind avocatul Fănică Oprea, care n-a urmărit nici el decît să obțină un loc la o masă.

DE PRETUTINDENI

DOI SPECIALIȘTI sovietici, un jurist și un matematician, au elaborat un program pentru o mașină de calculat electronică, care permite să se distingă și cele mai perfecte falsificări de semnături. Conform acestui program, mașina înscrie în memorie trăsăturile caracteristice ale semnăturii persoanei suspecte care sînt nesesizabile pentru ochiul omului, demascînd cu o siguranță de 90% pe falsificatori. Autorii experienței au ales o metodă interesantă, folosind experiența medicinii științifice, în studiul coordonării mișcărilor omului ce zboară la o mare înălțime. În camera de presiune au creat condițiile existente într-un avion la o înălțime de 5 000 metri. Din cauza lipsei de oxigen semnătura se schimbă. Cu ocazia probelor s-au constatat diferite deformări în semnătura oamenilor, însă anumite trăsături nu s-au schimbat în nici un fel de împrejurări și tocmai acelea au devenit baza programului mașinii. Doi grafologi experimentați au falsificat apoi circa 1 000 semnături, exersîndu-se timp de 3 săptămîni. Mașina a distins însă în mod sigur, semnăturile false de cele veritabile.

●

LA O LICITAȚIE din Londra, a fost vîndută zilele trecute cea mai veche cutie de chibrituri din lume. Noul proprietar a plătit pentru ea 120 lire sterline. Cutia de chibrituri a fost fabricată în anul 1826 și a fost folosită de familia regală engleză.

●

LA SCOTTSDALE (Arizona) o pisică se urcase pe un cactus foarte înalt. Cuprinsă de frică pisica nu a mai îndrăznit să coboare. Cei prezenți la acest spectacol neobișnuit, printre care și stăpînul pisicii, au apelat la pom-

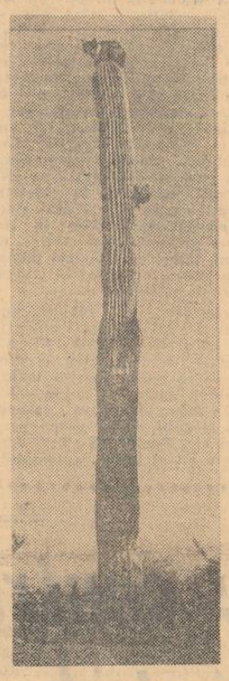

pieri. Însă pompierii au refuzat să desfacă scara specială pentru înălțime. Atunci stăpînul pisicii s-a dus și a cumpărat o cutie de pește, a deschis-o și a așezat-o lîngă cactus. Pînă la urmă foamea a fost mai puternică decît frica. Pisica și-a încheiat „expediția" dîndu-se singură jos din cactus.

●

AUTOMOBILELE poliției din Anglia vor fi înzestrate cu sirene. Pînă acum aveau doar clopote, ceea ce nu le permitea să se impună destul de autoritar în traficul tumultos al străzii. Lucrările unei comisii speciale, care a hotărît această schimbare, au durat un an și jumătate.

●

MIRIAM MAKEBA sau „Pantera neagră" sau „Glasul dreptății" — cum i se mai spune, este o vestită cîntăreață de culoare. Din re-

pertoriul ei fac parte melodii populare africane, cîntece ale popoarelor lumii. Nu o dată i s-a propus să devină cîntăreață de jazz, să apară ca solistă acompaniată de renumite formații muzicale americane. Însă Miriam a refuzat aceste oferte ce pot părea ispititoare și continuă să cînte pentru oamenii simpli.

Deseori apare pe scenă fără să pretindă sau să primească onorarii. Ea a concertat în America, în multe țări din Europa și de pe alte continente. O singură țară i-a refuzat viza de intrare. De necrezut — această țară este patria ei — Republica Sud-Africană. Guvernul rasist din această țară se teme de cîntecele ei, cîntece ale demnității omului și ale dreptății lui.

●

ÎN LOCALITATEA californiană San José (S.U.A.) proprietarul unui bar și-a aranjat o sursă rentabilă de venituri. A prezentat în localul său de noapte pe fata sa, în vîrstă de 30 de ani, pe care un hipnotizator a adus-o în transă, nepermițîndu-i prin aceasta un somn sănătos. După 193 ore de insomnie, tînăra femeie a slăbit 5 kilograme. Și alte experiențe de acest gen au fost reușite. Hipnotizatorii sînt în prezent în California extrem de căutați.

●

O LOVITURĂ puternică a fost dată tuturor propagatorilor sobrietății în domeniul alimentației, de către profesorul Fedor Lynen, unul din cei mai recenți laureați ai Premiului Nobel. El a declarat că se ghidează după următoarea deviză: mănîncă bine și bucură-te de viață! Elementul cel mai picant este că profesorul a primit Premiul Nobel împreună cu colegul său pentru merite în lămurirea importanței colesterolului și a acizilor grași în organismul omului.

●

UN ȚĂRAN din R.S. Cehoslovacă își pierduse verigheta cu zece ani în urmă, pe cînd lucra la cîmp. Recent, soția lui a regăsit-o într-un... cartof.

●

UN URIAȘ LAC subteran situat la o adîncime de 80—150 m a fost descoperit de hidrogeologi în sudul Kirghiziei sovietice. Natura a păstrat lacul într-un loc foarte avantajos. Tocmai deasupra lui, în valea Batkensk, se întind zeci de mii de hectare de pămînt fertil. În scurt timp vor fi săpate aici fîntîni și canale, iar apa lacului subteran va iriga plantații de bumbac și tutun, grădini și vii.

●

ACUM 5 ANI, Jean Danet a înființat un teatru ambulant cu 300 locuri; teatrul are acum 800 de locuri și a parcurs 20 de departamente, dînd spectacole cu piesele Caligula, Andromaca și Hamlet (cu ocazia anului Shakespeare), piese de Sartre, Camus și Anouilh, Pirandellor, Merimée.

Pînă la urmă, teatrul lui Danet a pătruns și în Paris, după o serie de spectacole în foburgurile metropolei. În prezent, Danet are noi proiecte de activitate. El dorește să adauge la teatrul său o bibliotecă și un cinematograf ambulant. De altfel, încă de pe acum, printre vehiculele care transportă teatrul lui Danet și care formează o coloană de 5 km, se află și un camion care adăpostește o expoziție consacrată teatrului, regiei și scenografiei teatrale.

●

ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ a fost construit un frigider electronic, în miniatură, care este utilizat în chirurgia dentalo-facială, pentru scăderea temperaturii. Aparatul este alimentat cu ajutorul unei pile electrice, introdusă în buzunarul pijamalei bolnavului.

●

UN POST de televiziune din New York a făcut o anchetă, punînd următoarea întrebare: „De ce unii critică atît de mult, iar alții atît de puțin programul de televiziune?" Printre răspunsurile primite se numără și acesta: „Pentru că unii au un aparat de televiziune iar alții nu".

●

PRIMUL GARAJ fără mecanici și fără personal, s-a deschis la Londra. Pînă în prezent 100 de automobiliști amatori au subscris la obținerea dreptului de a-și întreține și repara ei înșiși automobilele lor.

LA MIAMI, în statul Florida (S.U.A.), Wright Sarvis, în vîrstă de 24 de ani, a dat în judecată societatea de căi ferate, cerînd despăgubiri în valoarea de 300.000 dolari, pentru soția sa în vîrstă de 20 de ani, care a fost ucisă într-un accident de cale ferată.

Actul de dare în judecată a trezit un mare interes în S.U.A. Doctor Roy Cassiter, profesor de economie la Universitatea din Florida, a declarat că reclamantul ar fi trebuit să ceară despăgubiri pentru moartea soției sale nu numai 300 000 ci 375 000 dolari. Afirmația sa, preluată bineînțeles de avocatul lui Sarvis, profesorul de economie a motivat-o după cum urmează:

În suma de 375 000 dolari este cuprins prețul serviciilor în gospodărie pentru dl. Sarvis, pe timp de 46 ani, pînă cînd acesta va atinge vîrsta de 70 de ani. Apoi este cuprins prețul asistenței materne, pentru doi copii minori ai lui Sarvis, pînă ce aceștia vor atinge vîrsta de 18 ani. Este cuprins apoi în suma de 375 000 dolari, salariul unei învățătoare pentru 24 ore de predare săptămînal, timp de 20 ani, deoarece defuncta începuse să lucreze cu puțin înaintea morții, ca învățătoare.

Numai o valoare nu a reușit dr. Cassiter să o exprime în bani, prețul dragostei și tovărășiei soției pierdute.

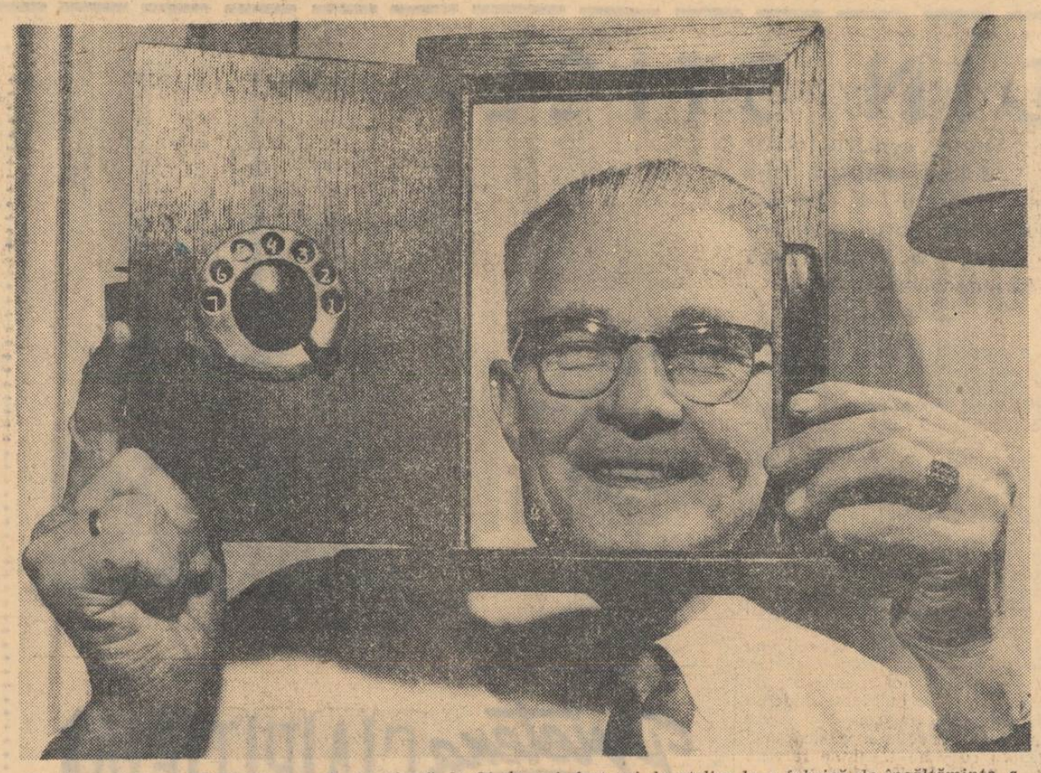

Cetățeanul danez Eigil Nerremark, în vîrstă de 61 de ani, fost șef de atelier la o fabrică de încălțăminte, a inventat, după o muncă de patru ani, un sistem de deschis ușile, care înlocuiește cheile. Acest sistem de deschizător, în aparență foarte simplu, se compune dintr-un cadran telefonic cu șapte numere, pe care se pot face combinații nelimitate. Posesorul unui astfel de deschizător nu are altceva de făcut decît să formeze combinația fixată și știută numai de el și... ușa se deschide numaidecît. Securitatea oferită de acest curios „lacăt" a fost verificată de către doi experți ai poliției daneze, care, după ce, timp de 30 de minute, au încercat în mod zadarnic să „dezlege" o anumită combinație, au fost nevoiți să „se dea bătuți". Fotografia de mai sus îl înfățișează pe Eigil Nerremark, prezentîndu-și invenția.

Expediția Atacama

Anul trecut, un grup de exploratori din diferite țări (Mathias Rebitsch — Austria, Anders Bolinder — Suedia, Sergio Domicelj — Argentina și soția sa, Joan Domicelj — Australia) au organizat așa-numita Expediție Atacama 1964—1965. Joan Domicelj publică în ziarul englez „The Guardian" un amplu articol despre scopurile acestei expediții (cercetarea cît mai amănunțită a ruinelor ce există în munții Anzi), precum și despre unele descoperiri foarte interesante făcute pînă acum asupra vieții și îndelungatei istorii a incașilor.

Regiunea Atacama — de unde și numele expediției — se află la altitudine, pe cele mai înalte piscuri ale munților Anzi, acolo unde ei formează granița între Argentina și Chile. Ea este cunoscută drept cea mai uscată porțiune de pămînt de pe glob. Nu este altceva decît un mare deșert, bătut de vînturi, acoperit doar de niște tufișuri care rezistă la clima unei asemenea altitudini. O caracteristică interesantă o constituie niște formațiuni geologice de-a dreptul bizare, de enorme dimensiuni. Aici, sus, la aceste înălțimi, incașii susțineau că sînt mai aproape de soare — dumnezeu, Inti, marea lor divinitate, predecesor al dinastiei regale.

Prima escaladare, mai bine zis prima încercare de explorare a regiunii, a avut loc cu mulți ani în urmă, prin 1912—1914, iar a doua în anul 1937. Dar rezultatele expedițiilor au fost cu totul neînsemnate. Prima încercare reușită a avut loc în 1956. Atunci austriacul Mathias Rebitsch a escaladat patru din cele mai întinse piscuri din această parte a lumii, Ojos de Salado (22 590 picioare înălțime — un picior este egal cu 0,30 480 m), Cerro Gallan, Aguas Calientes și Incahuasi Chico.

Pe unul din aceste piscuri, Cerro Gallan (la o altitudine de 19 500 picioare), exploratorul Mathias Rebitsch a descoperit, printre ruinele unor străvechi pereți, doi idoli ai incașilor (unul din ei se poate vedea în fotografie, care actualmente se află la Museo Etnografico al Universității din Buenos Aires), decorați cu diferite briliante de culoare roșu aprins, cu pene ale păsărilor tropicale denumite papagayo.

În ce privește îmbrăcămintea, ea era formată dintr-o țesătură impermeabilă din lînă de lama. Toate s-au păstrat în perfectă stare și aceasta din cauza completei lipse de umiditate.

Stimulat de primele rezultate precum și de particularitățile acestei regiuni virgine, Mathias Rebitsch a organizat, în anul 1958, o altă expediție. De această dată, exploratorul a escaladat alte patru piscuri: Llulluyaco, Arakar, Antofalla și Tevinquincho. Sus, pe piscul Llulluyaco, printre secularele ruini, el a descoperit un mare complex. Într-o parte a complexului se află o platformă denumită „altarul sacrificiului". S-au mai descoperit o serie de obiecte precum și lînă, îmbrăcăminte, însemnate urme ale olăritului. De asemenea, pe piscul Incahuasi Chico, printre ruinele de piatră, a fost descoperită „o casă de incași" cu tot „confortul".

Descoperirile de pînă acuma dovedesc că, în urmă cu secole, înainte de instalarea conchistadorilor spanioli, aceste meleaguri erau, cu toată înălțimea lor și cantitatea redusă de oxigen și umiditate, locuite de un popor cu o dezvoltată cultură. Iar expediția care are loc în momentul de față va duce, fără îndoială, la noi și interesante descoperiri privitoare la viața și activitatea vestiților incași care populau în trecut cele mai înalte locuri ale Americii de sud.

În urma expediției din 1956, Mathias Rebitsch, printre alte obiecte, a descoperit, pe piscul Cerro Gallan, un idol de argint împodobit așa cum se vede în fotografia alăturată, cu diferite briliante și pene ale păsării tropicale papagayo. Statueta se află expusă la Museo Etnografico al Universității din Buenos Aires — capitala Argentinei.

Așternut... de hîrtie

Un mare magazin parizian a prezentat, recent, alături de obișnuita lenjerie din bumbac, cearceafuri de... hîrtie. Confecționate dintr-o vată de celuloză urzită, aceste cearceafuri au aspectul unui molton fin, sînt moi ca puful și mai calde decît celelalte țesături similare.

Cearceafurile de celuloză pot fi utilizate trei nopți la rînd, bineînțeles dacă cel ce le folosește nu este încercat de... coșmare și doarme liniștit. Dar ele sînt contraindicate pentru cei ce transpiră, deoarece în aceste cazuri, țin rece. În schimb, fiind foarte ieftine, ele pot fi lesne întrebuințate de persoanele obligate să urmeze un tratament al pielii sau părului și, care, în acest scop, folosesc diferite alifii. (De notat că din același material pot fi confecționate și fețe de pernă).

Lenjeria, de celuloză se va dovedi foarte utilă și economicoasă pentru excursioniști și pentru persoanele în deplasare, care o pot folosi ca așternut, în locul lenjeriei obișnuite.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CE SE COACE?

După o scurtă întrerupere, viața politică engleză a reintrat săptămîna aceasta pe făgașul normal, cu dezbateri furtunoase în Camera Comunelor marți și cu înfruntări electorale în alegeri parțiale joi.

Atmosfera încărcată din Camera Comunelor prevestește ciocniri tot mai ascuțite. „Domnul Wilson — este de părere „Sunday Telegraph" — va căuta să refacă moralul laburiștilor după înfrîngerea lui Gordon Walker (fostul ministru de externe — n.n.). Sir Douglas Home (liderul conservator — n.n.) are încă nevoie să convingă pe sprijinitorii săi că el poate asigura o conducere politică hotărîtă, justificîndu-și astfel dorința sa de a se afla în fruntea partidului în viitoarele alegeri". După cum se vede, în timp ce liderului laburist i se pune doar problema menținerii la putere, liderul conservator trebuie să ducă lupta pe două fronturi: atît pentru menținerea sa în fruntea partidului cît și pentru readucerea conservatorilor la putere.

Săptămînalul „Economist" este chiar de părere că a doua sarcină pare mai ușoară decît prima. „Economist" scrie că dacă laburiștii nu au fost pînă acum înfrînți (și ocazii ar fi fost), acest lucru s-ar datora faptului că conservatorii s-au temut să cîștige. Alte ziare au semnalat în acest sens dispariția din parlament, în momente precare pentru laburiști, a unor deputați conservatori, care primiseră directive în acest sens.

„Conservatorii — scrie „Economist" — n-au fost totdeauna nerăbdători să cîștige (este vorba de votarea moțiunilor de cenzură în parlament — n.n.) deoarece au avut bănuieli că partidul laburist ar putea să-și mărească majoritatea dacă ar fi forțat să organizeze rapid noi alegeri generale". Iată de ce strategii conservatori analizează cu atenție rezultatele alegerilor parțiale pentru a vedea — după cum spune un editorialist englez — dacă este cazul să lanseze „strigătul de luptă — pe ei!".

Dar nici strategii laburiști nu stau cu mîinile în sîn. Ei au analizat și reanalizat cele întîmplate la Leyton pentru a vedea de ce au pierdut. Nu mică le-a fost mirarea cînd li s-a semnalat că în diferite cartiere cu un procent important de alegători pensionari și oameni în vîrstă au fost pierdute voturi din cauză că au existat nemulțumiri față de... creșterea salariilor membrilor parlamentului, lege adoptată la scurt timp după instaurarea guvernului laburist. O cercetare mai atentă a dezvăluit că emisari conservatori din ordinul Biroului Central al partidului au agitat această chestiune opunînd-o întîrzierii rezolvării de către guvern a revendicărilor pensionarilor și oamenilor vîrstnici.

Purtătorii de cuvînt laburiști au reacționat cu vehemență, dar tardiv. Ei au informat presa și pe locuitorii din Leyton că măsura cu privire la mărirea salariilor parlamentarilor a fost inițiată de conservatori care în timpul guvernării lor au constituit un comitet special însărcinat cu studierea acestei probleme și pregătirea unui raport. Guvernul laburist — au subliniat purtătorii de cuvînt — nu a făcut decît să accepte raportul și să-l prezinte spre aprobare Camerei Comunelor. Nu se cunoaște cazul nici unui deputat conservator care să se fi opus acestei legi și să fi cerut ca fondurile necesitate de ea să fie vărsate în favoarea pensionarilor și celor vîrstnici.

Purtătorii de cuvînt laburiști nu au omis să adauge „că deputații conservatori se bucură în continuare de salariile mărite". Cum s-ar spune, cu o mînă iau banii, cu cealaltă îi consolează pe alegătorii din Leyton.

Rezultatul? „Se coace un nou scandal parlamentar" —, conchide „Sunday Telegraph".

N. LUPU

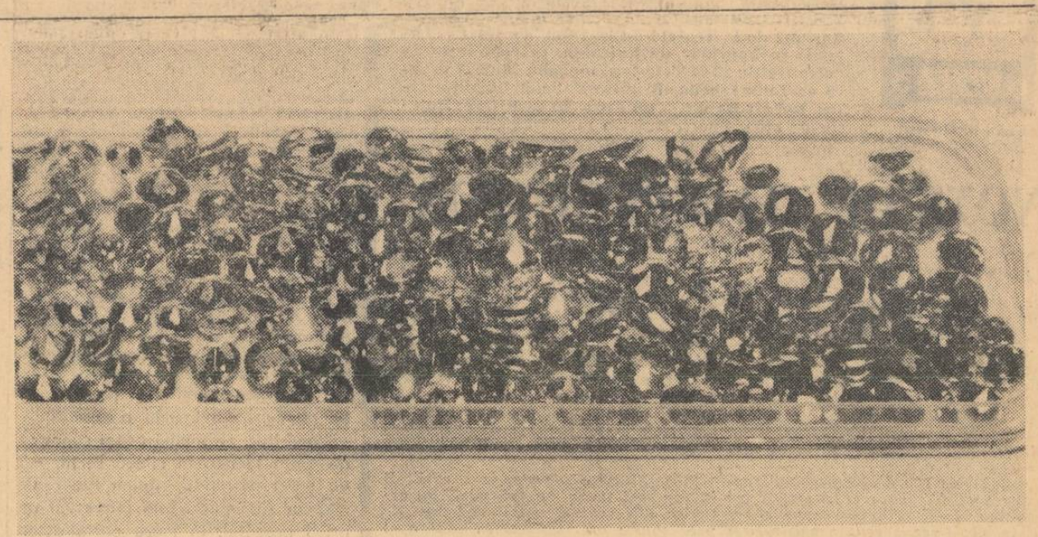

Uzinele de aluminiu de la Skawina (R.P. Polonă) au început, nu de mult, să fabrice rubine sintetice — care sînt foarte căutate de către bijutieri. Anul trecut, la aceste uzine s-au produs (ca producție secundară) aproximativ 12 000 de pietre prețioase artificiale. Se prevede ca, în anii următori, producția de astfel de „bijuterii" să ajungă la nu mai puțin de 300 000 pietre anual.

Fotografii în relief

Mulțumită laserului*), cercetătorii americani au putut obține fotografii care prezintă un atît de marcat efect de relief, încît este posibil ca plasîndu-ne în fața acestor fotografii să privim în spatele obiectelor aflătoare pe primul plan, întocmai ca în realitate. Experiența a fost realizată la Universitatea din statul Michigan de către Emmett N. Leith și Juris Upathieka și repetată la Institutul de optică din Paris.

Cu ajutorul unui sistem optic, cercetătorii americani au împărțit în două fasciculul de lumină produs de către un laser cu gaz. O placă fotografică era așezată, fără obiectiv, în fața obiectelor. Unul din fasciculele de raze lumina obiectele, iar celălalt se îndrepta direct asupra plăcii. Înregistrarea astfel obținută formează un hologram, adică un fel de gratii foarte fine care seamănă cu orice afară de obiectele pe care se presupune că le reprezintă. Totuși această înregistrare ciudată conține toate elementele necesare pentru a reconstitui imaginea. De fapt, atunci cînd acest hologram se plasează pe o placă transparentă, pe traiectoria unui fascicul de laser, imaginea obiectelor se reconstituie în spațiu cu aceste ciudate proprietăți de relief.

Experiențe rezervate specialiștilor

Mișcînd capul, putem vedea amănuntele ascunse de obiectele din primul plan, ca și cum ne-am afla în fața unei oglinzi. Ochiul trebuie să se acomodeze potrivit cu distanța de la care privește obiectele, adică din primul plan sau de mai departe.

Dacă despărțim în două hologramul, care permite reconstituirea acestei imagini, fiecare bucată pusă într-o fasciculă laser va permite să fie reconstituită întreaga imagine. În sfîrșit, este posibil de a înregistra pe aceeași placă fotografică mai multe holograme suprapuse. Făcînd să varieze umbra razei laser, pe care o proiectăm pe hologram, vedem formîndu-se o imagine sau alta fără ca ele să se confunde cîtuși de puțin una cu alta.

Lumina laserului fiind alcătuită dintr-o singură culoare, firește că imaginea obținută este monocromatică, dar cercetătorii americani speră să poată reconstitui culorile suprapunînd pe aceeași placă holoramele obiectului realizat cu cele trei culori fundamentale.

Cum a fost posibilă o astfel de experiență? Placa fotografică a înregistrat imaginea unor obiecte ce sînt ascunse de corpuri opace. În ciuda aparențelor, de fapt tocmai acest lucru s-a petrecut și nu este vorba nici decum de o acțiune fantastică, ci de simpla aplicare a legilor opticii.

Atunci cînd un obiect difuzează un fascicul luminos, care îi poartă imaginea, diferitele raze luminoase intervin în sînul fasciculului în timp ce ea progresează lărgindu-se.

Acest amestec de unde luminoase are drept urmare că în fiecare din punctele sale aflăm date cu privire la ansamblul obiectului, chiar și atunci cînd acesta din urmă ar fi fost ulterior acoperit de un corp opac. De ce, în aceste condiții, nu se poate vedea un obiect acoperit de un altul? Pentru simplul motiv că ochiul omenesc, întocmai ca și toate aparatele fotografice de pînă acum, nu înregistrează decît jumătate din elementele cuprinse într-un fascicul luminos. Receptorii sînt toți sensibili la intensitatea luminoasă dar niciodată la faza undei.

Lumina cu totul deosebită a laserului permite să se înregistreze această fază mulțumită fenomenului de interferență, care se produce, atunci cînd cele două fascicule se suprapun pe placa fotografică, astfel hologramul „vede" mai multe lucruri decît ochiul.

Nu pare că această tehnică se fie susceptibilă de a fi folosită în mod curent în tehnica fotografiei. Ea va rămîne, după toate probabilitățile, rezervată specialiștilor.

Astfel vor putea fi făcute observații în relief, vor putea fi efectuate holograme cu indiferent ce fel de unde și apoi ele vor putea fi privite la lumină. Astfel s-ar putea face vizibile fenomene înregistrate de unde neluminoase sau de a efectua măriri fotografice.

*) În ultimul timp au apărut noi amplificatori de lumină, bazați pe fenomene cuantice. Fără a intra în amănunte tehnice, vrem să arătăm că în cazul laserului, lumina emisă are o energie mai mare decît energia semnalului incident. Deoarece sistemul funcționează cu semnale luminoase, el se mai numește și amplificator de lumină.

Mari posibilități se deschid în fața folosirii acestei noi realizări tehnice, mai ales pe tărîmul telecomunicațiilor în vederea transmiterii de informații în domeniul vizibil. În acest sens, o aplicare practică își află laserul în domeniul televiziunii, prin transmiterea a mii de emisiuni pe peste un milion de canale de telecomunicații. Prin lovirea unor metale deosebit de rezistente cu fasciculele unui laser, se pot obține temperaturi de peste 10 000 de grade, temperaturi la care se pot executa suduri și perforări în materiale foarte dure. Fasciculul de lumină emis de lasere poate sluji, ca un nou fel de „catalizator" la diverse reacții chimice.

Pe micul ecran

Săptămîna la televiziune

7 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Rețeta gospodinei. 9.30 Emisiune pentru copii și tineretul școlar. 11.00 Emisiunea pentru sate. 19 00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Din viața animalelor (XXVI): Casa insectelor. 19.35 Varietăți: Ștafeta tinereții. Emisiune de Sorin Grigorescu și Aurelian Udriște. Transmisie de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Interpreții, în majoritatea lor invitați pentru prima oară pe scena varietăților, aduc cu ei atribute caracteristice tinereții: entuziasm, cîntec și voie bună! Cîntă formația instrumentală condusă de Rolf Albrich; Coregrafia: Ion Alexe, Teodor Vasilescu; Decorul: Dimitrie Sbierea; Regia: Sorin Grigorescu. În pauză: Ciucurencu. Film realizat de Studioul „Al. Sahia". În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

8 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Construiți-vă singuri... un automobil telecomandat, de Ștefan Niculescu. 19.35 Revista spectacolelor. 20.30 Seară de operetă. Transmisiune de la Sofia. 21.15 Filmul: Autorii zîmbetului. 21.35 Telesport. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

9 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Izoprenul, de ing Nicolae Tonoiu, inginer șef la Combinatul de cauciuc sintetic — Onești. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Povestiri din Rubovia (I) Micul Pongo. 19.35 Transmisiune de la Teatrul Național „I. L. Caragiale". „Apus de soare" de Barbu Ștefănescu Delavrancea. Din distribuție fac parte: George Calboreanu, artist al poporului, Maria Voluntaru, Elvira Godeanu, Nicolae Brancomir, Nicu Dimitriu, artiști emeriți, Eva Pătrășcanu, Adriana Pitești anu, Cristina Bugeanu, Tanzi Economu, Tanzi Benescu-Munteanu, Tina Ionescu, Catița Ispas, Raluca Zamfirescu și alții. Muzica: Paul Urmuzescu; Decoruri și costume: Mircea Marosin; Regia: Mihai Zirra, maestru emerit al artei. În pauze: Emisiune de știință, Muzeul satului. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

11 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: În vizită la I.O.R. 19.40 Filmul Lupeni '29. În încheiere: Poșta televiziunii. Buletin de știri. Buletin meteorologic.

12 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune: Automatizarea parametrilor industriali (II), de ing. Ilie Papadache, de la Institutul de proiectări de aparataj electronic și instalații de automatizare. 19.10 Calul Fury (II) „Vizita mătușii". 19.35 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisiune de la Moscova. 20.00 Săptămîna. 21.00 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisiune de la Moscova. 21.30 Cîntă ansamblul folcloric „Briulețul" al Sfatului popular regional Constanța. Dirijor: Dan Moisescu. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

13 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Poze și pozne de iarnă... Desenează: Iurie Darie. 19.40 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisiune de la Moscova. 20.30 Transmisiune de la Teatrul de stat din Timișoara „Ifigenia în Taurida" de Euripide. În românește de Petre Dulfu. 22.00 Tele-taxi melodii. Muzică ușoară cu Lutz Iahoda, Brigitte Rabold, Rudolf Cortez, Robert Hanke, Trio Enzo. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

După o destul de lungă absență, muzica de operă a reapărut luni seara în programul micului ecran. Am putut urmări cu plăcere un recital de arii și duete și am putut asculta una din „vocile de aur" ale operei noastre, aceea a artistei poporului Arta Florescu, pe excelenții artiști emeriți Lucia Stănescu, David Ohanesian și Traian Popescu, precum și pe tinerii soliști constănțeni Elena Simionescu și Elizeu Simulescu — cu toții în bună formă vocală și în mulțumitoare verva.

Recitalul de operă este probabil sectorul muzical care se pretează cel mai bine și dă cele mai corecte rezultate la realizarea înregistrărilor prealabile. Interpreți cu serioasă cultură muzicală, cîntăreții de operă cunosc pînă la detaliu și pînă la nuanțe piesele pe care le cîntă, iar sincronismul ce se obține este aproape de perfecțiune. De aceea, înregistrările cu orchestră asigură acestui gen de recitaluri, în primul rînd condiții acustice corespunzătoare și în al doilea rînd, prin montări și decoruri, ca și prin figurații bogate, o ridicată valoare spectaculară. Este cert, așadar, că recitalul de operă are pe micul ecran o foarte largă audiență, la care trebuie adăugată și accesibilitatea pe care, în general o cunoaște acum această muzică — un pas pentru educarea amatorului de muzică spre înțelegerea muzicii simfonice. Cu atît mai mult surprinde deci distanța prea mare de timp dintre spectacolele și recitalurile de operă. Nu vedem ce obstacole stau în fața redacției muzicale a televiziunii pentru a organiza mai des recitaluri ca cel foarte reușit de lunea trecută, de ce nu ni se oferă putința de-ai asculta, cînd se află printre noi, pe cîntăreții noștri atît de cunoscuți și de prețuiți de spectatorii marilor săli de operă din lume.

★

Sfîrșitul de săptămînă s-a sprijinit în cea mai mare măsură pe filme artistice din arhivă. Am solicitat de prea multe ori studioul să facă apel la cinematecă, pentru a nu saluta, cu satisfacție, prezența aproape săptămînală pe micul ecran a unor pelicule cu valoare antologică. Desigur, trebuie repetată cerința ca nu numai valoarea artistică sau documentară, dar și starea tehnică a filmelor alese să fie corespunzătoare. După cum, ni se pare îndreptățită cerința ca filmele din arhivă sau chiar filmele din producția actuală, să-și găsească în general alte zile de programare decît duminica, zi în care programul ar trebui să aibă un caracter special, festiv, dacă vreți — așa cum de altfel ne-a obișnuit însăși studioul nostru de televiziune în anii din urmă.

Șt. RADU

DIN STICLĂ

• Ștafeta constructorilor • Clădirea albastră și-a primit locatarii • Termopanul, înlocuitorul geamurilor duble. • Numeroase țări apreciază marca „Scăeni"

La nord de Ploiești, la poalele dealurilor ce străjuiesc munții se află localitatea Scăeni. Aici se află două întreprinderi de importanță republicană: o fabrică de hîrtie și una de geamuri. Amîndouă, dar mai ales ultima, au făcut ca numele localității să fie cunoscut nu numai în țară, ci și peste hotare. Constructorii de pe șantierele țării primesc zilnic de la Scăeni mii de metri pătrați de geam. Într-un an, de la Scăeni, pleacă cîte un metru pătrat de geam pentru fiecare locuitor al țării, fiind cea mai mare întreprindere de acest gen din țară.

Sticlari cu tradiție, scăenii au participat la dezvoltarea fabricii lor, la creșterea unor noi contingente de meseriași. În cîțiva ani, întreprinderea producătoare de geamuri a cunoscut o asemenea dezvoltare tehnică încît și sticlarii cu state vechi de serviciu au trebuit să-și îmbogățească cunoștințele. În zilele cînd am vizitat fabrica, o nouă serie de muncitori își completau cunoștințele, necesitate izvorîtă din lărgirea producției cu noi sortimente. Asistăm de fapt la predarea unei ștafete: ștafeta constructorilor.

— Pe inginerul șef nu-l găsiți aici, este la clădirea albastră.

— Tovarășul director?

— Tot la clădirea albastră.

Am pornit și noi către această clădire, cea mai nouă, care se distingea de celelalte, prin albastrul pregnant cu care a fost vopsită. Toți nu-i spun altfel decît clădirea albastră secției de geam armat și ondulat. În această secție, am participat la un adevărat colocviu de producție. Constructorii puneau la punct ultimele amănunte. Sticlarii puneau întrebări, se încercau agregatele. În curînd, secția va începe să producă. Pînă atunci primirea ștafetei se face cu cea mai mare atenție. Poate mai tîrziu, denumirea secției va fi înlocuită cu una mai tehnică, de cîteva inițiale.

În focul discuțiilor la care am asistat, am reușit să aflăm totuși că noul produs ce urmează a fi fabricat în clădirea albastră poate fi folosit cu succes la construcția acoperișurilor, ca înlocuitor al tablei ondulate.

O clădire mică, poate cea mai mică din întreprindere, adăpostește o secție a cărei importanță este însă mare. Aici se produc geamurile termoizolante, sau cum li se mai spune — termopanul. Ce este el, la ce folosește?

Cu toții cunoaștem că iarna, cînd mercurul termometrelor coboară cu mult sub liniuța care indică zero grade, la ferestre se montează un nou rînd de geam care să pună stavilă gerului. Pe cît de practice pe atît de incomode, geamurile duble trec din ce în ce mai mult pe planul doi. Locul lor îl ia termopanul, care de fapt reeditează în mic geamurile duble, dar a cărui eficiență este mult mai mare. Termopanul este un geam cu pereți dubli în interiorul cărora se introduce aer uscat. El este un izolator termic mult mai eficace decît geamul dublu.

— Încă nu sînt cunoscute calitățile acestui produs extrem de folositor, ne spun cei din secție. Aici ar trebui să adăugăm că nici fabrica nu face prea mult pentru popularizarea lor... or se știe că reclama...

Totuși baza producției la fabrica de geamuri din Scăeni o constituie geamul tras, obișnuitul geam cunoscut de toată lumea. În cîteva secții, mii de metri pătrați de geam fac zilnic obiectul discuțiilor. Este interesant de privit procesul, în mare parte automatizat, al fabricării geamurilor, de transformare a nisipului în plăci transparente și incolore. O mare atenție se acordă manipulării foilor de geam, sortării și ambalării lor. În secția de ambalaje am aflat că munca celor din Scăeni este cunoscută și apreciată în 26 de țări, de pe cinci continente. Anglia, S.U.A., Polonia, Canada, Australia sînt numai cîteva din acestea.

Anton DROST

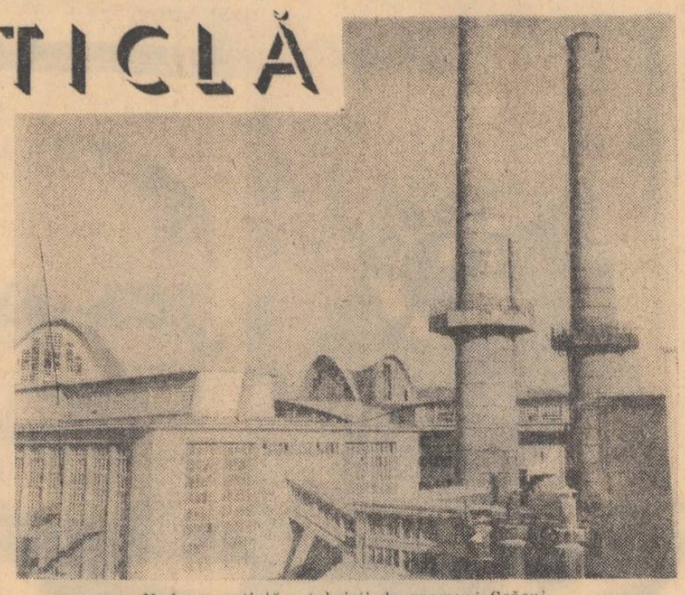

Vedere parțială a fabricii de geamuri Scăeni.

Prietena mea CARTEA

Const. Antip: „Contribuții la istoria presei române"

Uniunea Ziariștilor a editat, ca supliment la revista „Presa noastră", un volum de peste 200 de pagini care completează cu succes studiile de ziaristică din țara noastră și oferă oricui îl parcurge o interesantă schiță a evoluției presei din Romînia de la origini pînă în prezent. Volumul semnat de Const. Antip este intitulat „Contribuții la istoria presei române".

Fixînd coordonatele de ansamblu ale dezvoltării presei noastre, lucrarea stăruie în mod deosebit asupra pozițiilor înaintate sub raport ideologic, politic, social, promovate în paginile ziarelor și revistelor, subliniind lupta dusă de presa progresistă, democratică, momentele principale din istoria presei muncitorești, socialiste, comuniste.

Valorificînd studiile apărute pînă în prezent (monografii și bibliografii despre presa română în diferite etape istorice), lucrarea expune, în afara opiniilor autorului, aprecierile cele mai însemnate la care s-a ajuns în prezent în acest domeniu de cercetări atît de variat și de multilateral.

Lucrare de autentic interes științific — și prin aceasta contribuție certă în domeniul cercetărilor istorice — cartea lui Const. Antip constituie, prin concepția sa unitară, prin alcătuirea ei metodică și prin informația ei largă, o lectură substanțială pentru oricine iubește presa noastră, bogatele ei tradiții luminoase, pentru oricine dorește să-și facă o imagine asupra felului în care au fost oglindite în presă evenimentele epocale ale istoriei patriei și evoluția opiniei publice de la noi din primele decenii ale veacului trecut și pînă astăzi.

ÎN VITRINELE LIBRĂRIILOR

Scrieri alese

de GH. BARIȚIU

Om politic, ziarist de mare cultură și istoric cu vederi democrate, figură proeminentă a revoluției de la 1848 din Transilvania, Gh. Barițiu, a avut un rol important în lupta pentru revendicări sociale și naționale ale românilor din Transilvania. Volumul — publicat sub îngrijirea lui Radu Pantazi care este și autorul studiului introductiv și al notelor explicative — conține studii, articole, lucrări realizate de Barițiu de-a lungul a peste jumătate veac, cu privire la problemele economice ale societății feudale transilvane, cu privire la istoria ei, istoria românilor de pe aceste meleaguri. Volumul evidențiază astfel marea contribuție a luptătorului patriot în mișcarea pentru eliberarea poporului român din Transilvania de sub jugul asupririi feudale și naționale.

Aventurile unui naturalist

de ARCHIE CARR

Lucrările naturaliștilor călători pasionează, de obicei, cititorul prin noutatea datelor pe care le oferă, prin ineditul situațiilor în care sînt puși cercetătorii. Amplul volum al lui Archie Carr nu face excepție de la regulă. Călătorind de-a lungul și de-a latul Mării Caraibilor cu scopul găsirii drumului țestoaselor marine, el descoperă și descrie o întreagă floră și faună, obiceiuri interesante ale locuitorilor acestor regiuni ca și obiceiuri nu mai puțin interesante ale unor animale. Pe lîngă valoarea științifică volumul se impune prin stilul viu, antrenant al povestirii.

Dimitrie Gusti

de OVIDIU BĂDINA

Volumul prezintă interes pentru un public dornic să cunoască diferite aspecte ale istoriei gîndirii sociologice din țara noastră și într-o nu mai mică măsură pentru cei ce studiază filozofia. Aceasta întrucît deși contradictoriu și inconsecvent în principiile sale, Dimitrie Gusti este unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai gîndirii sociologice burgheze din Romînia. Meritul lucrării constă în aceea că ea realizează o analiză de pe bazele concepțiilor marxist-leniniste a operei sociologului care este astfel prezentată cititorului în mod critic, cu explicarea condițiilor social-economice și politice care i-au determinat atît nașterea cît și inconsecvențele.

Automatica, telemecanica, metrologia

Ca și primul volum apărut în această serie, cel de-al doilea volum se va bucura probabil de o largă audiență în rîndurile specialiștilor din diferite domenii de activitate, începînd cu inginerii, tehnicienii și cercetătorii științifici și terminînd cu studenții. Toți aceștia vor găsi în volum o culegere de articole originale, precum și o seamă de alte articole traduse, adaptate sau completate, având ca tematică principiile, metodele și mijloacele metrologice, ale construcției aparatelor de măsurat și reglare, principii de telemecanică, automatică, cibernetică, tehnica calculului etc.

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

Mașină de scris cu... memorie

În Franța a fost realizată o mașină de scris dotată cu „memorie" înregistrată pe bandă magnetică.

Iată principiile după care se călăuzește funcționarea noii mașini.

În timp ce dactilografa scrie textul, acesta din urmă este înregistrat pe o bandă magnetică, simultan cu imprimarea sa pe foaia de hîrtie. Acest procedeu — care permite reproducerea automată a documentului ori de cîte ori este nevoie, într-un ritm de o mie de semne pe minut — permite să se utilizeze în corespondență paragrafele înregistrate anterior și puse la rezervă în „memorie".

Este interesant de semnalat că noua mașină este capabilă să facă singură corecturi.

În afară de textele obișnuite, mașina mai poate fi folosită pentru copierea textelor matematice — în cazul cărora se folosesc numeroase simboluri. Se știe că numărul lor este atît de mare, încît ele nu pot fi imprimate toate pe o aceeași mașină de scris. De aceea, în cazul dactilografierii unor texte de matematică, mai întîi se bat semnele existente și — concomitent — se lasă loc liber acolo unde claviatura are lacune.

Pile de combustibil

Oamenii de știință experimentează crearea așa numitelor „pile de combustibil", menite să transforme direct carburantul în energie electrică — pe cale chimică. Aceste pile vor servi ca motoare ale unor vehicule care se vor putea deplasa fără zgomot și fără să producă gaze de eșapament.

Societatea „Shell" a pus la punct modelul unei astfel de pile, care poate produce curent electric de 5 kW, suficient pentru a pune în funcțiune trei ciocane de perforat. Acest model poate fi montat la spatele unui automobil de tipul „Land Rover".

Pila generează curent electric prin combinarea hidrogenului cu oxigenul — cu ajutorul unui catalizator. Se formează apă și curent electric. Oxigenul este luat din aer, iar hidrogenul este obținut într-un cilindru de aluminiu, prin descompunerea metanolului, care se extrage din produsele secundare ale rafinăriilor.

Electrogeneratorul trebuie să fie — din cînd în cînd — alimentat cu metanol. Eficiența pilei în curs de experimentare este asemănătoare cu cea a unui motor Diesel. Principala problemă o constituie prețul încă relativ ridicat al pilei (metanolul costă — totuși — mai mult decît benzina).

Pe de altă parte, trebuie să se țină seama de seriosul avantaj pe care îl reprezintă eliminarea zgomotului, în cazul folosirii unor astfel de motoare. Ținînd seama și de faptul că gazele de eșapament viciază tot mai mult atmosfera marilor orașe, există serioase motive pentru înlocuirea actualelor motoare auto cu pile de combustibil. S-ar putea ca acestea să devină una din cuceririle tehnice cele mai însemnate în domeniul autovehiculelor.

Robot casnic

Așa după cum afirmă însuși inventatorul — dr. Meredith Thring, profesor la Universitatea din Sheffield — ideea creării noului robot a izvorît din grija pentru scutirea femeii de nenumăratele treburi casnice care-i ocupă o bună parte din timp.

Și iată acum care vor fi — în linii mari — însușirile noului robot. „Brațele" sale nu sînt altceva decît niște instrumente de apucat, prevăzute cu niște degete articulate, ultrasensibile, în genul celor care servesc — în laboratoarele atomice — la manipularea substanțelor radioactive în interiorul unor camere etanșe. Spre deosebire de brațele umane, ele sînt în număr de trei — ceea ce le asigură o superioritate

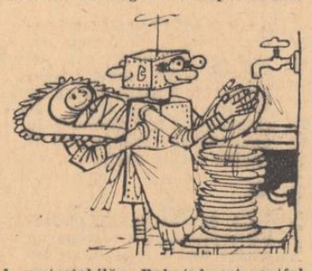

incontestabilă. Robotul este astfel construit încît poate urca și scările.

Întrucît inventatorul nu este cibernetician de profesie, el colaborează în această direcție cu oameni de specialitate. Una din sarcinile pe care și le-au propus, este realizarea unui asemenea „creier" care să fie capabil să identifice toate obiectele dimprejur, în orice poziție s-ar găsi. Dacă ne gîndim însă că majoritatea creierelor electronice nu „recunosc" un anumit obiect, decît într-o poziție bine determinată, atunci o asemenea sarcină pare — cel puțin — dificilă. În fapt, ea rezidă în înzestrarea mașinii cu un număr mai mare de informații cu privire la fiecare obiect de identificat. Și — ținînd seama totuși că numărul obiectelor menajere este limitat — „recordul" apare ca posibil.

Deoarece toți roboții au un nume, inventatorul și-a botezat creația cu acela de „Ted". El va fi în stare — în concepția creatorului său — să preia absolut toate treburile gospodăriei, de la achiziționarea celor necesare gospodăriei pînă la gătit, spălat vase, curățenia casei etc. Prețul lui „Ted" însă va fi cam cît al unui... automobil.

Sus... „spre centrul Pămîntului"

(Urmare din pag. 1)

care, atît ca număr de exponate cît și ca mod didactic de prezentare, ne-a entuziasmat". Urmau semnăturile membrilor fostei grupe studențești 101...

Studenții care în vară vor efectua practica de producție în regiunea Ocnei de Fier, o pot face cu anticipație oricînd... prin intermediul exponatelor.

Spectaculosul de care am amintit mai înainte, vine de acolo că, în natură, cea mai mare parte a mineralelor sînt frumos cristalizate, prezentînd forme geometrice cu o simetrie de multe ori evidentă. Adesea, dispunerea cristalelor — și acest lucru îl constatăm atît de bine, aici, în colecție — este pe cît de neașteptată pe atît de frumoasă. La acestea trebuie adăugate culorile vii ale mineralelor și mai ales formele cele mai variate, care apar acolo unde te aștepți mai puțin. Înflorescențele de cuart, calcită sau baritină amintesc — prin forme și culori — de minunate flori care ar stîrni invidia celor mai reputați horticultori. O mostră de bioxid de siliciu coloidal dă impresia că un pictor iscusit a desenat pe ea o bazierină în plin efort. Cele mai fanteziste presupuneri le poți face privind mostrele expuse, examinînd forma lor, culorile și nuanțele.

Dar unui specialist îi sînt străine asemenea preocupări. El va remarca, înainte de toate, faptul că aici în colecție se găsesc exponate de minerale și roci și din principalele zone ale țării noastre, majoritatea puse în evidență în ultimele două decenii, precum și unele mostre de peste hotare. Mostre de minerale și roci s-au adus nu numai de la Răzoare, Baia Mare, Ocna de Fier, Pucioasa, Verbilău sau din alte părți de pe meleagurile țării noastre, dar s-au procurat și din Suedia, Kragesö (Norvegia), Schlaggewald (Cehoslovacia), Ontario (Canada).

După scurgerea a două ore petrecute în lumea cristalelor și a rocilor, ne trezim pe bulevardul Magheru. Ne-am întors în adevăr dintr-o călătorie fantastică întreprinsă fără peripeții prin scoarța globului terestru.

Ing. Th. MARCAROV

Schiță de ION PAVELESCU

FANĂ

Seara, după ce s-a întors de la cîmp, Fană s-a gîndit să-și încerce norocul. Nenea Tică stătea în veranda de la drum, sub umbrarul de viță de vie și privea, dincolo de Ialomița, cortina de catifea violie a amurgului, care cădea încet.

— Tată, aș avea o rugăminte la alde matale. Nenea Tică, poate fiindcă era obosit, poate pentru că-l tulbura într-un moment cînd ar fi preferat să fie lăsat în pace, se făcu a nu auzi.

— Tată!... reveni din nou Fană insistent... Măcar o vorbă!...

— Ce vrei? Nenea Tică nu părea în toane bune, Fană avu un moment de ezitare: să mai deschidă discuția sau s-o lase baltă. Totuși...

— Poate că ai niște bani. Să-mi dai de drum. Am auzit de-o școală la Călărași, la chimie... Uimit de-a binelea, nenea Tică renunță să mai contemple înserarea.

— Tu, măi Fană, se vede că întîi vorbești și după aceea te hotărăști să pui mintea să gîndească. Ce școală? De învățat sînt buni ai lui alde Trif și ai lui alde Patraulea, nu un ciuruc ca tine. Să nu-mi mai umbli mie cu mofturi, să mă pui la cheltuială.

Fană se chirci sub povara vorbelor grele. Era deprins să-l știe pe nenea Tică aspru și impulsiv. Auzea mereu în Lețcani spunîndu-se: „Tică Mică, e mic numai cu numele: să vezi ce iute și-al dracului e". I se părea un compliment și-i făcea plăcere să-l asculte. Poate că așa-i și bine: să știe lumea că nu ești un fîțîcine. Dar parcă niciodată nu-l văzuse atît de pornit, atît de brutal. Ciuruc... Cuvîntul îl lovise crunt.

De fapt tot ce încercase Fană pînă atunci îi ieșise pe dos, încît disprețul părintesc părea îndreptățit. După cele opt clase din sat, urmase un an întreg la Urziceni, la școala medie. Se obișnuise cu materiile, profesorii îl notau mulțumitor. Spre vară însă, s-a împiedicat într-un afurisit de ciot! Da, afurisit, că altfel nu-i putea spune. A răcit și a trebuit să intre în spital pentru o săptămînă, tocmai în perioada tezelor. Cînd a revenit și a încercat să recupereze timpul pierdut, i-a venit greu mai ales la fizică, obiect la care a și rămas corigent. Toamna, de asemenea, s-a încurcat la examen și, gata, n-a mai putut prinde trenul. Amărît, dar nu descurajat, pentru că-i venea greu să repete clasa în același loc — era prea mîndru ca să dea zilnic ochii cu foștii săi colegi — acum cu un an înaintea lui — l-a rugat pe nenea Tică să-l lase la o școală agricolă la Slobozia. Nimeni nu s-a împotrivit și Fană, cu rîvnă sporită, a luat învățătura de la capăt. Dar nici de data aceasta n-a călcat cu dreptul. Într-o zi, un pedagog l-a insultat pe cînd mergea către sala de mese. El n-a putut răbda și i-a răspuns cu aceeași monedă. Nu se știe cum, despre incident a auzit directorul școlii, însă într-o asemenea formă încît reieșea că Fană fusese inițiatorul gîlcevii. Pe scurt, a fost chemat la direcțiune unde i s-a pus în vedere să se retragă singur („ca să nu fim noi nevoiți să te obligăm") pentru că „ne pregătim noi să lucrăm la țară, dar trebuie totuși să avem purtări urbane". De supărare, Fană n-a plecat de-a dreptul acasă să-i povestească lui nenea Tică totul cum s-a întîmplat, ci a rămas în tîrg la un fel de mătușă îndepărtată, căreia i-a spus că are de făcut un proiect și a căpătat două săptămîni de concediu pentru asta (ce fel de proiect în primul an și de ce nu putea lucra la el în internat, n-a avut, firește, cum lămuri). Tocmai atunci s-a nimerit să vină la Slobozia taică-su. Pe el nu l-a putut îmbrobodi. L-a luat din scurt și a aflat exact cum stăteau lucrurile. Atunci o fi încolțit, pesemne, în mintea lui nenea Tică ideea că Fană n-ar mai avea șorți, de trecere. Nu l-a bătut și nici măcar nu l-a certat, cum se așteptă. Dar l-a privit în ochi așa fel încît Fană a înțeles foarte bine ce credea tat-su despre el. A trecut de atunci o iarnă, o primăvară și-o toamnă, aproape un an întreg. Și nenea Tică nu-l mai învrednicise cu nici o vorbă, cu nici o privire măcar. Parcă Fană nici n-ar fi existat pentru el. Celorlalți copii le purta de grijă, îi și mînglia uneori. Pe Fană însă, orice-ar fi făcut, nici nu-l băga în seamă. Putea deci să se aștepte la un refuz cînd a adus vorba de povestea cu școala.

Și totuși asprimea i se păruse lui Fană prea mare, revoltător de dură și de nedreaptă. „Ar putea să-și aducă aminte alde tata — gîndea — că la Urziceni eram mai bun la chimie și la matematică și decît alde Trif și decît alde Patraulea". Dar, alde tat-su nu-și bătea capul cu astfel de amănunte. Pentru el lucrurile erau mai de mult lămurite: „Fană e un ciuruc, adică un netrebnic". Aici nu mai încăpeau și alte păreri. Ori tocmai asta îl durea pe Fană. Două zile și-a tot chinuit mintea ce să facă. Maică-si nu i se putea adresa, deoarece ea nu trecea niciodată de cuvîntul lui nenea Tică. Cu frații lui nu putea să se sfătuiască. Erau mai mici și n-ar fi înțeles lucrurile așa cum stăteau ele. O hotărîre pe care numai la 16 ani o poți lua: și-a pus într-o desagă cîteva lucrușoare și ceva provizii — niște pîine, niște slănină — și-a plecat „pe speze proprii", cum avea să spună mai tîrziu, adică pe jos, cale de 30 de km., la Călărași. Aici a nimerit exact în ultima zi a înscrierilor. A depus actele la cancelarie și peste cîteva ore pășea în fața comisiei de examinare. Școala avea rolul de a pregăti operatori chimiști pentru combinatul din localitate. Chimia era de altfel materia de bază la examen. Anul petrecut la Urziceni și cele cîteva luni de școală agricolă, timp în care se familiarizase destul de binișor cu formulele și cu definițiile, constituiau un capital vrednic de luat în seamă. Singurul, de altfel, deoarece, neavînd timp să mai învețe înainte de examen, față de alții care știau de concurs și se pregătiseră, era, se-nțelege, dezavantajat. Hotărît însă și ajutat și de-o memorie destul de bună, cînd s-au afișat rezultatele cu cei admiși, s-a pomenit între primii zece.

A scris o carte poștală în care a anunțat pe părinți că a reușit și că să nu-i ducă grija. Cele două săptămîni pe care le mai avea pînă la deschiderea școlii, a stat la un coleg din oraș. Cînd a primit scrisoarea, nenea Tică n-a dat nici un semn de neliniște. „Îi trece lui, și-a zis. După ce termină din traistă, vine singur acasă. Și-o să-i fie de învățătură și pe viitor să nu mai calce cuvîntul tătîne-su". Vremea a trecut repede. că, vorba cîntecului, nu era legată de gard, Fană a pornit la școală grijuliu să nu mai calce-n străchini, ca unul care era pățit. A primit totul de la întreprindere, pînă la creionul și maculatorul pentru luat notițe. I s-a cerut în schimb un singur lucru: să învețe. Și Fană nu s-a lăsat rugat. În clasă, era numai ochi și urechi. La internat, nu-și pierdea vremea cu fleacuri: citea, își rezolva problemele. Foarte repede s-a familiarizat cu aparatura pretențioasă din laborator. Mîinile lui, bătucite peste vară de sapă, prindeau la început epruvetele cu sfială. Pe urmă, însă, s-a obișnuit cu ele de parcă toată viața numai cu de-alde asta ar fi umblat. Profesorii — mai toți ingineri de la combinat — au remarcat seriozitatea acestui elev care îi întrecea pe alții la calcule, la probe practice. În carnet notele s-au adunat tot una și una. După încheierea primului trimestru a venit vacanța. Fană s-a gîndit că ar fi timpul să se ducă la ai săi. Venise în august pe secetă și acum era zăpadă cît gardurile. Plecase amărît de neîncrederea lui nea Tică și acum se pregătea să revină ca premiant. Și-a strîns lucrurile, a trecut pe la secretariat să-și facă foaia de drum, apoi a dat bineți și a plecat. La piept, în buzunarul vestonului, își simțea carnetul de elev, ca pe ceva nespus de drag. Acasă a ajuns pe-nserate. Nenea Tică stătea la masă și-și făcea de lucru cu un ziar. A auzit ușa și-a ridicat capul.

— A, ai venit și tu! Ei te-ai sătura și de chimie?...

Altădată, asemenea vorbe l-ar fi durut amarnic pe Fană. Acum însă nu mai era cel care să pună la inimă totul. Mai cu seamă că tatăl său, aprigul Tică Mică din Lețcani, se cam înșela în privința lui. Chiar acum îi va face dovada. Cu o mișcare iute și sigură, a scos din buzunar carnetul cu note.

— Citește aici, tată. Și nu mă mai ocărî.

Nenea Tică a luat carnetul liniștit: „ei fiule, nu ai tu ce să mă uimești pe mine", părea să spună. Dar cînd a văzut șirurile de note mari și, alături, caligrafia întortocheată a semnăturilor profesorilor — totdeauna a avut un respect nemărginit pentru iscălituri, și poate de aceea cînd i se cerea, și-o punea pe-a lui cu mari codeli! — cînd dădu de foaia de drum și de dovada adeveritoare că „Micâ C. Ștefan este elevul nostru intern", inima lui de tată nu mai putu să reziste.

— Ai fost tu în stare de toate astea? Măi Fană, măi Fănuță...

Mai emoționat însă decît nea Tică era Fană, care nu-l mai văzuse niciodată pe tat-su atît de înduioșat. Se duse în camera de-alături să-și depună bagajele. Orice s-ar spune, nu-i ușor să străbați atît de revede distanța de la „ciuruc" la „Fănuță". Și în definitiv, ce om de treabă acest Tică Mică de asprimea căruia vuie tot satul Lețcani!

14 antrenori - 14 echipe

„Cu ce lot începeți returul campionatului?"

Interviu cu antrenorii principali ai formațiilor de fotbal din categoria A

Prima parte a campionatului categoriei A de fotbal s-a desfășurat în condiții anormale: trei dintre formațiile participante, Dinamo, Steaua și Rapid, care au dat jucători lotului olimpic, au fost supuse unui adevărat tur de forță, prelungit în plină iarnă. În același timp, celelalte echipe de categoria A nu au avut continuitate în programul lor oficial, fapt care, desigur, a influențat rezultatele.

Tocmai pentru că turul campionatului a avut o atare desfășurare dezorganizată, sezonul de primăvară este pregătit parcă cu mai multă grijă. Ținînd seama de faptul că la 30 ianuarie s-a încheiat scurta perioadă de transferări și profitînd de prezența în capitală a antrenorilor echipelor din categoria A care au participat la un curs de perfecționare, am întreprins o anchetă fulger cu scopul de a cunoaște loturile de fotbaliști ale celor 14 echipe de categoria A. Iată răspunsurile pe care le-am primit la întrebarea: „CU CE LOT ÎNCEPEȚI RETURUL CAMPIONATULUI?"

Prof. Angelo Niculescu – DINAMO Buc.

Cu mici modificări vom avea la dispoziție lotul cu care am terminat pe primul loc turul campionatului și anume: **Datcu, Uțu** (portari), **Popa, Nunveiller III, Ștefan, Ivan, Nunveiller IV, Stere Ciuleanu** (fundași), **Gergely, Petru Emil, O. Popescu** (mijlocași), **Pircălab, Frățilă, Enc II, Haidu, Nunveiller VI, Gheorghe Grozea, Vasile Ionescu, Mircea Lucescu** (atacanți).

Din lotul pe care l-am avut la dispoziție în prima parte a campionatului, nu mai fac parte **Varga** și **Tîrcovnicu**. Locul lor a fost luat de tinerii **Ciuleanu** și **Groza**, tineri talentați, dar care mai au mult de muncit pentru a putea corespunde exigențelor primei categorii.

Ilie Savu – STEAUA

Echipa noastră va începe returul campionatului cu următorul lot de jucători: **Eremia, Haidu** (portari), **M. Georgescu, Dumitru Nicolae, Petescu, Dumbravă, Negrea, Jenei, Koszka, Crișan** (fundași) **Sorin Avram, Constantin, Fl. Voinea, Pavlovici, Raksi, Creiniceanu** (înaintași). Pe lîngă aceștia se mai pregătesc tinerii **Păciulete** și **Alexandru Chiru.**

— Dar Suciu?

— **Vasile Suciu** este încă nerestabilit și nu vom putea conta pe el nici în returul campionatului. Pot spune însă că „veteranul" echipei, **Constantin**, se pregătește cu multă ambiție și, cu siguranță, va redeveni cel mai bun jucător al formației noastre.

Valentin Stănescu – RAPID

Nu a intervenit nici o modificare în lotul pe care l-am folosit în prima parte a campionatului. Vom conta și în primăvară pe aportul jucătorilor **Andrei, Urziceanu** (portari), **Lupescu, Motroc, Dan Coe, Greavu, Macri, Langa** (fundași), **Georgescu, Jamaischi, Dinu** (mijlocași), **Năsturescu, Dumitriu II, Ionescu, Codreanu, Kraus, Oblemenco, Rugiubei, Țuțuianu.** (înaintași). Avem în vedere trei tineri talentați, care se pregătesc cu lotul nostru.

— Cine sînt aceștia?

— Sînt juniori ai clubului nostru: **Savu Costea, Ion Popescu** (ambii au cîte 16 ani), **Mihai Cîtejan** (18 ani). Dacă vor munci cu seriozitate la pregătire, într-un viitor apropiat își vor găsi loc în echipă. De altfel, trebuie să vă spun că echipa noastră nu are titulari și rezerve.

Silviu Ploieșteanu – STEAGUL ROȘU

Notați lotul pe care-l vom folosi în primăvară: **Adamache, Libardi** (portari), **Zaharia, Ivăncescu, Naghi, Jenei, Campo** (fundași), **Năftănăilă, Pescaru, Sigheti** (mijlocași), **Hașoti, Necula, Gane, Goran, Selimesy** (atacanți).

— Observăm un nume nou: **Libardi...**

Este un portar ale cărui calități sînt demne de luat în seamă. A jucat pînă în prezent la o echipă din raionul Sibiu. În privința lui **Goran**, se știe că el a fost promovat în toamnă, cînd a jucat într-o singură partidă. Cu lotul pe care-l avem la dispoziție, noi sperăm să ne comportăm mai bine decît în prima parte a campionatului.

— Dar extremul stînga, David?

— A cerut transferul pentru Siderurgistul Galați și nu s-a mai prezentat la pregătire.

Constantin Teașcă – C.S.M.S. Iași

Apropo de lotul cu care reluăm „ostilitățile": Nu știți pe undeva un fundaș central? Avem mare nevoie la Iași. Nu-mi luați în nume de rău gluma, dar problema fundașului central nu este pentru noi o glumă, ea ne preocupă de cînd s-a terminat prima parte a campionatului. Deocamdată, dintre cei cîțiva juniori talentați pe care-i avem, nu-l putem alege. Perioada foarte scurtă de transferări nu mi-a permis să caut și să promovez din regiune vreun jucător tînăr. Deci returul campionatului îl vom începe cu aceiași jucători: **Constantinescu, Faur** (portari), **Popescu, Moțoc, Vornicu, Ștefănescu, Țapu** (mijlocași), iar **Matei, Iancu, Stoicescu, Cuperman, Milea, Voica, Goea, Ioanid,** vor fi jucătorii din care vom alcătui linia ofensivă.

Ilie Oană – PETROLUL Ploiești

La începutul campionatului și pe parcursul competiției am promovat o serie de tineri jucători, în funcție de nevoile echipei. Continuăm această acțiune. Deci întinerirea echipei nu este o chestiune de sezon. Reluăm campionatul cu următorul lot: **Ionescu, Sfetcu** (portari), **Pahonțu, Hălmăgeanu, Florea, Pall, Fronea Dragomir** (fundași), **D. Munteanu, Ivan** (mijlocași), **Badea, Mocanu, Dridea I, Juhasz, Bok, Moldoveanu, Dridea II, Oprișan** (atacanți).

— **Dar Anton Munteanu?**

— Acestuia i s-a dat dreptul de transfer. Nu mai face parte din lotul echipei noastre.

Ion Mihăilescu – FARUL Constanța

Pentru returul campionatului avem la dispoziție următorii jucători: **Ghibănescu, Manciu,** (portari), **Costin, Stancu, Tilvescu, Gref, Buzea** (fundași). **Neacșu, Tănase, Tufan, Pleșa** (mijlocași). **Moroianu, Bukosi, Ologu, Zamfir, Balint, Bibere, Zgardan** (linia de atac).

— Deci un jucător nou, cunoscut, în categoria A., **Zgardan!**

— Da, după ce a terminat facultatea a fost repartizat la Constanța.

Andrei Sepci – ȘTIINȚA Cluj

Pentru iubitorii fotbalului din Cluj, noul sezon va începe cu o veste bună: complet restabilit, **Neșu** și-a reluat pregătirile și va apare în formația Științei. Lotul pe care-l avem la dispoziție este următorul: **Moguț, Ringheanu, Curuț** (portari), **Marcu, Georgescu, Grăjdeanu, Cimpeanu, Szőke** (fundași), **V. Alexandru, Suciu, Neșu, Birsan, Mustețea, Damian** (mijlocași), **Ivansuc, Szabo, Adam, Bretan, Tarcu, Pirvuleț.**

Mustețea, Damian și **Tarcu** sînt juniori din pepinieră proprie. Cît despre **Pirvuleț** acesta este cunoscut din toamnă cînd și-a făcut un frumos debut.

L. Zilahi – CRIȘUL Oradea

În linii foarte mari lotul nostru rămîne același ca în toamnă. Lipsește doar **Georgescu**, care nu s-a mai prezentat la pregătire, fără să fi anunțat clubul. După informațiile mele, el a cerut să fie transferat la Progresul București, unde a fost junior.

Dar iată care este lotul pentru returul campionatului: **Duca, Marin** (portari), **Solomon, Pojoni, Sacaci Balog II** (fundași), **Mihai, Damian, Naghi Eugen** (mijlocași), **Szücs, Bakoș, Sacaci III, Iacob, Vlad, Al. Baghi, Tomeș** (atacanți). **Vlad** și **Tomeș**, complet restabiliți au reluat antrenamentele și vom putea conta și pe ei.

C. Braun-Bogdan – U.T. Arad

Returul campionatului îl începem cu următorul lot: **Weiheld, Gaboraș** (portari), **Bacoș, Czako, Mețeas, Comisar, Neamțu** (fundași), **Floruț, Igna, Țîrlea, Donciu, Pantea, Cernega, Steiner, Acsente, Sandu.** Sperăm ca la primăvară, cu lotul amintit, să obținem rezultate mai bune, care să-i mulțumească pe suporterii echipei noastre.

V. Mărdărescu – DINAMO Pitești

Pentru partea a doua a campionatului, avem la dispoziție un lot întărit. Am promovat o serie de tineri, foarte talentați. Dar iată lotul de care dispunem în prezent: **Matache, Niculescu** (portari), **Valcan, Ilie Stelian, Stoenescu, Badea, Radu** (fundași), **Olteanu, Barbu, Nuțu** (mijlocași) **Banu, Dobrin, Neghy, David, Miko, Crăciunescu, Corneanu, Ionescu.** Ultimii doi au fost accidentați și în luna februarie își vor relua antrenamentele.

— Aveți jucători noi, dar vă lipsesc alții care au jucat în toamnă!

— Am renunțat la **Dumitrescu**, care a plecat la Bacău și la **Ene Daniel**, care a mers la Dinamo Victoria în locul lui **Nuțu.** Au mai rămas în pregătirea echipei și o serie de tineri talentați ca **Prepurgel, Zdrenghea, C. Radu.**

N. Oțeleanu – ȘTIINȚA Craiova

Lotul echipei noastre nu-și va schimba înfățișarea. Iată-l: **Vasilescu, Papuc** (portari) **Geleriu, Deliu, Marin Marcel, Dumitrescu, Lungan** (fundași), **Bărbulescu, Bitlan, Anton, Săvescu, Tete** (mijlocași). **Circiumărescu, Plugaru, Ganga, Sfîrlogea, Eftimie, Onea, C. Popescu, Lovin** (atacanți).

Pentru prima formație vor candida în primul rînd jucătorii cu care am terminat turul campionatului.

Ștefan Onisie – MINERUL Baia Mare

Față de lotul cu care am terminat prima parte a campionatului, o singură noutate: portarul **Ernest Moritz.** În rest, nici o modificare: **Bay, Vlad,** (portari), **Staicu, Kromely, Colceriu, Szekely, Donca, Ujvari** (fundași), **Halagian, Pînzaru, Vaida** (mijlocași), **Cacoveanu, Rosznay, Drăgan, Czako, Pop, Sasu, Sőo** (înaintași). Sperăm că returul campionatului să ne ofere mai multe satisfacții, pentru că valoarea jucătorilor noștri nu este aceea pe care o arată locul 13 din clasament.

Titus Ozon – PROGRESUL Buc.

Ne așteaptă un sezon foarte dificil în care va trebui să facem eforturi mari pentru evitarea retrogradării de care sîntem serios amenințați. Renunțînd la serviciile unor jucători care nu mai dădeau randament, vom încerca să alcătuim o formație care să reziste turului de forță pe care-l încercăm, evitării retrogradării. Iată lotul de care vom beneficia: **Cosma, Mîndru,** (portari), **Sandu, Ioniță, Știrbei, Ioachim Popescu, Stanciu** (fundași), **Mateianu, Ad. Constantinescu, D. Popescu** (mijlocași), **Mafteuță, Baboie, Al. Constantinescu, I. Constantin, Iofciulescu** (înaintași).

Federația română de fotbal a primit o serie de cereri de transfer din partea unor jucători care sînt însă în discuția Biroului federal.

Viorel PĂUNESCU și Petre CRISTEA

Un fel de augur

de DAN DEȘLIU

O știre ne aduce la cunoștință că foarte tînărul Șerban Ioan (nu se înțelege exact care-i numele și care-i prenumele, dar asta n-are însă o însemnătate majoră), a sărit deunăzi la „Floreasca mică" 1,99 m. — nou record republican de juniori. Așadar, Mihaela Peneș și Gheorghe Costache au un tovarăș de nădejde în ascensiunea temerară și neîntreruptă spre piscurile ierarhiei internaționale.

Firește, stricta vecinătate a cifrei 2, această veche piatră de hotar între mediocru și excelent, nu mai constituie o carte de vizită edificatoare. Numărul atleților de pe glob care depășesc astăzi în mod curent altitudinea respectivă, trebuie să se ridice — după slabele mele posibilități de aproximare — la cîteva sute. Ceea ce recomandă însă cu deosebită căldură performanța atletului romîn, este faptul că el se află încă în zodia fericită a adolescenței. Cînd în 1950, la Cluj, Ion Söter urca recordul Romîniei dincolo de doi metri, eroul nostru abia începea să se deprindă cu poziția verticală. Să treci la o unghie de această înălțime — etalon iarna, în sală, cu o pistă de elan improvizată, și ceva mai devreme de 17 ani — nu mi se pare deloc banal. Perspectiva ce se poate deduce din datele de mai sus, merită, desigur, atenția și solicitudinea celor chemați să se îngrijească de viitorul atletismului autohton. Și, de asemenea, fluturarea surîzătoare a peniței — ac seismografic înregistrînd pe hîrtie, nu fără participare lăuntrică, atît fenomenele pozitive cît și pe cele dimpotrivă.

S-ar putea ca unii colegi să obiecteze, totuși, că elogiile timpurii sînt primejdioase. După mine, talentele prăpădite (har Domnului, nu numai în domeniul sportiv) nu s-au prăpădit îndeosebi din pricina vorbelor bune. Și apoi, să nu uităm, talentele se divid foarte net în două mari categorii: tineri care promit, pur și simplu, și tineri care promit dar se și țin de cuvînt...

Corespondență specială din Los Angeles

BOB COUSY a spus adio activității competiționale

Iarna californiană este o adevărată plăcere pentru un european din Balcani. Barometrul coboară rar de tot sub 15 grade și de multe ori, pe stradă, haina îți este pur și simplu de prisos. Ceea ce nu împiedică însă pe schiori, de pildă, să-și etaleze din plin virtuozitatea. Este drept, în chiloți și maiou, pe o pistă de... paie, unde schiurile alunecă cu o repeziciune remarcabilă!

Nu este singura surpriză pe care o oferă amatorului de sport Los Angeles-ul și împrejurimile sale în aceste zile. Dacă colinzi mai mult îl poți întîlni, bunăoară, pe colosul Dallas Long, viitor medic dentist, aruncînd greutatea de cîteva sute de ori într-o singură după-amiază, pentru a adăuga noi centimetri recordului său mondial, pe Steve Clark, corecordman al lumii în proba de 100 m. liber, care se „plimbă" zilnic pe suta de lungimi a bazinului clubului său și multe alte celebrități, a căror faimă sportivă a făcut de mult înconjurul globului.

Să trec însă la baschet, unde mă simt... mai în apele mele. Probabil că sînteți curioși să aflați ce mai fac cunoștințele noastre, care ne-au vizitat țara în luna mai a anului trecut **(n.r., este vorba de selecționata celor mai buni jucători profesioniști din S.U.A.).** Bob Cousy „magicianul" — cum îl numesc iubitorii baschetului din America — și-a atîrnat ghetele în cui, lăsînd locul celor mai tineri. El a deschis în Boston o școală de baschet pentru copii și paralel antrenează echipa unui liceu (high school) din localitate.

Acum vedeta nr. 1 a baschetului profesionist, care polarizează titlurile rubricilor de specialitate, a devenit Oscar Robertson sau „Mister O", pentru care jocul nu mai prezintă nici un secret. Împreună cu Jerry Lucas (coechipierul său din echipa olimpică în 1960), Robertson a avut principala contribuție la seria celor 12 victorii consecutive ale lui Cincinnatti Royals, devenită în acest sezon, una din marile adversare a lui Boston Celtics, echipa campioană. Dar, pentru că veni vorba de băieții din Boston, antrenați de cunoscutul Red Auerbach, trebuie să vă spun că Bill Russell — trecut de 30 de ani — nu a pierdut încă nimic din virtuozitatea sa, fiind (datorită impresionantei sale detente și calităților de apărător) un adevărat as al panoului. Ca în fiecare an, duelul său (indirect, pînă la turneul final) cu Wilt Chamberlain (2,15 m), care joacă la San Francisco Warriors, este urmărit cu cel mai mare interes. În sfîrșit, mai pot să vă anunț că au fost selecționate loturile pentru tradiționalul meci „East-West All Stars". În echipa din Vest vor evolua West, Baylor (Los Angeles), Chamberlain (San Francisco), Bellamy (Baltimore), Wilkens, Pettit (St. Louis) și T. Ditschinger (Detroit), în timp ce formația din Est va conta pe Russell, S. Jones, T. Heinsohn (Boston), Robertson, Embry, Lucas (Cincinnatti), Greey și L. Jackson (Philadelphia). Acesta din urmă este cel mai nou recrut al baschetului profesionist (în octombrie '64 juca în echipa olimpică a S.U.A.) și selecția sa, chiar în primul an de activitate, constituie o adevărată senzație.

Am asistat recent și la un turneu rezervat celor mai bune echipe studențești, care dau majoritatea jucătorilor în echipa națională a S.U.A. Nici un nume de mare rezonanță și totuși sînt baschetbaliști de certă valoare. Cel mai vîrstnic participant la întrecere avea 23 de ani, iar din cele 8 echipe care au evoluat, nici una nu avea o medie de înălțime sub 1,90 m! Competiția a fost cîștigată de selecționata Universității din Utah, care a produs marea surpriză învingînd echipa Universității din Los Angeles (U.C.L.A.), cîștigătoarea ultimelor două ediții, cu scorul de 104—74.

Vasile POPESCU

Arbitrul distrat!...

Fără cuvinte

Desene de C. GHEORGHE

Fotbal pe meridianele globului

• *PENTRU că a criticat prin ziare arbitrajul prestat de De Marchi, după un meci Internazionale-Fiorentina, cunoscutul antrenor de fotbal Helenio Herrera a fost chemat în fața comisiei de judecată a federației italiene de fotbal. Au avut loc discuții tăioase între H. H. și reprezentanții arbitrilor, care au cerut ca antrenorii să se abțină de la comentarii publice, care incită împotriva conducătorilor de joc. Comisia de judecată urmează să se pronunțe.*

• *IN MONACO s-a tipărit un timbru consacrat celei de a 60-a aniversări a Federației internaționale de fotbal (F.I.F.A.). Emisiunea s-a bucurat de un succes deosebit, epuizîndu-se în cîteva zile.*

• *JUCĂTORUL Corry Van der Hart a sărbătorit recent un important eveniment. El a susținut, sub culorile clubului său, Fortuna Geelen, al 500-lea meci.*

• *CUNOSCUTUL jucător brazilian Nilton Santos, care a luat parte la patru ediții (1950, 1954, 1958 și 1962) ale campionatului mondial, a anunțat că la sfîrșitul anului 1965 se va retrage din activitatea competițională.*

• *FOSTUL ANTRENOR al echipei R. F. Germane, Sepp Herberger, a fost invitat în Chile pentru a ține un număr de conferințe și demonstrații antrenorilor din această țară.*

• *IN URUGUAY, a avut loc recent o manifestare neobișnuită. Forurile conducătoare și-au amintit să sărbătorească titlul de campioni olimpici la fotbal, cîștigat în anul... 1924! Cu acest prilej, printre altele, s-a emis o serie filatelică, iar televiziunea a organizat o emisiune specială. Fostul centru înaintaș al echipei, Hector Scarone, a fost invitat cu acest prilej să reconstituie pentru telespectatori executarea penaltiului care a dus la înfrîngerea Olandei în semifinală. Fostul centru înaintaș în vîrstă de 64 de ani s-a îndreptat spre balon, a tras, apoi a căzut. Examenul medical a constatat un clacaj...*

• *REVISTA „France football" a acordat pentru sezonul 1964 următoarele premii: Celui mai bun jucător: Artelesa; celui mai combativ: Guy; celui mai corect: Bruey; celui mai atașat de culorile clubului său: Fulgenzy; celor mai buni antrenori: Domergue și Arribas.*

• *ECHIPA Chelsea a adus o inovație în privința purtării numerelor care în loc să fie pe tricou, sînt fixate pe chiloți în partea stîngă.*

• *ARBITRUL olandez Leo Horn a fost suspendat pînă la 1 mai 1965 de către federația de fotbal. Motivul? Cunoscutul arbitru s-a făcut vinovat de faptul că a împușcat o... pisică a unui vecin. Întîmplarea fiind repede cunoscută, Leo Horn era întîmpinat de spectatori la intrarea pe teren cu strigăte de miau, miau!...*

• *ÎN CURSUL unui meci de fotbal disputat în orașul Varangeville, între echipa locală și cea din Dommartin les Toul, arbitrul Emile Baudrant a suferit o criză cardiacă și cu toate ajutoarele care i s-au dat, a decedat.*

• *JUCĂTORUL J. Payne din echipa Luton Town deține un record excepțional. În anul 1936, în meciul cu formația Bristol City, el a înscris 10 (zece) goluri!*

În cursul unui meci din campionatul de fotbal al R.P. Ungare, un fotoreporter a reușit să surprindă o fază neobișnuită în care mingea acoperea perfect capul unui jucător.

ȘAH

Alexandra Nicolau la Beverwijk

Pentru șahiștii noștri fruntași noul an a început sub auspicii favorabile. După succesul lui Florin Gheorghiu — locul al II-lea la Hastings, în Anglia — o nouă victorie a repurtat campioana noastră republicană Alexandra Nicolau, situîndu-se pe locul I la tradiționalul turneu de la Beverwijk, Olanda, la care au mai participat o serie de jucătoare binecunoscute pe plan internațional.

Partida de mai jos s-a disputat în runda a opta. Adversara sa, Heemskerk (Olanda), trecuse în rundele anterioare prin cîteva momente grele. După ce în primele patru runde cîștigase trei partide și remizase una, situîndu-se pe primul loc, în următoarele trei ture — 5, 6, 7 — jucătoarea olandeză nu a mai obținut nici un punct. În schimb, pe primul loc trecuse Nicolau, care acumulase 5,5 puncte. Pentru a nu pierde contactul cu plutonul fruntaș, Heemskerk avea neapărată nevoie de o victorie. De aceea, ea a jucat mai riscant Dar maestra romînă a parat cu calm toate amenințările și, pînă la urmă, a obținut o victorie merituoasă.

Partida nr. 6

Cu piese albe: **Fanny Heemskerk** (Olanda)	Cu piese negre: **Alexandra Nicolau** (R.P.R)
1. Cf3, d5	23. Nc3, Tc2
2. d4, Cf6	24. f4, Cc3
3. g3, Nf5	25. Ng4, Cbd1
4. Ng2, e6	26. Ng1, Nb2
5. 0-0, Ne7	27. T:d1, C:d1
6. c4, c6	28. f5, e:f5
7. Cbd2, Cd7	29. N:f5, Tc1
8. Ch4, Ng6	30. Rg2, Ta1
9. Db3, Dc7	31. Nc8, b5
10. c:d, c:d	32. Cc6, Cc3
11. C:g6, h:g6	33. Nb7, C:e2
12. Cf3, Db6	34. Nf2, T:a2
13. Nf4, Tac8	35. Ce7, Rf8
14. Tfc1, 0-0	36. N:d5, Ta4
15. D:b6, C:b6	37. Cc6, C:d4
16. Ce5, Ca4	38. Ce5, Ce6
17. Nh3, C:b2	39. Cd3, Nd4
18. T:c8, T:c8	40. Ne1, a5
19. C:g6, Na3	41. Ne6, Ta2+
20. Ce5, Ce4	42. Rh3, b4 și albul cedează.
21. f3, Cc3	
22. Rf1, Cb5	

În numerele viitoare vom publica în continuare problemele primite în cadrul concursului de compoziție șahistă organizat de „MAGAZIN"

DIN INSEMNĂRILE CRONICARULUI ȘAHIST

Enigma lui Bobby Fischer

Cazul lui Bobby Fischer, tînărul mare maestru internațional american, continuă să stîrnească discuții în presa de specialitate. Ce se întîmplă cu acest incontestabil mare talent al tablei cu 64 de pătrate? Va reveni el oare la turneele de primă mînă de pe eșichierul internațional? La turneul interzonal de la Amsterdam s-a sperat, pînă în ultimul moment, că Fischer va participa. Un corespondent de presă sovietic a luat atunci în mod special legătura telefonică cu Bobby pentru a afla intențiile sale. Dar marea speranță a șahului american nu s-a prezentat la start. Nu s-a prezentat nici la Olimpiadă, unde era de asemenea așteptat. Felul în care s-a rezolvat propunerea lui Bronstein de mărire a numărului de participanți la meci-turneul care înlocuiește turneul candidaților a răpit și ultima speranță a acelora care mai așteptau să-l vadă pe Fischer în rîndurile candidaților pentru titlul suprem.

Ce-a făcut, între timp, marele maestru internațional? Evident, el nu s-a retras din șah. Continuă să joace, dînd, mai ales, simultane foarte bine plătite. În același timp, el și-a făcut cunoscută poziția sa, arătîndu-se nesatisfăcut de sistemul care reglementează lupta pentru titlul de campion mondial — între altele și de faptul că premiul I la interzonal este de numai 400 dolari. Bobby a declarat că nici îmbunătățirile aduse sistemului de calificări — meci-turneele — nu sînt satisfăcătoare și că el nu va mai participa la nici un turneu în cadrul competițiilor organizate de F.I.D.E.

Într-un comentariu intitulat „Enigma lui Bobby Fischer", publicat în rubrica de șah din „New York Herald Tribune", marele maestru Samuel Reshevsky, exprimîndu-și părerea că Fischer este unul dintre cei mai străluciți jucători contemporani, consideră injustă poziția pe care se situează tînărul campion al S.U.A. Reshevsky scrie, pe bună dreptate de altfel, că „poziția lui Fischer în șahul mondial nu poate fi menținută fără participarea la concursuri internaționale", adică fără să-și măsoare forțele în acele ample întreceri de prestigiu, care reunesc pe toți marii jucători ai zilelor noastre.

U. VĂLUREANU

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacția și administrația Piața Scînteii, tel. 17 60 10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

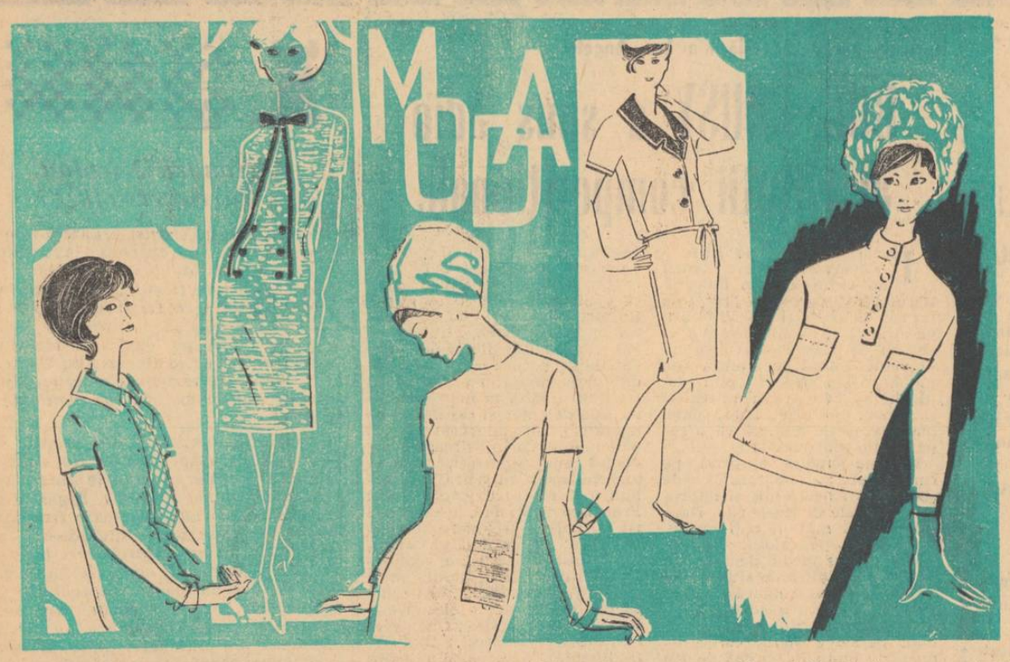

Ca să primim bine primăvara — care nu mai este departe — să ne pregătim rochița de stofă, bună, dacă nu chiar la toate, la multe. Depinde mai mult de materialul din care este făcută decît de croială, ca să știm în ce ocazii este mai potrivită. Așa, același model, făcut dintr-un material mai fin, lucios, cu nasturi și funde din lamé va fi mai potrivit pentru vizite, teatru etc. decît același dintr-un material mai sobru, discret, mult mai indicat la serviciu, prin oraș, după treburi..

In zilele frumoase ale vacanței de iarnă, la patinaj, ski sau alte sporturi practicate în acest anotimp, trebuie să avem o îmbrăcăminte corespunzătoare (desenele 2-4-5).

Chiar dacă nu practicăm un sport anume, ținuta în stațiune cere o îmbrăcăminte cu caracter sportiv (desenele 1-3).

Varicele

Varicele (dilatarea permanentă a venelor care își pierd elasticitatea) apare mai des la femei, între 20—45 ani. În timpul sarcinei sau la menopauză poate apare această boală pentru care există o predispoziție în sensul unei fragilități exagerate a venelor.

Muncile ce necesită starea îndelungată în picioare, fără mișcare sau cele cu expunerea prelungită a gambelor la căldură, favorizează apariția varicelor. Aceasta deoarece mișcările mușchilor membrelor au rolul cel mai important în ajutarea marei coloane de sînge din vene să urce spre inimă.

Bolnavii se pling la început de senzații de greutate în gambe, de tensiune sau jenă dureroasă în molet, uneori edem al gleznelor accentuat în poziție verticală și dispărînd în repaos sau la culcare. Durerea devine persistentă, accentuîndu-se în ortostatism și la căldură. Mersul sau culcarea în poziție orizontală calmează durerea. Uneori varicele are o evoluție lentă, progresivă, alteori în urma unei infecții se poate produce o flebită varicoasă, sau datorită unei circulații defectuoase, să se instaleze eczeme sau ulcerul varicos.

Prevenirea varicelor se poate face prin combaterea factorilor care ridică presiunea venoasă în membrele inferioare : starea în poziție verticală, nemișcarea. Orice persoană predispusă să facă varice trebuie să evite profesiunile care se exercită în poziție verticală și în nemișcare : profesiunile de chelner, dentist, farmacist, bucătar și să adopte o meserie care se poate efectua șezînd.

Eforturile fizice sînt nocive persoanelor cu predispoziție la varice, deoarece fac să crească presiunea abdominală. Ele au ca efect creșterea presiunii venoase ce se transmite pînă la glezne. Obezitatea, tumorile abdominale vor fi îndepărtate. Este necesară o igienă specială a picioarelor pentru a evita infecțiile superficiale și traumatismele.

Actualități

ÎNTR-UN STUDIU RECENT, A. Z. Sarpenak și V. R. Bobileva ajung la concluzia că printre alți factori care favorizează apariția cariei dentare, excitațiile nervoase intense și prelungite ar constitui și ele un important factor cariogen.

CERCETĂRI efectuate în ultimul timp au demonstrat că cel mai eficient filtru de țigarete ar fi cel confecționat din pînză de păianjen. Un astfel de filtru ar avea posibilitatea să oprească pătrunderea în organism a întregii cantități de nicotină și a celorlalte substanțe toxice provenite din fumatul țigaretelor. Cum însă pînza de păianjen nu se găsește chiar în cantități atît de mari încît să satisfacă cerințele fumătorilor, se studiază, în prezent, posibilitatea de a se produce pe cale sintetică un material asemănător acestei pînze.

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

FĂRĂ A SUBESTIMA, în general, valoarea nutritivă a produselor lactate provenite de la capre, e bine totuși de știut că laptele acestor ierbivore este foarte sărac în fier. Copiii hrăniți cu prea mult lapte de capră și la care se neglijează din alimentație legumele și fructele proaspete, ficatul, splina și ouăle, se pot îmbolnăvi de o anumită formă de anemie numită „anemia laptelui de capră".

ÎN SCOPUL menținerii unei cît mai bune capacități a vederii este bine ca fondul pe care se lucrează să aibă totdeauna o culoare care să contrasteze cu culoarea obiectului de prelucrat.

DEȘI „BICARBONATUL" (bicarbonat de sodiu) scurtează durata timpului de fierbere a unor legume, totuși este recomandabil să nu se folosească acest mijloc la prepararea alimentelor. Adausul de bicarbonat de sodiu distruge vitaminele, în special B_1, B_2 și C din legume și zarzavaturi, ceea ce scade mult valoarea nutritivă a acestor alimente.

FAȚĂ DE APRECIEREA tot mai mare al uleiului de porumb în alimentație de către suferinzii de ateroscleroză, autorul sovietic Z. M. Volinski precizează într-o lucrare recentă, că acest ulei, deși nu poate modifica structura vaselor coronare suferinde, are totuși proprietatea să oprească dezvoltarea coronaritei de natură aterosclerosă și să constituie, deci, un important factor în profilaxia infarctului cardiac.

Dr. I. LEGIC

Sfaturi cosmetice

Acest articol este destinat tinerelor fete a căror frumusețe este în plină evoluție.

În funcție de caracteristicile proprii, fiecare trebuie să-și găsească stilul și metodele adecuate de îngrijire; numai în felul acesta își vor putea păstra frumusețea de azi, pregătind-o pe cea de mai tîrziu.

Chiar dacă nu obișnuim să folosim rujul de buze sau pudra și fardul, este necesar pentru sănătatea pielii să o curățăm de toate impuritățile depuse pe ea în timpul zilei și, dacă este cazul, să o hrănim cu substanțe adecuate. Coafura trebuie să fie potrivită cu ovalul obrazului.

Dacă obrazul prezintă pori dilatați, ten uscat, deshidratat, este recomandabil să luăm diferite măsuri menite să îmbunătățească starea pielii și aspectul estetic al obrazului.

Fără a fi împotriva fardului, îl recomand mai puțin vizibil. În loc de un fond de ten închis, care maturizează și aspreste trăsăturile, este preferabil să aplicăm puțină pudră care să dea catifelarea necesară obrazului. Pe buze, în loc de rujul prea deschis sau prea închis care în niciun caz nu avantajează, este indicat un ruj de buze de un roșu viu sau rozé, aplicat în contururile naturale.

În ceea ce privește fardarea ochilor, o trăsătură de creion pe marginea pleoapei superioare sau la colțul exterior al ochiului este suficientă. Fardarea pleoapelor inferioare nu face decît să îmbătrînească figura. Sprîncenele vor fi curățate dedesubt, deoarece ochiul fiind mai degajat apare mai mare.

Vom evita aplicarea rimelului pe gene în timpul zilei. Pentru ca ele să se evidențieze, să aibă strălucire și să fie frumos curbate, le vom peria zilnic cu ulei de ricin proaspăt, pornind de la rădăcină înspre vîrf. În concluzie, nu trebuie să uităm nici o clipă că frumusețea tinerelor fete trebuie să fie o frumusețe a tinereții simplă și plină de sănătate.

Anca BOGDAN

Activitatea de zi cu zi la facultate cere o îmbrăcăminte comodă, practică și în același timp de o simplitate tinerească.

Foarte practică este îmbrăcămintea din două sau trei piese care, prin schimbarea pieselor între ele, dau impresia unei garderobe mai bogate.

Fuste gen sarafan cu o linie sportivă subliniată de tighele (1), veste (2-3), halate pentru diferitele cursuri practice și bluza și fusta, clasica îmbrăcăminte pentru zilele de lucru.

Desene de Ecia SOLOMONICA

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Ciorbă de carne : mîncare de fasole verde cu carne ; portocale.

— Salată de rădăcinoase ; ardei umpluți cu orez ; cornulețe cu marmeladă.

— Borș de sfeclă ; tăiței cu carne ; compot de cireșe.

— Mămăliguță cu brînză la cuptor ; ghiveci călugăresc ; pandișpan.

— Ciorbă de perișoare ; mîncare de prune cu carne ; spumă de smeură.

— Supă de zarzavat dreasă cu smîntînă ; mazăre sote cu crochete de griș ; crafle.

— Salată a la russe ; cotlete de porc la grătar — cartofi prăjiți — gogoșari ; tort de portocale.

CÎTEVA IDEI PENTRU CINĂ

— TĂIȚEI CU BRÎNZĂ ȘI SLĂNINĂ —

250 g. tăiței, 150 g. costiță, tăiată mărunt, 150 g. brînză albă sau cașcaval ras. Costița se prăjește în puțină grăsime la care se adaugă tăițeii fierți în apă cu sare și clătiți apoi cu apă. Deasupra se presară brînza rasă. Totul se amestecă foarte bine. Se servesc calzi.

— OCHIURI GRATINATE —

Într-un vas rezistent la foc, pe care l-am tapetat cu puțin unt, așezăm felii subțiri de pîine prăjită. Separat, facem ochiuri la tigaie, în unt, pe care le așezăm cu grijă pe feliile de pîine. Deasupra adăugăm puțină brînză rasă, o nucă de unt, peste fiecare ou și la sfîrșit presărăm puțin pesmet. Se ține cîteva minute în cuptor.

— OMLETĂ CU CARNE —

Se toacă mărunt resturi de carne, fiartă sau prăjită, (de pasăre sau vită) pe care o amestecăm cu puțină zeamă de carne, iar dacă nu avem la îndemînă așa ceva cu cîteva linguriță de suc de roșii. Peste carne răsturnăm ouăle bine bătute, potrivite de sare și piper, lăsăm să se prăjească. Această omletă nu o rulăm, deoarece se rupe foarte ușor. Se servește cu murături sau salată verde.

— CROCHETE DE CARTOFI —

La 1 kg. de piure de cartofi se pun 2 ouă întregi, o lingură de făină, puțină sare, din care facem o compoziție potrivit de tare. Cu mîna umezită se formează apoi crochetele, de mărime potrivită, lunguiețe, care se dau prin făină, ou și pesmet. Se prăjesc în grăsime bine încinsă. Se servesc simple sau cu salată.

Știați că...

...moda gulerelor înalte „Maria Stuart" a fost lansată de soția regelui Filip al III-lea, care avea gîtul neobișnuit de lung ?

...pentru a-i ascunde regelui gușa, croitorii lui Henric al II-lea au introdus la curte moda gulerelor de dantelă ?

...perucile au fost adoptate de Ludovic al XIV-lea pentru a-și ascunde nodulii de pe cap ?

...celebra dansatoare Cléo de Merode, pentru a-și ascunde lipsa pavilionului urechii stîngi, a lansat moda coafurilor linse acoperind urechile ?

...primele rochii cu minecile scurte au fost purtate de Anna de Austria, ale cărei mîini erau deosebit de frumoase ?

...moda purtării unei pietre prețioase în mijlocul frunții aparține curtezanei La Ferronnière, care avea în acel loc o arsură ?

...fiicele lui Ludovic al XI-lea au lansat moda rochiilor cu trenă pentru a-și ascunde de picioarele groase ?

Reumatismul Sokolski-Bouillaud și copiii

Din totalitatea bolilor reumatismale, reumatismul poliarticular acut sau boala lui Sokolski-Bouillaud atinge — în majoritatea cazurilor — vîrsta copilăriei (1—15 ani).

Boală infecțioasă microbiană — provocată de streptococ — apare mai des în sezonul rece și umed.

Boala începe adeseori prin dureri în regiunea șalelor, tulburări digestive (grețuri, vărsături, diaree). Urmează apoi dureri vii în articulații — mai ales la genunchi și la glezne — care sînt umflate, roșii și calde. Aceste dureri sînt trecătoare, nu durează mult timp și de cele mai multe ori sar de la o articulație la alta. Cu cît copilul este mai mic, semnele amintite sînt mai puțin intense. Sub vîrsta de 6—7 ani, ele pot trece neobservate. Alte simptome ale bolii în această perioadă sînt : paloarea și o transpirație abundentă.

Trebuie subliniat faptul că gravitatea bolii la copil nu are legătură directă cu intensitatea manifestărilor articulare. Ceea ce este grav e că, în urma acestor fenomene se îmbolnăvește inima și această atingere cardiacă este cu atît mai frecventă cu cît vîrsta copilului este mai fragedă. În unele cazuri chiar, inima poate fi prinsă fără ca — mai înainte — să fi existat o îmbolnăvire evidentă a articulațiilor.

Reumatismul Sokolski-Bouillaud este o boală cronică. Atacul acut de reumatism — avînd simptome diverse — durează în general 6—10 săptămîni, după care urmează perioada de convalescență care durează fie pînă la stingerea bolii (6—15 luni), fie pînă la apariția unui nou atac. Localizarea cardiacă a bolii — cea mai gravă — apare de obicei chiar de la primul atac. Fiecare nou puseu reumatismal agravează leziunea cardiacă. Insistăm asupra acestei localizări a reumatismului nu pentru că nu ar exista și alte manifestări viscerale ale bolii (vascularita reumatismală, pleurezia, hepatita, diabetul zaharat reumatic, glomerulonefrita sau encefalita reumatismală), ci pentru că numeroasele boli de inimă existente la adult își au origina tocmai în infecțiile reumatismale din copilărie, cărora nu li s-a dat atenția cuvenită.

Subliniem caracterul grav al localizării cardiace a bolii cu scopul de a arăta primejdia care amenință pe părinții care nu-și aduc copiii în fața medicului atunci cînd prezintă simptome de felul celor amintite. Uneori chiar asemenea semne ca : paloarea, oprirea creșterii, starea de oboseală, transpirațiile nocturne sau durerile de cap, pot fi singurele simptome însoțitoare ale bolii reumatismale infantile. De asemenea, este util să amintim că statisticile medicale menționează că trei copii dintr-un număr de 100 care contractează o infecție streptococică (de felul amigdalitei sau scarlatinei) devin reumatici.

Arsenalul terapeutic medical este astăzi înzestrat cu asemenea mijloace (penicilina, hormonii corticosuprarenali) care pot stăvili evoluția localizării cardiace sau o pot preîntîmpina. Aceasta, cu condiția unei prezentări prompte în fața medicului, în vederea punerii unui diagnostic rapid și a aplicării tratamentului corespunzător.

Nu putem socoti ca încheiate aceste succinte recomandări fără a arăta că reumatismul Sokolski-Bouillaud este o boală îndelungată, durînd uneori ani și ani, că tratamentul indicat trebuie respectat cu strictețe chiar și atunci cînd — aparent — copilul pare sănătos, întrucît în asemenea perioade boala „arde mocnit" putînd amenința — mai cu seamă în anotimpurile reci — cu un nou atac. Numai în aceste împrejurări, boala și consecințele ei pot fi prevenite.

Dr. I. ADRIAN

Colțul celor mici

CIUȘ-CIUȘ

Desene de Gh. CHIRIAC

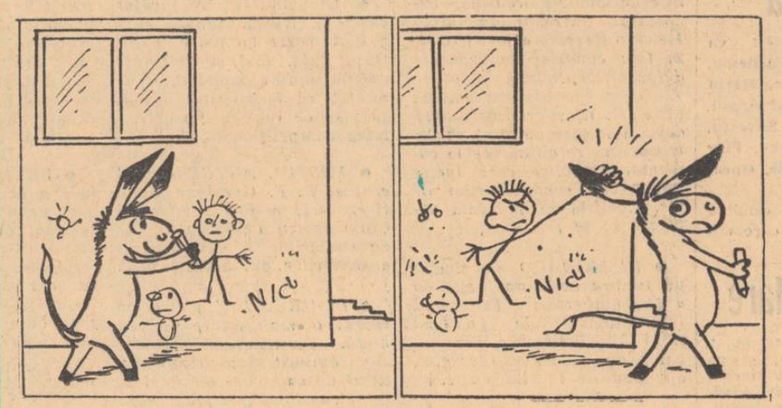

Aventurile lui Zgribulici

de MIHAIL DJENTEMIROV

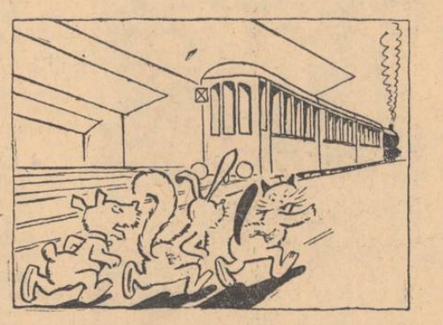

Cățelul Rip, Moț și cu mine
În gară poposim în fine,
Exact în... ultimul minut!
Deci trenul încă nu-i pierdut.

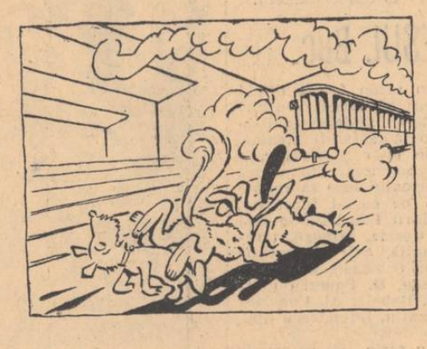

Se pune trenul în mișcare,
Fugim, răcnim în gura mare,
Și dintr-o dată văd năuc
Că toți ne răsturnăm, buluc!

Departe-i trenul! Ca săgeata
S-a dus țîșnind din loc și gata,
Iar noi, cucuie ne-am făcut
Exact în... ultimul minut.

Desene de H. LERU

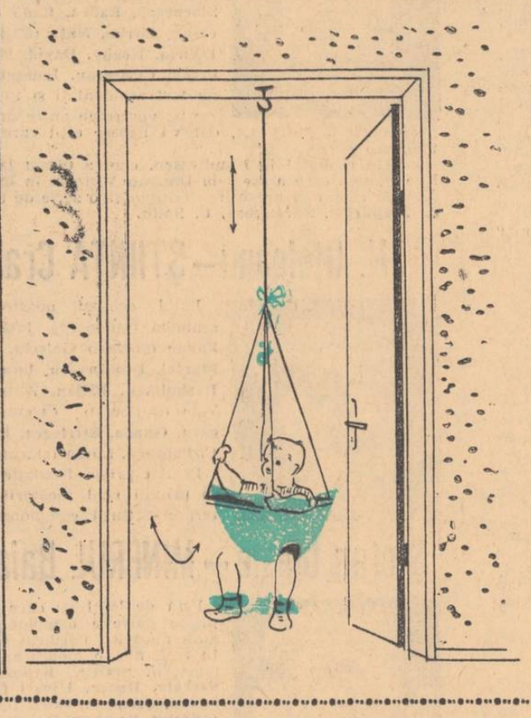

Confecționarea leagănului

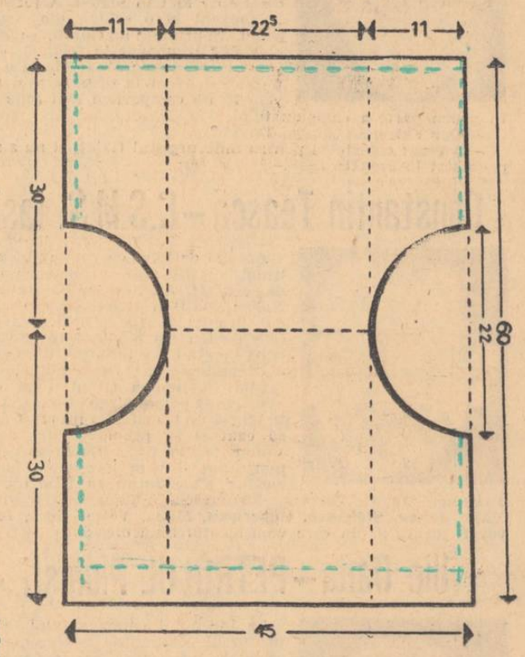

Pentru cei mici, cînd ajung pe la 1 an și nu mai vor să privească doar tavanul stînd culcați în pătuț sau coșuleț, putem aranja în casă un mic leagăn atîrnat cu un cîrlig de tocul unei uși printr-un elastic de care prin 4 șfori se prinde un cadru de șipci de care atașăm un săculeț din doc dublat cu finet în interior, prevăzut cu două deschizături pentru piciorușe.

Putem agăța o jucărioară sau să adăugăm un buzunăraș. Balansarea se face lateral și vertical atît cît copilul să atingă podeaua cu piciorușele. Atenție ca în dreptul ușii să nu fie curent!

Interesant și util

Dacă vreți să nu miroasă toată casa cînd fierbeți o conopidă, puneți într-un tifon curat pîine fărîmițată și introduceți totul în apa în care fierbe conopida.

★

Dacă fierbeți varză, neutralizați mirosul cu un tifon îmbibat cu oțet și pus peste capacul oalei unde fierbe varza.

★

Dacă ați făcut o cremă de ouă și s-a tăiat, lăsați-o să se răcească ; puneți-o apoi într-o sticlă cu gîtul larg (de lapte), agitați-o cîteva minute după care o reintroduceți în forma în care o puneți la rece.

Divorț cu și fără... filtru

CRONICĂ RIMATĂ

Prea stimabilă țigare,
(Sper, să nu te enervez)
Prin rimata mea scrisoare,
Te anunț că divorțez.

Te-am iubit o viață-ntreagă
Și după atît amor,
Divorțez de tine, dragă,
Sincer, anti-fumător...

O recentă maladie
M-a catalogat bolnav,
Confirmîndu-mi pe hîrtie
Că tutunul este grav...

Neavînd o altă cale
Sau un gînd adiacent,
Vrînd să scap de dumneatale,
Am urmat un tratament...

Doctorii mi-au dat pastile
Și injecții și gargară,
Defalcate zece zile:
Dimineață, prînz și seară

Mă slăbise tratamentul
Ca în chinuri să aștept
Ziua, ora și momentul
Să nu trag deloc în piept...

Dar zadarnic... Mai cu sete
Și acasă și pe drum.
Pufăiam pe îndelete,
Ca un coș biped de fum...

Am simțit că am frisoane
Și văzînd că nu se poate,
M-am decis să iau bomboane...
Și drajeuri mentolate...

Clempăneam năuc, pe stradă,
Intrecînd nervos măsura.
O asemenea corvoadă,
Mi-a distrus complet dantura.

Și să-mi treacă? Da de unde!
Te iubeam ca-n prima clipă.
Îți luam brațele rotunde
Și le savuram în pipă...

Pînă într-o zi... Minune!
Nu puteam să înțeleg.
M-am trezit cu un cărbune
Și apoi c-un lemn întreg,

Strecurate prin tutunul,
Fără nici un echivoc.
Că puteam să trag cu tunul
Dar să te aprinzi, deloc.

Ți-am făcut autopsia:
Am găsit și o andrea,
Două cuie sub hîrtia
Care te adăpostea.

Am găsit și o agrafă
Și un băț de lemn de fag,
Cu lungime de girafă...
Destinate celui drag

Și te-am înțeles, în fine,
Și-am simțit că mă iubești...
Căci dorind să-mi faci un bine,
Te-ai decis să mă gonești...

Tu ai stins tot interesul
Unui vechi amor pierdut,
Tu i-ai confirmat decesul.
Mulțumesc și te salut!

D. TABACU

ȘTEFAN MUNTEANU

Fără cuvinte

G. BADEA

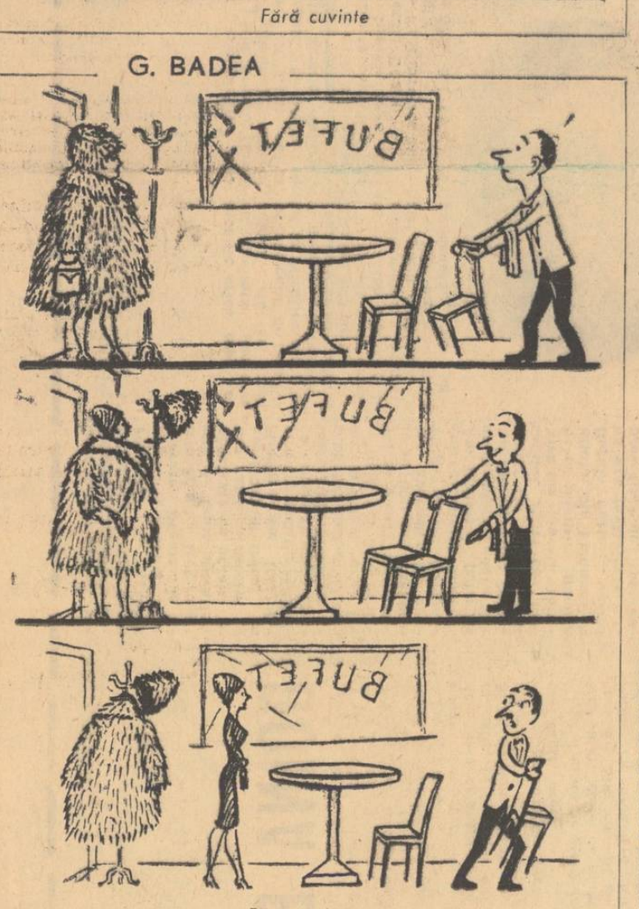

Fără cuvinte

V. VASILIU

— Stoarce tu lămîia! Doar ai fost... perceptor!

S. NOVAC

Fără cuvinte

DIN UMORUL ALTORA

— Ai auzit, Lilian?, Jeni se mărită cu un veterinar!

— Cu veterinarul ăla! Este doar mult mai în vîrstă decît ea.

— Nu, nu, draga mea, confunzi pe un veterinar cu un veteran. Veterinarii sînt cei care nu mănîncă carne.

★

Un milionar bolnav îi spune medicului său curant:

— Dragă prietene, sînt foarte mișcat de grija ce mi-o porți. Am hotărît ca de azi înainte să nu-ți mai plătesc vizitele. În loc de aceasta, te-am prevăzut în testamentul meu. O să moștenești după moartea mea, o sumă frumoasă. Ce zici?

— Firește, vă sînt recunoscător. Dar fiți bun, dați-mi rețeta care v-am prescris-o astăzi. Trebuie să fac o mică modificare.

★

— Plec pentru cîteva ore — spuse doamna servitoarei proaspăt angajate. Nu uita să culci copiii la ora 9. Seara, cînd s-a întors, a întrebat-o cum s-au purtat copiii.

— Foarte bine, madam, i-am culcat pe toți, numai cel mai mare, ăla cu părul roșcat, nu prea a fost cuminte. E așa de îndărătnic.

— Cu părul roșcat — țipă doamna! E soțul meu.

★

— Cum așa, se revoltă pacientul, adresîndu-se medicului dentist care i-a extras o măsea. Dv. cereți de trei ori mai mult decît în mod obișnuit.

— Da, așa este, răspunse medicul, însă ați țipat atît de tare, încît doi pacienți din sala de așteptare au plecat.

★

Un aristocrat spaniol, aflat la Paris, se întoarce noaptea tîrziu la hotel. Sună. Somnoros, portarul scoase capul pe ferestruica ghișeului:

— Cine-i?

— Juan Rodriguez Caramba de Pepeto i Gonzales.

— Bine, bine — spuse portarul — aveți grijă, ultimul dintre dv. să închidă bine ușa!

★

„Dragă Ana, scrie un tînăr iubitei sale, mă ierți, te rog, dar sînt atît de uituc. Aseară ți-am cerut mîna, dar am uitat: vrei să fii nevasta mea sau nu?"

„Dragă John, răspunse tînăra, țin bine minte că am răspuns nu, dar nu mai știu, ție sau altcuiva".

★

— Probleme de etică se pun în fața noastră zi de zi — îl dăscălea un om de afaceri pe fiul său de 12 ani. Iată, de pildă, astăzi, unul dintre prietenii mei mi-a înapoiat o datorie. Cînd a plecat, am constatat că în loc de 100 de dolari cît îmi era dator, mi-a dat din greșeală 200. Imediat mi s-a pus o problemă de etică: să spun acest lucru mamei tale sau nu?

★

Un domn călătorea cu trenul însoțit de fiul său; acesta se tot apleca peste fereastra vagonului, ceea ce neliniștea foarte mult pe tatăl său. Cum joaca aceasta putea să aibă urmări, tatăl s-a ridicat încet, a luat repede bereta puștiului și ascunzînd-o la spate spuse:

— Ai văzut, te-ai aplecat atîta peste fereastră, încît bereta ta și-a luat zborul.

Copilul a început să plîngă cerînd cu insistență bereta.

— Bine, spuse tatăl. Eu am s-o fac să revină la mine! El suflă și... hop! bereta a reapărut.

— Bravo, tată! strigă copilul care sărind, smulse pipa din gura tatălui și aruncînd-o pe fereastra vagonului începu să strige:

— Haide, tată!... Suflă!... suflă...

★

Aplecat peste fereastra unui tren de munte, un călător striga:

— Extraordinar... Nemaipomenit... Formidabil... Senzațional... Ah!... S-a făcut...

Vecinul, pe care începuse să-l plictisească pălăvrăgeala omului, strigă la rîndul său:

— Vorbiți de peisaj?

— Nu, răspunse călătorul, admir dibăcia cu care mecanicul... ocnește tunelele.

★

Un actor de teatru se adresează unui coleg al său, artist de cinema: — Vouă, artiștilor de cinema vă este mult mai ușor să jucați. Cel puțin nu vedeți cum unii spectatori pleacă din sală înainte de terminarea spectacolului.

★

Regizorul: — *Așadar, domnule Shmith, în ultima scenă a filmului, intri în cușca tigrului. Tigrul nu te cunoaște, se năpustește asupra dumitale...*

Actorul: — *Dați-mi voie, doar v-am...*

Regizorul: — *Nici o grijă. Ți-am spus, este ultima scenă a filmului.*

Transportarea unei flăcări

„Prinzi din aer" o țigară pe care o duci la gură. Se înconjoară cu ambele mîini, unite prin capetele degetelor, flacăra unei luminări și se transportă această flacără pentru a-ți aprinde țigara.

Simplu, nu? După această operație, arătați mîinile goale spre public.

Pentru a executa acest număr (a cărui tehnică este într-adevăr simplă), se folosește un capăt de chibrit ars, care se reaprinde mai ușor.

Chibritul e înfipt cu un capăt în adîncitura unui inel fără valoare, ceea ce permite să ții toate degetele depărtate. Acest capăt al chibritului ia foc atunci cînd mîinile încercuiesc flacăra luminării. În același timp, în care se retrag mîinile din jurul luminării, se stinge și flacăra acesteia cu degetul.

După ce țigara s-a aprins, flacăra chibritului e stinsă și ea și, cu o mișcare a degetului, se rotește inelul în așa fel încît în palmă să nu se mai vadă capătul chibritului înfipt și să poți arăta interiorul mîinii goale.

Experiențele cu țigări sînt deosebit de spectaculoase: numărul și diversitatea lor sînt inepuizabile.

A. IOSEFINI

Poșta REDACȚIEI

BABOȘ WILHELMINA — Brașov. **Relațiile ce vă interesează le puteți lua numai de la Oficiul de stare civilă al sfatului popular orășenesc sau regional.**

PAUL BADÎRCEA — Rm. Vîlcea. **Careul conține prea multe erori pentru a putea fi inserat, iar corecturile necesare sînt prea numeroase și grele, pentru a putea fi posibile. Cităm: articulări (voleiul, gurile, starul), sau erori mai evidente (nottar, ininel, enat). Evitați pentru viitor astfel de defecte ale careului și veți avea acces în rubrica noastră.**

MICOLAE POPOVICI — București. **După cum probabil ați constatat, în revistă a fost publicat recent un articol despre „oină" așa că nu mai putem reveni curînd.**

I. C. București — **Apărarea" are cam multe puncte negre; rămîne să mai deliberăm în continuare, dacă... va avea cuvîntul!**

I. SĂLCEANU — Craiova. **Vom ține cont de propunerile dv. în afară de ultima, care se referă la formatul revistei.**

C. VASILE — Timișoara **Identificarea și recondiționarea unor tablouri de mare valoare artistică se face la Muzeul de Artă al R.P.R. din București.**

SERGHEI COLOSENCO — Iași. **Unul din careuri ar merge. Celălalt (Fauna literară) are multe inadvertențe în încrucișare, ceea ce îl face nepublicabil.**

SMARANDA — Șimleul Silvaniei. **Începînd cu anul de învățămînt 1964—1965 în București s-a înființat Institutul de limbi străine unde se pregătesc și translatori. Informații suplimentare puteți afla de la secretariatul institutului.**

DORU BĂNCULESCU — București. **La careul dv. se cer cîteva modificări (printre care și titlul). În aceste condiții, îl reținem pentru publicare.**

MATEI BĂSCEANU — Ploiești. **Articolul privind unele păreri în legătură cu fotbalul ne-a sosit la redacție. Cu mici excepții, observațiile dv. au fost tratate în numeroase alte articole publicate în presa de specialitate, precum și în celelalte ziare și reviste. De aceea, considerăm că nu mai e cazul să revenim.**

Totuși noi am trimis sugestiile dv. forului de specialitate.

CONSTANTIN DUMITRESCU — București **Careul „Poștală" a fost timbrat cu... „pe curînd!"**

STROE PANAIT — Constanța. **Am citit cu multă atenție scrisoarea trimisă și ne-a impresionat situația în care vă aflați. Sigur că este foarte greu să dai un sfat în asemenea împrejurări. Părerea noastră este că e mai bine să hotărîți singur, făcînd apel la toate sentimentele pe care le aveți, atît față de copil cît și de soție. Nu trebuie să vă faceți probleme de ce-ar putea spune „lumea" deoarece și într-un caz și-n altul vor găsi ceva de spus.**

IONEL SĂNDULESCU Pașcani. **„Rechizitele" au cam multe pete... de cerneală, iar la careul cu pălăriile, ați cam... turtit fesul cu 2 orizontal (orchestra!) Să vedem ce se poate face, de aceea reținem în evidență ambele careuri.**

D. NICUȘOR — Constanța. **Școlile tehnice de mecanici auto funcționează pe lîngă întreprinderile regionale de transporturi.**

OTILIA T. — Cluj. **Preparatul pentru regenerarea culorii părului, la care vă referiți, nu este un produs comercial ci se află în stadiu de experimentare.**

IOAN CHIHARI — Borsec. **Cauzele neînțelegerilor le-ați dezvăluit chiar dv. prin scrisoarea trimisă. Părerea noastră este să înlăturați aceste cauze — dacă numai acestea sînt — și lucrurile se vor limpezi.**

Cuvinte încrucișate

Chimie elementară

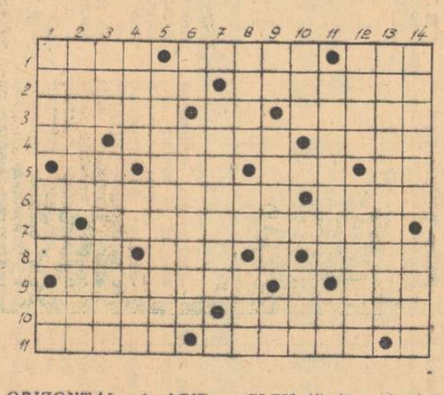

ORIZONTAL: 1. ACID (fem.) — Ra — Ministerul Petrolului și Chimiei. 2. GERMAN (iu) — Ca (inf.) 3. Nume de băiat — NEON — Plantă din familia liliaceelor. 4. Cete! — Os — Harfă (pop.) 5. RUTENIU — Lamă de ras — MERCUR (pop.) — Din (od.) 6. BAZA — Nume feminin german. 7. Ni (pl.) 8. Produse chimice farmaceutice — Localitate în Panama — Poet comic roman. 9. A COMBINA — Oraș în Somalia. 10. AU-RIT (!) — REDUS (fig.) 11. Stofă țărănească — Ar.

VERTICAL: 1. Proces însoțit de FENOMENE EXPLOZIVE... — ...și altul însoțit cu DEGAJARE DE CĂLDURĂ! — Pod surpat la mijloc! 2. NUCLEU (fig.) — A introduce o pană în lemn. 3. Personaj legendar (bibl.) — Otova (fig.) 4. Localitate în insulele Ombaal. — În Radna! — Ministerul Comerțului Interior. 5. Ga. 6. STANIU — BAZA (pl.) 7. O. 8. Al. — Niculescu Jean — Personaj legendar (bibl.) 9. DENSITATE (ch.) — Vechi locuitor al Mexicului — OSMIU. 10. Diminutiv feminin — Munte în India. 11. MERCUR — În BOR! 12. Maur (înv.) — H. 13. La (pl.) 14. ÎNGHEȚAT (fem.) — Voce de femeie.

Andrei BALENTY

Cuvinte mai rare: MEM — ZIN — OLA — EIL — RUT — ATOR — ACA — ABU.

Fantezie la... definiții!

ORIZONTAL: 1. Eugenia (pl.) — Extremitate. 2. Evoluare (fig.) — Element (abr.) 3. Exclamații. — Erate la sfîrșit! 4. Exclamația birocratului... — Exagerat de blînd (înv.) 5. Examinează! — Emblemă pentru Luchian... 6. Erou al... încrucișărilor! 7. Estetica solului (pl.) — Emoționat pînă la amuțire (fam.) 8. Experiență viticolă... 9. Exprimare bivocalică. — Excitabilitate (fig.) — Entorsă... la mijloc! — Extremitățile alfa și omega... 10. Expirată (fig.) — „E"... 11. Escortează urcușul... — Extindere viticolă... 12. Evaluare. — Euforie.

VERTICAL: 1. Element. — Extras copt de făină. 2. Evidențiere... — Etalat (fig.) 3. Escaladări atletice. — Etaloane agrare. 4. Expert în mușcături... — Excitat. 5. Exprimarea verbală a mituirii... — Ecrane împotriva luminii. 6. Echipa din Arad (înv.) — Excentrice (fig.) 7. Experimentare... pe dibuite. 8. Exclus de la vindecare. — Element prescurtat. 9. Emilia în familie... — Exotism botanic! 10. Exagerat de plicticoasă. — Etate mică! 11. Element activ (chim.) — Execrabil la gust... 12. Exigente.

Viorel LUPEA

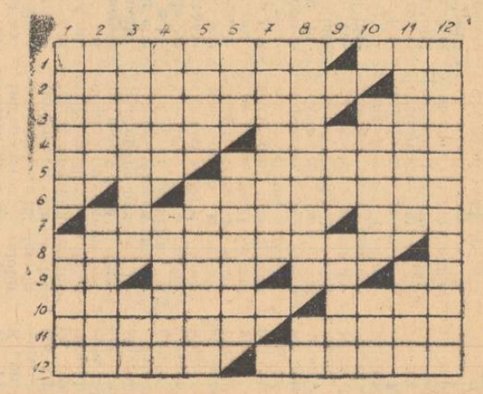

Cu lipsă și amestecate...

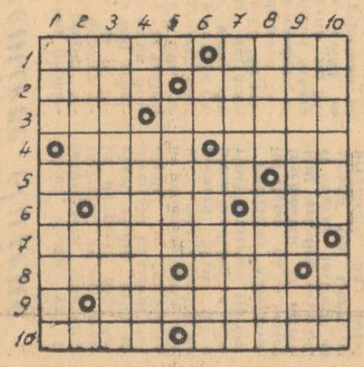

ORIZONTAL: 1. Copită. — Sport. 2. Marcă. — Latium. 3. Soră. — Grăpați. 4. Paria. — Frică. 5. Mircești. — Nea. 6. Toiag. — Radă. 7. Patru porți. 8. Abili. — Mara. 9. Matrițate. — 10. Bălai. — Renata. VERTICAL: 1. Crap. — Opărită. 2. Comori. — Leu. 3. Aristocrată. 4. Rai. — Militari. 5. Girată. 6. Rău. — Atacată. 7. Șireți. — Motan. 8. Pirat. — Regată. 9. Carolina. — Nai. 10. Palatin. — Cale.

Mihai OLARU

Drumuri...

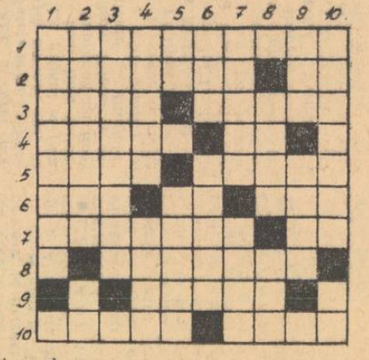

ORIZONTAL: 1. Urare la drum... (două cuv.) 2. Drumeți maritimi... la înălțime! — Provizie de drum pentru... Azor! 3. Drumuri și fumuri (pl.)... — Pot fi înșiruite de-a lungul drumului. 4. Diminutiv feminin. — Campion la mars... 5. Drumul soarelui către pămînt (pl.) — A însufleți. 6. La sfîrșit de drumuri! — Cără! — De unde pleacă ploaia... 7. Arbust la margine de drum muntos. — La capăt de cărare! 8. Turiști pasionați. 9. Verbul indicatorului de la răscruce... 10. „Drum bun"! — A făcut primul drum spre soare...

VERTICAL: 1. Drum de munte... în muzica ușoară! 2. Invitația birocratului la drum... — La început de drum! 3. Pe șosea... în viteză! 4. Pasăre ce atacă... la drumul mare! — Locul rucsacului. 5. În cabană! — A se ivi pe drum 6. La telefon. — Parcursă de tractor. 7. Stăpînitor antic. — Bat drumurile cu căruța... 8. Un încăpățînat care te lasă în drum... — Cu ei faci calea întoarsă. 9. Zahăr în... cristale. — Stații pe drumul grîu-pîine... 10. Întrerupe drumul. — Împotriva razelor puternice ale soarelui.

S. V.

Dezlegările jocurilor apărute în nr. trecut

RAID COSMIC

ORIZONTAL: Paleta — Strada — Ural — Oval — Rin — Cățel — Ec — Bani — Nimrod — Madam — Cane — Redat — Ra — H — Însoțitor — L — Ez — Televizor — Lene — O — Anason — Ua — Aga — A — Amu — O Vehicule — Am — Poezii — Selene.

VREMEA

ORIZONTAL: Măruntă — Omul — Ar — Reumatic — Neam — Namolit — Ti — Ageră — I — O — Aci — Stins — Tr — Ani — Et — Arie — A — Uni — Indian — Panciu — Eau — T — Aide — Mit — Sui — Roata — Lobodă — Artă — Litoral.

SĂRUTARI

ORIZONTAL: Miliutin — Heine — Iris — Eminescu — Lenau — Așa — E — As — L — Intimi — Inalt — Os — Ort — Pasiv — R — Cassian — Bănuță — Kra — Aliori — Tiv — Eura — Imna — Risi — Rt — Praf — Cloe — N — Ap — Inel — Ad — Fs — Franța — Iosif — K — Zinca — Baconsky.

11000 de manuscrise de mare valoare

La Atena a avut loc de curînd o expoziție internațională de manuscrise. De un deosebit interes s-a bucurat un manuscris bizantin din secolul al XI-lea și ilustrat cu miniaturi de o mare valoare artistică. Piesa face parte din fondul național de manuscrise cu caracter istoric-literar deținut de Biblioteca Academiei R. P. Române.

În prezent, fondul acesta, îmbogățit permanent de noi achiziții și donații, dispune de circa 11 000 de manuscrise românești, grecești, latine, slave, orientale, precum și în limbile moderne, de o mare valoare.

FEL DE FEL

O altă colecție de manuscrise a Bibliotecii Academiei R.P.R. — aceea de documente istorice și acte oficiale — furnizează informații bogate cu caracter istoric-social pentru perioada cuprinsă între secolele XIV și XIX.

Cele mai vechi orașe din țara noastră

Cele mai vechi așezări omenești din țara noastră sînt Deva, Abrud, Constanța, Mangalia, Cluj și Turda. Primele două dăinuie de pe vremea dacilor, următoarele două au fost construite de greci în secolul VII î.e.n., iar ultimele două au luat ființă în timpul stăpînirii Daciei de către romani. Sînt cunoscute și cele mai vechi sate din țara noastră: Govodara (raionul Tr. Severin), Izerna (raionul Baia de Aramă), Berzovia și Ezeris (raionul Reșița) și Arginteștii (raionul Filiași) care păstrează încă și azi străvechi urme dacice.

Vîrsta microbilor

Un grup de cercetători ai Institutului de inframicrobiologie din București și-au propus să afle care este durata vieții unor microbi. Observațiile făcute situează stafilococii pe primul loc în scara longevității. Acești microbi se pot menține 50-60 de zile pe hîrtie sau în ouă conservate prin frig, iar în praf și pe pereți pot trăi mai multe luni. În anumite medii speciale de cultură, create în laborator, stafilococii își păstrează virulența 11-12 ani, iar dacă aceste medii sînt uscate, microbii pot trăi și 30 de ani.

Copiii se nasc mici

Ei, ce spuneți despre descoperirea mea? Copiii se nasc mici. Nu-i așa că sînt genial? Să nu credeți cumva că judec lucrurile printr-o prismă subiectivă și ca atare exagerez. Nu, nu, de loc. Sînt genial! În loc să mă contraziceți, ați face mai bine să culegeți orice fel de date în legătură cu persoana mea. O să aveți mare nevoie de ele. Toate muzeele din lume vor fi fericite să intre măcar în posesia unui singur rînd scris de mîna mea. Fotografia mea va sta alături de fotografiile lui Galileu, Arhimede, Copernic, Newton, Tiolkovski... Biografia mea va fi studiată de zeci de mii de generații, iar vocea mea imprimată pe bandă de magnetofon va trezi emoția ascultătorilor din lumea întreagă. Copiii se nasc mici! Vă dați oare seama de importanța descoperirii mele? O să-mi spuneți poate că și pînă acum lumea cunoștea acest adevăr. Inexact! Poate exista numai în intuiția oamenilor acest adevăr; dar practic n-a fost încă formulat de nimeni în mod științific. Eu am făcut-o! Nu mă îndoiesc că un ironic mi-ar putea spune privindu-mă etajat: „Și înainte de descoperirea dumitale copiii s-au născut tot mici". Bineînțeles că la asemenea ironie ar fi o sumedenie de răspunsuri pe care le-ar putea găsi și un creier mai puțin genial decît al meu. De pildă, i s-ar putea reaminti că America a existat înainte de a o descoperi Columb, iar gravitația și-a permis să fiinteze ceva mai înainte de povestea cu mărul lui Newton. Dar asemenea lui Newton care s-a întrebat de ce mărul cade jos din copac și n-o ia la dreapta, așa m-am întrebat și eu: „De ce copiii nu se nasc mari?" La prima vedere, această genială întrebare, formulată pentru prima oară pe Mapamond de către mine, ar părea unui ins mai neinițiat de-a dreptul stupidă. De aceea, o să-mi permit să dau o serie de explicații pentru elucidarea acestei situații.

Trăim în perioada istorică în care știința a demonstrat cu prisosință că universul mare este cucerit de universul mic.

Tocmai cînd mă străduiam să găsesc o aplicație a acestui principiu general la scara familiei, mi-a născut nevasta o fetiță. În primul moment, omul de știință din mine a făcut loc clasicului tată emoționat și așa — cum era normal — m-am repezit în toate magazinele cu specialitatea copii să cumpăr tot ce era necesar pentru a-mi îmbrăca fetița. Spre surprinderea mea, deși explicasem peste tot că e vorba de un nou născut și, bineînțeles, mi se oferiseră numerele cele mai mici, ajuns acasă, am constatat că era imposibil să le folosesc. Toate erau aproape de două ori mai mari în comparație cu dimensiunile fetiței mele. Am colindat din nou magazinele, dar rezultatul a fost același. Vînzătorii și responsabilii mi-au răspuns — e drept cu foarte multă amabilitate — că acestea erau măsurile cele mai mici, deci pentru noii născuți. Am plecat din magazin îngrozit. Nu pentru că n-as fi găsit ce căutam, ci pentru că o bănuială groaznică se accentua simțitor, căpătînd proporții de certitudine: nu cumva am un copil anormal? Ajuns acasă, m-am repezit cu disperare în bibliotecă de unde am scos „Cartea tinerei mame" din Editura medicală. Cînd am ajuns la paginile 136—137, toate gîndurile mele rele au dispărut făcînd loc unor lacrimi de fericire. Aveam un copil normal. La naștere o fetiță e normală între 3 000—3 200 gr. Imediat fericitul tată a făcut rocada cu omul de știință care, fără să strige „Evrica", s-a mulțumit să constate: „Copiii se nasc mici!" Fără discuție că n-a mai făcut nimeni această afirmație pînă la mine. Dovada? Mergeți la magazinele de copii. Cumpărați, încercați, convingeți-vă! De ce nu se găsește ce caută orice tată pentru un nou născut? Din neglijență? Din nepricepere? Din lipsă de dragoste față de cumpărători? Inexact! V-am spus doar că peste tot, atît responsabilii cît și vînzătorii s-au purtat foarte amabil. Atunci ce alt motiv rămîne în picioare? Necunoașterea acestui mare adevăr formulat de mine: COPIII SE NASC MICI!

Ciupi RĂDULESCU

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

REFLECTOR

Spectacol în spectacol

Nu există spectacol, la care, dincolo de ce vedeți dumneavoastră să nu se joace și un al doilea spectacol, acesta ținând nu de ficțiune ci de viața adevărată. Și nu există actor căt de timăr (de cei mai în vîrstă nici nu mai vorbim) care să nu aibă amintiri în această direcție — la un spectacol cu „Othelo", „Solul Veneției" a uitat scrisoarea pe care trebuia s-o înmîneze maurului, în cabină. Pînă s-a găsit scrisoarea, cîte emoții, cîte risipă de joc de scenă și cîte replici în plus, contribuție personală la textul lui Shakespeare... Altădată, un actor a intrat în scenă pe fereastră. Ușa fusese uitată încuiată la plantarea decorului.

Dar există și spectacole în spectacol pe care fiecare din noi le poate urmări și care nefiind ficțiune sînt totuși cel puțin tot atît de reușite ca ceea ce se petrece pe scenă. E vorba de spectacolul pe care-l oferă un public de copii la un spectacol de copii. Iată, de curînd la un spectacol cu „Harap Alb", pe scena Teatrului „Ion Creangă", un prichindel de vreo patru ani, după ce a urmărit atent întîmplările, și-a părăsit în grabă locul, a urcat cele trei trepte care duceau pe scenă și înfipt în fața „Spînului" încremenit de această apariție neașteptată, i-a zvîrlit răspicat: — „Scîlbosule!" Gîndiți-vă numai, ce curaj pe cetățeanul de vîrsta grădiniței, cînd cu o reprezentație înainte, o sală întreagă plinsese de frica aceluiași spîn!

Cu cîteva zile în urmă, la același teatru sala (de astădată elevi în clasele a IV-a, a V-a, a VI-a) se afla în continuă replică cu scena, „furîndu-le" ca să zic așa, actorilor propriile lor replici. În momentul în care prințesa care complota uzurparea tronului, spune: „Pe tron se va așeza Tartaglia, și eu unde am să stau?", publicul nemai așteptînd replica partenerului Nataliei Arsene (Prințesa) care trebuia s-o poftească să stea pe fotoliu, a replicat în cor: „Pe scaun! Pe scaun!"

Ei, poftim de mai fă teatru cu asemenea public, ar zice cineva. Dimpotrivă, ne asigură actorii Teatrului „Ion Creangă", e cel mai bun public — un public care participă întotdeauna, cu tot sufletul la spectacol. Fiindcă la reprezentațiile pentru copii, spectacolul în spectacol nu e decît prelungirea ficțiunii în viața adevărată. Și ce-și poate dori mai mult un creator de ficțiune din cîrpe și carton?

Mariana PÎRVULESCU

Zenaida Palli

Interpreți, roluri, piese

Ortruda

Este unul din personajele principale ale operei „Lohengrin" de Richard Wagner (direcția muzicală: dirijorul Mihai Brediceanu; regia: Jean Rînzescu) noua premieră în pregătire a primei noastre scene lirice. Rolul acesta îl repetă concomitent artista poporului Zenaida Palli, Dorotheea Palade-Melinte, Elena Popa. Iată pe Ortruda într-un sustinut dialog cu Fridrich (Artistul emerit David Ohanesian).

— Spuneți-ne cîteva cuvinte despre noul personaj căruia îi veți da viață, o solicităm pe Zenaida Palli.

— Aș vrea să pomenesc mai înainte de faptul că „Lohengrin" este una dintre cele mai îndrăgite opere ale lui Richard Wagner și că realizarea spectacolului prilejuiește întregului nostru colectiv o mare bucurie. Ortruda e un rol multilateral, cu puternice accente dramatice și cu o foarte interesantă linie melodică. Pentru ca să-i pot pătrunde toate sensurile, pînă în cele mai mici amănunte, l-am învățat bine și în limba germană.

„Colombe"

Rolul titular din **„Colombe"** (piesa lui Jean Anouilh, a cărei premieră va avea loc peste cîteva zile la Teatrul „Constantin Nottara") este deținut de Rodica Tapalagă de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". Alți interpreți? Artista emerită Natașa Alexandra, în rolul unei mari actrițe, artista emerită Marieta Rares, în rolul unei cabiniere, Ion Dichiseanu, Al Drăgan, C. Brezeanu. Regia o semnează Sanda Manu.

Scenă de la repetiția piesei „Colombe"

„Revista dragostei"

Dinescu, directorul Teatrului „Constantin Tănase", și regizorul spectacolului ne spune:

— Așteptăm cu emoție premiera noului nostru spectacol cu „Revista dragostei", de Nicușor Constantinescu și George Voinescu, în care se pune un puternic accent pe actualitate. Personajul clasic al revistei de altădată, madam Găină, interpretat în decursul anilor de excelenta artistă Marilena Bodescu, a ajuns într-un bloc-turn al zilelor noastre și comentează personaje și evenimente din actualitate. Pe de altă parte, Aida Moga va interpreta pe Aida... modernă. Sînt peste 60 de artiști, cîntăreți și dansatori care vor apărea în acest spectacol.

Sandu NAUMESCU

O piesă în întîmpinarea alegerilor

L-am găsit pe actorul Arcadie Donos studiind viitorul său rol. Citea piesa „Bogata... la telefon" cu multă atenție, cîntărind fiecare cuvînt.

— Replica aceasta nu-i prea potrivită. Am s-o schimb, nc-a spus Arcadie Donos.

— Fără învoirea autorului?

— Mi-a dat voie să modific orice cred eu de cuviință, deoarece autorul... sînt eu. Învăț în momentul de față rolul lui Nichifor din piesa „Bogata... la telefon", concomitent cu actorul Alexandru Lungu.

— Sînteți prin urmare și autor dramatic. O îndeletnicire, desigur, mai puțin cunoscută.

— Dar nu mai puțin pasionantă. Am mai scris o piesă, „S-a întîmplat la seceriș", publicată în colecția Casei centrale a creației populare. Actuala mea lucrare, „Bogata... la telefon", mi-a fost inspirată de fapte autentice, observate cu ocazia unor călătorii făcute în vara anului trecut în Moldova. Am fost instructor artistic al cîtorva echipe artistice de amatori din Moldova și zăbovind mai multă vreme în cîteva mici localități, am avut prilejul să observ inimoasele acțiuni ale deputaților, neobosita lor activitate pentru înfrumusețarea satelor noastre. Am intîlnit-o personal pe deputata Tudora Mihai, învățătoarea care a ajutat la îmbogățirea satului, astfel ca mos Nichifor să poată schimba cu mîndrie numele satului din Flămînda în Bogata. Poate că uneori nu era învățătoare, ci președintă de cooperativă agricolă sau simplă brigadieră, dar entuziasmul și dragostea pentru oameni a deputatei era aceeași. Aceste exemple de neuitat mi-au inspirat piesa pe care am dedicat-o alegerilor.

Pusă în scenă la Teatrul Mic de Karin Rex, ca se va reprezenta nu numai în București, ci și în cîteva localități din țară, începînd cu Oradea.

Marian SANDU

Arcadie Donos

Cum mi-am pregătit rolul

Răspunde DIDA CALIMACHI

Cortina s-a lăsat încet peste ultimul act al feeriei „Însir'te mărgărite" și, în culisele Naționalului, eroii băsmului lui Victor Eftimiu încep să-și recapete adevărata lor personalitate. În cabina ei, „vrăjitoarea" redevine... Dida Calimachi.

— Cum v-ați pregătit rolul?

— E destul de dificil să redai pe scenă un personaj de poveste. Nimeni nu l-a văzut, nimeni nu l-a auzit vreodată și totuși fiecare spectator și l-a imaginat în felul său. Bineînțeles că interpretul n-are voie să dezamăgească pe nimeni, trebuie să fie așa... cum și l-a închipuit fiecare. Pe parcursul anilor, actori de renume ca Baldovin, Agepsina Macri-Eftimiu, G. Calboreanu — au dat „vrăjitoarei" o neuitată interpretare. Eu am căutat să-mi imprim voci anumite inflexiuni stranii și să creez prin interpretare acea atmosferă de fantezie, cerută de desfășurarea dramatică a piesei. Am studiat, încă înainte de începerea repetițiilor, diverse tipuri ale geniului rău din basmele noastre populare, și m-am străduit să aduc pe scenă un personaj real, fără însă să-l părăsească nici o clipă pe cel de basm. N-am vrut să creez o vrăjitoare care să „sperie copiii", ci un personaj cu adîncă semnificație, așa cum desigur l-a gîndit și autorul.

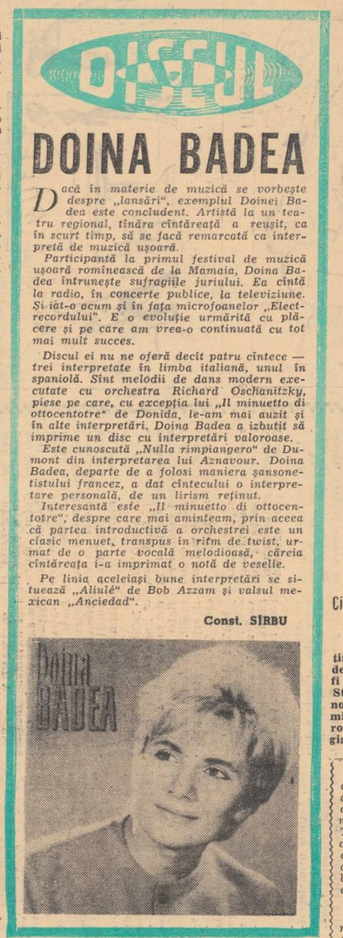

Dresoarea de lei și urși Nina Buzduga

SCHIMB DE SPECTACOLE

Circul de Stat din București la Sofia

De la 10 februarie, timp de o lună, Circul de Stat din București va fi oaspetele Circului de Stat din Sofia. Artiștii noștri vor prezenta premiera unui spectacol rominese de circ în regia lui Mircea M. Ghe-orghiu. În program comicul Țăndărică, jonglerii Munteanu, dresoarea de lei și de urși Nina Buzduga, acrobații Sisa, trio Iosefini și alții.

Circul de Stat din Sofia la București

La București vor da, de asemenea, timp de o lună de zile, spectacole artiștii circului bulgar „Vițoșa". Publicul nostru va avea ocazia să facă cunoștință cu jonglerul Bojivoli, cu acrobații Dobriei și Denevoi, cu echilibristul excentric Micicarevi, cu renumitul clovn Tosco.

DISCUL

DOINA BADEA

Dacă în materie de muzică se vorbește despre „lansări", exemplul Doinei Badea este concludent. Artistă la un teatru regional, tînăra cîntăreață a reușit, ca în scurt timp, să se facă remarcată ca interpretă de muzică ușoară.

Participantă la primul festival de muzică ușoară românească de la Mamaia, Doina Badea întrunește sufragiile juriului. Ea cîntă la radio, în concerte publice, la televiziune. Și iată-o acum și în fața microfoanelor „Electrecordului". E o evoluție urmărită cu plăcere și pe care am vrea-o continuată cu tot mai mult succes.

Discul ei nu ne oferă decît patru cîntece — trei interpretate în limba italiană, unul în spaniolă. Sînt melodii de dans modern executate cu orchestra Richard Oschanitzky, piese pe care, cu excepția lui „Il minuetto di ottocentotre" de Donida, le-am mai auzit și în alte interpretări. Doina Badea a izbutit să imprime un disc cu interpretări valoroase.

Este cunoscută „Nulla rimpiangero" de Dumont din interpretarea lui Aznavour. Doina Badea, departe de a folosi maniera șansonetistului francez, a dat cîntecului o interpretare personală, de un lirism reținut.

Interesantă este „Il minuetto di ottocentotre"; despre care mai aminteam, prin aceea că partea introductivă a orchestrei este un clasic menuet, transpus în ritm de twist, urmat de o parte vocală melodioasă, căreia cîntăreața i-a imprimat o notă de veselie.

Pe lîngă aceleași bune interpretări se situează „Aliulé" de Bob Azzam și valsul mexican „Anciedad".

Const. SÎRBU

Cronica teatrală

TEATRUL „LUCIA STURDZA BULANDRA"

„CLIPE DE VIAȚĂ"

DE WILLIAM SAROYAN

Spectatorul care are încă proaspătă în minte „Inima mea e pe înălțimi", vede „Clipe de viață" și începe, apreciind în continuare și comparînd, să întrevadă unele idei fundamentale ale dramaturgiei saroyaniene și să identifice chiar unele motive, unele simboluri permanente ale acesteia. Printre primele, ideea nelămurită, dar adînc înrădăcinată, că în lume (citește în America epocii celei mai înalt-capitaliste) „e ceva greșit", „e ceva care nu merge cum trebuie", idee exprimată, în „Clipe de viață" în termeni expliciți, cînd de clientul arab, stilp al barului lui Nick, sub forma comică: „nici-o bază, nici o temelie, de sus și pînă jos", cînd de polițistul Krupp, sub forma: „oamenii sînt nebuni, toți oamenii sînt nebuni". De asemenea, ideea că „viața e frumoasă", de o frumusețe aproape mistică, în orice caz de o frumusețe a ei proprie, care desfide incapacitatea oamenilor de a o cuprinde, de a o trăi. Ideea, mai departe, a unei **simpatii** umane care face să vibreze la unison sufletele inocente, sufletele neperverti-te prin adaptarea oarbă la condițiile vieții.

Toate acestea spectatorul le-a găsit și în „Inima mea este pe înălțimi", după cum a găsit și cîteva tipuri la care Saroyan se oprește cu o inexplicabilă, uneori, atracție: bunul negustor – acolo băcan, aici proprietarul barului de periferie, italianul Nick; hoinarul, puțin misterios, puțin nebun, totdeauna pitoresc, care soseste de departe pentru a-și găsi un adevărat cămin și patria în cercul închis al eroilor dramei: acolo, bătrînul actor ambulant și cîntăret din trompetă, aici bătrînul cowboy Kit Carson, povestitor simpatic de adevărate enormități vînătorești; bătrîna mamă care vorbește neîncetat despre specific american; aici, în sfîrșit, se făptuiește un omor, o crimă justițiară, o crimă a revoltei refractarilor. „Clipe de viață" este o dramă mult mai aspră, mult mai sumbră, tonalitate care rezultă dintr-o privire mai directă a realității vieții.

Asemănarea cu „Inima mea..." revine însă pe primul plan, cînd e vorba de caracteristica de scriitor, mai curînd decît de dramaturg, a autorului. Saroyan are înclinații nesecate și foarte considerabile, spre sugestia poetică, spre atmosferă, spre aura lirico-psihologică a personajelor: dramele lui nu trăiesc decît sub lumina și adierea poematică. Are în foarte mică măsură simțul conflictului direct, vizionarea dinamică, instinctul ritmului. De aceea, dramele sînt excesiv de lente, trăsătură care ea însăși se transformă în repetare, în dezlînare, în lungimi, uneori, ucigătoare. Un act întreg din aceste „clipe" e absolut inutil, nu aduce nimic, iar cîte un bun sfert din celelalte repetă și bate pe loc, cu o candoare exasperantă. Scriitorul are calități excepționale care rătează în dramă, deși dramele lui nu sînt niciodată integral ratate și conțin întotdeauna momente de remarcabilă originalitate și forță, de mare valoare. Dar numai momente...

Spiritul și stilul dramaturgiei lui Saroyan convin mult spiritului și stilului de regizor al lui Liviu Ciulei, înclinat foarte spre poezia sugestiei și spre atmosferism psihologic, cu mișcare infinitezimală, dar cu intuiții în adîncime. Astfel încît, spectacolul este bun, deși, prin lipsa de vibratie a unor interpreți ca și prin insistența excesivă acordată unor momente de detaliu și de compoziție secundară (de pildă, momentele mimo — dansante ale lui Harry, scena cuplului burghez) unitatea organică, delicată, a întregului are uneori de suferit. Există, de asemenea, momente care trebuiau strînse (poezia este o problemă de concentrare, de densitate), altele care cereau mai multă estompare, și, evident, rămîne clar că nici un regizor hotărît să respecte textul scriitorului și un pitoresc hazliu bine dozat, fermi strunit, ni s-a arătat Tory Etterle, în rolul bătrînului vagabond Kit Carson. Rolul lui Tom, tînărul proiejat al lui Joe, a fost jucat de Dan Damian, cu o concepție de stîngăcie înțepenită și simplă, care ni s-a părut forțe discutabilă. În schimb, în rolul bunului Nick, barmanul italian, Petre Gheorghiu a fost cum nu se poate mai convingător, cu naturalețe, cu dinamism și cu haz, pe o linie de compoziție căreia filmul italian îi furnizează de-a gata rudimente brute și facile, dar pe care interpretul le-a contopit și valorificat solid, într-un propriu amalgam, al său. În rolul dansatorului și mimului comic Harry, Dorin Dron a depus un efort și a lucrat cu un curaj care cer a fi aplaudate fără rezerve, chiar dacă rezultatul final ar justifica cu greu atîta zel. Rolul comic, cu o neașteptată și finală notă foarte tristă, al unui tînăr amorezat, Dumitru Furdui și-a adus contribuția lui de haz amestecat, dulce și grotesc, niciodată definitivă. Pe bunul polițist Krupp l-a jucat în mod convingător și liniștit Gh. Gherasim, în timp ce pe polițistul bestial Blick l-a jucat prea ascuns sub o pălărie trasă adînc pe ochi, Nicolae Mavrodin.

Într-un bar, a cărui atmosferă rezultă din perindarea neîncetată și întîlnirea întîmplătoare și pasageră a numeroși clienți necunoscuți, desigur că e nevoie de multe roluri episodice, pe care le-au interpretat actori foarte buni și serioși, ca Mimi Enăceanu, Mircea Albulescu, Dumitru Onofrei, Aurelia Sorescu, Getta Mărutză, Ana Negreanu, Mihaela Juvara, Mircea Basta, Ioana Cocea, într-un mod care nu a putut produce decît satisfacție.

Radu POPESCU

Premiere clujene

După prima premieră a acestui sezon, „Constructorul Solness" de H. Ibsen, care a fost primită de public cu un deosebit interes, la Teatrul Național din Cluj se repetă, în vederea unor apropiate **premiere**, două alte piese din dramaturgia universală. Este vorba în primul rînd de piesa „Ondine" de **Giraudoux**, în regia **Marietei Sadova** și scenografia lui **Nicolae Rusu**, avînd ca interpreți principali pe **Maria Cupcea**, artistă emerită, **Silvia Popovici**, **Ion Tilvan**, artist emerit, **Vlad Jurășcu**. În curînd, va vedea lumina rampei și capodopera shakespeariană „Romeo și Julieta", pusă în scenă de **Vlad Mugur**, în scenografia maestrului **Perahim**. În rolurile principale: **Silvia Popovici**, **Barbu Baranga**, **Marieta Sadova**.

O noutate pentru publicul clujan va fi inaugurarea studioului teatrului cu un recital de poezii de Arghezi și din iirica universală. În cadrul studioului se pregătesc, de asemenea, piesa „Caprin urechile aculei" de **Bernard Shaw și o piesă de debut a ziaristei **Ecaterina Oproiu**.**

Colectivul Naționalului clujan dă o mare însemnătate și activității artistice de masă. O brigadă instruită de actorul Gh. Gherasim pregătește un bogat program alcătuit din scenete și versuri, care va fi prezentat în satele și orașele regiunii în cinstea alegerilor de la 7 martie. Totodată, săptămînal, 10-15 actori se deplasează în regiune, îndrumînd munca artiștilor amatori de la sate.

Și o veste pentru bucureșteni: în cursul lunii martie, vor putea vedea „Constructorul Solness", venit în turneu în capitală.

În clișeu: **Silvia Popovici** și **Septimiu Sever**, artist emerit, într-o scenă din piesa „Constructorul Solness"

De peste hotare

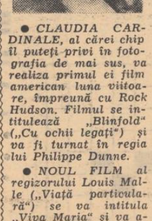

● *CLAUDIA CARDINALE, al cărei chip îl puteți privi în fotografia de mai sus, va realiza primul ei film american luna viitoare, împreună cu Rock Hudson. Filmul se intitulează „Blinfold" („Cu ochii legați") și va fi turnat în regia lui Philippe Dunne.*

● *NOUL FILM al regizorului Louis Malle („Viață particulară") se va intitula „Viva Maria" și va avea ca protagoniști tot pe Brigitte Bardot.*

● *LA VARȘOVIA SI CRACOVIA este așteptată sosirea cîntăreței franceze Colette Renard, care va da recitaluri în cadrul turneului angajată în R. P. Polonă. Biletele pentru cele 2 500 locuri din cea mai mare sală a Varșoviei s-au vîndut de pe acum pentru toate spectacolele.*

● *INGMAR BERGMAN, marele cineast nordic, care de un an este directorul Teatrului dramatic din Stockholm, a anunțat pentru anul viitor un turneu al acestei trupe prin Europa.*

● *OPERA „OTHELO" de Rossini n-a mai văzut lumina rampei de cînd Verdi s-a impus cu al său „Othelo" pe scenele lumii întregi. În această stagiune, Opera din Roma a reluat marea creație rossiniană pe care, la vremea ei, au apreciat-o și lăudat-o Alfred de Musset și Stendhal.*

● *CÎNTĂREAȚA SOVIETICĂ Galina Vișnevskaia este elogiată de presa occidentală pentru interpretarea strălucită a rolului Liu din opera „Turandot" de Puccini pe scena operei „Scala" din Milano.*

● *CÎNTĂREȚUL Charles Trenet, împreună cu scriitorul Marcel Pagnol (autorul mult jucatei piese „Topaze"), va realiza o comedie muzicală după piesa cunoscută a aceluiași dramaturg, intitulată „Marius", în care urmează să joace pe o scenă pariziană.*

● *THOMAS STEARNS ELIOT, socotit a fi fost, pînă de curînd, cel mai mare poet de limbă engleză în viață, a murit la Londra.*

De origină americană, născut în 1888 la Saint-Louis, în statul Missouri, el s-a stabilit în Anglia după primul război mondial. Autor de poezii, piese și eseuri, T. S. Eliot a fost titular al premiului Nobel pentru literatură pe anul 1948.

OPERA „CARMEN" de Bizet face în prezent obiectul unei supralicitări din partea marilor case de discuri: RCA a imprimat cea de a doua versiune realizată anul acesta, sub bagheta lui Herbert von Karajan cu Leontine Price din New York, DECCA are o versiune sub bagheta lui Solti iar Pathé Marconi a și anunțat-o pe a sa cu Maria Callas în rolul titular...

● *RICHARD BURTON („Privește înapoi cu mînie") va turna într-un film de aventuri intitulat „Spionul care venea din frig" după un roman de John le Carre. Filmările vor avea loc în Irlanda, Belgia, Olanda, Germania federală*

COLETTE CASTEL, pe care spectatorii noștri au apreciat-o în comedia cinematografică „Tot aurul din lume" realizată de marele cineast francez René Clair, a fost distinsă cu premiul Suzanne-Bian-

Vă povestim filmul:

„Vremea păginilor"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR AMERICANE

...Un om singuratic colindă America de la un cap la celălalt. El poartă în buzunarul hainelor sale mototolite de atîta drum pe jos, o bibliе în care stă scris că va veni „vremea păginilor" — a celor care vor distruge, fără minte și fără suflet, viața semenilor lor. În drumul său, el are prilejul să vadă tocmai pe exponenții acestei vremi: pe Ted, un fermier alb, care încercînd să salveze pe servitoarea sa neagră, o ucide. Și, de asemenea, pe tatăl lui Ted, segregaționistul Link, care vrea să acopere crima cu prețul distrugerii altui om, acuzat pe nedrept de omor.

Trecînd tocmai atunci pe la locul crimei, Gaunt este ales de Link ca fiind cel mai nimerit acuzat: un om fără avere și suspect prin peregrinările sale. Fugărit sub amenințarea armei, el goneste împreună cu copilul negresei asasinate, sperînd într-o scăpare, în restabilirea adevărului. Dar cine poate depune mărturie? Link și fățașul Ted n-au nevoie de adevăr. Poliția îi va crede pe ei, în lipsa altui martor. De aceea, Gaunt îi poartă acum pe micul negru după el: îi unește adevărul. Numai că — ghinion fatal — micul Jessie este mut. El nu va putea spune nimănui, niciodată, cele văzute.

Hăituit de Link, de Ted și de poliție, Gaunt fuge, fuge mereu. O neprevăzută întîlnire, în pădure, cu Ted — interesat să-l ucidă înainte de a-l interoga poliția — îl determină pe Gaunt să devină, la rîndu-i, ucigaș. Și iarăși să fugă, să fugă...

Atîns de glonțele lui Link, Gaunt trece în grabă lacul, încercînd să se salveze într-o magazie pe malul celălalt, de urmăritori. Dar rana îl istovește, îl face să delireze. Mintea sa greu încercată se destăinuie atunci arătîndu-ne taina tristei sale vieți: Gaunt a fost acela care, într-o dimineață senină de vară, a trimis din avion asupra Hiroșimei prima bombă atomică — el a văzut primul în lume ciuperca ucigătoare la rădăcinile căreia se petrecea un nemaivăzut carnagiu — el a trăit să afle, apoi, după aceea, ce crimă a comis, fără să știe, împotriva semenilor săi. Povara acestor cutremurătoare amintiri îi chinuie existența și-l îndeamnă să caute a-i face pe oameni să înțeleagă — așa cum crede el — să renunțe la crimă, căci ea se va întoarce curînd împotriva lor. Dar în rîndul acelora ce le predică filozofia bunătății se află și Link — care-i va curma zbuciumata viață cu un glonț, tras pe la spate.

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

Anul IX nr. 384 • Sîmbătă 13 februarie 1965 • 8 pagini 1,50 lei

POPAS LA FĂLTICENI

Fălticeni a fost și cred că va fi încă — loc căutat de reporteri. Atrage bătrînul „tîrg a lui Foltic" prin forța evocărilor. Cîți n-au căutat aici, pe ulița Rădășenilor, casa lui Pavel Ciobotarul, unde s-a destăcut cu nemaipomenită larmă și vinjoleală prietesugul catiheților? Cîți nu s-au oprit în fața căsuței cu cerdac, pe zidul căreia o placă de bronz dă semne că Ion Ștefănescu (devenit la Fălticeni Ion Creangă) a locuit după ce s-a mutat din odaia cu soba prăvălită a ciobotarului? Și cîți n-au urcat mai departe ulița, pînă în culmea dealului, să vadă casa trainică, cu brazi falnici în poartă, dăruită de Mihail Sadoveanu, ca loc de meditație și de creație într-o livadă fermecătoare, încărcată de rod și înfiorată de zumzet de albine?

La Fălticeni vin în excursii documentare studenți cercetători ai istoriei noastre literare să vadă casa bătrînească, scundă de ajungi săltat în vîrful picioarelor cu mîna la strașină, în care s-a născut N. Gane; vin, și nu se înșală, căutînd în formă nouă petrecerea populară a străvechiului iarmaroc de la Sf. Ilie; vin apoi urmînd cerințe de studiu să vadă cu ochii baștina unei activități folclorice valoroase conduse de Artur Gorovei; orașul lui Eugen Lovinescu și cadrul în care cîndva, pe cînd Fălticeni era „orașul în care nu s-a întîmplat nimic" și-a trăit turburătoarea ei dramă Haia Sanis.

Dar ar fi fals să se creadă că numai evocările de ordin literar, istoric sau folcloric, solicită la Fălticeni. Pentru mulți reporteri trecutul orașului moldovean a fost un element antitetic foarte căutat. Orașului „unde nu se întîmpla nimic" îi opuneau — și cu argumente numeroase — orașul unde se întîmplă mereu cîte ceva. Ceva în bine, în folosul oamenilor și întru făurirea unui alt renume așezării peste care cîndva se întindea grea, apăsătoare, ca o ceață deasă, urzeala vieții provinciale care însemna **nimic** și se îndrepta, dramatic, spre **nicăieri.** Procedînd așa, confrații întru reportaj n-au greșit. De două ori: în primul rînd pentru că înfățișau forța orînduirii noastre noi, socialiste, în stare să deștepte la viață și această așezare omenească; în al doilea rînd pentru că păstrau proaspătă atenția oamenilor pentru Fălticeni.

De unde începe noul

Cînd parcurgi numeroasele reportaje scrise despre Fălticeni, observi de îndată diferența punctelor de vedere din care e considerat orașul dar și un consens unanim asupra cauzelor care-i generează transformarea. Unii, care l-au cunoscut înainte de război, salută transformările de ordin urbanistic și edilitar. Nu greșesc. În Fălticeni, străzi desfundate cîndva, s-au pavat și asfaltat. Construcții noi au constituit începutul unor lucrări de sistematizare; magazine modernizate, cu vitrine largi, au dat o oarecare voioșie străzilor iar iluminatul public, îmbunătățit considerabil, le-a dat noaptea nu numai lumină ci și o autentică prestanță urbană.

Alții privesc Fălticenii prin prisma noilor instituții și așezăminte de interes social-cultural. Sînt astfel citate policlinica nouă, care a ridicat considerabil nivelul asistenței medicale, construcția sălii moderne și încăpătoare de cinematograf care, incontestabil, e o bază cultural-educativă de loc neglijabilă. Apoi un nou, mare local de școală. Acestor construcții le sînt adăugate cele aproape o sută de apartamente în blocuri mici dar înzestrate cu tot confortul — inclusiv încălzirea centrală — apoi complexul cooperației unde o seamă de ateliere civilizate

Virgil DĂNCIULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

CE NOU în radiodifuziune și televiziune

• Creșterea însemnată a numărului abonaților: peste 1 825 000 la radio, 850 000 la radioficare și circa 400 000 la televiziune. • Măsuri pentru extinderea rețelei de radiodifuziune. • Programe stereofonice experimentale. • Introducerea radioficării în blocurile nou construite. • Noi stații de televiziune. • Racordarea rețelei de radioreleu pentru televiziune cu alte țări • Emisiuni experimentale de televiziune în culori. • Ce sistem de televiziune în culori va fi adoptat la Reuniunea de la Viena?

Între 24 martie și 7 aprilie a.c. se va desfășura la Viena, Reuniunea Comisiei a XI-a pentru televiziune a Comitetului Consultativ Internațional de Radiocomunicație (C.C.I.R.) din cadrul Uniunii Internaționale de Telecomunicații, — organizație specializată pe lîngă O.N.U. Cu prilejul acestei Reuniuni, în afara dezbaterii unor probleme actuale, urmează să se examineze și problema alegerii unui sistem de televiziune în culori adecvat țărilor europene. Tot în aceeași perioadă se va desfășura și Reuniunea Comisiei a X-a pentru radiodifuziune a C.C.I.R., în cadrul căreia se va alege un sistem stereofonic de radiodifuziune, care să fie recomandat ca un sistem unitar. Întrucît dezbaterile și hotărîrile care vor fi adoptate interesează în chip deosebit atît radiodifuziunea, cît și televiziunea din țara noastră, am folosit prilejul pentru a solicita de la factorii competenți unele amănunte în legătură cu cele două Reuniuni de la Viena, cît și — în general — cu noutățile de ordin tehnic și cu perspectivele existente în dezvoltarea radiodifuziunii și televiziunii în țara noastră.

Ing. ION UIDILĂ, primul nostru interlocutor, este directorul între-

Mircea SCRIPCĂ

(Continuare în pag. a 4-a)

La noi prin București

Cartierul înconjurat de... cartiere

Multe, foarte multe din mijloacele publice de transport și-au schimbat mereu traseele în ultimii ani, încercînd cu perseverență să cuprindă Bucureștiul, ca să nu rămînă în haine prea mici pentru un copil care a crescut. Dintre puținele care dăinuie aproape pe vechile făgașe — zic „aproape" pentru că și el și-a lungit mult itinerarul, pînă în șoseaua Străulești — este tramvaiul 6, linie veche și foarte cunoscută în București. Cu el ne începem plimbarea de astăzi — deși am fi preferat autobuzul și troleibuzul: pentru că tramvaiul are un iz vetust și un pic desuet, cînd se bălăngăne cu mult zgomot și mișcări de palmipedă pe cele două paralele dintre pămînt și aer. Totuși tramvaiul rămîne foarte bucureștean și în virtutea acestui atribut nu-l ocolim.

Străbatem toată Calea Griviței și nu coborîm decît la stația cu nume modest de stradă — Pajura — dar care, alături de numeroase altele, și-a cîștigat rapidă celebritate prin amploarea pe care au luat-o construcțiile din această parte a orașului. Pe dreapta, marele depou de tramvaie, cu halele lui boltite care adăpostesc zeci și zeci de vagoane, ne apare de la depărtare ca un joc de copii cu trenulețe electrice și șine liliputane. Cu cît te apropii însă, dimensiunile își recapătă adevărata valoare, impresionînd ochiul. Puțin mai sus, ne întîmpină filatura „Dacia" — iar peste drum, stăpînește împărăția de marmură. Trecătorul încetinește involuntar pasul, pentru a urmări fascinat nuanțele calde ale pietrelor reci, cu sclipiri de mică și stele, cu transparențe de aer rarefiat și nervuri ciudate încrustate în piatră pînă în străfunduri. Coloșii aceștia care, prin măiestria muncitorilor de la fabrica „Marmura" vor deveni podoabe de preț ale orașului, păstrează în ei ceva din misterul mileniilor în care s-au născut, ceva din singurătatea locurilor pe care

Pia RĂDULESCU
Desene: Beca RIND

(Continuare în pag. a 2-a)

DUPĂ 60 DE ANI DE TEATRU

Depănînd amintiri cu artistul poporului Ștefan Braborescu

Început de activitate cotidiană la Teatrul Național din Cluj. Pe coridoare, în culise, în săli, obișnuita forfotă și agitație. De undeva se aud voci repetînd pentru viitoarea premieră. Cîțiva oameni transportă decoruri. Din spatele scenei răzbat bătăi ritmice de ciocan. Slujitorii Thaliei sînt la datorie.

În acel decor și în acea dimineață clujeană, am avut bucuria de a-l avea interlocutor pe Ștefan Braborescu. Venerabilul actor, pe care spectatorii din orașul de pe Someș au bucuria de a-l vedea în aceste zile pe scena teatrului interpretînd un rol din piesa lui Ibsen, „Constructorul Solness", a împărtășit, la rugămintea noastră, cititorilor „Magazinului" cîteva din amintirile sale.

— De obicei, în volumele de memorialistică ale actorilor se vorbește mult despre aptitudinile lor dramatice dovedite din fragedă copilărie, despre „debutul" pe care l-au avut la grădiniță sau la școala primară, debut care promitea talentul viitor.

Cu mine lucrurile s-au petrecut cumva altfel și aș putea spune că am intrat în teatru cumva „pe ușa din spate". În 1902 eram proaspăt ofițer la Craiova, cariera militară fiindu-mi hărăzită cu strictețe de familie. Pe mine însă nu mă pasiona de loc. Flirtam cu literatura, citeam mult și scriam versuri, iar muzica și teatrul îmi plăceau teribil. Și de odată mi-a venit ideea năstrușnică care a hotărît întreaga evoluție a vieții mele.

Ideea de care pomenea actorul era ceva cu totul original și neobișnuit pentru acele vremuri: să organizeze un teatru de amatori care să prezinte spectacole în fața soldaților. Din fericire regimentul 26 Rovine era pe atunci condus de un om cu vederi mai largi, iubitor de artă: colonelul Pătrașcu, fiul

Paul MARIAN

(Continuare în pag. a 2-a)

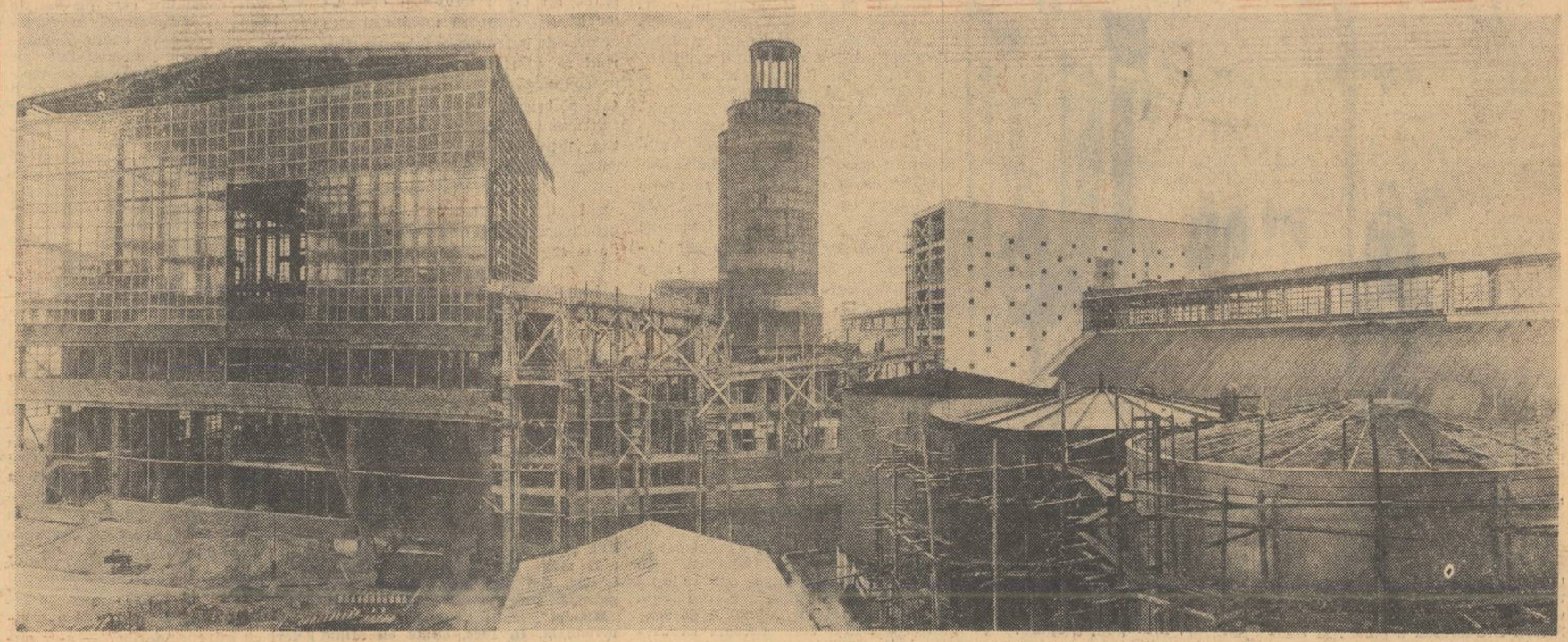

Combinatul chimic de la Turnu Măgurele: șantierul fabricilor ce compun sectorul de îngrășăminte complexe
Fotografia: Nicu VASILE

SCRISORI DE PE ȘANTIERE

Pasaje dintr-un răvaș

Cui nu i s-a întîmplat ca fiind copleșit de impresii deosebite să simtă în chip imperios nevoia de a le prinde în cuvinte, în fraze, așternîndu-le apoi pe o coală albă de hîrtie? Nu neapărat cu gîndul că mai curînd sau mai tîrziu acele însemnări, fiind citite, vor emoționa și pe altcineva; pur și simplu se întîmplă cîteodată să descoperi în tine un fel de bucurie lăuntrică de care vrei să te eliberezi. Nu, nu ca de-o povară supărătoare, ci din dorința de a-ți materializa într-un fel această bucurie.

E neîndoielnic: multora dintre oamenii șantierului de la Turnu Măgurele le-a dat tîrcoale, într-un moment sau altul, tentația de a se așeza la masă, în fața unui caiet sau fie chiar și-n fața unei singure file, cărora să le... povestească. Aceeași înclinație am descifrat-o și în glasul, în gesturile inginerului Gh. Vernescu. Era într-una din serile de iarnă ale acestui început de an. Zilei de lucru de pe șantier îi urma o ședință, care promitea să se prelungească pînă la ceasuri tîrzii.

S-a vorbit în seara aceea despre lucruri ce puteau trece drept obișnuite, mai cu seamă pentru unul „de-ai casei". Și totuși impresiile ce se dezvăluiau dincolo de cuvinte (dialogul fiind aparent egal, nu conținea nici o exclamație), parc-ar fi fost pasaje dintr-un răvaș, nescris atunci, e drept, dar pe care îl vom transcrie aci, pe cît se poate mai fidel.

Pe malul Dunării, la una dintre extremitățile șantierului, fuseseră descărcate, de curînd, piese metalice. Judecînd după dimensiuni, trebuie că trag greu, nu glumă! Chiar și un trecător oarecare presimte că încă o lucrare impunătoare va începe, o dată cu rînduirea pe verticală a acestor încrengături dure, amintind de culoarea coralilor. Pe scurt, un instantaneu fotografic al acestui punct de pe șantierul Combinatului chimic Turnu-Măgurele ar avea următoarea explicație: „Se pregătește montarea macaralelor portal de mare capacitate, cu ajutorul cărora se va descărca fosforita de pe șlepurile acostate la mal".

După felul cum îi mijește ochii, înțelegi că ing. Gh. Vernescu realizează de pe acum o imagine de perspectivă, care, e adevărat, nu-i îndepărtată. Acest amănunt din viața șantierului, adică montarea macaralelor portal, seamănă cu cel de-al doilea gong dinaintea unei importante premiere. Și oricît de bine pregătit ai fi, oricît de echilibrat și invulnerabil la emoții, pulsul tot se accelerează un pic.

Anul trecut, cînd a intrat în funcțiune prima fabrică (din cele 16) a combinatului, toată lumea s-a bucurat, firește, fiindcă de fapt era o izbîndă a tuturor. Dacă în afara aparatelor automate cu care e urmărită funcționarea instalațiilor, s-ar fi putut măsura intensitatea trăirilor în acel moment inaugural, poate că sentimentul cel mai complex și mai puternic se descoperea a fi al inginerului Dumitru Chiriacescu. Fiindcă el a condus, de la început, lucrările fostului șantier al Fabricii de acid sulfuric.

Într-un viitor apropiat, dacă folosim aceleași criterii, urmează la rînd ing. Gh. Vernescu — șeful șantieru-

Viorica CIORBĂGIU

(Continuare în pag. a 2-a)

Din sumar:

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN" Pagina a 4-a
DINTR-O PRIVIRE
SCHIȚĂ DE LLOYD BIGGLE

NOTE DE DRUM
La capătul pămîntului CHILE
(Pagina a 3-a)

Vă amintiți de echipajul Papanã?
(Pagina a 5-a)

CARTIERUL ÎNCONJURAT DE... CARTIERE

(Urmare din pag. 1-a)

le-au părăsit, ceva din frumusețea monumentală a comorilor durate de zeița cu mină fermecată — natura. Și le păstrează chiar cînd, total urbanizați, îi crezi răsăriți direct din asfaltul bucureștean...

În colț, clădirea mare și nouă a Casei de cultură a tineretului din raionul Griviței Roșie — îndeplinind în aceste zile și funcția ospitalieră de „Casă a alegătorului" — se înfățișează în veșmintul ei roșu, de cărămidă aparentă, împodobită cu fresce murale. De aici, de la acest colț, începe strada care și-a dăruit numele întregului și întinsului cartier din jur: Pajura. Începe cu cinci rînduri de blocuri de cîte trei etaje, în culori intercalate de bleu și galben. În fața lor, de partea cealaltă a străzii — alte blocuri, în același stil și aceiași arhitectonică simplă și modernă. Cîțiva pași mai departe, localul spațios al circumscripției medico-sanitare nr. 206 ne vorbește prin simpla lui prezență de numărul mare al locuitorilor care populează acest cartier și pentru sănătatea cărora se închină și aici, ca în oricare altă parte, grijă și muncă și dragoste.

Întretăiem strada Pecetei — inutil să răscolești obositor mintea căutînd antecedente denumirii, devreme ce ea este izvorîtă doar din fantezie, uneori mai mult, alteori mai puțin inspirată — și ne oprim în fața marelui complex comercial care-și pune serviciile la dispoziția gospodinelor din cartier: coafor, legume, telefoane, carne, pîine, alimentară cu autoservire... Dacă vii la primele ore ale dimineții ai aproape impresia — prin forfotă, aglomerație, zgomot și activitate — că aici este centrul comercial al orașului, nu numai al cartierului. Dar, de fapt mai sînt cel puțin 15—20 de asemenea „centre" în București, o știi și tu, o spune și cîntecul...

Pilcuri de copii — toți uniform rotunjiți de paltoanele îmblănite pe care tronează căciulițe cu pompon și ochi sfredelitori — ne taie drumul cu strigăte de vikingi și rîsete în cascade: e greu să domolești bucuria copilăriei și... e și păcat! Prezența lor, și mai cu seamă ghiozdanele pe care le saltă, în spinare uitînd de fapt că le au, ne atestă că pe aproape trebuie să fie o școală. Într-adevăr, pe stînga, se înalță impunătoare și luminoasă clădirea Școlii medii nr. 6, clădire nouă ca tot ce este ridicat aici din cărămidă și beton. Zidurile mai miros încă a var și ecoul nu s-a obișnuit încă cu același „prezent" spus în fiecare dimineață de vocile subțirele.

De aici, de la școală încolo, încep să se desfășoare blocurile de patru etaje, masive și late în întinderea lor de zeci de metri. Iar în spate, se profilează în linii suple și culoare delicată de azur, blocul cu multe etaje, care găzduiește sute de garsoniere. Așa i se și spune în cartier — blocul garsonierelor.

Dacă lași privirea să scruteze depărtarea, descoperi în dreapta un bloc-turn și altul, și altul, apoi imensul acoperiș boltit al Pavilionului unde în vară și-au dat întîlnire toate succesele economiei noastre naționale, iar mai departe decorul altor blocuri noi din cartierul... Din Griviția sau din Chibrit sau de pe bulevardul 1 Mai? — e greu să te descurci și să te orientezi între atîtea cartiere noi, care înconjoară cartierul nou.

Puțin mai sus, un alt complex comercial — acesta de abia în construcție. Este singurul argument care-l exceptează deocamdată de la aglomerație și forfotă, dar numai deocamdată! În schimb cealaltă școală aflată aici, Școala de 8 ani nr. 9, a intrat deja în ritualul obișnuit al vieții delimitată de catedră și bancă.

Strada cotește într-o unduire lină și elegantă, dezvăluind din noul unghi pe care-l oferă alte blocuri-turn, unele purtînd perdele spumoase la geamuri, altele pete de var și schele. Unele sînt gata, altele nu — dar peste puțin timp vor fi și ele inaugurate de locatari. Pe lîngă înălțimile înăbușite ale blocurilor, pomii proaspăt sădiți par niște firave tulpine de flori. Sînt firavi și stinghери pentru că n-au avut încă timp să prindă rădăcini, nu s-au obișnuit încă cu aerul și împrejurimile, nu și-au putut încă dărui florile și balsamul. Dar toate vin cu timpul... Și cu timpul, acest cartier care n-are istoric — aici a fost cîmp — și-a cărui istorie de abia acum se scrie, își va putea număra anii pe rotocoalele groase ale trunchiurilor de pomi. Și numărătoarea va începe de la 1964...

Pia RĂDULESCU

Calea Griviței va evoca întotdeauna în memoria poporului nostru eroica bătălie de clasă din februarie 1933. Idealurile pentru care au luptat muncitorii ceferiști și petroliști în urmă cu 32 de ani, proletariatul din țara noastră condus de către partid, sînt înfăptuite cu entuziasm de întregul nostru popor care a schimbat din temelii fața țării și întreaga sa viață.

Locurile martore ale luptelor ceferiștilor de acum 32 de ani și-au schimbat total înfățișarea. Acolo unde altădată se îngrămădeau cocioabe mizere, au răsărit impunătoare și nesfîrșite șiruri de blocuri așa cum se vede în clișeul alăturat, în care locuiesc oamenii muncii, mulți dintre ei foști sau actuali muncitori ai Griviței Roșii. Astăzi, calea Griviței își trăiește prima și adevărata ei tinerețe, martoră a epocii noastre noi — epoca socialismului.

Fotografia: Mihai POPESCU

Popas la Fălticeni

(Urmare din pag. 1)

asigură un bun serviciu (coafură, radio și televiziune etc.) fălticinenilor. Mai atenți la înfăptuirile gospodărești, unii reporteri semnalează lucrările de extindere a alimentării cu apă potabilă, apariția curselor regulate de autobuze și a taxiurilor care au luat locul birjelor de odinioară. Fiecare are, desigur, dreptate.

Din orice unghi ai privi realitățile din Fălticenii de azi, imaginea înnoirilor se ivește. De-ai lua, de pildă, numai prezența taxiurilor — poate cea mai minoră dintre toate — și încă semnificația ei ar avea adînci rezonanțe. Nu numai sub aspectul alegerii unui mijloc mai rapid de comunicație ci sub aspectul întensei lui folosiri

Mai concludent ar fi să privim, bunăoară, situația absolvenților școlii medii. Ce constatăm aici? Că în anul școlar trecut din 150 de absolvenți 80 au plecat la universitate; că anul acesta din 270 de absolvenți au urmat drumul studiilor superioare 180. (Mai mulți decît absolvenții din anul precedent!). E vorba deci și de creșterea numerică a celor care își închee învățămîntul mediu și de calitatea acestui învățămînt care asigură (și Fălticenii au, în această privință, o bună tradiție) absolvenților posibilitatea de-a candida cu succes la examene de admitere în facultăți. Ce înseamnă mai departe aceste realizări? Înseamnă că cele peste 300 de cadre didactice care activează la Fălticeni muncesc cu tragere de inimă, că există o bază materială corespunzătoare desfășurării activității didactice, că drumul spre studii înalte nu-i privit ca un vis, ca un deziderat irealizabil ci ca o posibilitate la îndemîna oricărui tînăr cu dragoste de învățătură.

Din toate aceste unghiuri din care privești Fălticenii — și din altele încă posibile — noul se întrevede. Despre originea lui, despre cauzele care-l nasc și-l impun, însuflețind direct sau indirect viața cotidiană, consensul tuturor celor care au urmărit dezvoltarea orașului în ultima vreme este, cum spuneam, unanim. Originea vieții noi a Fălticenilor, momentul istoric cînd în oraș a început „să se întîmple ceva" se află în dezvoltarea industrială, în așezarea temeliilor economice a orașului pe terenul sănătos, cu perspective, al industriei noastre socialiste.

În centrul de greutate

Dacă vii la Fălticeni și încerci să afli ce se întîmplă nou în oraș, pe căi ocolite sau de-a dreptul, ajungi la cele două mari întreprinderi: filatura de in și cînepă și combinatul forestier. Urmăresc, de pildă, un fapt: mulțimea oamenilor care-și cumpără mobile și alte obiecte de îndelungată folosință. Dorind să aflu cine sînt aceștia mi se spune că în marea lor majoritate sînt cadre tehnice-inginerești sau muncitori din cele două amintite întreprinderi. Ascult impresionat cifrele care vorbesc despre participanții la învățămîntul seral și fără frecvență. De unde provin acești elevi? Majoritatea sînt de la cele două întreprinderi amintite. (La „Filatura" 7 la sută din lucrătoare învață „la seral" și 7 la sută la „fără frecvență". Și sînt aici peste 1000 de femei muncitoare). Mă interesez de activitatea „Universității populare". Sînt îndrumat spre „filatură" și spre „combinat"; de brigăzi artistice: tot acolo sînt îndrumat să le caut. (Există și o echipă de teatru apreciată, alcătuită de cadre didactice).

Urmăream odată la Fălticeni procesul de făurire și dezvoltare al conștiinței noi, socialiste, manifestările de luptă deschisă și biruințele dobîndite împotriva vechii mentalități birocratice, obscure, timorate, a micii burghezii provinciale. Le-am aflat izvorînd tot din acele întreprinderi. Le-am aflat concretizate admirabil în pasul hotărît făcut de cîteva tinere fete care de cum au absolvit școala medie și și-au trecut examenul de maturitate s-au dus, învingînd pecinginea prejudecăților, să lucreze în filatură, să se califice. Exemplul lor — era prin 1960 îmi pare — victoria lor, au avut urmări. Azi sînt destui studenți care provin de la filatură și de la combinat. Studiul nu mai este un privilegiu menit să aristocratizeze, ci un mijloc de-a dobîndi o calificare mai bună, un sprijin în ultimă instanță pentru o muncă mai productivă, de mai bună calitate, mai bine remunerată.

Aceste constatări care ne stau la îndemînă și completează concingător și — de ce n-am spune-o — entuziasmant fișele monografice pe care le întocmim în micul oraș moldovean, cu cîțiva ani în urmă ar fi putut fi sesizate ca posibilități, ca începuturi de afirmare, ca tendințe. Vorbeam bunăoară de elevii numeroși de la cursurile serale și de la cele fără frecvență. Pentru a se ajunge aici a fost nevoie de convingere. A fost nevoie de timp pentru ca tineri și vîrstnici, intrați în procesul complex și îndelungat al calificării, să ajungă nu numai să înțeleagă dar să și simtă necesitatea studiului, necesitatea învățăturii pentru a lucra mai bine și lucrînd mai bine, pentru a cîștiga mai bine. A fost nevoie de timp pentru a vedea căile urcușului.

La fel în privința locuințelor. La sfatul popular am văzut numeroase cereri; solicitau schimb de case pentru un confort superior, de preferință locuință „la bloc". Cu cîțiva ani în urmă pentru mulți cetățeni a sta „la bloc" era sinonim cu a sta lipsit de aer, de lumină, de-o... pasăre sau de porcul pentru jertfa îndătinată de la Ignat. Azi se vede că un asemenea fel de-a privi lucrurile începe a avea tot mai puțini aderenți.

Ce legătură au aceste noi deprinderi cu întreprinderile? — s-ar putea întreba cititorul grăbit. Am răspunde cu rugămintea de-a fi citite și înțelese bine două cifre: din cei 16.500 de locuitori ai Fălticenilor, 5 000 sînt muncitori direct angajați în producție. Aproape o treime din populație. Și acești oameni gîndesc în raport cu problemele complexe ale producției, privesc viața în raport cu activitatea lor productivă, pretind de la viață pe măsura unor exigențe mereu mai înalte. Din cele două întreprinderi fălticinene nu ies în lume numai produse ci și gînduri noi, năzuințe noi, manifestări ale unei noi conștiințe. Întreprinderile — cu o pondere remarcabilă în viața economică a regiunii Suceava — nu reprezintă numai temelia activității economice a Fălticenilor ci și cea a vieții sale spirituale. Aceasta e realitatea pregnantă, imediat sesizabilă în Fălticeniul contemporan. Și totodată perspectiva dezvoltării orașului care a încetat în anii noștri, în anii puterii populare, să mai fie „locul unde nu se întîmplă nimic".

Fălticeni nu mai este orașul unde se ofilesc florile nădejdii; dimpotrivă și-aici, ca pretutindeni la noi în țară, se deschid vesele, optimiste, spre lumină. Spre lumina socialismului biruitor.

Virgil DĂNCIULESCU

PASAJE DINTR-UN RĂVAȘ

(Urmare din pag. 1)

lui, cuprinzînd grupul fabricilor ce participă la producția îngrășămintelor chimice complexe. Au mai rămas doar cîteva luni pînă cînd șlepurile sosite din port vor descărca fosforită, pînă cînd primele granule de îngrășămînt vor porni către depozit. Și dacă-ar fi să recapitulez, nu, n-ar găsi că s-a poticnit pînă acum din pricina vreunui obstacol. Mai întîi, în privința elementelor hidrologice s-a pus la punct în chip temeinic. Știe care au fost cotele apelor Dunării începînd cu anul 1881 (bineînțeles, memoria a înregistrat exclusiv date, care au legătură cu specialitatea lui). De ce un inginer constructor de pe acest șantier trebuie să fie puțin și hidrolog? Fiindcă terenul pe care se statornicește viitorul combinat e compus din straturi de nisip lăsate de viiturile Dunării. Fiindcă măsurile de apărare împotriva inundațiilor presupun neapărat asemenea cunoștințe, dovadă că vatra construcțiilor a fost și este înălțată cu cîțiva metri față de nivelul natural al solului. Nicăieri în țară la noi nu se poate vedea, în afară de Turnu Măgurele, un sistem atît de interesant de construcții: drăgile instalate pe Dunăre sorb din bătrînul fluviu cantități imense de nisip, pe care le refulează apoi prin conducte, în punctele alese ca amplasament pentru un obiectiv sau altul. Chiar și în acest caz, (spre a nu se crea confuzii), nu e propriu să se spună că se clădește pe nisip. Deoarece, în afara fundației propriu zise, nisipul a fost fixat zdravăn cu ajutorul a mii și mii de piloți de beton. În vremea din urmă, o instalație modernă forează și toarnă concomitent cîte un pilot, care înlocuiește cîte șase din cei prefabricați înainte, în atelierul șantierului.

Dar să ne întoarcem la hidrologie și respectiv la hidromecanizare. O dovadă în plus că nu doar proiectanții trebuie să fie în posesia unor astfel de cunoștințe, a constituit-o, nu demult, înălțarea fabricii de îngrășăminte propriu-zise. În timp ce la sol se mai execută încă umplerea cu nisip a fundației, deasupra unei platforme ridicate pe stîlpi de beton începuse montajul. Deci constructorii și montorii lucrau, cum se zice, mînă-n mînă. Rezultatul: o lună de zile-avans de grafic.

Da, la o primă audiție, asemenea subiecte de discuție nu prea par ispititoare pentru oricine. Și totuși...

Uite, cu același ton cumpătat zicea la un moment dat inginerul Vernescu: „La fabrica de acid fosforic conductele tehnologice se izolează acum prin cauciucare. E un lucru nou pe care montorii l-au deprins cu ușurință. Un caz similar s-a întîmplat cu sudurile în plumb. Inginerul Gh. Grosaru s-a ocupat intens de treaba asta. Mulți ziceau că nu se poate. Și s-a putut: 800 de tone de utilaje s-au sudat, numai în plumb. Ion Chivu, bunăoară, zice că de-o viață întreagă nici nu s-a îndeletnicit cu nimic altceva"...

Rezumînd, s-ar putea spune, fără niciun comentariu în plus: pe șantierul Combinatului Turnu Măgurele s-au calificat numai pînă acum 1 000 de oameni, în cele mai felurite meserii. Atît e de-ajuns. Toată lumea va înțelege ce înseamnă asta.

Și dacă la tot ce-am desprins pînă acum din discuția cu ing. Gh. Vernescu, am mai adăuga că în port se fac felurite pregătiri constînd în fel și fel de reamenajări și modernizări, că niciodată acest orășel dunărean n-a cunoscut o asemenea animație, e semn că o dată cu evoluția construcției combinatului, orașul capătă altă culoare, altă dinamică. Și orice s-ar spune o astfel de vădită impresie își are partea ei, între bucuriile constructorilor.

Cam acestea sînt, în mare, cele cîteva pasaje din răvașul inginerului Gh. Vernescu, unele dintre impresiile și gîndurile sale.

Viorica CIORBAGIU

Turnu Măgurele, februarie 1965.

SUROGAT DE „IAGO"

De bună seamă vă e cunoscut tuturor. Nu din opera lui Shakespeare. Eroul nostru e doar o copie ștearsă, decolorată a demonicului personaj shakespearian. Și aceasta nu pentru că n-ar vrea să-i semene leit. Nu. Ci fiindcă puterile nu-l țin la mai mult. Semnalmente: ochi plecați, plini de simpatie și corectitudine în prezența șefului. Alte semne de recunoaștere: nu lucrează cu stiloul sau creionul ca toți ceilalți colegi ci cu... fitilul. E mai comod de folosit, zice el. Că-i demodat? De cîte ori nu i-am spus-o cu toții?! Dar parcă pricepe?! O fi și asta o pasiune bună la ceva... Deși nu văd cum... Acum că l-ați cunoscut am să vă spun ce am pățit zilele trecute cu el. Tocmai veneam dimineața la lucru cînd îmi iese pe sală înainte...

— Bună Radule, tocmai te căutam să-ți spun ceva, — îmi zise el luîndu-și o poză misterioasă. Să intrăm la mine, să nu ne vadă lumea.

— Și ce e dacă ne vede lumea? i-am zis eu.

— Ei, parcă n-ai ști cum sînt oamenii?! Abia așteaptă să ne vadă discutînd că și...

Am intrat.

— Știi, puțin după ce-ai plecat ieri mi-am făcut drum cu o lucrare pe la Zamfirescu. Erau acolo și Georgescu și... Și-mi suflă pe nerăsuflate cîteva nume. I-am surprins discutînd despre tine. Dar să nu te faci că știi, că dau de dracu'. Auzi dom'le, Zamfirescu, prietenul tău cel mai bun, să spună atîtea despre tine! Așa-i cînd se vede omul șef. Gata să-și dea cu presupusul despre ceilalți... Că nu ți-e gîndul la una, la alta...

— La care una, alta?

— Cred că de lucrările de la serviciu era vorba. N-am înțeles prea bine, așa că „ce-am cumpărat, aia vînd".

— Bine, omule, dar dacă lucrurile ar sta așa ce-l oprește să nu-mi atragă atenția?! Doar mi-e prieten!

— Asta e, prea te încrezi în el. Păi, dacă ți-ar fi, ar discuta în felul ăsta despre tine?

Puteam să nu-i dau dreptate lui Mitică?! Auzise doar cu urechile lui cum mă încondeia Zamfirescu.

Cînd să ies pe ușă, mă pocnesc nas în nas cu Zamfirescu. Îmi stătea pe buze să i-o zic.

— Măi, Radule, de cînd te caut! îmi zise scuturîndu-mi mîna. Ieri, la cinci minute după ce-ai plecat primesc un telefon de la minister. Și ce veste crezi că-mi dă? Lucrarea ta a fost acceptată..., lăudată, i-au întocmit un referat strașnic. Am comunicat și tovarășului Georgescu. Tocmai era în birou la mine. Are să te cheme acuși. Măi băiatule, tu nu te ții de fleacuri! Dar ce-ai rămas așa perplex?

Ce era să-i mai spun dacă eu fraierul cît pe ce să mă aprind de la „fitilul" lui Mitică. Și doar îl cunoșteam!

Năravuri și moravuri

Nu m-am răcorit decît dăunăzi cînd cu povestea aia cu Viorica, brunetica aceea de la tehnic, care s-a măritat acum două luni. Îi uit mereu numele de familie. Eram tocmai acolo cînd o cheamă Mitică pin-afară. La cîteva secunde o văd intrînd ca o vijelie, țintă la telefon, și-i ia un adevărat interogatoriu lui bărbatu-său. „La ce oră ai plecat de acasă? Unde te-ai dus? Pe cine țineai de braț?". După cîteva vorbe spuse la celălalt capăt al firului o văd rîzînd.

— Pînă la piață... cu mama.. Da, da! Bine-ai făcut. Și eu era s-alunec de cîteva ori pe poleiul ăsta... Lasă, vorbim acasă, acum am de rezolvat ceva urgent.

Și tot așa vijelioasă cum venise ieși din birou ca să se întoarcă cu Mitică al nostru... „de-o aripă". Aprigă fată, Viorica asta! I-a spus cîteva bune.. să-l usture, de față cu toți colegii. Îmi venea să intru în pămînt de rușinea lui.

Credeți însă că s-a lăsat de „fitile"?

Ași! Pînă nu s-o frige cu propriul său fitil ca fluturele la lumînare, nu se lasă. Pînă atunci însă... Așa-i Mitică: Surogat de „Iago".

Radu PĂTITU
Pentru conf.
Lia MĂRGĂRIT

După 60 de ani de teatru

(Urmare din pag. 1)

unei actrițe cîndva foarte cunoscută la București, Teodora Pătrașcu. Cu sprijinul comandantului său, Ștefan Braborescu a pornit la treabă. În regiment a găsit și actori și sală (o cantină ostășească amenajată ad-hoc) și meseriași care să amenajeze scena și să improvizeze costume. Și astfel, în 1905, s-a inaugurat la Craiova un nou teatru. Autor, director de scenă, actor, compozitor: Ștefan Braborescu. Cît privește „scenografia", un ostaș talentat a desenat vreo patru decoruri etern valabile: o pădure, o piață, două camere de locuit.

— Se jucau 2—3 spectacole pe lună, își continuă interlocutorul nostru povestirea. În special piese de Alecsandri, Negruzzi, V. A. Ureche, precum și unele piese într-un act scrise de mine special pentru soldați. Ba m-am apucat să traduc și o piesă din franceză care se chema „Duelul". Curînd activitatea noastră s-a extins. Spectacolele aveau priză, am început să avem și spectatori civili. Cei de la „Național" craiovean ne ajutau cu costume și cu sfaturi. Pe atunci jucau acolo actori de mare valoare, printre care și Ion Anestin.

Și tot așa, jucîndu-mă de-a teatrul, m-am fript și eu. M-a prins ideea să mă consacru teatrului.

Nu i-a fost prea ușor să realizeze acest vis. Pe atunci un asemenea act era interpretat ca o aventură și provoca un întreg scandal. Drept care, la vîrsta de 27 ani, proaspătul aspirant la actorie și-a luat un concediu medical și a plecat la București pentru a se înscrie la Conservator. În capitală numele lui Braborescu nu era cu totul necunoscut. Publicase versuri și proză la „Semănătorul", „Ramuri" și „Noua revistă olteană". Dar fiindcă depășise vîrsta de admitere la Conservator și mai aparținea și de cadrele armatei, în ciuda simpatiei pe care i-o arătase directorul de atunci al Conservatorului, Popovici Beyruth, întîmpina greutăți.

— Am fost atunci sfătuit să obțin sprijinul lui Nottara. M-a dus la el actorul Mihalescu. L-am găsit pe maestru la grădina Blanduziei repetind „Manasse" al lui Ronetti-Roman. „V-am adus un elev pentru clasa dv., pe locotenentul Braborescu de la Craiova", i-a spus Mihalescu. Nottara m-a privit scrutător. Eram mărunțel, stîngaci și nu părea să-i fac o impresie grozavă. A fost însă binevoitor. M-a descusut să-i spun din fir în păr toată povestea vieții mele, m-a pus să recit. Eram pregătit. Îl știam pe Eminescu pe derost și o mulțime de roluri din piese contemporane. Maestrul părea mulțumit. Mi-a ținut însă un întreg logos, arătîndu-mi că viața de actor e grea, mizeră, plină de amărăciune, că părăsesc o carieră sigură. „În armată ai putea ajunge generalul Braborescu" — mi-a spus. „Da, dar n-aș putea ajunge niciodată maestrul Nottara. Și asta e infinit mai mult". Și așa am ajuns student la Conservator.

De fapt însă peripețiile nu se terminaseră. După terminarea conciliului medical, fusese rechemat în armată și trimis la Călărași. Cu mare greutate, după multă luptă și multe intervenții, a găsit într-un tîrziu înserat în „Adevărul de seară" o notiță care informa că „s-a primit demisia din armată a lt. Braborescu Ștefan". Ofițerul Braborescu murise, se năștea actorul Braborescu.

De altfel nici n-a mai apucat să termine Conservatorul. După doi ani de studii, Emil Gîrleanu, pe atunci directorul teatrului din Craiova, l-a chemat acolo. Și Braborescu s-a întors în „cetatea banilor" de data asta ca actor „plin", consacrat.

— Trei stagiuni, în care am avut multe satisfacții profesionale, doar atît am apucat să joc la Craiova, își reia șirul amintirilor actualul artist al poporului. **S-a întîmplat ca teatrul nostru să facă apoi un schimb de spectacole cu cel din Iași. Timp de două luni am jucat atunci pe scena ieșeană și cu mare succes. Sadoveanu, pe care-l cunoșteam de la „Semănătorul", mi-a propus să rămîn. Oferta mă atrăgea: renumele „Național" ieșean era mare, publicul cald, atmosfera generală așa cum numai la Iași poate fi. Gîrleanu nu s-a opus, deși a regretat că mă pierde. Era și el de părere că la Iași am mai mari perspective. Și iată-mă ieșean. Cel mai drag rol din acea perioadă îmi amintesc a fi fost „Hamlet", realizat într-o traducere personală. În 1923, odată cu Mihai Codreanu, scos pe nedrept din conducerea teatrului prin niște mașinații de culise, am părăsit și eu scena ieșeană. Tocmai se înființase Teatrul Național din Cluj și Zaharia Birsan mă chema insistent acolo: „Avem o misiune mare de îndeplinit", îmi scria el. Și m-am dus să pun umărul. De atunci, de 42 de ani, slujesc acest teatru.**

La Teatrul Național din Cluj Ștefan Braborescu a realizat, ca regizor și actor, o seamă de creații care au rămas vii în amintirea generațiilor de spectatori. Piesele și rolurile sînt atît de multe încît cu greu le mai ține socoteala.

— Și totuși, care au fost cele mai îndrăgite?

— În afară de Hamlet, pe care l-am jucat și la Cluj, Ștefăniță Vodă din „Viforul", Ștefan cel Mare din „Apus de soare", prințul Mișchin din „Idiotul", Dr. Rank din „Nora", iar mai recent Luca din „Azilul de noapte". Dar acestea sînt doar cîteva.

În încheiere aș vrea să vă mărturisesc bucuria și recunoștința pentru dovezile de apreciere pe care le-am primit în anii puterii populare. Titlul de „Artist al poporului", faptul că despre contribuția mea modestă la dezvoltarea teatrului nostru s-a realizat un film, „Cu fața spre public", precum și nenumăratele manifestări de simpatie din partea publicului, a conducerii teatrului, a oficialităților, reprezintă pentru mine o răsplată pentru strădaniile ce le-am închinat teatrului romînesc.

Paul MARIAN

La Sinaia, pe pîrtiile înzăpezite

DE FIRUL EVENIMENTELOR

Brățara... e o meserie dubioasă

La Leopoldville s-a constatat că războiul pur și simplu nu e de-ajuns. S-a tras concluzia că n-ar strica și puțin „război psihologic" împotriva triburilor răsculate. Și fiindcă probabil trebuia ținut seama de condițiile locale, în funcția de ucenic congolez a lui Goebbels a fost numită vrăjitoarea tribului Batetela, mama Onema.

În cadrul unei conferințe de presă ținută la sediul poliției din Leopoldville, mama Onema a declarat corespondenților de presă străini că a fost angajată de guvern pentru desfășurarea unei ample campanii de propagandă prin radio. Scopul ei? Să intimideze unitățile răsculate spunîndu-le că Onema a dezgropat și a procedat la arderea unor fetișe distrugînd astfel „puterea magică a forțelor rebele".

Ziariștii curioși din fire au întrebat-o ce alte „forțe supranaturale" mai posedă.

— Cea mai puternică magie a mea — a răspuns cu mîndrie mama Onema — este o brățară din fibre speciale care garantează posesorului ei dominația asupra altora!

Nu știu dacă ziariștii și coloniștii prezenți s-au înghesuit imediat să cumpere deși oferta nu-i lipsită de perspicacitatea caracteristică negustorului care știe să-și găsească clientul potrivit la locul potrivit. Dar după mărturisirea mamei Onema, celor care i-au oferit 15 dolari pe o brățară ea le-ar fi răspuns: „Aceasta nu-i suficient pentru magia mea". Mama Onema a fixat prețul la 20 000 de dolari.

Conferința de presă a vrăjitoarei din Batetela a avut loc cu puțin timp înainte ca la Bruxelles să se desfășoare o altă conferință de presă ținută de Chombe în cadrul căreia s-a anunțat acordul cu privire la contenciosul belgo-congolez. Președintele lui „Union Minière", Edgar Vanderstraeten i-a înmînat lui Chombe un cec de 660 000 lire sterline, reprezentînd o cotă parte din dividendele companiei. În cadrul acordului figurează o serie de măsuri care îi asigură lui Chombe venituri suplimentare atingînd pînă la 200 milioane lire sterline.

Care să fie forța magică ce a deschis casele de bani ale zgîrcitei „Union Minière"? Evident tot o brățară din fibre speciale, pe lîngă care, cea oferită de mama Onema pare să fie o mizerabilă împletitură de sfoară. Cît de puternică se va dovedi brățara „vrăjitorului din Leopoldville" față de forța mișcării de eliberare este o altă chestiune.

„New York Times" consideră că cercuri influente își pun speranța în Chombe din cauză că el ar avea „un magnetism personal care dezarmează și pe cei mai ostili critici". Numai pe criticii cu arma în mînă n-a reușit să-i dezarmeze.

Nu trebuie neapărat să o consultăm pe mama Onema pentru a afla limitele acestui magnetism. Putem să ne limităm la „New York Times".

„Majoritatea africanilor — scrie ziarul — îl privesc pe premierul Chombe al Congoului ca pe un trădător și un om de paie al intereselor coloniale și financiare".

Proastă afacere și vrăjitoria. Mai ales în vremurile noastre.

N. LUPU

În afară de exploatarea bogățiilor subsolului, principala ramură a economiei Coastei de Fildeș (proclamată republică în anul 1960) este agricultura. Diferența de relief și climă împarte țara în două regiuni distincte: în sud, de-a lungul Oceanului Atlantic, se întinde o cîmpie plată și umedă, iar în nord un platou cu o climă uscată. Aci cresc păduri dense de palmieri de ulei, acaju-ul, lianele de cauciuc etc. În cîmpia din sudul țării, țăranii se ocupă cu cultivarea pe scară largă a ananasului, cafelei (locul al treilea în lume — țara produce 160 de mii de tone de cafea pe an), arahidelor, bananelor și cacao. Cu vînzarea lor pe piață se ocupă mai mult femeile. Imaginea de mai sus prezintă o astfel de piață, de fructe și legume dintr-o suburbie a orașului Abidjan — capitala Republicii Coasta de Fildeș.

Va fi dezlegată taina limbii etrusce?

De secole, cercetătorii antichității se străduiesc să reconstituie limba etruscilor, a acelui popor care a trăit între secolele 7 și 4 î.e.n., în regiuni întinse din Asia centrală și care a fost exterminat aproape în întregime de războinicii romani. În vastele lăcașe mortuare ale etruscilor au fost descoperite, cu diferite prilejuri, numeroase inscripții cu neputință de descifrat.

Nu de mult, în localitatea Santa Severa, aflată la aproximativ 70 km depărtare de Roma, lîngă Marea Tireniană, a fost făcută o descoperire arheologică, considerată de unii oameni de știință ca una din cele mai însemnate ale secolului. În cazul limbii etrusce nu este vorba de a găsi o „cheie", așa cum s-a întîmplat cu ieroglifele egiptene. Atunci se punea problema de a interpreta semnele scriptice ale unei limbi cunoscute. Etrusca, însă, este o limbă necunoscută, scrisă într-un alfabet foarte citeț. De aceea, se ivește necesitatea de a reconstitui nu numai un șir de litere, ci un întreg lexicon lingvistic. Străduințe, firește, cu mult mai anevoioasă.

Cele trei plăcuțe de aur, descoperite cu prilejul săpăturilor efectuate pe locul vechiului oraș etrusc Pyrgi, s-ar putea să înlesnească ducerea la bun sfîrșit a acestei străduințe. Plăcuțele dezgropate au înscrise două texte etrusce, precum și unul în limba punică. Dimensiunile plăcilor sînt de aproximativ 18 cm înălțime și 9 cm lățime, inscripțiile în etruscă sînt una de 16 rînduri și cealaltă de 9 rînduri, iar inscripția cu caractere punice — de 11 rînduri. Întrucît scrierea și limba punică ne sînt cunoscute și se poate presupune că cuprinsul inscripțiilor este identic, sau cel puțin tratează o temă identică, se va putea, neîndoios, dezvălui și sensul altor multe cuvinte din patrimoniul limbii etrusce. Plăcile care au lateral mici orificii, erau, pe semne, atîrnate de peretele vreunui sanctuar. Au fost găsite chiar niturile de aur care se potrivesc în aceste orificii.

Cercetări minuțioase au permis să se tragă concluzia că inscripția în limba punică este adresată „Stăpînii Astarte", zeității căreia îi corespunde Hera în limba greacă și Uni din limba etruscă. Pe o plăcuță cu inscripții în etruscă pot fi deslușite de mai multe ori cuvintele Hera și Uni. În afară de concluziile ce se desprind din studiul celor trei plăcuțe — obiecte de preț pentru cercetarea lingvistică — arheologii își pun întrebarea de ce căpetenia etruscă s-a simțit îndemnată să scrie nu numai în propria sa limbă, dar și în cea a cartaginezilor.

În localitatea Pyrgi exista un sanctuar pe care-l frecventau și cartaginezii. Se știa că între cartaginezi și etrusci se stabiliseră contacte, dar nu se știa pînă în prezent că cartaginezii — de baștină din Africa de nord — se statorniciseră pe coasta italiană. Descoperirea inscripției în limba Cartaginei pune într-o lumină nouă faptul că localitatea Santa Marinella, nu departe de Santa Severa, purta în vechime numele de Punicum.

S-ar putea ca astfel să se deschidă perspective cu totul noi asupra istoriei vechi a Italiei. Este incontestabil că în perioada de la sfîrșitul secolului 5 și începutul secolului 4 î.e.n., perioadă din care datează plăcuțele de aur — în apropiere de Roma a existat un sanctuar cartaginez. Etruscii și cartaginezii, avînd interese comune în ce privește politica lor în Marea Mediterană, venerau și unii și alții, aceeași zeitate. O venerau în inscripții în două limbi pe care le stăpîneau — după cît se pare — bine. Etruscii și cartaginezii au fost învinși și nimiciți de legiunile romane, iar Roma și-a stabilit astfel dominația nestrămutată pe malurile Mediteranei.

La capătul pămîntului: CHILE

Pe lunga panglică de pămînt Chile, natura a presărat, într-un lanț nesfîrșit, toate formele geografice ale planetei. Arhipelaguri de mii și mii de insule; canale și fiorduri sălbatice și necunoscute; lacuri zăgăzuite la mii de metri înălțime de bariere de granit, sau de valurile de lavă care se scurg din vulcanii vii; rîuri care se pulverizează în evantaiuri de cascade peste stîncile multicolore; deșerturi; funduri de mări evaporate în vremuri imemoriale, unde mineralele policrome privesc de la suprafață la soarele austral; piscuri uriașe unice care se oglindesc în oceanul necuprins, toate se înlănțuiesc în această țară de la capătul pămîntului.

Pătrundem în apele chiliene prin strîmtoarea Le Maire, pe la Capul Hornurilor, ocolind Țara de Foc. Sîntem în ianuarie; vara australă este pe sfîrșite.

Cuterul alunecă cu prudență printre canalele fueghine, cînd însorite, cînd măturate de furtună. Călătorim pe urmele lui Darwin, Fitz Roy, Bouganville, Byron, Racoviță. În Canalul Beagle, la frontiera dintre Argentina și Chile, întîlnim primii cetățeni chilieni, un grup de indieni yagani, care n-au uitat încă să pescuiască cu pirogele lor de coaje de copac. După ce trecem de Pasul Brecknock, în canalele magellanice, printre insulele bătute de furtuni, indienii alcalufi ne ies înainte cu piei de nutrii și ne cer în schimb alimente și băuturi. Insulele de aici, deschise bătăii valurilor sărate și vînturilor australe înghețate, sînt golașe, dezolante; însă în interior, spre Țara de Foc, la adăpost, vegetația este neînchipuit de bogată, luxuriantă.

Ajungem în Punta Arenas (Magellanes), cel mai sudic port chilian. Micul orășel, ascuns într-o cută a Strîmtorii lui Magellan, ne primește cu nepăsare. Furtuna rostogolește nori negri peste căsuțele arhipelagul Chonos, pe care îl fărămițează fără milă. Aici trăiesc indienii chonos. La fel ca acum cinci sute de ani ei pescuiesc moluște și scoici pentru a se hrăni și vînează nutrii și foci pentru a se îmbrăca. Indienii chonos au metodele lor proprii pentru a opri marile cutremure și marile calamități naturale ce se abat cu multă frecvență pe aici. După procesiuni îndelungate, dacă cataclismul nu coboară la malul oceanului, triburile se unesc și sacrifică forțelor înfuriate ale naturii pe fiii sau fiicele lor cele mai bune.

În Chile, printre cei aproape opt milioane de locuitori, mai trăiesc încă în triburi aproximativ bine delimitate peste cinci la sută indieni neamestecați cu albii. Incașii, descendenți ai vechilor seminții ai triburilor cucerite de Pisarro, locuiesc în nord, de la Santiago pînă în Peru; atacamii, locuiesc în jurul pustiului Atacama; indienii chiangos în regiunea maritimă a pustiului Atacama. Cei mai cunoscuți și mai numeroși sînt însă araucanii din centrul statului Chile. Araucanii sînt descendenții unui popor viteaz a căror civilizație, în epoca precolumbiană, rivaliza cu cea a incașilor. Armatelor conquistadoare le-a trebuit mai mult de trei secole pentru a-i cuceri.

Poposim în arhipelagul Guaitecas, într-un port natural, Balladares. Vegetația bogată, de un verde închis, coboară de pe stîncile abrupte pînă sub valuri, unde abundă cele mai căutate languste, homari, stridii și alte moluște și animale marine. Pescuitorii chilieni instalați acolo în corturi metalice improvizate ne invită la o masă „a la chilena", pe care vinul nostru o completează de minune.

Golful Cocoșatului, străjuit de piscul cu același nume este ultima etapă pînă cînd ajungem în fine în primul port chilian, orășelul Puerto Montt.

Așezat în partea de nord a unui golf pitoresc, orașul își răsfiră casele mici pînă departe sub poala dealului. În mijlocul orașului se află o piață modernă, plină de flori tot timpul anului, iar cheiul de pasageri, care pătrunde ca un deget în mare, arată, spre sud, locul de unde portul își trage seva. Puerto Montt este plin de cafenele-restaurante, unde oamenii fac în fiecare sîmbătă petreceri zgomotoase pentru a sărbători despărțirea de celibat, aici se întîlnesc negustori din toată regiunea pentru a cumpăra și a vinde: pămînturi, vase ușoare de pescuit, lemne, cartofi, grîu, tauri de Chiloe și batali de Aisen.

A doua zi pornim spre Ancud, orășel pescăresc în nordul insulei Chiloe, cea mai bogată și mai frumoasă insulă a arhipelagului chilian. În Ancud, peste tot miroase a pește și scoici afumate. Bărcile cu pînze ale pescarilor indieni așteaptă din zori în rada portului deschiderea pieței. Acoperiți în pleduri cenușii, bărbați, femei și copii dormitează ghemuiți în bărcile lor mari cu pînze, alături de găini legate de sfori, de purcei legați de catarg și de grămada de scoici, arici de mare, languste și alte animale marine pe care le oferă ca marfă vînzîndu-le cu multă dibăcie.

Părăsim și Ancud, și în timp ce frumoasa insulă Chiloe rămîne în urmă ca o pată verde întunecată, spălată de spuma albă a valurilor care se sparg la poalele ei, cuterul nostru se îndreaptă spre nord, către Capul Condorului.

Într-o dimineață, Valparaiso ne întîmpină cu portul său modern în care plutesc ancorate sute de vase străine. Se află acolo pavilioane europene, nordamericane, asiatice și australiene. Valparaiso este cel mai important port chilian, și unul dintre cele mai mari porturi ale Pacificului de sud. Are aproape trei sute de mii de locuitori. De pe ocean, casele albe se văd înșirate printre grădini pe colinele învecinate surîzînd sub razele puternice ale soarelui.

În aceeași zi, cîțiva dintre noi, plecăm spre Santiago, cu un autobuz „Pullman". Șoseaua urcă continuu cei peste 120 de kilometri, și pe înserate ne aflăm în capitală.

A doua zi vizităm cîteva monumente, palatul La Moneda, cea mai veche clădire din oraș, palatul episcopal, facultatea de medicină și, catedrala, un adevărat monument de artă construit în secolul al XVIII-lea, impresionantă prin dimensiunile ei. Santiago de Chile este azi un oraș mare și modern, are peste un milion și jumătate de locuitori, însă căsuțele sale mici se întind pe o suprafață prea mare răsfirîndu-se la distanțe nebănuite, departe de centrul orașului, printre grădini și parcuri.

A treia zi, dis-de-dimineață, pornim spre Aconcagua. Autobuzul aleargă pe deasupra dealurilor, de-a lungul unei regiuni de o frumusețe exuberantă. Dedesubt, pe drumul de fier din mijlocul văilor, trenul șerpuiește printre defileuri înalte, ca niște mandibule întunecate apărînd și dispărînd în fundul prăpăstiilor ca înghițite de gîtlejurile tunelurilor.

La 3 000 de metri altitudine, autobuzul oprește în fața unui hotel ultra modern, cu șapte etaje. Un aviz pus la vedere informează despre existența școlii de schi a serviciului de însoțire a hotelului. Așezat deasupra lacului incas, hotelul privește în jos peste toată provincia Aconcagua, iar în sus spre marele masiv Aconcagua.

Confundîndu-se cu albastrul cerului, vîrful Aconcagua stăpînește, de la cei 7 020 metri înălțime, toate culmile înzăpezite din jur. Indigenii spun că vulcanul a fost o cupă a zeilor care a căzut din cer și a rămas acolo întoarsă, lăsînd să curgă din interiorul ei spre ocean nesfîrșite bogății.

În continuare vizităm San Felipe, orășel vechi de tip colonial care înțepenit parcă alături de vechile edificii coloniale Casona Elorza și ruinele castelului Parrasia, doarme liniștit la umbra înaltelor clopotnițe ale bisericilor sale.

În portul Valparaiso cuterul ne așteaptă cu motoarele pornite. Plecăm imediat. Drumul nostru pe ocean continuă spre alte țări, însă înainte de a părăsi Chile, țara de la capătul lumii, mai aruncăm încă o dată privirile spre culmile Cordilierilor, care continuă să ne străjuiască în drumul nostru.

Cînd coborîm în portul Antofagasta, Chile nu mai seamănă deloc cu ceea ce am văzut pînă acum. Portul și orașul freamătă ziua și noaptea tranzitînd spre toate țările lumii cu înfrigurare bogățiile minerale ale țării.

Chile este cea mai mare producătoare din lume de salpetru, binecunoscutul salpetru de Chile. Întregul pustiu Atacama este plin de nitrați naturali de sodiu, însă, în regiunile Tarapaca și Antofagasta se exploatează mai mult. Chile este prima țară din lume producătoare de iod crud, extrage peste 50 la sută din producția mondială de iod. Chile este a doua țară din lume producătoare de cupru. Cunoscutele mine de la Chuquicamata sînt cele mai mari din lume. Astfel Chile este principala țară minieră a Americii Latine; ea produce două treimi din produsele miniere latino-americane.

În portul Arica, unde ne oprim pentru cîteva ore, peisajul din Antofagasta se repetă: camioanele pline de saci cu minereu se îndreaptă către portul supraaglomerat, în jurul magaziilor de depozitare a minereului același furnicar de muncitori portuari, și aici macaralele nu mai contenesc de dimineață și pînă seara tîrziu. Dar, în Arica, apare și mai concret o altă industrie chiliană, cea a făinei de pește.

Părăsim apele teritoriale chiliene după ce am navigat prin ele pe o distanță de aproape 5 000 km. și ne îndreptăm spre Canalul de Panama, cu imaginea încă neștearsă a unei țări bogate, insuficient de valorificată, însă în care viitorul este promițător.

I. UDRIȘTE

NOTE DE DRUM

mici înșirate pe dealuri. Pe străduțele care șerpuiesc coborînd spre mare, oamenii grăbiți și preocupați de iarna care a venit prea repede aleargă zgribuliți înfășurîndu-și cu grije paltoanele de piele în jurul lor.

Digul portului, asaltat de valurile înspumate, adăpostește în spate cîteva zeci de vase în tranzit. Cele mai multe din ele își repară mici avarii și se pregătesc să-și continuie drumul peste oceane. Odinioară, înainte de a se tăia Canalul de Panama, Punta Arenas era un port înfloritor, astăzi, deși „porto franc", orășelul tînjește după vremurile apuse.

După ce ne aprovizionăm, pornim și noi spre nord, urmînd drumul păsărilor călătoare.

Cuterul străbate din nou țara indienilor alcalufi. Strîmtoarea lui Magellan, care se îngustează aici ca o adevărată spintecătură în stîncă, ne conduce direct spre Pacific.

Înaintăm spre nord, prin canale strîmte, străjuite de maluri înalte, cenușii, adevărate defileuri ale oceanului. O lumină difuză, care străbate continuu printre nori, ne permite să navigăm cea mai mare parte a zilei; noaptea ancorăm însă în mici golfuri adăpostite.

La intrarea în marele canal Maisser, apele se umflă împinse de oceanul Pacific. Trecem printr-o lume nouă, paradisiacă. Vegetația exuberantă debordează peste malurile drepte ale puzderiei de insule răzlețite într-un haos de nedescris.

Cînd intrăm în marele golf de Penas o furtună ne aruncă spre nord, spre peninsula Taitao. Ocolim Capul Trei Munți, despre care se spunea că este stînca cea mai profundă care se află pe planetă și ne avîntăm din nou în Pacificul deschis ale cărui valuri se rostogolesc în formă de munți peste

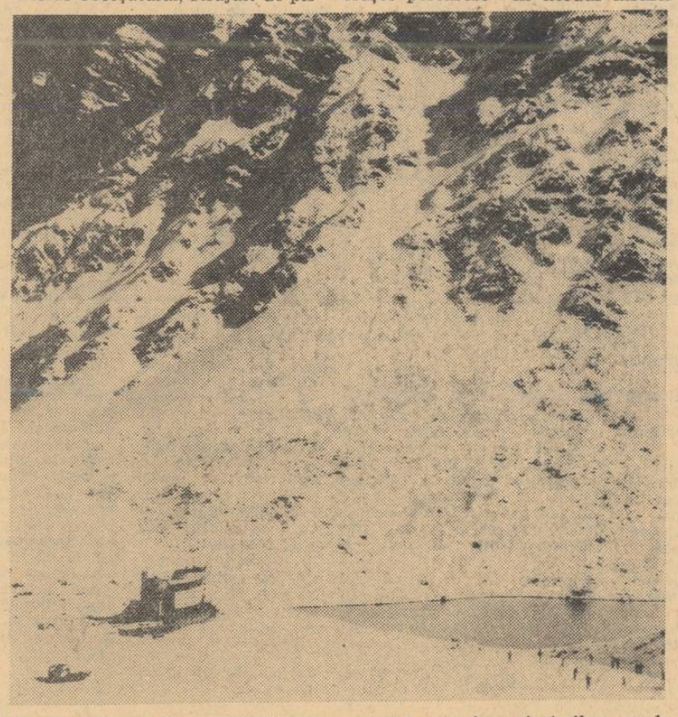

La Portillo, vedere parțială a versantului și împrejurimilor unde se vor desfășura campionatele mondiale de schi 1966

Născut fără brațe, Ray Myers, în vîrstă de 54 de ani, se află la volan de 29 de ani. El conduce mașina cu piciorul drept, accelerează și frînează cu cel stîng. A obținut permisul său de conducere — după un examen sever — în anul 1936.

De atunci el a străbătut 3 200 000 de kilometri. Myers nu a încălcat niciodată legile circulației. A suferit un singur accident, fără vina sa: un automobilist s-a ciocnit de mașina lui din spate.

De pretutindeni • De pretutindeni

ÎN S.U.A. se fabrică stilouri care se umplu nu cu cerneală ci cu apă obișnuită. Rezervorul pentru cerneală conține o substanță colorantă care se dizolvă în contact cu apa. Rezerva de colorant este suficientă pentru folosirea în condiții normale a stiloului, timp de doi ani.

●

POTRIVIT unor știri din Lima o expediție peruviană a descoperit în junglele din bazinul fluviului Ukajali un trib necunoscut, de oameni giganți. Femeile acestui trib înarmate cu arcuri și săgeți, ies la vînătoare alături de bărbații lor. Expediția nu a reușit să stabilească contactul cu oameni din acest trib. Nu este exclus ca să fie vorba de tribul care a dat temei primilor exploratori spanioli să vorbească despre femeile amazoane.

●

ETNOGRAFUL suedez Strandberg a publicat recent rezultatele cercetărilor sale efectuate pe teritoriul tuturor celor cinci continente. După părerea lui oamenii cei mai tăcuți sînt finlandezii. Urmează apoi — firește pe lista etnografului — canadienii. Cei mai vorbăreți după părerea lui Strandberg sînt italienii, brazilienii și mexicanii.

DESEORI se poate citi în presă că asupra sănătății oamenilor zgomotul produs de avioanele cu reacție are o influență dăunătoare. Numeroși locuitori ai regiunilor din Anglia aflați în apropierea bazelor de aviație sau aeroporturilor au protestat cerînd mutarea acestor unități. Cererea lor nu a fost satisfăcută. Dar ceea ce n-au obținut oamenii au reușit să obțină... elefanții. „Daily Mirror" relatează că 15 elefanți de circ au refuzat să ia parte la reprezentații. Nimic și nimeni nu putea să-i înduplece. Cauza acestei atitudini a animalelor, de obicei docile, a fost zgomotul provocat de avioanele care zburau deasupra arenei circului. Aceste avioane aparțineau unei expoziții deschisă în apropiere. Proprietarul circului a reușit să obțină din partea organizatorilor expoziției promisiunea că avioanele nu vor mai zbura deasupra circului respectiv.

●

ÎN URALUL DE SUD, s-a întîmplat ca un vînător rănit de un urs să nu poată să se însănătoșească, cu toate îngrijirile ce i s-au dat. Oamenii l-au sfătuit atunci să se trateze într-una din numeroasele grote ce se găsesc în Munții Urali. Vînătorul a ascultat sfatul și rănile sale s-au vindecat repede. Ce a ajutat la vindecare? Clima curativă a grotei subterane. Un rol important curativ l-a jucat pe de o parte, aerul proaspăt care circulă continuu în grotă, apoi flora și temperatura stabilă. Proprietățile curative ale grotelor încep să fie folosite. S-a dovedit că în scopuri terapeutice se potrivesc cel mai bine grotele cu o deschidere largă.

●

PENTRU A REZOLVA problema traficului de persoane, Consiliul comunal parizian a hotărît să desființeze în mod treptat autobuzele, să se întoarcă la anul 1900 și să introducă din nou autobuze cu etaj, cum sînt imperialele din Anglia. Purtătorul de cuvînt al secției de transport a declarat că primul prototip va fi experimentat la începutul anului 1965. Deocamdată, există la Paris 3 imperiale, două de pe vremea primelor imperiale, folosite de cineaști iar a treia este cel mai recent model al firmei engleze Leylands Motors Ltd., care vrea să obțină comanda. Secția de transporturi soluționează deocamdată problemele de ordin tehnic: dacă taxatorul urmează să fie mobil în interiorul autobuzului, cum este obiceiul la Londra, sau să stea la intrare, cum se obișnuiește la Paris. Au fost hotărîte două probleme: culoarea va fi albul și verdele tradițional iar autobuzele vor fi acoperite cu un acoperiș din plexiglas.

●

NU DE MULT în Chicago s-a efectuat o experiență interesantă. Locurile din sala unui cinematograf din localitate au fost ocupate de... maimuțe. Pentru acestea, în mod special, pe ecran au fost proiectate filme cu diferite subiecte. Dacă maimuțele nu doreau să vadă filmul puteau ieși în voie din sală. S-a dovedit însă că ele sînt foarte receptive la filmele despre animale, îndeosebi la cele cu maimuțe.

La un moment dat însă, cînd pe ecran au apărut șerpi — cei mai groaznici dușmani ai maimuțelor — în sală s-a produs mare agitație și animalele, cu țipete stridente, s-au îngrămădit spre ieșire.

●

SPECIALIȘTII americani în domeniul chirurgiei plastice, au comunicat la recentul lor congres un fapt interesant: cei mai numeroși și frecvenți clienți ai lor nu sînt femeile, cum ar fi fost de așteptat, ci bărbații. La mare preț se află în prezent operațiile pentru înlăturarea pungilor de pe pleoapa inferioară. În afară de aceasta, în ultimii doi ani s-au vîndut mai mult decît oricînd, corsete pentru bărbați.

De pretutindeni • De pretutindeni

Prietena mea CARTEA

PRIVIRE PESTE VEAC *)

Publicații — „Curierul românesc", „Albina românească". „Gazeta de Moldavia Română", „Gazeta de Transilvania", „Foaie pentru minte, inimă și literatură", „Pruncul român", „Poporul suveran", „Buciumul", „Steaua Dunării" și altele asemănătoare, titluri cu o rezonanță adîncă în inima noastră pentru ceea ce au constituit ele în cultura românească;

Redactori — Gh. Asachi, Ion Eliade Rădulescu, Florian Aaron, Vasile Alecsandri, G. Barit, C. A. Rosetti, D. Bolintineanu, Cezar Boliac, Gr. Alexandrescu, C. Negruzzi, N. Filimon, nume prestigioase de cărturari și scriitori care și-au împletit viața și activitatea cu nașterea și dezvoltarea presei românești ca și a întregii noastre culturi;

Eroi — societatea românească a primei jumătăți a veacului trecut, perioadă atît de frămîntată, hotărîtoare pentru istoria modernă a poporului nostru;

Toți laolaltă își dau mîna în cadrul acestui volum oferind cititorului pagini emoționante, cele mai multe inedite, dezvăluindu-i adeseori tainițe pe care numai contemporanii evenimentelor, martorii lor nemijlociți, puteau să le cunoască. Ideea de a realiza o istorie a reportajului românesc de-a lungul celor 13 decenii de existență a acestuia, merita ea însăși, ca idee, salutată. Faptul că autorul ei n-a conceput-o ca un studiu doct, adresat numai specialiștilor ci și ca o cronică a epocii, cronică accesibilă celor mai largi pături de cititori, adaugă lucrării un substanțial plus de valoare, istoria reportajului românesc prilejuindu-i astfel o incursiune în epocă, realizată de oameni de înaltă cultură și de cele mai multe ori publiciști talentați. Astfel încît primele rezultate obținute după o muncă pe care o bănuim îndelungată și nu lipsită de dificultăți, se dovedesc a fi excelente, trezind o legitimă nerăbdare a cititorului pentru celelalte volume proiectate ale seriei.

În acest prim volum care-și întinde aria pe o perioadă de aproape 40 de ani, cititorul asistă de fapt la nașterea și cristalizarea reportajului nostru, la nașterea presei noastre. Profesia de reporter nici nu exista în acea vreme, multe dintre reportaje apărînd sub forma unor însemnări de călătorie, scrisori ale unor martori ocazionali, știri aduse de curieri. Urmărind textele culegerii și notele inserate în subsolul paginilor, cititorul vede născîndu-se profesia aceasta o dată cu frumusețile ei dar și cu riscurile pe care le antrena după sine relatarea adevărului, poziția militantă.

Sînt prezente desigur și scăderile inerente începuturilor, dar chiar și din stîngăcilie, relatările oarecum naive ale unora — puține la număr — simți savoarea faptului autentic, relatarea lui nealterată, directă, vizind esența fenomenului. Sînt direct tulburătoare multe pagini ale acestei istorii, motiv pentru care de altfel o recomandăm cu atîta căldură cititorului.

Vom aminti că textele extrase din presa vremii sînt judicios stabilite fiind precedate de un amplu și interesant studiu introductiv al autorului, precum și de note explicative care pun în temă pe cititor, dezvăluind adeseori semnificații mai puțin sesizabile de nespecialiști.

Pentru cei ce ar dori să amintim în cadrul acestei scurte prezentări titluri de capitole sau de teme mai importante vom arăta că lucrul ni se pare imposibil de realizat și dealtfel lipsit de interes. Este suficient să deschidă volumul și să citească cele două pagini consacrate serbării de sfîrșit de an (1829) la Academia Mihăileană din Iași sau primele rînduri din „Extractul din Jurnalul călătorului moldovan" de Gh. Asachi, pentru ca să nu mai lase volumul din mînă. „Lucrările obștești adunări" sau „Deschiderea solenelă a cabinetului de istorie naturală în Iași" sau „Incercarea de evadare a ocnașilor de la Telega", „Un banchet al tipografilor" sau „Un cutremur grozav care inspăimîntă pe bucureșteni", fragmente din „Iașii în 1844" a lui Alecsandri, sau pledoaria pentru „civilizație" a lui Negruzzi, „Arestarea lui Avram Iancu" sau „noutatea" „Transfuziei sîngelui", numeroasele relatări asupra unor probleme de politică internațională sau în general asupra unor evenimente de peste hotare îl vor atrage, de asemenea.

Extrasele fiind dispuse în ordine cronologică, cititorul va fi martorul evoluției presei spre poziții deschis militante, în jurul anilor 1848—1866. De altfel acestei perioade, una dintre cele mai furtunoase epoci din istoria poporului nostru aflat în plin proces de formare a statului național, autorul lucrării îi rezervă aproape două treimi din volum, lucru explicabil fără îndoială, și de care beneficiază în primul rînd cititorul care are posibilitatea urmăririi, prin intermediul surselor cele mai autentice, a desfășurării evenimentelor de la 1848, cele legate de Unirea Principatelor, de legile privind secularizarea averilor mănăstirești și legea rurală, mărturii privind situația social-economică și cultural-politică din acea vreme.

M. RADIAN

*) „Din istoria reportajului românesc" de G. Ivașcu. Editura pentru literatură.

CE E NOU ÎN RADIODIFUZIUNE ȘI TELEVIZIUNE

(Urmare din pag. 1-a)

țiunii din direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor din M.T.Tc.

— Emisiunile de radio și de televiziune interesează un număr tot mai mare de cetățeni. Acest lucru este ilustrat și scriptic, prin dinamica creșterii numărului de abonați...

— Desigur. Față de cei 96 759 abonați ai radiodifuziunii existenți după anul 1944, la începutul acestui an am avut peste 1 823 000 abonați. Alți 850.000 abonați aparțin radioficării. În ce privește „micul ecran", numărul abonaților se cifrează azi la circa 400 000.

Ca să poată ajunge aici, a fost necesar să se dezvolte — în primul rînd — baza tehnico-materială, în condiții cu totul deosebite față de cele din trecut. Instaurarea regimului de democrație populară a dat un sens nou radiodifuziunii, care devine o sarcină de stat, culturală și politică. **De la trei stații de radio-emisie, cîte existau după 1944, s-a ajuns azi la 21 stații de acest fel.** Stațiile de radiodifuziune deservesc abonații cu programele centrale I, II, III, precum și cu inserții de program din partea studiourilor regionale.

În ce privește televiziunea, bazele ei au fost puse în țara noastră în anul 1955, prin construirea primei stații experimentale de televiziune de către specialiștii Institutului de cercetări pentru transporturi și telecomunicații din M.T.Tc și apoi, în 1956, prin înființarea Centrului de Televiziune, cuprinzînd două studiouri și stația de televiziune de la Casa Scînteii. Ulterior s-au mai construit și alte stații, **ajungîndu-se azi la un număr de 9 stații principale și 16 stații translatoare. Datorită acestor stații, cît și construirii unei noi rețele de radio-releu, s-a creat posibilitatea ca peste 55 la sută din populația țării să poată viziona azi programe de televiziune.**

— Care sînt ultimele stații date în exploatare?

— Pentru radiodifuziune, cele două stații de unde ultrascurte de la **Cluj**, care funcționează pe lungimile de undă de 4,38 m, și, respectiv, de 4,49 m., precum și stația pe unde medii **Oradea** pe lungimea de undă de 267 m.

Printre ultimele stații principale de televiziune date în exploatare, sînt cele de la **Hunedoara** și din **Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.** Prima stație funcționează pe canalul 12, iar cea de-a doua pe canalul 5.

Recent, au intrat în funcțiune și unele stații de translație, cu o putere de 20 wați fiecare. Dacă stațiile principale de emisie au o rază mare de desewire, stațiile de translație deservesc o zonă restrînsă — 10—15 km — însă cu populație densă. Aceste stații recepționează programul de la o stație principală, îl amplifică și-l retransmite în zonele respective, unde programele stațiilor principale nu pot fi recepționate.

— În ce privește recepția programelor de radiodifuziune, mai sînt încă unele zone din țară unde se întîmpină anumite dificultăți, îndeosebi pe undele medii. Ce va întreprinde în acest sens și ce prevederi există, în general, în domeniul radiodifuziunii?

— Deși numărul stațiilor s-a mărit mult față de perioada anterioară a anului 1944, totuși posibilitățile de recepționare a programelor de radiodifuziune sînt încă nesatisfăcătoare în unele zone ale țării, îndeosebi pe undele medii, odată cu căderea serii. Acest lucru se datorește faptului că în alte țări au apărut în ultimul timp stații pe aceleași lungimi de undă sau pe lungimi de undă apropiate de ale posturilor noastre, care micșorează zona de bună deservire a stațiilor noastre.

În scopul îmbunătățirii condițiilor de recepție a programelor de radiodifuziune, se prevede înlocuirea stației actuale de radiodifuziune pe unde lungi cu o stație modernă de mare putere, ce va deservi în bune condițiuni — practic — întreg teritoriul țării. De asemenea, se studiază posibilitățile de îmbunătățire a difuzării programelor pe unde medii, prin folosirea de rețele sincronizate (mai multe stații care — funcționînd pe aceeași lungime de undă — difuzează același program), cît și prin completarea unor zone din țară cu stații de mică putere.

Pentru difuzarea programelor în condiții de înaltă calitate, se prevede extinderea rețelei de stații pe unde ultrascurte și în alte centre din țară. Tot astfel, pentru transmiterea în condiții de calitate superioară a programelor de la studiouri la stații, s-au prevăzut măsuri pentru îmbunătățirea transportului de căi muzicale. Corespunzător cu condițiile create, se va putea mări numărul orelor de program difuzate, îndeosebi pe programul III.

— Am fost informați că se experimentează introducerea radioficării unor blocuri. Ce ne puteți spune în acest sens?

— Avîndu-se în vedere dezvoltarea construcțiilor de blocuri de locuințe, cît și unii factori care influențează asupra bunei recepții a programelor în blocuri, s-a dat curs cerințelor cetățenilor din unele localități și s-a trecut la experimentarea introducerii radioficării în unele blocuri. Aceasta, prin folosirea de cable cu izolație de p.v.c. sub tencuială.

— Dar în domeniul televiziunii, ce noutăți ne veți fi furnizate?

— S-au asigurat transmisiile „pe direct" a unor programe din unele centre din țară, ca **Iași, Cluj, Oradea** și **Timișoara.** După racordarea rețelei de radio-relee cu **Moscova** și **Sofia,** se recepționează și se transmit programe de televiziune din aceste capitale. În viitor se vor crea posibilități de racordare și cu alte țări.

★

La pavilionul central al Expoziției realizărilor economiei naționale a R.P.R. vizitatorii au avut posibilitatea să urmărească primele emisii experimentale de televiziune în culori. Aceste prime emisii au fost realizate cu ajutorul unei instalații de televiziune în culori elaborată de un colectiv condus de prof. ing. ALEXANDRU SPĂTARU, șeiul catedrei de electronică aplicată de la Institutul Politehnic din București și director adjunct științific al Institutului de cercetări pentru transporturi și telecomunicații din M.T.Tc. La rugămintea noastră, prof. ing. Alexandru Spătaru ne-a furnizat unele amănunte în legătură cu aceste experimentări.

— Instalația amintită este compusă dintr-un emițător de imagini colorate, un emițător de sunet, un generator de bare colorate și o instalație de codificare a semnalului în culori. În completarea instalației există o cameră de luat vederi în alb-negru și o cameră de transmis filme în alb-negru.

Primele emisiuni au fost efectuate cu bare colorate. Prin realizarea acestor bare — ale căror culori sînt produse pe cale electronică și au nuantele **bine** determinate — se poate constata dacă întregul lanț de transmisiune a semnalelor de televiziune în culori produce sau nu denaturări ale culorilor. Colectivul nostru de la Institutul Politehnic studiază posibilitățile de micșorare a acestor denaturări. De altfel, scopul principal al acestor cercetări și lucrări experimentale, constă în studierea problemelor care se pun în legătură cu introducerea la noi — pe viitor — a televiziunii în culori.

— Și la Reuniunea de la Viena?

— Acolo se așteaptă să se stabilească cel mai adecvat sistem de televiziune în culori pentru țările europene. Specialiștii vor avea de ales între trei sisteme: Sistemul american, denumit N.T.S.C., sistemul francez denumit S.E.C.A.M. și sistemul P.A.L. — vest-german. Fiecare sistem prezintă o serie de avantaje, dar și unele inconveniente cărora li se caută soluții.

Firește că alegerea unuia din aceste sisteme prezintă o importanță deosebită. Nu trebuie să uităm că pentru introducerea televiziunii în culori sînt necesare anumite condiții tehnico-economice, ca: asigurarea unei înalte calități a imaginii; compatibilitatea cu televiziunea în alb-negru, adică posibilitatea ca televizoarele actuale să poată recepționa atît programele în alb-negru, cît și programe transmise în culori; producerea televizoarelor la un preț accesibil maselor largi.

— Dar în ce privește programele de radio stereofonice?

— Există deja elaborate mai multe sisteme stereofonice, care se difuzează în stațiile de unde ultrascurte și care permit ca posesorii de aparate de radio să recepționeze programele obișnuite în mod normal, iar cei cu receptoare adaptate special pentru stereofonie să recepționeze programele stereofonic. Un asemenea sistem este în exploatare în S.U.A., iar experimental în Europa. Și la noi în țară se efectuează pregătiri în vederea unor transmisii de programe stereofonice; în început sînt preconizate emisii demonstrative de acest fel.

Firește că o clarificare importantă va putea fi adusă în urma Reuniunii Comisiei a X-a pentru radiodifuziune de la Viena, cînd se va alege un sistem stereofonic de radiodifuziune, de un nivel calitativ superior, a încheiat interlocutorul nostru.

Mircea SCRIPCA

Săptămîna la televiziune

14 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 RETETA GOSPODINEI. 9.30 EMISIUNE PENTRU COPII ȘI TINERETUL ȘCOLAR: Hänsel și Gretel.** Poveste muzicală de **Humperdink.** Transmisiune de la Opera de stat din Timișoara. **11.30 Emisiunea pentru sate. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Campionatul european de patinaj artistic.** Transmisiune de la Moscova. **19.50 Filmul: NU-I LOC PENTRU AL TREILEA. 21.35 Emisiune muzical-coregrafică.** Cîntă o formație condusă de Richard Oșanițchi. Coregrafia: Stere Popescu. În încheiere: **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

15 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și școlari: **Știți să explicați? 19.40 Campionatul european de patinaj artistic.** Transmisiune de la Moscova. **20.45 PICTORUL VELASQUEZ.** Un documentar consacrat cîtorva din cele mai cunoscute creații ale lui Velasquez. **21.00 Romanțe, serenade și cantonete. 21.35 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

16 FEBRUARIE

17.00 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisiune de la Moscova. **18.30 Universitatea tehnică la televiziune. IZOPRENUL,** de **Nicolae Tonoiu,** inginer-șef la Combinatul de cauciuc sintetic Onești. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 ILUSTRATE DIN ȚARĂ. 19.40 MONTAJ DE VERSURI ÎNCHINAT ZILEI DE 16 FEBRUARIE. 19.55** Emisiune de știință: **CE E NOU ÎN CIBERNETICĂ,** de prof. **Edmond Nicolau. 20.15 ȘAH. 20.30** Teatru în Studio: **„Rața sălbatică"** de **Henrik Ibsen.** Reluare la cererea mai multor telespectatori. În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

18 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: **Aventurile echipajului Val-Virtej — STĂPÎNII APEI DE FOC. 20.00** Transmisiune de la Teatrul Național „I. L. Caragiale": **„O scrisoare pierdută"** de **I. L. Caragiale.** În pauză: Film documentar: **Bachus în Rominia.** Documentarul, realizat de Studioul cinematografic „Alexandru Sahia", prezintă tradițiile poporului nostru în cultivarea viței de vie, în vinificare, precum și succesele obținute de vinurile românești. **Drumul spre muntele idolilor de piatră.** Film documentar. În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

19 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. REGLAREA AUTOMATĂ A PROCESELOR RAPIDE, de ing. **Gh. Tunsoiu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru tineretul școlar: **Vă place muzica?!** De astă-dată, vom face cunoștință cu... orchestra simfonică: compartimentele ei, instrumentele muzicale și rolul lor. **20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 „NĂZDRĂVĂNII PE GHEAȚĂ"** și **„ÎNVINGĂTORUL",** Desene animate. **21.10 Din istoria artelor plastice și a fotografiei** (II). **21.30 Recitalul mezzosopranei Krystina Szostek Badkova** (R. P. Polonă). În încheiere: **Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

20 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune pentru pionieri și școlari: **Povestiri pe... degete. 19.25 ÎN FAȚA HĂRȚII. 19.35 CÎNTĂ NICOLAE HERLEA,** artist al poporului. **20.05** Filmul: **Singurătatea alergătorului de cursă lungă. 21.50 MELODII VESELE DIN OPERETE.** Transmisiune de la Timișoara. În încheiere: **Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Sîmbătă trecută, alături de iubitorii operetei, am fost cuceriți, de la prima pînă la ultima imagine, de un montaj inteligent și de un bun gust sigur, intitulat „Caruselul operetei". Pe platou s-au perindat într-un ritm antrenant (tot mai multe emisiuni capătă acest ritm caracteristic și limitează pînă la dispariție pauzele greoaie ale montajului) o serie întreagă de eroi ai operetelor clasice, mai mult sau mai puțin cunoscute. Este relevabilă mai ales străduința redacției muzicale de a face cunoscute publicului și unele dintre operetele contemporane. Dacă teatrele noastre de operetă și cu deosebire cel de la București, au reușit cu atîta succes să promoveze creația originală, care a dat în ultimii ani cîteva lucrări valoroase, apreciate ca atare nu numai în țară ci și pe scenele multor teatre de operetă de peste hotare, ele au făcut deocamdată mai puțin pentru prezentarea unor operete moderne dintre cele mai izbutite. Opereta modernă, abordînd ritmurile jazz-ului, și o tematică actuală, încercînd cumva să renunțe la convenționalismul operetei secolului trecut, merită să fie cunoscută și altfel decît numai din arii, duete sau momente coregrafice (cît de interesantă ar fi, bunăoară, punerea în scenă a unei operete ca „Porgy and Bess", de Gershwin?). Dacă am înțeles bine, asemenea sarcină de a populariza opereta modernă pare a-și fi luat redacția muzicală a televiziunii și această impresie am reținut-o mai ales din modul cum a fost redacțional conceput „Caruselul operetei" de sîmbătă trecută, din varietatea repertoriului, din mijloacele scenografice și din punerea în scenă moderne (regia: Marianti Banu).

Vom mai aminti în aceste note de cea mai așteptată și mai comentată dintre emisiunile săptămînii, aceea de Varietăți, care a revenit pe micul ecran, după o oarecare pauză, sub forma unui concert muzical-coregrafic susținut numai de interpreți tineri. Spectacolul a plăcut celor mai mulți dintre telespectatori pentru că a fost tineresc, antrenant și tonic, pentru că s-a desfășurat în transmisie directă, în contact nemijlocit cu o parte a publicului căruia se adresa. Un asemenea program de varietăți de bună seamă că nu poate fi organizat decît o dată pe an, căci fără această paradă de voci și de chipuri noi el n-ar mai avea haz. Ideea poate fi însă extinsă — talente și chipuri proaspete există fără doar și poate în toate regiunile țării și ele ar putea fi de asemenea reunite în cadrul unui program de varietăți (în care, în afara muzicii ușoare și a coregrafiei moderne, s-ar putea manifesta muzica vocal-instrumentală și baletul clasic).

De altfel, prin însăși lărgimea aproape fără limite a profilului său, programul de varietăți este pretabil tuturor ideilor redacționale și celei mai bogate fantezii regizorale încît ar surprinde să nu poată fi organizat la intervale periodice. Așteptăm, deci, noi programe de varietăți, aceste varietăți care, datorită televiziunii, au devenit nu numai un gen și o formă de manifestare artistică, dar o necesitate, — o condiție între altele a confortului nostru duminical, fie că locuim la București sau la Sighet, ca și cititorul nostru ing. Alexandru Djighit, care le regretă atît de mult atunci cînd lipsesc.

Șt. RADU

ÎN VITRINELE LIBRĂRIILOR

Sportul subacvatic

de M. LEFTERESCU

Lucrarea care se adresează scufundătorilor sportivi sau celor ce doresc să învețe acest sport care cere cunoștințe speciale și o tehnică deosebită, prezintă un bogat material pentru documentare și pregătire practică. Cititorul va găsi în ei noțiuni de fiziologie a scufundătorului, altele cu privire la condițiile specifice ale mediului subacvatic, indicații cu privire la tehnica scufundării, cu privire la folosirea și întreținerea echipamentului de scufundat ca și în legătură cu vînătoarea subacvatică.

Volumul este însoțit de numeroase desene și fotografii.

Prospecțiuni geofizice

Lucrarea amplă, în două volume se adresează geofizicienilor practicieni dar și specialiștilor din geologie, minerit, studenților facultăților de specialitate. Volumul I tratează pe bază de exemple practice metodele de prospecțiune a cîmpurilor naturale: gravimetria, magnetometria și radiometria. Se acordă atenție atît bazelor teoretice ale metodelor amintite cît și instrumentelor și metodelor de măsurare, prelucrare și interpretare a rezultatelor.

Un bogat aparat științific însoțește volumul redactat de un colectiv coordonat de Liviu Constantinescu.

Evoluția viețuitoarelor

Lucrarea lui Petru Bănărescu, editată de Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, (Editura Științifică) înfățișează evoluția viețuitoarelor de la cele mai simple forme de viață și pînă la cele de azi. Din cuprinsul lucrării, scrisă într-un stil accesibil și pe baza unei ample documentări, citățm capitolele: Cum se explică mecanismul evoluției (în care se prezintă lamarckismul, darwinismul, mutaționismul), mendelo-morganismul, miciurinismul). Factorii evoluției și unele modalități ale evoluției. Numeroase desene ce însoțesc lucrarea contribuie la o mai lesnicioasă înțelegere a fenomenelor la care a condus evoluția viețuitoarelor, care numără azi mai bine de două milioane de specii.

DINTR-O PRIVIRE...

SCHIȚĂ DE LLOYD BIGGLE

Banca din Borgville a fost jefuită în anul 1943, cu doi ani înainte de a mă naște eu. De aici, ați putea deduce că, firește, eu nu știu nimic despre cele întîmplate atunci. Ar fi o concluzie falsă. S-a vorbit atît despre jefuirea băncii în orașul meu, încît aș putea descrie cu lux de amănunte întreaga întîmplare. Multe săptămîni după comiterea jafului, poliția din Borgville urmărea elucidarea cazului, iar bunicul meu era martorul principal. Salariații băncii nu văzuseră fața tîlharului care avea pălăria trasă peste ochi, iar gulerul hainei ridicat. Bunicul însă l-a văzut plecînd iar el are ochii veșnic treji. Cei de la poliție i-au prezentat un album cu criminali, ca să poată identifica pe făptaș. Nu l-a descoperit însă printre aceste fotografii... Astfel, hoțul n-a mai putut fi prins ani de-a rîndul, iar banca a rămas păgubită de 10.000 dolari.

Pentru bunicul meu, întreaga chestiune era un izvor de mari satisfacții, căci începuse să fie foarte respectat în orășel. Și să vedeți...

Bunicul meu era puțin cam zăpăcit. Din generație în generație, orășelul Borgville vota pentru democrați. Însă bunicul, din spirit de contradicție, vota întotdeauna cu republicanii. Pînă atunci, nu-l lua nimeni în serios. Abia după ce îl văzuse pe jefuitor, bunicul a devenit cu adevărat „cineva".

Pentru ca să înțelegeți cele întîmplate ieri la Borgville, trebuie să vă mai fie clar cît de proaspăt mai era în mințile tuturor jaful din 1943. Ce e drept, lucrurile s-au întîmplat cu douăzeci de ani în urmă, dar de atunci nu există temă de conversație mai palpitantă la Borgville și bunicul afirma de cel puțin două ori pe săptămînă, că l-ar recunoaște pe tîlhar „dintr-o privire". El își aduce aminte de orice față.

Ieri după ora 12, bunicul pornise de acasă, ca de obicei, spre strada principală, se oprise la debit unde și-a cumpărat ziarul și s-a așezat pe o bancă în fața frizeriei lui Jack Palmers. Pe banca din fața frizeriei, mai ședea lîngă bunic. Nat Barlow. Deodată, un străin, care și-a parcat automobilul, se ivi în fața lor. Nat, il bătu pe umeri pe bunic, întrebîndu-l: cine este, oare? Bunicul, își ridică ochii săi ageri de pe ziar, răspunzînd: cel care a jefuit banca Și-și continuă lectura... Nat îl apucă însă pe bunic de umăr, întrebîndu-l: ești sigur? Bunicul adăugă: firește! Se știa doar, că își aduce aminte de orice fizionomie!

Nat sări în sus, fugi în frizerie, unde se aflau 5—6 bărbați. Arătînd spre străin, Nat le spuse: acesta a jefuit banca! Clienții au părăsit în grabă frizeria pe ușa din fund, iar Jack Palmers a pus în vitrină o tăbliță „Închis" și a încuiat ușa. În zece minute, întregul orășel aflase de prezența tîlharului. Mă aflam tocmai la un bufet, unde beam cacao și discutam cu Molly Adams, care fierbea ceva pe reșou. Deodată, pe ușa a năvălit cineva care ne-a spus că jefuitorul băncii se află în drum spre bufet.

Molly și cu mine am schimbat o privire înspăimîntată. Mama îmi spunea adesea că sînt mai puțin vioi și ager ca bunicul, care deși a împlinit 80 de ani, nu arată decît 50 și recunoaște orice figură, de la prima privire.

În momentul acela însă, toată energia mea a fost mobilizată. Străinul tocmai intra pe ușă. Era un bărbat îmbrăcat elegant, arăta cam de 50 de ani. Firele cărunte ale părului și pungile de sub ochi nu-l împiedicau să fie galant cu fetele. Îi zîmbi lui Molly, spunîndu-i: te salut, frumusețe! Ai țigări?

Molly avea în mînă o farfurie cu frișcă. Într-un gest reflex, aruncă farfuria în capul străinului și fugi prin ușa din spate. Străinul adună cîteva șervețele de hîrtie, se șterse pe față și pe haină.. Nu mai repet cuvintele rostite în timp ce se stergea. După aceea, dispăru prin ușa deschisă. Alături era atelierul de reparații al lui Bob Adams, unde se afla un automat pentru țigări. Străinul, se scotocea prin buzunare, după mărunțiș. Bob Adams, care demonta tocmai un motor, nu chibzui prea mult și îi aruncă cleștele pe care îl avea în mînă. Prea deștept nu era acest gest, deoarece cleștele era greu, iar mîna lui Bob unsuroasă. În loc să-l nimerească pe străin, cleștele a spart geamul din față al Cadillac-ului doctorului Bayars. Bob s-a ascuns după o mașină, așteptînd acolo desfășurarea evenimentelor.

Străinul se refugiase în restaurantul „La steaua". Proprietarul restaurantului, domnul Gregory, stătea la casă. Zărind pe cel intrat, execută repede mișcarea „culcați" și se tîrî afară, ca în tranșee... Străinul era consternat. Nu zărea nicăieri o ființă vie. Așa stăteau lucrurile în întregul oraș, care intrase brusc în „stare de asediu". Domnul Hamson, directorul băncii, dispuse să se ascundă repede toți banii în tezaur, iar pe ușa băncii să se lipească afișul: „Banca închisă, sărbătoare!".

Descoperind la casierie un sac cu bani mărunți care rămăsese neacoperit, directorul îl luă în brațe, înconjurînd clădirea, în căutarea unui adăpost potrivit.

În această postură a fost găsit de poliție.

Șeriful Pilkins fusese unul din primii locuitori care aflase de prezența în orășel a jefuitorului băncii Nu-i băiat rău șeriful nostru! Imediat și-a făcut un plan: de ce oare să-l prindem pe acest tîlhar în oraș? S-ar putea schimba focuri de armă și ar mai fi cineva atins. Să punem mai bine o baricadă pe șosea și să-l prindem cînd va fugi. Zis și făcut Poliția a primit în acest sens, prin telefon, ordinele potrivite. Cetățenii au fost adunați și li s-au împărțit arme. Baricada a fost construită pe șoseaua spre sud In acest scop, a fost folosit tractorul lui Joe Hammers, dar Joe s-a înfuriat, deoarece tocmai se întorcea de la lucru cu o remorcă plină de grîu și a susținut pe urmă că i-a fost stricat tractorul iar grîul a fost răsturnat pe șosea Dar ce să facă bietul șerif? Hammers s-a dovedit un cusurgiu!...

Străinul habar nu avea de toate măsurile luate. El a părăsit restaurantul „La steaua" și s-a îndreptat spre mașină. Toți locuitorii îl priveau de la ferestre, sau din porțile caselor.

Bunicul era singurul care ședea liniștit pe banca din fața frizeriei și își citea ziarul. Străinul se îndreptă spre el și i se adresă cu cuvintele...

În momentul acela, văduva Pibloch care locuia la etajul I, vizavi de frizerie, îndreptă spre străin arma de vînătoare a defunctului ei soț și trase. Mai tîrziu, povestea că de fapt, nu țintise spre el, ci voia numai să-l sperie.

Glonțul a pătruns în vitrina debitului de tutun.

Străinul dispăru cu iuțeala fulgerului în mașina sa și demară...

Din păcate, șeriful Pilkins contase pe faptul că străinul va fugi spre sud. De fapt, însă, acesta s-a îndreptat spre nord, unde nu se afla nici o baricadă. Și nici mașina poliției care îl aștepta.

Imediat după dispariția străinului, jumătate din oraș îl înconjură pe bunic, ceea ce l-a enervat în ultimul hal. El a demonstrat că este o porcărie că un bătrîn nu este lăsat să citească liniștit ziarul în acest oraș. Toți l-au întrebat ce i-a spus străinul? Bătrînul le răspunse: voia să știe dacă în acest orășel toți oamenii sînt țicniți, iar eu i-am răspuns că nu poate aștepta altceva de la un oraș care este plin de adepți ai partidului democrat. În plus, nu s-a putut scoate nimic de la el!...

Cînd a venit poliția să cerceteze, bunicul a întrebat: despre ce tîlhar e vorba? I se mai puseră o groază de întrebări, pînă cînd plictisit, bunicul a plecat acasă.

Peste tot domnea haosul. Oamenii formau grupuri și se certau asupra culorii mașinii străinului și asupra înfățișării lui. Singurii care îl văzuseră cu adevărat și de aproape, era bunicul, Molly și cu mine. Deoarece bunicul tăcea, preferam să fac și eu la fel, spunînd că nu l-am văzut bine din cauză că era mînjit cu frișcă. Molly a spus la fel cu mine. Cred că și poliția ajunsese la concluzia străinului: un orășel de țicniți; erau numai două excepții: Snubbs și Jeff Morgan, primul își notase numărul mașinii, iar al doilea îl fotografiase pe străin cu teleobiectivul din locuința surorii sale, făcînd circa 12 fotografii...

Bunicul era tot timpul furos. Ce-i cu teatrul ăsta? — Asta ar trebui să știi mai bine, tu, îi răspunsei! De 20 de ani afirmi că l-ai putea recunoaște pe cel ce a jefuit banca, dintr-o singură privire! Acum te miri singur de agitația pe care ai provocat-o?

Tocmai atunci a sosit și Nat Barlow. — De ce ai spus că ăsta e cel care a jefuit banca, l-a întrebat cu pumnii strînși, pe bietul meu bunic.

Bunicul și-a desfăcut ziarul și i-a arătat ultima pagină. Sub o fotografie, se putea citi: Băiatul acesta a jefuit banca din Mississipi... Știi să citești, l-a întrebat bunicul pe Nat? Citește! Stăteam acolo și citeam ziarul. M-ai întrebat, cine este? Și eu ți-am spus, cel ce a jefuit banca!

Nat s-a întors fără un cuvînt și a plecat.

Bunicul s-a urcat în camera sa. M-am dus după el. Ședea abătut în balansoar și fuma.

Cei ce au citit ziarele au aflat că la 100 mile de Borgville a fost arestat un oarecare Walter Donaldsen care luna trecută a jefuit banca din Illinois. În timpul anchetei a mai mărturisit și altele, printre care și faptul că, cu 20 de ani în urmă, a jefuit și banca din Borgvillie. A fost prins tocmai după ce plecase dintr-o vizită pe care a făcut-o din nou în acest orășel, unde ar fi dorit să revadă locurile unei lovituri reușite și.. poate... să o mai repete.

Reporterii se succedau fără să ne dea liniște nici o clipă, dar bunicul nu voia deloc să coboare și să le dea vreun interviu sau să se lase fotografiat.

L-am liniștit pe ziarist, spunîndu-i că bunicul meu este un om foarte modest, dar că tot timpul a afirmat că l-ar recunoaște pe tîlhar, dintr-o privire. Atunci cînd l-a văzut, el i-a și spus imediat acest lucru lui Nat Barlow.

Am dat reporterilor o fotografie mai veche a bunicului. În ziarul de după masă a apărut un amplu reportaj, cu fotografia lui, dar bunicul m-a alungat din camera lui, aruncînd cu ziarul după mine.

„Ce s-a întîmplat oare cu el?". se întreba mama îngrijorată. Bunicul era trist și își pierduse voioiciunea și pofta de mîncare. După cîteva zile, mama mi-a spus: „Cred că am reușit să-l înțeleg pe bunicul tău. Știi, el l-a recunoscut dintr-o singură privire pe făptaș. Dar, știi, acum 20 de ani cînd a jefuit banca, acel Donaldsen era un om tînăr. Acum, bunicul tău stă și se tot uită în oglindă. Cred că își dă seama abia acum că a îmbătrînit!".

Am încercat un sentiment de sinceră compătimire pentru bunicul meu. Într-adevăr, el stătea tot timpul în camera sa, pe balansoar, fuma și se uita în oglindă. Am înțeles și eu că își dădea abia acum seama că a îmbătrînit...

Traducere și adaptare: I. MIHNEA

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"

O SCRISOARE

DAN DEŞLIU

Am în faţă cîteva pagini acoperite cu o caligrafie măruntă şi nervoasă. Semnatarul — una dintre fostele glorii ale sportului romînesc — ridică, în cuprinsul acestei scrisori probleme deosebit de importante, rugîndu-mă să le fac cunoscute cititorilor. Poate, adaugă domnia-sa, forurile în drept vor găsi de cuviinţă să le acorde şi ele, în urma unei atari intervenţii, atenţia necesară.

Îndeplinind cu dragă inimă oficiul solicitat, îmi exprim totodată din capul locului, profunda neîncredere în eventualele consecinţe practice ale acţiunii cu pricina. De ani de zile, glasurile celor împătimiţi de soarta mişcării noastre sportive răsună în pustiu; critica, oricît de argumentată, sugestia cea mai proprie, sînt ignorate cu ostentaţie. Diriguitorii diverselor federaţii nu catadicsesc măcar să-ţi răspundă, oricît de acute ar fi chestiunile în discuţie. Şi, evident, nici n-au de ce să procedeze altfel, de vreme ce însăşi conducerea UCFS găseşte cu cale să facă abstracţie de activitatea noastră în domeniul publicisticii de specialitate, evitînd sistematic să ne invite la plenarele sale sau la alte şedinţe importante. Lipsa de finalitate a cuvintelor noastre ne-ar face, poate, să credem că am devenit un fel de maniaci, luptîndu-ne la modul donquijottesc cu niscaiva obstacole imaginare — dacă n-ar exista nenumăratele glasuri de adeziune care ne parvin aproape zilnic, din rîndurile marelui public sau ale oamenilor de meserie — cum este cazul care a prilejuit această largă paranteză.

Şi acum — iată despre ce este vorba, în esenţă: interlocutorul meu evocă anumite tradiţii sportive căzute în desuetudine şi pledează sobru dar convingător pentru revalorificarea acestora.

Amintind numele unor aşi ai pîrtiei — de faimă mondială — ca Al. Papană, Tita Rădulescu, Dudu Frim, Budişteanu şi alţii, d-sa se întreabă, pe bună dreptate, de ce au trebuit să treacă atîţia ani pînă la reamenajarea traseului de la Sinaia şi organizarea unor competiţii oficiale. Şi chiar şi acum, într-un moment atît de important, popularizarea acestei veritabile sărbători, pentru bobsleighul din ţara noastră, lasă mult de dorit.

Şi mai nesatisfăcător se prezintă lucrurile în domeniul aviaţiei sportive, unde nu ne lipsesc, de asemenea, iluştri precursori (Pantazi, Bănciulescu, Cantacuzino, Romeo Popescu etc.). Cu o brumă de înzestrare tehnică am putea obţine în acest sector rezultate nu mai puţin onorabile decît la parașutism sau la zborul fără motor.

De-a dreptul de neînţeles este delăsarea care domneşte de la un timp în echitaţia de performanţă. Călăreţii noştri au repurtat în trecut succese răsunătoare, cea dintîi medalie olimpică pentru Romînia fiind cucerită, precum se ştie, în 1936, de către Henri Rang. Printre „cavalerii" de clasă internaţională din acea perioadă, pot fi amintiţi Felix Topescu, Const. Zahei, Toma Tudoran, Ion Epure ş.a. Preluînd această ştafetă, în ultimele două decenii s-au afirmat o serie de călăreţi talentaţi (Gh. Antohi, Dumitru Velicu, Vasile Pinciu, Virgil Bărbuceanu, Gh. Langa) care au dobîndit unele rezultate de valoare — cum ar fi acel loc V în Cupa Naţiunilor, la Olimpiada de la Roma. Din păcate, de atunci încoace progresul s-a cam lăsat aşteptat; comportări mediocre au fost umflate peste măsură, efectivul cabalin n-a fost reîmprospătat. Am ajuns astfel la trista situaţie de a nu deplasa un lot hipic la Tokio, deşi acolo, în cele trei ramuri ale frumoasei discipline (dresaj, obstacole, proba completă) se puteau în joc nu mai puţin de 18 medalii!

Acestea ar fi, condensate la maximum, problemele amintite în scrisoarea de la care am pornit. Socotindu-le demne de atenţia cititorilor, mi-am făcut o plăcută datorie din a le insera în cadrul prezentei rubrici.

FOTBAL PE MERIDIANELE GLOBULUI

• *CLUBUL Arsenal a terminat lucrările privind instalaţiile electrice subterane ale terenului său, Highbury. Datorită acestor instalaţii, terenul poate fi folosit în cele mai bune condiţiuni (în cazul cînd condiţiile atmosferice nu sînt favorabile (ger, zăpadă, ploaie).*

• *O RECENTĂ statistică a mediei numărului de spectatori prezenţi la meciurile de fotbal din campionatele (din prima divizie) ţărilor din Europa situează pe primul loc Anglia (38 000 spectatori), urmată de Italia (30 000), R. F. Germană (21 500), Olanda (15 000), Belgia (9 500), Franţa (9 000) etc.*

• *ALF. RAMSEY, antrenorul echipei Angliei, a declarat că este gata să se întîlnească la o „masă rotundă" cu Morozov (U.R.S.S.), Schoen (R.F.G.), Fruhwirth (Austria) şi Sebeş (R. P. Ungară) pentru a discuta despre evoluţia fotbalului internaţional.*

• *ÎN URMA unei hotărîri, luate de autorităţi, în Brazilia s-a interzis activitatea echipelor de fotbal feminine, care în ultima perioadă de timp luaseră o puternică dezvoltare*

• *CIFRE STATISTICE interesante publicate în Italia. În ultimii doi ani, echipele din prima divizie a campionatului de fotbal au pierdut peste 350 000 de spectatori (probabil din cauza transmiterii la televiziune a unor meciuri), în timp ce divizia secundă (unde întîlnirile nu se transmit) a cîştigat în aceeaşi perioadă peste 100 000 de spectatori.*

• *DIN INIŢIATIVA dr. Jose Nozar, secretarul comitetului director al federaţiei de fotbal din Uruguay, s-a născut un proiect deosebit de interesant: organizarea unui turneu al echipelor campioane de fotbal, turneu prevăzut pentru finele anului 1966 şi începutul anului 1967.*

La acest turneu, care urmează să se desfăşoare în Uruguay, vor fi invitate următoarele echipe: Uruguay cîştigătoarea Cupei „Jules Rimet" în 1930 şi 1950, Italia (1934 şi 1938), R. F. Germană (1954), Brazilia (1958 şi 1962) şi învingătoarea turneului campionatului mondial din 1966 din Anglia. A şasea formaţie, care va fi invitată, chiar dacă nu a cîştigat, nici o ediţie, va fi echipa Angliei.

Proiectul acestui turneu inedit va fi în curînd definitivat şi trimis F.I.F.A. pentru aprobare.

VARIETĂŢI-VARIETĂŢI

Prima ediţie a Jocurilor africane

Între 18 şi 25 iulie 1965 se va desfăşura în oraşul Brazzaville prima ediţie a Jocurilor africane. Comitetul de organizare anticipează că la această competiţie vor participa reprezentanţi a peste 30 de ţări din Africa.

În program sînt prevăzute întreceri individuale la atletism, înot, tenis, box, judo, ciclism etc., iar dintre disciplinele sportive pe echipe — fotbal, baschet, volei, handbal etc. cu întîlniri eliminatorii.

Luînd în considerare valoarea sportivilor din Africa demonstrată cu prilejul Jocurilor Olimpice şi cu alte ocazii precum şi faptul că Africa constituie un imens rezervor de talente sportive, sînt îndreptăţite anticipările că la Brazzaville prima ediţie a Jocurilor africane va constitui un important eveniment sportiv.

Toreadorul Gento!

Răspunzînd unui ziarist în legătură cu zvonurile referitoare la debutul său ca... toreador, cunoscutul fotbalist de la Real Madrid, Francisco Gento, a declarat:

— În nici un caz nu-i vorba să părăsesc stadionul de fotbal pentru arena toreadorilor. Îmi plac însă foarte mult luptele cu tauri şi am hotărît să apar în postură de toreador (treabă în care pretind că mă pricep) în cadrul unor coride organizate în scopuri de binefacere.

Anunţînd acest eveniment, respectivul ziarist nu s-a putut abţine de a adăuga: „Acest fotbalist are mai multe şanse decît boxerul Folledo (care s-a accidentat în cadrul unei lupte cu tauri n.n.). Şi este explicabil. Gento... fuge mult mai repede decît Folledo!...".

Din nou despre Pele

După ce a fost eroul meciului Braziliа—R.S. Cehoslovacă (scor 6—4), unde a marcat patru goluri şi a ajutat la înscrierea celorlalte două, faimosul Pele a revenit din nou în actualitatea sportivă

La strălucita lui reintrare s-a adăugat amănuntul că contractul „Perlei negre" la clubul F.C. Santos expiră în aprilie 1965. Ce va face Pele? Iată întrebarea care şi-o pun sportivii şi presa braziliană. Iată de altfel versiunea care circulă insistent: Pele îşi va reînnoi angajamentul cu clubul său pentru încă un an şi apoi va semna pentru un club din Rio de Janeiro sau poate chiar pentru un club din Europa. Prilejul de a discuta această ultimă posibilitate îi va oferi ocazia prezenţa sa în echipa „mondială" care va juca în Anglia cu ocazia sărbătoririi lui Stanley Matthews.

Saint Moritz 1935. La un concurs cîştigat de echipajul lui Papană. În bob: Al. Papană şi A. Ionescu. În picioare: U. Petrescu şi Ostapov.

VĂ AMINTIŢI DE ECHIPAJUL PAPANĂ?

În urma publicării articolului „Bob — reînnodarea unei tradiţii", într-unul din numerele trecute ale revistei, ne-a vizitat la redacţie Ulysse Petrescu, membru al echipajului olimpic de bob — 4 persoane la Lake Placid — S.U.A. — 1932 şi al celui de la Garmisch-Partenkirchen — Germania — 1936. Aducea cu el nu numai un vraf de fotografii şi alte documente ale vremii ci mai ales nenumărate amintiri valoroase, dintre care unele vrem să le împărtăşim cititorilor noştri.

LAKE PLACID. L-am întrebat pe vizitatorul nostru cu aură sportivă la cei peste 65 de ani, cum au ajuns boberii romîni în 1932, tocmai la Olimpiada din Statele Unite. Ne-a răspuns că fusese ideea lui Papană, idee năstruşnică pentru acele vremuri. Cîştigaseră campionatul naţional în ediţia care trecuse şi apoi, timp de un an întreg, au strîns bani cum au putut pentru lunga şi costisitoarea călătorie. Nu mai participaseră niciodată la o întrecere peste frontierele ţării. Antrenamente n-au mai avut timp să facă. Iarna era capricioasă ca astăzi şi în ianuarie ploua. Singura coborîre, pe pîrtia de la Sinaia, nu anunţa nimic bun. În plus, echipierul de rezervă, Horia Roman, şi-a rupt piciorul. După două săptămîni, iată-i la gară conduşi doar de cîteva rude. Pleca şi „rezerva" cu piciorul în ghips! Au călătorit cu trenul pînă la Hamburg, apoi cu „American Shiper" — un vapor mixt de mărfuri şi pasageri (bilete mai ieftine!) — timp de două săptămîni pînă la New-York. Ajunşi la Lake Placid iau contact cu noutăţile. Pîrtia este de gheaţă! N-au mai concurat pe aşa ceva. N-au de altfel nici echipament, folosind obişnuitele costume de zbor. Organizatorii nu le permit să intre pe pistă cu bonetele de lînă tricotate în casă. Li se dă cîte o cască. Boburile sînt „standard" sau... aproape standard, după cum vom vedea mai departe. Pîrtia de la Lake Placid era celebră prin virajul White-Fast, scurt şi foarte abrupt, unde presiunea aerului devenea teribilă.

În întrecere s-au clasat foarte onorabil, stîrnind simpatia spectatorilor şi interesul organizatorilor. (Al. Papană — D. Hubert locul 4 la bob — 2, apoi împreună cu U. Petrescu şi A. Ionescu la bob — 4, locul 6). Imediat după Olimpiadă erau programate campionatele americane la care echipajul romîn a fost invitat stăruitor să participe. Situaţia era de-a dreptul penibilă. Nu mai aveau un ban în buzunar. Lucrurile s-au aranjat pînă la urmă, însă Papană a condiţionat participarea de bob-ul lui Fesk, medaliatul olimpic. El îşi dăduse seama că bob-ul campionului nu este chiar atît de „standard" şi că posedă calităţi deosebite. Organizatorii au promis dar la start s-au trezit cu... un alt bob! În prima manşă rezultatul: locul 7 din 14 echipaje. Papană, care voia să arate adevărata valoare a echipajului său, ameninţă cu retragerea din concurs şi aşa le apare în faţă... bob-ul mult dorit. În manşa a doua, Papană decide să se lege frînele ca nici măcar din greşeală să nu fie folosite. Coborîrea are loc într-un ritm drăcesc. Romînii ocupă, cu timpul obţinut, nu numai primul loc în manşă dar cîştigă şi întrecerea! Timpul este timp record al pîrtiei, record ce n-a fost întrecut mulţi ani de-a rîndul. Pe unele porţiuni ale pîrtiei, organizatorii au înregistrat viteza de 124 km. pe oră. „Romînii au trecut prin White-Fast ca o scînteie electrică" — scriau ziarele... Nepreväzut de lungul turneu în S.U.A., l-au încheiat cu cîteva... zboruri acrobatice la o unitate a aviaţiei americane, zboruri puse la cale tot de întreprinzătorul Alexandru Papană...

CAMPIONI MONDIALI. Papană şi Dumitru Hubert aveau să cucerească şi primul titlu mondial pentru ţara noastră. În 1933, la Schreiberhau — Germania, cu ocazia campionatelor mondiale, bob-ul romîn de două persoane se clasează cu autoritate pe primul loc. Concursurile internaţionale se succed: Saint Moritz, Engelberg, Garmisch... Oriunde, sportivii romîni sînt cotaţi printre favoriţi şi cîştigă multe probe. Un an mai tîrziu, intervine tragedia în viaţa celor ce se simţeau atît de uniţi. Dumitru Hubert, strălucit pilot acrobat, cade sub ochii îngroziţi ai tovarăşilor lui la un miting aviatic la Braşov. Papană a fost primul care a ajuns lîngă aparatul prăbuşit ce ţinea încleştat trupul neînsufleţit al unui mare campion. Dublul de renume mondial, Papană-Hubert, se sfărîmase pentru totdeauna...

Ca o satisfacţie a anului 1934, un alt echipaj romîn se impune pe plan mondial. La Engelberg — Elveţia, Frim şi Dumitrescu, coboară formidabil în ultima manşă, recuperează pierderea anterioară de secunde, bat recordul pîrtiei şi cuceresc titlul mondial...

GARMISCH. L-am rugat pe interlocutorul nostru să ne povestească cum de n-au reuşit să cucerească titlul la Olimpiada din 1936. Ne-a răspuns că niciodată echipajul lui Papană, deşi avea încă o valoare ridicată, n-a putut să astupe golul ireparabil lăsat de „frînarul" Hubert. Un alt talentat acrobat, Ostapov, care-i luase locul în echipaj, avusese şi el un sfîrşit tragic într-un accident aerian. Totuşi la Garmisch-Partenkirchen, băieţii lui Papană erau principalii favoriţi. De altfel, în manşa întîia aveau primul loc cu peste 2 secunde avans. La manşa următoare s-a spart un bloc de gheaţă în periculosul viraj bavarez. Echipajul romîn, care se găsea chiar la locul de start, a fost oprit cîteva minute pentru repararea pîrtiei. Reparaţia a fost prost şi superficial făcută. N-au mai avut posibilitatea unei recunoaşteri pentru o eventuală ocolire a spărturii şi li s-a dat startul. În viteza nebună, caracteristică lui Papană, patina bob-ului s-a înfipt chiar în crăpătură. Bob-ul a fost blocat, scurt, pe loc. Oamenii s-au trezit catapultaţi la 10-15 metri. Papană şi-a rupt piciorul, ceilalţi s-au ales numai cu contuzii serioase. Echipajul a fost descalificat şi organizatorii şi-au cerut scuze!

PAPANĂ. I-am cerut lui Ulysse Petrescu să ne facă un portret al acestui sportiv de clasă care a fost Papană. Ni l-a caracterizat în cîteva cuvinte: un om cu o energie şi o voinţă, aşa cum se spune, de fier! Un polisportiv în toată ţăria cuvîntului. Veşnic preocupat de îmbunătăţirea bob-ului, de cunoaşterea perfectă a pîrtiei, de perfecţionarea cunoştinţelor tehnice ale întregului echipaj. Pe timp favorabil făceau cu el minimum patru coborîri pe zi. El a fost acela care, imediat după Lake Placid, a cerut şi a obţinut construirea primei pîrtii de gheaţă în ţară. Printre conducătorii de bob dinainte de război, Papană rivaliza cu renumitul elveţian Reto Capadrutt (de altfel pe acesta îl învinsese şi un alt romîn, temerarul conductor Dudu Frim). Dar figura lui Papană nu poate fi bine conturată dacă nu se reaminteşte de strălucita lui carieră de aviator ca şi de cea de automobilist. Recordul lui automobilistic pe distanţa Bucureşti-Braşov (90 de minute!) probabil că stă şi azi în picioare.

Trecînd de la amintiri la viitorul bob-ului, interlocutorul nostru ne-a spus că după păreria sa toate posibilităţile sînt deschise. Tineri cu curaj şi cu pregătire atletică se găsesc cîţi vrei în ţara noastră. Odată prinşi de vraja bob-ului, îi rămîn credincioşi toată viaţa. E nevoie doar de mai multă iniţiativă şi organizare. Pîrtiile pentru învăţare şi antrenament nu trebuie să fie neapărat de gheaţă. Ele pot fi făcute deajuns de uşor în multe locuri din ţară, însă bineînţeles numai după indicaţiile specialiştilor. Pentru întreceri republicane e necesară doar o singură pîrtie, de nivel european, bine calculată şi fără defecţiuni tehnice. Locul însă ar trebui ales în altă parte decît în Valea Prahovei pentru a suferi mai puţin capriciile vremii; undeva prin părţile reci ale Transilvaniei sau pe lîngă vreun oraş — staţiune din nordul Moldovei, ca de exemplu Vatra Dornei sau Cimpulung. Acolo temperatura scăzută este constantă 3-4 luni iar zăpada este abundentă! Pe de altă parte U Petrescu nu uită să sublinieze că îl bucură nespus faptul că pîrtia de la Sinaia, de care-l leagă atîtea amintiri, este complet reamenajată şi oferă condiţii excelente de pregătire şi concurs. Cu îndreptăţită nerăbdare aşteaptă rezultatele Campionatului republican şi isprăvile tinerilor boberi Panţuru şi Maftei...

Adăugăm de la noi că mult face un „bătrîn" la casa omului şi că experienţa lui, ca şi a multor altora, ce au făcut în urmă cu ani faima acestui sport — bob-ul — ar trebui pe deplin fructificată.

V. MIRON

Lake Placid 1932. După doborîrea recordului pîrtiei olimpice. De la dreapta la stînga: *Al. Papană, A. Ionescu, U. Petrescu, D. Hubert.*

G. Vilmoş, la ora actuală cel mai bun dintre biatlonişti noştri, luînd startul în proba de fond a concursului de deschidere a sezonului care a avut loc în Poiana Braşov.

BIATLONIŞTII

Pentru marele public, fără îndoială că cei mai puţin cunoscuţi dintre schiori sînt biatlonişti. Aceasta, cu toate că — mai ales dacă facem un succint bilanţ al ultimelor sezoane — ei sînt cei care s-au apropiat cel mai mult de performanţe de talie internaţională. De vină este chiar... proba lor, greu de urmărit de către spectatori. Dar, să vedem, mai în amănunt, despre ce este vorba.

Biatlonul se compune dintr-o alergare de fond, pe distanţa de 20 de kilometri, cuprinzînd şi patru trageri cu arma de calibru mare. La kilometrul 6 — de la 250 de metri, culcat nerezemat, într-o ţintă cu diametrul de 30 de centimetri; la kilometrul 11 — o a doua tragere, de data aceasta de la 200 de metri, în aceeaşi poziţie, dar într-o ţintă de 25 cm diametru; a treia tragere se face la kilometrul 12,5 — în aceeaşi poziţie, dar de la 150 de metri şi într-o ţintă de 20 cm diametru; în sfîrşit, la cea de a patra tragere, care are loc la kilometrul 18,5 — în picioare de la 100 de metri, într-o ţintă cu diametrul de 30 de centimetri. La fiecare tragere sînt obligatorii 5 focuri, iar pentru fiecare foc care nu nimereşte ţinta se adaugă cîte două minute (penalizare) timpului efectiv de parcurgere a distanţei. Autorii regulamentului l-au făcut însă şi mai drastic printr-un aliniat care arată că timpul de tragere este nelimitat, el făcînd parte din probă! Concurentul poate sta oricît în poligon, dacă vrea să tragă liniştit şi calm, dar acest lucru impietează timpul total...

S-ar putea crede, în aceste condiţii, că sportivii trag... ca la nuntă, repede, şi tot degrabă pleacă mai departe, pe traseu, Cronometrul, nemilos, nu se odihneşte... Dar nu este aşa: practica concursurilor arată că se stă, în medie, cam cîte două minute de fiecare tragere, timp necesar liniştirii respiraţiei şi tragerii cît mai precise. Încercarea de a scurta acest interval poate avea însă urmări dezastruoase: un foc ratat, două minute adăugate. Iar tragerile efectuate ca la concursurile de tir, pe îndelete, încarcă substanţial performanţa...

Nu, nu e deloc o probă uşoară biatlonul. Este evident pentru oricine că se cere, ca de altfel în toate probele combinate, un antrenament extrem de judicios îmbinat, cu o specializare împinsă la extrem în cele două sporturi componente — schiul-fond şi tirul. Interdependenţa focurilor precise şi a secundelor cîştigate cere o muncă titanică şi, din păcate, mai există balastul condiţiilor atmosferice.

De ce din păcate şi de ce tocmai al condiţiilor atmosferice? La urma urmei, s-ar părea că toţi concurează în condiţii egale. Lucrurile nu stau însă tocmai aşa. În primul rînd, iarna, capriciile vremii în regiunile muntoase sînt deseori schimbătoare. De la un minut la altul, o pală de vînt deviază glonţele şi mai aduce uneori şi cîte o lăptoasă pală de ceaţă în calea unuia sau a altuia dintre sportivi. Se poate întîmpla (şi, de fapt, s-a întîmplat deseori...) ca exact cu un minut înainte de un asemenea capriciu meteorologic, unul dintre principalii protagonişti să fi terminat o tragere, iar concurenţii săi direcţi în lupta pentru primul loc să „beneficieze" de condiţii rele în poligon. Există, deci, şi hazard.

Nu ne stă în intenţie pregătirea psihologică a vreunui eventual insucces al reprezentanţilor noştri la apropiata ediţie a Campionatelor mondiale. Dar nici nu putem trece cu vederea premisele reale de performanţă de care dispun ei. La Innsbruck, G. Vilmoş a ocupat locul 5, dar l-a despărţit de medalia de bronz... un foc ratat: a tras 18 focuri în ţintă, iar cu 19 (cît au tras norvegienii O. Jordett şi R. Tveinen) ar fi ocupat locul III! Deşi nu s-a întocmit un clasament pe echipe, ne-a apărut încă de atunci evidentă, îmbucurătoare omogenitatea băieţilor noştri, omogenitate ale cărei roade, între timp şi ele... coapte, sperăm să le putem consemna cu majuscule după a treia săptămînă a lui februarie. Un amănunt: alţi doi dintre purtătorii culorilor noastre, C. Carabela şi N. Bărbăşescu, s-au accidentat înainte de probă şi, respectiv, în timpul probei, ceea ce a ridicat mult valoarea locurilor 14 şi 22 în întrecerea olimpică.

Nu de mult, pe aeroportul internaţional Băneasa, din avionul de Praga a coborît totul biatlonilor noştri. Se întorceau de la Liberec, unde obţinuseră o prestigioasă victorie internaţională, în întrecere cu biatlonistii din Cehoslovacia şi din Polonia, precum şi cu formaţia de tineret a R. D. Germane. L-am rugat pe antrenorul de schi-fond Marcel Stuparu, maestru al sportului şi pînă nu de mult schior de performanţă, să ne spună cîteva cuvinte în legătură cu actualul sezon, în baza acestui pe-atunci ultim concurs internaţional.

— Cum a fost?

— Ei, am avea ceva de spus, dar mai sînt cel mult două ore pînă la plecarea trenului de Braşov, aşa că...

— Totuşi, aşa, pe goană, poate că ne puteţi da unele amănunte despre concursul de la Liberec.

— Valoarea concursului, prin participare şi prin rezultatele înregistrate, a fost destul de ridicată. N-au lipsit nici surprizele. Polonezul Jozef Rubis, cel mai bun om al echipei sale la Innsbruck, a „capotat": cu 1h 47'58 şi doar 9 focuri pe ţintă a ocupat locul 19 în clasament. În schimb Szczepaniak, care a şi cîştigat, se prezintă foarte bine. De fapt, atît gazdele cît şi polonezii au aruncat în luptă tot ce au avut mai bun, deşi se concura sub denumiri de cluburi, încît victoria pe echipe şi locurile bune din clasamentul individual ne dau dreptul la optimism.

— Cum s-au prezentat, individual, băieţii noştri?

— Bine, mai ales că vremea a cerut eforturi extraordinare: ceaţă deasă, viscol şi — imediat după start — ploaie pătrunzătoare. La capitolul pregătire morală, nota 10! De subliniat omogenitatea: Vilmoş: locul II (1h 52'22 — 14 puncte), Cimpoia: locul IV (1h 56'07 — 17 puncte, cea mai bună tragere din concurs), Bărbăşescu: locul IX (2h 00'27 — 12 puncte) şi Carabela: locul XI (2h 01'07 — 15 puncte).

— Ce noutăţi ne puteţi spune în legătură cu această ediţie a „mondialelor" de biatlon?

— Se va disputa, cu două zile înaintea campionatelor propriu-zise, o ştafetă experimentală: 4x7,5 kilometri, cu cîte o tragere pe schimb. E vorba ca această probă să fie inclusă, în caz de reuşită, în programul olimpic, care nu prevede pînă acum un clasament pe echipe.

— În rezumat şi, totodată, în încheiere, ce aprecieri li se cuvin sportivilor pe care-i antrenaţi şi cam ce şanse le acordaţi în viitor?

— Aprecierile sînt bune, pentru că au cîştigat un concurs internaţional fără a se afla în etapă de „vîrf". Şanse? Mai vorbim după 21 februarie...

G. Russu-SIRIANU

ŞTIAŢI CĂ...

...recent s-a disputat cea de-a treia ediţie a Cupei Davis pentru echipele feminine? Turneul desfăşurat la Melbourne (Australia) a întrunit adeziunea a numeroase echipe şi s-a încheiat cu victoria Australiei care a învins în finală S.U.A. cu 2-1.

★

...unul dintre cei mai buni jucători profesionişti de baschet din lume, Wilt Chamberlain, care este şi unul dintre liderii clasamentului coşgeterilor din S.U.A. a reuşit în actualul campionat să obţină o medie de 39 de puncte marcate de fiecare meci?

★

...titlul de cel mai bun boxer profesionist al anului 1964 a fost atribuit campionului mondial la categoria semigrea Willie Pastramo? Juriul a fost compus din 20 de redactori de box ai ziarelor americane.

★

...fostul campion britanic la aruncarea greutăţii, Arthur Rowe, care a trecut la profesionism pentru a juca rugbi în 13 la clubul Oldham a fost trecut de grupărea sa pe linia celor „disponibili" pentru transferare? Deşi este oferit pentru jumătatea sumei cu care a fost achiziţionat, pînă în prezent nu s-a găsit nici un ofertant...

★

...Fostul campion al Europei la decatlon, francezul Ignace Heinrich a fost recent operat de o hernie de disc? Înaintea operaţiei, cînd a fost măsurat, s-a constatat că înălţimea lui scăzuse de la 1,93 m, la 1,92 m. Ceea ce este mai interesant este faptul că după operaţie, desfăşurată cu succes, el a măsurat din nou 1,93 m!

★

...În Franţa s-a adoptat o lege care interzice dopingul? Textul prevede măsuri de prevenire a unor asemenea tendinţe precum şi pedepse pentru cei care folosesc sau favorizează folosirea unor stimulente.

★

...în ultimii ani jocul de handbal în 7 a luat o mare dezvoltare? În prezent la federaţia internaţională sînt afiliate 44 de ţări, iar numărul jucătorilor legitimaţi se ridică la 1 600 000.

ŞAH

Cardiogramă... şahistă!

Adeseori, în comentariile transmise de la diferite turnee, se arată că jucătorul cutare a făcut o greşeală în criză de timp, sau că, în aceeaşi împrejurare, deşi în poziţie mai bună, a acceptat remiza. Dar cum a ajuns el în criză de timp, aceasta nu se mai spune. Amănuntul nu-l poţi afla nici rejucînd partida respectivă pentru că, în mod obişnuit, chiar dacă unii jucători îşi notează pe fişa de concurs timpul consumat la fiecare mutare, acesta nu ajunge să fie cunoscut şi de alţii.

O excepţie face, de la aceasta, maestrul sovietic David Bronştein. După părerea sa, însoţirea mutărilor cu timpul respectiv utilizat este deosebit de utilă întrucît permite celui ce rejoacă partida să înţeleagă mai bine felul în care a decurs jocul. Cu alte cuvinte, după expresia marelui maestru, notarea timpului de gîndire îngăduie şahiştilor, la rejucare, să aibă un fel de „radiogramă" a partidei, care permite reconstituirea mai fidelă şi mai dinamică a luptei!

Cititorii noştri se pot convinge personal de justeţea aprecierilor lui Bronstein, rejucînd partida sa pierdută la Holmov, o partidă de mare luptă şi deosebit de frumoasă, în care timpul de gîndire folosit la fiecare mutare, notat între paranteze, subliniază şi mai mult momentele dificile şi de răspîntie ale luptei. La mutarea 17, albul a gîndit 20 de minute. Este de presupus că atunci a văzut el şi combinaţia de la mutarea următoare—sacrificiul calului pentru amplificarea atacului pe flancul regelui. Înainte de a se juca 18, Cc6!!, el a mai gîndit încă 38 de minute, pentru a se convinge că nu există nici o fisură în combinaţie! L-a luat prin surprindere acest sacrificiu pe Bronstein? S-ar putea. În orice caz, răspunsul său a venit numai după un minut. Luarea calului era obligatorie. Dar, pentru următorul răspuns, negrul s-a gîndit 23 de minute înainte de a găsi singura cale de joc care îi mai putea aduce contrasanse — sacrificarea unei figuri propriu în scopul temperării atacului alb...

Partida are de asemenea şi o importanţă teoretică. În această variantă „anti Najdorf" continuarea atacului cu 14g5!! reprezintă o inovaţie care îmbunătăţeşte jocul albului, faţă de 14 Ce2 dintr-o partidă Smislov-Fischer, turneul candidaţilor 1959.

Partida nr. 1

Cu piese albe: Holmov
Cu piese negre: Bronştein

Jucată în cadrul celui de-al XXXII-lea campionat al U.R.S.S.

1. e4(2.5), c5(12)	10. g4(3), b5(4)
2. Cf3(0), Cf6(0)	11. N:f6(0), g:f6(1)
3. Cc3(3,5), d6(9)	12. f5(1), Ce5(1)
4. d4(0,5), c:d4(0)	13. Db3(0), 0-0(1)
5. C:d4(0), a6(1)	14. g5(9), b4(7)
6. Ng5(1,5), e6(3)	15. g:f6(12), N:f6(0)
7. f4(0), Ne7(8)	16. Tg1 (8), Rh8(1)
8. Df3(1), Dc7(0)	17. Dh6(20), De7,(0)
9. 0-0-0(0), Cdb7(0)	

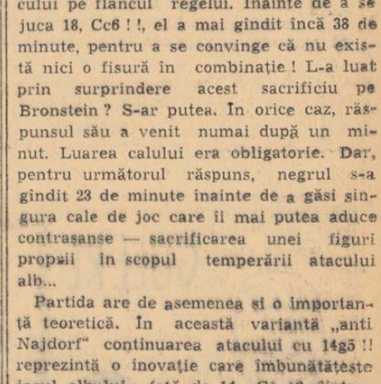

18. Cc6(38), C:c6(1)	27. f:e6(1), C:e6(1)
19. e5(3), Ng5 (23)	28. N:e6(0,5), Td1 (0,5)
20. T:g5(0), f6(0)	29. T:d1(0), N:e6(0,5)
21. e:d6(10), Df7(0,5)	30. R:b2(2), Tb8 (3,5)
22. Tg3(1), b:c3(0,5)	31. Ra1(1), N:a2(2)
23. Nc4(0), c:b2 (22,5)	32. Tgd3(2), De7(6,5)
24. Rb1(1), Cd8(23)	33. R:a2(2), De6 (0)
25. Tdg1(6,5), Ta7 (0,5)	34. Tb3(1) şi negrul cedează
26. d7(8), T:d7(1)	

Ecouri

„TURN FEERIC"

În legătură cu nota „Tablă de şah... rotundă", publicată nu de mult în revistă, în care se relata despre iniţiativa unui cititor al „Magazinului" privind crearea unei table de şah fără colţuri, am primit la redacţie o scrisoare a unui cititor clujean, Imre Ehrenwerth.

Misiva cuprinde o propunere interesantă. Pentru a se înlătura bariera colţurilor fără schimbarea tablei, corespondentul sugerează o modificare în regula de funcţionare a turnului şi damei, în sensul ca aceste figuri să poată acţiona şi pe circulară, după cum se indică prin săgeţi pe diagrama A. Un turn care ar muta în funcţie de o asemenea regulă ar putea fi denumit, sugerează şahistul clujean, „turn feeric", creînd un larg cîmp de activitate problemiştilor.

A

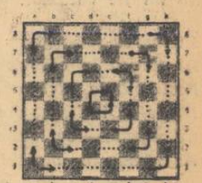

Ce părere au cititorii noştri şahişti şi, mai ales, dezlegători şi compunători de probleme?

MAGAZIN
revistă săptămînală
editată de ziarul
ROMÂNIA LIBERĂ
★
Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

Iată formula de îmbrăcare rapidă, simplă, cu mari posibilități de combinare în care fantezia și ideile fiecăreia se pot etala în voie. Toate modelele noastre sînt așa-zise „de toată ziua" sau „bune la toate", prea puține din ele fiind însă potrivite pentru vreo „ocazie" sau cum se mai spune, de gală. Dar, să nu uităm, cine merge la o festivitate sau recepție, în bluză și fustă? Pulovere, jerseuri, mătăsuri abundă prin magazine într-o gamă foarte variată de modele așa încît nu mai rămîne decît greutatea alegerii. Fustele, cum se vede, toate drepte, clasice, de o linie constant sobră, care trebuie menținută chiar dacă bluza la care se poartă este mai bogată sau derogă puțin (mai mult) de la linia clasică.

Desene de Tanți PFENNINGS

Pentru cei ce vor să slăbească

Este firesc ca prima regulă de viață a celor ce vor să slăbească este de a minca mai puțin și în special de a mai renunța la mesele copioase, la mîncărurile grase, la dulciuri și făinoase. Mai exact spus, numărul caloriilor mari nu trebuie să depășească 1 800, împărțite în trei mese pe zi. Cine sacrifică o masă, mîncînd la a doua mai mult, în contul abținerii, nu-și face un serviciu bun.

Surplusul de calorii poate fi scăzut însă nu numai prin limitarea consumului de alimente, bogate în calorii, ci și printr-o utilizare mai intensă a rezervelor energetice interne. Plimbările zilnice, cultura fizică medicală și îndeletnicirile bazate pe o muncă fizică oarecare cresc cheltuielile energetice. Se recomandă, de asemenea, pentru cei care nu suferă de inimă, băi calde și chiar aburi.

Factorii metabolici la persoanele grase sînt de o asemenea natură încît bolnavul simte nevoie să consume o mare cantitate de apă, care este reținută de organism și îi crește greutatea. A renunța complet la apă cînd le este sete nici nu se poate și nici nu e bine. Se recomandă însă a bea cantități mici de apă și a evita alimentele care cresc setea: sărăturile, acrițurile și celelalte mîncăruri picante.

Medicamentele pentru slăbire sînt, în principiu, de trei feluri.

In prima categorie intră medicamentele care au ca scop să limiteze pofta de mîncare și prin aceasta să reducă consumul de grăsimi și dulciuri. În rîndul unor astfel de medicamente este cunoscutul gracidin. Abuzul unor astfel de medicamente este dăunător pentru că poate duce la slăbiciune, la scăderea capacității de viață și de muncă și poate da o stare de intoxicare.

Al doilea grup de medicamente pentru slăbire urmărește eliminarea din corp a apei de prisos. Aici intră grupul medicamentelor diuretice, printre care unele, cele pe bază de mercur, pot produce o eliminare atît de importantă de lichide (3—4 litri pe zi) încît folosirea lor nu se poate face decît cu avizul și sub supravegherea medicului. De altfel, o eliminare bruscă și masivă de lichide favorizează și o rapidă refacere a lor în organism.

Cel de-al treilea fel de medicamente accentuează arderile grăsimilor din corp prin întărirea proceselor metabolice. Aici intră medicamentele care cresc activitatea sistemului nervos simpatic de tipul celor hormonale (hipofiză).

Ate îngrășa e mai ușor decît a slăbi. Iată o axiomă pe care cei ce vor să slăbească o cunosc bine. Tratamentul slăbirii, atît cel medicamentos cît și cel dietetic, este îndelungat și trebuie aplicat gradat și permanent. Orice pauză și orice slăbiciune față de regimul prescris readuce rapid îngrășarea.

Dr. V. I.

Ați știut că un guleraș frumos aplicat unei bluze sau rochițe îi dă imediat un alt aspect, mai vesel, mai tineresc? Dacă nu, încercați această renovare și veți constata imediat rezultatul.

Ghidul gospodinei

Meniul săptămînii

— Cartofi la cuptor cu brînză și smîntînă; mîncare de praz cu măsline; ruladă cu marmeladă.
— Ciorbă de fasole boabe; cîrnați de purcel pe varză călită; compot de caise.
— Salată orientală; budincă de parmezan; minciuni.
— Ciorbă de vacă; musaca de cartofi — murături; mere prăjite în aluat.
— Supă de ceapă; mîncare de rinichi; cremă de cacao.
— Chiftele de zarzavat cu smîntînă; sarmale cu orez; griș în formă.
— Ouă umplute cu sardele; șnițel cu cartofi prăjiți — gogoșari; salată de fructe cu frișcă.

RASOL CU CREIER

După ce creierul a fost ținut în apă rece, se fierbe în apă clocotită cu sare în care am pus și 2-3 linguri de oțet. După ce a fiert se așează pe o farfurie, deasupra se mai adaugă sare, dacă este nevoie, piper, lămîie și untdelemn. Se poate servi și cu sos de maioneză.

CORNETE DE CREIER

Din aluat franțuzesc se taie triunghiuri, nu prea mici, care se umplu cu creier fiert în apă cu sare, tăiat în bucățele mici și amestecat cu unt, piper și un sos alb — mai consistent — în care am adăugat un gălbenuș de ou. Aceste cornete se așează pe tavă (neunsă), se bagă în cuptor unde se lasă pînă se rumenesc. Lîngă ele se servesc legume sote.

CREIER PRĂJIT CU SOTE DE MORCOVI

Se pune creierul curățit să fiarbă în apă cu sare, cîteva boabe de piper și 2-3 linguri de oțet. După ce a fiert se lasă să se răcească bine de tot, se taie felii, se dă prin făină, ou și la sfîrșit pesmet într-o tigaie se încinge grăsimea în care se prăjește creierul. Separat, se face din morcovi mari un sote care se servește ca garnitură lîngă creier.

Săpunul

În combinație cu apa, săpunul formează o spumă care curăță pielea de impuritățile depuse în timpul zilei, de secrețiile glandelor pielii, precum și de resturile de celule moarte aflate pe suprafața ei.

Dacă în cazul tenului excesiv de gras, folosirea săpunului nu prezintă nici un pericol pentru piele, în celelalte cazuri el prezintă o serie de inconveniente, deoarece, o dată cu impuritățile, se îndepărtează de pe suprafața ei și „mantaua acidă" care formează un strat protector împotriva microbilor și a factorilor iritanți externi.

În cazul pielii aspre și crăpate, resturile de săpun se infiltrează în golurile respective, de unde nu pot fi îndepărtate în întregime chiar prin clătiri repetate.

De asemenea, dacă îndepărtarea săpunului se face în mod incomplet, rămîn pe piele urme alcaline care nu pot fi neutralizate în suficientă măsură de secrețiile pielii și care pot provoca iritarea ei.

Dacă apa folosită la spălat este dură (cu un conținut mai mare de săruri de calciu, magneziu etc.), ea formează în combinație cu săpunul un produs calcaros insolubil care, prin precipitare, dăunează respirației pielii, înfundă canalele glandelor sebacee și provoacă, în ultimă analiză, uscarea și iritarea ei.

Pentru toate aceste motive, este necesar ca săpunul folosit la spălat să conțină un surplus de grăsimi libere sau să fie înlocuit cu emulsii ori cu creme de curățat.

tiparul practic.

Rochia cu fustă largă, cu volane, așa cum arată cea din desenul alăturat e azi perimată. De purtat n-o mai poartă nimeni și e încă prea bună ca s-o putem trece la „vechituri".

Transformarea se impune și nu este grea de loc: tiparul din mijloc și modelele alăturate sînt un îndreptar pentru cititoare. Tiparul este cel drept, clasic (pe măsura 44-46), iar modelele arată cum se montează părțile de jos după ce volănașele au fost desfăcute și călcate.

Cistitele feminine

Frecvența tot mai mare a femeilor care prezintă tulburări urinare, considerate ca „cistite" și insuccesele obținute după un tratament susținut cu sulfamide, antibiotice și completat cu alte mijloace ca băi calde de șezut, antispastice, supozitoare calmante, ne determină să aducem unele lămuriri în această problemă care, în ultimul timp, a fost destul dezbătută și pusă la punct.

Nu orice urinare frecventă, însoțită de dureri și usturimi trebuie etichetată „cistită", deoarece există o mulțime de cauze care pot produce tulburări asemănătoare, în care caz cu totul alta va fi conduita tratamentului. Se obișnuiește să se distingă cistita adevărată, de grupul mare al tulburărilor urinare încadrat în termenul de „cistopatii".

Cistita veritabilă este o boală organică, ce constă din inflamația mucoasei vezicii urinare, cauzată de microbi diferiți — boala se caracterizează prin urinări dese, emisiuni de cantități reduse de urină, dureri și usturimi la urinat, iar urina este tulbure. În fața acestui tablou vom face un examen sumar de urină și urocultura completată cu antibiograma și numărul de colonii de microbi, pentru a urma un tratament corect. Este mai bine să începem cu Sulfatiazol sau Sulfizol, decît să provocăm complicații prin administrarea vrcunui antibiotic puternic. Celelalte forme de cistită, cum ar fi: cistita tuberculoasă, cistita provocată de prezența pietrelor în vezica urinară sau de tumori, precum și alte cistite mai rare, sînt de domeniul pur al specialității urologice și necesită tratamente complexe.

Trebuie să rămînem cu o noțiune destul de precisă și anume că nu putem vorbi de cistită dacă urina nu este tulbure și chiar dacă este tulbure mai rămîne de precizat dacă a fost tulbure în momentul emisiunii sau se tulbură după urinare. Urina tulbure poate să nu conțină microbi, ci săruri precipitate, cum ar fi fosfații, oxialții care să provoace o urinare dureroasă.

Destul de delicată este problema cistopatiilor în care bolnavele acuză tulburări urinare, dar urina este limpede și vezica urinară nu este bolnavă.

Sînt multe femei care au urinări dese ziua, uneori și noaptea, sau urinează des numai cîteva ore din zi, la care se adaugă dureri în abdomenul inferior, senzații variate, mai mult penibile decît dureroase, care coincid cu menstruația sau sînt legate de menopauză. Uneori durerile sînt însoțite de dureri de cap, grețuri, tulburări de somn.

Urina este limpede, iar analizată în laborator nu va arăta nimic patologic. De asemenea, explorările de specialitate urologică vor fi negative.

În fața acestui tablou, răspunsul prin banalul „n-aveți nimic", nu este de recomandat.

Tabloul de cistită cu urini limpezi este de multe ori un reflex cu punct de plecare genital, adică o leziune foarte mică a aparatului genital să se comporte ca o spină iritativă și deci tratamentul ei să ducă la vindecarea tulburărilor urinare. În cazul unei colite se întîmplă același lucru. Nu trebuie neglijate inflamațiile genitale provocate de parazitul Trichomonas vaginalis, care trebuie cercetat în asemenea cazuri și tratat cu perseverență.

În concluzie, cistita adevărată, provocată de microbii banali, se vindecă destul de repede cu medicamentele actuale, dar „cistita" cu urini limpezi reclamă un examen amănunțit, deoarece ea nu este o boală a vreunui organ din componența aparatului urinar.

Dr. M. EMILIAN

Colțul CELOR MICI

Tușa Iarnă

Tușă Iarnă, ne-o făcuși,
Iar paltoane, iar mănuși
Și ghetuțe-ncăpătate
Prin nămeți să poți străbate.

Te-ai mutat în luna faur
Pe cîmpie, pe coclaur,
Viscolești de miercuri, joi
Prin tomnaticele ploi,
Brobodind pe arătură
(Ca o cloșcă-n bătătură)
Griu-n toamnă semănat
Să nu fie vătămat.

În îndreă și în gerar
Iți tihnea în călindar,
Nici colinde, nici urări
Nu te-au închegat din zări,
Că piftia — ce mai vorbă
A rămas în străchini, — ciorbă,
Iar în luncă păsărele
Pindeau muguri și smicele.
L-ai făcut pe moș Gerilă
Cățărat, sus, pe șindrilă
Să scoboare pe ogeacul
Fără cilți de fum, — cu sacul...

Azi te zbengui cum îți place
Ca și Dochia-n cojoace.

Caiere de fulgi în ram
Se învolbură la geam.
La catedra, ca lămîia,
Sar bobocii dintr-a-ntîia.
Țopăind de bucurie
Două lucruri vor să știe:
Moș Gerilă-n făurar
O să se întoarcă iar?
E vreo leacă de speranță
Pentru încă o vacanță?

Vasile DIMA

CIUȘ-CIUȘ

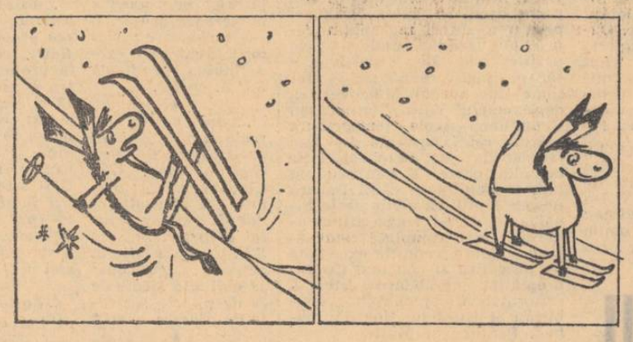

Desene de Gh. Chiriac

Aventurile lui Zgribulici

de MIHAIL DJENTEMIROV

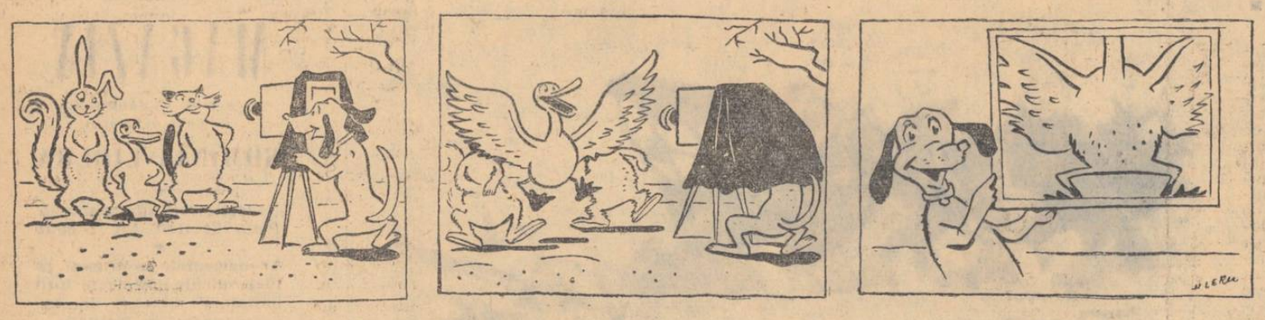

Desene de H. LERU

E zi de iarnă. Pe alei
Noi ne-am plimbat prin parc tustrei
Și-acum-ndată, împreună,
Vom face și o poză bună.

Moț și cu mine stăm cuminți,
Iar Mac în schimb, ca scos din minți,
Răcnește: „Fac acuș ce fac
Să iasă-n poză numai Mac!"...

Poftim și poza! Ei, vă place?
Privește Mac nițel încoace!
Stricată-i treaba fără rost
Fiindcă ești... și rău și prost!

PREVENIREA GRIPEI LA COPII

Gripa sau influența este o boală acută infecțioasă și contagioasă produsă de virusul gripal. Pînă în prezent s-au izolat, cu ocazia diferitelor epidemii, mai multe tipuri de virusuri gripale, numite tipul A, A_1, A_2, B și C.

Boala este extrem de contagioasă, de aceea se manifestă mai rar sub formă de cazuri izolate și mai frecvent dezlănțuie epidemii, care pot cuprinde regiuni, țări sau chiar continente. Infecția este răspîndită de omul bolnav. Adulții sau copiii bolnavi transmit virusul gripal copiilor sănătoși, prin secrețiile nasale și faringiene, eliminate prin tuse, strănut sau vorbit. Modul de transmitere al infecției se realizează fie direct, prin intermediul picăturilor de secreții infectante, provenite de la bolnav, care pot rămîne suspendate în aerul din jurul bolnavului un timp oarecare, fie prin obiectele recent contaminate, cu secrețiile bolnavului (prosoape, servete, batiste etc.).

Virusul pătrunde în organismul copilului prin căile respiratorii. În celulele căilor respiratorii, virusurile se înmulțesc provocînd fenomene catarale respiratorii (guturai, tuse, strănut). Virusul produce și toxină, care se răspîndește în întreg organismul copilului, determinînd o stare toxică manifestată prin febră, oboseală, dureri de cap, îmbolnăvirea inimii și uneori a sistemului nervos.

Boala apare, mai frecvent, în anotimpul rece și umed. Răspîndirea infecției este favorizată de aglomerații. Copiii sînt foarte receptivi la gripă, mai cu deosebire sugarii și copiii mici, copiii debilitați și aceia, cărora nu li s-au administrat vitaminele indicate în sezonul rece (vitamina D, vitamina C etc.), precum și copiii cu afecțiuni cardiace, hepatice și renale.

Simptomele gripei se manifestă diferit la copiii de vîrstă mai mare (școlari și preșcolari) și la sugari. La **copiii mari** boala începe mai frecvent în mod brusc, după 1—2 zile de la momentul infectării organismului, cu febră mare (39—40°), senzația de fiori sau chiar frisoane. Copilul se plînge de dureri de cap, dureri musculare, generalizate și oboseală. Uneori pot apare dureri ale globurilor oculari. În același timp apare guturaiul, însoțit de tuse, strănut și răgușeală. În formele de gripă simplă, necomplicată, boala durează aproximativ 3—6 zile, în care timp copilul are o stare de toropeală și astenie. Limba este încărcată avînd uneori aspect de porțelan. În convalescența bolii se poate observa un timp îndelungat oboseala și astenia.

Gripa poate evolua cu complicații grave: laringotraheită, otită, pneumonie, complicații cardio-vasculare (miocardită, insuficiența circulatorie, complicații nervoase, meningite, encefalite).

La **sugari și copii mici**, gripa provoacă de cele mai multe ori simptome extrem de grave. La copiii din această perioadă de vîrstă, gripa se manifestă cu febră mare (39—40°), paloare, învinețirea buzelor, stare de agitație, uneori convulsii. Extremitățile sînt reci, respirația este dificilă, însoțită de tuse. Sugarii au, în cele mai multe cazuri, diaree și vărsături. Pe mucoasele din gură și faringe se observă adeseaori mici puncte hemoragice. La sugari, infecția gripală poate să se complice cu bronhopneumonie sau evoluează în formă de gripă nervoasă (cu comă, convulsii), de gripă digestivă (cu diaree intensă, vărsături) și de gripă cardio-vasculară cu insuficiență cardiacă.

În prevenirea gripei la copii un rol deosebit de important îl au părinții și cadrele didactice din școli.

Pentru a preveni infecția gripei la copii se impune, ca orice copil sau adult bolnav de gripă, chiar cu forme ușoare, să evite, pe cît posibil, orice contact cu copiii sănătoși. La primele semne de boală (febră, dureri de cap, tuse) părinții să oprească copiii să meargă la școală. Prin izolarea imediată la domiciliu a copilului bolnav se limitează contactele multiple infectante și se previne în cele mai multe cazuri apariția de complicații grave la copii.

Adulții bolnavi care lucrează cu copiii (profesori, educatori) vor evita contactul cu copiii sănătoși. Se recomandă părinților și educatorilor să ia toate măsurile pentru a opri copiii pe timpul gripei să frecventeze aglomerațiile, sălile de spectacole, călătoriile cu tramvaie și autobuze. Copiii vor fi învățați să nu folosească obiecte comune de toaletă, mai ales servete și prosoape. Camera copilului și sălile din școli vor fi aerisite și ventilate cît mai des.

Rezistența copilului față de gripă este determinată în mare măsură de forțele naturale de apărare ale organismului. Se va evita surmenajul nervos și lipsa de somn, asigurîndu-se copilului un ritm corect de muncă și odihnă. Copiii călîți prin gimnastica rațională și sport și prin folosirea corectă a factorilor naturali de călire — aer curat, soare, apă — sînt mai rezistenți la gripă, iar dacă se îmbolnăvesc fac forme mai ușoare de boală. Se va da o atenție deosebită aplicării indicațiilor medicului pediatru cu privire la vitaminizarea copilului (vitamina D, C, polivitamină etc.), la alimentația corectă și echilibrată.

Gripa la copii, și în special la sugari și copii mici, se tratează de către medicul pediatru. La primele semne de boală, părinții vor chema imediat medicul. Pînă la venirea acestuia copiii vor fi ținuți în repaos în pat și li se poate administra aspirină, piramidon, vitamina C.

Părinții nu vor administra antibiotice fără indicația medicului, antibioticele nu au nici o acțiune asupra virusului gripei, iar administrarea lor fără vreo indicație medicală poate să producă efecte dăunătoare. Antibioticele, ca de altfel întreg tratamentul gripei, se vor aplica de către părinți numai după indicațiile și prescripțiile medicilor.

Conf. dr. Gh. GOLDIȘ
Șeful Clinicii de pediatrie Fundeni

FRED GHENADESCU

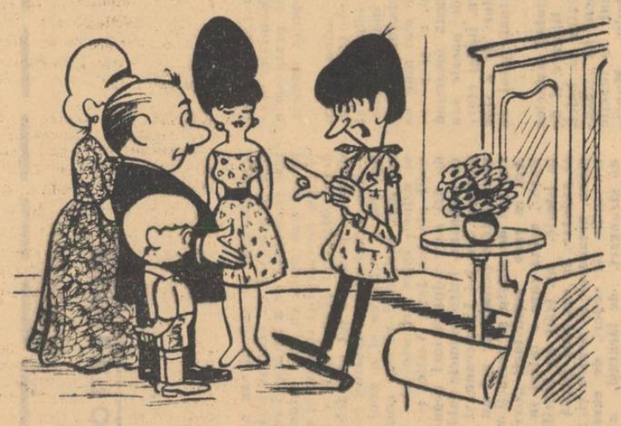

CERERE IN CASATORIE

— Dar dumneata ai să poți întreține o familie?
— Cum familie?!! Dar ce crezi că vă iau pe toți?!

Gelosul la sporturi de iarnă

GH. CHIRIAC

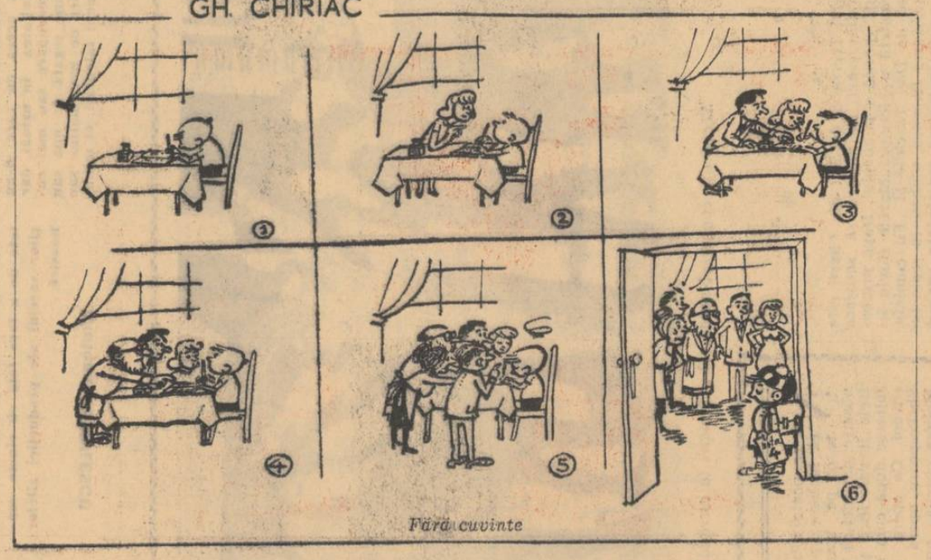

Fără cuvinte

CRONICĂ RIMATĂ

VÎNĂTOREASCĂ...

Spiridon și Tache, doi amici,
Echipați cu flinte la spinare,
Într-un pas simetric de voinici
Au pornit semeți la vînătoare...

Gerul era aspru dar șiret:
Îi lipea cu mîinile pe pușcă,
De-acecea-n drum, la un Bufet
S-au oprit să „tragă" cîte-o... dușcă.

— Spiridoane, zău, am înghețat.
Simt fiori de gheață cum mă trec.
Dacă tot e vorba de vînat
Hai să „împușcăm" cîte-un... „cinzec".

Tache l-a privit cu duioșie.
— Spiridoane, grabnic, de se poate.
Și nevrînd discuții să mai fie
A „ochit" din plin... o jumătate.

Au golit „muniția" din fugă
Să nu-și piardă vremea de pomană.
Memorînd în gînd, aceeași rugă,
Să nu cadă iarăși în „capcană".

...Lung e drumul iarna spre pădure!
Tot orașul e mai primitor.
Greu îi e lui Tache să se-ndure:
— Lasă, luăm tramvaiul următor...

Cum tot au „rateuri" la „cartușe"
Și cum sînt desigur înghețați,
Drept la „țintă", val-vîrtej pe ușe
Intră provizoriu la „Carpați".

Se așează „glonț" la prima masă.
Ce mai vînătoare, să te ții!
Ce mai artilerie se lasă,
Concentrată-n „foc" de... baterii.

Miezul nopții, fără veste, vine
În reflexe grele de pahar.
Ei mănîncă iepur cu măsline
Și „vînează"-n dublu exemplar.

Ospătarul, notele de plată
(Așta-i „vulpea") Le-a multiplicat.
Ce să-i faci! Se-ntîmplă citeodată:
Vînătorii, au ajuns... vînat.

D. TABACU

MIHAI POPESCU

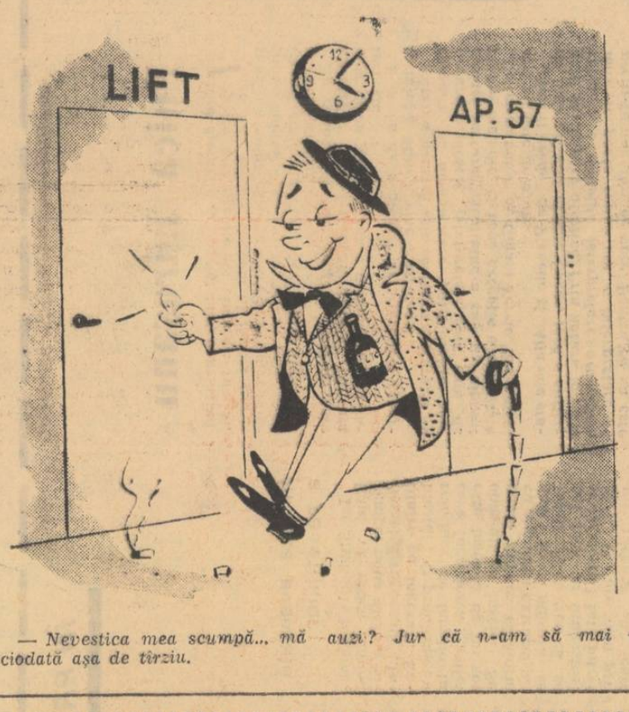

— Nevestica mea scumpă... mă auzi? Jur că n-am să mai vin niciodată așa de tîrziu.

— Și ce vei face în concediu?
— Odihnă... odihnă absolută.

Moneda în paharul de ouă

Prezentați spectatorilor două pahare de ouă — spunîndu-le că întrebuințați aceste două obiecte uzuale, de preferință ale altora, pentru a favoriza certitudinea că nu veți folosi nici trucuri, nici preparații.

Cereți o monedă de 25 bani — pe care o marcați zgîriind-o cu un briceag.

Puneți spre capetele mesei cîte o carte, în dreapta și în stînga, peste care așezați cîte un pahar de ouă cu gura în jos. Acoperiți moneda cu paharul de ouă. La o comandă dată moneda a dispărut de acolo (de sub paharul din stînga, de exemplu) trecînd în partea cealaltă (dreapta), sub paharul aflat pe cartea din acel capăt al mesei.

Singura dificultate de învins, pentru a reuși această experiență, este de a schimba moneda marcată cu o alta pe care o aveați deja în mînă. Substituirea se face în momentul cînd așezați moneda sub paharul de ouă.

Cele două pahare sînt preparate.

In ambele se găsește ceară albă; în unul, ceara se află pînă la jumătate, în celălalt ceara se află pînă aproape de marginea paharului. Punînd acest din urmă pahar peste monedă, ea se lipește de ceară și în felul acesta dispare de pe masă.

Moneda marcată e introdusă pe ascuns sub celălalt pahar de ouă.

Deși ceara nu e vizibilă, e mai prudent totuși să vă feriți a întoarce gura paharului spre spectatori. Din același motiv înlocuiți paharele preparate cu altele nepreparate atunci cînd experiența s-a terminat.

A. IOSEFINI

FEL DE FEL

Efectul muzicii asupra organismului omenesc

Un grup de fiziologi din țara noastră — făcînd o serie de cercetări — au constatat că după ascultarea unor lucrări muzicale plăcute, majorității pacienților aflați sub observație, li s-a îmbunătățit circulația sanguină. S-a constatat de asemenea, că sub influența sunetelor muzicale, bolnavii suportă foarte ușor extracții dentare sau alte operații stomatologice, uneori fără a fi sub influența anesteziei. Efectul pozitiv al muzicii era cunoscut cu multe secole în urmă și de arabi. Ei aduceau adesea muzicanți în clădirile unde se aflau bolnavi, pentru ca aceștia să se vindece mai repede.

Trans-trav

Trans-travul este numele unui nou efect plastic figurativ în cinematografie. El reprezintă o contribuție românească adusă limbajului cinematografic și mijloacelor sale specifice de expresie. Numele trans-trav provine din îmbinarea a două mișcări ale aparatului de filmat. Se obțin astfel cadre fixe cu perspectivă variabilă, în funcție de necesități. O instalație automată de comandă și filmare face posibilă sincronizarea mișcărilor aparatului. Suprapunerea și anihilarea acestora duce la interesante posibilități cinematografice, putînd pune mai mult în evidență situații psihologice în filmul artistic. Noul procedeu, al cărui autor este operatorul Sergiu Huzum, s-a bucurat de o deosebită apreciere la cel de al VI-lea Congres al Uniunii internaționale a asociațiilor de tehnică cinematografică la Milano.

Gorunul lui Horia

La Țebea, în regiunea Hunedoara, se păstrează și acum secularul gorun al lui Horia. La umbra acestui copac, neînfricatul erou al poporului nostru vorbea țăranilor despre dreptatea iobagilor, îndemnînd la răscoală împotriva împilatorilor. Sub gorun se află — străjuit de străvechi tunuri — mormîntul lui Avram Iancu. Un grup de oameni de știință s-au ocupat de problema prelungirii vieții gorunului. Ei au aplicat diverse tratamente arborelui, i-au astupat scorburile cu un preparat special și au vindecat rănile produse scoarței și tulpinei de întemperii.

Oameni celebri în anecdotă

Alexandre Dumas-fiul, era copilul unei croitorese franceze, a cărei mamă era negresă și de multe ori avea de suferit din cauza aluziilor la originea sa.

Într-o societate, un aristocrat nu se putu abține să-l întrebe: — Maestre, am auzit că sînteți mulatru și fiul unui mulatru.

Dumas răspunse fără să clipească: — Aveți dreptate, domnule, tatăl meu a fost mulatru, bunicul meu negru, iar străbunicul meu maimuță. Arborele meu genealogic începe exact acolo unde se termină al dumitale.

★

Balzac era aproape întotdeauna în mare lipsă de bani. Într-o noapte se trezi din somn datorită unui zgomot și văzu în camera lui un individ care încerca să-i deschidă biroul cu o cheie. Balzac izbucni într-un hohot de ris. Hoțul privi la început speriat, dar cînd văzu că Balzac nu are nici o intenție de a se arunca asupra lui, întrebă pur și simplu: — De ce rîdeți domnule?

— Rîd de prostia dumitale, răspunse scriitorul. Dumneata cauți noaptea cu o cheie falsă ceea ce eu nu pot găsi nici ziua cu o cheie bună.

Marele scriitor german Lessing avea un stil foarte concis. Îi făcea plăcere să recitească de nenumărate ori fiecare text și să șteargă de acolo orice cuvînt ce i se părea în plus.

O dată, scriind unui prieten o scrisoare foarte urgentă, și grăbit fiind, îi explică acestuia cu lux de amănunte ce avea nevoie. Scrisoarea devenise astfel destul de lungă. În încheiere, pentru a se scuza, Lessing adăugă următoarele cuvinte: Dacă aș fi avut timp mai mult, scrisoarea ar fi fost mult mai scurtă.

ȘT. MUNTEANU

— Și ce vei face în concediu?
— Odihnă... odihnă absolută.

UMORUL ALTORA

Un preot scoțian fusese vizitat într-o zi de doi frați, James și Donald Macpherson, care nu se puteau înțelege în legătură cu o moștenire. Preotul se gîndi cîteva clipe și spuse: — Îi dau lui James dreptul să împartă moștenirea cum va crede de cuviință. Acesta zîmbi în timp ce Donald încerca să protesteze.

Preotul continuă: — Iar lui Donald îi dau dreptul să-și aleagă primul, partea care-i convine.

★

Un francez se plînge unui prieten:

— Nu mai știu unde să-mi ascund banii de buzunar: nevastă-mea îi găsește peste tot.

— A mea nu-i găsește niciodată, îi răspunse prietenul. Eu îi pun întotdeauna în cutia în care ține ciorapii pentru tesut.

★

Un englez i-a promis unui băiat, cunoscut ca mincinosul satului, o liră sterlină dacă va putea să-i spună o minciună pînă într-un minut.

— Cum?, spuse mincinosul, adineaori mi-ați promis două lire și acum îmi oferiți numai una?

Un scoțian îl roagă pe un prieten al lui să-i împrumute niște bani. Acesta îi răspunde:

— Știi ceva, hai să ne supărăm de pe acum.

★

John își scosese tocmai carnetul de conducere și împreună cu un prieten al lui porni imediat într-o excursie. Deodată mașina se oprește printr-o trepidație puternică.

— Ce s-a întîmplat, întrebă prietenul?

— Nimic, am trecut peste o sticlă.

— O sticlă, nu văd nici una!

— N-o vezi, fiindcă o avea omul în buzunar.

Poșta REDACȚIEI

ALEXANDRU LAZOR — Piatra Neamț. **Caricaturile trimise revistei cu ocazia Anului nou sînt reușite și ca tematică, și ca realizare, ceea ce dovedește talentul dv. Ne pare totuși rău că ele ne-au sosit la redacție cu întîrziere, cînd numărul respectiv era de-acum încheiat, din care cauză nu au mai putut apare. Ne-ar bucura dacă am primi și alte desene reușite, ancorate în actualitate.**

Desene diverse, dar mai puțin reușite, cu o tematică ce a fost des folosită am mai primit în ultimul timp și din partea tov. Petru Gavriliu, din Focșani; Ștefan Cozma din Arad și Constantin Ciosu din Bacău. Ele nu au fost publicate din motivele arătate mai sus.

FRANCISC KLEIN — Oradea. **Careul „sportiv" păcătuiește prin numărul „imens" de puncte negre, ca și prin așezarea lor (pătrate alăturate, separarea careului în trei spații etc.). Trebuie să mai adăugăm numeroasele erori de necorectat. Careul destinat „Toamnei" este cu mult prea tardiv...**

ION CRAFEIU — Timișoara. **Sîntem de acord cu dv. că televiziunea noastră a obținut o serie de succese pe linia calității și varietății emisiunilor, dar este loc și de mai bine. Cît privește observațiile cu privire la transmiterea jocurilor de hochei pe gheață nu ne însușim punctul dv. de vedere, deoarece sînt foarte mulți amatori ai acestui sport.**

ADRIANA TEODORESCU — Galați. **În afară de cele 24 de puncte negre (cam mult!) jocul mai are un colț închis (jos dreapta) și cîteva erori (PALC, DUTE, ANC). Nu mai vorbim de lipsa unei teme precise. Deci...**

DIOGEN — Reșița. **Școala absolvită echivalează cu 7 clase elementare, deci puteți să vă înscrieți în clasa a VIII-a.**

IONEL SĂNDULESCU — București. **Deși are unele calități, jocul propus „nu merge" pentru diferite motive: cuvinte forțate (restanțat, itată), o eroare (EAT) precum și prea puține cuvinte tematice cu adevărat...**

ECATERINA IOTTA — București. **Redăm un fragment din scrisoarea trimisă revistei: .....Cortina se ridică și urmăresc spectacolul „Doi pe un balansoar". Acest minunat dialog dă celor din sală posibilitatea să trăiască și să se distingă alături de eroi. Leopoldina Bălănuță dă viață tinerei eroine cu foarte mult talent și naturalețe... Plecînd de la spectacol toată ziua am fost urmărită de povestea acestei tinere".**

În cuvinte puține ați reușit, după părerea noastră, să exprimați esențialul: că spectacolul de la „Teatrul Mic" este plin de conținut și interpretarea la înălțime.

CRĂCIUN NICOLAE — Cluj. **„Surpriza matematică" este de dimensiuni... astronomice, ceea ce o face să nu se poată integra în spațiul nostru redacțional. Cu toate acestea o reținem și lăsăți-ne să mai studiem eventualele posibilități.**

D. TOMA — Lugoj. **Ne întrebați cum se explică că pe lamele Gillette și Astor sînt localități de fabricație din diferite țări. Răspunsul este foarte simplu în sensul că firma producătoare ori are sucursale în țările respective ori a vîndut licența și acestor țări.**

VIOREL MOSORIUCA — C. Lung-Suceava. **Careul este mult prea tardiv pentru ocazia Anului nou. Mai trimiteți, eventual, și fără o ocazie anumită.**

MIHAI BACOCIU — Cluj. **Salariații care au prestat muncă de birou, ies la pensie la împlinirea vîrstei de 60 de ani, la categoria funcționari, chiar dacă în cursul activității au îndeplinit și munca de director de întreprindere.**

SIG HOROVEANU. — **„Cu... minus grade" ne-a lăsat... rece, așa că nu are șanse de apariție.**

ION SPIRU. Alexandria. **După cum ați observat revista noastră nu publică decît rareori poezii. Adresați-vă deci unei publicații de specialitate.**

ROȘIORU NICULAIE — Bacău. **Ambele careuri au următoarele defecte: a) puncte negre alăturate; b) erori (ODC — CADIF — ADAP — ASEZ — RIE — RIMEZI). Așteptăm altceva.**

Eseu istorico-geografic

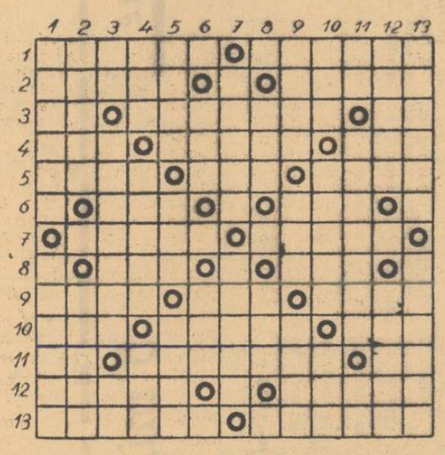

ORIZONTAL: 1. Imperiu antic, corespunzînd actualului Kurdistan. — Oraș în Italia, patria fondatorului ordinului călugărilor franciscani. 2. Pamirul, de exemplu. — Oraș în Transilvania. 3. Sufix latin. — Ruinele unei cetăți romane, în fața Slatinei. — Scriitor francez (m. 1797). 4. Polonez (pop.). — Oraș în Turcia asiatică. — Rachiu obținut prin distilarea melasei. 5. Numele a doi împărați bizantini. — Dunărea sau Rinul de ex. (sing.) — Mediterana. 6. Leman sau Constanța (sing.) — Riu în Bulgaria, ce udă Plevna. 7. Numele maghiar al Crișului. — Rege antic al Phrygiei. 8. Oraș în Serbia. — Fluviu vocalic. 9. Cu dublă consoană, devine afluent al Tibrului. — Localitate (abr.) — Liber cugetător. 10. Neg (reg.) — Dormitorul hainelor... — Afluent al Dunării, originar din Elveția. 11. În Hamburg! — Episcop în Asia Mică (sec. IV e.n.), introducătorul vieții monahale în Siria și Palestina. — Afirmație. 12. Denumire poetică dată grecilor în antichitate. — Nevîrstnic muzical! 13. Altă denumire a Anatoliei. — Verbul oțelului...

VERTICAL: 1. Provincie în Italia antică, la N—E. de Neapole. — Statul din nordul Americii de nord. 2. Riu în Transilvania. — Mare lac al Europei, între Franța și Elveția. 3. Idem. — Oraș în Grecia. — Sodiu. 4. Comună în Pirineii orientali. — Țară antică în Asia Mică. — Metaforă pentru un loc neplăcut... 5. A stîrni. — Insulă în Marea Egee. — Muza istoriei. 6. Numele vechi a două lanțuri muntoase (unul în Creta și altul în Phrygia). — A apuca. 7. — Nichel. 12. Lipește metalele. — Oraș în Iudeea. 13. Regiune în sudul Palestinei (antic) — Cea mai însemnată cale de apă a Europei centrale.

Aurel SCHWARTZ

Cuvinte mai rare: DU — VID — EIU — NEC — RIA — COS — SBA.

Cuvinte încrucișate

A da să bea. — Fluviu în Franța, cu o vale celebră. 8. Regină a Angliei (sec. 18) — Acei. 9. Riu în Iliria. — Domeniul lui Bachus... — Capitala lumii antice. 10. Ued algerian. — Cap pe litoralul românesc al Mării Negre. — Fluviul sfînt al egiptenilor. 11. Cremă. — Oraș în nordul Moldovei.

VERTICAL: 1. ZAMA — Mînia lui ACHILE — FALANGA 2. ROMA — BARCA 3. OEDIP (pl.) 4. DAVID — FRUCTUL OPRIT 5. Întrebare — Cămașă rustică — ȘEF DE TRIB (fig) 6. BABILON (fig. pl.) 7. Din cînd în cînd — Pronume — Ceartă (olt) 8. Vulcan în insula Mindanao — Cap fără cap! 9. AIDA... 10. ATHENA — TIR 11. MOISE (pl.) — ...SILVIA 12. NABUCODONOSOR — Oraș în Japonia. 13. Ruteniu — Prefix — Bismuth 14. Ziua prezentă — BARCA.

Andrei BALENTY

Cuvinte mai rare: AAT — OIRA — INAT — APO — UJI

Istorie antică

ORIZONTAL: 1. Sanda Dumitrescu — Plantă erbacee cu flori mici și roz — Ceas 2. Treaptă (inv) — Care nu poate fi exprimat prin cuvinte. 3. A țese — Ustensile culinare 4. Element chimic — Pocnitoare 5. SPARTA 6. Personaj din Shakespeare — Clor — Ovine 7. BARCA — Element chimic 8. Comună în Belgia — CALUL TROIAN (pl) — Carte poștală — ȘAH 9. SFINX (pl.) 10. Comună în Italia — Soarta SABINELOR... — Dublu 11. Dezgustat — Locuitor vechi al Italiei.

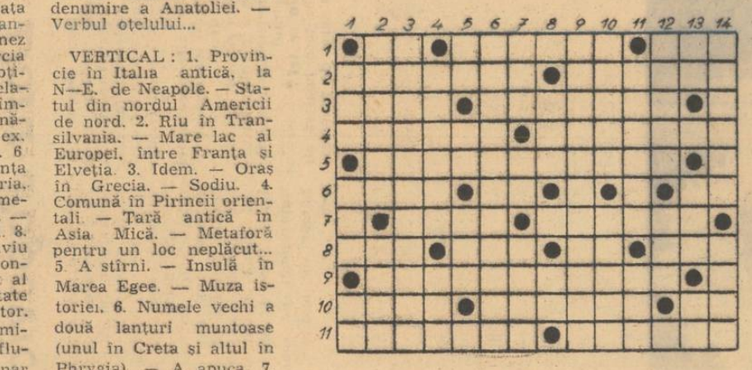

Feroviară

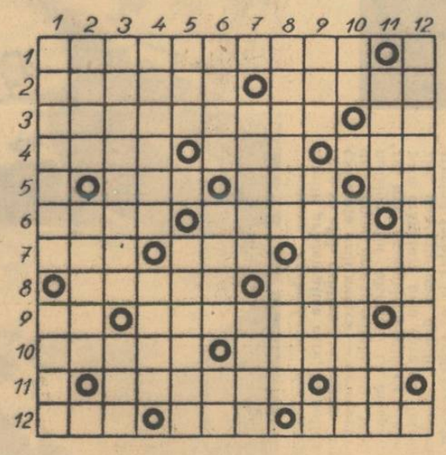

ORIZONTAL: 1. Impuls feroviar... 2. Arat (pop.) — Stație C.F. pe linia Titu-Tîrgoviște. 3. Stație C.F. pe linia Adjud-Moinești — La intrarea în gara Lehliu! 4. Oraș și stație C.F. pe linia Timișoara—Oradea. — Pronume — Operetă — Coborît — Dimie — Măsură — O.

FANTEZIE LA DEFINIȚII

ORIZONTAL: Biscuiți — Cap — Înaintare — Cr — Strigate — Ate — Mîine — Omenit — Uite — Anemone — T — U — Spadasin — Arături. — Tut — Pritoceală — I — Aa — Ira — To — Ao — Stătută — Temă — Cărare — Butaș — Atiti — Visare.

DRUMURI...

ORIZONTAL: Cale bătută — Amirali — Os — Rime — Orașe — Anuța — As — Z — Raze — Anima — Uri — Ar — Nor — Ienupăr — Re — E — Amatori — D — Arată — I — Urare — Icar.

VERTICAL: 1. Taxă ce se percepe pentru vagoanele nedescărcate în termen. — Stație C.F.R. 2. Teren arabil. — Tren sportiv.. 3. Adunarea terenurilor dispersate într-unul singur. — Piatră semiprețioasă, de culoare albă sau verde. 4. Locuitor din Oradea (reg.) — ... — Vadului (stație C.F. pe linia Piatra-Olt—Sibiu). 5. La intrarea în gara Miniș! — Haltă C.F. pe linia Lugoj-Buziaș. 6. Fier evoluat! — Rege nominal al Siciliei în 1417 — La intrarea în gara Nucet! 7. Drum, adesea paralel cu calea ferată. — Teren sterp. 8. Trenul care ...a sosit în gară. — Anason (bot.). 9. A șuiera (pop.) — Stație C.F. pe linia Botoșani—Dorohoi. 10. Macaz. — Fortăreață medievală spaniolă. 11. ...Radu (inginer, constructor al liniei C.F. Adjud-Palanca). — Abis! — În Drăgășani! 12. Tehnician englez, constructor al primei locomotive cu aburi.

Alexandru IONESCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CU LIPSĂ ȘI AMESTECATE...

ORIZONTAL: Pocit — Stop — Amar — Utilă — Ros — Gripat — Raia — Raci — Ritmice — An — A — Oită — Ara — Purtători — Ilia — Ama — C — T — Tratație — Alai — Atena.

CHIMIE ELEMENTARĂ

ORIZONTAL: Acra — Soare — Mpc — Teuton — Compara — Anton — Ne — Aloes — Ct — Rotula — Arpa — Ru — Mem — Zin — Ot — Fundament — Elza — O — Interjecții — Cif — Ola — C — Atta — Compila — A — Eil — Purcei

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

REFLECTOR

PASIUNI

De mai bine de treizeci de ani nici o istorie a Romîniei contemporane nu se poate scrie fără a menționa cel puțin numele „Griviței Roșii".

Intrată în istorie, uzina dintre Podul Grant și Podul Constanța, trăiește prezentul cu febrilitate și ardoare, la cea mai înaltă tensiune. Și nu numai pe planul producției, deși aceasta este mai mult ca oricînd a prezentului, ci și pe acela al culturii, această însumînd pe lîngă serile de poezie sau spectacolele de teatru, însăși efortul a mii de muncitori de a ține sub raport intelectual pasul cu vremea lor.

Funcționează la clubul uzinelor cercuri de tot felul, literare și de artă plastică, de teatru și balet, zeci și sute de oameni își alcătuiesc zilnic programul în funcție de programul clubului. Muncitorii „Griviței Roșii" cunosc astăzi nu numai cîte 2—3 meserii fiecare (după reprofilare, cei mai mulți dintre ei au învățat o nouă meserie pe lîngă aceea cu care și-au început activitatea în uzină), dar și cîte o preocupare sau mai curînd o pasiune legată de una sau alta din arte, de matematică sau tehnică. Oameni talentați, ei minuiesc aparatul de sudură sau uneltele lăcătușului cu aceeași seriozitate și dorință de a învăța și realiza cît mai mult, cu care mînuiesc și rigla de calcul și penelul și condeiul. Maistrul Jean Vasile e inovator — pasiunea lui este tehnica — Gh. Lăiniceanu e lăcătuș, pasiunea lui e culoarea și e unul din cei mai cunoscuți pictori amatori ai uzinei. Între primele mici inovații ale lui Jean Vasile, și cele de azi care aduc uzinei economii de milioane, între primele tablouri stîngace ale lui Lăiniceanu și remarcabilele peisaje de azi au trecut ani de studiu și perfecționare. Ani în care muncitorii „Griviței Roșii", uzina care a intrat în 1933 în istorie, au trăit cu febrilitate și ardoare, la cea mai înaltă tensiune, prezentul. Și pentru ei, pentru mille de sudori, de cazangii, de strungari, de lăcătuși, a trăi prezentul înseamnă a ține pasul cu vremea lor nu numai sub raportul producției, ci și sub acela al culturii. Este de altfel unica modalitate de a face față cu cinste, marilor sarcini ale producției zilelor noastre.

Mariana PÎRVULESCU

Scenă dintr-un spectacol al Casei de cultură „1 Mai"

Artiști amateri la lucru

S-a întîmplat pentru prima dată ca formația de teatru a Casei de cultură „1 Mai" din capitală să se despartă în mai multe echipe. Faptul nou, pasiona, mai ales că fiecare artist amator dorea ca programul echipei din care făcea parte să fie cel mai bun. Erau programe speciale ce urmau să fie prezentate atît pe scena Casei de cultură cît și în sălile instituțiilor și căminelor culturale din raion, cu prilejul diverselor manifestări dedicate alegerilor de la 7 Martie.

Prima echipă și-a ales comedia satirică „Inspectorul broaștelor" de Victor Eftimiu, iar cea de-a doua formație și-a alcătuit repertoriul dintr-un recital de versuri și un program de muzică ușoară.

*

Pe artiștii amatori Mihaela Buta și Gh. Constantinescu, interpreți ai piesei lui Victor Eftimiu, îi întîlnisem în acea zi a doua oară. De dimineață la centrul de votare nr. 9 de pe strada Doamna Ghica, Mihaela scria cu atenție listele de alegători din cartier, în timp ce Gh. Constantinescu dădea explicații cetățenilor veniți să se intereseze asupra anumitor probleme. Mai toți îl știau pe nume.

— Nea Gogule, vezi să nu uiți să treci pe listă și pe noră-mea.

— Cum o să uit, că doar am fost și la nuntă.

Acum Mihaela Buta a recitat poezia „De vorbă cu ciobanul Bucur" de Rodica Toth, iar pe Gh. Constantinescu l-am recunoscut cu puțin înainte în rolul lui Moș Niță din „Inspectorul broaștelor".

„Listele pe care ați văzut că le întocmesc azi dimineață, ne spune Mihaela Buta, au pentru mine o deosebită semnificație. Am împlinit 18 ani și am trecut pentru prima dată pe liste și numele meu. Cu atît mai mare dragoste am învățat poezia dedicată alegerilor cu cît de data aceasta sînt și eu o alegătoare. Votez pentru prima dată".

Marian SANDU

Scenă din concertul-spectacol „11 metri la estradă"

Afiș piteștean

Repertoriul Teatrului de Stat din Pitești este variat, interesant, în măsură să satisfacă exigența sporită a publicului. După prezentarea în premieră a pieselor „Marele fluviu își adună apele" de Dan Tărchilă și „Fii cuminte, Cristofor" de Aurel Baranga, ambele în regia lui C. Dinischiotu de la teatrul constănțean precum și a comediei clasicului polonez Al. Fredro „Peripețiile lui Papkin", la Pitești a văzut recent lumina rampei „Mincinosul" de Carlo Goldoni. Jean Stopler a urmărit în spectacolul „Mincinosul" să imprime factura populară a piesei, accentuînd viciile personajului principal, interpretat cu naturalețe de Constantin Zărnescu.

Pe afișele teatrului din Pitești va mai figura în curînd o piesă de H. Negrin, intitulată „Cosmonautul în pantaloni scurți" care se adresează în primul rînd spectatorilor tineri. Repetițiile au început, regia Aurel Anchidin) la realizarea spectacolului dîndu-și concursul și membrii ansamblului de estradă al teatrului, întrucît piesa este montată în gen de feerie, cu intermezzo-uri de muzică și balet.

Ansamblul de estradă și-a îmbogățit repertoriul cu recenta premieră „11 metri la estradă", un concert-spectacol semnat de doi autori locali: Gigi Ionescu și Titi Bulacu. Realizatorii acestei montări (regia artistică: Dan Ghițescu, direcția muzicală: Eugen Cerbu, coregrafia: Nuți Walter), au reușit să creeze un spectacol antrenant, plăcut, care se înscrie printre succesele teatrului.

Înainte de a încheia „afișul piteștean" cîteva cuvinte despre teatrul pentru cei mici: Artiștii păpușari pregătesc piesa „Elefănțelul curios". Zilele acestea ei vor fi oaspeții spectatorilor din capitală care vor avea ocazia să asiste la un ciclu de spectacole cu piesele: „Cobza și fluierul la școala de muzică" de Valentin Silvestru, „N-a fost nici un zmeu de vină" de Viorica Huber, „Buratino zboară în lună" de Uno Leis și „Vrăjitorul" de Gubarev.

Text și foto: Ion POPOVICI

DISCUL

Puica Igirosanu

Intre discurile de format mic, cuprinzînd piese interpretate de cîntăreți romîni, a fost înscris și acela al Puicăi Igiroșanu, un nume care nu are circulația reputațiilor genului. Desigur, timpul și activitatea tinerei cîntărețe vor putea aduce după sine și acest atribut.

Nu cunoaștem care au fost criteriile care au stat la baza întocmirii discului, dar așa cum ni se prezintă, nu o avantajează pe interpretă.

E vorba de o alegere neinspirată a repertoriului? Atunci, cine a făcut-o?

Părerea noastră este că Puica Igiroșanu nu reușește să demonstreze posibilitățile sale deoarece piesele interpretate sînt cam de aceiași factură, menținînd-o sub un anumit plafon melodic. O vagă excepție o constituie „Delicioso baby" de Gianni Ferrio, dar numai atît nu este de-ajuns.

„Non ti credo" de Vienello și „Alla mia etade Lutazzi" sînt cîntate linear, fără o suficientă participare afectivă. Prin natura lor, ele reclamă o anumită interpretare dramatică, dacă se poate spune așa, o interpretare ce pretinde nuanțări de voce. Pentru că nu este suficientă numai învățarea corectă a partiturii, numai însușirea tehnicii muzicale.

Dacă ne referim la „Big strong madison", nu putem spune altceva decît că solista a fost eclipsată de vocile bărbătești, așa încît nu s-a reliefat.

O concluzie ce se impune din ascultarea acestui disc este aceea de a se da mai multă importanță calității interpretărilor, de a face ca înregistrările să reflecte ceea ce este mai valoros în repertoriul cîntăreților de muzică ușoară, de a nu alerga cu orice chip după „noutăți" care nu-i fac nici un serviciu interpretului.

Credem că Puica Igiroșanu putea cînta altceva, mai bun, chiar dacă ni se prezenta cu unele producții ce nu au avantajul noutății, privită prin prizma calendaristică.

Const. SÎRBU

Cronica teatrală

TEATRUL REGIONAL BUCUREȘTI:

„Școala nevestelor" DE MOLIÈRE

Nu se poate afirma că Molière lipsește de pe scenele noastre, dar nici că tezaurele il valorifică și îl folosesc după cum s-ar cuveni. Ca opera lui Shakespeare, opera lui Molière circulă numai prin cîteva comedii („Avarul", „Burghezul gentilom", „Medicul fără voie", „Georges Dandin", „Vicleniile lui Scapin"), restul fiind uitat, în prelungita așteptare a unei „descoperiri". A și cînd s-au reprezentat pentru ultima dată „Alceste", „Mizantropul", „Don Juan" Amphitryon", chiar „Zăpăcitul" sau „Prețioasele ridicole", e o problemă de istorie. Același lucru cu „Domnul de Pourceaugnac" și „Femeile savante". Și aproape același lucru, cu „Școala bărbaților" și „Școala nevestelor". Hotărît lucru, baterea unei singure și mereu aceleași cărări în repertoriul molieresc ca și în repertoriul shakespearian, e prea puțin. Aproape toată creația lui Molière merită să fie bine cunoscută, în orice caz multe dintre operele neprezentate, uitate, o merită mult mai mult decît unele dintre cele foarte frecvent reluate.

Iată de ce aplaudăm din toată inima introducerea „Școlii nevestelor" în repertoriul Teatrului Regional, pe care, la sfîrșitul stagiunii trecute, am mai avut prilejul să-l felicităm pentru o extindere a repertoriului shakespearian, prin „Poveste de iarnă".

„Școala nevestelor" este extraordinară, reprezintă nivelul satului în genialitate al farsei populare, cu două caractere de enormă densitate și valoare psihologică și socială, care se pot desfășura perfect în limitele celei mai simple și naive țesături dramatice. Ceea ce se petrece cu Arnolphe și Agnès este extraordinarul „adevăr neverosimil" de care vorbea Boileau, cu gîndul, probabil, în foarte mare măsură, la Molière însuși. Tot ceea ce apare incredibil — voit incredibil —, gogonat — voit gogonat —, mult dincolo chiar de toleranța și convenția farsei, în cuprinsul cazului particular pe care ni-l povestește comedia, are un conținut inepuizabil în ordinea adevărurilor generale și o irezistibilă forță de convingere. „Școala nevestelor" este o vajnică, necruțătoare biciuire de moravuri, dar este mai mult, mult mai mult decît atît, — o demonstrație simplă și profundă a drepturilor inalienabile ale ființei omenești, în același timp, a frumuseții și forței omului. Rareori, în cadrul farsei satirice, prin nimic îndulcită, a viziunii caricaturale, cituși de puțin infirpată, s-a putut înfiripa, impune și domina, cu atîta strălucire, cu atîta deplinătate, o ingenuă ca Agnès, eroină a umanității simple și profunde, ideal al dragostei, al purității și al poeziei, o figură cum numai în comediile lui Shakespeare se mai pot găsi, și nu la tot pasul, și nu în contextul unei oglindiri a mijlocite a realității sociale. Și nicăieri, în toată opera lui Molière, în care e nelipsită prezența unei fete tinere, setoase de dragoste și terorizată de un ghiuj bătrîn și afurisit, nu întîlnim această forță gingașă, naivă dar atît de irezistibilă, încît forțează omagiul asupritorului său însuși, îl învinge și îl supune pe acesta, înainte de a fi învins și supus prin dezvoltarea acțiunii. Aceasta aduce, de altfel, și umanizarea ridiculului Arnolphe, și introduce în farsă acea notă dureroasă, iarăși nelipsită, sub diferite forme, din comedia moliéreasă, al cărei răsunet se face auzit în adevărata, sincera dragoste a bătrînului pentru Agnès, în acel tragi-comic strigăt: „iubește-mă!", prin care farsa se înalță, dintr-odată, pînă la treapta dramei psihologice...

Vrînd, nevrînd, există în teatru un „stil Molière" care nici nu poate fi ignorat, fără grave primejdii pentru însăși esența operei, nici nu poate fi acceptat ca un corset tradițional, ca o formulă rigidă.

Aceasta subliniază dificultatea, și faptul că pentru orice teatru și pentru orice regizor, un spectacol Molière e un examen dificil. Și trupa Teatrului Regional, și regizorul Ion Simionescu l-au trecut, acest examen, bine, iar publicul bucureștean și vastul public din „regiune" vor vedea o „Școală a nevestelor" adevărată și plăcută. Meritul regizorului este de a fi, în principal, pe text, și de a fi încredințat unei proeminențe absolute a textului sarcina de a reda caracterele, psihologiile, scursile moralistice și sociale ale satirei. De aci a rezultat bunul ritm, totdeauna ușor, vioi și egal, al spectacolului, de aci, și nu din reținările citorva zeci de versuri, care, e lesne de închipuit, nu stricau nimic, dimpotrivă. În secundar, nu se poate să nu se afirme și regia aspura și extra — textuală, și, evident, acei lucrurile, fără a fi supărătoare, sînt discutabile. O introducere-prolog, cu aducerea tuturor personajelor în scenă, discutînd dezordonat, schimbînd haotic replici din diverse „cercli" moliéresti, nu are nici o utilitate, dar răspunde unui clișeu intelectual: „cine zice Molière, zice impromptu", mai ales de cînd a zis-o și Eugen Ionescu. Altceva: ce regizor s-ar fi ferit de activizarea, de sociologizarea apăsată, tot pe un clișeu, a celor doi slujitori ai lui Arnolphe? Totuși, fără a fi împotriva unei anumite imagini generale a valetului, această transformare este impotrivită lor literară, din „Școala nevestelor". Ca și Shakespeare, Molière are două categorii de valeți, cei de aci nu sînt din suita lui Scapin: nici Georgette nu este o Dorină, nici Alain nu este un La Flèche. Din fericire, aceste intervenții de regie s-au produs, cum spun, în secundar, și nu în sulbură linia generală a spectacolului, care e foarte satisfăcătoare.

Întreaga comedie se sprijină, și aproape se reduce, la două mari roluri: Agnès și Arnolphe. Dar ce roluri! Fericea de actorii care le duc la bun sfîrșit, meritînd aplauze! E cazul ambilor interpreți de la Regional. Pe Agnès a interpretat-o, cu multă temeritate, Victoria Dinu, și, evident, se poate sta de vorbă asupra unei anumite ușurări, asupra unei anumite dorințe și convingeri de conflict, în general, asupra unei anumite maturizări, asupra, în ingenuității. Se poate sta de vorbă, dar nimic nu poate fi refuzat dintr-o interpretare originală, sinceră, complexă în simplitate, care a dus la o foarte captivantă imagine a rolului. Această Agnès este o biruință a interpretei, care trebuie să i se recunoască fără pertracțări. În Arnolphe, l-am văzut pe Dimitrie Dunea, comic cu reale resurse, îndrăznet în imaginație și idei de compoziție, care și-a jucat dificilul și marele rol cu multă siguranță, naturalețe și umor: interpretul nu este, însă, destul de exersat în recitarea versurilor, și această scoate la iveală unele defecte de dicțiune care se pot repara ușor. Multă decepție ne-a provocat interpretarea dată lui Horațiu, tînărul amorez al Agnesei, de către Doru Atanasiu: cred că avem de-a face cu un debutant, deci cu un actor care va putea schimba urgent idei atît de greșite, ca aceea pe care a întemeiat ansamblul interpretării sale, de genul tînăr smecher. Ica Molin și Gheorghe Marinescu în, respectiv, Georgeta și Alain, au fost foarte multumitori, într-o dilatare a rolurilor care i-a obligat la multă prezență fără text. Cu adevărate scene de pantomimă, Jorj Voicu, tînăr foarte talentat și promițător, a încercat prima sa compoziție caricaturală, în rolul Notarului, fără prea mult succes, dar e bine că a făcut-o, căci altădată va reuși. Nelipsiții reprezentanți ai bunului simț din toate comediile lui Molière, au fost interpretați cît se poate de neted de către Eugen Petrescu, George Costin și Niki Rădulescu.

Radu POPESCU

ÎN PREGĂTIRE

PE SCENELE teatrelor

În faza avansată a repetițiilor

La Studioul Național va vedea lumina rampei noua piesă a Sidoniei Drăgușanu, „Întîlnire cu îngerul". Subiectul? O problemă a relațiilor de familie în care încrederea soției este înșelată de un soț obișnuit să înșele. Se poate împăca căsătoria cu aventura extraconjugală? În ce măsură se înșală cei ce cred că „se pot juca cu dragostea" în căsătoria? Iată întrebări... la care vom primi răspuns în seara premierei. Rolul soțului, arhitectul Grigore Mirza, va fi interpretat de artistul emerit Geo Barton. Soția lui, Stela, va fi Simona Bondoc; în ultima „cucerire" a arhitectului, Gina Beiu, va apărea artista emerită Irina Răchițeanu-Sirianu. Distribuția va fi întregită, între alții, de Coca Andronescu, Anca Sahighian, Al. Alexandrescu-Vrancea, Virgil Popovici. Și un debut: studentul Dan Tufaru, în anul IV la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", care va debuta în piesă chiar în rolul unui student: Remus Nițescu.

— **Care sînt țelurile regiei?** — **I-am întrebat pe regizorul Mihai Berechet, directorul de scenă al spectacolului.**

— Țelul de bază: să servească în mod cît mai fidel adevărurile de viață, problemele pline de conținut ale piesei.

O montare cinematografică

Se poate foarte bine spune că noul spectacol ce se pune în scenă la Teatrul de Comedie — „Troilus și Cresida" de Shakespeare (direcția de scenă D. Esrig) — are o montare cinematografică. Se joacă pe scena complet goală, cu un original sistem de trape și cu întrările interpreților... pe roate, acțiunea piesei desfășurîndu-se pe secvențe. Observăm rolul important al maestrului de mișcare (prof. emeritã Paulle Sybille) — explicabil căci spectacolul e aproape dansat. În Troilus va apărea tînărul actor Grigore Gonța; Cresida va fi Sanda Toma. Și doi oaspeți: Dem Rădulescu de la Teatrul Național (Ajax) și Mircea Albulescu de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (Achile).

„Țara Surîsu'ui"

...A văzut lumina rampei pentru prima oară în anul 1929. De atunci se reprezintă pe marile scene ale lumii.

— **E una din cele mai valoroase și mai frumoase operete ale lui Franz Lehar,** ne-a spus artistul poporului ION DACIAN. **Pornind să montăm acest spectacol pe scena Teatrului de Stat de Operetă ne străduim să realizăm o premieră cu adevărat la înălțimea excelentei lucrări a marelui compozitor.**

Aflăm că în rolul prințului repetă concomitent Ion Dacian, Ludovic Spiess și Nicolae Tăranu, că pe Liza o vor interpreta deopotrivă Valeria Rădulescu și Lucia Roic, că partea comică va fi susținută, între alții, de artiștii emeriți Maria Wauvrina și Bimbo Mărculescu. O deosebită atenție se acordă cadrului scenei. Realizatorul decorurilor va fi Ștefan Norris, iar schițele de costume le va semna Lili Agapie.

Noua premieră a operetei preocupă întreg colectivul teatrului, iar emoțiile au apărut parcă de pe acum...

Sandu NAUMESCU

„Vă place muzica?"

Astfel se intitulează concertul spectacol prezentat în premieră acum cîteva zile de Teatrul muzical „Gh. Dima" din Brașov (secția de estradă). Autorii sînt I. Nadin și Sicla Fericeanu (această din urmă semnînd și regia spectacolului). Muzica aparține compozitorilor H. Mălineanu, Radu Șerban, Vasile Veselovschi, Andrei Ghehan, Puiu Stoica. Conducerea muzicală o are Andrei Ghehan. Coregrafia: Adriana Dumitrescu. Distribuția cuprinde între alții pe M. Oarț Torceanu, Trio Alpin, Vini Sibianu, Nina Dontov Silvia Cataná, Cornel Martha, Nora Pinciu.

Scenă de la repetiția piesei „Întîlnire cu îngerul". În clișeu: artiștii emeriți Irina Răchițeanu-Șirianu și Geo Barton.

5 minute cu compozitorul Doru Popovici

— După premiera operei dv. „Prometeu" ce noutăți ne puteți spune de pe șantierul dv. artistic?

— Faptul că una din lucrările mele de proporții mai mari a fost prezentată pe prima scenă a teatrului liric romînesc, constituie pe lîngă o deosebită satisfacție de ordin profesional și o obligație ca în viitor activitatea mea să aibă o exigență sporită. Așa se face că noua mea compoziție, „Sonata pentru două viole", recent terminată, mi-a pus probleme noi, atît sub aspectul conținutului cît și al formei muzicale.

— Ce alte preocupări mai aveți înscrise pe agenda dv.?

— Sprijin cu plăcere acțiunea de popularizare a muzicii în rîndurile tineretului.

— În ce fel?

— În țara noastră au loc o serie de manifestări cu caracter educativ, adresate deosebi tineretului din care fac parte concertele populare ale Filarmonicii, concertele-lecții și conferințele urmate de exemplificări. În cadrul acestora am avut de curînd prilejul să vorbesc despre compozitorul italian contemporan Luigi Nono și am fost impresionat de marele număr de auditori tineri.

Va povestim filmul

„UN ENORAȘ CIUDAT"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR FRANCEZE CU BOURVIL

Georges Lachesnaye, descendentul unei familii aristocratice care, în pofida ruinei în care se află, continuă să refuze a-și cîștiga existența prin muncă — descoperă un procedeu comod de a se reîmbogăți: fabricarea cutiei milelor din bisericî. La început, cu ajutorul unei caramele legată cu o ață, el scoate prin crăpătura prin care se introduc monezile, una cîte una, danilile enoriașilor. Apoi, trecînd treptat la o sustragere în stil mare, el începe să lucreze cu un aspirator portabil și să se deplaseze pe o motoretă de la o biserică la alta, de la un capăt la celălalt al Parisului. Lachesnaye dispune totodată, în acțiunea pe care o întreprinde și de o filozofie proprie: el consideră că nu fură, întrucît danilile sînt absolut voluntare și, desigur, realizate în scopul de a ajuta pe cei în nevoie.

Nu de aceeași părere eu el este însă și poliția franceză, a cărei brigadă specializată în urmărirea hoților de biserici îi adulmecă urmele. Nevoit să-și realizeze cu abilitate și prevedere furtul, Lachesnaye își ia un asociat care dispune de un automobil pentru deplasări rapide și acoperă retragerea la sosirea inspectorului Cucherat și a oamenilor săi.

O cursă pe cît de palpitantă, pe atît de comică începe între urmăriți și urmăritori — căci cei din urmă se deghizează atît de feluriți — încît nici în sînjitori ai bisericii — încît nu mai reușesc să se recunoască și, în consecință, hoții le scapă printre degete. La un moment dat chiar, confuzia poliției este atît de mare încît însuși inspectorul Cucherat, aflîndu-se față-n față cu Lachesnaye, deghizat în preot catolic, i se spovedește neștiind că acuzatul este cel care-i schimbă banii pentru... cutia milelor.

În cele din urmă, firește, urmărirea capătă proporții menite să dejoace orice tentativă de scăpare a celor doi. Crezut la început om cinstit, ajutorul lui Lachesnaye este arestat. Susținînd însă, în continuare, că și el îl urmărește pe hoțul căutat, acesta reușește să scape în vreme ce Lachesnaye este cît pe ce să fie prins datorită unui denunț, tocmai cînd se ruga pentru iertarea păcatelor și depusese, din remușcare, un cec de 15 milioane franci în cutia milelor, înainte de a fugi cu întreaga familie din Paris. Dar... vă lăsăm plăcerea să aflați de pe ecran cum se încheie aventurile ciudatului enoriaș.

Deș este hotare

LA CINEMATOGRAFUL „Kinopanorama" din Paris se desfășoară în tot cursul lunii februarie un festival al filmului sovietic în cadrul căruia sînt prezentate publicului francez creații recente ai studiourilor sovietice ca „Hamlet", „În pragul casei tale", „Marele balet", „Mă plimb prin Moscova" și altele.

„ATACUL A DURAT ȘAPTE ZILE" se intitulează evocarea cinematografică a uneia dintre cele mai grele bătălii date în Pacific în anii războiului, realizată de cineastul american Andrew Marton, după romanul „A murit sau a omorî" de James Jones. Ca și cartea, filmul realizează o demitificare a eroismului.

CHARLES AZNAVOUR, prezintă în această zile la music hall-ul „Olimpia" din Paris noul său recital, de două ore, alcătuit din 32 de șansonete dintre care 14 noi. Părerile criticii sînt împărțite, unii considerînd chiar că actualul recital anunță eșecul total și definitiv al cîntărețului. În pofida acestor proteșii. Aznavour intenționează să mențină singur afișul vreme de trei luni.

FRANCESCO ROSSI, al cărui film „Cu mîinile pe oraș" realizează pe ecranele noastre, lucrează la montajul celui de al treilea film al său intitulat „Minutul adevărului" după ce, vreme de un an, a filmat în Castilia, Andaluzia și Navarra. Vedeta filmului este un tînăr toreador — Miguel Mateo.

AL VII-LEA FESTIVAL cinematografic internațional din Argentina va avea loc la 26 martie în tradiționala localitate Mar del Plata.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
S.P.T.U

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

Anul IX nr. 385 • Sîmbătă 20 februarie 1965 • 8 pagini 1,50 lei

ACTUALA

Televizorul la sat... pe cine mai miră?

La 1 ianuarie 1965, în regiunea Ploiești revenea cîte un televizor la fiecare 40 de locuitori. Statistica aceasta trebuie însă tradusă! „Posesori" de televizor sînt pe rînd și la un loc — toți membrii unei familii. Și cum într-o casă trăiesc cel puțin doi-trei oameni... Pe cine să mai mire, așadar, televizorul la sat?

Și totuși, antena televizorului pe casa locuitorului Dumitru Oprea din comuna Finta, raionul Ploiești, a apărut — chiar în aceste condiții — ca un fapt neobișnuit.

— ...Ți-ai luat televizor, măi Oprea?

— Mi-am luat.

— Și ce-ai să faci cu el?

— Ce face toată lumea!

— „Lumea"... îl pune la priză. Tu?...

...Antena televizorului pe casa locuitorului Dumitru Oprea din comuna Finta era un act de anticipare; în vreme ce toate antenele arătau că acolo a fost introdusă lumina electrică, antena lui Oprea arăta că aici va fi...Iar Oprea nu a pregetat să-și arboreze convingerea (izvorîtă evident dintr-un sentiment mult mai amplu) sus, ca un steag, deasupra casei.

Dialogul întrerupt în urmă cu cîtva timp este reluat în aceste zile de februarie sub formă de colocviu.

— Tu... ce zici, Opreo?

— Eu zic să punem mîna și mai vîrtos pe treabă. Nu-i de-ajuns că am electrificat două sate. A mai rămas unul și fără el nu ne putem numi comună electrificată. Ce-i drept — și asta am vrea să o afle tovarășul candidat — s-ar putea da drumul la curent și pînă atunci, în satele terminate. Întreprinderea regională de electricitate ne-a promis că va face acest lucru imediat după recepționarea lucrării.

— Recepționarea s-a făcut încă de luna trecută — interveni directorul școlii, Marin Nițescu — și... cum să vă spun, vrem să ne inaugurăm și noi televizoarele, că acum avem mai multe, iar tovarășul Oprea ni-i vecin... Noi vă rugăm, tovarășe candidat, să ne sprijiniți pentru urgentarea conectării comunei noastre la rețea.

Candidatul F.D.P., Panait Bălan, își notează propunerea cetățenilor. Da, se va preocupa de această problemă, mai ales că este o chestiune de mîndrie pentru regiune să ajungă cît mai curînd cu numărul satelor electrificate la cifra de 550.

— Noi ne angajăm să zorim lucrările de electrificare și în cel de-al treilea sat, la Finta Mare — se aude o altă voce. Dar pentru că tot ne-am adunat la sfat (este Mina Ion cel care vorbește) ce ar fi să discutăm și despre căminul cultural? Avem două, adevărat, dar parcă tot nu sînt pe măsura caselor noi construite în ultimii ani.

— Tovarăși, vreau să vă informez — spune secretarul sfatului popular comunal, Stan Tudorache — că din fondurile strînse pentru lucrările de electrificare ne mai rămîn aproape 200 000 lei economii. Cu ce mai contribuim prin muncă patriotică, tocmai bine ne ajung.

Nicolae Tudorache, Alexandru Constantinescu și alți locuitori răspund într-un glas că vor pune umărul. Candidatul își notează în carnet: materiale pentru construcția noului cămin cultural. Și, pe măsură ce discuția cu alegătorii continuă, adaugă sub rîndurile acestea alte și alte capitole de activitate la care urmează să-și aducă contribuția: amenajarea unui drum de 800 metri pînă la noua vie a cooperativei; amenajarea unui parc de cultură și odihnă lîngă apa Ialomiței, (de procurat plopi decorativi! Lemnăria pentru scenă și bănci din resurse locale).

...La ieșirea din școala unde a avut loc întîlnirea candidatului cu alegătorii săi, privirile multora se opresc din nou — pentru a cîta oară? — pe casa vecină, la antena lui Oprea. Strălucește sub soarele dimineții parcă ar fi de argint! Da, la timpul ei, a fost un fel de „steag" al electrificării comunei. Un steag căruia, după cum spunea directorul școlii, i s-au alăturat altele...

Pavel GHERGHEL

IN CONSTELAȚIA BRAZILOR A MAI APĂRUT O STEA...

NICOLAE TOPOR

Fiecare, credem noi, trebuie să știe ceva despre Brazi. Pentru că Brazii reprezintă realitatea de ultimă oră a chimiei noastre ca și viitorul ei.

Și încă prin chimie n-am spus totul. Este vorba, în primul rînd, despre petrol, în cea mai nouă expresie a prelucrării sale industriale. Este vorba apoi despre energie electrică în condițiile unei producții echivalente hidrocentralei de la Bicaz. Și abia la urmă, ca un corolar al celor două, este vorba despre chimie, în varianta sa modernă și spectaculoasă — petrochimia. Nominalizați pe mari obiective industriale, Brazii sînt toate acestea la un loc: o rafinărie, o termocentrală și un combinat petrochimic.

★

Pe o suprafață imensă de teren, în care deplasarea de la un obiectiv industrial la altul și chiar în cuprinsul unuia singur se face realmente cu mașina, Brazii dau suma a ceea ce se numește în termeni lapidari un complex industrial.

Dacă ar fi să traducem Brazii într-o imagine am prefera să alegem din mulțimea comparațiilor care ne solicită — cu scuze la adresa liricii... — cercul; cercul luat drept simbol al lucrului rotund închegat. Brazii, din punctul de vedere al concepției moderne despre industrie, sînt un summum. Materia primă, petrolul este prelucrat în cuprinsul aceluiași perimetru industrial fără a ieși o clipă în afara lui, pînă la ultimul strop (sau, pentru a fi în ton, pînă la ultima moleculă).

Despre Brazi specialiștii străini vorbesc cu respect și admirație, nu rareori cu uimire.

Vom aduce în atenția cititorului cîteva date: spre deosebire de toate rafinăriile construite pînă la ea, rafinăria Brazi mărește valoarea fiecărei tone de țiței care a intrat pe porțile ei cu 150 la sută; sub raport calitativ, combustibilii ei pot satisface motorul cel mai pretențios de mașină sau avion, iar produsele ei destinate prelucrării petrochimice poartă — ca flacoanele în farmacii — eticheta „înaltă puritate". Aceas-

Paul LAMPERT

(Continuare în pag. a 2-a)

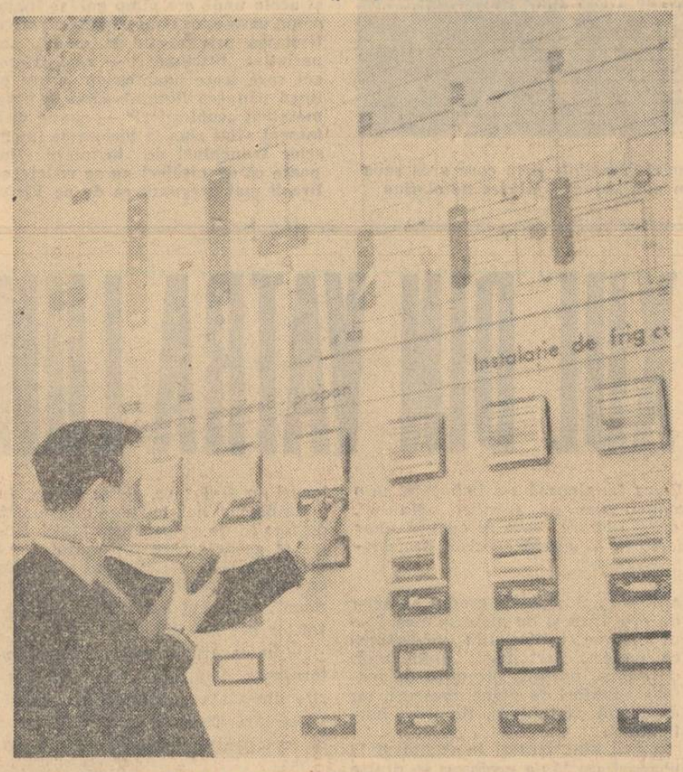

— Alo, instalația de separare?... În camera de comandă a fabricii de olefine se controlează funcționarea aparatelor cu ajutorul unui microreceptor-emițător.

„Timpul probabil" pînă în anul 2055

În ultima zi a anului 1964 au apărut în presa noastră unele ipoteze privind schimbarea climei Europei datorită modificării axei de rotație a Pămîntului și creșterii radioactivității. Se preciza chiar că bătrînul continent european va avea, în perioada ce urmează, clima Africei și anume începînd cu anul 1980 flora tropicală africană va începe să se extindă peste tot sudul Europei; cam prin 1990 în Scandinavia se vor înregistra anual două anotimpuri de vară, iar în anul 2055 clima tropicală va cuprinde toată Europa.

Asemenea știri produc totdeauna senzație, stîrnind un interes enorm pentru toată lumea, întrucît perspectiva de a vedea elefanți sălbatici plimbîndu-se alene prin Bărăgan, hipopotami înotînd în Delta Dunării, girafe și gazele alergînd prin cîmpia Banatului, păsări călătoare rămînînd tot anul la cuiburile lor, palmieri crescînd la Predeal, iar ninsoarea să devie o raritate chiar pentru creste-

(Continuare în pag. a 4-a)

De la scenariu la film

„Duminică la ora 6" pe platouri

...La început a fost scenariul — așa începe geneza oricărui film. Însă rareori se întîmplă ca scenaristul să-și spună cuvîntul despre propriul — sau mai bine zis — viitorul său film. Se consideră, poate, că ceea ce a avut de spus — a spus pe hîrtie. Dar drumul de la hîrtie la ecran presupune aportul atîtor factori tehnici și artistici, încît ni s-a părut util să ne adresăm acestui creator inițial al filmului a cărui muncă artistică începe cu mult înainte de generic. Am ales un debutant — căci debutul are nu numai servituți dar și prospețimi. Întîmplarea face, de astădată, ca debutul să nu fie singular: Ion Mihăileanu, autorul scenariului pentru filmul recent intrat în producție „Duminică la ora 6", va apărea pe generic alături de Lucian Pintilie care-și face astfel debutul regizoral pe ecran. Întrucît scenariul este gata, iar filmul a început să fie realizat — este evident că și momentul convorbirii noastre îl favorizează pe... scenarist. Așadar:

— Care este epoca și care sînt destinele eroilor din acest film?

— În cîteva cuvinte, mesajul contemporan al filmului „*Duminică la ora 6*" (a cărui acțiune se petrece între anii 1940—1941) este o pledoarie pentru sentimente adevărate, puternice, împotriva cinismului și a

Eugen ATANASIU

(Continuare în pag. a 4-a)

Regizorul Lucian Pintilie dînd indicații interpreților Irina Petrescu și Dan Nuțu

DEMOSTENE BOTEZ

Aduceri aminte

Ieșisem dintr-o sală mare, — casa de cultură a raionului. Vreo două mii de oameni umpluseră strada, împrăștiindu-se în grupuri. Fuseseră toți: muncitori, ingineri, femei casnice, funcționari, să se pronunțe asupra candidatului lor la alegerile de deputați în Marea Adunare Națională. Consiliul Național al Frontului Democrației Populare le propusese un cunoscut om de știință, academician, cunoscut tot atît peste hotare pe cît în țara noastră. Vorbiseră mai mulți despre el și meritele lui, nu numai de savant, dar și de om. Fuseseră de acord cu propunerea. Desemnarea lui drept candidat era acum făcută. Și totuși, oamenii mai aduceau contribuția lor la această recomandare. Mulți îi fuseseră elevi, alții subalterni, alții, în fine, lucrau la Institutul pe care-l conducea. Un sudor povestea cum a fost elev adult la o școală de sudori înființată și organizată de candidat din inițiativa lui personală.

Strecurîndu-mă printre grupurile de cetățeni, apoi mergînd alene pe-o stradă singuratecă, mi-au venit în minte scene din alegerile de altădată. Era iarnă și gerul care-mi pișca urechea îmi crestă ca un bisturiu un tablou viu de pe atunci, de-acum vreo 35 de ani, cu cetățeni, cu candidat în campania electorală. Cîteva secvențe dintr-un film documentar. Scenariul lui, iată-l:

14 grade sub zero. Soare. Cerul și aerul sînt casante ca sticla. După dealuri adăpostite, cu spatele caselor întoarse spre nord, stau zgribulite sub streșini groase, satele. Automobilul sare hurducat prin grunzurii drumului cu bulgări înghețați, bocnă. Cei dinăuntru sînt clătinați brusc, cu zvîcniri de marionete pe sîrme elastice, și capetele trec scuturat cînd la dreapta cînd la stînga, exact ca în evoluțiile lor politice.

Satul e pustiu. Nici un om. Cîteva vite cu părul sur și zburlit stau înțepenite în ocoale. Prin vîrful de stuf și paie al acoperișurilor iese fum ca și cum ar arde casa, deocamdată mocnit, sau s-ar fi început precoce afumatul temeinic al unui porc. Ochiurile de geam cît pagina de caiet sînt înghețate cenușiu ca un clișeu fotografic voalat. Acolo unde sînt în casă copii curioși, un ochi rotund ca un obiectiv este deschis asupra lumii din afară printr-un cerc de sticlă dezghețat prin suflare. Cînd se deschide o ușă, ies aburi odată cu omul.

Claxonul sună răgușit. Cîinii nu se mai stîrnesc. „Cetățenii" însă au auzit. Își pun cojoacele albe, mănușile cu palma împreunată cu degetul cel mare singur.

Candidatul printre săteni

Ciubotele troznesc ca de piatră pe pămîntul înghețat. Se adună oamenii ieșind din casele scunde, acoperite cu paie, ca din bordeie. Parcă ar fi fost o înțelegere și claxonul un corn de adunare. Prin sat nu este telefon, nici telegrafie fără fir. Totuși toată lumea în cîteva momente știe cine a venit.

— Hai Petrache, c-a venit cuconașu Iorgu.

Prietenii de aceeași „culoare" vin pentru susținere și pentru ca să-i vadă boieru.

„Inamicii" vin pentru obstrucție, întreruperi și eventual scandal.

Grupul se alcătuiește compact și serios. Toți stau cu mîinile în mîneci ca-n manșoane și bat din picioare.

— Ger.

— Da cucoane, da' pe la oraș trebuie să fie mai cald.

Inamicul vrea să intimideze și cu ton, și cu privire ironică, fixînd oarecum zările.

— Ați mai venit pe la noi cucoane! Nu ne-am mai văzut de la alegerile celelalte. Și-i cam rea vremea pentru un deranj ca aista.

Toți au aerul să spună ca pentru

(Continuare în pag. a 2-a)

Oamenii de știință din țara noastră au reușit să reconstituie chipurile strămoșilor noștri care au trăit cu peste 5 000 de ani înainte. Studiind craniile umane găsite în diverse morminte vechi de mii de ani s-a reușit acum să li se redea înfățișarea pe care au avut-o odinioară. In clișeele de mai sus, *reproducem patru imagini ale acestor reconstituiri.* Primele două *reprezintă reconstituirile grafice ale chipurilor unui bărbat și al unei femei ale căror cranii s-au descoperit în așezarea neolitică de la Tîrpești.* Clișeul al 3-lea: *fața unei femei din neolitic reconstituită plastic; imaginea a 4-a: figura pictorului Ion Andreescu, realizată după craniul marelui artist al penelului.*

Călătorie în timp

Reînvierea fizionomiei umane după craniu a preocupat pe anatomiști și antropologi încă din primele momente în care s-au descoperit cranii străvechi și-au fost recunoscute ca atare de către specialiști. Tocmai despre astfel de preocupări ne-a vorbit zilele acestea dr. Cantemir Rișcuția antropolog pasionat, cu ocazia vizitei făcute în laboratorul de antropologie și citogenetică de la Institutul de cercetări științifice medico-judiciare din capitală.

— Între „fizionomia" craniilor și cea a feței omului viu părea multă vreme că există un hiatus ireversibil. Studiul resturilor scheletice, oricît de minuțios ar fi fost, părea sortit să fie plafonat de neputința de a mai restaura ceva din țesuturile moi dispărute. Craniul străvechi, cu orbitele sale gănoase, la fel de ermetic ca și timpul ce s-a așternut peste el, părea să păstreze o tăcere definitivă. Spiritul investigator al omului de știință a dat o luptă grea și în această direcție iar înaintarea în necunoscut s-a făcut în etape lente și grele. Stimulul a venit din partea ideilor revoluționiste, care punînd în lumină înrudirea dintre om și primatele superioare, au ridicat problema tulburătoare a devenirii omului din animal.

Viorel LUPU

(Continuare în pag. a 2-a)

Din sumar:

„Misterul comorii" de la Osterode a rămas nedezlegat (Pagina a 3-a)

NUNTĂ LA ANGOLA Povestire de Herbert L. Shor (Pagina a 7-a)

Tragedia Titanicului din nou în actualitate
Căpitanul Stanley Lord a fost nevinovat? (Pagina a 3-a)

În constelația Brazilor a mai apărut o stea...

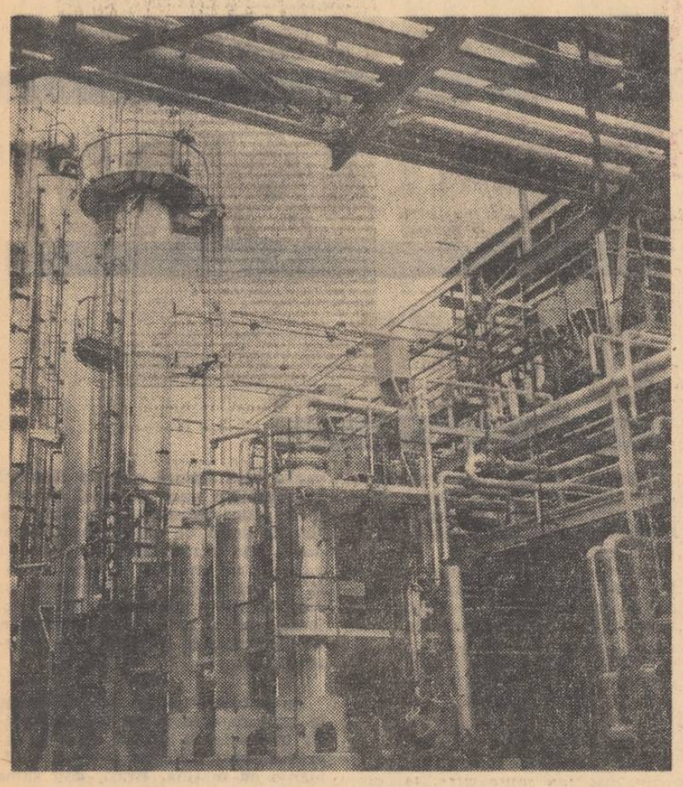

Din coloane și conducte de oțel... nervuri sensibile prin care urcă seva petrochimiei — la Brazi a apărut un nou „brad": fabrica de olefine

(Urmare din pag. 1)

tă puritate își află corespondentul în platina și diamantele sintetice încorporate chiar în instalațiile rafinăriei.

Cît despre termocentrală, despre baza proprie de energie a Brazilor, aceasta singură este în măsură să producă anual întreaga cantitate de energie electrică consumată în România anului 1938.

Și acum, Combinatul petrochimic. În familia coloșilor de la Brazi, acesta este mezinul. Și ca în poveștile fabuloase, el crește într-un an cît alții în zece. Iată, n-au trecut decît ceva mai mult de doi ani de la începerea construcției, și acolo unde era cîmp gol se înalță acum ceva care impresionează receptivitatea privitorului la modul superlativ: „fascinant!" — zice călătorul care trece noaptea cu trenul pe lîngă pădurea iluminiscentă de brazi metalici; „copleșitor!" — spune vizitatorul aflat ziua la picioarele imenselor trunchiuri de instalații. Dar poate că de nicăieri nu se reliefează Brazii mai pregnant ca de pe Vîrful Omul. De aici, ei își punctează prezența pe harta țării în sclipiri diamantine, noaptea în lumina becurilor, ziua în lumina soarelui.

Ce sînt — alături de Brazii petrolieri și de cei energetici — Brazii petrochimiei?

Dacă cineva ne-ar răspunde că sînt un combinat de industrializare a... aerului, să nu ne mire! Materia primă de bază de la care pornește întregul proces petrochimic este un gaz pe care înainte rafinăriile nu-l foloseau, sau în cel mai bun caz îl introduceau în aragaz. Dar cît timp puteau fi arse sub oale și ibrice virtualele mase plastice?...

Formula desfăcută a noii industrii este: petrol+chimie. În semnul aritmetic ce unește cele două noțiuni trebuie văzut însă catalizatorul care, în condițiile țării noastre, l-a reprezentat socialismul, politica partidului de valorificare completă, superioară, a bogățiilor noastre naturale. Petrochimia, ca și alte ramuri industriale, este o creație a regimului socialist. Congresul al III-lea a făcut ca o longitudine și o latitudine a noii ramuri industriale să se întîlnească la Brazi — punctul unei noi și mari dimensiuni economice românești.

Aici, în acest punct, a devenit gazul de care vorbeam, dintr-o simplă moleculă aruncată în vînt, o materie primă prolifică, în stare să genereze la rîndul ei zeci și sute de alte materii prime. Acest gaz este propanul, „aerul" devenit miraculos în alambicurile chimiei moderne. Din el se fabrică olefinele, polietilena, oxidul etilenă, glicolii și modificatorii — pentru a cita numai produsele primelor fabrici construite la Brazi.

Fabrica de olefine a intrat încă din luna trecută în probe tehnologice, și acum se pregătește să livreze primele cantități de materie primă fabricii de polietilenă. Nu departe de ele se profilează fabrica de oxid de etilenă, glicoli și modificatori, gata și ea să ia startul petrochimiei. Start care va duce ștafeta Brazilor în alte uzine și fabrici, pînă cînd enigmaticele denumiri ni se vor desluși în magazine sub forma țesăturilor din fire și fibre sintetice, a pelerinelor de ploaie, a articolelor casnice, a materialelor decorative, a covoarelor și blănurilor. Actele sugestive ale „traducerii" sînt metamorfozele prin care trec materiile prime și denumirile însești. Spre exemplu, propanul „trece" în propilenă, apoi în polipropilenă, în acrilonitril, și tot așa pînă ajunge să fie denumit melană la Fabrica din Săvinești de unde ne vin produsele cunoscute. Trăim în secolul maselor plastice și condiția de contemporani, dar mai ales aceea de cumpărători ne solicită intens lexicul...

★

Brazii, cei ce pulsează în inimile mașinilor și tractoarelor, avioanelor și vapoarelor un sfert din întreaga producție națională de țiței supusă prelucrării, Brazii aceștia ce-și împrumută sclipirea din platină și diamante, dar mai ales din munca oamenilor, și-au lărgit acum și mai mult coroana. În aceste zile de bilanț și perspectivă, la Brazi începe să-și scrie istoria marele combinat petrochimic.

Cei ce i-o cunosc, văd răsărind seară de seară în constelația Brazilor o nouă stea. De sus, de pe Vîrful Omul, acolo de unde în nopțile limpezi se vede unindu-se cerul înstelat cu pămîntul dintre Carpați și Dunăre, nașterea ei apare drept o replică terestră a unui mit legendar...

Paul LAMPERT

CĂLĂTORIE ÎN TIMP

(Urmare din pag. 1-a)

Cercetările care au fost la început timide s-au limitat, din motive de prudență științifică și din lipsă de baze morfologice, numai la redarea fizionomiei speciei. În cadrul unei specii individii au înfățișări diferite dar cuprinse între anumite limite. Realizînd o reconstituire a feței cu anumită eroare nu se risca prea mult ca aceasta să depășească limitele de variație a fizionomiilor unei specii. Cu totul altele sînt condițiile atunci cînd urmărim obiectivul cel mai fin al problemei: reconstituirea fizionomiei individuale. Pînă destul de recent acest deziderat părea de domeniul imposibilului. Nici în acest punct cercetarea științifică nu a capitulat. Prin numeroase disecții efectuate pe capete omenești, M. M. Gherasimov a reușit să învingă majoritatea dificultăților ce stăteau în calea reconstituirii fizionomiei individuale.

Fețele strămoșilor s-au pierdut din memoria oamenilor, craniile lor zac în sedimentele pămîntului. Cercetarea modernă le scoate însă pe rînd la iveală. Cu actualele posibilități ale științei ele pot fi reînviate la înfățișarea lor de odinioară. Unul din craniile unei serii de oameni care au trăit aproximativ acum 5 300 de ani, în epoca neolitică, pe malul Dunării, pe insula Grădiștea-Ulmilor, a fostului lac Boian, într-o cultură numită Boian-Faza Vidra, a îndreptățit speranțele legate de reconstituirea feței sale. Descoperirea a fost făcută în cadrul cercetărilor întreprinse de unul din specialiștii noștri în neolitic, arheologul E. Comșa, iar lucrările de deshumare a scheletelor, datînd din vremea aceea, au fost conduse de antropologul D. Nicolaescu-Plopșor. Acesta din urmă a propus dr-ului Rișcuția reconstituirea fizionomiei craniului despre care am amintit, întrucît îndeplinea calitățile unei datări arheologice sigure și a unei păstrări destul de bune a oaselor feței. Au procedat împreună, pentru prima oară în țară, la reconstituirea feței unui craniu. Acesta a aparținut unei femei în vîrstă de vreo 35 de ani. Aplicînd metoda de reconstituire a lui M. M. Gherasimov au fost printre primii 5—6 cercetători din lume (alături de elevii lui Gherasimov, de cercetători din R. D. Germană și R. P. Polonă) cărora le-a reușit cu succes folosirea acestei metode. Rezultatul a fost comunicat la prima sesiune științifică de antropologie a Academiei R.P.R. Incurajați de reușită, autorii și-au extins activitatea. Am aflat, de asemenea, despre experiențele făcute în laborator, referitoare la două subiecte distantate în timp. Primul constă în reconstituirea grafică, tot după metoda amintită a două serii de cranii: unele neolitice de la Tîrpești, altele din necropola tumulară de la Histria. Rezultatele acestor studii se află în momentul de față sub tipar. O serie de pasionante probleme de istorie se leagă de aceste surprinzătoare rezultate. Ele vor putea face obiectul altor materiale. Ceea ce se poate spune despre aceste fizionomii obținute, este faptul că ele dezvăluie o bogată varietate de tipuri și persistența unor trăsături ce amintesc populațiile negroide descoperite în peșterile cu resturi paleolitice din sudul Europei. Al doilea subiect, abordat de către cei doi antropologi, ales din trecutul nostru apropiat, îl constituie portretul marelui pictor Ion Andreescu. Deshumate la cîtva timp după moartea lui, osemintele sale au fost închise într-o raclă în mănăstirea Țigănești. Expertiza antropologică de identificare, efectuată la cererea Academiei R.P.R., a sugerat ideea unei reconstituiri. Dr. Cantemir Rișcuția și dr. D. Nicolaescu-Plopșor au lucrat împreună și la această reconstituire, fără a ține seama de autoportretul existent. Rezultatul obținut concordă numai parțial cu autoportretul. Ținînd seama însă de rigoarea metodei, autorii nu s-au descurajat și satisfacția lor nu a întîrziat să apară. Luînd legătură cu un specialist care a studiat viața și opera lui I. Andreescu și avînd posibilitatea de a compara reconstituirea cu un portret fotografic al pictorului din tinerețea sa, explicația a venit de la sine: cele două documente concordau iar autoportretul, pe baza căruia s-a făcut prima comparație s-a dovedit a fi fost foarte interpretat: pictorul și-a alungit fața, înălțîndu-și fruntea, licență artistică folosită de el.

„Pentru a întemeia această activitate de reconstituiri și pentru a înlătura neîncrederea în metoda de lucru, neîncredere adesea exprimată de necunoscători în fraza „Toți nu putem să știm cum arătau strămoșii noștri", îmi spune interlocutorul, am recurs pentru control la locul meu de muncă la un experiment. Un colectiv de verificare, alcătuit de conducerea institutului, mi-a dat spre reconstituire un craniu al unui om de la care existau fotografii. Acestea erau păstrate într-un safe, eu primind numai craniul. Odată terminată expertiza antropologică de sex, vîrstă și tip, am trecut la reconstituirea feței pînă la nivelul pielei. Totodată mi s-au dat indicații referitoare la păr, sprîncene și mustață. Portretul plastic obținut a confirmat eficacitatea aplicării metodei. Fotografia reconstituirii se asemăna frapant cu fotografia defunctului".

Rezultatele reconstituirilor plastice cît și ale celor grafice pe care cei doi antropologi le-au efectuat în ultimii trei ani, au avut o bună apreciere în țară și din partea unor personalități științifice străine. Însuși autorul metodei, M. M. Gherasimov, căruia autorii români i-au împărtășit lucrările realizate cu ocazia participării lor la cel de al VII-lea Congres Internațional de Antropologie și Etnologie de la Moscova din anul 1964, a avut cuvinte elogioase de apreciere pentru rezultatele obținute de antropologii români. Profesorul Fornari din Pavia — Italia, care ne-a vizitat în anul trecut țara, a arătat un interes deosebit pentru perspectivele ce le oferă identificarea individuală pe baza craniului propunînd un schimb de experiență.

Reconstituirea fizionomiei după craniu deschide în fața antropologilor o lume nebănuită, lumea îndelungii generații omenești ce s-a pierdut în negura vremurilor. După cum se vede, chipurile strămoșilor se concretizează pe rafturile colecțiilor științifice din muzee, ca mărturie a unor existențe de mult apuse. Necropolele vechi, sarcofagiile antice, mormintele feudale conțin prețioase relicve a căror valorificare va aduce noi servicii antropologiei și istoriei.

Viorel LUPU

• COMPLEXUL DIN VATRA LUMINOASĂ •

De curînd, cartierul bucureștean Vatra Luminoasă s-a îmbogățit cu o nouă construcție: complexul cooperativei de invalizi „Munca", destinat cooperatorilor nevăzători, lucrare care se adaugă unor înfăptuiri anterioare — în sprijinul acestora — școală specială profesională, creșă, blocuri de locuințe.

Cine nu cunoaște interiorul nou-lui complex se poate lesne rătăci. Nouă ne-a venit în ajutor arhitecta **Maria Vasiliu**, de la Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești București:

— E într-adevăr o clădire vastă, amplasată pe o suprafață de peste 3 500 mp, pentru a cărei construcție s-au investit peste 8 milioane lei. Construcția e compusă din 6 hale de lucru, dintre care trei pentru cartonaje, două pentru perii și una pentru tîmplăria mecanică. Tot la parter se află un mare grup social, cu numeroase vestiare și dușuri, la etaj birourile cooperativei „Munca", iar în spate magaziile pentru materii prime și materiale.

În acest complex lucrează nevăzători care munceau pînă acum în șapte ateliere, dispersate în diferite cartiere bucureștene. Privim la mobilierul și utilajele din ateliere. Unele mașini sînt special adaptate pentru a ușura lucrul nevăzătorilor. Maiștri cu experiență coordonează munca, caută să ajute permanent pe cooperatorii nevăzători.

În ce privește capacitatea anuală de producție, tov. **Victor Ionescu**, șeful producției, ne furnizează cîteva cifre elocvente: circa 10 milioane de cutii pentru fabricile de încălțăminte, fabricile de sticlă, circa 2 400 000 de perii din păr și fir pentru frecat și lustruit, perii cu utilizări industriale, circa 1 500 000 de pensule și 240 000 bidinele.

Bună parte din cei care lucrează — sau care vor lucra — în acest modern complex, sînt pregătiți în cadrul școlii speciale profesionale nr. 5 din apropiere. 300 nevăzători și 100 ambliopi (cu vederea scăzută), în vîrstă de la 15 la 30 de ani, se pregătesc timp de 4—5 ani — în funcție de gradul anterior de pregătire și de meseria aleasă — în diverse profesiuni: nevăzătorii ca perieri, cartonagii, producători de coșuri, nasturi, presatori de metale, acordori de piane, maseuri, iar ambliopii ca tapițeri, tîmplari, horticultori.

Elevii sînt ajutați la studiu și la practică de 36 de profesori — dintre care 16 nevăzători — 18 maiștri și 12 educatori. Întreținerea lor este gratuită, după cum tot gratuite sînt și transporturile anuale pe C.F.R. efectuate — în timpul vacanțelor — la familii.

Directorul școlii ne-a vorbit despre unele inovații menite să ajute pe cei fără vedere la însușirea lecțiilor teoretice și practice. Astfel, prof. **Gheorghe Anastasiu**, și maistrul instructor **Mircea Ghehanghir** au executat o hartă electrosonoră în relief, pe care — cu ajutorul a două banane — elevii pot stabili locul munților și apelor. Un alt aparat (inovator prof. **I. Marcu** și prof. **M. Palevici**) este util pentru însușirea matematicii. Conf. univ. **Dorin Damaschin**, de la facultatea de psihologie și pedagogie a Universității din București, a realizat ochelarii foto-sensibili cu celulă de seleniu, utili la însușirea cunoștințelor de fizică. Pentru lecțiile practice au fost efectuate diferite adaptări la mașini în scopul proteguirii muncii, șabloane de lucru, metrul în relief etc.

Școala posedă și o tipografie proprie, cu o capacitate de 18 000 pagini în opt ore. Aci se tipăresc manuale, lucrări beletristice, științifice.

Noul complex beneficiază de un cabinet medical (în curs de instalare în noul local), de o cantină cu o capacitate de 300 de locuri în trei ture. Peste drum, în două blocuri noi, locuiesc cîteva zeci de familii de cooperatori. Mulți dintre ei, printre care cooperatorul Adrian Chiriac, atrag atenția asupra revistei, în scrierea Braille, „Viața nouă", organ al Asociației nevăzătorilor din R.P.R.

— În ea găsim multe lucruri interesante. Iată, aici sînt vești diferite din viața nevăzătorilor din diverse țări. Dincoace sînt scrise niște sfaturi pentru gospodinele fără vedere. Iată și versuri, scrise de studenta nevăzătoare Maria Cefalău, de la Institutul pedagogic din Brăila.

Cîțiva vecini de apartament, ne-au vorbit despre perspectivele de întregire a complexului cu un club, cu o sală de spectacole, și o sală de sporturi.

Tov. **Const. Tudor**, vicepreședintele cooperativei, ne informează despre o seamă din mijloacele de culturalizare folosite pentru cei lipsiți de vedere.

Prin întregirea bazei lor materiale, cooperatorilor nevăzători li se deschid frumoase perspective de activitate, de trai, de folosire a timpului liber.

Mircea SCRIPCĂ
Fotografia: I. SULIMAN

• Șase hale moderne de lucru • O școală specială, o multiplă pregătire a nevăzătorilor • Harta electrosonoră, ochelarii fotosensibili și alte inovații în sprijinul cooperatorilor nevăzători • Manuale, cărți beletristice, științifice tipărite în scrierea Braille

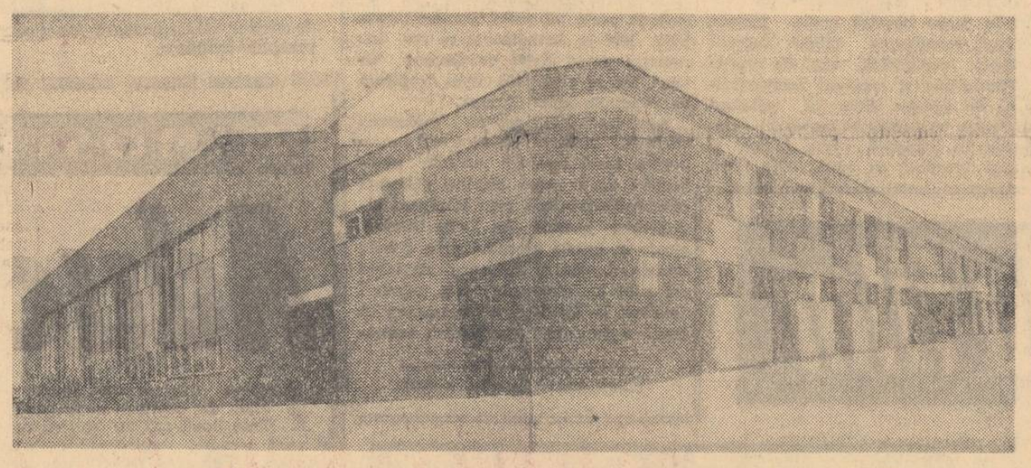

Noul complex de ateliere, construit în capitală, pentru nevăzători

Aduceri aminte

(Urmare din pag. 1)

sine: „Mda". — Și ce vrei să spui cu asta, mă? — intervine partea susținătoare.

Toți au un aer important. În definitiv pentru ziua de azi, și unii și ceilalți sînt conștienți că ei „dispun" de „boier".

Candidatul respectiv are o autoritate mistică, care constă în special în îmbrăcăminte. Dar totuși cîte unul rupe această superstiție pentru hainele de la tîrg și atacă ironic.

Politica la sate

Toți așteaptă cu importanță și o ascunsă agresivitate, solicitarea votului. I se cere și lui odată ceva. El care a avut toată viața lui de cerut, acum e solicitat. Și se preface, cu o șireată nepăsare, ca și cum el nu ar avea nimic de dat. Și totuși se lasă greu. Întîi parcă nu ar înțelege bine despre ce-i vorba, și pe urmă, cînd a prins a pricepe, dă a înțelege că trebuie să mai vadă, să mai audă și pe alții, să chibzuiască. Cine a spus că țăranul nu e conștient de importanța misiunii lui cetățenești?!

Dar continuă să fie 14 grade sub zero.

Unul dă o idee:

— Să mergem, cucoane, în casa lui Iancu. „Candidatul" pornește înainte spre casa pe care o știe, și oamenii după el: o procesiune. În tot restul satului nu se mai mișcă nimic. Omul de încredere, adică mîna dreaptă a „boierului" respectiv o ia alături de boier ca să-l pună la curent cu mișcarea politică din sat: cine a mai fost și ce a vorbit: cine a trecut la guvern. „Ți-am spus eu matale să n-ai încredere în el". Cine e nemulțumit, cine vrea să vie de la ceilalți fiindcă n-a fost pus și el „consilier". Oamenii din sat, spuși pe nume, cercetați, judecați, cu vorbe și cu fapte, capătă pe un ceas, o importanță deosebită, devin personaje politice, cu rolul și ambiția lor: contează pentru ceea ce se pregătește, pot deplasa voturi și situații cu feciori, cu gineri, cu cumetri.

Oameni pînă ieri necunoscuți, uitați și anonimi, încep a se diferența, a căpăta relief, a ieși din negura mulțimii și a se contura individual. Se trezesc ambiții străvechi, uri de la un pămînt, amoruri proprii năstrușnice, care determină situații și grupări după nevăzute motive, asemănătoare cu cele care duc oamenii de pretutindeni și de totdeauna. Se repetă între pereți uzi.

Vorbește candidatul

Toți intră în „casa cea mare", adică în odaia de sărbătoare. Un pat de scînduri cu macat, un teanc de perini și de lăicere pentru zestre, șervete cu flori și cu cai întinse pe pereți sau făcute fîonc la icoană, laiți roată împrejur, miros de busuioc uscat din grindă, și frig. Căciulile sar de pe capete și coboară ca niște miei care îngenunchează și pe care omul îi prinde în palmă. Toți se feresc la început și pășesc cu greu spre fundul odăii. Toți vor să stea pe lîngă ușă.

„Candidatul" începe: „Oameni buni" și repetă ca în celălalt sat un fel de discurs-foileton, tras la șapirograf. Suflarea oamenilor face abur de parcă toți ar fuma sau ar avea ceață în piept.

Oamenii ascultă: micșorarea impozitelor, ridicarea țărănimii, constituție, conversiune.

Atunci cînd oratorul se crede mai confuz și aproape științific, tratează de fapt o chestiune pe care oamenii o cunosc perfect de la alegerile trecute sau de la „celălalt" care a fost duminica trecută.

Unul din ei vrea chiar să discute o chestiune: — „De ce nu scad produsele industriale, cucoane? De ce nu vor boierii să desființeze și să spargă trusturile și cartelurile? Asta ne mănîncă pe noi. Ăștia ne jupoaie".

Altul, știe și el de ce au venit cei care sînt la putere.

Prin discuție, un al treilea vrea să „supție" și el: „...da, cucoane, au făcut, n-au fost răi: nu ne-au făcut nici un rău; au scăzut dările, izlazul...".

„Mda", o fi, dar țăranu-i tot sărac.

După discuția asta încurcată se stabilește o clipă de jenă și de tăcere. În definitiv simt și oratorul și oamenii un fel de inutilitate. Toți sînt fataliști. Căciulile încep a se învîrti în mîini, capetele se clatină a mare jale și neîncredere, pînă ce izbucnește și un oftat: oof, doamne!

Cîte unul îndrăznește să-l ia pe boier de o parte, pentru o rugăminte la ureche mai decisivă decît „libertăți, constituție, ideea de clasă"...

Ceilalți încep a se împrăștia, cu o tulburare și o greutate mai mult în descurcarea lucrurilor.

În calea lor, pe drum, cu toarta căldării pe după antebraț, cu funia înghețată și scoarțoasă înghesuită în căldare, un tip „apolitic" mînă doi boi la adăpat, — indiferent la întrunire. Dar cu această ocazie a ieșit cu deșertul în calea a zece țărani, care toți voiau să fie primari și care se întorc acasă hotărîți să treacă la ceilalți. În același ceas, în capitală, de la club, coboară supărați, zece partizani care au voit să fie miniștri și n-au putut.

Aceste aspecte sînt fără concluzie, cum sînt unele caricaturi reușite sub care scrie doar atît: „Fără cuvinte".

★

De unde o fi oare filmul acesta documentar, și de cînd o fi?

Oamenii îmi apar ca niște triste amintiri. Umbre sau fantome.

Satul, așa, nu mai este nici el. Nu mai este nici un sat așa. Nici un cetățean la fel. Nici un candidat ca acela.

Parcă-am deschis un mormînt!

Automania

Îl știu de mic. Băiat cumsecade, așezat, la locul lui. Primele simptome îngrijorătoare le-am observat acum vreo doi ani. Mergeam liniștiți pe stradă, discutînd despre cîte-n lună și-n stele. Cînd deodată, la o remarcă a mea, că timpul s-a încălzit binișor, s-a oprit, m-a fixat stăruitor și a replicat:

— Packard!

Văzîndu-mi privirea nedumerită, a repetat pe un ton care nu admitea replică:

— Da, da, orice-ai spune, Packard!

M-am lămurit despre ce e vorba cînd s-a îndreptat cu pași repezi spre un automobil oprit lîngă trotuar. Întîi l-a măsurat cu duioșie din ochi, apoi i-a dat ocol, încet și solemn, ca la o procesiune. La urmă s-a oprit pe îndelete lîngă fereastra mașinii, studiind cu interes de cercetător științific fiecare cadran, fiecare buton. Era cît pe-aci să se bage și dedesubt, dacă nu-l trăgeam la timp de mînecă.

Asta a fost începutul. De fapt, o nimica toată față de ce a urmat. De cîte ori dam ochii cu el, nu mai era chip să mai arunc și eu o vorbă despre filmul văzut aseară, despre formația dinamovistă în meciul de duminică, despre tot ce ne obișnuiserm să discutăm o viață de om. Aș! În cap nu-mi sunau decît cilindri și timpi, kilometraj și schimbător de viteză, port-bagaje și caroserii. Enciclopedie ambulantă auto, asta ajunsese bietul meu amic. Știa toate mărcile de automobil, însoțite de cifre care-mi păreau foarte misterioase: 600, 850, 1100... Știa ce are „Wartburgul" mai bun decît „Trabantul" și de ce ar prefera „Fiatul", care are suspensia mai bună, care consumă mai puțin ulei, știa pe de rost pe toți proaspeții posesori de carnete de circulație.

— Știi, și-a luat și Popescu un Fiat 600. Auzi, mazeta aia să aibă mașină și eu nu. Parcă-l văd cu ea în stîlp!

Am început să-l ocolesc. Dar mai există și telefonul. Convorbirile sunau cam așa:

— Alo, ai auzit ceva de „Volkswagen"?

— Cine-i ăla, că nu-l cunosc, răspundeam.

Năravuri și moravuri

Și auzeam receptorul trîntindu-se a răzbunare.

Sau:

— N-ai vreo 3 000 lei „învechiți"?

— Ba cred că am pe undeva, ca amintire, niște hîrtii de prin 1945.

Și iar pac cu receptorul!

Nu l-am mai văzut de mult. Deunăzi, cînd să trec strada, hop că-mi apare drept în față.

— Tii, ce bine că te întîlnesc, îmi zice. Hai cu mine să ne mai uităm prin vitrine, să mai discutăm de una, de alta. Ce părere ai: vor face treabă fotbaliștii noștri în turneul din Grecia?

— Mercedes! — i-am răspuns prompt și m-am îndreptat glonț, spre o mașină ce staționa.

Paul MARIAN

În peisajul încîntător al iernii, amatorii de săniuțe coboară voioși din Poiana Brașov.

Fotografia: Aurel BALABAN